

INFORME TERRITORIAL DE LA PROVÍNCIA DE BARCELONA 2014

Informe territorial de la província de Barcelona 2014
Juliol 2014

Diputació de Barcelona®
Cambra de Comerç, Indústria i Navegació de Barcelona®

Direcció editorial:

Diputació de Barcelona
Àrea de Desenvolupament Econòmic Local
Rosa Serra Rotés
Coordinadora

Cambra de Comerç, Indústria i Navegació de Barcelona
Gabinet d'Estudis Econòmics i Infraestructures
Joan Ramon Rovira i Homs
Cap del Gabinet

Elaboració de continguts:

Diputació de Barcelona
Àrea de Desenvolupament Econòmic Local
Jordi Boixader i Solé, Josep Maria Canals i Miquel, Heura Cuadrado Nuet, Carlos Nogueira Cuesta,
Damià Serrano Miracle

Cambra de Comerç, Indústria i Navegació de Barcelona
Gabinet d'Estudis Econòmics i Infraestructures
Ana Belmonte Rodríguez, Sandra Gutiérrez Cubero, Carme Poveda Martínez

Disseny gràfic
Toni Fresno
Cambra de Comerç, Indústria i Navegació de Barcelona

Autoedició i fotocomposició:
Anglofort, S.A

Dipòsit Legal: B.17868-2014

El sumari és interactiu. Feu un clic sobre l'apartat que voleu consultar per accedir-hi directament.
Per tornar al sumari, cliqueu directament sobre el número de pàgina.

Índex

Presentació	5
Pròleg	7
Província de Barcelona	9
1. L'entorn de la província de Barcelona	10
2. La província de Barcelona	12
3. Visió de conjunt de l'evolució econòmica comarcal	24
Alt Penedès	33
• Mapa de projectes estratègics locals de l'Alt Penedès	43
• L'observatori de la mancomunitat Penedès-Garraf: cap als 30 anys d'història	44
Anoia	47
• Mapa de projectes estratègics locals de l'Anoia	57
• La dinamització d'espais en desús a Igualada: rec.0, micronegocis amb aparador i fineart	58
Bages	61
• Mapa de projectes estratègics locals del Bages	71
• Jove ocupa't al Moianès	72
Baix Llobregat	75
• Mapa de projectes estratègics locals del Baix Llobregat	85
• Coboï, laboratori cívic d'emprenedoria i economia social	86
Barcelonès	89
• Mapa de projectes estratègics locals del Barcelonès	99
• 20 anys de turisme de Barcelona. 100 milions de turistes	100
• Avaluació del multiplicador local 3 (LM3) com a eina de dinamització del comerç i l'economia local a Santa Coloma de Gramenet	101
Berguedà	105
• Mapa de projectes estratègics locals del Berguedà	115
• L'agència de desenvolupament del Berguedà	116
Garraf	119
• Mapa de projectes estratègics locals del Garraf	129
• El banc de terres, una eina útil per reactivar terres de conreu en desús	130
Maresme	133
• Mapa de projectes estratègics locals del Maresme	143
• Dinamització de la DO Alella	144
Osona	147
• Mapa de projectes estratègics locals d'Osona	157
• Creació, l'agència d'emprenedoria, innovació i coneixement	158
Vallès Occidental	161
• Mapa de projectes estratègics locals del Vallès Occidental	171
• Mapa d'activitats empresarials de l'eix de la Riera de Caldes 2012. Anàlisi de l'activitat d'alt contingut tecnològic i intensiva en coneixement	172

Vallès Oriental	177
• Mapa de projectes estratègics locals del Vallès Oriental	187
• El primer any del projecte reempresa a Granollers	188
Metodologia	191
Estudis Monogràfics	195
Els sistemes d'innovació comarcals a la província de Barcelona	196
Sectors amb potencial de creixement a la província de Barcelona: una primera aproximació quantitativa	224
Relació d'estudis especials i treballs monogràfics publicats a l'Informe territorial de la província de Barcelona	241

Presentació

La Cambra de Comerç de Barcelona i la Diputació de Barcelona presenten conjuntament la dotzena edició de l'Informe territorial de la província de Barcelona, una publicació que fa balanç econòmic del 2013. L'economia mundial va repuntar el segon semestre de l'any, gràcies sobretot a la millora mostrada per les economies desenvolupades. Entre les raons que expliquen la recuperació econòmica dels països avançats cal destacar el menor esforç de consolidació fiscal, que els inversors estan menys preocupats per la sostenibilitat del deute públic i que el sistema financer es va enfortint poc a poc. Ara bé, dintre del grup d'economies avançades hi ha una diferència important entre l'evolució de l'economia nord-americana, que ha crescut l'1,9% el 2013, i la de la zona euro, que ha caigut un 0,5%. La demanda és cada vegada més robusta als EUA, una vegada s'han reactivat els mercats de crèdit i immobiliari; mentre que a la zona euro l'economia millora molt lentament i amb desigualtats importants entre països.

En aquest context internacional, tant l'economia barcelonina, com la catalana i l'espanyola, han deixat enrere la recessió i han iniciat una trajectòria de millora gradual de l'activitat basada en la recuperació de la demanda interna (consum de les llars i inversió en béns d'equipament) i el dinamisme de la demanda exterior. En el cas concret de l'economia catalana, va sortir tècnicament de la segona recessió que ha viscut des del 2008 en el segon trimestre de 2013 en registrar dues taxes consecutives de creixement trimestral del PIB. Així, a mesura que avançava l'any la caiguda de l'activitat s'anava moderant, en línia amb la millora de l'entorn europeu i la menor volatilitat dels mercats financers. Concretament, el PIB català va passar de caure l'1,3% interanual el primer trimestre del 2013 a créixer el 0,4% el darrer trimestre de l'any. De manera que, en termes anuals, el PIB català ha registrat un descens del -0,5% el 2013, segons dades d'Idescat, vuit dècimes menys que l'any anterior.

A la província de Barcelona també s'ha produït aquest canvi de tendència en la majoria d'indicadors econòmics. Un exemple clar el veiem a l'evolució del mercat de treball, que va començar a millorar el 2013 malgrat que encara està lluny de tornar als registres d'abans de la crisi. Les dades d'ocupació del quart trimestre del 2013 comparades amb les del mateix trimestre del 2012 mostren un creixement gens menyspreable de l'1,4%, alhora que la taxa d'atur cau fins al 21,9% (2,4 punts percentuals menys que un any abans), ambdós fets no s'havien vist des de l'inici de la crisi. El nombre d'empreses també es va estabilitzar el 2013, després de cinc anys de caigudes consecutives.

A les acaballes d'una intensa i llarga crisi, ens preguntem quines seran les activitats econòmiques que poden tenir més potencial de creixement en el futur a la província de Barcelona. Precisament, un dels estudis monogràfics que inclou aquesta publicació fa una primera aproximació quantitativa sobre aquesta qüestió. Tot i les limitacions de l'anàlisi, perquè parteix del supòsit implícit de què les activitats amb comportaments més positius en el passat poden esdevenir els sectors de referència a mitjà termini, és un exercici interessant perquè permet focalitzar quines activitats poden tenir una funció tractora gràcies a la seva capacitat de generar ocupació, quines altres ho poden ser per la seva capacitat d'aportar valor afegir i, finalment, quines són les activitats manufactureres que a través de la seva internacionalització poden liderar la recuperació del sector industrial. Sense ànim de ser exhaustius, s'han identificat deu grups d'activitats que podrien marcar la pauta de creixement per als propers anys, entre les quals trobem algunes activitats intensives en ocupació com l'organització d'esdeveniments i els call centers; altres activitats intensives en coneixement, com la programació informàtica i d'aplicacions mòbils; i també activitats tradicionals, com la indústria químic-farmacèutica i l'automobilística.

Miquel Valls i Maseda

President de la Cambra Oficial de Comerç, Indústria i Navegació de Barcelona

Pròleg

Any rere any, i ja en són dotze, l'*Informe territorial de la província de Barcelona* ens presenta una radiografia molt completa de la salut de l'economia del nostre territori, mostrant per què ha esdevingut ja una clara referència dintre les publicacions periòdiques orientades a l'estudi de la conjuntura econòmica de les nostres comarques. En aquesta dotzena edició, a diferència de les d'anys recents, sí que podem parlar d'un punt d'inflexió en l'evolució econòmica de la província de Barcelona, ja que, com es pot comprovar al llarg de les pàgines de l'*Informe territorial*, la conjuntura econòmica de l'any 2013 es va caracteritzar per una certa recuperació de bona part dels indicadors que s'havien mantingut força negatius en els anys anteriors.

En l'anàlisi comarcal, aquesta certa recuperació es produeix de manera desigual: la desocupació encara se situa en nivells elevats, però en línies generals la majoria de comarques obtenen xifres positives en l'evolució socioeconòmica o, si més no, menys negatives que els anys anteriors. A més de l'anàlisi dels indicadors de cada comarca i dels articles d'autor, enguany s'inclou un recull dels 10 projectes estratègics que han estat considerats més rellevants per a cada comarca (110 en total) amb una breu descripció de cadascun d'ells. Projectes estratègics que representen noves intervencions amb capacitat d'orientar el desenvolupament i de provocar ruptures respecte a la situació actual. Projectes ideats i impulsats per agents del territori, en els quals cada cop observem més la importància de la col·laboració público-privada, l'optimització de la gestió i dels recursos i l'enfocament cap a nous sectors i activitats emergents. Aquests projectes, que hem organitzat segons si els seus impactes principals es plantegen en termes d'articulació territorial, d'enfortiment i dinamització del teixit productiu, de foment de la clusterització productiva, de generació d'ocupació i enfortiment del capital humà, d'impuls de la innovació social o de millora de la governança en el desenvolupament econòmic local, han estat seguits amb interès per la Diputació de Barcelona i, allà on ha estat possible, hi ha donat suport i ha col·laborat per fer-los realitat.

En la seva part final l'Informe incorpora dos monogràfics que estudien més a fons la situació actual i l'evolució de dos aspectes clau per a la nostra economia: la innovació i els sectors amb més potencial de creixement. El primer, la innovació, s'analitza des del punt de vista dels sistemes d'innovació comarcals de la província i la posició que ocupa cada comarca a partir d'un índex sintètic d'avaluació de les capacitats i resultats d'innovació. El segon monogràfic analitza quines activitats han tingut un pes i una evolució positiva durant els darrers anys i quines poden tenir més potencial de creixement en el futur a la província de Barcelona.

Aquest *Informe Territorial*, com en les edicions anteriors, és el resultat de la feina conjunta entre la Diputació de Barcelona i la Cambra de Comerç de Barcelona, a qui vull aprofitar aquestes línies per agrair una vegada més la seva col·laboració i implicació en el suport a la feina dels ens locals a favor del desenvolupament econòmic local.

Salvador Esteve

President de la Diputació de Barcelona

1. L'entorn de la província de Barcelona

«El context econòmic mundial millora a partir del segon semestre del 2013, en bona part gràcies als esforços realitzats a les economies avançades»

L'any 2013, l'**economia mundial** va repuntar durant el segon semestre. Gran part d'aquest repunt va ser protagonitzat per les economies avançades. Per al conjunt de l'any 2013, les estimacions del Fons Monetari Internacional (FMI) situen el creixement del PIB mundial en el 3%, dues dècimes per sota del de 2012. Tot i la millora observada a les economies avançades, aquest creixement ha estat possible gràcies al dinamisme mantingut per les economies en desenvolupament, que s'estima han crescut el 4,7% enfront del 1,3% de les desenvolupades. Entre les raons que expliquen la recuperació econòmica dels països avançats cal destacar el menor esforç de consolidació fiscal, que els inversors estan menys preocupats per la sostenibilitat del deute públic i que el sistema financer es va enfortint poc a poc. Dintre del grup d'economies avançades hi ha una diferència important entre l'evolució de l'economia nord-americana, que ha crescut l'1,9% el 2013, i la de la zona euro, que ha caigut un 0,5%. La demanda és cada vegada més robusta als EUA, una vegada s'han reactivat els mercats de crèdit i immobiliari; mentre que a la zona euro l'economia millora molt lentament i amb desigualtats importants entre països.

«L'economia espanyola inicia una recuperació basada en la demanda externa però també en la millora de la demanda interna»

En aquest context de millora de les economies avançades, l'**economia espanyola** ha deixat enrere la recessió i ha iniciat una trajectòria de millora gradual de l'activitat basada en la recuperació de la demanda interna (consum de les llars i inversió en béns d'equipament) i el dinamisme de la demanda exterior. Malgrat això, durant el 2013 ha empitjorat la taxa d'atur i han continuat les polítiques d'austeritat de la despesa de les administracions per complir amb els objectius de reducció del dèficit públic. En el conjunt de l'any, el PIB ha retrocedit un 1,2%, quatre dècimes menys que l'exercici precedent.

«L'economia catalana també es recupera i ho fa a un ritme superior al de l'espanyola»

La caiguda de l'**activitat econòmica** a Catalunya va tocar fons al final del 2012 i principi del 2013, i des de llavors ha anat millorant progressivament fins que al quart trimestre de 2013 s'ha assolit la primera variació interanual positiva del PIB en els darrers dos anys. Tècnicament, l'economia catalana va sortir de la segona recessió, que ha viscut des del 2008, en el segon trimestre de 2013 en registrar dues taxes consecutives de creixement trimestral del PIB. Així, a mesura que avançava l'any la caiguda de l'activitat s'anava moderant, en línia amb la millora de l'entorn europeu i la menor volatilitat dels mercats financers. Concretament, el PIB català va passar de caure l'1,3% interanual el primer trimestre del 2013 a créixer el 0,4% el darrer trimestre de l'any. De manera que, en termes anuals, el PIB català ha registrat un descens del -0,5% el 2013, segons dades d'Idescat, vuit dècimes menys que l'any anterior (-1,3%).

Des del vessant de la demanda, la menor caiguda del PIB català ha estat conseqüència tant d'una contribució menys negativa de la demanda interna com d'una intensificació de la contribució positiva de la demanda externa. La millora d'aquesta última prové de la demanda de la resta d'Espanya ja que la demanda de l'estranger ha fet una aportació menys positiva el 2013 que el 2012. Això últim es degut tant a un menor creixement de les exportacions de béns i serveis com d'una menor caiguda de les importacions. De fet, el quart trimestre es produeix un fet destacable i és que les importacions creixen per primer cop en gairebé tres anys i les exportacions cauen, fet que no es produïa des de 2009.

Tots els components de la demanda, excepte l'exportació de béns i serveis, han continuat registrant taxes negatives en mitjana anual el 2013. Però els dos components que expliquen en major mesura la moderació de la caiguda del PIB són, en primer lloc, el consum privat –que és el component més important i que ha passat de decreixer un 3,2% el 2012 a fer-ho un 2,2% el 2013–, afavorit pel canvi de tendència de l'ocupació els darrers mesos de l'any i per les millors perspectives econòmiques a curt termini. I, en segon lloc, l'augment del saldo comercial amb la resta d'Espanya.

La inversió ha moderat lleugerament el ritme de caiguda, i aquesta desacceleració s'ha notat tant en el component de béns d'equipament com en el de construcció, si bé la caiguda d'aquesta última continua sent molt més forta. Per contra, el descens del consum de les administracions públiques ha estat més accentuat que l'any anterior, per la continuïtat de les polítiques de contenció de la despesa pública necessàries per complir amb el compromís de reducció del dèficit públic amb Brussel·les.

PIB a preus de mercat. Base 2008

Quadre 1

(Dades corregides d'efectes estacionals i de calendari. Taxes de variació interanual, en volum, en %)

	CATALUNYA		ESPANYA	
	2012	2013	2012	2013
PIBpm	-1,3	-0,5	-1,6	-1,2
DEMANDA				
Demanda interna*	-3,4	-3,0	-4,1	-2,7
Despesa en consum de les llars	-3,2	-2,2	-2,8	-2,1
Despesa en consum de les adm. Públiques (1)	-1,5	-3,5	-4,6	-2,2
Formació Bruta de Capital (2)	-5,9	-5,2	-6,9	-5,2
Saldo exterior (3) (4)	1,9	2,2	2,5	1,5
Exportacions totals de béns i serveis	3,2	1,0	2,1	4,9
Importacions totals de béns i serveis	-4,7	-1,4	-5,7	0,4
OFERTA				
Agricultura, ramaderia, silvicultura i pesca	-5,5	3,7	-10,9	1,1
Indústria	-0,2	1,0	-0,5	-1,3
Construcció	-9,1	-6,7	-8,6	-7,7
Serveis	0,0	-0,4	-0,3	-0,5

(1) Inclou la despesa en consum de les institucions sense finalitat de lucre al servei de les llars.

(2) Inclou la variació d'existències.

(3) Inclou el saldo amb l'estranger i amb la resta d'Espanya.

(4) Aportació al creixement del PIB.

* la dada d'Espanya ha estat calculada per l'Idescat, a partir de l'informació publicada per l'INE, per facilitar la comparabilitat

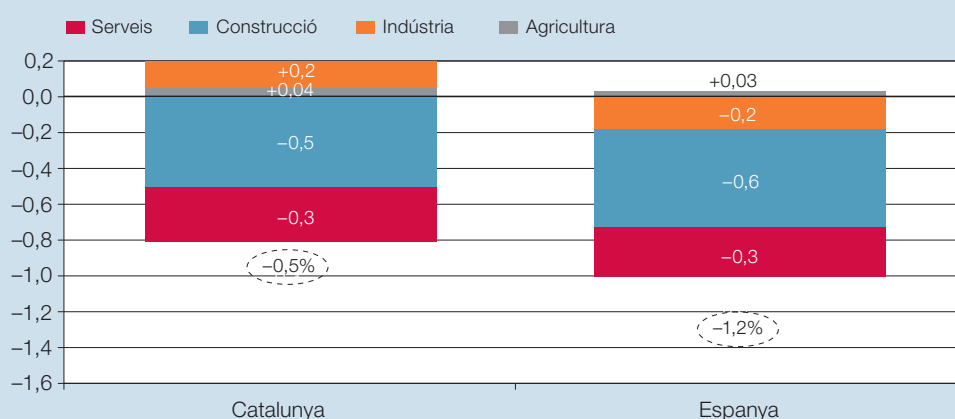
Font: Idescat i INE

«El 2013, s'ha recuperat el creixement de l'activitat industrial i agrària»

Tots els grans sectors han millorat el seu comportament el 2013, excepte els serveis per la dolenta evolució del primer semestre. El sector agrari ha crescut el 3,7% anual, enfront del -5,5% registrat el 2012. El sector industrial ha crescut un 1%, després de dos anys seguits de decreixement. El sector de la construcció, tot i que presenta un decreixement del 6,7% l'any 2013, aquest és 2,4 punts percentuals inferior al registrat l'any 2012. L'activitat als serveis ha disminuït el 0,4% el 2013. Dins dels serveis, la caiguda més forta ha estat la registrada per la branca de l'Administració Pública, l'educació, la sanitat i els serveis socials, com a conseqüència dels ajustos pressupostaris per a la consolidació fiscal.

Aportacions dels sectors al decreixement anual del PIB. 2013
(En punts percentuals)

Gràfic 1

Font: Idescat

2. La província de Barcelona

«El 2013 la població de la província disminueix, després de 14 anys de creixement»

L'any 2013, la **població** a la província de Barcelona¹ va disminuir fins a 5.540.925 persones, xifra un 0,2% inferior a la de l'any anterior, caiguda idèntica a la registrada al conjunt de Catalunya. Per tant, el pes relatiu de la població de la província sobre el total català es va mantenir en el 73,4%, com el 2012. La disminució de la població a la província de Barcelona va ser la primera que es registrava en tota la sèrie disponible del padró continu, que comença el 1998, i va ser conseqüència de la disminució de la població estrangera (-2,5% anual), que només va ser parcialment compensada pel creixement de la població espanyola (del 0,2%).

La població de la província per trams d'edat segueix un patró d'estretament de la proporció de població jove en edat de treballar, dels 15 als 34 anys, i per contra s'amplia la proporció de població de més de 35 anys i també la més jove (menors de 15 anys). De manera que la població en edat de treballar (entre 16 i 64 anys) ha disminuït des del 68,5% el 2002 fins al 66% el 2013. Per contra, ha augmentat la proporció de població menor de 15 anys, des del 14,5% fins al 16,5%, i també ha augmentat, però en menor mesura, la proporció de població més gran (de 65 anys i més). De fet, l'índex d'envelliment s'ha reduït de 117 el 2002 a 106 el 2013, és a dir, per cada 106 persones majors de 64 anys hi ha 100 menors de 16 anys degut a un creixement més fort de la població més gran. Al llarg de l'última dècada el rejueniment de la població ha obeït en gran mesura a l'arribada de població estrangera, amb una estructura per edats molt diferent a l'autòctona –el 2013, el 80,8% dels immigrants es troba en edat de treballar (entre 16 i 64 anys), el 16,9% són menors de 16 anys i només el 2,3% té 65 o més anys. Si bé, des del 2010, els immigrants majors de 65 anys han continuat augmentant, mentre que els menors de 16 anys pràcticament s'han estancat.

«La disminució de la població estrangera s'accelera el 2013»

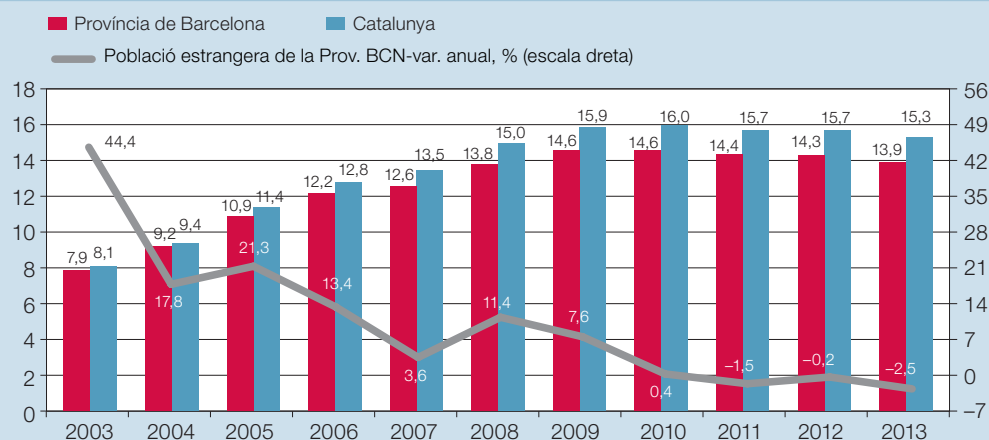
La **població estrangera** resident a la província de Barcelona va ser de 771.990 estrangers el 2013, xifra que suposà una disminució, per tercer any consecutiu, que a més es va accelerar, fins al -2,5%,

1. Per a més detall, vegeu l'apartat de metodologia.

Població immigrant estrangera

(Percentatge sobre la població total i taxes de variació interanual, en %)

Gràfic 2

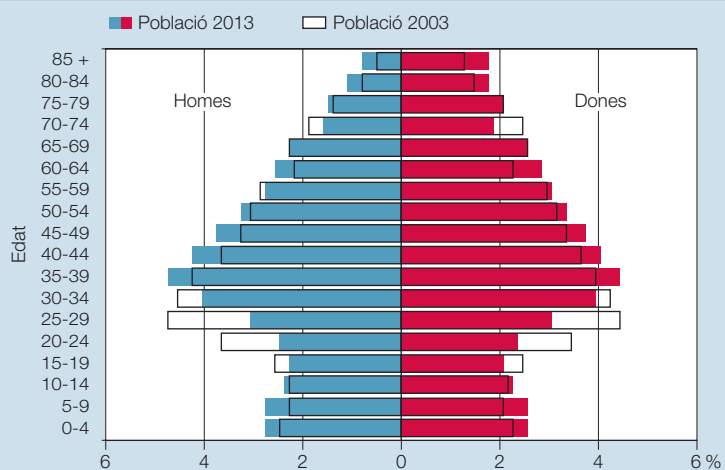

Font: IDESCAT i INE

Piràmide d'edats de la província de Barcelona, 2003 i 2013

(en percentatge)

Gràfic 3

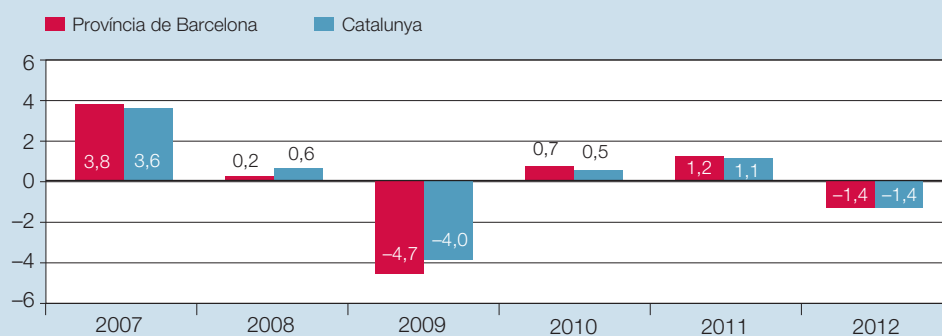

Font: Programa Hermes en base a dades del padró d'habitants de l'INE

VAB

(Taxes de variació real interanual, en %)

Gràfic 4

Font: Departament d'empresa i ocupació de la Generalitat de Catalunya

enfront del -0,2% del 2012 i del -1,5% del 2011. Aquesta caiguda obeí en bona part als efectes de la crisi econòmica: la pèrdua del lloc de treball està fent que la població estrangera, en molts casos, torni al seu país d'origen o a un altre on trobi feina. De fet, la reducció de la població estrangera a la província el 2013 ha fet que la taxa d'estrangeria hagi disminuït fins al 13,9% (14,3% el 2012), igual que al conjunt de Catalunya, on s'ha situat en el 15,3% (15,7% el 2012). Per àrees geogràfiques, els sud-americans són els que més van contribuir a aquesta disminució, encapçalats pels equatorians, els bolivians, els colombians i els peruans. També van disminuir els provinents d'Àfrica, en un 1,9% anual, i els provinents d'Àsia es van estancar. En canvi, van augmentar els procedents d'Europa i de la resta del món. Per països, els marroquins continuen sent la principal població estrangera resident a la província de Barcelona el 2013, en representar el 18% del total d'estrangers, però també s'han reduït (el -2% anual). La població equatoriana -tot i haver disminuït gairebé el 15%- continua ocupant el segon lloc, seguida per la paquistanesa i la xinesa, que han passat a ocupar el tercer i el quart lloc. En paral·lel, es comptabilitzen gairebé 160.000 emigrants de la província de Barcelona a l'estranger a 1 de gener del 2013, segons les dades del padró d'espanyols residents a l'estranger (PERE). D'aquests, una mica més d'un terç van néixer a Catalunya (53.852 persones), la majoria dels quals han emigrat a algun país de la UE (el 41%). El nombre de barcelonins que marxa a viure a l'estranger continua augmentant des del 2009, a un ritme anual mitjà del 5%. El 2013, el 45% dels estrangers que van emigrar fora de la província de Barcelona van tenir com a destí Amèrica del Sud.

«L'any 2012, l'activitat econòmica a la província es va contraure, com a Catalunya»

En un context nacional i europeu de recaiguda de l'activitat, el **VAB** real de la província de Barcelona es va contraure el -1,35% l'any 2012, pràcticament el mateix que a Catalunya (-1,36%), segons les darreres dades de l'Anuari econòmic comarcal de CatalunyaCaixa. Tots els sectors van registrar un descens de l'activitat, el més fort va ser el de la construcció (-7,8%), que continua sent el sector més castigat per la crisi; seguit per l'agricultura (-6,2%), la indústria (-1,8%) i els serveis (-0,5%), registres tots ells que van empitjorar respecte als de l'any anterior. Dintre dels serveis, però, destaca el creixement moderat del VAB de l'hostaleria, del 0,5% anual el 2012. I dintre de la indústria, l'energia i l'alimentació també van registrar creixements de l'activitat, de l'1% i de l'1,4%, respectivament.

«La reducció del teixit empresarial de la província pràcticament es frena l'any 2013»

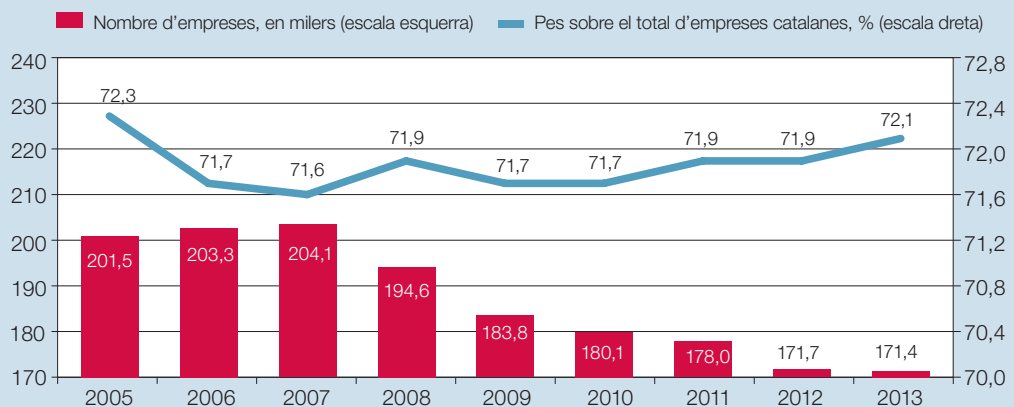
Segons les dades de la Seguretat Social, a la província de Barcelona hi havia 171.377 **empreses**² el 2013, el 0,2% menys que el 2012, és a dir, pràcticament es va frenar la caiguda, després de cinc anys de reduccions, i a més aquesta va ser una mica inferior a la del conjunt de Catalunya (-0,4%). Aquesta millora en l'evolució del teixit empresarial va obeir a l'augment del nombre d'empreses del sector dels serveis (del 0,8% anual el 2013), que va contrarestar en bona part les reduccions dels sectors de la indústria i de la construcció (del -1,7% i del -7,7%, respectivament), atès que el pes del sector serveis és del 81%. El sector primari també va registrar un lleuger creixement del nombre d'empreses, de l'1,2%, però el seu pes en el conjunt de l'economia barcelonina és molt reduït. Per subsectors d'activitat, cal destacar les aportacions a l'augment del teixit empresarial de les activitats immobiliàries, les activitats administratives, els serveis de tecnologies de la informació, les activitats esportives i d'entreteniment i l'educació. Per contra, les aportacions més negatives vingueren de les activitats especialitzades de la construcció, la construcció d'immobles i el transport terrestre.

2. Comptes de cotització a la Seguretat Social a 31 de desembre.

Empreses

(Nombre, en milers, i percentatge sobre el total Catalunya, en %)

Gràfic 5

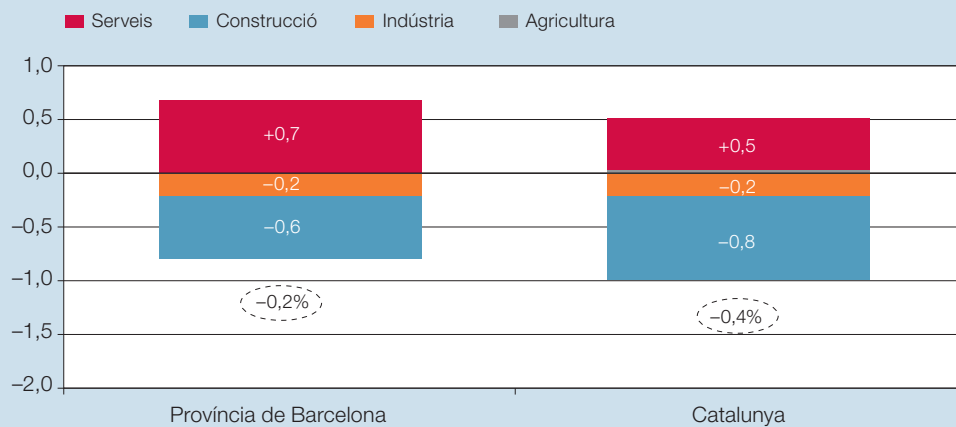

Font: Departament d'empresa i ocupació de la Generalitat de Catalunya

Aportacions dels sectors a la variació anual de les empreses. 2013

(En punts percentuals)

Gràfic 6

Font: Departament d'empresa i ocupació de la Generalitat de Catalunya

**«La taxa d'atur es redueix, per primera vegada des de l'inici de la crisi,
fins al 21,9% el quart trimestre del 2013»**

Segons l'Enquesta de Població Activa (EPA), l'evolució del **mercat de treball** va millorar el 2013, malgrat que en nivells encara estava lluny de tornar als registres d'abans de la crisi. Les dades del quart trimestre del 2013 comparades amb les del mateix trimestre del 2012 posaren de manifest com l'ocupació va créixer, i ho va fer a un ritme gens menyspreable, de l'1,4%, alhora que la taxa d'atur³ va caure fins al 21,9% (2,4 punts percentuals menys que un any abans), ambdós fets no s'havien vist des de l'inici de la crisi. La població aturada també va disminuir (gairebé el -11% anual), i també ho van fer els que busquen feina per primera vegada (-2,1%). De manera que la població activa va disminuir un -0,9% anual el 2013. També la població inactiva va decreixer, el -3,3%. Si aquesta millora del mercat de treball –augment dels ocupats i reduccions de l'atur– continua endavant, podria marcar el canvi de tendència tant esperat.

**«El nombre d'afiliats a la Seguretat Social pràcticament frena la caiguda el 2013,
sobretot, per la creació d'ocupació al sector serveis»**

El nombre d'afiliats a la Seguretat Social⁴ a la província de Barcelona va ser de 2.107.835 persones a 31 de desembre del 2013, xifra que suposa una reducció del 0,2% respecte al 31 de desembre del 2012 i, per tant, pràcticament es frena la caiguda que es ve registrant des de l'inici de la crisi. Aquesta xifra, però, contrasta amb la de l'EPA per a la població ocupada, que és més favorable, com s'esmenta a dalt. Per sectors, és el dels serveis el que ha registrat la millor evolució, amb un creixement dels afiliats del 0,7% en el mateix període, i atès el seu pes relatiu en el total de l'ocupació, ha contrarestat en bona part els descensos dels afiliats a la construcció (-8%), a la indústria (-2,2%) i a l'agricultura (-1,3%).

Els **contractes de treball** signats subscrits a la província de Barcelona van augmentar en 15.806 el 2013 respecte al 2012, xifra que suposà un augment de l'1% anual, superior al del 2012 (0,2%, però lleugerament inferior al registrat al conjunt de Catalunya el 2013 (de l'1,5%). L'augment de la contractació a la província provingué del dels contractes temporals (4,3%), que compensà el descens dels indefinits. Per grans sectors, l'augment de la contractació es va donar a la indústria i als serveis (1,3% a cadascun).

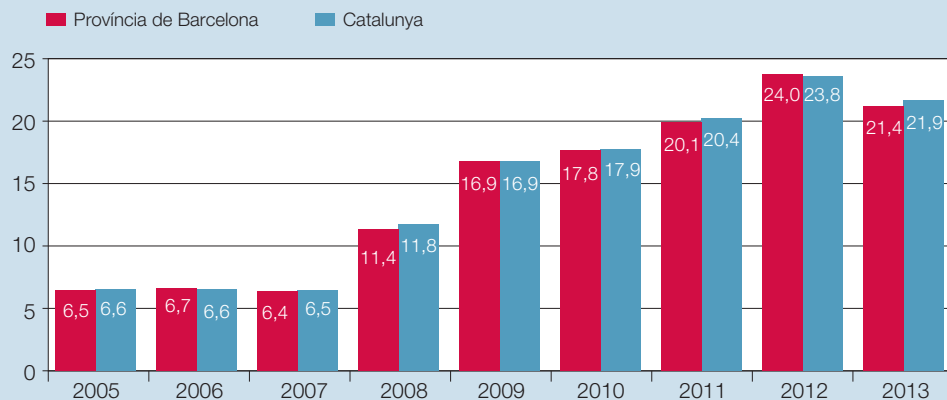
L'evolució dels afiliats per branques d'activitat posa de manifest la seva heterogeneïtat. De fet, l'estancament de l'ocupació obeeix a les aportacions positives d'algunes branques, en què l'ocupació ha crescut (34 branques), i les aportacions negatives d'altres, en què ha disminuït (51 branques). Les cinc branques que han fet les aportacions més positives han estat: activitats administratives d'oficina, administracions públiques, serveis socials sense allotjament, educació i serveis TIC. En algunes d'aquestes, la creació d'ocupació ha estat possible perquè s'han creat noves empreses, com ja s'ha esmentat. Les cinc branques que han fet les aportacions més negatives han estat: activitats especialitzades en la construcció, activitats de lloguer, construcció d'immobles, mediació financera i transport terrestre. Entre els cinc principals subsectors industrials, per volum de treballadors a la província de Barcelona, la química és l'única que ha generat ocupació. Entre els cinc sectors principals de serveis, s'han creat llocs de treball el comerç al detall i els serveis de menjar i begudes, a més de l'administració pública, com s'ha dit abans.

3. La taxa d'atur de la província de Barcelona prové de l'Enquesta de Població Activa de l'INE. En els reculls estadístics la taxa d'atur s'ha estimat a partir dels aturats registrats, per tal que sigui comparable amb les de les comarques.

4. Inclou afiliats al Règim General de la Seguretat Social i al Règim especial d'autònoms. Per tal de poder comparar les dades d'ocupació comarcals amb les de la província, també s'analitzen les dades d'afiliats que, a diferència de l'EPA, si proporcionen dades d'àmbit comarcal. Dades a 31 de desembre de cada any.

Taxa d'atur estimada (En percentatge)

Gràfic 7

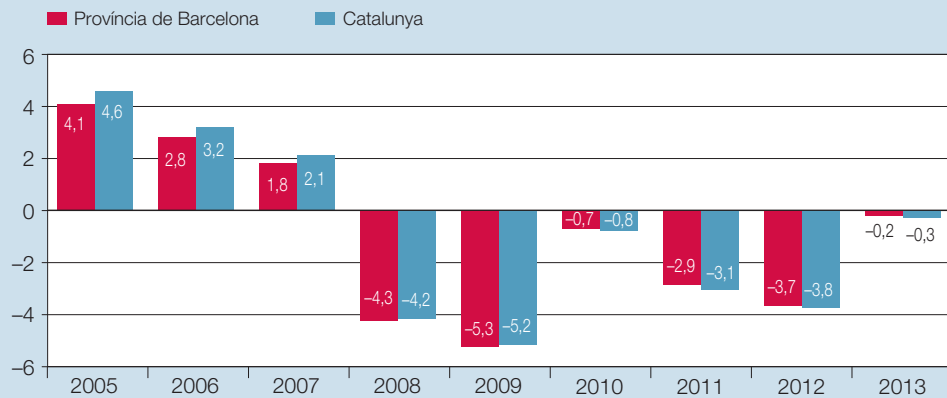
Nota: Dades al quart trimestre de cada any

Font: Enquesta de Població Activa de l'INE

Nombre d'ocupats

(Taxes de variació interanual, en percentatge)

Gràfic 8

Font: Departament d'empresa i ocupació de la Generalitat de Catalunya

El 2013, els **beneficiaris de prestacions** per desocupació –treballadors en situació legal de desocupació que reben alguna de les següents prestacions⁵: contributives, assistencials econòmiques i renda activa d'inserció laboral– van disminuir tant a la província com al conjunt de Catalunya (–7,6% i –5,2%, respectivament), i ho van fer en major mesura que el 2012. La taxa de cobertura de les prestacions –percentatge d'aturats que reben prestacions d'atur, sense tenir en compte els aturats sense ocupació anterior– es va situar en el 64,4% a la província, la qual cosa suposà una reducció de 2,5 punts percentuals respecte el 2012. Això va ser degut a la disminució dels beneficiaris de prestacions contributives i assistencials –que representen el 94% del total de beneficiaris– i també a la dels aturats.

«El deute viu a la província es redueix el 0,7% anual el 2013, després del fort augment del 2012»

Pel que fa a les **finances públiques** dels ajuntaments, els ingressos pressupostats corresponents a l'exercici 2013 van disminuir el 3,4% anual a la província de Barcelona, més que el 2012 (–0,6%), i una mica més que al conjunt de Catalunya (–3% el 2013). El pressupost de despeses també va disminuir tant a la província com a Catalunya (–3% i –2,5%, respectivament), i ho va fer més que l'any anterior. En canvi, el deute viu va disminuir moderadament a la província i a Catalunya (el –0,7% i el –0,2%, respectivament), després del notable augment del 2012.

«El 2013 hi ha una clara tendència alcista dels indicadors de demanda al sector turístic de la província»

Els indicadors oficials d'**evolució turística** de la província de Barcelona pel 2013 han estat asimètrics entre oferta i demanda. L'heterogeneïtat de les comarques que l'integren comporta que els resultats a nivell provincial no representin suficientment les petites realitats d'evolució turística que succeeixen en zones d'interior, de costa i destinacions urbanes. Per tant la seva interpretació a nivell general s'ha de fer tenint en compte aquests aspectes preliminars.

La província registrava en el 2013 un total de 112.215 places d'allotjament entre hotels, càmpings i establiments de turisme rural. Per aquest anàlisi no es consideren les places hoteleres del Barcelonès degut a la forta incidència que exerceix la ciutat de Barcelona al global dels indicadors provincials. Durant aquest període les comarques de Barcelona han guanyat 906 places degut en bona part a l'ampliació de la capacitat en el global dels càmpings de la província (2,8% més que en l'any anterior) que compensa la pèrdua del 0,7% en el nombre de places hoteleres. Els establiments de turisme rural creixen un 3,2% amb un volum de 4.621 places per al 2013.

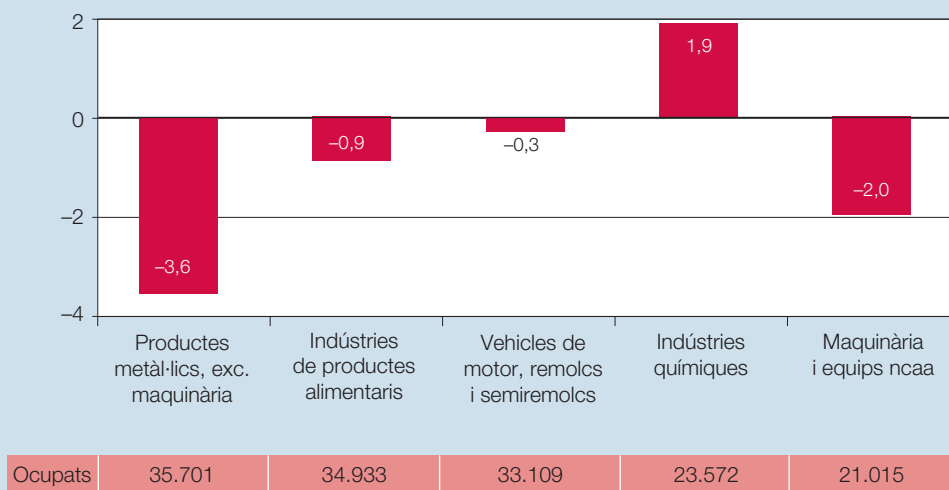
Pel que fa als indicadors de demanda s'observa una clara tendència alcista respecte l'any anterior. Tots els valors estan en positiu (volum de turistes i pernoctacions generades). El nombre de viatgers així com les pernoctacions en establiments hotelers creixen el 2,1% i el 0,9% anual, respectivament. Tot i la reducció de l'estada, els càmpings de la província van obtenir un 4% més de viatgers que van generar 2,4 milions de pernoctacions, l'1,1% més que l'any anterior. Aquest mateix efecte amb unes vacances més curtes es mostra clarament en els indicadors de demanda en els establiments de turisme rural, que l'any 2013 van rebre un 9% més de viatgers alhora que es van reduir les pernoctacions un 6%. Paral·lelament, el grau d'ocupació es va reduir en totes les tipologies contemplades: en –1,1 punts percentuals als hotels, en –2,2 punts percentuals als càmpings i en –0,2 punts percentuals als establiments de turisme rural.

5. Vegeu l'apartat de Metodologia per a la definició de les diferents tipologies de prestacions

Nombre d'ocupats en els 5 principals sectors manufacturers.
Província de Barcelona. Any 2013

Gràfic 9a

(Taxes de variació interanual, en %)

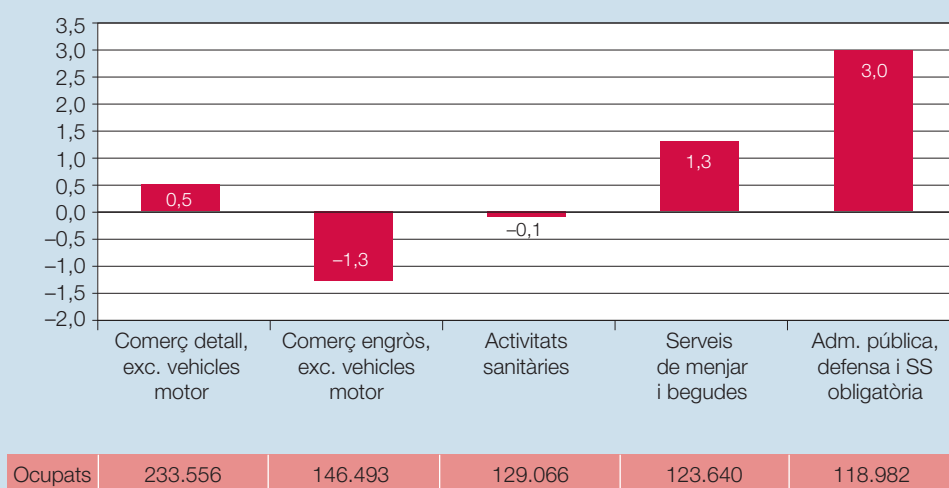

Font: Departament d'Empresa i Ocupació de la Generalitat de Catalunya

Nombre d'ocupats en els 5 principals sectors serveis.
Província de Barcelona. Any 2013

Gràfic 9b

(Taxes de variació interanual, en %)

Font: Departament d'Empresa i Ocupació de la Generalitat de Catalunya

Comparativa provincial

Per segon any consecutiu, l'informe territorial de la província de Barcelona conté una breu anàlisi i un recull estadístic comparatiu entre províncies espanyoles per a les principals variables econòmiques.

El 2013, la **població** espanyola va disminuir el 0,3% de mitjana, respecte a l'any anterior, per primera vegada en la sèrie disponible de l'INE. De fet, la població va disminuir a la majoria de províncies espanyoles, tan sols va créixer moderadament a cinc (Màlaga, Las Palmas, Guipúscoa, Sevilla, Alacant i Saragossa) i es va estancar a tres (Girona, Navarra i Madrid). La província de Barcelona es troba en el grup de províncies en què la població es va reduir més suaument el 2013 i per sota de la mitjana espanyola (ho va fer el -0,2%). De la mateixa manera, la població estrangera també es va reduir al conjunt d'Espanya, i a la província de Barcelona ho va fer a un ritme més suau (-3,3% i -2,5%, respectivament). La pèrdua de població estrangera i l'estacament de la població autòctona ha estat el motiu principal de que la població en el seu conjunt hagi disminuït a la majoria de províncies espanyoles. Tan sols a les províncies de Màlaga, Guipúscoa i Saragossa va augmentar la població estrangera.

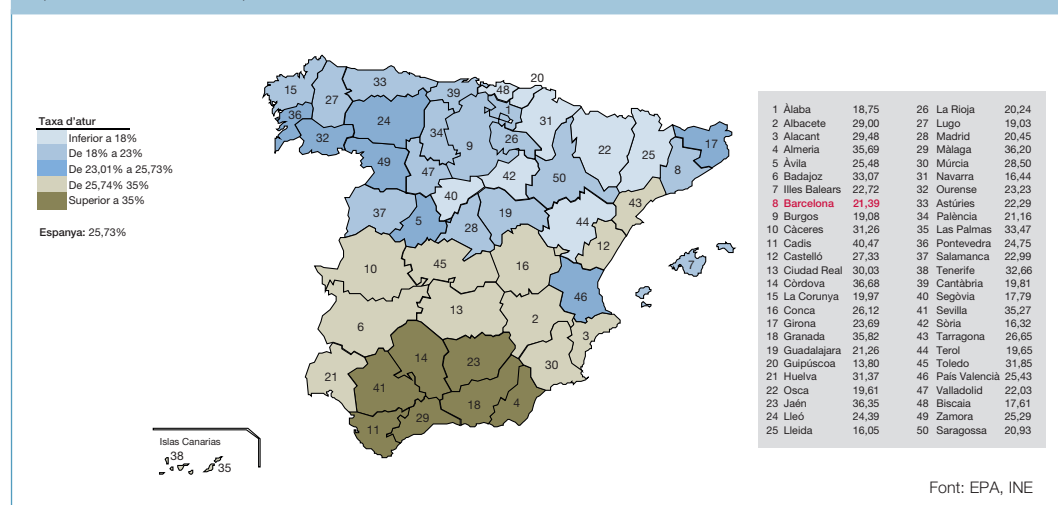
Quant al nombre d'**ocupats** estimats per l'EPA, el 2013 novament es va registrar un descens pràcticament a totes les províncies, amb més o menys intensitat –des del -5,4% de Huelva al -0,1% de Badajoz–, sent excepcions 10 províncies, un nombre superior al de l'any passat. La província de Barcelona, amb un -0,2%, es va situar en el grup de províncies amb un menor descens de l'ocupació. Des del començament de la crisi, la població ocupada a la província barcelonina ha disminuït un 18% entre el 2007 i el 2013.

El nombre d'**empreses** va disminuir a totes les províncies espanyoles el 2013, sense excepció, segons les dades del Directori Central d'Empreses de l'INE. A la província de Barcelona ho va fer un -1,7% anual, idèntic a la mitjana espanyola, que la situa en una posició intermèdia, com el 2012. Les reduccions més intenses van ser les de Àvila i Toledo, properes al -4%, i les més suaus, les de La Corunya, Salamanca i Illes Balears, inferiors al -0,5%.

La **taxa d'atur** estimada a la província de Barcelona es va situar per sota de la mitjana espanyola –va ser del 21,4% enfront el 25,7%, respectivament– i en la franja baixa entre les províncies espanyoles, en ocupar la posició 19a. de menys a més taxa d'atur. El rang entre les províncies va ser molt ampli, oscil·là entre el 13,8% de Guipúscoa i el 40,5% de Cadis. Al mapa 1, es visualitza com les taxes d'atur més elevades, i per sobre de la mitjana espanyola, es concentren del centre cap al sud de la Península. Per contra, les províncies amb taxes d'atur per sota la mitjana nacional, es troben al nord d'Espanya. La taxa d'atur es va reduir el 2013 respecte al 2012 pràcticament a la meitat de les províncies espanyoles, mentre que a la resta va augmentar. La província de Barcelona és una de les que va registrar una major reducció (de 2,7 punts percentuals, del 24,1% el 2012 al 21,4% el 2013).

Taxa d'atur estimada per províncies
(Quart trimestre del 2013)

Mapa 1

Font: EPA, INE

RECALL ESTADÍSTIC COMPARATIU PER PROVINCIES 2013¹

	Població total	Població estrangera	Empreses (Dirce)	Ocupació Registrada	Ocupació Estimada	Desocupació Estimada	Taxa d'atur estimada	Aturats registrats	Deute viu ² /habitant
Alacant	0,1%	-0,7%	-1,5%	0,7%	1,0%	7,5%	29,5%	-3,8%	569
Àlava	-0,4%	-6,3%	-2,5%	-1,7%	-0,6%	-5,3%	18,8%	0,8%	428
Albacete	-0,7%	-5,4%	-1,4%	-0,6%	8,7%	-13,7%	29,0%	-5,8%	638
Almeria	-0,7%	-5,0%	-1,2%	1,9%	-0,5%	1,7%	35,7%	-4,2%	785
Astúries	-0,9%	-4,8%	-3,0%	-1,5%	0,9%	-7,5%	22,3%	-2,8%	426
Àvila	-1,4%	-2,8%	-3,9%	-1,0%	-2,8%	15,5%	25,5%	-2,1%	470
Badajoz	-0,1%	-1,4%	-1,5%	-0,1%	-0,4%	-10,5%	33,1%	-1,4%	332
Barcelona	-0,2%	-2,5%	-1,7%	-0,2%	1,4%	-12,8%	21,4%	-3,7%	648
Biscaia	-0,2%	-2,2%	-3,4%	-1,8%	-4,2%	-4,6%	17,6%	-0,9%	145
Burgos	-1,0%	-6,1%	-0,5%	-1,8%	-3,0%	5,2%	19,1%	-0,4%	492
Càceres	-0,8%	-3,1%	-2,8%	-0,8%	2,0%	2,1%	31,3%	0,9%	236
Cadix	-0,5%	-10,2%	-2,9%	-0,8%	-3,5%	-1,0%	40,5%	-3,7%	1.510
Cantàbria	-0,3%	-2,0%	-2,5%	-1,8%	-1,9%	2,2%	19,8%	1,1%	372
Castelló	-0,5%	-2,8%	-2,6%	-1,0%	-3,1%	0,0%	27,3%	-5,6%	551
Ciudad Real	-1,0%	-6,5%	-3,0%	-1,0%	1,7%	-1,6%	30,0%	-2,9%	577
Conca	-2,8%	-10,4%	-1,5%	-0,9%	3,0%	4,6%	26,1%	-6,1%	671
Còrdova	-0,3%	-1,2%	-2,8%	0,5%	-2,3%	5,8%	36,7%	-7,0%	603
Girona	0,0%	-1,3%	-1,3%	-0,8%	0,6%	0,0%	23,7%	-1,9%	736
Granada	-0,4%	-6,4%	-1,8%	1,6%	1,6%	-5,2%	35,8%	-7,2%	725
Guadalajara	-0,7%	-4,3%	-1,1%	0,0%	-1,9%	-20,4%	21,3%	-4,2%	385
Guipúscoa	0,2%	1,2%	-3,5%	-0,7%	0,6%	5,3%	13,8%	-2,3%	410
Huelva	-0,4%	-2,4%	-3,3%	-5,4%	5,9%	-15,9%	31,4%	-4,0%	1.043
I. Balears	-0,7%	-7,5%	-0,4%	0,3%	-0,3%	-8,7%	22,7%	-4,8%	775
Jaén	-0,8%	-8,7%	-2,4%	7,7%	1,0%	1,3%	36,4%	-15,6%	1.064
La Corunya	-0,5%	-1,2%	-0,2%	-1,1%	-3,3%	-3,0%	20,0%	-4,0%	263
La Rioja	-0,5%	-4,2%	-0,8%	-1,2%	-0,9%	8,5%	20,2%	-2,0%	307
Las Palmas	0,3%	-1,9%	-1,1%	1,3%	0,4%	0,1%	33,5%	-3,7%	473
Lleida	-0,5%	-1,1%	-2,8%	-1,3%	2,6%	-10,3%	16,1%	-4,3%	699
Lleó	-1,0%	-3,5%	-2,4%	-2,2%	-3,5%	1,8%	24,4%	0,1%	841
Lugo	-0,8%	0,2%	-1,1%	-2,5%	-2,2%	14,4%	19,0%	-1,2%	256
Madrid	0,0%	-5,4%	-0,6%	-0,9%	-3,9%	3,2%	20,5%	-1,6%	1.477
Màlaga	0,7%	1,4%	-1,5%	1,3%	-0,8%	2,2%	36,2%	-3,9%	898
Múrcia	-0,2%	-3,1%	-1,6%	-1,0%	1,6%	-2,6%	28,5%	-2,2%	692
Navarra	0,0%	-2,5%	-1,1%	-1,8%	-1,6%	-6,6%	16,4%	-0,9%	426
Osca	-0,6%	-1,2%	-1,2%	0,2%	-11,4%	28,9%	19,6%	-3,3%	426
Ourense	-1,1%	-3,1%	-0,7%	-1,0%	-4,8%	-2,2%	23,2%	-3,7%	330
Palència	-1,0%	-4,7%	-1,8%	-0,5%	-2,5%	13,1%	21,2%	-2,7%	315
Pontevedra	-0,4%	-3,0%	-1,3%	-1,5%	-2,4%	3,8%	24,8%	-1,7%	230
Salamanca	-1,4%	-8,7%	-0,3%	-1,5%	-2,9%	6,7%	23,0%	-1,2%	498
Saragossa	0,1%	1,1%	-1,0%	-1,6%	-4,1%	1,0%	20,9%	1,0%	991
Segòvia	-1,2%	-4,3%	-1,1%	-2,1%	5,0%	-14,0%	17,8%	0,5%	360
Sevilla	0,2%	-0,5%	-2,7%	-0,8%	-4,1%	7,9%	35,3%	-1,6%	537
Sòria	-1,3%	-6,3%	-1,3%	-2,2%	-1,0%	2,8%	16,3%	-0,1%	463
Tarragona	-0,5%	-3,5%	-3,5%	-1,5%	0,0%	5,8%	26,7%	-2,7%	1.282
Tenerife	-0,3%	-4,3%	-1,5%	1,2%	-1,3%	3,9%	32,7%	-4,0%	436
Terol	-1,1%	-2,8%	-2,2%	-1,0%	-9,1%	19,2%	19,7%	0,2%	501
Toledo	-0,7%	-6,4%	-3,7%	-1,2%	-3,1%	2,4%	31,9%	-2,9%	404
València	-0,6%	-4,3%	-1,3%	-0,4%	0,5%	-9,3%	25,4%	-3,7%	808
Valladolid	-0,4%	-3,5%	-2,5%	-1,6%	-5,6%	8,6%	22,0%	-0,3%	370
Zamora	-1,7%	-7,9%	-1,7%	-2,5%	4,4%	3,6%	25,3%	0,3%	303
Espanya	-0,3%	-3,3%	-1,7%	-0,5%	-1,2%	-1,4%	25,7%	-3,0%	745

1. Variació 2012-2013, a excepció d'alguns indicadors amb la dada de 2013 (en cursiva)

2. Suma del deute viu en euros dels ajuntaments de cada província pel total d'habitants de la mateixa

Per ampliar dades consulteu el programa Hermes <http://www.diba.cat/hermes>.

Vegeu l'apartat de Metodologia per la definició dels indicadors.

RECULL ESTADÍSTIC COMPARATIU PER COMARQUES 2013*

	Alt Penedès	Anoia	Bages	Baix Llobre.	Barcelonès	Berguedà
DEMOGRAFIA						
Població Total	0,0%	-0,3%	-0,2%	0,2%	-0,6%	-1,6%
Població de menys de 16 anys	1,1%	0,1%	0,5%	0,8%	0,2%	0,0%
Població potencialment activa (16-64)	-0,7%	-0,9%	-0,7%	-0,6%	-1,2%	-2,5%
Població de 65 anys i més	1,5%	1,6%	0,8%	3,2%	0,8%	0,2%
Població ETCA¹	0,5%	0,4%	0,2%	-3,3%	0,4%	-0,3%
Pob. resident a l'estranger	12,4%	11,3%	8,4%	13,5%	8,3%	10,0%
Índex d'envelliment	84,6	86,3	110,7	85,1	145,8	166,2
Nacionalitat espanyola	0,5%	0,3%	0,1%	0,6%	-0,4%	-0,8%
Nacionalitat estrangera	-3,9%	-6,3%	-2,2%	-2,9%	-1,7%	-9,5%
Taxa d'estrangeria total	11,7%	9,0%	11,8%	11,0%	17,8%	8,6%
Àfrica	-1,8%	-5,1%	-1,1%	-1,9%	-1,5%	-3,4%
Amèrica	-11,6%	-10,1%	-8,1%	-7,6%	-6,0%	-9,9%
Àsia	3,5%	2,5%	1,1%	5,5%	-1,3%	-21,4%
Europa	-1,1%	-7,4%	-0,9%	-0,4%	4,6%	-13,2%
Unió Europea	-2,4%	-9,2%	-1,5%	-1,2%	4,7%	-13,8%
ACTIVITAT ECONÒMICA						
Nombre d'empreses	-1,5%	-1,4%	-0,3%	-0,9%	0,2%	-1,3%
Agricultura	-2,3%	9,5%	-2,4%	-6,5%	-2,9%	17,1%
Indústria	-1,7%	-2,6%	-0,5%	-1,9%	-3,8%	-8,5%
Construcció	-8,9%	-3,7%	-10,6%	-9,4%	-6,1%	-11,2%
Serveis	-0,3%	-1,0%	1,3%	0,5%	1,0%	1,1%
Dimensió mitjana	8,3	7,1	8,5	10,2	11,5	5,2
MERCAT DE TREBALL						
Ocupats	-7,3%	-0,6%	0,6%	0,1%	0,1%	-1,2%
Assalariats	-9,0%	-0,9%	0,8%	0,0%	0,1%	-1,4%
Autònoms	-0,4%	0,1%	-0,1%	0,5%	0,3%	-1,0%
Agricultura	-0,4%	1,3%	-1,2%	2,4%	-11,7%	1,5%
Indústria	-3,0%	-1,3%	-0,6%	-2,3%	-2,4%	-5,4%
Construcció	-6,3%	-6,7%	-8,7%	-10,0%	-8,1%	-11,1%
Serveis	-9,9%	0,5%	2,2%	1,8%	0,7%	1,7%
Activitats d'alt contingut tecnològic	-2,9%	-0,4%	0,3%	3,0%	0,9%	3,9%
Ind. Tecnologia alta	1,3%	0,0%	0,0%	4,4%	-0,5%	0,0%
Ind. Tecnologia mitjana-alta	-2,9%	-1,3%	0,9%	-1,1%	0,1%	22,7%
Serveis de tecnologia alta-punta	-5,9%	2,6%	-3,7%	10,4%	1,7%	-23,5%
Aturats registrats	-1,9%	-3,4%	-3,9%	-3,5%	-3,9%	-6,4%
Homes	-4,4%	-5,5%	-4,7%	-4,6%	-5,3%	-6,3%
Dones	0,6%	-1,4%	-3,1%	-2,5%	-2,4%	-6,5%
Nacionals	0,3%	-2,3%	-3,1%	-1,8%	-2,3%	-4,9%
Estrangers	-9,8%	-9,4%	-7,5%	-12,3%	-9,8%	-14,1%
Agricultura	4,7%	3,8%	17,1%	5,4%	-5,9%	-5,7%
Indústria	-10,6%	-5,8%	-9,0%	-9,4%	-8,6%	-4,4%
Construcció	-10,3%	-19,1%	-10,9%	-13,5%	-11,7%	-15,4%
Serveis	0,3%	1,2%	-1,6%	-0,3%	-1,9%	-3,3%
Sense ocupació anterior	19,2%	-3,6%	9,0%	3,7%	0,0%	-11,8%
Població activa local estimada	-0,6%	-0,7%	-0,6%	-0,4%	-0,9%	-2,4%
Taxa d'atur registrat estimada	16,4%	19,6%	16,5%	16,2%	14,6%	16,4%
Homes	15,1%	17,0%	15,3%	14,9%	14,2%	15,2%
Dones	17,9%	22,8%	18,0%	17,6%	15,0%	17,9%
Nombre de contractes total	2,6%	-2,6%	1,6%	-0,2%	1,3%	-0,2%
Beneficiaris de prestacions	-5,0%	-7,9%	-6,7%	-7,7%	-7,7%	-8,0%
Taxa Cobertura Prestacions	65,2%	63,7%	61,6%	64,1%	64,4%	66,5%
FINANCES PÚBLIQUES						
Ingressos. Classificació econòmica	-1,4%	1,4%	0,4%	2,3%	-7,5%	6,8%
Despeses. Classificació econòmica	-1,2%	1,2%	0,3%	2,8%	-7,9%	8,2%
Deute viu	-3,3%	-10,6%	-1,3%	18,1%	-2,9%	-2,4%
Ingressos corrents per habitant	959	978	967	899	1.153	1.436
Inversió per habitant	112	171	135	66	79	246
Deute viu per habitant	375,1	684,1	661,1	586,2	660,0	779,7
Deute sobre Ingressos corrents	39,1%	70,0%	68,4%	65,2%	57,3%	54,3%

*Variació 2012-2013, a excepció d'alguns indicadors amb la dada de 2013 (en cursiva) 1. Dades dels anys 2011 i 2012.

Per ampliar dades consulteu el programa Hermes <http://www.diba.cat/hermes>. Vegeu l'apartat de Metodologia per la definició dels indicadors.

Garraf	Maresme	Osona	Vallès Occid.	Vallès Oriental	Província BCN	
						DEMOGRAFIA
-0,3%	0,2%	0,3%	0,1%	0,1%	-0,2%	Població Total
0,5%	0,4%	1,0%	0,6%	0,5%	0,5%	Població de menys de 16 anys
-1,1%	-0,5%	-0,1%	-0,6%	-0,7%	-0,9%	Població potencialment activa (16-64)
2,0%	3,1%	1,2%	2,5%	3,1%	1,7%	Població de 65 anys i més
0,9%	0,7%	-0,3%	0,7%	0,7%	0,5%	Població ETCA¹
11,3%	12,0%	16,4%	11,3%	19,6%	9,4%	Pob. resident a l'estranger
85,9	92,2	92,6	78,2	77,3	106,2	Índex d'envelliment
0,7%	0,6%	0,3%	0,6%	0,6%	0,2%	Nacionalitat espanyola
-5,6%	-2,3%	0,4%	-4,1%	-3,8%	-2,5%	Nacionalitat estrangera
15,2%	11,9%	14,3%	11,0%	10,3%	13,9%	Taxa d'estrangeria total
-3,8%	-1,8%	0,7%	-2,5%	-2,7%	-1,9%	Àfrica
-5,2%	-7,9%	-5,5%	-8,1%	-7,6%	-6,8%	Amèrica
7,7%	0,9%	9,1%	6,3%	6,7%	0,0%	Àsia
-7,3%	1,8%	0,2%	-2,7%	-2,9%	1,2%	Europa
-8,0%	0,7%	-0,3%	-3,4%	-3,8%	0,8%	Unió Europea
						ACTIVITAT ECONÒMICA
0,3%	-0,4%	-0,2%	-0,3%	-0,4%	-0,2%	Nombre d'empreses
33,3%	5,7%	4,2%	0,0%	-11,2%	1,2%	Agricultura
-4,4%	-1,5%	1,3%	-0,4%	-0,6%	-1,8%	Indústria
-11,9%	-8,6%	-9,5%	-7,1%	-9,4%	-7,7%	Construcció
2,0%	0,7%	0,5%	0,7%	1,1%	0,8%	Serveis
5,7	7,0	7,3	10,5	8,0	10,2	Dimensió mitjana
						MERCAT DE TREBALL
0,4%	-0,7%	0,4%	-0,5%	-1,3%	-0,2%	Ocupats
0,0%	-1,1%	0,1%	-0,9%	-1,7%	-0,4%	Assalariats
1,2%	0,3%	1,3%	1,2%	-0,2%	0,5%	Autònoms
7,7%	-4,9%	3,4%	-3,6%	-9,2%	-1,3%	Agricultura
-1,4%	-0,9%	0,5%	-2,0%	-4,0%	-2,2%	Indústria
-8,4%	-9,5%	-7,6%	-5,8%	-6,5%	-8,0%	Construcció
1,6%	0,2%	1,2%	0,4%	0,8%	0,7%	Serveis
13,3%	1,4%	1,4%	0,2%	-0,1%	0,9%	Activitats d'alt contingut tecnològic
5,4%	1,1%	4,4%	-2,4%	-1,5%	-0,4%	Ind. Tecnologia alta
10,6%	2,3%	1,3%	-1,0%	-0,3%	-0,2%	Ind. Tecnologia mitjana-alta
45,0%	-1,7%	-1,2%	5,1%	9,9%	3,1%	Serveis de tecnologia alta-punta
-3,0%	-3,1%	-3,9%	-4,0%	-2,9%	-3,7%	Aturats registrats
-3,9%	-3,8%	-6,2%	-5,6%	-4,8%	-5,0%	Homes
-2,2%	-2,5%	-1,7%	-2,4%	-1,1%	-2,3%	Dones
-0,8%	-2,0%	-1,4%	-2,8%	-1,4%	-2,2%	Nacionals
-15,0%	-8,5%	-10,1%	-10,0%	-10,0%	-10,2%	Estrangers
9,3%	6,3%	14,5%	-0,7%	4,0%	3,4%	Agricultura
-3,7%	-6,6%	-5,6%	-8,8%	-3,3%	-7,7%	Indústria
-9,8%	-11,6%	-9,2%	-12,7%	-12,6%	-12,3%	Construcció
-1,5%	-0,4%	-3,4%	-0,8%	-1,6%	-1,3%	Serveis
-4,5%	-3,2%	3,8%	5,7%	5,6%	2,2%	Sense ocupació anterior
-1,0%	-0,3%	-0,1%	-0,4%	-0,5%	-0,7%	Població activa local estimada
17,3%	17,3%	16,4%	17,4%	17,2%	16,0%	Taxa d'atur registrat estimada
15,9%	16,0%	14,4%	16,2%	15,6%	15,0%	Homes
19,0%	18,8%	18,9%	18,8%	19,2%	17,1%	Dones
-4,4%	0,5%	3,2%	0,9%	2,7%	1,0%	Nombre de contractes total
-4,6%	-5,9%	-6,1%	-8,6%	-9,3%	-7,6%	Beneficiaris de prestacions
64,7%	68,4%	69,1%	63,0%	63,4%	64,4%	Taxa Cobertura Prestacions
						FINANCES PÚBLIQUES
-8,7%	-3,6%	3,0%	1,8%	-1,6%	-3,4%	Ingressos. Classificació econòmica
-4,8%	-0,6%	3,4%	3,4%	-1,4%	-3,0%	Despeses. Classificació econòmica
-11,2%	-12,5%	-12,3%	6,3%	-1,7%	-0,7%	Deute viu
1.018	974	910	909	1.011	1.030	Ingressos corrents per habitant
60	60	118	61	83	79	Inversió per habitant
982,1	652,0	546,4	672,1	611,3	648,4	Deute viu per habitant
96,5%	66,9%	60,1%	74,0%	60,5%	63,0%	Deute sobre Ingressos corrents

*Variació 2012-2013, a excepció d'alguns indicadors amb la dada de 2013 (en cursiva) 1. Dades dels anys 2011 i 2012.

Per ampliar dades consulteu el programa Hermes <http://www.diba.cat/hermes>. Vegeu l'apartat de Metodologia per la definició dels indicadors.

3. Visió de conjunt de l'evolució econòmica comarcal

«El 2013 la població ha decrescut a la meitat de les comarques barcelonines, mentre que a l'altra meitat ha crescut»

El 2013, la **població** va tenir un comportament dispar a les comarques de la província de Barcelona: va disminuir a la meitat d'elles (de més a menor caiguda: al Berguedà, al Barcelonès, a l'Anoia, al Garraf i al Bages); mentre que va créixer a l'altra meitat (de més a menys creixement: a Osona, al Vallès Occidental, al Vallès Oriental) i s'ha estancat a l'Alt Penedès (vegeu el mapa 2). Tal com s'ha vist en l'àmbit provincial, la reducció de la població a les comarques va ser, principalment, conseqüència de l'estancament de la població autòctona –que en el cas d'algunes comarques també es va reduir– i la disminució de la població estrangera. La població immigrant només va créixer lleugerament a la comarca d'Osona, a la resta de comarques va disminuir, en un rang que va des del –1,7% registrat al Barcelonès, fins al –9,5% del Berguedà.

«La reducció del nombre d'empreses es modera l'any 2013 i a algunes comarques fins i tot creix lleugerament»

L'inici de la recuperació de l'activitat econòmica va fer que la reducció del nombre d'**empreses** es moderés notablement a les comarques barcelonines el 2013 respecte l'any anterior, i a algunes, fins i tot, augmentés lleugerament (al Barcelonès el 0,2% i al Garraf el 0,3% anual). Així, el 2012 la reducció oscil·lava entre el –3% i el –5,3%, mentre que el 2013 ho feia en un rang que va des del –0,2% d'Osona fins al –1,5% de l'Alt Penedès.

«Les empreses del sector serveis augmenten pràcticament a totes les comarques barcelonines»

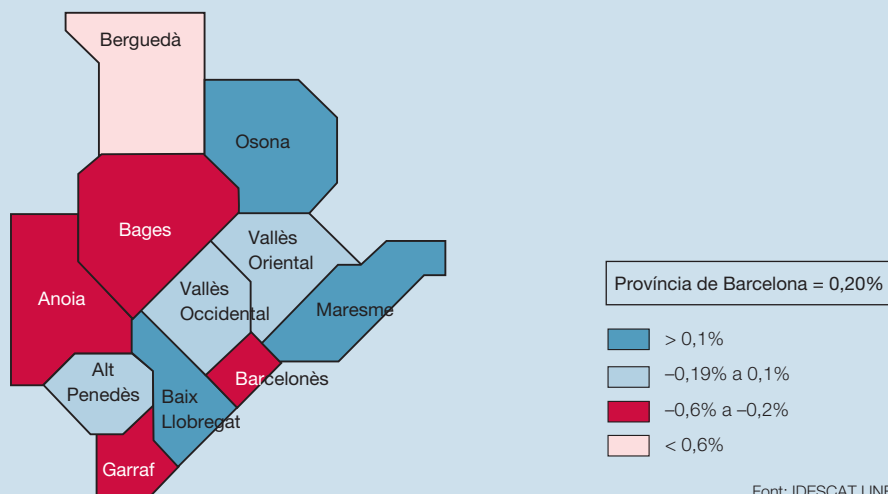
L'any 2013, el sector de la construcció continuà encapçalant la disminució del nombre d'empreses a les comarques barcelonines, si bé aquesta va ser més moderada que la de l'any precedent. Aquesta mateixa evolució va ser la del nombre d'empreses a la indústria, exceptuant el Berguedà, on es va accentuar la caiguda respecte a l'any anterior, i Osona, on va créixer moderadament. En canvi, les empreses de serveis van augmentar pràcticament a totes les comarques barcelonines, excepte a l'Alt Penedès i a l'Anoia, on encara van continuar disminuint lleugerament. El creixement més elevat del nombre d'empreses del sector terciari va ser el de la comarca del Garraf (del 2% anual). A la resta de comarques on aquest va créixer, la taxa de variació oscil·là des del 0,5% del Baix Llobregat i Osona fins a l'1,3% del Bages. Les empreses del sector agrari, que tenen un pes reduït respecte el total d'empreses, van registrar variacions heterogènies. Aquestes van augmentar a l'Anoia, el Berguedà, el Garraf, el Maresme i Osona; mentre que van disminuir al Bages, Baix Llobregat, Barcelonès i Vallès Oriental; i es van estancar a la comarca del Vallès Occidental. Però, a més, els creixements se situaven en un rang ampli, des del 4,2% d'Osona fins al 33,3% del Garraf. Igualment, les variacions negatives també estaven en un rang ampli, que va des del –2,3% de l'Alt Penedès fins al –11,2% del Vallès Oriental.

La dimensió mitjana de les empreses pràcticament es va mantenir estable el 2013 a totes les comarques, oscil·lant entre els 11 treballadors per empresa al Barcelonès i els 5 al Berguedà. Tan sols es va reduir a l'Alt Penedès, de 9 treballadors per empresa el 2012 a 8,3 treballadors per empresa el 2013, perquè la disminució dels ocupats va ser més intensa que l'any passat, com es veurà més endavant, i més forta que la del nombre d'empreses. La dimensió mitjana al conjunt de la província de Barcelona es va mantenir estable en 10 treballadors per empresa l'any 2013, com l'anterior.

Nombre d'habitants. Any 2013

(Taxes de variació interanual, en %)

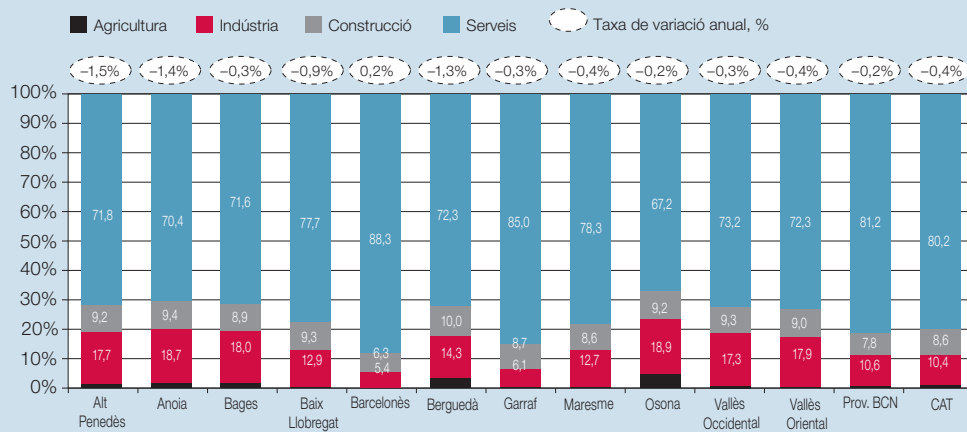
Mapa 2

Estructura empresarial. Any 2013

(En percentatge sobre el total d'empreses de la comarca)

Gràfic 10

Nota: Dades al quart trimestre de cada any.

Font: Departament d'Empresa i Ocupació de la Generalitat de Catalunya

«L'any 2013 l'ocupació creix a cinc comarques de la província de Barcelona i a la resta se suavitza el descens respecte l'any anterior, excepte a la de l'Alt Penedès»

L'any 2013, l'**ocupació** va disminuir per sisè any consecutiu a la província de Barcelona, però ho va fer més moderadament que el 2012 (–0,2% i –3,7%, respectivament). Aquesta mateixa tendència es va registrar a cinc de les comarques barcelonines (l'Anoia, el Berguedà, el Maresme i els dos Vallès), sent una excepció de l'Alt Penedès, on la disminució de l'ocupació es va accentuar notablement, degut en bona part per la reestructuració de la intermediació financera (destrucció d'ocupació i canvi d'adscripció de llocs de treball). Per contra, a les altres cinc comarques, el nombre d'ocupats va augmentar lleugerament el 2013 respecte al 2012. Es tracta de les comarques del Bages, el Garraf, Osona, el Baix Llobregat i el Barcelonès, en les quals el rang de creixement va oscil·lar entre el 0,1% de les dues darreres comarques esmentades, fins al 0,6% del Bages.

Si s'analitza l'evolució dels assalariats per la dimensió de l'empresa en la qual treballen l'any 2013, s'observa que els ocupats a empreses grans, de més de 250 treballadors –que ocupen pràcticament un terç, de mitjana, del total de treballadors assalariats–, van registrar una evolució heterogènia per comarques. Al Berguedà i a l'Alt Penedès van patir caigudes intenses –superiors al 40%–, mentre que a Osona i al Baix Llobregat van augmentar de l'ordre del 7,2% i del 3,7%, respectivament; i entremig hi ha una amalgama variada, des del descens del –7,1% del Vallès Oriental fins al creixement de l'1,6% del Maresme. En el tram d'empreses de dimensió mitjana, és a dir, que tenen entre 51 i 250 treballadors –i que ocupen el 22%, de mitjana, dels assalariats–, l'evolució per comarques també va ser dispar. La comarca amb una millor evolució va ser la del Berguedà, amb un augment intens, en bona part, perquè es va destruir ocupació en les empreses grans i aquestes van passar a ser mitjanes. Amb creixement més moderats, la van seguir les comarques del Bages, el Garraf, el Vallès Occidental i l'Anoia, on va passar el mateix que al Berguedà, excepte al Bages; mentre que la resta de comarques van registrar descensos de l'ocupació, excepte el Barcelonès, on es va estancar. Els ocupats a empreses petites, d'entre 6 i 50 treballadors –el 30,3% del total de treballadors– van disminuir a la majoria de comarques, excepte a l'Alt Penedès, Osona i el Berguedà. Per últim, els ocupats en microempreses de menys de 5 treballadors –el 14,6% del total de treballadors– es van reduir a la majoria de comarques, excepte al Garraf, el Barcelonès i Osona, on van augmentar, i el Maresme, on es va estancar.

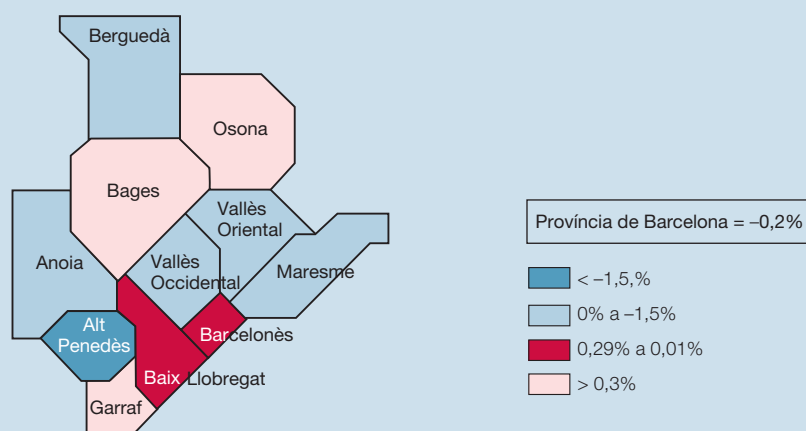
«L'evolució dels ocupats per sectors és més favorable gairebé a totes les comarques i sectors el 2013 que l'any anterior»

Tots els grans sectors econòmics van registrar una evolució millor l'any 2013 que el 2012, en termes d'ocupació, pràcticament a totes les comarques, sent l'evolució més favorable la dels serveis, en part degut al creixement del nombre d'empreses del sector esmentat abans. La construcció continuà sent el sector en què el nombre d'ocupats disminueix més, amb poques excepcions (al Barcelonès i al Vallès Occidental, es redueix més els ocupats al sector agrari però aquest té un pes relatiu menor al dels ocupats a la construcció); si bé aquesta disminució és inferior a la del 2012, i oscil·la des del –6,3% de l'Alt Penedès fins al –11,1% del Berguedà. A la indústria, l'ocupació també va disminuir més moderadament el 2013 amb relació al 2012 a totes les comarques barcelonines i, fins i tot, va créixer a Osona. El rang de variacions negatives va des del –0,6% del Bages, fins al –5,4% del Berguedà. Talment, l'ocupació al sector primari va registrar un augment a les comarques de l'Anoia, el Baix Llobregat, el Berguedà, el Garraf i Osona. Però l'evolució més positiva va ser la del sector serveis que va registrar, de mitjana, un creixement del 0,7% a la província de Barcelona, i que oscil·là entre el 0,2% del Maresme i el 2,2% del Bages. Tan sols s'ha reduït l'ocupació als serveis a l'Alt Penedès, i ho va fer intensament

Nombre d'ocupats. Any 2013

(Taxes de variació interanual, en percentatge)

Mapa 3

Font: Departament d'empresa i ocupació de la Generalitat de Catalunya

Nombre d'ocupats per sectors. Any 2013

(Taxa de variació interanual, en percentatge)

Quadre 2

	Alt Penedès	Anoia	Bages	Baix Llobregat	Barcelonès	Berguedà
Total	-7,3	-0,6	0,6	0,1	0,1	-1,2
Agricultura	-0,4	1,3	-1,2	2,4	-11,7	1,5
Indústria	-3,0	-1,3	-0,6	-2,3	-2,4	-5,4
Construcció	-6,3	-6,7	-8,7	-10,0	-8,1	-11,1
Serveis	-9,9	0,5	2,2	1,8	0,7	1,7
Activitats d'alt contingut tecnològic	-2,9	-0,4	0,3	3,0	0,9	3,9
Ind. Tecnologia alta	1,3	0,0	0,0	4,4	-0,5	0,0
Ind. Tecnologia mitjana-alta	-2,9	-1,3	0,9	-1,1	0,1	22,7
Serveis de tecnologia alta-punta	-5,9	2,6	-3,7	10,4	1,7	-23,5
	Garraf	Maresme	Osona	Vallès Occidental	Vallès Oriental	Província de Barcelona
Total	0,4	-0,7	0,4	-0,5	-1,3	-0,2
Agricultura	7,7	-4,9	3,4	-3,6	-9,2	-1,3
Indústria	-1,4	-0,9	0,5	-2,0	-4,0	-2,2
Construcció	-8,4	-9,5	-7,6	-5,8	-6,5	-8,0
Serveis	1,6	0,2	1,2	0,4	0,8	0,7
Activitats d'alt contingut tecnològic	13,3	1,4	1,4	0,2	-0,1	0,9
Ind. Tecnologia alta	5,4	1,1	4,4	-2,4	-1,5	-0,4
Ind. Tecnologia mitjana-alta	10,6	2,3	1,3	-1,0	-0,3	-0,2
Serveis de tecnologia alta-punta	45,0	-1,7	-1,2	5,1	9,9	3,1

Font: Departament d'Empresa i Ocupació de la Generalitat de Catalunya

(quasi el -10% anual).

El quadre 2 recull l'evolució dels ocupats per gran sectors econòmics i, a més, per a la indústria i els serveis s'analitzen els ocupats atenent a la intensitat tecnològica o el grau de coneixement necessari per realitzar les activitats. L'any 2013, el 10,2% dels assalariats de la província treballaven en activitats considerades d'alt contingut tecnològic, dues dècimes més que l'any anterior.

Les comarques del Vallès Oriental i Occidental són les que tenen un percentatge més elevat d'ocupats en activitats d'alt contingut tecnològic respecte el total d'assalariats (14,5% i 13,4%, respectivament) i el Berguedà la que menys (2%). L'evolució de l'ocupació a la província de Barcelona en activitats d'alt contingut tecnològic ha millorat l'any 2013 respecte a l'anterior ja que ha registrat un augment del 0,7% enfront el descens del 3,7% del 2012, gràcies al creixement dels ocupats en serveis de tecnologia alta-punta –que engloben els sectors de la recerca i desenvolupament, de les telecomunicacions, dels serveis de tecnologies de la informació i serveis d'informació. En canvi, a les altres dues branques industrials, l'ocupació ha disminuït lleugerament (–0,4% per a la tecnologia alta i –0,2% per a la tecnologia mitjana-alta). Tanmateix, hi ha comarques on el nombre d'ocupats en activitats industrials d'alt contingut tecnològic ha crescut, és el cas del Garraf, Osona, Baix Llobregat, alt Penedès i Maresme. O el cas del Berguedà, el Garraf, el Maresme, Osona, el Bages i el Barcelonès per als ocupats en indústries de tecnologia mitjana-alta. L'evolució de l'ocupació a serveis de tecnologia alta-punta per comarques posa de manifest una evolució també dispar: aquesta ha augmentat a sis de les comarques barcelonines mentre que ha decrescut a les altres cinc. En conjunt, l'ocupació a les tres branques va donar un resultat positiu, és a dir, de creixement dels ocupats a totes les comarques, excepte a l'Alt Penedès, l'Anoia i el Vallès Oriental.

«El 2013, l'atur registrat va disminuir a totes les comarques barcelonines»

Quant a l'**atur registrat**, cal destacar que el nombre d'aturats es va reduir a totes les comarques barcelonines l'any 2013, si bé ho va fer amb diferents intensitats. Al conjunt de la província de Barcelona va decreixer el 2013, per primera vegada des de l'any 2010, i ho va fer el 3,7% anual. Per comarques, el descens oscil·là entre el –1,9% de l'Alt Penedès i el –6,4% del Berguedà, però a la majoria es va situar entre el –3% i el –4%. Aquesta caiguda de l'atur registrat, superior a la de la població activa estimada, va afavorir la reducció de la taxa d'atur registrat estimada, fins al 16% el 2013, sis dècimes inferior a la del 2012. Aquesta evolució és la que es va registrar a totes les comarques barcelonines. La comarca amb una taxa d'atur registrat inferior va ser la del Barcelonès, amb el 14,6%, mentre que la més elevada va ser la de l'Anoia, del 19,6%.

Els **beneficiaris de prestacions** van disminuir a totes les comarques barcelonines, sense excepció i, en algunes, com al Garraf, Osona, Vallès Occidental i Vallès Oriental, fins i tot, va ser més accentuada que el 2012. A d'altres comarques va passar de registrar un creixement dels beneficiaris de prestacions el 2012 a registrar-ne una caiguda el 2013, són els casos de l'Alt Penedès i l'Anoia. La taxa de cobertura –percentatge de desocupats que perceben prestacions sobre el total d'aturats (sense tenir en compte els aturats sense ocupació anterior)–, va disminuir a totes les comarques ja que, d'una banda, els aturats registrats van disminuir, i de l'altra, van disminuir també els beneficiaris de prestacions de desocupació a nivell contributiu i assistencial, i ho van fer a un ritme superior al de l'any precedent.

Pel que fa a les dades de **contractació**, el seu ritme de creixement a la província de Barcelona es va accelerar des del 0,2% registrat el 2012 fins a l'1% el 2013. L'evolució per comarques va ser mixta però van predominar aquelles en què els contractes van augmentar, només es van reduir a l'Anoia, el Baix Llobregat, el Berguedà i el Garraf, especialment a la primera i a l'última d'aquestes comarques. Els augments més importants van ser els de les comarques de l'Alt Penedès, Osona i el Vallès Oriental, de l'entorn del 3% anual a cadascuna.

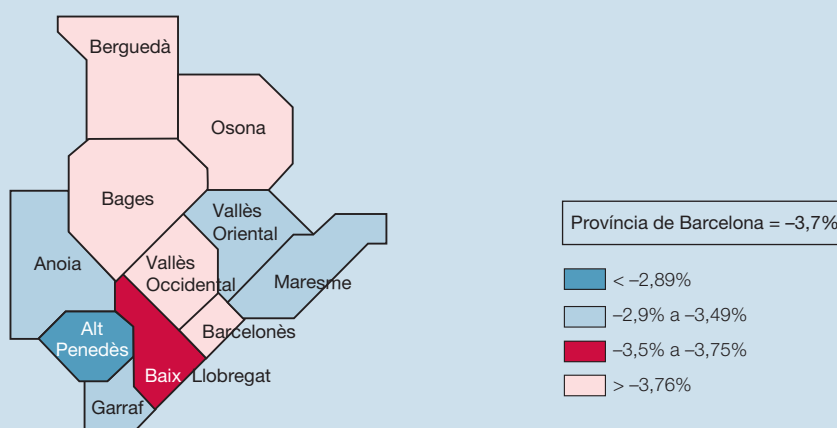
El 2013, el **deute viu per habitant** a la província de Barcelona es va situar en 648€/habitant, segons les dades dels pressupostos inicials, xifra que suposà una reducció de tres euros respecte al 2012.

El deute viu contempla el deute cert, amb venciment i exigible –és a dir, contempla el deute amb caixes i bancs relatiu a crèdits financers, valors de renda fixa i préstecs–, excloent, per tant, el deute comercial de les institucions amb els seus proveïdors de béns i serveis, ja siguin empreses o particulars. La comarca del Garraf va continuar registrant el deute viu per habitant més elevat (982,1€/hab.), tot i que es va reduir notablement respecte al 2012. A aquesta la van seguir les comarques del Berguedà, l'Anoia i el Vallès Occidental, que van superar els 670€ per habitant. Per contra, l'Alt Penedès, Osona i el Baix Llobregat van registrar el menor deute viu per habitant (375,1€ i 546,4€ i 586,2€, respectivament). A la resta de comarques, el deute viu per habitant va oscil·lar entre els 611€ i els 661€.

Atur registrat. Any 2013

(Taxes de variació interanual, en percentatge)

Mapa 4

Font: Departament d'empresa i ocupació de la Generalitat de Catalunya

RECULL ESTADÍSTIC. PROVÍNCIA DE BARCELONA

	Província		Catalunya		Variació 2012-2013		Pes Prov./ Catalunya	
	2012	2013	2012	2013	Província	Catalunya	2012	2013
ENTORN								
Nombre de municipis	311	311	947	947			32,8%	32,8%
Superfície total (km²)	7.726,5	7.726,4	32.106,5	32.106,5			24,1%	24,1%
Superfície mitjana municipal (km²)	24,84	24,84	33,90	33,90			nc	nc
DEMOGRAFIA								
Població Total	5.552.050	5.540.925	7.570.908	7.553.650	-0,2%	-0,2%	73,3%	73,4%
Densitat (hab/km²)	719	717	236	235	-0,2%	-0,2%	nc	nc
Homes	2.722.394	2.711.403	3.741.628	3.725.318	-0,4%	-0,4%	72,8%	72,8%
Dones	2.829.656	2.829.522	3.829.280	3.828.332	0,0%	0,0%	73,9%	73,9%
Població de menys de 16 anys	908.243	912.434	1.250.707	1.255.923	0,5%	0,4%	72,6%	72,7%
Població potencialment activa (16-64)	3.691.461	3.659.668	5.032.680	4.988.704	-0,9%	-0,9%	73,3%	73,4%
Població de 65 anys i més	952.346	968.823	1.287.521	1.309.023	1,7%	1,6%	74,0%	74,0%
Població ETCA¹	5.468.249	5.494.415	nd	nd	nc	nc	nc	nc
Pob. resident a l'estranger	144.537	158.150	185.848	203.250	9,4%	8,6%	77,8%	77,8%
Índex de dependència global	50,4	51,4	50,4	52,1	1,0pp	1,7pp	nc	nc
Índex d'envelliment	104,9	106,2	102,9	110,3	1,3pp	7,3pp	nc	nc
Nacionalitat espanyola	4.759.979	4.768.935	6.384.129	6.395.178	0,2%	0,2%	74,6%	74,6%
Nacionalitat estrangera	792.071	771.990	1.186.779	1.158.472	-2,5%	-2,4%	66,7%	66,6%
Taxa d'estrangeria total	14,3%	13,9%	15,7%	15,3%	0,0pp	0,0pp	nc	nc
Taxa d'estrangeria extracomunitaria	11,2%	10,9%	11,6%	11,3%	0,0pp	0,0pp	nc	nc
Població de menys de 16 anys	133.316	130.670	210.638	206.223	-2,0%	-2,1%	63,3%	63,4%
Població potencialment activa (16-64)	641.643	623.424	942.957	917.755	-2,8%	-2,7%	68,0%	67,9%
Població de 65 anys i més	17.112	17.896	33.184	34.494	4,6%	3,8%	51,6%	51,9%
Àfrica	185.871	182.327	322.673	318.766	-1,9%	-1,2%	57,6%	57,2%
Amèrica	282.325	263.237	353.330	330.361	-6,8%	-7,0%	79,9%	79,7%
Àsia	119.543	119.523	142.879	141.908	0,0%	-0,7%	83,7%	84,2%
Europa	203.737	206.271	367.193	366.689	1,2%	-0,1%	55,5%	56,3%
Unió Europea	169.417	170.709	310.099	306.466	0,8%	-1,2%	54,6%	55,7%
Resta del món	595	632	704	748	6,2%	5,9%	84,5%	84,5%
5 principals nacionalitats (comarca)	301.834	285.942	485.742	502.568	-5,3%	3,3%	62,1%	56,9%
Marroc	141.636	138.815	239.206	215.138	-2,0%	-11,2%	59,2%	64,5%
Perú	27.821	25.449	30.873	51.796	-8,5%	40,4%	90,1%	49,1%
Romania	37.155	36.429	106.023	95.825	-2,0%	-10,6%	35,0%	38,0%
Bolívia	42.692	40.413	50.188	50.119	-5,3%	-0,1%	85,1%	80,6%
Equador	52.530	44.836	59.452	89.690	-14,6%	33,7%	88,4%	50,0%
ACTIVITAT ECONÒMICA								
Nombre d'empreses	171.657	171.362	238.796	237.756	-0,2%	-0,4%	71,9%	72,1%
Agricultura	693	701	2.106	2.175	1,2%	3,2%	32,9%	32,2%
Indústria	18.535	18.210	25.031	24.631	-1,8%	-1,6%	74,0%	73,9%
Construcció	14.416	13.306	22.202	20.363	-7,7%	-9,0%	64,9%	65,3%
Serveis	138.013	139.145	189.457	190.587	0,8%	0,6%	72,8%	73,0%
Dimensió mitjana	10,2	10,2	9,4	9,4	0,0	0,0	nc	nc
Agricultura	3,2	3,1	3,5	3,4	-0,1	-0,1	nc	nc
Indústria	16,0	15,9	15,8	15,8	-0,1	-0,1	nc	nc
Construcció	5,0	4,8	4,8	4,6	-0,2	-0,1	nc	nc
Serveis	10,0	9,9	9,2	9,2	0,0	0,0	nc	nc
15 Principals sectors d'activitat	122.260	121.488	169.027	167.510	-0,6%	-0,9%	72,3%	72,5%
Comerç detall, exc. vehicles motor	27.398	27.435	38.296	38.324	0,1%	0,1%	71,5%	71,6%
Serveis de menjar i begudes	15.714	15.768	23.178	23.231	0,3%	0,2%	67,8%	67,9%
Comerç engròs, exc. vehicles motor	14.453	14.505	18.527	18.562	0,4%	0,2%	78,0%	78,1%
Activitats especialitzades construcció	8.374	7.780	12.348	11.429	-7,1%	-8,0%	67,8%	68,1%
Altres activitats de serveis personals	6.974	6.881	9.570	9.461	-1,3%	-1,2%	72,9%	72,7%
Activitats immobiliàries	6.606	6.843	8.027	8.309	3,6%	3,4%	82,3%	82,4%
Activitats jurídiques i de comptabilitat	6.247	6.320	8.220	8.305	1,2%	1,0%	76,0%	76,1%
Transport terrestre i per canonades	5.908	5.601	8.425	8.009	-5,2%	-5,2%	70,1%	69,9%
Educació	4.978	5.131	6.537	6.766	3,1%	3,4%	76,2%	75,8%
Construcció d'immobles	5.409	5.001	8.974	8.185	-7,5%	-9,6%	60,3%	61,1%
Activitats sanitàries	4.912	4.974	6.464	6.538	1,3%	1,1%	76,0%	76,1%
Llocs que ocupen personal domèstic	4.327	4.405	5.253	5.332	1,8%	1,5%	82,4%	82,6%
Venda i reparació de vehicles motor	4.198	4.162	6.443	6.418	-0,9%	-0,4%	65,2%	64,8%
Productes metàl·lics, exc. maquinària	3.629	3.545	4.616	4.497	-2,3%	-2,6%	78,6%	78,8%
Activitats associatives	3.133	3.137	4.149	4.144	0,1%	-0,1%	75,5%	75,7%

RECULL ESTADÍSTIC. PROVÍNCIA DE BARCELONA (continuació)

	Província		Catalunya		Variació 2012-2013		Pes Prov./ Catalunya	
	2012	2013	2012	2013	Província	Catalunya	2012	2013
MERCAT DE TREBALL								
Ocupats	2.112.892	2.107.805	3.031.650	2.969.580	-0,2%	-2,1%	69,7%	71,0%
Assalariats	1.747.474	1.740.734	2.540.600	2.471.100	-0,4%	-2,8%	68,8%	70,4%
Autònoms	365.418	367.071	519.167	520.935	0,5%	0,3%	70,4%	70,5%
15 Principals sectors d'activitat	1.312.352	1.316.216	1.727.656	1.732.566	0,3%	0,3%	76,0%	76,0%
Comerç detall, exc. vehicles motor	232.364	233.548	307.945	309.693	0,5%	0,6%	75,5%	75,4%
Comerç engròs, exc. vehicles motor	148.423	146.492	184.592	182.097	-1,3%	-1,4%	80,4%	80,4%
Activitats sanitàries	129.136	129.066	164.885	164.634	-0,1%	-0,2%	78,3%	78,4%
Serveis a edificis i de begudes	122.001	123.638	167.116	170.156	1,3%	1,8%	73,0%	72,7%
Adm. pública, Defensa i SS obligatòria	115.528	118.982	163.881	168.228	3,0%	2,6%	70,5%	70,7%
Educació	115.064	117.493	141.978	144.796	2,1%	1,9%	81,0%	81,1%
Activitats especialitzades construcció	76.637	71.497	110.365	103.130	-6,7%	-7,0%	69,4%	69,3%
Serveis a edificis i de jardineria	71.659	71.271	90.459	90.228	-0,5%	-0,3%	79,2%	79,0%
Transport terrestre i per canonades	71.736	69.470	94.035	91.462	-3,2%	-2,8%	76,3%	76,0%
Activitats jurídiques i de comptabilitat	44.367	44.563	56.963	57.332	0,4%	0,6%	77,9%	77,7%
Activitats administratives d'oficina	38.927	43.986	43.351	48.793	13,0%	11,2%	89,8%	90,1%
Altres activitats de serveis personals	39.488	38.741	52.270	51.683	-1,9%	-1,1%	75,5%	75,0%
Serveis de tecnologies de la informació	34.745	36.845	37.716	40.022	6,0%	5,8%	92,1%	92,1%
Productes metàl·lics, exc. maquinària	37.041	35.701	47.628	45.966	-3,6%	-3,6%	77,8%	77,7%
Indústries de productes alimentaris	35.236	34.923	64.472	64.346	-0,9%	-0,2%	54,7%	54,3%
Agricultura	7.896	7.791	32.329	32.056	-1,3%	-0,9%	24,4%	24,3%
Indústria	329.386	322.253	441.376	432.281	-2,2%	-2,1%	74,6%	74,5%
Construcció	115.706	106.461	172.839	158.875	-8,0%	-8,8%	66,9%	67,0%
Serveis	1.659.904	1.671.300	2.128.033	2.142.457	0,7%	0,7%	78,0%	78,0%
Sectors clau	785.982	768.202	1.056.050	1.032.539	-2,3%	-2,3%	74,4%	74,4%
Sectors estratègics	353.585	360.001	420.327	426.897	1,8%	1,5%	84,1%	84,3%
Sectors impulsors	488.823	490.650	672.866	676.119	0,4%	0,5%	72,6%	72,6%
Sectors independents	484.502	488.952	625.334	630.114	0,9%	0,8%	77,5%	77,6%
Activitats d'alt contingut tecnològic²	175.556	177.211	222.028	223.914	0,9%	0,8%	79,1%	79,1%
Ind. Tecnologia alta	23.655	23.565	26.787	26.630	-0,4%	-0,6%	88,3%	88,5%
Ind. Tecnologia mitjana-alta	89.718	89.505	114.001	113.228	-0,2%	-0,7%	78,7%	79,0%
Ind. Tecnologia mitjana-baixa	69.164	66.410	108.641	104.783	-4,0%	-3,7%	63,7%	63,4%
Ind. Tecnologia baixa	92.532	89.317	160.545	156.276	-3,5%	-2,7%	57,6%	57,2%
Serveis basats en el coneixement	617.384	624.715	958.744	973.674	1,2%	1,5%	64,4%	64,2%
Serveis de tecnologia alta-punta	62.183	64.141	81.240	84.056	3,1%	3,4%	76,5%	76,3%
Serveis no basats en el coneixement	697.519	695.474	1.169.289	1.168.783	-0,3%	0,0%	59,7%	59,5%
Aturats registrats	481.112	463.474	646.956	624.872	-3,7%	-3,5%	74,4%	74,2%
Homes	244.045	231.757	332.506	316.072	-5,0%	-5,2%	73,4%	73,3%
Dones	237.067	231.717	314.450	308.800	-2,3%	-1,8%	75,4%	75,0%
Nacionals	390.882	382.433	511.131	501.148	-2,2%	-2,0%	76,5%	76,3%
Estrangers	90.230	81.041	135.825	123.724	-10,2%	-9,8%	66,4%	65,5%
Agricultura	4.703	4.862	13.065	13.893	3,4%	6,0%	36,0%	35,0%
Indústria	77.178	71.217	97.199	90.648	-7,7%	-7,2%	79,4%	78,6%
Construcció	68.833	60.377	98.298	85.225	-12,3%	-15,3%	70,0%	70,8%
Serveis	307.841	303.966	408.589	404.759	-1,3%	-0,9%	75,3%	75,1%
Sense ocupació anterior	22.557	23.052	29.805	30.347	2,2%	1,8%	75,7%	76,0%
Població activa local estimada	2.911.233	2.892.231	3.955.032	3.951.521	-0,7%	-0,1%	73,6%	73,2%
Taxa d'atur registrat estimada	16,5%	16,0%	16,4%	16,0%	-0,5pp	-0,3pp	nc	nc
Homes	15,7%	15,0%	15,6%	15,6%	-0,6pp	0,0pp	nc	nc
Dones	17,5%	17,2%	17,6%	16,5%	-0,4pp	-1,0pp	nc	nc
Nombre de contractes total	1.603.630	1.619.436	2.127.925	2.160.954	1,0%	1,53%	75,4%	74,9%
Beneficiaris de prestacions	307.090	283.795	432.975	411.500	-7,6%	-5,2%	70,9%	69,0%
Taxa Cobertura Prestacions	67,0%	64,4%	70,2%	69,2%	-2,5pp	-0,9pp	nc	nc
BENESTAR I QUALITAT DE VIDA								
Renda Bruta per càpita ¹	15.301	15.577	nd	nd	1,8%	nc	nc	nc
% Recollida selectiva de residus municipals ¹	36,8%	37,5%	40,6%	39,1%	0,7pp	-1,6pp	nc	nc
Lits hospitalaris per 1.000 hab.	4,9	4,9	4,7	4,8	0,0pp	10,0pp	nc	nc
Places en residències per a gent gran*1000 hab>75 ¹	85,7	84,3	85,3	83,4	-1,6%	-2,3%	nc	nc
Nombre de piscines cobertes*10.000 hab.	0,90	0,91	0,94	0,95	1,6%	1,8%	nc	nc
FINANCES PÚBLIQUES³								
Ingressos. Classificació econòmica	6.143.124	5.936.266	8.577.768	8.325.255	-3,4%	-3,0%	71,6%	71,3%
Despeses. Classificació econòmica	6.079.298	5.899.557	8.475.244	8.271.036	-3,0%	-2,5%	71,7%	71,3%
Deute viu	3.616.472	3.592.929	5.512.269	5.500.171	-0,7%	-0,2%	65,6%	65,3%

1. Dades dels anys 2011 i 2012. 2. Es consideren d'alt contingut tecnològic les activitats industrials de tecnologia alta i mitjana-alta i els serveis de tecnologia alta-punta. 3. Xifres en milers d'euros. nc: no calculable. pp: punts percentuals. Per ampliar dades consulteu el programa Hermes <http://www.diba.cat/hermes>. Vegeu l'apartat de Metodologia, al final del l'anàlisi de totes les comarques, per la definició dels indicadors.

ALT Penedès

La comarca de l'Alt Penedès¹ té una superfície de 592,7 km², el 7,7% de la superfície de la província de Barcelona, i està integrada per 27 municipis. Vilafranca del Penedès n'és la capital.

«L'Alt Penedès és la segona comarca amb un major increment poblacional de 2003 a 2013»

Amb 106.242 habitants, l'Alt Penedès és la segona comarca menys poblada de la província, tot just per darrere del Berguedà, i en ella hi resideix l'1,9% de la població provincial. La **població** s'ha mantingut estable del 2012 al 2013, lluny de l'increment mitjà anual del 2,9% registrat del 2000 al 2011 degut, principalment, a l'arribada de població immigrada. La població estacional mitjana estimada de l'any 2012, és a dir, el nombre de persones que hi ha a la comarca sigui perquè hi resideixen, hi treballen, hi estudien o perquè, sense tenir-hi la residència habitual, hi passen algun període de temps (vacances, estiu, caps de setmana, etc.) és de 105.549, un 99,3% de la població resident d'aquest any.

La densitat de població és de 179 hab./km², la cinquena més baixa per darrere del Berguedà, Osona, Anoia i Bages. La capital, Vilafranca del Penedès, aplega el 36,6% (38.929) de la població comarcal, percentatge que arriba fins a gairebé el 50% afegint-hi la població de Sant Sadurní d'Anoia (12.603). Els altres dos municipis amb més de 5.000 habitants són Santa Margarida i els Monjos (7.288) i Gelida (7.123). La població ha augmentat en dotze dels vint-i-set municipis, destacant els creixements de Santa Margarida i els Monjos (167) i Sant Sadurní d'Anoia (121). Per contra, les disminucions més importants s'han produït a Vilafranca del Penedès (-106), Subirats (-49) i Torrelles de Foix (-46).

L'estructura per edats segueix el patró dels darrers anys, amb el 18,8% de la població menor de 16 anys (més de dos punts per sobre del 16,5% provincial), el 15,9% de 65 anys o més (per sota del 17,5% provincial) i el 65,2% de 16 a 64 anys, (lleugerament inferior al 66% provincial). L'índex d'envelliment mostra que la comarca, amb 84,6 persones de 65 anys i més per cada 100 joves menors de 16 anys, està notablement menys envellida que la província (106,2), essent la tercera comarca menys envellida, per darrere del Vallès Oriental i el Vallès Occidental.

De 2003 a 2013 la població augmenta un 23,1%, el segon major increment de la província per darrere del produït al Garraf. Aquest increment s'ha distribuït de manera diferent segons trams d'edat: augmenta la població de 0 a 14 anys (51%), disminueix la població de 15 a 29 anys (-16,5%) i augmenta la població de 30 a 64 anys (35%) i la de 65 i més anys (15,4%) (vegeu Gràfic 2).

El 2013 hi ha 12.437 ciutadans estrangers, l'11,7% de la població comarcal, percentatge inferior a la mitjana provincial (13,9%). De 2012 a 2013 la població estrangera es redueix en 502 persones (-3,9%), disminució superior a la provincial (-2,5%) i que s'afegeix a la tendència reduccionista del 2010 (-3%) i el 2012 (-1,5%), tot i el lleuger contrapunt del 2011 (1%). Aquesta reducció contrasta amb l'increment mitjà anual del 24,8% registrat durant el període 2000-09. El 74,1% de la població estrangera té entre 16 i 64 anys, deu punts superior al 64% de la població autòctona. El 83,1% és extracomunitària. Gairebé la meitat (47,9%) té nacionalitat marroquina, seguida per la peruana (4,3%), romanesa (4,3%), boliviana (3,7%) i equatoriana (3,6%). Destaca la reducció interanual de població equatoriana (-24,6%), peruana (-11,3%) i boliviana (-6,8%). Els penedesencs residents a l'estranger augmenten un 12,4% respecte el 2012 i arriben als 1.346, l'1,3% de la població comarcal.

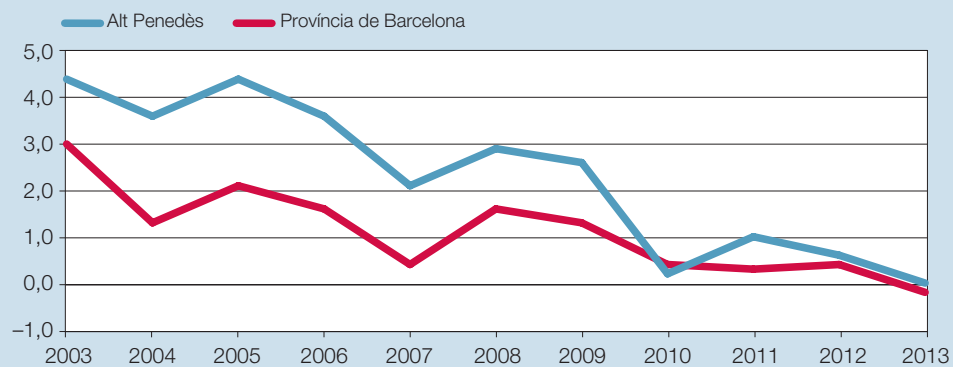
Segons les dades de l'Anuari Econòmic Comarcal de CatalunyaCaixa, el **VAB** real de l'Alt Penedès va caure un 1,5% l'any 2012, reducció semblant a la mitjana provincial (-1,4%) però que contrasta amb l'augment de l'any 2011 (1,9%). Els resultats del 2012 reflecteixen la notable caiguda dels sectors de la construcció (-9%) i el primari (-10,5%) i menor dels serveis (-1,1%), mentre que la indústria es manté (0,2%). Amb aquesta nova davallada, la reducció del VAB comarcal en el període de crisi 2007-2012 és del -6%, força per sobre la mitjana catalana (-4%).

1. Per a més detall vegeu el Recull Estadístic al final del capítol.

Taxes de variació de la població total, 2003-2013

(en percentatge)

Gràfic 1

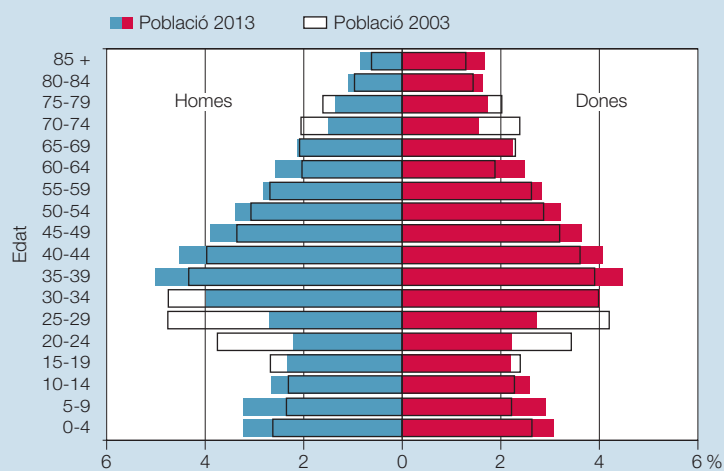

Font: Programa Hermes en base a dades del padró d'habitants de l'INE

Piràmide d'edats de l'Alt Penedès, 2003-2013

(en percentatge)

Gràfic 2

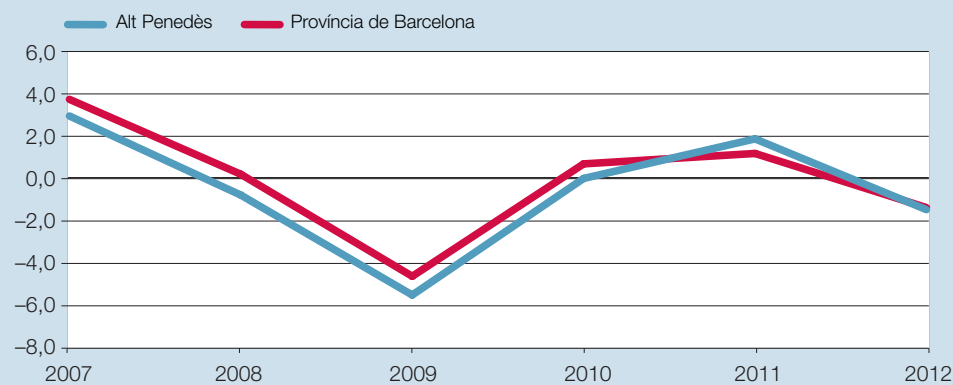

Font: Programa Hermes en base a dades del padró d'habitants de l'INE

Taxes reals de variació del Valor Afegit Brut (VAB)

(en percentatge)

Gràfic 3

Font: Anuari Econòmic Comarcal, CatalunyaCaixa

«L'Alt Penedès és la comarca que, en termes relatius, més ocupació assalariada en activitats d'alt contingut tecnològic perd el 2013»

El nombre d'empreses es redueix per sisè any consecutiu. El 2013 la reducció interanual d'empreses és del 1,5%, deixant la xifra a final d'any en 3.229 **empreses**. L'estructura empresarial està dominada per la petita empresa i especialment la microempresa: el 75,6% de les empreses tenen menys de 5 treballadors, el 21,7% entre 6 i 50, el 2,5% entre 51 i 250 i el 0,2% més de 250. La dimensió mitjana és de 8,3 treballadors per empresa, dimensió inferior als 10,2 de la província.

El percentatge d'empreses industrials de la comarca (17,7%) és molt superior al de la província (10,6%), i hi destaca la fabricació de begudes, que aplega el 50% de les empreses del sector a la província. El pes de les empreses de la construcció (9,2%) també és superior al provincial (7,8%). Per contra, el pes de les empreses de serveis (71,8%) és molt inferior al provincial (81,2%). L'agricultura presenta un pes molt més reduït (1,3%) però superior al que té a la província (0,4%). Segueix la notable disminució interanual d'empreses de la construcció (-8,9%), mentre que els altres grans sectors presenten pèrdues molt moderades: indústria (-1,7%), serveis (-0,3%) i agricultura (-2,3%). El 42% de les empreses es troben a Vilafranca del Penedès i el 13% a Sant Sadurn d'Anoia.

Segons la base de dades SABI (Sistema Anual de Balanços Ibèrics), el 62% de les 200 empreses líders en facturació de l'Alt Penedès el 2012 són empreses exportadores i/o importadores. Quatre d'elles tenen un import de negoci de més de cent milions d'euros. Entre les deu empreses amb més facturació hi ha empreses d'elaboració de vins i caves, un dels pilars econòmics de la comarca, com Freixenet, SA, Codorniu, SA, Miguel Torres, SA, Castellblanch, SA i Segura Viudas, SA. La segona posició l'ocupa una empresa de fabricació de productes de molinaria, Farinera Vilafranguina, SA.

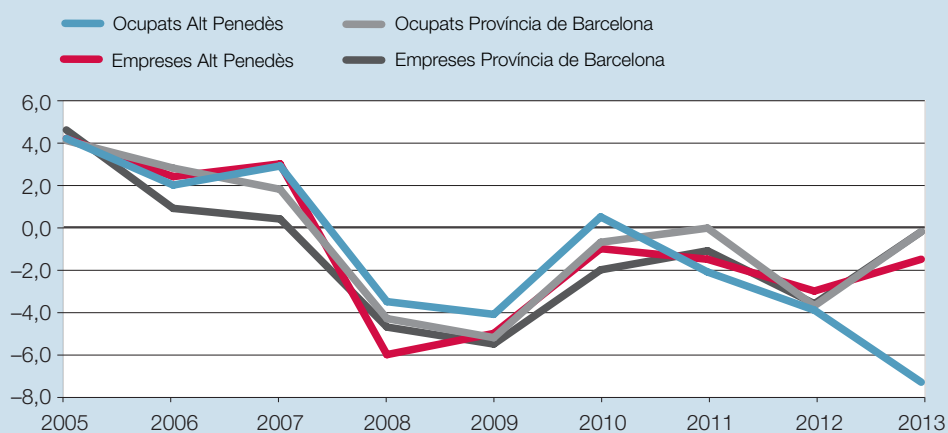
La reducció interanual de l'**ocupació** del 2013, del -7,3%, és la més alta dels darrers sis anys i se situa molt lluny de la reducció mitjana provincial del -0,2%. A final del 2013 hi ha 34.282 llocs de treball, l'1,6% dels ocupats de la província. La caiguda del 9% de l'ocupació assalariada s'explica en bona part per la reestructuració de la intermediació financera (destrucció d'ocupació i canvi d'adscripció de llocs de treball), ja que aquesta activitat perd el 94% dels llocs de treball de la comarca i explica el 60% de la reducció de l'ocupació assalariada. L'ocupació autònoma, en canvi, es manté (-0,4%). El 56,9% dels treballadors assalariats estan ocupats en la micro i petita empresa (18,4% fins a 5 treballadors i 38,5% de 6 a 50), el 32,2% en la mitjana empresa i el 10,9% en la gran empresa. La variació interanual mostra una pèrdua molt significativa de llocs de treball de la gran empresa (-42,2%), reducció que explica el 80% de la destrucció dels llocs de treball assalariats. Les altres dimensions presenten reduccions més moderades: -5,8% la mitjana empresa i -1,4% la micro i petita empresa.

La indústria aplega el 32,8% dels llocs de treball de la comarca, el doble que a la província (15,3%) i que la situa com la comarca amb un major pes d'ocupació industrial. L'ocupació en els serveis (58,5%), en canvi, està molt per sota de la mitjana provincial (79,3%), mentre que l'ocupació a la construcció (6,3%) és similar al pes provincial (5,1%). L'agricultura reuneix el 2,4%, pes superior al 0,4% provincial. Els serveis lideren la destrucció interanual d'ocupació (-9,9%), fet que contrasta amb el lleuger augment dels serveis a escala provincial (0,7%). L'ocupació a la construcció disminueix un 6,3% i a la indústria un 3%, decreixements semblants als provincials.

Dels 15 principals subsectors destaca la pèrdua d'ocupació en *serveis de menjar i begudes* (-7%), *venda i reparació de vehicles a motor* (-6,7%) i *comerç a l'engròs* (-6,4%), i la creació d'ocupació en *comerç al detall* (4,2%), *serveis a edificis i de jardineria* (2,4%) i *educació* (2,2%). En termes absoluts i considerant tots els subsectors (vegeu Gràfics 5 i 6), les pèrdues més notables d'ocupació es produeixen a la *mediació financera* (-1.625), *comerç a l'engròs* (-162), *serveis de menjar i begudes* (-138), *productes minerals no metàl·lics* (-138) i *activitats de lloguer* (-108), i els increments al *comerç al detall* (132), *educació* (29), *arts gràfiques i suports enregistrats* (27), *seus centrals i consultoria empresarial* (23) i *indústries de productes alimentaris* (22).

Taxes de variació interanuals dels ocupats i empreses, 2005-2013
(en percentatge)

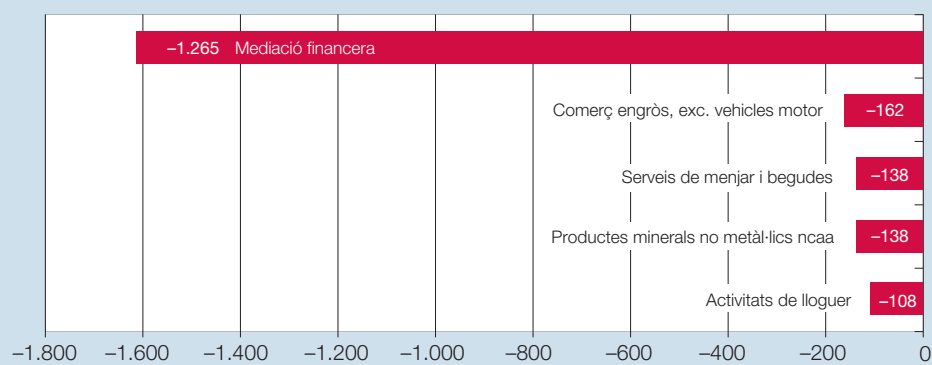
Gràfic 4

Font: Programa Hermes, en base a dades del Departament d'Empresa i Ocupació

Subsectors d'activitat amb més pèrdua d'ocupació. Alt Penedès, 2013
(en nombres absoluts)

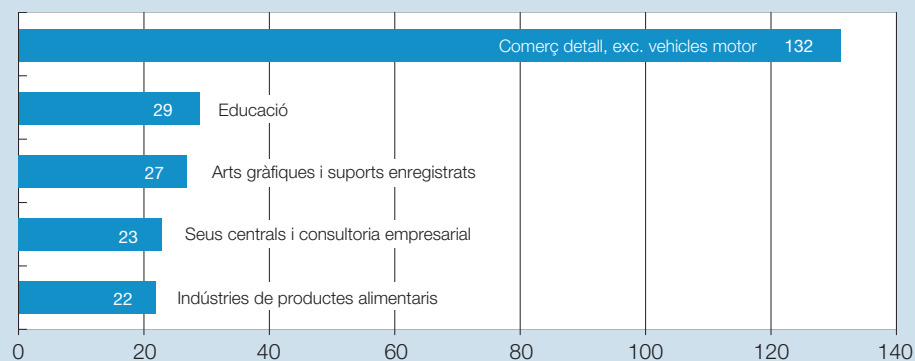
Gràfic 5

Font: Programa Hermes en base a dades del Departament d'Empresa i Ocupació

Subsectors d'activitat amb més guany d'ocupació. Alt Penedès, 2013
(en nombres absoluts)

Gràfic 6

Font: Programa Hermes en base a dades del Departament d'Empresa i Ocupació

Vilafranca del Penedès aplega un terç dels llocs de treball (34%), seguit per Sant Sadurní d'Anoia amb el 15%. La variació interanual registra reduccions significatives d'ocupació en divuit dels vint-i-set municipis, destacant les pèrdues a Vilafranca del Penedès (-2.047), Sant Sadurní d'Anoia (-156) i Santa Margarida i els Monjos (-139) i els augments a Pacs del Penedès (35), i Mediona (13).

El 9,2% de l'ocupació assalariada de la comarca pertany al conjunt d'activitats d'alt contingut tecnològic (*indústria de tecnologia alta, indústria de tecnologia mitjana-alta i serveis de tecnologia alta-punta*), pes inferior al 10,2% provincial. En un any perd el 2,9% d'aquests llocs de treball assalariat, la comarca amb la major pèrdua i que contrasta amb l'increment del 0,9% de la província. Vuit de cada deu d'aquests llocs de treball pertanyen a activitats *industrials de tecnologia mitjana-alta*.

Afegint a aquestes activitats l'ocupació en serveis basats en el coneixement, del 22,3%, s'obté que el conjunt d'activitats que configuren l'economia del coneixement en sentit ampli (alt contingut tecnològic i serveis basats en el coneixement) ofereix el 31,5% de l'ocupació assalariada, molt per sota del 46,1% de mitjana provincial. La forta reducció de llocs de treball (-18%) contrasta novament amb el lleuger increment de l'1,1% provincial.

L'anàlisi de les relacions intersectorials de l'estructura productiva mostra una elevada concentració d'ocupats en sectors d'activitat clau, elevat efecte arrossegador i una alta capacitat de ser arrossegats o d'absorció per altres sectors. Així, el 51,3% dels llocs de treball de la comarca pertanyen a aquests sectors (majoritàriament *comerç i alimentació i begudes*), davant del 36,4% de la província. El pes de l'ocupació en sectors impulsors, aquells amb un elevat poder arrossegador però poca capacitat de ser arrossegats, està més per sota a la comarca (21,4%) que a la província (23,3%), com també ho està en sectors estratègics, aquells amb elevada capacitat d'absorció per altres sectors però no d'arrossegament, amb el 6,3% a la comarca i el 17,1% a la província. Els sectors independents, amb escassa capacitat d'absorció i d'arrossegament, concentren el 21% de l'ocupació, per sota del percentatge registrat a la província (23,2%).

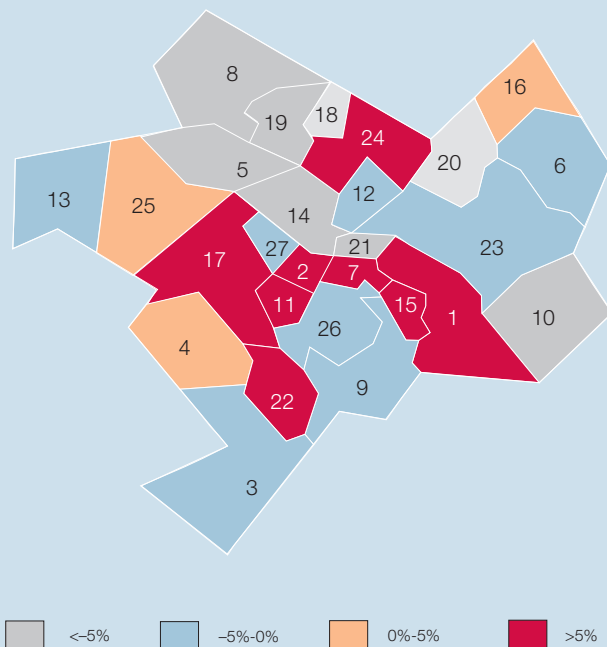
«L'Alt Penedès és la comarca amb una menor reducció d'atur el darrer any»

A final del 2013 a l'Alt Penedès hi ha 9.012 **aturats** registrats, l'1,9% dels aturats de la província. La taxa d'atur és del 16,4%, la quarta taxa més baixa entre les onze comarques barcelonines i lleugerament per damunt de taxa provincial (16,0%). El 2013 l'atur disminueix un 1,9% (-178), la menor reducció de la província i la meitat que la reducció provincial (-3,7%), la qual trenca els increments registrats durant els darrers tres anys, del 8% el 2012, 10% el 2011 i 1,2% el 2010.

D'entre els municipis (vegeu Mapa 1) amb una taxa d'atur superior a la mitjana comarcal, sobresurten Torrelles de Foix (24,6%), Pontons (19,9%), Santa Margarida i els Monjos (19,8%), i Vilafranca del Penedès (18,9%). Per contra, Vilobí del Penedès (10,2%), Torrelavit (10,6%), i Santa Fe del Penedès (10,8%), registren les taxes més baixes. L'atur es redueix en quinze dels vint-i-set municipis, destacant: Santa Fe del Penedès (-19,2%), Puigdàlber (-16,7%), Sant Quintí de Mediona (-13,7%), i Olesa de Bonesvalls (-10%). Els increments percentuals més pronunciats es registren a Pacs del Penedès (23%), La Granada (8,8%), Torrelavit (8,3%), i Santa Margarida i els Monjos (7,1%).

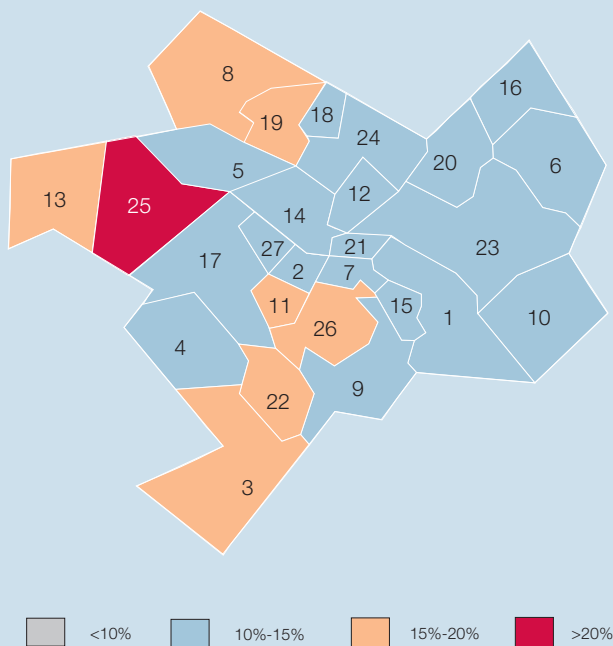
La taxa d'atur femenina és del 17,9% i la masculina del 15,1%. Per edat, el 7,2% és menor de 25 anys, el segon valor més elevat entre les onze comarques barcelonines. Interanualment, l'Alt Penedès és l'única comarca on augmenta l'atur en les edats joves. Per sectors d'activitat econòmica, el 57,1% dels aturats pertanyen al sector serveis, el 18,8% a la indústria, el 10,5% a la construcció (la comarca amb una menor proporció d'atur en aquest sector) i el 7,7% al sector agrícola (la comarca amb una major proporció). Interanualment, l'atur disminueix a la indústria (-10,6%) i a la construcció (-10,3%), es manté als serveis (0,3%) i augmenta a l'agricultura (4,7%) i entre els sense ocupació anterior (19,2%).

Variació dels aturats registrats

- 1 Avinyonet del Penedès
- 2 Cabanyes (Les)
- 3 Castellet i La Gornal
- 4 Castellví de la Marca
- 5 Font-Rubí
- 6 Gelida
- 7 Granada (La)
- 8 Mediona
- 9 Olèrdola
- 10 Olesa de Bonesvalls
- 11 Pacs del Penedès
- 12 Pla del Penedès (El)
- 13 Pontons
- 14 Puigdàlber
- 15 Sant Cugat
Sesgarrigues
- 16 Sant Llorenç d'Hortons
- 17 Sant Martí Sarroca
- 18 Sant Pere de
Riudebitlles
- 19 Sant Quintí de
Mediona
- 20 Sant Sadurní d'Anoia
- 21 Santa Fe del Penedès
- 22 Santa Margarida
i Els Monjos
- 23 Subirats
- 24 Torrelavit
- 25 Torrelles de Foix
- 26 Vilafranca del Penedès
- 27 Vilobí del Penedès

Taxa d'atur registrat

L'atur disminueix interanualment en tots els nivells formatius a excepció dels *programes de formació professional* on augmenta un 8,7% i *universitaris de segon i tercer cycle* on augmenta un lleuger 1,7%. Destaca la reducció entre els *universitaris de primer cycle* (-6,2%), els *estudis primaris incomplets* (-6,1%) i els *tècnics professionals superiors* (-4,6%). L'atur entre els que tenen l'*educació general*, que sumen sis de cada deu aturats, cau un 2,6%. L'atur de la població estrangera disminueix un 9,8%, arribant als 1.831, el 20,3% de l'atur comarcal, percentatge superior al pes que tenen a nivell provincial (17,5%). L'atur entre els aturats nacionals es manté, mentre que a la província es redueix un 2,2%, i se situen en els 7.181.

L'Alt Penedès és, després del Garraf, la segona comarca on menys disminueix el nombre de prestacions. Així, a final del 2013 hi ha concedides 5.531 prestacions, un 5% menys que l'any anterior. El percentatge de desocupats registrats que reben algun tipus de prestació, o taxa de cobertura, baixa del 66,6% el 2012 al 65,2% el 2013, semblant a la taxa provincial del 64,4%. El 53,1% són prestacions contributives, el 40,2% assistencials i el 6,7% de renda activa d'inserció.

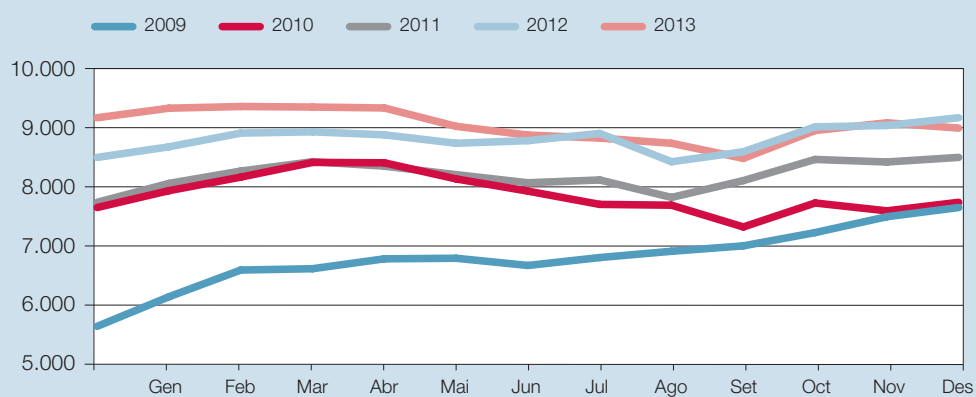
Després de la reducció del 7,1% del nombre de contractes de treball formalitzats el 2012, la **contractació laboral** el 2013 augmenta un 2,6%, fins els 30.473 contractes, l'1,9% dels contractes signats a la província. El 2013 la contractació es redueix entre els menors de 30 anys, tot i que més moderadament que la produïda el 2012. En canvi, augmenta un 7,2% en els de 30 a 45 anys i un 5,5% en els majors de 45 anys. La contractació masculina, que suma el 65,6% dels contractes, augmenta un 8% mentre que l'any anterior havia disminuït un 11%. Per contra, la femenina disminueix un 6,3%, mentre l'any anterior s'havia mantingut. El 2013 la contractació augmenta en tots els sectors llevat de l'industrial. El pes de la contractació temporal signada el 2013 (91,2%) és semblant a la del 2011 (90,3%), i es reflexa en l'augment de més del 3% en la contractació temporal i el descens del 6% en la indefinida.

Els indicadors oficials d'evolució **turística** de l'Alt Penedès pel 2013 són de clara tendència positiva respecte les dades del 2012. Per una banda, s'ha aconseguit augmentar un 4,2% el nombre de places en establiments de turisme rural (589 llits) i millorar en la categorització hotelera, i perdre el 2,8% del llits disponibles en hotels. D'altra banda, l'augment dels turistes allotjats a la comarca ha estat molt significatiu; així els hotels han guanyat un 48,4% de viatgers i han aconseguit incrementar fins un 68,2% les pernoctacions. El turisme rural ha seguit aquesta tendència positiva incrementant un 27,3% el nombre de viatgers i un 19,3% el nombre de pernoctacions. Els graus d'ocupació tenen, per tant, una tendència positiva: 6,2 pp més en hotels i 6,9 pp més en els establiments de turisme rural. Amb tot, els nivells d'ocupació dels establiments segueixen estant molt per sota de la mitjana de la província. La comarca, que pertany a la marca turística Costa Barcelona, és un clar exemple de destinació turística especialitzada (en aquest cas en l' enoturisme) i on la seva situació geogràfica, propera a Barcelona i a la costa, hi permet desenvolupar moltes pràctiques turístiques d'un sol dia (visitants de dia o excursionistes). Així, mentre els cellers de la denominació d'origen Penedès (D.O. Penedès) reben més de 400.000 visitants cada any, la comarca només acull a 33.400 viatgers que dormen en hotels i 9.800 viatgers que pernocten en establiments de turisme rural. La comarca, fins avui, no té cap càmping.

En relació a les **finances públiques**, el pressupost inicial de l'exercici 2013 del conjunt dels municipis de la comarca cau un 1,4% respecte el 2012 pel que fa als ingressos, mentre que les despeses es redueixen un 1,2% i el deute viu cau un 3,3%. Per habitant, les despeses suposen 1.051 euros, amb 112 euros de despeses d'inversió, mentre que els ingressos corrents suposen 959 euros per habitant. El deute viu representa el 58% dels ingressos corrents de Vilafranca del Penedès, valor superior a la mitjana comarcal (39%), però inferior a la provincial (63%). El deute viu per habitant se situa en 375 euros, per sota dels 648 euros de mitjana provincial i el més baix, amb diferència, de totes les comarques. Per municipis, Torrelles de Foix (1.381) i Mediona (923) destaquen pel seu elevat deute per habitant, mentre que Santa Margarida i els Monjos destaca en positiu amb 87 €/hab.

Comparació de l'evolució mensual dels aturats registrats. Alt Penedès, 2009-2013

Gràfic 7

Font: Programa Hermes, en base a dades del Departament d'Empresa i Ocupació

Indicadors de l'activitat turística a l'Alt Penedès, 2012 i 2013

Quadre 1

	Alt Penedès			Prov. Barcelona*		
	2012	2013	Var. 12-13 (%)**	2012	2013	Var. 12-13 (%)**
Places en establiments hotelers	742	721	-2,8	64.036	63.619	-0,7
Places en càmpings	0	0	0,0	42.796	43.975	2,8
Places en establiments de turisme rural	565	589	4,2	4.477	4.621	3,2
Nombre de viatgers allotjats en hotels (en milers)	22,5	33,4	48,4	2.944,5	3.006,6	2,1
Nombre de viatgers allotjats en càmpings (en milers)	n.d	n.d	n.d	547,5	569,2	4,0
Nombre de viatgers allotjats en establiments de turisme rural (en milers)	7,7	9,8	27,3	74,7	81,4	9,0
Nombre de pernотacions en hotels (en milers)	33,0	55,5	68,2	9.552,1	9.640,4	0,9
Nombre de pernотacions en càmpings (en milers)	n.d	n.d	n.d	2.384,1	2.409,8	1,1
Nombre de pernотacions en establiments de turisme rural (en milers)	20,2	24,1	19,3	231,7	217,9	-6,0
Grau d'ocupació hotelera (en %)	16,4	22,6	6,2	59,9	58,8	-1,1
Grau d'ocupació en càmpings (en %)	n.d	n.d	n.d	46,0	43,8	-2,2
Grau d'ocupació en establiments de turisme rural (en %)	14,8	21,7	6,9	16,2	16,0	-0,2

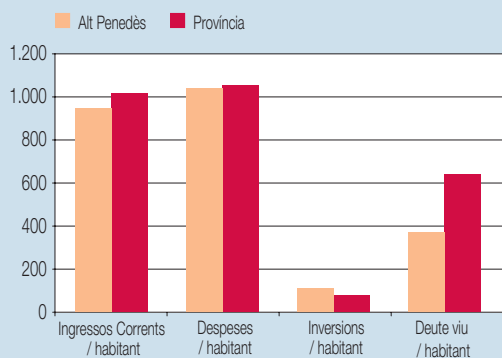
*Sense el Barcelonès, a excepció del grau d'ocupació hotelera.

**La variació en grau d'ocupació és en punts percentuals.

Font: INE, Idescat, Programa Hermes

Finances públiques, 2013 (Ràtios Euros per habitant)

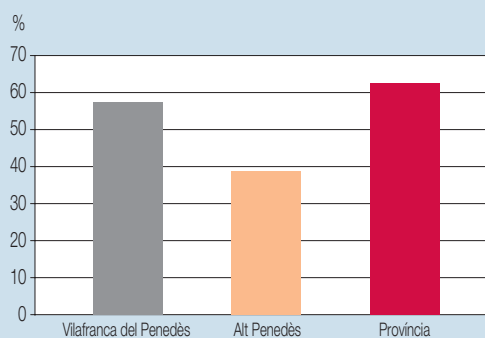
Gràfic 8

Font: Web del Ministerio de Hacienda y Administraciones Públicas

Finances públiques, 2013 (Deute viu / Ingressos corrents, en %)

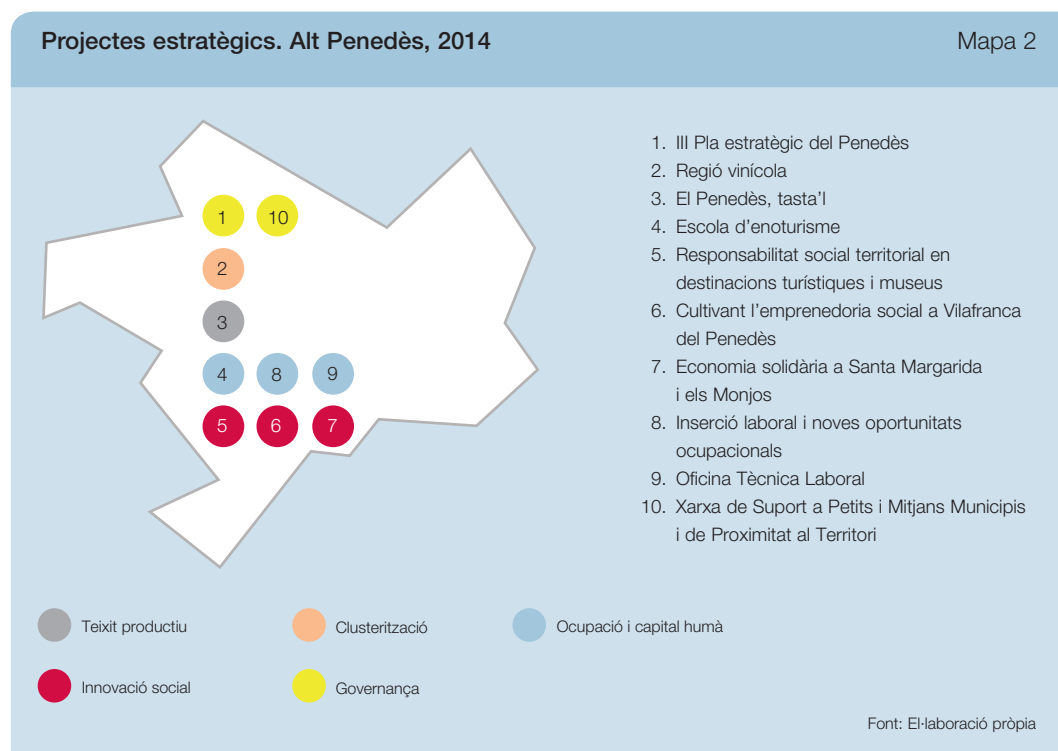
Gràfic 9

Font: Web del Ministerio de Hacienda y Administraciones Públicas

Segons l'índex InnoBaix², el 2012 l'Alt Penedès ocupava la 11a posició del rànquing general i es troba en el grup de comarques catalanes que presenta millors condicions territorials per a la **innovació**. Tanmateix, els resultats del sistema d'innovació i la capacitat d'impulsar projectes empresarials en activitats intensives en coneixement i tecnologia són comparativament pitjors que els registrats per d'altres comarques amb condicions territorials menys favorables. Així, l'Alt Penedès ocupa la 8a posició dins el conjunt de comarques catalanes en els factors externs a l'empresa (els anomenats factors territorials). És a dir, és la vuitena comarca que presenta millors condicions en aquells elements de l'entorn que representen economies externes positives per a les empreses que s'hi localitzen. En aquesta dimensió, els punts forts se situen, d'una banda, en els serveis i infraestructures de suport a la innovació i, de l'altra, en l'exigència dels mercats vers productes i serveis innovadors, més que en els coneixement i competències necessàries per innovar. En els factors interns (que depenen del teixit empresarial) ocupa la setzena posició. El mal comportament empresarial de les activitats terciàries intensives en coneixement els darrers anys en són la causa principal (contràriament, la indústria de tecnologia mitjana-alta mostra un dinamisme empresarial positiu). Finalment, en la dimensió dels resultats del sistema d'innovació ocupa també la 16a posició comarcal. La causa d'aquest discret resultat és principalment pel fet que la protecció de les innovacions es dona en menor intensitat que en d'altres comarques (ocupa la 20a posició), sobretot en l'àmbit de les patents i dissenys industrials. En canvi, ocupa una posició capdavantera (la desena) en la producció de béns i serveis intensius en coneixement i tecnologia. És a dir, la producció d'aquest tipus de béns i serveis de més valor afegit té un pes important en l'estructura productiva comarcal.

En relació amb els **projectes estratègics**, s'identifiquen al mapa 2 i es descriuen a la pàgina següent.

2. Sistema d'indicadors que mesura l'estat i posició dels sistemes territorials d'innovació i que s'estructura en base a tres dimensions: els factors externs a l'empresa que determinen la capacitat d'innovar dels territoris (inputs), els factors interns a l'empresa i l'eficàcia i els resultats de la innovació (outputs). Vegeu l'estudi complet a <http://www.diba.cat/promoeco>.

MAPA DE PROJECTES ESTRATÈGICS LOCALS DE L'ALT Penedès

III Pla estratègic del Penedès

La Fundació Pro Penedès al costat dels agents del territori impulsa el disseny de l'estratègia territorial del Penedès, després de les experiències del primer i segon pla estratègic. La reflexió es fonamenta en tres eixos: les competències centrals del Penedès, el seu posicionament en referència a l'entorn i la identitat territorial. Se cerca així una actualització de les bases del model econòmic comarcal. Els principis que guien el pla són el consens, la participació i la representativitat de tot el territori amb el clar objectiu d'arribar a un desenvolupament basat en la innovació, la creativitat i el coneixement. **[+]**

Regió vinícola

Amb l'objectiu de fer de la viticultura un motor de l'economia local i regional, trobem diverses iniciatives amb voluntats convergents. Hi destaca la consolidació del clúster del sector vitivinícola de Catalunya, INNOVÍ, amb un important arrelament al Penedès. Cerca la millora de la competitivitat de les empreses vitivinícoles i dels sectors auxiliars, amb particular atenció a les estratègies d'innovació. Per la seva banda, la xarxa RECEVIN, de la qual formen part Vilafranca del Penedès i Sant Sadurn d'Anoia, treballa a nivell europeu en l'intercanvi d'experiències en diversos àmbits vinculats al vi, com la qualitat del producte, la cultura del vi, l'enoturisme i el medi ambient. **[+]**

El Penedès, tasta'

Amb la voluntat d'aprofitar la qualitat dels productes i del sector de la restauració, des del Consell Comarcal, en el marc de la Xarxa de Productes de la Terra i amb la participació del Gremi Comarcal d'Hosteleria i Turisme de l'Alt Penedès i l'Associació de Productors Artesans Agroalimentaris de l'Alt Penedès s'ha iniciat aquest projecte. L'Alt Penedès és una territori amb una gran diversitat geogràfica, patrimonial, de tradicions i de gastronomia. El projecte vol impulsar d'una banda la productivitat dels productes de la terra i, per altra, apropar-los a la gent aprofitant l'excel·lent oferta que la restauració té el territori. **[+]**

Escola d'enoturisme

L'Escola, centrada en la formació professional i continuada en enoturisme vol donar un impuls formatiu i de desenvolupament econòmic al sector vitivinícola, però també a tot el patrimoni cultural que l'envolta, molt present a Catalunya i amb una creixent rellevància en l'economia regional. Impulsada des de l'Ajuntament de Vilafranca desenvolupa una formació dual en estreta col·laboració amb el sector empresarial i organismes professionals com el Consell Regulador del Cava, la Cambra de Comerç de Barcelona, l'Associació Vinícola Catalana, l'Institut del Cava o Innovi, entre altres. L'Escola pretén treballar de manera innovadora la formació de professionals, vinculant-hi el turisme i la indústria per tal de posicionar-se la comarca com a destinació enoturística de primer ordre. **[+]**

Responsabilitat social territorial en destinacions turístiques i museus

L'Alt Penedès ha estat capdavanter en l'aplicació de la responsabilitat social territorial (RST). Ara, les ciutats de Vilanova i la Geltrú, el Vendrell, Vilafranca del Penedès i Igualada, sota el lideratge de la Fundació Pro Penedès, es plantegen esdevenir destinacions turístiques que desenvolupin els principis de l'RST. Així, es pretén vincular la creació de riquesa amb el manteniment de l'ocupació i la qualitat laboral al

mateix temps que es promou l'adopció de mesures concretes de caràcter ambiental. Per altra part, també s'impulsa l'RST als museus com a catalitzadors del desenvolupament econòmic. **[+]**

Cultivant l'emprenedoria social a Vilafranca del Penedès

Aquesta actuació cerca impulsar, a Vilafranca del Penedès i al conjunt de la comarca, l'emprenedoria social. Es tracta d'estimular l'activitat econòmica i la creació de llocs de treball arrelats al territori que cobreixin necessitats en els àmbits ambiental, social o cultural. El projecte actua en tres dimensions: visibilitzar i transmetre l'oportunitat de fer una empresa diferent, fonamentada sobre els principis de solidaritat i en el compromís de les persones amb la societat. En paral·lel, enfortir l'ecosistema catalitzant la generació d'idees, donant suport a la creació de noves iniciatives i afavorint la col·laboració dels agents que l'integren. I, finalment, millorar la sostenibilitat econòmica i social dels projectes. **[+]**

Economia solidària a Santa Margarida i els Monjos

L'Ajuntament de Santa Margarida i els Monjos es configura com un facilitador d'iniciatives d'arrel solidària centrades en col·laborar, compartir i intercanviar. A través d'un banc del temps, horts socials i solidaris i mercats i xarxes d'intercanvi de productes es pretén satisfer les necessitats de les persones i millorar la qualitat de vida al municipi. A la vegada, s'aprofundeix en valors com la cooperació, la solidaritat i l'equitat. Més enllà de les pràctiques concretes es fomenten xarxes relacionals de base local, que eixamplen les vies de desenvolupament. **[+]**

Inserció laboral i noves oportunitats ocupacionals

La Fundació Pro Penedès, en col·laboració amb altres entitats públiques i del tercer sector, explora nous jaciments d'ocupació en l'àmbit dels serveis de millora de la qualitat de vida de les persones. El projecte té per objectiu millorar les expectatives socio-laborals de la població, en especial dels grups d'incidència amb més risc d'exclusió social, entre els quals figuren discapacitats i persones privades de llibertat. S'inclouen diverses iniciatives: el Dispositiu Inserim, els Programes Incorpora i Reincorpora, el Servei Prodomicili, etc. **[+]**

Oficina Tècnica Laboral

L'Oficina Tècnica Laboral és un dispositiu local i comarcal que treballa per a la inserció sociolaboral de les persones amb trastorns de salut mental, preferentment severos, i posa l'èmfasi en un mètode que combina actuacions amb la persona, la seva família i les empreses del territori. Adopta una perspectiva àmplia del concepte d'inserció laboral, vinculat al desenvolupament econòmic local, impulsa la inserció laboral en el mercat ordinari i el foment de la prospecció empresarial. **[+]**

Xarxa de Suport a Petits i Mitjans Municipis i de Proximitat al Territori

Sobre un territori conformat per vint-i-set municipis es desenvolupa una metodologia de xarxa per al desplegament de programes d'ocupació i inserció laboral així com de creació i consolidació a les empreses. El sistema de cooperació inclou espais descentralitzats per portar la prestació als municipis i, així, acostar al màxim els serveis a la ciutadania. La participació del Consell Comarcal juntament amb els ajuntaments i els agents territorials facilita l'augment de la confiança, l'experiència de treball conjunt i la col·laboració mútua. **[+]**

L'OBSERVATORI DE LA MANCOMUNITAT Penedès-GARRAF: CAP ALS 30 ANYS D'HISTÒRIA

Anna Mir i Serra, *directora del Servei d'Iniciatives Econòmiques. Mancomunitat Penedès-Garraf*

L'Observatori, servei per vocació i per convicció

L'Observatori com a eina de treball neix en el si de la Mancomunitat Penedès-Garraf l'any 1986 com un projecte del Servei d'Iniciatives Econòmiques (SIE) que té per finalitat donar suport a les polítiques municipals en les àrees d'economia i treball.

El SIE està integrat per trenta-tres municipis de l'Alt Penedès i del Garraf, tots ells associats de manera voluntària per a la realització i prestació de serveis en comú.

Termòmetre de l'activitat socioeconòmica

El principal objectiu de l'Observatori és donar suport al disseny, planificació i programació de mesures de promoció econòmica i foment de l'ocupació, així com ajudar a la presa de decisions a través del coneixement en profunditat de la realitat socioeconòmica del territori amb informació actualitzada i comparativa.

El coneixement de tot el que influeix en el mercat de treball, des de la demografia a les principals variables sociolaborals (població assalariada i població autònoma, empreses, contractació, atur...) és, en primera instància, imprescindible per poder obtenir una bona imatge de la realitat que afecta el nostre voltant.

Per divulgar aquesta informació s'elaboren informes amb diferents periodicitats; mensuals, trimestrals i anuals, amb el propòsit de facilitar un coneixement més aprofundit de l'economia del territori a tots els agents econòmics i socials, entre ells: ajuntaments, representants polítics, sindicats, tècnics d'administracions, representants d'entitats empresarials, emprenedors, estudiants i població en general.

En definitiva, l'Observatori és l'encarregat d'actuar com a termòmetre d'allò que passa al voltant del mercat de treball de l'Alt Penedès i del Garraf. Actualment, l'Observatori dona cobertura a gairebé 140.000 habitants a la comarca del Garraf i prop de 100.000 habitants a la comarca de l'Alt Penedès.

Gairebé tres dècades d'Observatori

L'Observatori, amb gairebé tres dècades d'història, sempre ha estat amatent a la situació econòmica i social de cada moment, tant a les fluctuacions de l'economia a nivell global com als canvis que a un nivell més proper al territori han influït en els resultats socioeconòmics.

Des del seu inici, les dades oferides per l'Observatori s'han adaptat a les demandes que en cada moment han requerit els ajuntaments, tot seguint una tendència d'augment del detall informatiu i incorporant nous àmbits temàtics d'observació i mesura permanent. L'Observatori va començar l'any 1986 oferint un banc de dades per a cadascun dels municipis, banc que amb el temps es va convertir en l'Anuari d'Indicadors Socioeconòmics (AIS). El 1995 neix la publicació trimestral de l'Observatori del desenvolupament local i l'any 2000 apareix l'Observatori de la immigració.

Des d'aleshores i d'acord amb l'actualitat econòmica i laboral del moment s'han anat introduint noves publicacions permanents com per exemple el de noves tecnologies, l'any 2001, el de les relacions laborals, el 2003, el de dona i treball, el 2006 i el de necessitats formatives, el 2007.

Actualment un dels col·lectius més perjudicats per la crisi és el dels joves. És per això que des del 2013 es realitza una anàlisi específica de la situació d'aquest col·lectiu, l'Observatori del mercat de treball dels joves.

De la cerca de dades a l'anàlisi multitemàtic

La manera de treballar de l'Observatori de la Mancomunitat i de la resta d'observatoris de la província ha canviat substancialment al llarg d'aquests anys. El temps dedicat a l'anàlisi de la informació, a la creació de nou coneixement i a la comunicació d'aquest en formats entenedors ha augmentat mentre que el temps dedicat a la cerca i estructuració de les dades ha disminuït. A l'inici, moltes de les dades es recopilaven in situ a les seues de les fonts utilitzades, com per exemple les dades d'atur i contractació, que s'havien d'anar a buscar a les oficines de treball i comptabilitzar, manualment, les variables rellevants dels contractes formalitzats i l'atur registrat a cada municipi per després introduir aquestes dades a una base de dades que permetés la seua anàlisi estadística. Avui en dia, gairebé tota la informació de base que alimenta l'Observatori és accessible en línia gràcies a la progressiva obertura dels registres que gestionen les administracions. Cal fer especial menció a l'aplicatiu HERMES, creat el 1998 per la Diputació de Barcelona, que ordena i presenta un ampli ventall d'informació socioeconòmica a escala municipal de manera fàcil i àgil.

L'aparició, a mitjan dels 90, de la Xarxa d'Observatoris del Desenvolupament Econòmic Local coordinada per la Diputació de Barcelona, espai on es genera i intercanvia informació i es fomenta el debat entre els observatoris de la província, ajuda a sumar esforços i a compartir experiències de tots els seus membres.

Col·laborar i ser útil

Els canvis són constants i sempre dirigits a oferir i millorar la informació que en cada moment demanda el territori. De fet, moltes de les tasques encarregades a l'Observatori van en la direcció de col·laborar i ser útils per a la realització de plans estratègics, plans directors, pactes territorials i taules comarcals, àmbits tots ells que necessiten partir de dades prèvies actualitzades i fiables per a establir diagnòstic de la situació i poder elaborar posteriors conclusions.

La presència de l'Observatori als mitjans de comunicació locals i comarcals, tant ràdio, televisió com premsa escrita, ha estat constant al llarg d'aquests anys, acomplint l'objectiu de difusió de la producció de l'Observatori entre la població en general.

No és menor destacar que tota aquesta tasca ha estat reconeguda per la patronal d'empresaris de l'Alt Penedès, Baix Penedès i el Garraf (ADEG), que ha premiat l'Observatori com a reconeixement pel treball dut a terme en l'àmbit de l'activitat socioeconòmica.

Són, doncs, gairebé tres dècades de l'Observatori de la Mancomunitat Penedès-Garraf, tres dècades de col·laboració amb tots els agents socioeconòmics de les comarques de l'Alt Penedès i del Garraf, tres dècades treballant per oferir una base de coneixements fiable i rigorosa, que ha permès elaborar polítiques realistes i efectives i alhora abordar amb seguretat noves estratègies de futur. I és per això que la nostra voluntat és seguir en aquesta línia, convertint l'Observatori en una plataforma dinàmica i adaptable a l'entorn, capaç d'oferir la informació que calgui en cada moment.

RECULL ESTADÍSTIC. ALT PENEDE'S

	Alt Penedès		Província		Variació 2012-2013		Pes Alt Penedès/ Província	
	2012	2013	2012	2013	Alt Penedès	Província	2012	2013
ENTORN								
Nombre de municipis		27		311				8,7%
Superfície total (km²)		592,7		7726,5				7,7%
Superfície mitjana municipal (km²)		22,0		24,8				nc

DEMOGRAFIA

Població Total	106.252	106.242	5.552.050	5.540.925	0,0%	-0,2%	1,9%	1,9%
Densitat (hab/km²)	179	179	719	717	0,0%	-0,2%	nc	nc
Homes	53.372	53.181	2.722.394	2.711.403	-0,4%	-0,4%	2,0%	2,0%
Dones	52.880	53.061	2.829.656	2.829.522	0,3%	0,0%	1,9%	1,9%
Població de menys de 16 anys	19.795	20.022	908.243	912.434	1,1%	0,5%	2,2%	2,2%
Població potencialment activa (16-64)	69.777	69.282	3.691.461	3.659.668	-0,7%	-0,9%	1,9%	1,9%
Població de 65 anys i més	16.680	16.938	952.346	968.823	1,5%	1,7%	1,8%	1,7%
Població ETCA¹	104.998	105.549	5.468.249	5.494.415	0,5%	0,5%	1,9%	1,9%
Pob. resident a l'estranger	1.198	1.346	144.537	158.150	12,4%	9,4%	0,8%	0,9%
Índex de dependència global	52,3	53,3	50,4	51,4	2,1%	2,0%	nc	nc
Índex d'envelliment	84,3	84,6	104,9	106,2	0,4%	1,3%	nc	nc
Nacionalitat espanyola	93.313	93.805	4.759.979	4.768.935	0,5%	0,2%	2,0%	2,0%
Nacionalitat estrangera	12.939	12.437	792.071	771.990	-3,9%	-2,5%	1,6%	1,6%
Taxa d'estrangeria total	12,2%	11,7%	14,3%	13,9%	-0,5pp	-0,3pp	nc	nc
Taxa d'estrangeria extracomunitaria	10,1%	9,7%	11,2%	10,9%	-0,4pp	-0,4pp	nc	nc
Població de menys de 16 anys	3.038	2.978	133.316	130.670	-2,0%	-2,0%	2,3%	2,3%
Població potencialment activa (16-64)	9.661	9.215	641.643	623.424	-4,6%	-2,8%	1,5%	1,5%
Població de 65 anys i més	240	244	17.112	17.896	1,7%	4,6%	1,4%	1,4%
Àfrica	6.552	6.434	185.871	182.327	-1,8%	-1,9%	3,5%	3,5%
Amèrica	3.166	2.798	282.325	263.237	-11,6%	-6,8%	1,1%	1,1%
Àsia	485	502	119.543	119.523	3,5%	0,0%	0,4%	0,4%
Europa	2.724	2.693	203.737	206.271	-1,1%	1,2%	1,3%	1,3%
Unió Europea	2.155	2.104	169.417	170.709	-2,4%	0,8%	1,3%	1,2%
Resta del món	12	10	595	632	-16,7%	6,2%	2,0%	1,6%
5 principals nacionalitats (comarca)	8.295	7.920	301.834	285.942	-4,5%	-5,3%	2,7%	2,8%
Marroc	6.069	5.953	141.636	138.815	-1,9%	-2,0%	4,3%	4,3%
Perú	609	540	27.821	25.449	-11,3%	-8,5%	2,2%	2,1%
Romania	543	530	37.155	36.429	-2,4%	-2,0%	1,5%	1,5%
Bolívia	488	455	42.692	40.413	-6,8%	-5,3%	1,1%	1,1%
Equador	586	442	52.530	44.836	-24,6%	-14,6%	1,1%	1,0%

ACTIVITAT ECONÒMICA

Nombre d'empreses	3.277	3.229	171.657	171.362	-1,5%	-0,2%	1,9%	1,9%
Agricultura	44	43	693	701	-2,3%	1,2%	6,3%	6,1%
Indústria	581	571	18.535	18.210	-1,7%	-1,8%	3,1%	3,1%
Construcció	325	296	14.416	13.306	-8,9%	-7,7%	2,3%	2,2%
Serveis	2.327	2.319	138.013	139.145	-0,3%	0,8%	1,7%	1,7%
Dimensió mitjana	9,00	8,31	10,2	10,2	-0,7	0,0	nc	nc
Agricultura	3,0	3,0	3,2	3,1	0,0	-0,1	nc	nc
Indústria	18,6	18,3	16,0	15,9	-0,3	-0,1	nc	nc
Construcció	3,7	3,7	5,0	4,8	0,0	-0,2	nc	nc
Serveis	7,5	6,5	10,0	9,9	-0,9	0,0	nc	nc
15 Principals sectors d'activitat	2.383	2.353	117.061	116.217	-1,3%	-0,7%	2,0%	2,0%
Comerç detall, exc. vehicles motor	498	504	27.398	27.435	1,2%	0,1%	1,8%	1,8%
Serveis de menjar i begudes	324	329	15.714	15.768	1,5%	0,3%	2,1%	2,1%
Comerç engròs, exc. vehicles motor	239	241	14.453	14.505	0,8%	0,4%	1,7%	1,7%
Activitats especialitzades construcció	183	174	8.374	7.780	-4,9%	-7,1%	2,2%	2,2%
Fabricació de begudes	166	159	316	315	-4,2%	-0,3%	52,5%	50,5%
Altres activitats de serveis personals	124	120	6.974	6.881	-3,2%	-1,3%	1,8%	1,7%
Venda i reparació de vehicles motor	113	117	4.198	4.162	3,5%	-0,9%	2,7%	2,8%
Transport terrestre i per canonades	120	114	5.908	5.601	-5,0%	-5,2%	2,0%	2,0%
Adm. pública, Defensa i SS obligatòria	113	113	1.945	1.956	0,0%	0,6%	5,8%	5,8%
Construcció d'immobles	129	112	5.409	5.001	-13,2%	-7,5%	2,4%	2,2%
Educació	75	76	4.978	5.131	1,3%	3,1%	1,5%	1,5%
Activitats jurídiques i de comptabilitat	81	76	6.247	6.320	-6,2%	1,2%	1,3%	1,2%
Productes metàl·lics, exc. maquinària	71	76	3.629	3.545	7,0%	-2,3%	2,0%	2,1%
Activitats immobiliàries	79	75	6.606	6.843	-5,1%	3,6%	1,2%	1,1%
Activitats sanitàries	68	67	4.912	4.974	-1,5%	1,3%	1,4%	1,3%

RECULL ESTADÍSTIC. ALT Penedès (continuació)

	Alt Penedès		Província		Variació 2012-2013		Pes Alt Penedès/ Província	
	2012	2013	2012	2013	Alt Penedès	Província	2012	2013
MERCAT DE TREBALL								
Ocupats	36.977	34.282	2.112.892	2.107.805	-7,3%	-0,2%	1,8%	1,6%
Assalariats	29.497	26.832	1.747.474	1.740.734	-9,0%	-0,4%	1,7%	1,5%
Autònoms	7.480	7.450	365.418	367.071	-0,4%	0,5%	2,0%	2,0%
15 Principals sectors d'activitat	24.155	23.758	1.205.608	1.202.653	-1,6%	-0,2%	2,0%	2,0%
<i>Comerç detall, exc. vehicles motor</i>	3.173	3.305	232.364	233.548	4,2%	0,5%	1,4%	1,4%
<i>Fabricació de begudes</i>	3.232	3.184	6.356	6.324	-1,5%	-0,5%	50,8%	50,3%
<i>Comerç engròs, exc. vehicles motor</i>	2.539	2.377	148.423	146.492	-6,4%	-1,3%	1,7%	1,6%
<i>Serveis de menjar i begudes</i>	1.971	1.833	122.001	123.638	-7,0%	1,3%	1,6%	1,5%
<i>Adm. pública, Defensa i SS obligatòria</i>	1.534	1.530	115.528	118.982	-0,3%	3,0%	1,3%	1,3%
<i>Activitats especialitzades construcció</i>	1.570	1.502	76.637	71.497	-4,3%	-6,7%	2,0%	2,1%
<i>Vehicles de motor, remolcs i semiremolcs</i>	1.441	1.381	33.216	33.109	-4,2%	-0,3%	4,3%	4,2%
<i>Transport terrestre i per canonades</i>	1.380	1.331	71.736	69.470	-3,6%	-3,2%	1,9%	1,9%
<i>Educació</i>	1.293	1.322	115.064	117.493	2,2%	2,1%	1,1%	1,1%
<i>Activitats sanitàries</i>	1.232	1.228	129.136	129.066	-0,3%	-0,1%	1,0%	1,0%
<i>Indústries de productes alimentaris</i>	1.150	1.172	35.236	34.923	1,9%	-0,9%	3,3%	3,4%
<i>Indústries del paper</i>	1.156	1.157	8.304	7.663	0,1%	-7,7%	13,9%	15,1%
<i>Venda i reparació de vehicles motor</i>	927	865	32.869	32.149	-6,7%	-2,2%	2,8%	2,7%
<i>Agricultura, ramaderia i caça</i>	818	814	7.079	7.028	-0,5%	-0,7%	11,6%	11,6%
<i>Serveis a edificis i de jardineria</i>	739	757	71.659	71.271	2,4%	-0,5%	1,0%	1,1%
<i>Agricultura</i>	831	828	7.896	7.791	-0,4%	-1,3%	10,5%	10,6%
<i>Indústria</i>	11.588	11.243	329.386	322.253	-3,0%	-2,2%	3,5%	3,5%
<i>Construcció</i>	2.311	2.166	115.706	106.461	-6,3%	-8,0%	2,0%	2,0%
<i>Serveis</i>	22.247	20.045	1.659.904	1.671.300	-9,9%	0,7%	1,3%	1,2%
<i>Sectors clau</i>	17.919	17.594	785.982	768.202	-1,8%	-2,3%	2,3%	2,3%
<i>Sectors estratègics</i>	3.962	2.171	353.585	360.001	-45,2%	1,8%	1,1%	0,6%
<i>Sectors impulsors</i>	7.661	7.325	488.823	490.650	-4,4%	0,4%	1,6%	1,5%
<i>Sectors independents</i>	7.435	7.192	484.502	488.952	-3,3%	0,9%	1,5%	1,5%
Activitats d'alt contingut tecnològic²	2.550	2.476	175.556	177.211	-2,9%	0,9%	1,5%	1,4%
<i>Ind. Tecnologia alta</i>	159	161	23.655	23.565	1,3%	-0,4%	0,7%	0,7%
<i>Ind. Tecnologia mitjana-alta</i>	2.153	2.091	89.718	89.505	-2,9%	-0,2%	2,4%	2,3%
<i>Ind. Tecnologia mitjana-baixa</i>	2.222	1.990	69.164	66.410	-10,4%	-4,0%	3,2%	3,0%
<i>Ind. Tecnologia baixa</i>	6.166	6.127	92.532	89.317	-0,6%	-3,5%	6,7%	6,9%
<i>Serveis basats en el coneixement</i>	7.774	5.986	617.384	624.715	-23,0%	1,2%	1,3%	1,0%
<i>Serveis de tecnologia alta-punta</i>	238	224	62.183	64.141	-5,9%	3,1%	0,4%	0,3%
<i>Serveis no basats en el coneixement</i>	9.372	8.952	697.519	695.474	-4,5%	-0,3%	1,3%	1,3%
Aturats registrats	9.190	9.012	481.112	463.474	-1,9%	-3,7%	1,9%	1,9%
Homes	4.713	4.506	244.045	231.757	-4,4%	-5,0%	1,9%	1,9%
Dones	4.477	4.506	237.067	231.717	0,6%	-2,3%	1,9%	1,9%
Nacionals	7.161	7.181	390.882	382.433	0,3%	-2,2%	1,8%	1,9%
Estrangers	2.029	1.831	90.230	81.041	-9,8%	-10,2%	2,2%	2,3%
Agricultura	663	694	4.703	4.862	4,7%	3,4%	14,1%	14,3%
Indústria	1.899	1.697	77.178	71.217	-10,6%	-7,7%	2,5%	2,4%
Construcció	1.053	945	68.833	60.377	-10,3%	-12,3%	1,5%	1,6%
Serveis	5.127	5.142	307.841	303.966	0,3%	-1,3%	1,7%	1,7%
Sense ocupació anterior	448	534	22.557	23.052	19,2%	2,2%	2,0%	2,3%
Població activa local estimada	55.289	54.957	2.911.233	2.892.231	-0,6%	-0,7%	1,9%	1,9%
Taxa d'atur registrat estimada	16,7%	16,4%	16,6%	16,0%	-0,2pp	-0,5pp	nc	nc
Homes	15,6%	15,2%	15,7%	15,0%	-0,5pp	-0,6pp	nc	nc
Dones	17,9%	18,0%	17,6%	17,2%	0,1pp	-0,4pp	nc	nc
Nombre de contractes total	29.694	30.473	1.603.630	1.619.436	2,6%	1,0%	1,9%	1,9%
Beneficiaris de prestacions	5.823	5.531	307.090	283.795	-5,0%	-7,6%	1,9%	1,9%
Taxa Cobertura Prestacions	66,7%	65,3%	67,0%	64,5%	-1,4pp	-2,5pp	nc	nc
BENESTAR I QUALITAT DE VIDA								
Renda Bruta per càpita ¹	12.897	13.097	15.301	15.577	1,6%	1,8%	nc	nc
% Recollida selectiva de residus municipals ¹	37,2%	40,0%	36,8%	37,5%	2,8pp	0,7pp	nc	nc
Llits hospitalaris per 1.000 hab.	4,2	4,0	4,9	4,9	-4,5%	0,0%	nc	nc
Places en residències per a gent gran*1000 hab>75 ¹	96	94	86	84	0,0	0,0	nc	nc
Nombre de piscines cobertes*10.000 hab.	0,7	0,7	0,9	0,9	0,0%	1,6%	nc	nc
FINANCES PÚBLIQUES³								
Ingressos. Classificació econòmica	113.639	112.017	6.143.124	5.936.266	-1,4%	-3,4%	1,8%	1,9%
Despeses. Classificació econòmica	112.943	111.613	6.079.298	5.899.557	-1,2%	-3,0%	1,9%	1,9%
Deute viu	41.192	39.850	3.616.472	3.592.929	-3,3%	-0,7%	1,1%	1,1%

1. Dades dels anys 2011 i 2012. 2. Es consideren d'alt contingut tecnològic les activitats industrials de tecnologia alta i mitjana-alta i els serveis de tecnologia alta-punta. 3. Xifres en milers d'euros. nc: no calculable.
pp: punts percentuals. Per ampliar dades consulteu el programa Hermes <http://www.diba.cat/hermes>. Vegeu l'apartat de Metodologia, al final del l'anàlisi de totes les comarques, per la definició dels indicadors.

ANOIA

La comarca de l'Anoia¹ té una superfície de 866,3 km², l'11,2% de la superfície de la província de Barcelona, i està integrada per 33 municipis. Igualada n'és la capital.

«L'Anoia és la segona comarca amb un menor percentatge de població estrangera, per darrere del Berguedà»

Amb 118.467 habitants, l'Anoia és la tercera comarca menys poblada de la província, per darrere del Berguedà i de l'Alt Penedès i en ella hi resideix el 2,1% de la població provincial. Del 2012 al 2013 la **població** s'ha mantingut pràcticament estable (-0,3%) confirmant la tendència d'estancament registrada des del 2010 i que resta lluny del creixement mitjà anual del 2,8% produït a la comarca entre 2001 i 2010. La població estacional mitjana estimada de l'any 2012, és a dir, el nombre de persones que hi ha a la comarca sigui perquè hi resideixen, hi treballen, hi estudien o perquè, sense tenir-hi la residència habitual, hi passen algun període de temps (vacances, estiu, caps de setmana, etc.) és de 115.147, un 96,9% de la població resident.

La densitat de població és de 137 hab./km², la tercera comarca barcelonina amb menys densitat per darrere del Berguedà i Osona. La seva capital, Igualada, aplega el 33% (38.978) de la població comarcal, seguida per Piera, amb el 12,7% (15.057) i Vilanova del Camí, amb el 10,6% (12.533). La població ha augmentat en quinze dels trenta tres municipis, tot i que tímidament. Destaquen els produïts a Masquefa (56), Òdena (49) i Piera (48). Els descensos han estat més rellevants, principalment el produït a Igualada (-220), seguit de Capellades (-65) i Vilanova del Camí (-52).

La població en edat de treballar (16 a 64 anys) agrupa el 65,1% de la població, percentatge semblant al provincial (66%). El 18,7% és menor de 16 anys (per sobre del 16,5% provincial) i la població de 65 anys o més n'aplega un 16,2% (per sota del 17,5% provincial). L'índex d'envelliment mostra que per cada 100 joves menors de 16 anys a la comarca hi ha 86,3 persones de 65 anys i més (inferior a la mitjana provincial 106,2), no obstant es nota un lleuger increment respecte l'any anterior.

De 2003 a 2013 la població anoienca augmenta un 20,2%, el tercer major increment de la província per darrere del produït al Garraf i l'Alt Penedès i molt per sobre del provincial (9,7%). Augmenta la població de 0 a 14 anys (43,5%), disminueix la població de 15 a 29 anys (-18,4%), i augmenten les franges de 30 a 64 anys (32,3%) i la de 65 i més anys (16,8%) (vegeu Gràfic 2).

El 2013 hi ha 10.623 ciutadans estrangers empadronats a l'Anoia, un 6,3% menys (-709) que el 2012. La taxa d'estrangeria és del 9%, molt per sota de la taxa provincial (13,9%), i que situa l'Anoia com la segona comarca amb un menor percentatge d'estrangers, per darrere del Berguedà. La disminució iniciada el 2011 (-3,5%) i el 2012 (-1,6%), s'accentua el 2013 (-6,3%). El 75,4% de la població estrangera té entre 16 i 64 anys, més d'onze punts superior al 64,1% de la població autòctona. El 78,9% és de nacionalitat extracomunitària. Destaca el 44,1% amb nacionalitat marroquina i l'11,5% amb romanesa. Quatre de les cinc principals nacionalitats redueixen població, exceptuant la ucraïnesa, que augmenta un 4,3%. El nombre d'anoiencs residents a l'estranger segueix augmentant i arriba als 1.785, l'1,5% de la població comarcal.

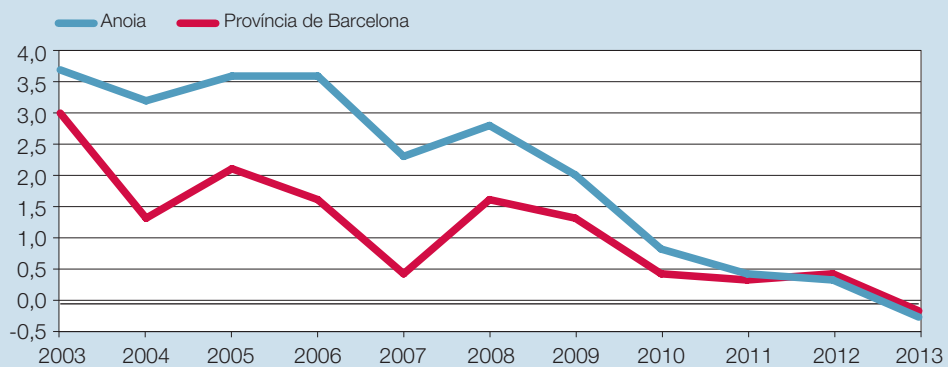
Segons dades de l'Anuari Econòmic Comarcal de CatalunyaCaixa, el **VAB** real de l'Anoia va davallar d'un 2% el 2012, reducció força superior a la mitjana provincial (-1,4%), i que contrasta amb l'augment de l'any 2011 (0,6%). Els registres del 2012 deriven de la caiguda de tots els sectors, en especial a la construcció (-8,4%) i el primari (-7,5%) i davallades menors a la indústria (-2%) i els serveis (-0,2%). Amb aquesta davallada, la reducció del VAB comarcal en el període de crisi 2007-2012 és del -11,9%, el triple que la mitjana catalana (-4%).

1. Per a més detall vegeu el Recull Estadístic al final del capítol.

Taxes de variació de la població total, 2003-2013

(en percentatge)

Gràfic 1

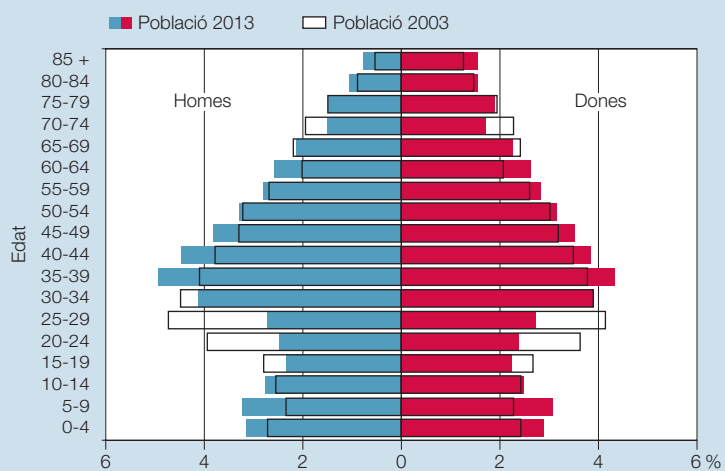

Font: Programa Hermes en base a dades del padró d'habitants de l'INE

Piràmide d'edats de l'Anoia, 2003-2013

(en percentatge)

Gràfic 2

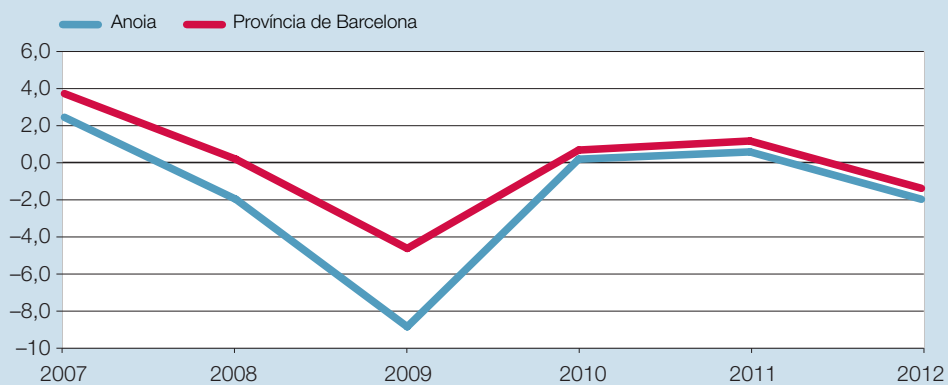

Font: Programa Hermes en base a dades del padró d'habitants de l'INE

Taxes reals de variació del Valor Afegit Brut (VAB)

(en percentatge)

Gràfic 3

Font: Anuari Econòmic Comarcal, CatalunyaCaixa

**«L'Anoia registra el menor pes d'ocupació en activitats
que conformen l'economia del coneixement en sentit ampli»**

A final del 2013 hi ha 3.053 **empreses** a la comarca, l'1,8% de les empreses de la província. El nombre d'empreses ha disminuït un 1,4%, i és la segona comarca amb una major reducció, per darrera de l'Alt Penedès. L'estructura empresarial està dominada per la petita empresa i especialment per la microempresa: el 77,3% de les empreses tenen menys de 5 treballadors, el 20,8% entre 6 i 50, l'1,6% entre 51 i 250 i el 0,2% més de 250. La dimensió mitjana és de 7,1 treballadors per empresa.

El percentatge d'empreses industrials de la comarca (18,7%) és molt superior al percentatge de la província (10,6%), com també és superior el pes de les empreses de la construcció: 9,4% a la comarca i 7,8% a la província. Per contra, el pes de les empreses de serveis (70,4%) és inferior al provincial (81,2%). L'agricultura presenta un pes molt més reduït (1,5%) però superior al que té a la província (0,4%). La variació interanual mostra com el sector de la construcció ha frenat la destrucció d'empreses i la variació anual se situa en el -3,7%, molt lluny del -19,6% de l'any anterior. Segueixen també les pèrdues moderades d'empreses en el sector industrial (-2,6%) i en els serveis (-1%). L'agricultura és l'únic sector que l'augmenta (9,5%). El 46,5% de les empreses es troben situades a Igualada i el 8,9% a Piera. El major nombre de pèrdua d'empreses s'ha produït a Santa Margarida de Montbui (-13).

Segons la base de dades SABI (Sistema Anual de Balanços Ibèrics), el 58% de les 200 empreses líders en facturació de l'Anoia el 2012 són empreses exportadores i/o importadores. Amb major volum de facturació destaca la comercialitzadora de combustible Petromiralles, seguida de Supermercats ALDI de comerç de productes alimentaris. Entre les deu primeres també es troba una empresa de teixits, FISIN, una de fabricació de components per a vehicles de motor, SNOPE Estampación, una de fabricació de paper i cartró, Unión Industrial Papelera, una de fabricació de peces plàstiques, Mecaplast Iberica, una de fosa, Fundiciones de Òdena i una constructora, Constructora de Calaf.

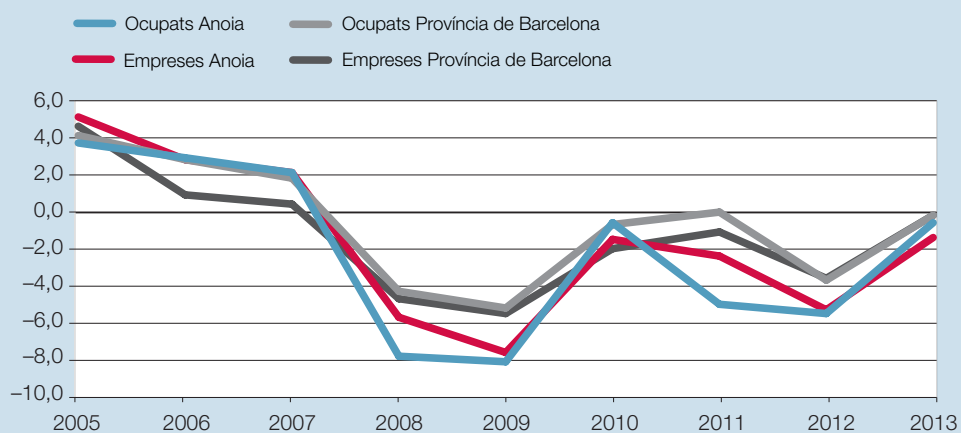
A final del 2013 hi ha 29.467 **ocupats** a l'Anoia, un 0,6% menys que el 2012, moderant la pèrdua registrada l'any anterior (-5,5%), però per sobre de la mitjana provincial (-0,2%). Aquest increment es deu a la reducció del treball assalariat (-0,9%) ja que l'autònom es manté. Gran part del treball assalariat (64%) pertany a la micro i petita empresa, el 23,5% a la mitjana empresa i el 12,5% a la gran empresa. La reducció d'ocupació assalariada segueix afectant especialment la petita empresa (-3%) i la gran empresa (-1,4%), mentre que la mitjana empresa en guanya un 1,4%.

La indústria aplega el 29,4% dels llocs de treball de la comarca, gairebé el doble del pes que té a la província (15,3%). Destaca l'elevada localització d'ocupació del cuir i calçat a la comarca. L'ocupació en el sector dels serveis (61,2%) és molt inferior a la mitjana provincial (79,3%), mentre que l'ocupació a la construcció (7,5%) és superior a la provincial (5,1%). L'agricultura reuneix l'1,9% dels ocupats. La construcció continua liderant la destrucció interanual d'ocupació (-6,7%), reducció superior a la de la província (-8%) i la indústria registra una caiguda de l'1,3%. Per contra, els serveis (0,5%) i l'agricultura (1,3%) presenten evolucions positives.

Dels 15 principals subsectors per nombre d'ocupats destaca la pèrdua d'ocupació en construcció d'immobles (-7,7%) i activitats especialitzades en la construcció (-5,3%). Per contra, destaca l'augment a l'administració pública (5,4%) i indústria del cuir i el calçat (3,8%). En nombre absoluts i considerant tots els subsectors (vegeu Gràfics 5 i 6), les majors pèrdues es donen a les activitats especialitzades *en la construcció* (-85), seguida pel *comerç a l'engròs* (-73). Els increments també són moderats, destacant els de *l'administració pública* (70) i *serveis tècnics arquitectura i enginyeria* (49).

Taxes de variació interanual dels ocupats i empreses, 2005-2013
(en percentatge)

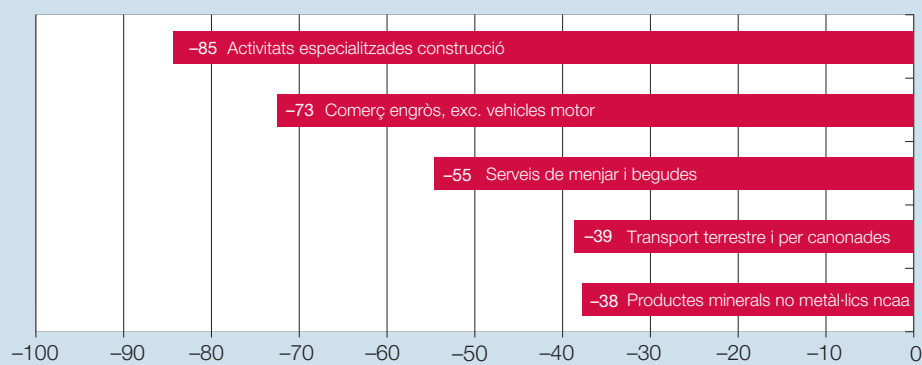
Gràfic 4

Font: Programa Hermes, en base a dades del Departament d'Empresa i Ocupació

Subsectors d'activitat amb més pèrdua d'ocupació. Anoia, 2013
(en nombres absoluts)

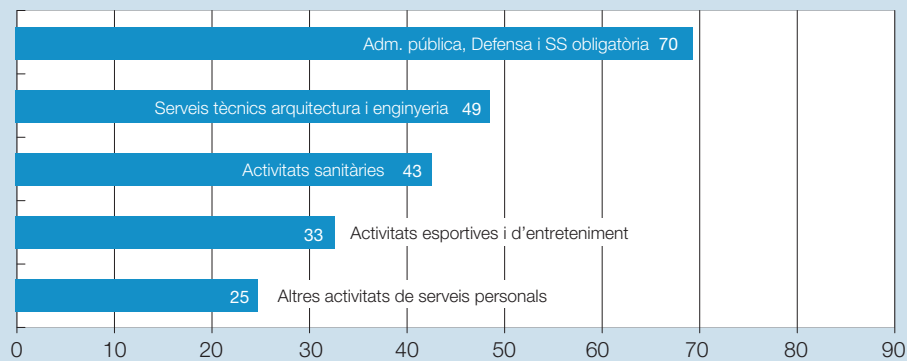
Gràfic 5

Font: Programa Hermes en base a dades del Departament d'Empresa i Ocupació

Subsectors d'activitat amb més guany d'ocupació. Anoia, 2013
(en nombres absoluts)

Gràfic 6

Font: Programa Hermes en base a dades del Departament d'Empresa i Ocupació

El 46% dels llocs de treball es localitzen a Igualada, que passa a guanyar 69 llocs de treball. A diferència de l'any anterior, les pèrdues de llocs de treball són modestes.

El 4,4% de l'ocupació assalariada pertany al conjunt d'activitats d'alt contingut tecnològic (*indústria de tecnologia alta, indústria de tecnologia mitjana-alta i serveis de tecnologia alta-punta*), pes molt inferior al 10,2% provincial i el segon més baix per darrere del Berguedà. L'evolució interanual és lleugerament negativa (-0,4%) però millor que la reducció de l'ocupació assalariada total (-0,9%). L'ocupació en els tres grups d'activitats d'alt contingut tecnològic presenta un pes sobre l'ocupació comarcal inferior al pes que té a la província. Els serveis de tecnologia alta-punta l'augmenten mentre que les activitats industrials de tecnologia mitjana-alta i de tecnologia alta la mantenen.

Afegint a aquestes activitats l'ocupació en serveis basats en el coneixement (25,9%), s'obté que el conjunt d'activitats que configuren l'economia del coneixement en sentit ampli (alt contingut tecnològic i serveis basats en el coneixement) ofereix el 30,2% de l'ocupació assalariada comarcal, el percentatge més baix de totes les comarques de la província i molt per sota del 46,1% de mitjana provincial. Durant el 2013 no obstant ha estat la segona comarca amb un major augment dels llocs de treball (3,5%).

L'anàlisi de les relacions intersectorials de l'estructura productiva mostra una elevada concentració d'ocupats en sectors d'activitat clau, elevat efecte arrossegador o de dispersió sobre altres sectors i una alta capacitat de ser arrossegats o d'absorció per altres sectors. Així, el 44,4% dels llocs de treball de la comarca pertanyen a aquests sectors (majoritàriament *comerç i reparacions*), davant del 36,4% de la província. El pes de l'ocupació en sectors impulsors, aquells amb un elevat poder arrossegador però poca capacitat de ser arrossegats, també està per sobre a la comarca (28,6%) que a la província (23,3%). Per contra, l'ocupació en els sectors estratègics, aquells amb elevada capacitat d'absorció per altres sectors però no d'arrossegament és del 8,9%, molt per dessota del pes que té a la província (17,1%). Els sectors independents, amb escassa capacitat d'absorció i d'arrossegament, concentren el 18,1% de l'ocupació, per sota del percentatge registrat a la província (23,2%).

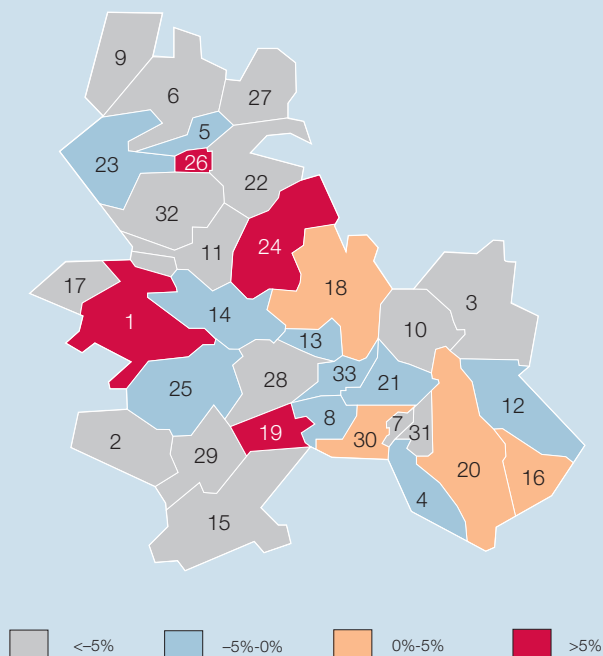
«L'Anoia registra la taxa d'atur més elevada de les onze comarques barcelonines»

Després de dos anys amb increments de l'atur, del 5,3% el 2011 i de l'11,9% el 2012, el 2013 l'atur disminueix un 3,4%. A final del 2013 hi ha 11.956 persones **aturades**, el 2,6% de l'atur provincial. La taxa d'atur a final d'any és del 19,6%, la més alta de les onze comarques barcelonines i molt per damunt de la mitjana provincial (16%).

Entre els municipis (vegeu Mapa 1) amb una taxa d'atur superior a la mitjana comarcal, sobresurten Santa Margarida de Montbui (25,9%), Vilanova del Camí (24,7%), Cabrera d'Anoia (22,6%), i Piera (21,4%). Per contra, Veciana (2,5%) i Pujalt (3%) registren les taxes més baixes. L'atur disminueix en vint-i-quatre dels trenta-tres municipis, destacant les reduccions absolutes a Igualada (-171), Santa Margarida de Montbui (-102) i Vilanova del camí (-64). Per contra, els augments absoluts són molt més modestos, destacant els de Piera (21) i La Torre de Claramunt (10).

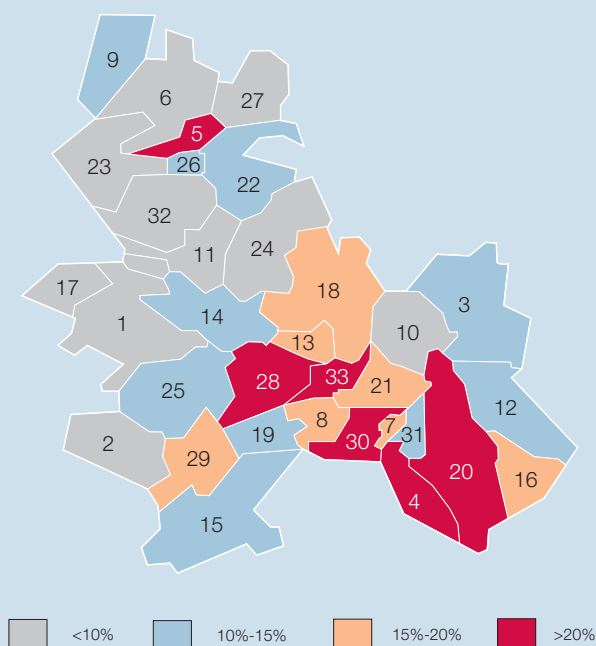
L'Anoia segueix presentant les taxes d'atur masculina (17%) i femenina (un 23%) més elevades de la província. Per grups d'edat, destaca que el 7,8% dels aturats siguin menors de 25 anys (el més alt de la província), el 45,6% tenen entre 25 i 44 anys i el 46,6% més de 45. Interanualment, l'atur disminueix en les edats més joves (-9,9%), i en les edats centrals (-8,4%), mentre que augmenta entre les persones de més de 45 anys (3,5%).

Variació dels aturats registrats

- 1 Argençola
- 2 Bellprat
- 3 Bruc
- 4 Cabrera d'Anoia
- 5 Calaf
- 6 Calonge de Segarra
- 7 Capellades
- 8 Carme
- 9 Castellfollit de Riubregós
- 10 Castellolí
- 11 Copons
- 12 Hostalets de Pierola
- 13 Igualada
- 14 Jorba
- 15 Llacuna
- 16 Masquefa
- 17 Montmaneu
- 18 Òdena
- 19 Orpí
- 20 Piera
- 21 Poble de Claramunt
- 22 Prats de Rei
- 23 Pujalt
- 24 Rubió
- 25 Sant Martí de Tous
- 26 Sant Martí Sesgueioles
- 27 Sant Pere Sallavinera
- 28 Santa Margarida de Montbui
- 29 Santa Maria de Miralles
- 30 Torre de Claramunt
- 31 Vallbona d'Anoia
- 32 Veciana
- 33 Vilanova del Camí

Taxa d'atur registrat

Per sectors d'activitat econòmica, el 57,2% dels aturats pertanyen als serveis, el 22,3% a la indústria, el 11% a la construcció i el 2,3% al sector agrícola. L'Anoia lidera la reducció de l'atur de la construcció a la província (-19%) i també el redueix a la indústria (-5,8%). Per contra, és conjuntament amb l'Alt Penedès una de les dues úniques comarques on augmenta l'atur als serveis (1,2%). L'agricultura també augmenta (3,8%).

L'atur disminueix en tots els nivells formatius excepte en els *programes de formació professional* (0,5%) i els *tècnics-professionals superiors* (1,9%). Aquests dos grups juntament amb els *d'estudis generals*, què disminueix escassament (-0,7%), són els que presenten un major volum d'aturats en nombres absoluts. Els grup que registren una major disminució són els *estudis post-secundaris* (-55,6%) i els *estudis primaris incomplets* (-20,7%). Tanmateix, la majoria dels aturats (68%) pertanyen al nivell formatiu d'educació general. Durant el 2013 l'atur s'ha reduït un 9,4% en els estrangers i un 2,3% en els nacionals. En nombre absolut hi ha 10.314 persones nacionals aturades i 1.642 d'estrangeres, el 13,7% de l'atur comarcal.

A final del 2013 hi ha concedides 7.071 prestacions per desocupació, un 7,9% menys que l'any anterior. La taxa de cobertura baixa del 66,9% el 2012 al 63,7% el 2013, taxa lleugerament inferior a la mitjana provincial (64,4%). El 44,9% de les pensions són contributives, el menor percentatge de la província, el 46,1% assistencials i el 8,8% de renda activa d'inserció.

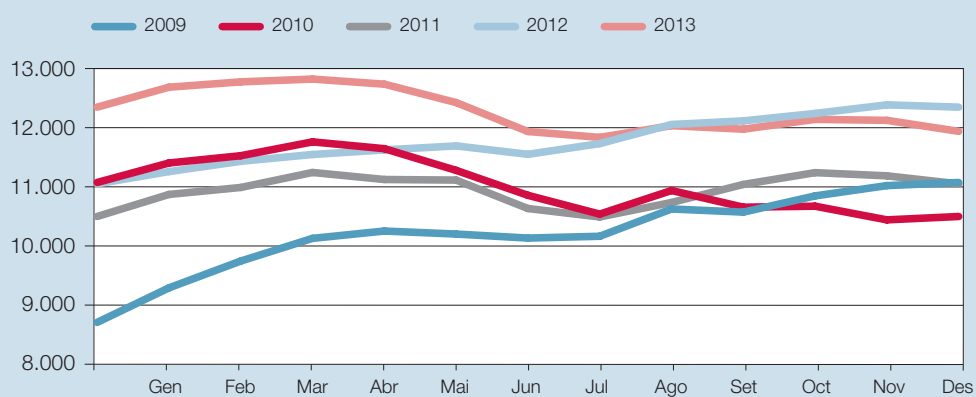
La **contractació laboral** disminueix un 2,6%, dinàmica contrària al lleuger increment provincial (1%). El 2013 se signen 24.280 contractes, l'1,5% del total provincial. La contractació es redueix en tots els grups d'edat, exceptuant el grup de 30 a 45 anys, que registra un lleuger increment del 2,7%. El grup amb una major disminució de la contractació és el dels menors de vint anys (-28,3%), seguit pel d'entre 25 a 30 (-8,1%) i el de 20 a 30 (-7,1%). Els de més de 45 anys es mantenen pràcticament estables (-0,1%). La contractació femenina (52,6%) supera la masculina (47,4%). La contractació es redueix en tots els sectors d'activitat, però amb valors molt inferiors als de l'any anterior. Destaca la reducció en la construcció (-3,6%). El 91,4% dels contractes són temporals, que disminueixen un 1,1% mentre que la contractació indefinida, el 8,5%, cau un -15,9%.

El **turisme** a la comarca de l'Anoia (Quadre 1) és encara una activitat econòmica molt complementària. El 2013 s'hi disposava de 701 places d'allotjament hotel·ler (1,7% més que l'any anterior), 90 places de càmping (les mateixes que el 2012) i 403 places en establiments de turisme rural (5,8% més que l'any anterior). Aquesta lleu evolució positiva en la capacitat d'allotjament de viatgers contrasta amb el descens de l'activitat de demanda turística a la comarca. L'Anoia ha perdut un 25,5% dels viatgers allotjats en hotels i un 27,8% dels viatgers allotjats en els establiments de turisme rural. De retruc han disminuït les pernoctacions; els hotels han registrat un 34,7% menys de nits d'estada i els establiments de turisme rural, un 46,2% per sota de les pernoctacions de l'any anterior. Amb aquestes dades de demanda, i amb la lleu ampliació de l'oferta, el grau d'ocupació descendeix 9,4 pp en els hotels i 6,4 pp en els establiments de turisme rural. La comarca, per tant, ha tingut un marcat retrocés en el volum de turistes allotjats, tot i que aquestes dades globals no contemplem la disparitat de nivells d'ocupació que registren certs allotjaments; en especial els establiments de turisme rural, on hi ha negocis professionals que ratllen la plena ocupació molts caps de setmana i períodes de vacances, mentre d'altres (lloguer de cases de pagès) amb gestió no professionalitzada, són les que registren els valors més baixos.

En relació a les **finances públiques**, el pressupost inicial de l'exercici 2013 del conjunt dels municipis de la comarca augmenta un 1,4% respecte el 2012, contrasta amb la caiguda provincial del 3,4% i les despeses augmenten un 1,2%, fet que porta a una reducció del deute viu del 10,6%. Per habitant, les despeses suposen 1.114 euros per habitant i 170,7€/hab. en despeses d'inversió, mentre que els ingressos corrents suposen 978€/hab. El deute viu a la capital de comarca representa el 115,3% dels ingressos corrents, molt per sobre de la mitjana comarcal (70%) i la provincial (63%). Igualada és l'únic municipi per sobre dels 1.000 habitants que supera el miler d'euros de deute per habitant.

Comparació de l'evolució mensual dels aturats registrats. Anoia, 2009-2013

Gràfic 7

Indicadors de l'activitat turística a l'Anoia, 2012 i 2013

Quadre 1

	Anoia			Prov. Barcelona*		
	2012	2013	Var. 12-13 (%)**	2012	2013	Var. 12-13 (%)**
Places en establiments hotelers	689	701	1,7	64.036	63.619	-0,7
Places en càmpings	90	90	0,0	42.796	43.975	2,8
Places en establiments de turisme rural	381	403	5,8	4.477	4.621	3,2
Nombre de viatgers allotjats en hotels (en milers)	37,6	28,0	-25,5	2.944,5	3.006,6	2,1
Nombre de viatgers allotjats en càmpings (en milers)	n.d	n.d	n.d	547,5	569,2	4,0
Nombre de viatgers allotjats en establiments de turisme rural (en milers)	7,2	5,2	-27,8	74,7	81,4	9,0
Nombre de pernотacions en hotels (en milers)	59,1	38,6	-34,7	9.552,1	9.640,4	0,9
Nombre de pernотacions en càmpings (en milers)	n.d	n.d	n.d	2.384,1	2.409,8	1,1
Nombre de pernотacions en establiments de turisme rural (en milers)	24,7	13,3	-46,2	231,7	217,9	-6,0
Grau d'ocupació hotelera (en %)	24,6	15,2	-9,4	59,9	58,8	-1,1
Grau d'ocupació en càmpings (en %)	n.d	n.d	n.d	46,0	43,8	-2,2
Grau d'ocupació en establiments de turisme rural (en %)	19,6	13,2	-6,4	16,2	16,0	-0,2

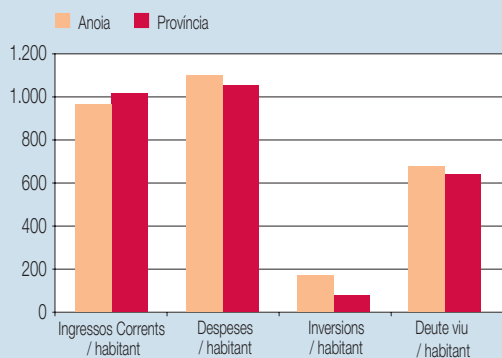
*Sense el Barcelonès, a excepció del grau d'ocupació hotelera.

**La variació en grau d'ocupació és en punts percentuals.

Font: INE, Idescat, Programa Hermes

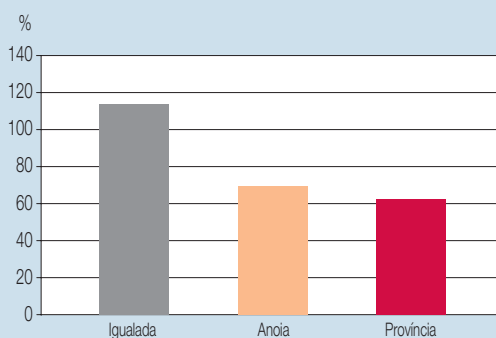
Finances públiques, 2013 (Ràtios Euros per habitant)

Gràfic 8

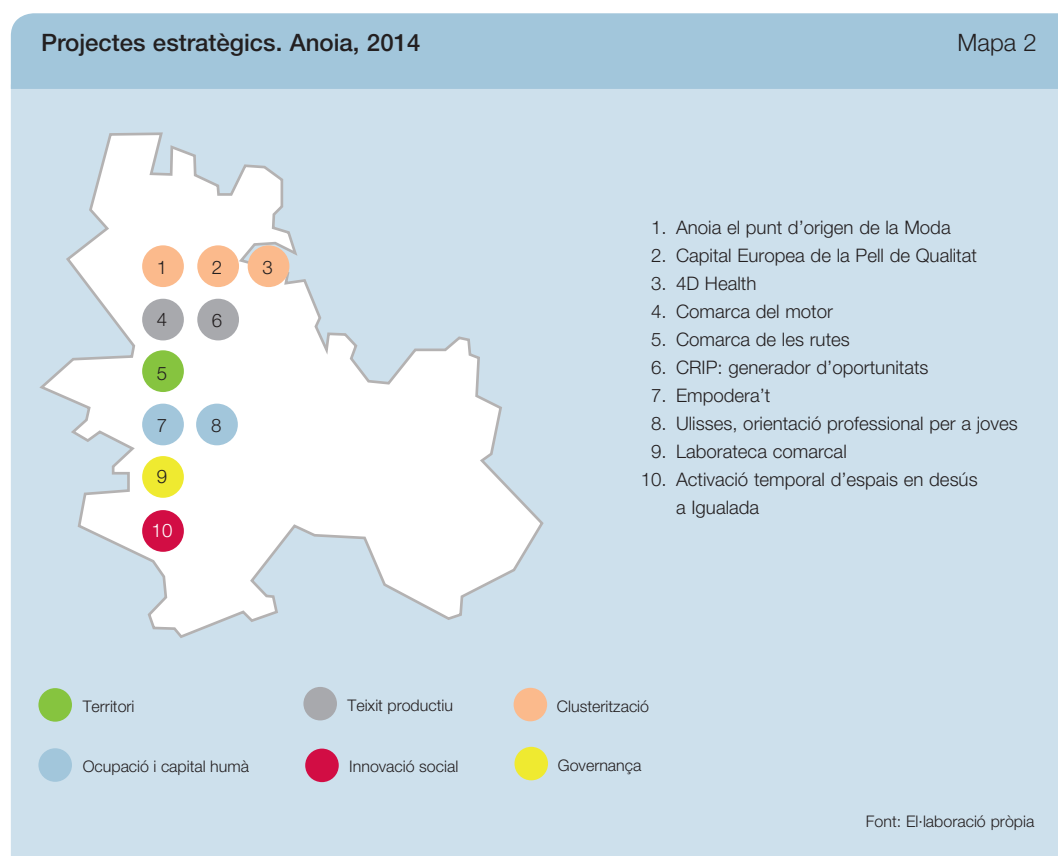
Finances públiques, 2013 (Deute viu / Ingressos corrents, en %)

Gràfic 9

Segons l'índex InnoBaix², el 2012 el sistema d'innovació de l'Anoia ocupa una posició força discreta en el rànquing català (la 18a). Respecte al 2011 millora una posició, però en anys anteriors s'havia situat en la 17a i 16a posició. En el context provincial, només el Berguedà se situa per sota en la classificació (la 25a). On el sistema d'innovació comarcal obté pitjors registres és en l'àmbit dels resultats, amb la 22a posició. Això és degut, principalment, a que el teixit productiu està poc especialitzat en activitats intensives en tecnologia i coneixement (sobretot en el sector serveis) i, en menor mesura, pel fet que hi ha un baix nivell de protecció de les innovacions. En les altres dues dimensions analitzades, els factors externs i interns al teixit empresarial, ocupa la 14a posició en ambdues dimensions. En els factors territorials cal destacar l'elevada diversificació de la seva economia (la segona economia comarcal més diversificada, només superada pel Vallès Oriental) amb 25 activitats econòmiques representatives. La proximitat a les principals infraestructures científicotecnològiques també és un punt fort del sistema d'innovació, així com el desplegament d'Internet i la banda ampla. Finalment, un altre element a destacar és l'existència d'una oferta important de titulacions en els cicles formatius de grau superior de la formació professional i l'existència d'algunes titulacions universitàries en enginyeries. Tanmateix, és en les habilitats per a la innovació i en el talent on es registren pitjors resultats. La presència de titulats universitaris en la població en edat de treballar és de les més baixes dins el context comarcal català i el seguiment dels estudis universitaris per part dels joves també. D'altra banda, la població presenta mancances en l'àmbit de les llengües estrangeres i les habilitats tecnològiques.

En relació amb els **projectes estratègics**, s'identifiquen al mapa 2 i es descriuen a la pàgina següent.

2. Sistema d'indicadors que mesura l'estat i posició dels sistemes territorials d'innovació i que s'estructura en base a tres dimensions: els factors externs a l'empresa que determinen la capacitat d'innovar dels territoris (inputs), els factors interns a l'empresa i l'eficàcia i els resultats de la innovació (outputs). Vegeu l'estudi complet a <http://www.diba.cat/promoeco>.

MAPA DE PROJECTES ESTRATÈGICS LOCALS DE L'ANOIA

Anoia, el Punt d'Origen de la Moda

La indústria tèxtil igualadina s'ha reinventat apostant per la innovació, el disseny creatiu i la internacionalització, que són part del seu procés de transformació. L'Ajuntament d'Igualada col·labora estretament amb l'associació empresarial que vertebrava el clúster tèxtil de la comarca de l'Anoia (FAGEPI) i el centre tecnològic del sector tèxtil (FITEX) per tal de realitzar accions concretes per impulsar les empreses del sector. En aquesta línia, s'ha promogut la creació d'una planta de prototipatge. Aquesta funciona com a oficina de professionals tècnics i comercials per donar a conèixer i vendre tant les idees creatives com els prototips a marques i distribuïdors. La planta també està destinada a la de distribució de comandes per a la seva producció al territori. Actualment es realitza una campanya de captació d'inversors amb l'objectiu d'atraure empreses del sector de la moda per tal de produir a Igualada. **[+]**

Capital Europea de la Pell de Qualitat

Igualada compta amb més de set segles d'història en el curtit de pells. Una trentena d'indústries s'han convertit en referent mundial per l'alta qualitat dels productes que fabriquen. Exporten el 70% de la seva producció a les principals marques internacionals del món del luxe. L'ajuntament i el gremi d'adobers de la ciutat impulsen units el projecte Igualada, capital europea de la pell de qualitat, una iniciativa per fer més competitiu i consolidar aquest àmbit industrial. Consisteix en servir eines per a la innovació, la investigació, la formació de talent, la internacionalització i el creixement de les plantes de producció. **[+]**

4D Health

Aquest projecte reutilitza l'antic Hospital d'Igualada, ubicant-hi una nova activitat també lligada a la salut. El 4D Health és un centre d'innovació per a la simulació en salut que ha de situar la capital de l'Anoia com un referent del sector a nivell internacional. El 4D Health està estretament lligat a dos conceptes: la formació, obrint-se a una àmplia gamma de professionals de la salut; i la innovació, tecnològica i no tecnològica. L'equipament es configura com un catalitzador d'activitats econòmiques intenses en coneixement **[+]**

Comarca del motor

L'Anoia vol esdevenir un territori de referència del motor a nivell europeu. El Parcmotor és com l'eix vertebrador de la proposta que aprofita l'existència d'infraestructures, la localització geogràfica excel·lent, la tradició del motor de la comarca i l'experiència en l'organització d'esdeveniments. El projecte posiciona el territori a gran escala en determinats esports i persegueix, al costat de la captació d'inversions i de despesa, l'equilibri de la comarca pel que fa a les activitats. La gamma d'iniciatives és àmplia i va des del Campus del Motor, lligat a la formació, la innovació i la recerca, fins al lleure esportiu i el turisme. Això provoca que els agents que hi actuen siguin múltiples. **[+]**

Comarca de les rutes

Partint de l'oferta turística, àmplia i diferenciada, així com d'una localització que és estratègica, es posiciona la comarca com a espai de referència de les rutes. En aquest sentit, es treballa per enllaçar els diferents punts d'interès de la comarca per articular els anomenats dominis transitables. Amb aquest projecte l'Anoia ha d'esdevenir un referent en l'organització i promoció de rutes, explotar les propostes existents i treballar en xarxa amb tots els sectors. Les tipologies de les rutes són de lleure (a motor, amb globus, a cavall i carro, amb bicicleta o a peu), culturals (prehistòria, Camí de Sant Jaume, Guerra del Francès, industrialització, energies renovables, etc.) i comercials (centrades en el tèxtil, l'artesania o aprofitant els *outlets*). **[+]**

CRIP: generador d'oportunitats

El descobriment de les restes de l'homínid Pau marcava l'inici de l'aposta dels Hostalets de Pierola per la paleontologia, en una comarca de gran potencial en aquest camp. El Centre de Restauració i Interpretació Paleontològica és el projecte liderat per l'ajuntament que vol posar en valor la importància del patrimoni paleontològic fent difusió del mateix a estudiosos, especialistes i públic en general. Proposa, a més, una estratègia de desenvolupament del municipi basada en la formació, el coneixement i la innovació. El projecte ha d'esdevenir un factor de promoció territorial i d'enfortiment educatiu, cultural, social i econòmic, empenyent en aquest darrer camp noves oportunitats i filons empresarials. **[+]**

Empodera't

El projecte Empodera't, liderat per l'Ajuntament de Calaf, pretén incidir en les variables personals, formatives, motivacionals i de recursos que intervenen en la inserció laboral de persones joves a curt i llarg termini. L'objectiu és aprofitar al màxim el potencial que de forma natural hi ha en totes les persones, a més de lluitar contra la greu problemàtica de l'atur juvenil. Mitjançant la vinculació permanent amb el servei de formació, es treballa la millora ocupacional dels joves: se cerca l'increment de les competències transversals per tal d'augmentar l'ocupabilitat, aspecte que repercuteix positivament en l'èxit del procés de recerca de feina. A més, en el marc d'Empodera't es proporciona un primer contacte amb el mercat laboral i aplica en un entorn real (per mitjà d'una estada breu) els coneixements i les habilitats adquirides en la formació transversal que es realitza. **[+]**

Ulisses, orientació professional per a joves

Es tracta d'un programa de recent creació en fase d'experimentació, que desenvolupa el Departament de Dinamització Econòmica de l'Ajuntament d'Igualada, destinat al col·lectiu de persones joves amb nivells baixos de qualificació. Aquest programa pretén fomentar la inserció laboral de les persones joves en situació d'atur, caracteritzades per un nivell baix d'ocupabilitat, manca de maduresa professional i necessitat d'orientació, a través de la construcció d'un projecte professional coherent i realista amb les necessitats de la pròpia persona i de l'entorn laboral, a través de l'autoconeixement, l'exploració de mercat de treball i les seves professions. **[+]**

Laboroteca comarcal

La Laboroteca és un projecte iniciat l'any 2009 pel Consell Comarcal de l'Anoia com a dispositiu itinerant que proporciona als municipis que no disposen d'un servei local d'ocupació, un tècnic amb un perfil polivalent, especialista en assumptes d'orientació i inserció laboral que desenvolupa, paral·lelament, accions de formació i prospecció a empreses. El projecte pretén minimitzar els efectes de l'augment de la demanda de les persones en situació d'atur facilitant l'accés al mercat de treball i corregir les limitacions derivades de la posició dels municipis o el transport públic, en molts casos escàs o inexistent, en l'accés als serveis. Prioritza els col·lectius vulnerables o amb risc d'exclusió social, posant a l'abast de les persones tots els actius i recursos per a la millora de la seva ocupabilitat. **[+]**

Activació temporal d'espais en desús a Igualada

Una de les conseqüències de la crisi i dels canvis de model productiu és l'aparició d'espais en desús. A Igualada l'interès per proporcionar algun tipus d'ús de caire temporal a aquests buits es materialitza en tres iniciatives: Micronegoci-espais del centre, dirigida al foment de l'autocupació i la regeneració comercial del nucli històric d'Igualada; FineArt, un esdeveniment cultural que utilitza els locals com a sales d'exposició de fotografia; i REC.0, un mercat de moda orientat a la recuperació de l'antic barri adober del Rec d'Igualada. **[+]**

LA DINAMITZACIÓ D'ESP AIS EN DESÚS A IGUALADA: REC.0, MICRONEGOCIS AMB APARADOR I FINEART

Josep Rabell i Padró, *director de l'Institut Municipal de Cultura de l'Ajuntament d'Igualada*

L'Ajuntament d'Igualada ha impulsat projectes orientats a la dinamització d'espais buits per tal de fomentar la seva ocupació. La creació de grans superfícies comercials a la perifèria de les ciutats, juntament amb el procés de desindustrialització, han provocat la desertització de la vida econòmica urbana, la caiguda del comerç tradicional i l'aparició de nous espais abandonats, fantasmagòrics, que han conduït l'administració a la implantació de polítiques públiques per recuperar el comerç tradicional urbà.

Micronegocis-Espais del Centre. Una iniciativa orientada al foment de l'autoocupació i la regeneració comercial del nucli històric d'Igualada

El projecte *Espais del Centre, Micronegocis amb aparador* és una iniciativa impulsada per l'Institut Municipal de Cultura, amb el suport de la Gerència dels Serveis de Comerç de la Diputació de Barcelona i el Departament de Dinamització Econòmica de l'Ajuntament d'Igualada. Un projecte de foment de la implantació d'establiments d'activitats singulars de caràcter cultural, artístic, artesà, de comerç tradicional i de proximitat, en una zona única i d'importància històrica.

En els darrers anys aquesta àrea de la ciutat ha sofert un abandonament creixent de l'activitat comercial la qual cosa ha afectat, a la vegada, al dinamisme social d'un entorn que, amb el temps, havia sabut conciliar el patrimoni històric i arquitectònic, el veïnatge, el comerç tradicional i el comerç més contemporani. Per revitalitzar aquesta zona l'Ajuntament va arrendar diversos locals per subarrendar-los a un preu més avantatjós.

L'objectiu era crear un clúster d'activitat creativa que potencies la dinàmica econòmica i comercial així com que fomentés l'autoocupació. Es va excloure explícitament l'activitat de la restauració i altres activitats suficientment representades en aquest entorn. Els licitadors seleccionats van adquirir la condició de subarrendataris a un preu molt avantatjós (99 € mensuals amb IVA inclòs), i una durada del contracte de tres anys, no prorrogables. El plec tècnic fixava que les condicions per tenir accés al lloguer bonificat eren tenir el local obert al públic diàriament i, com a mínim, trenta hores setmanals. També, com a màxim dues vegades l'any i amb una durada màxima de set dies, es cedirà l'ús dels aparadors dels establiments a l'Institut Municipal de Cultura per tal que hi dugui a terme accions relacionades amb el món de l'art i, dues vegades l'any, els *Micronegocis* programaran conjuntament esdeveniments culturals especials que reforcin els vincles amb el barri i donin a conèixer la vitalitat i la sensibilitat de la zona.

L'Ajuntament va ajudar en els tràmits i va facilitar la presentació de sol·licituds mitjançant una reunió informativa per tractar tots els punts de la convocatòria que necessitessin algun aclariment. A través del Departament de Dinamització Econòmica, es va posar a disposició dels candidats un servei gratuït d'assessorament per tal de proporcionar eines de cara a un bon pla d'empresa. La puntuació per accedir als locals es va fer en referència a l'adaptació i idoneïtat de la sol·licitud presentada així com a la seva viabilitat econòmica, el caràcter innovador i de qualitat de l'activitat proposada, la millora del temps d'obertura diària al públic i el nombre de persones ocupades en l'activitat al llarg de tota la durada del contracte.

La valoració del projecte ha estat positiva, tot i que cal entendre-la com una acció limitada en el seu abast. L'Ajuntament d'Igualada no pot assumir l'arrendament i el subarrendament de tots els locals buits disponibles. La continuïtat de l'acció s'emmarcaria en la implicació de les agències de la propietat immobiliària en les mateixes condicions iniciades per l'administració.

El Rec.0, un mercat de moda orientat a la recuperació de l'antic barri adober del Rec d'Igualada

Una de les iniciatives privades d'èxit, degana a la ciutat, és la que lidera i organitza Recstores S.L. promotors del Rec.0 Experimental Stores, un nou concepte de *retail*. És la transformació efímera d'un vell barri industrial, el barri del Rec, a Igualada. Dues vegades l'any, i només durant quatre dies, les velles fàbriques i adoberies es converteixen en *pop up stores* de moda on marques de primer nivell venen els seus estocs i mostraris a preus únics. La iniciativa va néixer al novembre de l'any 2009 de la mà d'un grup de sis persones compromeses amb el barri del Rec que volien donar-lo a conèixer al màxim de gent i vincular-lo amb la creativitat del món de la moda, per posar-lo en valor i fomentar la seva recuperació. El que va començar tímidament avui s'ha convertit en un esdeveniment de moda, patrimoni i cultura de referència a Catalunya que s'organitza dues vegades l'any. Cada edició de «Rec.0 Experimental Stores» és diferent. S'obren i es redescobreixen espais nous, i s'incorporen també noves marques, de forma que es configura un circuit que sempre és diferent. La visita a Rec.0 ha esdevingut una oportunitat per a trobar moda de marques de prestigi a preus ajustats, en un entorn molt especial. També s'organitzen activitats culturals que es duen a terme en diferents espais del circuit: concerts, recitals de poesia, exposicions, projeccions, etc.

La visibilització d'aquest entorn ha provocat el naixement de diferents iniciatives comercials estables en els darrers anys. Trobem el cas del *Somiatruites*, un espai cultural i gastronòmic que va obrir les seves portes al 2013, o el *PSM Viver del Rec* obert a l'abril de 2014 al carrer del Rec com una empresa de l'àmbit de la jardineria, que se singularitza per oferir la integració d'un bar-restaurant amb una àmplia terrassa i un parell d'espais on dur a terme tallers, cursos i esdeveniments, a més un parc obert on poder gaudir de l'entorn.

FineArt Igualada, un esdeveniment cultural amb ocupació efímera d'espais buits

FineArt Igualada és un festival de fotografia amb exposicions que es reparteixen en més de vint sales i espais efímers de la ciutat equipats per aquesta finalitat. Aquest 2014 es va dur a terme la segona edició del festival. Un dels elements destacats del festival és la utilització d'espais efímers d'exposició, locals buits que recuperen la seva vitalitat durant les tres setmanes del festival i reben l'impacte de més de 25.000 visites. Durant la segona edició s'han ocupat nous espais efímers diferents als de la primera edició i motivat perquè la majoria dels espais efímers de la primera edició, estaven ocupats per una activitat comercial continuada.

Segurament no podem afirmar que la causa de l'ocupació ha estat l'edició del Fineart, però sí que hi ha contribuït. L'acció ha estat un aspecte estratègic ja que sense la programació del Fineart els espais ocupats haurien passat inadvertits.

RECULL ESTADÍSTIC. ANOIA

	Anoia		Província		Variació 2012-2013		Pes Anoia/ Província	
	2012	2013	2012	2013	Anoia	Província	2012	2013
ENTORN								
Nombre de municipis		33		311				10,6%
Superfície total (km²)		866,3		7726,5				11,2%
Superfície mitjana municipal (km²)		26,3		24,8				nc

DEMOGRAFIA

Població Total	118.817	118.467	5.552.050	5.540.925	-0,3%	-0,2%	2,1%	2,1%
Densitat (hab/km²)	137	137	719	717	-0,3%	-0,2%	19,1%	19,1%
Homes	59.909	59.594	2.722.394	2.711.403	-0,5%	-0,4%	2,2%	2,2%
Dones	58.908	58.873	2.829.656	2.829.522	-0,1%	0,0%	2,1%	2,1%
Població de menys de 16 anys	22.177	22.207	908.243	912.434	0,1%	0,5%	2,4%	2,4%
Població potencialment activa (16-64)	77.774	77.090	3.691.461	3.659.668	-0,9%	-0,9%	2,1%	2,1%
Població de 65 anys i més	18.866	19.170	952.346	968.823	1,6%	1,7%	2,0%	2,0%
Població ETCA¹	114.709	115.147	5.468.249	5.494.415	0,4%	0,5%	2,1%	2,1%
Pob. resident a l'estranger	1.604	1.785	144.537	158.150	11,3%	9,4%	1,1%	1,1%
Índex de dependència global	52,8	53,7	50,4	51,4	1,7%	2,0%	104,7%	104,4%
Índex d'envelliment	85,1	86,3	104,9	106,2	1,5%	1,3%	81,1%	81,3%
Nacionalitat espanyola	107.485	107.844	4.759.979	4.768.935	0,3%	0,2%	2,3%	2,3%
Nacionalitat estrangera	11.332	10.623	792.071	771.990	-6,3%	-2,5%	1,4%	1,4%
Taxa d'estrangeria total	9,5%	9,0%	14,3%	13,9%	-0,1pp	0,0pp	66,9%	64,4%
Taxa d'estrangeria extracomunitaria	7,5%	7,1%	11,2%	10,9%	-0,1pp	0,0pp	66,5%	65,2%
Població de menys de 16 anys	2.600	2.400	133.316	130.670	-7,7%	-2,0%	2,0%	1,8%
Població potencialment activa (16-64)	8.524	8.008	641.643	623.424	-6,1%	-2,8%	1,3%	1,3%
Població de 65 anys i més	208	215	17.112	17.896	3,4%	4,6%	1,2%	1,2%
Àfrica	5.552	5.270	185.871	182.327	-5,1%	-1,9%	3,0%	2,9%
Amèrica	2.136	1.920	282.325	263.237	-10,1%	-6,8%	0,8%	0,7%
Àsia	567	581	119.543	119.523	2,5%	0,0%	0,5%	0,5%
Europa	3.074	2.848	203.737	206.271	-7,4%	1,2%	1,5%	1,4%
Unió Europea	2.469	2.241	169.417	170.709	-9,2%	0,8%	1,5%	1,3%
Resta del món	3	4	595	632	33,3%	6,2%	0,5%	0,6%
5 principals nacionalitats (comarca)	7.090	6.762	267.642	265.418	-4,6%	-0,8%	2,6%	2,5%
Marroc	4.908	4.680	141.636	138.815	-4,6%	-2,0%	3,5%	3,4%
Romania	1.318	1.223	37.155	36.429	-7,2%	-2,0%	3,5%	3,4%
Xina	338	336	40.514	40.634	-0,6%	0,3%	0,8%	0,8%
Ucraïna	254	265	8.818	8.995	4,3%	2,0%	2,9%	2,9%
Itàlia	272	258	39.519	40.545	-5,1%	2,6%	0,7%	0,6%

ACTIVITAT ECONÒMICA

Nombre d'empreses	3.097	3.053	171.657	171.362	-1,4%	-0,2%	1,8%	1,8%
Agricultura	42	46	693	701	9,5%	1,2%	6,1%	6,6%
Indústria	585	570	18.535	18.210	-2,6%	-1,8%	3,2%	3,1%
Construcció	299	288	14.416	13.306	-3,7%	-7,7%	2,1%	2,2%
Serveis	2.171	2.149	138.013	139.145	-1,0%	0,8%	1,6%	1,5%
Dimensió mitjana	7,11	7,15	10,2	10,2	0,0	0,0	nc	nc
Agricultura	2,2	2,1	3,2	3,1	-0,1	-0,1	nc	nc
Indústria	13,3	13,4	16,0	15,9	0,2	-0,1	nc	nc
Construcció	4,2	4,0	5,0	4,8	-0,2	-0,2	nc	nc
Serveis	5,9	6,0	10,0	9,9	0,1	0,0	nc	nc
15 Principals sectors d'activitat	2.205	2.157	114.083	113.100	-2,2%	-0,9%	1,9%	1,9%
Comerç detall, exc. vehicles motor	543	538	27.398	27.435	-0,9%	0,1%	2,0%	2,0%
Serveis de menjar i begudes	270	263	15.714	15.768	-2,6%	0,3%	1,7%	1,7%
Comerç engròs, exc. vehicles motor	189	187	14.453	14.505	-1,1%	0,4%	1,3%	1,3%
Activitats especialitzades construcció	193	185	8.374	7.780	-4,1%	-7,1%	2,3%	2,4%
Altres activitats de serveis personals	127	132	6.974	6.881	3,9%	-1,3%	1,8%	1,9%
Adm. pública, Defensa i SS obligatòria	106	108	1.945	1.956	1,9%	0,6%	5,4%	5,5%
Transport terrestre i per canonades	116	102	5.908	5.601	-12,1%	-5,2%	2,0%	1,8%
Educació	98	97	4.978	5.131	-1,0%	3,1%	2,0%	1,9%
Venda i reparació de vehicles motor	104	97	4.198	4.162	-6,7%	-0,9%	2,5%	2,3%
Construcció d'immobles	98	96	5.409	5.001	-2,0%	-7,5%	1,8%	1,9%
Productes metàl·lics, exc. maquinària	81	81	3.629	3.545	0,0%	-2,3%	2,2%	2,3%
Activitats jurídiques i de comptabilitat	76	77	6.247	6.320	1,3%	1,2%	1,2%	1,2%
Activitats immobiliàries	72	69	6.606	6.843	-4,2%	3,6%	1,1%	1,0%
Indústries tèxtils	76	69	1.043	1.030	-9,2%	-1,2%	7,3%	6,7%
Confecció de peces de vestir	56	56	1.207	1.142	0,0%	-5,4%	4,6%	4,9%

RECULL ESTADÍSTIC. ANOIA (continuació)

	Anoia		Província		Variació 2012-2013		Pes Anoia/ Província	
	2012	2013	2012	2013	Anoia	Província	2012	2013
MERCAT DE TREBALL								
Ocupats	29.646	29.467	2.112.892	2.107.805	-0,6%	-0,2%	1,4%	1,4%
Assalariats	22.010	21.822	1.747.474	1.740.734	-0,9%	-0,4%	1,3%	1,3%
Autònoms	7.636	7.645	365.418	367.071	0,1%	0,5%	2,1%	2,1%
15 Principals sectors d'activitat	19.107	18.895	1.133.958	1.126.606	-1,1%	-0,6%	1,7%	1,7%
<i>Comerç detall, exc. vehicles motor</i>	3.600	3.597	232.364	233.548	-0,1%	0,5%	1,5%	1,5%
<i>Comerç engròs, exc. vehicles motor</i>	1.719	1.646	148.423	146.492	-4,2%	-1,3%	1,2%	1,1%
<i>Serveis de menjar i begudes</i>	1.548	1.525	122.001	123.638	-1,5%	1,3%	1,3%	1,2%
<i>Activitats especialitzades construcció</i>	1.590	1.505	76.637	71.497	-5,3%	-6,7%	2,1%	2,1%
<i>Adm. pública, Defensa i SS obligatòria</i>	1.300	1.370	115.528	118.982	5,4%	3,0%	1,1%	1,2%
<i>Activitats sanitàries</i>	1.312	1.355	129.136	129.066	3,3%	-0,1%	1,0%	1,0%
<i>Educació</i>	1.227	1.250	115.064	117.493	1,9%	2,1%	1,1%	1,1%
<i>Productes metàl·lics, exc. maquinària</i>	1.100	1.108	37.041	35.701	0,7%	-3,6%	3,0%	3,1%
<i>Indústries del paper</i>	1.131	1.105	8.304	7.663	-2,3%	-7,7%	13,6%	14,4%
<i>Transport terrestre i per canonades</i>	898	859	71.736	69.470	-4,3%	-3,2%	1,3%	1,2%
<i>Indústries tèxtils</i>	818	787	14.057	13.402	-3,8%	-4,7%	5,8%	5,9%
<i>Cautxú i plàstic</i>	762	750	17.230	16.941	-1,6%	-1,7%	4,4%	4,4%
<i>Confecció de peces de vestir</i>	756	723	11.561	11.139	-4,4%	-3,7%	6,5%	6,5%
<i>Indústria del cuir i del calçat</i>	635	659	2.571	2.483	3,8%	-3,4%	24,7%	26,5%
<i>Construcció d'immobles</i>	711	656	32.305	29.091	-7,7%	-9,9%	2,2%	2,3%
Agricultura	541	548	7.896	7.791	1,3%	-1,3%	6,9%	7,0%
Indústria	8.778	8.668	329.386	322.253	-1,3%	-2,2%	2,7%	2,7%
Construcció	2.363	2.204	115.706	106.461	-6,7%	-8,0%	2,0%	2,1%
Serveis	17.964	18.047	1.659.904	1.671.300	0,5%	0,7%	1,1%	1,1%
Sectors clau	13.393	13.086	785.982	768.202	-2,3%	-2,3%	1,7%	1,7%
Sectors estratègics	2.561	2.628	353.585	360.001	2,6%	1,8%	0,7%	0,7%
Sectors impulsors	8.424	8.428	488.823	490.650	0,0%	0,4%	1,7%	1,7%
Sectors independents	5.268	5.325	484.502	488.952	1,1%	0,9%	1,1%	1,1%
Activitats d'alt contingut tecnològic²	956	952	175.556	177.211	-0,4%	0,9%	0,5%	0,5%
Ind. Tecnologia alta	55	55	23.655	23.565	0,0%	-0,4%	0,2%	0,2%
Ind. Tecnologia mitjana-alta	709	700	89.718	89.505	-1,3%	-0,2%	0,8%	0,8%
Ind. Tecnologia mitjana-baixa	2.491	2.446	69.164	66.410	-1,8%	-4,0%	3,6%	3,7%
Ind. Tecnologia baixa	4.254	4.224	92.532	89.317	-0,7%	-3,5%	4,6%	4,7%
Serveis basats en el coneixement	5.419	5.644	617.384	624.715	4,2%	1,2%	0,9%	0,9%
Serveis de tecnologia alta-punta	192	197	62.183	64.141	2,6%	3,1%	0,3%	0,3%
Serveis no basats en el coneixement	7.289	7.063	697.519	695.474	-3,1%	-0,3%	1,0%	1,0%
Aturats registrats	12.372	11.956	481.112	463.474	-3,4%	-3,7%	2,6%	2,6%
Homes	5.989	5.660	244.045	231.757	-5,5%	-5,0%	2,5%	2,4%
Dones	6.383	6.296	237.067	231.717	-1,4%	-2,3%	2,7%	2,7%
Nacionals	10.559	10.314	390.882	382.433	-2,3%	-2,2%	2,7%	2,7%
Estrangers	1.813	1.642	90.230	81.041	-9,4%	-10,2%	2,0%	2,0%
Agricultura	261	271	4.703	4.862	3,8%	3,4%	5,5%	5,6%
Indústria	2.831	2.666	77.178	71.217	-5,8%	-7,7%	3,7%	3,7%
Construcció	1.627	1.317	68.833	60.377	-19,1%	-12,3%	2,4%	2,2%
Serveis	6.757	6.838	307.841	303.966	1,2%	-1,3%	2,2%	2,2%
Sense ocupació anterior	896	864	22.557	23.052	-3,6%	2,2%	4,0%	3,7%
Població activa local estimada	61.345	60.903	2.911.233	2.892.231	-0,7%	-0,7%	2,1%	2,1%
Taxa d'atur registrat estimada	20,2%	19,7%	16,5%	16,0%	-0,5pp	-0,5pp	nc	nc
Homes	17,8%	17,0%	15,7%	15,0%	-0,8pp	-0,6pp	nc	nc
Dones	23,1%	22,9%	17,5%	17,2%	-0,3pp	-0,4pp	nc	nc
Nombre de contractes total	24.928	24.280	1.603.630	1.619.436	-2,6%	1,0%	1,6%	1,5%
Beneficiaris de prestacions	7.677	7.071	307.090	283.795	-7,9%	-7,6%	2,5%	2,5%
Taxa Cobertura Prestacions	66,9%	63,7%	67,0%	64,4%	-3,1pp	-2,5pp	nc	nc
BENESTAR I QUALITAT DE VIDA								
Renda Bruta per càpita ¹	11.453	11.603	15.301	15.577	1,3%	1,8%	nc	nc
% Recollida selectiva de residus municipals ¹	19,5%	21,4%	36,8%	37,5%	1,9pp	0,7pp	nc	nc
Llits hospitalaris per 1.000 hab.	3,8	3,7	4,9	4,9	-2,6%	0,0%	nc	nc
Places en residències per a gent gran*1000 hab>75 ¹	81	81	86	84	0,0	0,0	nc	nc
Nombre de piscines cobertes*10.000 hab.	0,6	0,6	0,9	0,9	0,3%	1,6%	nc	nc
FINANCES PÚBLIQUES³								
Ingressos. Classificació econòmica	130.624	132.444	6.143.124	5.936.266	1,4%	-3,4%	2,1%	2,2%
Despeses. Classificació econòmica	130.432	131.982	6.079.298	5.899.557	1,2%	-3,0%	2,1%	2,2%
Deute viu	90.656	81.047	3.616.472	3.592.929	-10,6%	-0,7%	2,5%	2,3%

1. Dades dels anys 2011 i 2012. 2. Es consideren d'alt contingut tecnològic les activitats industrials de tecnologia alta i mitjana-alta i els serveis de tecnologia alta-punta. 3. Xifres en milers d'euros. nc: no calculable. pp: punts percentuals. Per ampliar dades consulteu el programa Hermes <http://www.diba.cat/hermes>. Vegeu l'apartat de Metodologia, al final del l'anàlisi de totes les comarques, per la definició dels indicadors.

BAGES

La comarca del Bages¹ té una superfície de 1.299,1 km², el 16,8% de la superfície de la província de Barcelona, i està integrada per 35 municipis. Manresa n'és la capital.

«Durant el darrer any la població bagenca s'ha mantigut estable»

El Bages és la sisena comarca més poblada de la província, amb 185.718 habitants, i en ella hi resideix el 3,4% de la **població** provincial. El 2013 la població es manté estable (només disminueix un 0,2%, 366 persones), que confirma la tendència d'estancament registrada des del 2010 i que queda lluny de l'increment mitjà anual del 2% registrat del 2000 al 2009, degut, principalment, a l'arribada de població immigrada. La població estacional mitjana estimada de l'any 2012, és a dir, el nombre de persones que hi ha a la comarca sigui perquè hi resideixen, hi treballen, hi estudien o perquè, sense tenir-hi la residència habitual, hi passen algun període de temps (vacances, estiu, caps de setmana, etc.), és de 181.301, un 97,4% de la població resident d'aquell any.

La densitat de població és de 143 hab./km², la quarta més baixa per darrere el Berguedà, Osona i l'Anoia. La capital comarcal, Manresa, concentra el 41% (76.170) de la població, seguida per Sant Joan de Vilatorrada (5,8%), Sant Vicenç de Castellet (5,1%) i Sant Fruitós de Bages (4,5%). Destaca el creixement poblacional en el darrer any de Santpedor (159), Sant Vicenç de Castellet (71) i de Sant Fruitós de Bages (56). Per contra, les disminucions més rellevants es registren a Manresa (-400), Súria (-97), Sallent (-66) i Cardona (-58).

La població en edat de treballar (16 a 64 anys) agrupa el 64,4% de la població, percentatge lleugerament inferior al provincial (66%), el 16,9% és menor de 16 anys (semblant al 16,5% provincial) i el 18,7% major de 65 anys (per sobre del 17,5% provincial). El Bages és la tercera comarca amb un major envelliment, amb 110 persones de 65 anys i més per cada 100 joves menors de 16 anys (la mitjana provincial és de 106).

La població bagenca augmenta un 15% del 2003 al 2013, increment superior al provincial (9,7%). Destaca l'augment poblacional del tram de 0 a 14 anys (39,8%) i del de 30 a 64 (27%). En canvi, el grup d'edat de 65 anys i més s'incrementa lleugerament (4,6%), mentre que el de 15 a 29 disminueix un 17,5% (vegeu Gràfic 2).

El 2013 la població estrangera és de 21.965 persones, l'11,8% de la població comarcal, percentatge inferior a la mitjana provincial (13,9%). Aquesta xifra s'ha reduït un 2,2% respecte l'any anterior (-500 persones) i confirma l'estancament iniciat el 2010 després del creixement mitjà anual del 32,3% de la darrera dècada (2000-2009). El 76,2% de la població estrangera té entre 16 i 64 anys, més de tretze punts per sobre del 62,9% de la població autòctona. El 77,2% dels estrangers són extracomunitaris. Les cinc principals nacionalitats a la comarca són la marroquina (39,8%), la romanesa (13%), la xinesa (4,1%), la polonesa (3,9%), i l'equatoriana (3,3%), nacionalitat que disminueix un 14% en el darrer any. El nombre de bagencs residents a l'estranger augmenta un 8,4% respecte el 2012 i arriba als 3.720, el 2% de la població comarcal, fet que situa el Bages com la segona comarca amb un major percentatge de residents a l'estranger, només per darrere del Barcelonès.

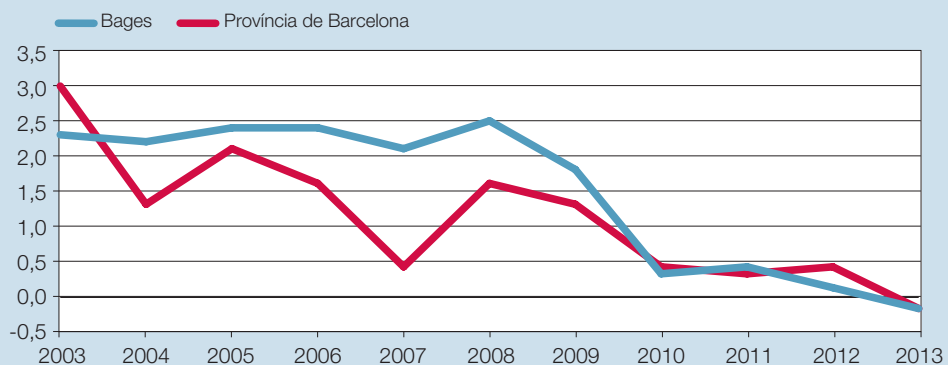
Segons dades de l'Anuari Econòmic Comarcal de CatalunyaCaixa, el **VAB** real del Bages cau un 2,6% l'any 2012, reducció més acusada que la mitjana provincial (-1,4%) i que contrasta amb el lleuger augment del 0,3% de l'any 2011. Els resultats del 2012 reflecteixen la notable caiguda de la construcció (-11,7%), i en menor mesura del primari (-2,6%), la indústria (-1,7%) i els serveis (-0,6%). Amb aquesta nova davallada, la reducció del VAB comarcal en el període de crisi 2007-2012 és del -10,4%, més del doble que la mitjana catalana (-4%).

1. Per a més detall vegeu el Recull Estadístic al final del capítol.

Taxes de variació de la població total, 2003-2013

(en percentatge)

Gràfic 1

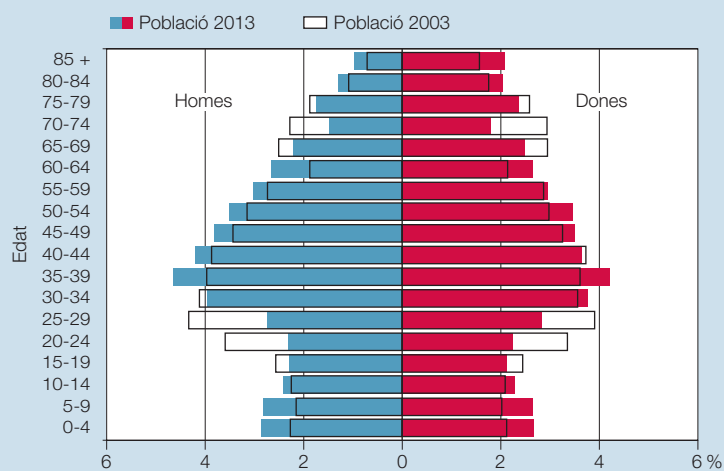

Font: Programa Hermes en base a dades del padró d'habitants de l'INE

Piràmide d'edats de Bages, 2003-2013

(en percentatge)

Gràfic 2

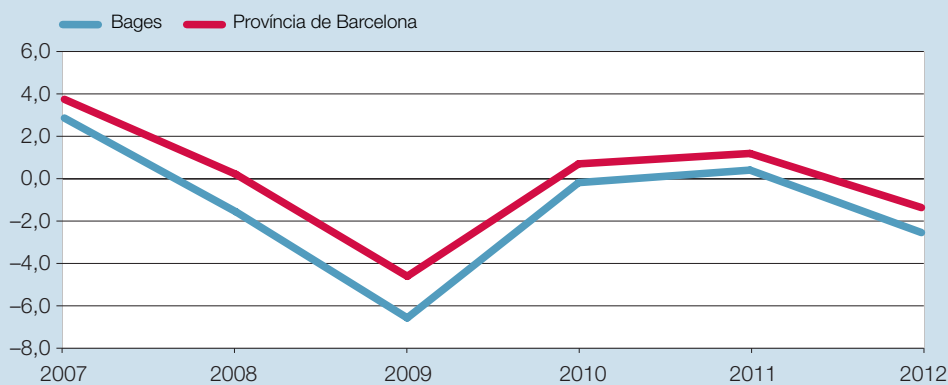

Font: Programa Hermes en base a dades del padró d'habitants de l'INE

Taxes reals de variació del Valor Afegit Brut (VAB)

(en percentatge)

Gràfic 3

Font: Anuari Econòmic Comarcal, CatalunyaCaixa

«El Bages és la comarca on, en termes relatius, més ocupació es crea el 2013»

El nombre d'empreses a la comarca a final del 2013 és semblant a les d'un any abans, fet que trenca la tendència clarament reduccionista dels darrers anys. Així, a final d'any hi ha 5.340 **empreses**, el 3,1% de les empreses de la província i un 0,3% (-14) menys que l'any anterior. L'estructura empresarial està dominada per la petita empresa, i especialment per la microempresa: el 76,7% de les empreses tenen menys de 5 treballadors, el 21% entre 6 i 50, l'1,9% entre 51 i 250 i el 0,3% més de 250. La dimensió mitjana és de 8,5 treballadors per empresa, inferior als 10,2 del conjunt provincial.

El percentatge d'empreses industrials de la comarca (18%) és molt superior al percentatge de la província (10,6%), com també passa amb les empreses de la construcció, 8,9% a la comarca i 7,8% a la província i amb les empreses de l'agricultura, tot i que aquestes tenen un pes reduït (1,5% a la comarca i 0,4% a la província). En canvi, el pes de les empreses de serveis (71,6%) és inferior al provincial (81,2%). El sector de la construcció segueix registrant la pèrdua interanual més important (-10,6%), el sector industrial es manté (-0,5%), i els serveis fins i tot augmenta minsament (1,3%). L'agricultura perd un 2,4% de les seves empreses. Aquestes reduccions relatives són semblants a les del conjunt provincial. El 45% de les empreses es troben a la capital de la comarca, Manresa.

Segons la base de dades SABI (Sistema Anual de Balanços Ibèrics), l'any 2012 hi havia 35 empreses al Bages amb un import net de la xifra de vendes superior a 20 milions d'euros. L'empresa líder en facturació a la comarca és Iberpotash, SA dedicada a l'extracció de minerals per a productes químics i fertilitzants. Entre les deu primeres destaquen les empreses de fabricació de components per a l'automoció, Denso Barcelona, SA, Gestamp Metalbages, SA i Hayes Lemmerz Manresa, SL, els escorxadors Matadero Frigorífico Avinyó, SA i Matadero Frigorífico del Cardoner, SA i el grup d'empreses relacionats amb la moda de la marca Tous. El 63% de les 200 primeres empreses eren exportadores i/o importadores.

El 2013 tanca amb 57.969 **ocupats**, un 0,6% (324) més que el 2012. Aquest repunt de l'ocupació, tot i ser lleu, trenca la tendència reduccionista iniciada el 2008 i converteix el Bages en la comarca amb el comportament més positiu. Aquest increment es deu a l'augment del treball assalariat (0,8%), ja que l'autònom es redueix un 0,1%. El 54,3% del treball assalariat pertany a la petita empresa (el 17,6% en empreses de fins a 5 treballadors i el 36,7% de 6 a 50), el 22,7% a la mitjana empresa i el 23% a la gran empresa. La petita empresa perd un 1,5% de llocs de treball, la mitjana empresa en guanya un 5,2% i la gran empresa es manté (0,1%).

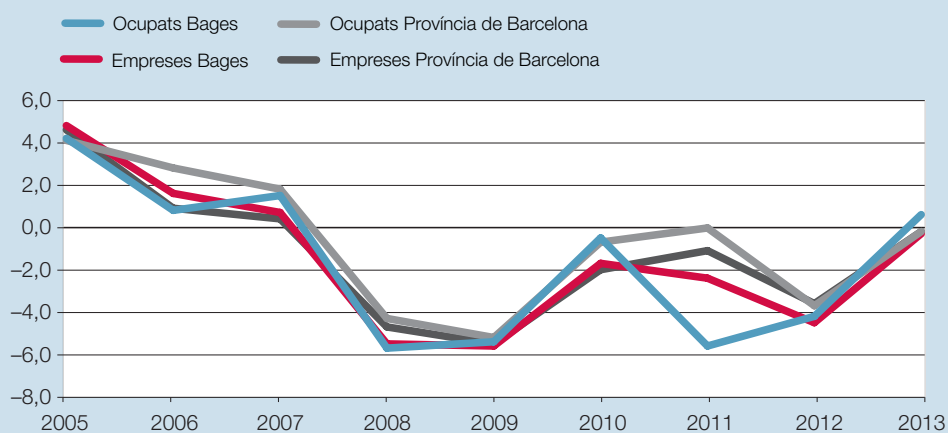
El caràcter industrial del Bages es constata veient com aquest sector aplega el 27,9% dels llocs de treball de la comarca, percentatge molt superior al 15,3% de la província. En canvi, l'ocupació en el sector dels serveis (63,8%) està clarament per dessota de la mitjana provincial (79,3%). La construcció continua liderant la destrucció interanual d'ocupació (-8,7%), caiguda semblant a la provincial (-8%), mentre que l'ocupació industrial es manté (-0,6%) i la dels serveis augmenta (2,2%).

Dels 15 principals subsectors per nombre d'ocupats destaca la destrucció d'ocupació en les *activitats especialitzades en la construcció* (-7%) i, en menor mesura, en el *tèxtil* (-2,8%). Per contra, l'ocupació augmenta significativament al *comerç al detall* (9,9%), *educació* (7,3%), *maquinària i equips* (4%) i *serveis socials amb allotjament* (3,8%). En termes absoluts i considerant tots els subsectors (vegeu Gràfics 5 i 6), les pèrdues més notables d'ocupació es produeixen en les *activitats especialitzades en la construcció* (-215), *construcció d'immobles* (-141) i *productes minerals no metàl·lics* (-85). Els increments més rellevants es produeixen al *comerç al detall* (706) i *educació* (149).

Manresa aplega quatre de cada deu llocs de treball. Les pèrdues més importants d'ocupació es donen a Navàs (-157) i Manresa (-61). Cal destacar l'important increment registrat a Sallent (566).

Taxes de variació interanuals dels ocupats i empreses, 2005-2013
(en percentatge)

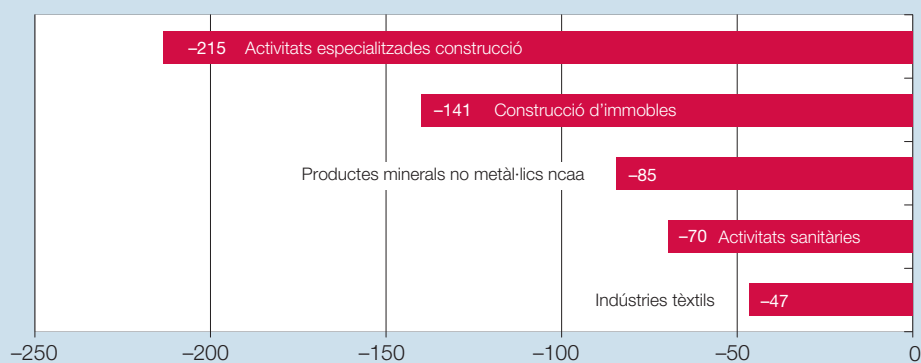
Gràfic 4

Font: Programa Hermes, en base a dades del Departament d'Empresa i Ocupació

Subsectors d'activitat amb més pèrdua d'ocupació. Bages, 2013
(en nombres absoluts)

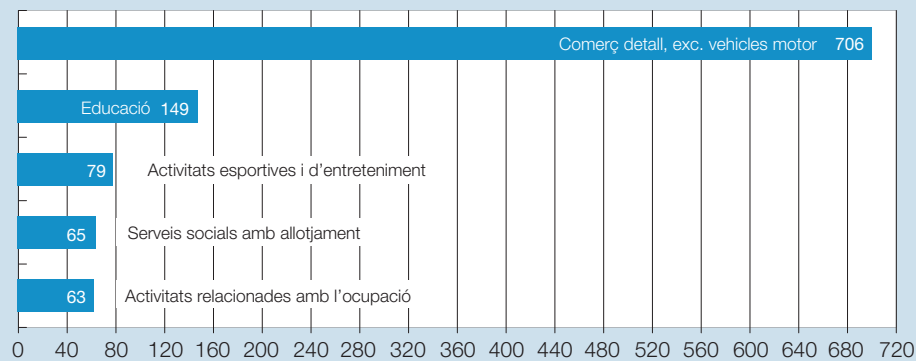
Gràfic 5

Font: Programa Hermes en base a dades del Departament d'Empresa i Ocupació

Subsectors d'activitat amb més guany d'ocupació. Bages, 2013
(en nombres absoluts)

Gràfic 6

Font: Programa Hermes en base a dades del Departament d'Empresa i Ocupació

El 10,6% de l'ocupació assalariada de la comarca pertany al conjunt d'activitats d'alt contingut tecnològic (*indústria de tecnologia alta, indústria de tecnologia mitjana-alta i serveis de tecnologia alta-punta*), pes lleugerament superior al 10,2% provincial. L'evolució interanual és lleugerament positiva (0,3%), semblant a la provincial (0,9%) i a la de l'ocupació assalariada total (0,6%). La major part d'aquesta ocupació pertany a *activitats industrials de tecnologia mitjana-alta*, què presenten un pes sobre l'ocupació comarcal (9,2%) molt superior al pes que tenen a la província (5,1%). La presència d'ocupació en els altres dos grups d'activitats és poc rellevant.

Afegint a aquestes activitats l'ocupació en serveis basats en el coneixement, del 29,8%, s'obté que el conjunt d'activitats que configuren l'economia del coneixement en sentit ampli (alt contingut tecnològic i serveis basats en el coneixement) ofereix el 40,4% de l'ocupació assalariada comarcal, el cinquè percentatge comarcal més alt però per sota del 46,1% de mitjana provincial. L'augment de llocs de treball (1,6%) és superior a la mitjana provincial (1,1%).

L'anàlisi de les relacions intersectorials de l'estructura productiva mostra una elevada concentració d'ocupats en sectors d'activitat clau, amb un elevat efecte arrossegador o de dispersió sobre altres sectors i una alta capacitat de ser arrossegats o d'absorció per altres sectors. Així, el 42,3% dels llocs de treball de la comarca pertanyen a aquests sectors, davant del 36,4% de la província. El pes de l'ocupació en sectors impulsors, aquells amb un elevat poder arrossegador però poca capacitat de ser arrossegats, també està per sobre a la comarca (24,6%) que a la província (23,3%). Per contra, l'ocupació en els sectors estratègics, aquells amb elevada capacitat d'absorció per altres sectors però no d'arrossegament és del 7,5%, molt per dessota del pes que té a la província, del 17,1%. Els sectors independents, amb escassa capacitat d'absorció i d'arrossegament, concentren el 25,6% de l'ocupació, per sota del percentatge registrat a la província (23,2%).

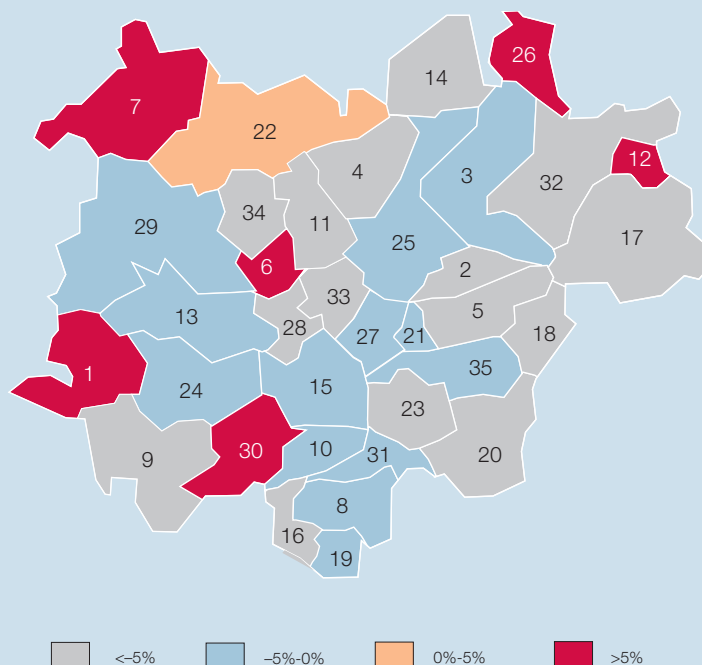
«El Bages registra la menor reducció relativa d'atur entre la població immigrada de les onze comarques barcelonines»

Després de dos anys amb increments de l'atur, del 8,6% el 2011 i del 3% el 2012, el 2013 l'atur disminueix un 3,9%, degut sobretot al bon comportament produït durant la segona meitat d'any. La taxa d'atur a desembre de 2013 és del 16,5%, sis dècimes inferior a la del 2012 i sensiblement per damunt que la mitjana provincial (16,1%). A final del 2013 hi ha 15.594 persones **aturades**, el 3,4% de l'atur provincial.

D'entre els municipis amb més aturats (vegeu Mapa 1), destaquen amb una taxa marcadament per damunt de la mitjana comarcal Sant Vicenç de Castellet (20,2%), Navàs (19%), El Pont de Vilomara i Rocafort (18,8%) i Sant Salvador de Guardiola (18,6%). Per contra, Rajadell (7,6%), Santa Maria d'Oló (7,7%), Castellfollit del Boix (7,8%) i Sant Mateu de Bages (8,9%) registren les taxes més baixes. L'atur disminueix en vint-i-quatre dels trenta-cinc municipis de la comarca, destacant Castellsnou de Bages (-22,4%), Calders (-19,4%) i Sant Joan de Vilatorrada (-12,8%). Els augments els lideren Aguilar de Segarra (41,7%), Sant Feliu Sasserra (10,2%), Cardona (9,9%) i Sant Salvador de Guardiola (7,5%).

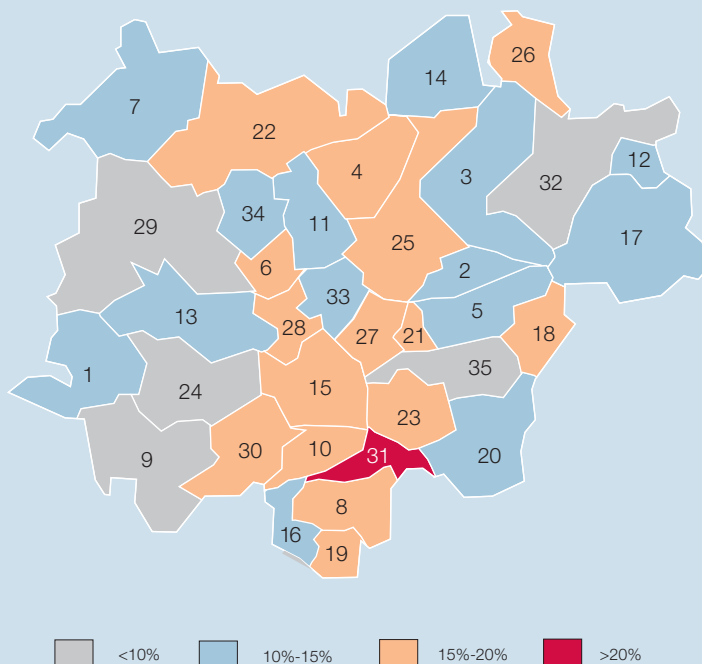
La taxa d'atur masculina és del 15,3%, mentre que la femenina arriba al 18,1%. Per edats, el 5,8% té menys de 25 anys, el 45,5% entre 25 i 44 anys i el 48,6% més de 45 anys. Interanualment, l'atur disminueix en les edats més joves (-9,1%), i en les edats centrals (-9,8%), mentre que augmenta entre les persones de més de 45 anys (3,1%). Per sectors d'activitat econòmica, el 60,4% dels aturats pertanyen als serveis, el 20,4% a la indústria, el tercer valor comarcal més elevat, el 13,6% a la construcció i l'1,5% al sector agrícola. El 4,1% restant són aturats sense ocupació anterior (SOA). Interanualment destaca la reducció d'aturats del sector industrial (-9%), la tercera reducció més important, i l'augment de l'atur agrícola (17,1%), el més alt de la província. La construcció es redueix un 10,9% i els serveis un 1,6%. Els aturats sense ocupació anterior augmenten un 9%.

Variació dels aturats registrats

- 1 Aguilar de Segarra
- 2 Artés
- 3 Avinyó
- 4 Balsareny
- 5 Calders
- 6 Callús
- 7 Cardona
- 8 Castellbell i el Vilar
- 9 Castellfollit del Boix
- 10 Castellsal
- 11 Castellsnou de Bages
- 12 Estany (L')
- 13 Fonollosa
- 14 Gaià
- 15 Manresa
- 16 Marganell
- 17 Moià
- 18 Monistrol de Calders
- 19 Monistrol de Montserrat
- 20 Mura
- 21 Navarces
- 22 Navàs
- 23 Pont de Vilomara i Rocafort
- 24 Rajadell
- 25 Sallent
- 26 Sant Feliu Sasserra
- 27 Sant Fruitós de Bages
- 28 Sant Joan de Vilatorrada
- 29 Sant Mateu de Bages
- 30 Sant Salvador de Guardiola
- 31 Sant Vicenç de Castellet
- 32 Santa Maria d'Oló
- 33 Santpedor
- 34 Súria
- 35 Talamanca

Taxa d'atur registrat

L'atur disminueix interanualment en tots els nivells formatius a excepció dels *universitaris de primer cicle* (3,3%), *programes formació professional* (2%), i *sense estudis* (2,7%). Destaca la reducció entre els *estudis primaris complets* (-10,5%), *universitaris segon i tercer cicle* (-5,3%) i *tècnics-professionals superiors* (-3,4%). L'atur entre els que tenen l'*educació general*, que sumen sis de cada deu aturats, cau un 3,6%. L'atur de la població estrangera disminueix un 7,5%, la menor reducció de la província, arribant als 2.799 aturats, el 17,9% de l'atur comarcal, valor semblant al 17,5% provincial. L'atur entre els aturats nacionals cau un 3,1%, la segona major reducció de la província i superior també a la reducció del 2,2% provincial, i se situen en els 12.795.

A final del 2013 hi ha concedides 9.213 prestacions per desocupació, un 6,7% menys que l'any anterior. El Bages és la comarca amb una menor taxa de cobertura, és a dir, amb un menor percentatge de desocupats registrats que reben algun tipus de prestació. Aquesta taxa baixa del 63,1% el 2012 al 61,6% el 2013 i es troba clarament per sota de la mitjana provincial (64,4%). El 47,1% de les prestacions són contributives, el 45,5% assistencials i el 7,3% de renda activa d'inserció.

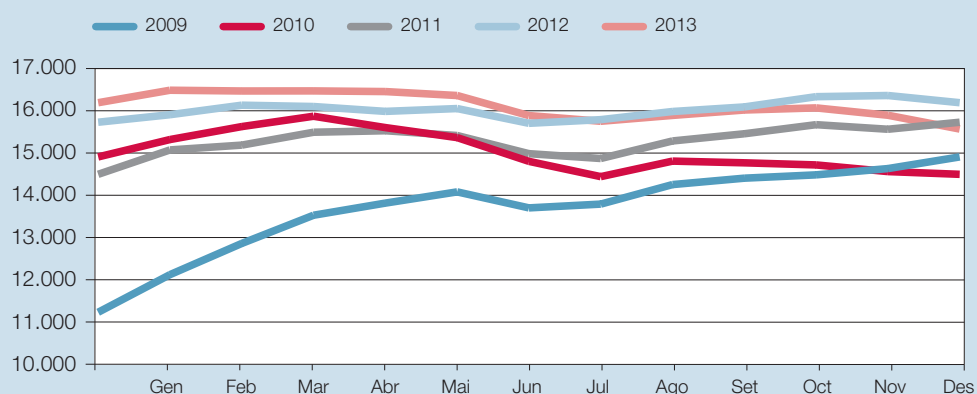
La **contractació laboral** augmenta un 1,6% i tanca l'any amb 41.618 contractes de treball formalitzats, el 2,6% dels contractes de la província. El 52% de la contractació és masculina, què augmenta un 4,9%, mentre que la femenina disminueix un 1,7%. Per grups d'edat, la contractació es redueix entre els més joves (-11,4%) i entre els majors de 45 anys (-1%). En canvi, augmenta un 6,1% entre els de 30 a 44 anys. La contractació s'incrementa un 22,8% a l'agricultura, un 9,3% a la indústria i un 2,4% a la construcció i es manté als serveis (0,6%). El 90,4% dels contractes signats són temporals, què augmenten un 4,1%, mentre que els indefinits disminueixen un 16,5%.

L'evolució **turística** a la comarca del Bages durant el 2013 (Quadre 1) ha estat marcada per una tendència contraposada entre els establiments hotelers i els càmpings. Mentre que en els primers les variacions interanuals són positives, els segons pateixen retrocessos importants en els diferents indicadors, especialment en la demanda. En concret, els indicadors d'oferta turística mostren una lleu reducció de les places d'allotjament turístics al Bages després d'un històric de cinc anys de continuades pujades. Durant el 2013, s'han mantingut el mateix nombre de places de l'únic càmping de la comarca i s'han reduït en un 2,8% les places d'hotels i un 0,2% les places d'establiments de turisme rural. En total, 39 places menys disponibles que en l'any anterior amb un total, al tancament de l'any, de 2.420 places. Respecte els indicadors de demanda, el 2013 mostra un creixement negatiu en els establiments de turisme rural respecte l'any anterior, tant en el nombre de viatgers (14,7% menys) com en el nombre de pernотacions que es generen (34,8% menys). En canvi, els viatgers allotjats en els establiments hotelers han tingut un creixement positiu molt elevats (29,3% més en el nombre de viatgers i 34,3% més en el nombre de pernотacions). Com a complement, la lleugera reducció en el nombre de places disponibles ha motivat que el grau d'ocupació hotelera a la comarca hagi crescut 4,7 pp respecte l'any anterior, amb una mitjana de 32,5% anual. Això no ha estat així en els establiments de turisme rural que, amb coherència a la reducció del nombre de viatgers i pernотacions, l'ocupació s'ha reduït 1,5 pp respecte l'any anterior, amb una mitjana del 18% anual. Degut a que només hi ha un únic càmping, no es poden facilitar els resultats de demanda d'aquesta tipologia d'allotjament. La comarca forma part de la marca turística Paisatges Barcelona.

Pel que fa a les **finances públiques**, durant l'exercici 2013 el pressupost inicial d'ingressos del conjunt dels municipis del Bages augmenta un 0,4% respecte el 2012, mentre que les despeses ho fan un 0,3% i el deute viu disminueix un 1,3%. Per habitant, les despeses suposen 1.054 euros, amb 135 euros de despeses d'inversió, mentre que els ingressos corrents es queden en els 967 euros, xifra per sota de la mitjana provincial. El deute viu per habitant se situa en 661 euros, una mica per sobre dels 648 euros de mitjana provincial, i d'entre els municipis destaca Moià amb 2.685 euros de deute per habitant el 2013. El deute viu representa el 99,3% dels ingressos corrents de Manresa, valor superior a la mitjana comarcal (68,4%) i a la provincial (63%).

Comparació de l'evolució mensual dels aturats registrats. Bages, 2009-2013

Gràfic 7

Font: Programa Hermes, en base a dades del Departament d'Empresa i Ocupació

Indicadors de l'activitat turística al Bages, 2012 i 2013

Quadre 1

	Bages			Prov. Barcelona*		
	2012	2013	Var. 12-13 (%)**	2012	2013	Var. 12-13 (%)**
Places en establiments hotelers	1.348	1.310	-2,8	64.036	63.619	-0,7
Places en càmpings	481	481	0,0	42.796	43.975	2,8
Places en establiments de turisme rural	630	629	-0,2	4.477	4.621	3,2
Nombre de viatgers allotjats en hotels (en milers)	57,7	74,6	29,3	2.944,5	3.006,6	2,1
Nombre de viatgers allotjats en càmpings (en milers)	n.d	n.d	n.d	547,5	569,2	4,0
Nombre de viatgers allotjats en establiments de turisme rural (en milers)	10,2	8,7	-14,7	74,7	81,4	9,0
Nombre de pernотacions en hotels (en milers)	106,6	143,2	34,3	9.552,1	9.640,4	0,9
Nombre de pernотacions en càmpings (en milers)	n.d	n.d	n.d	2.384,1	2.409,8	1,1
Nombre de pernотacions en establiments de turisme rural (en milers)	37,9	24,7	-34,8	231,7	217,9	-6,0
Grau d'ocupació hotelera (en %)	27,8	32,5	4,7	59,9	58,8	-1,1
Grau d'ocupació en càmpings (en %)	n.d	n.d	n.d	46,0	43,8	-2,2
Grau d'ocupació en establiments de turisme rural (en %)	19,5	18,0	-1,5	16,2	16,0	-0,2

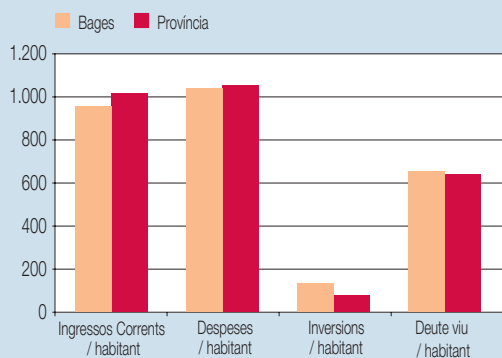
*Sense el Barcelonès, a excepció del grau d'ocupació hotelera.

**La variació en grau d'ocupació és en punts percentuals.

Font: INE, Idescat, Programa Hermes

Finances públiques, 2013 (Ràtios Euros per habitant)

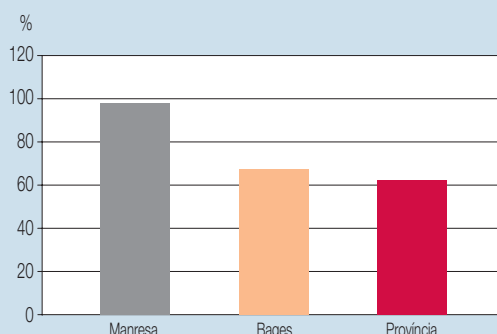
Gràfic 8

Font: Web del Ministerio de Hacienda y Administraciones Públicas

Finances públiques, 2013 (Deute viu / Ingressos corrents, en %)

Gràfic 9

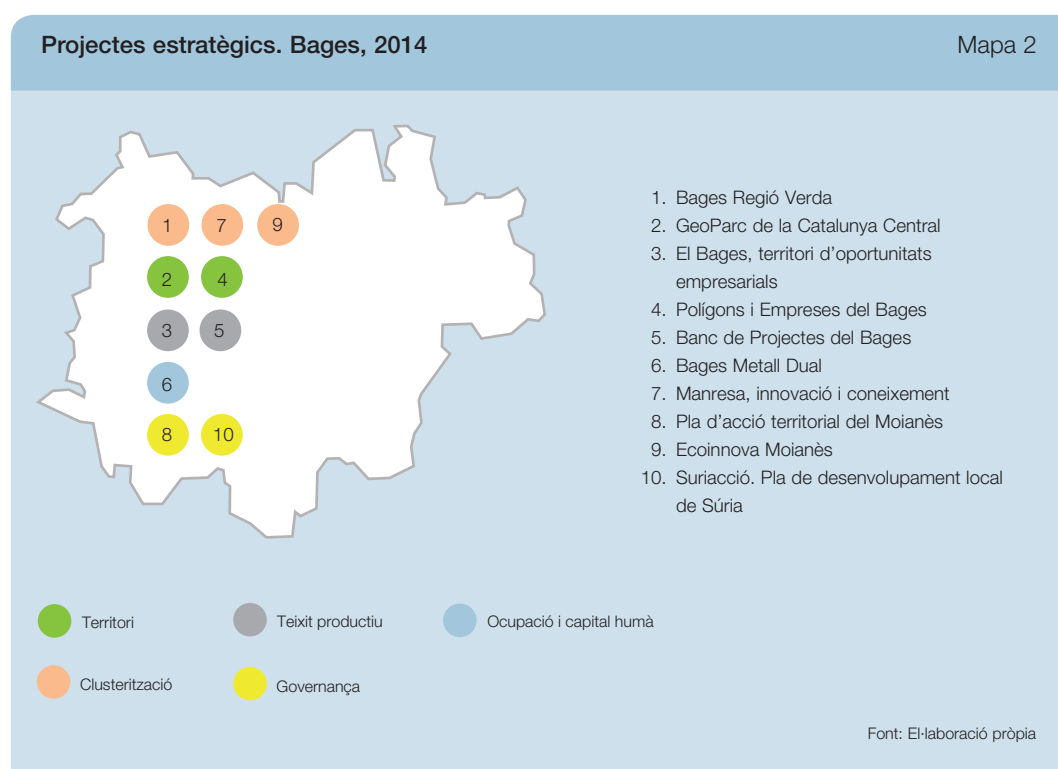
Font: Web del Ministerio de Hacienda y Administraciones Públicas

Segons l'índex InnoBaix², el 2012 el sistema d'**innovació** del Bages es troba en la 12a posició del rànquing català per segon any consecutiu el 2012. En les edicions del 2009 i 2010 s'havia situat en la 10a i 11a posició respectivament. La mateixa posició que ocupa en l'índex global és la que ocupa en els factors territorials, mentre que en els factors interns al teixit empresarial ocupa la 7a i en els resultats del sistema la 10a posició. És a dir, presenta millors condicions en aquells àmbits que tenen a veure amb la iniciativa empresarial i en la producció de béns i serveis d'alt valor afegit, que en els factors externs a l'empresa i que són les condicions que ofereix l'entorn territorial més proper.

On el sistema d'innovació presenta més desavantatges és en l'àmbit de les infraestructures TIC i de transport (on ocupa la 29a posició). També en l'àmbit del talent (posició 27a). El Bages és de les comarques amb menor proporció de titulats superiors i seguiment dels estudis universitaris per part dels joves. En canvi, presenta economies de diversificació i d'aglomeració importants que afavoreixen la col·laboració i la transferència de coneixements i innovacions. També presenta una oferta formativa professionalitzadora relativament important. I, finalment, pel que fa als factors externs, és de les comarques amb millor accés a les infraestructures científicotecnològiques.

Els punts forts del sistema són en la capacitat empresarial d'impulsar i fer competitives iniciatives d'alt valor afegit, sobretot en l'àmbit de la indústria de mitjana i alta tecnologia. Aquesta iniciativa també es trasllada en èxit de mercat, atès l'important desenvolupament registrat de les activitats intensives en tecnologia i coneixement.

En relació amb els **projectes estratègics**, s'identifiquen al mapa 2 i es descriuen a la pàgina següent.

2. Sistema d'indicadors que mesura l'estat i posició dels sistemes territorials d'innovació i que s'estructura en base a tres dimensions: els factors externs a l'empresa que determinen la capacitat d'innovar dels territoris (inputs), els factors interns a l'empresa i l'eficàcia i els resultats de la innovació (outputs). Vegeu l'estudi complet a <http://www.diba.cat/promoeco>.

MAPA DE PROJECTES ESTRATÈGICS LOCALS DEL BAGES

Bages Regió Verda

Aquest projecte té com a objectiu fer del Bages un territori innovador i ocupador en economia verda. La voluntat és potenciar els sectors econòmics vinculats al medi ambient i eixamplar l'oferta de productes i serveis, des de la maquinària i béns d'equip als serveis ambientals, passant per l'aprofitament dels recursos naturals, l'educació, etc. Així mateix el projecte treballa per la creació de demanda via compra pública i via sensibilització del teixit industrial perquè incorpori la sostenibilitat com a eina de competitivitat. Per últim s'inclou també la millora de la formació professional de base. És una iniciativa liderada pel Consell Comarcal del Bages amb la participació en l'execució de múltiples agents. [+]

GeoParc de la Catalunya Central

El GeoParc és un projecte que té un objectiu doble: per un costat, la conservació del patrimoni geològic i miner del Bages i, per altre, que tot aquest espai s'integri dins d'una estratègia territorial de desenvolupament econòmic sostenible. Es relliquen singularitats excepcionals com les Coves del Toll i les Coves de Salnitre, els relleus de Montserrat i Sant Llorenç del Munt amb la conca potàssica de rellevància mundial i el museu de geologia. El geoturisme es planteja com una activitat que sustenta, o fins i tot millora, el caràcter geogràfic d'un territori, com és la seva cultura, el medi ambient, el patrimoni i el benestar dels seus residents. [-]

El Bages, territori d'oportunitats empresarials

El projecte posa en valor els recursos i capacitats territorials de la comarca per a l'atracció d'inversions i empreses. S'estructura en set eixos: infraestructures, sòl industrial, tradició industrial, recursos humans, formació, innovació i institucions. Així, al costat de les bones condicions de comunicació i equipament se cerca potenciar nous sectors, de caràcter especialitzat, emergent o vinculats al coneixement, que donin continuïtat a la trajectòria industrial. Per això s'incideix també en la qualificació del mercat de treball, la retenció i atracció de talent i es fomenta l'esperit tecnològic. Finalment, a nivell institucional, es treballa per l'agilitat en els tràmits d'instal·lació d'empreses i la col·laboració público-privada per a la consolidació i internacionalització de l'activitat econòmica. [+]

Polígons i Empreses del Bages

El Consell Comarcal del Bages treballa de forma conjunta amb els ajuntaments de la comarca per la dinamització i la millora dels polígons d'activitat econòmica, amb la col·laboració d'entitats empresarials com la Cambra de Comerç de Manresa i PIMEC Catalunya Central. El projecte articula diversos eixos: l'acompanyament a les empreses que cerquin sòl industrial per facilitar-los la cerca de la nau o terreny que necessitin; el cens de polígons i empreses; la promoció industrial: el foment de l'associacionisme així com la realització d'estudis de millora paisatgística, de senyalització, etc. [-]

Banc de Projectes del Bages

El Pacte Territorial del Bages, a través del Consell Comarcal i amb el suport econòmic del Ministeri d'Indústria, Energia i Turisme, porta a terme el Banc de Projectes del Bages. L'objectiu és facilitar a les petites i mitjanes empreses i als nous emprenedors el finançament dels seus projectes i idees, a partir de microcrèdits a interès zero. Davant les restriccions d'accés al crèdit la iniciativa es configura com una alternativa per afavorir l'ocupació, facilitar la creació d'empreses i incentivar la reactivació del teixit industrial. [+]

Bages Metall Dual

El metall és un dels grans sectors econòmics del Bages. La crisi ha significat la desaparició de les feines menys qualificades i l'entrada de capital internacional, modificant les condicions de competitivitat. El projecte té per objectiu cobrir el nínxol de mercat dels llocs de treball que no són ocupats seguint la filosofia de la formació professional dual, però no aplicada a cursar cicles formatius de FP sinó introduint una formació en alternança amb un curs específic d'especialització, que tot i tenir una durada considerable s'allunya del volum d'hores de l'ensenyament reglat. La idea és millorar l'ocupabilitat en un doble vessant: formant en control numèric, que és una competència tècnica que poques persones dominen, i reforçant competències transversals, que en moltes empreses tecnificades són exigides, sobretot treball en equip, comunicació, versatilitat i capacitat d'aprenentatge. [+]

Manresa, innovació i coneixement

El MIC és un programa d'acció per dinamitzar l'economia local. Es fonamenta en la innovació, el valor dels intangibles intel·lectuals i la seva bona gestió per generar riquesa. Contempla cinc grans línies d'actuació per inserir la ciutat en la nova economia: creació d'un entorn sofisticat amb marca pròpia; activació i manteniment de l'emprenedoria; atracció de persones clau i foment de les relacions en xarxa; creació de centres de coneixement diferencial; i creació d'espais intel·ligents. [+]

Pla d'acció territorial del Moianès

El Pla d'acció territorial del Moianès-El Moianès de l'estratègia a l'acció articula dos grans eixos: projectar els potencials i recursos del territori i adequar el model de gestió a les necessitats canviants del desenvolupament econòmic local. Les línies d'actuació se centren en la implementació del pla operatiu i el pla de màrqueting, l'intercanvi d'experiències i transferència de coneixement, incloent la generació de xarxes de cooperació i l'avaluació. El pla involucra el conjunt dels agents i col·lectius del territori, sota la coordinació del Consorci del Moianès. [+]

Ecoinnova Moianès

Aquest projecte vol ser un element clau en el futur econòmic del Moianès. Integra diverses iniciatives estratègiques per cobrir les necessitats detectades en els sectors econòmics més dinàmics del territori: el servei a les persones i les activitats agroalimentàries, ecològiques i turístiques. S'incentiva la creació de noves empreses, la millora de la competitivitat i la capacitat d'innovació del teixit productiu. Així mateix es potencia l'ocupabilitat i professionalització i es facilita l'accés al mercat de treball. Hi destaca la iniciativa IRIS, de professionalització en el sector de serveis a les persones. [+]

Suriacció. Pla de desenvolupament local de Súria

El Pla de desenvolupament local de Súria 2014-2024 ha de servir per determinar els serveis i les activitats que caldria impulsar a vila en els propers deu anys per afavorir el desenvolupament local. Vol ser un full de ruta elaborat amb la participació i el consens de persones, entitats i agents públics i privats de Súria per tal de potenciar el territori i avançar en el desenvolupament econòmic local, crear ocupació i millorar el benestar del conjunt de la població, garantint l'equilibri social i territorial així com la sostenibilitat ambiental. [+]

JOVE OCUPA'T AL MOIANÈS

Marta Purí, gerent del Consorci per a la Promoció dels Municipis del Moianès

El projecte *Jove Ocupa't* del Moianès s'encaixa en un dels objectius estratègics del Consorci del Moianès que es basa en facilitar els processos d'emancipació de la població jove del territori incidint en els factors que en dificulten i condicionen trobar feina, disposar de la qualificació necessària per poder treballar o tenir accés a l'habitatge, entre d'altres. El projecte s'ha portat a terme al Moianès, un territori format per deu municipis amb una realitat geogràfica i socioeconòmica homogènia, però que pertanyen a tres comarques administratives diferents: Calders, l'Estany, Moià, Monistrol de Calders i Santa Maria d'Oló al Bages; Collsuspina a Osona; i Castellcir, Castellarçol, Granera i Sant Quirze Safaja al Vallès Oriental.

El projecte ha comptat amb la participació de diferents agents implicats en l'àmbit de joventut i de promoció econòmica del territori tant del sector públic (serveis socials bàsics, espais joves, centres educatius, entitats de lleure, socials...) com del sector privat (empreses i associacions empresarials).

La realitat socioeconòmica del Moianès

Els deu municipis que formen part del Moianès sumen un total de 13.140 habitants (any 2013). El projecte s'adreça a la població jove de 16 a 30 anys que es quantifica en 1.872 persones que representen un 14,2% de la població. La taxa d'atur d'aquest col·lectiu l'any 2012 (inici del projecte) se situava al voltant del 30%. L'activitat econòmica es concentra sobretot en el sector agroalimentari, tèxtil, turístic i serveis a les persones (1.404 centres de treball en total). Es detecten una diversitat de perfils professionals i llocs de treball, però també oportunitats de negoci per crear la pròpia empresa.

El repte de fomentar l'ocupació de la població jove

Des del Consorci del Moianès es defineix l'estratègia territorial, en el marc del Pla d'acció territorial del Moianès, *El Moianès de l'estratègia a l'acció, per fomentar l'ocupació dels joves en el mercat de treball*. El projecte s'adreça a diferents col·lectius, per una banda, als joves desocupats amb un nivell de formació baix que vulguin aprendre un ofici i obtenir una titulació reglada, però també als joves desocupats, amb un nivell de formació alt sense experiència. En aquest últim col·lectiu trobaríem tots aquells que no veuen oportunitats laborals al seu territori o bé que, degut a la seva especialitat, es plantegen marxar a l'estranger. Per altra banda, tindríem aquells joves que no tenen ni formació ni experiència i que cal treballar prèviament altres aspectes abans de derivar-los a la formació. Per últim el projecte també considera els joves desocupats amb la idea d'autoocupar-se.

El projecte s'estructura en quatre línies d'actuació. Una primera línia professionalitzadora, amb l'objectiu de formar els joves, principalment aquells que tenen un nivell formatiu baix, per tal que aprenguin un ofici, aconseguixin una titulació formativa homologada, o bé perquè es reincorporin de nou al sistema educatiu, maximitzant així les oportunitats de reincorporació al mercat laboral. Aquesta línia inclou activitats com la realització de tastets d'oficis (formació professional), formació bàsica instrumental i aprenentatges d'idiomes per treballar.

Una segona línia consisteix en la sensibilització dels joves envers els valors del treball així com conèixer el mercat laboral tant en el vessant de l'autoocupació com per treballar per compte al·lè.

Una tercera línia se centra en la retenció del talent fomentant pràctiques de professionalització en empreses del territori per a joves desocupats i que han finalitzat els estudis de formació professional o universitària.

I, per últim, la línia de responsabilitat i valors per apropar i implicar els joves en iniciatives de caire social i de voluntariat, com projectes de conservació d'espais verds, acompanyament a persones grans o dinamització de grups d'infants i joves, entre d'altres. Així es poden conèixer noves ocupacions que els despertin interès per formar-se en aquests àmbits.

El treball transversal i en xarxa intern i extern de cooperació entre els agents implicats

El projecte es coordina per un grup de treball format per tècnics dels diferents serveis del consorci. A la vegada, aquest grup de treball coordina un espai format pels equips tècnics de serveis socials bàsics i els dinamitzadors juvenils dels deu ajuntaments. Això ha permès definir estratègies per arribar als joves i per definir actuacions concretes que encaixin amb les necessitats reals i alhora fer un seguiment exhaustiu de les actuacions.

Per altra banda, s'ha fomentat la cooperació i la implicació de les empreses a través de la prospecció empresarial, tant per detectar les necessitats de perfils professionals i les demandes com per apropar i donar a conèixer el projecte *Jove Ocupa't*.

Elements innovadors i conclusions

El projecte conté diversos elements innovadors i es fonamenta en una visió integral: inclou tots els projectes territorials adreçats als joves amb la voluntat d'oferir una carta de serveis i d'activitats en diferents àmbits per tal que els ajudi a emancipar-se i a reincorporar-se al món del treball (Pla mancomunat de joventut, Pla mancomunat d'habitatge, Pla formatiu Territori educador, Pla del teixit associatiu i Pla de drogodependències).

D'altra banda, ofereix formació específica en el territori (Graduat en Educació Secundària, Proves d'accés a cicles formatius) que ha permès aconseguir que determinats joves que no disposaven dels certificats d'estudis bàsics es tornin a reincorporar al sistema educatiu. També defineix una estratègia de comunicació i de difusió del projecte adaptada a la població jove per tal de poder-hi arribar (organitzant activitats lúdiques, informant a través de les entitats de lleure, esportives o socials a les que participen, utilitzant les xarxes socials, etc.). Ofereix serveis i projectes adaptats a les necessitats reals dels diferents perfils dels joves, creats per l'ocupació i la professionalització d'aquests en el seu propi territori. Les necessitats s'han detectat en el marc de l'elaboració dels plans sectorials en què han participat joves, i durant la prospecció realitzada a les empreses.

A més a més, és un projecte territorial mancomunat gràcies al treball en xarxa i de cooperació entre les diferents àrees dels ajuntaments i del consorci, els centres educatius, els serveis socials bàsics, els espais joves, el teixit productiu del territori, les entitats de diferents àmbits, etc. per definir conjuntament un únic projecte territorial que es descentralitza en funció de les necessitats del municipi.

El projecte, durant el primer any de funcionament va comptar amb la participació d'un total de 477 joves dels quals un 20% han trobat feina i un 30% va realitzar formació professionalitzadora homologada. D'aquests últims, un 25% va obtenir la titulació i un 20% s'ha reincorporat al sistema educatiu.

El Consorci del Moianès davant els bons resultats del projecte està donant-hi continuïtat i adaptant-lo continuament en funció de les necessitats reals dels joves i de les empreses del territori.

RECULL ESTADÍSTIC. BAGES

	Bages		Província		Variació 2012-2013		Pes Bages/ Província	
	2012	2013	2012	2013	Bages	Província	2012	2013
ENTORN								
Nombre de municipis		35		311				11,3%
Superfície total (km²)		1299,1		7726,5				16,8%
Superfície mitjana municipal (km²)		37,1		24,8				nc

DEMOGRAFIA

Població Total	186.084	185.718	5.552.050	5.540.925	-0,2%	-0,2%	3,4%	3,4%
Densitat (hab/km²)	143	143	719	717	-0,2%	-0,2%	nc	nc
Homes	92.380	92.063	2.722.394	2.711.403	-0,3%	-0,4%	3,4%	3,4%
Dones	93.704	93.655	2.829.656	2.829.522	-0,1%	0,0%	3,3%	3,3%
Població de menys de 16 anys	31.181	31.351	908.243	912.434	0,5%	0,5%	3,4%	3,4%
Població potencialment activa (16-64)	120.494	119.670	3.691.461	3.659.668	-0,7%	-0,9%	3,3%	3,3%
Població de 65 anys i més	34.409	34.697	952.346	968.823	0,8%	1,7%	3,6%	3,6%
Població ETCA¹	180.919	181.301	5.468.249	5.494.415	0,2%	0,5%	3,3%	3,3%
Pob. resident a l'estranger	3.433	3.720	144.537	158.150	8,4%	9,4%	2,4%	2,4%
Índex de dependència global	54,4	55,2	50,4	51,4	1,4%	2,0%	nc	nc
Índex d'envelliment	110,4	110,7	104,9	106,2	0,3%	1,3%	nc	nc
Nacionalitat espanyola	163.619	163.753	4.759.979	4.768.935	0,1%	0,2%	3,4%	3,4%
Nacionalitat estrangera	22.465	21.965	792.071	771.990	-2,2%	-2,5%	2,8%	2,8%
Taxa d'estrangeria total	12,1%	11,8%	14,3%	13,9%	-0,2pp	-0,3pp	nc	nc
Taxa d'estrangeria extracomunitaria	9,3%	9,1%	11,2%	10,9%	-0,2pp	-0,4pp	nc	nc
Població de menys de 16 anys	4.940	4.841	133.316	130.670	-2,0%	-2,0%	3,7%	3,7%
Població potencialment activa (16-64)	17.153	16.748	641.643	623.424	-2,4%	-2,8%	2,7%	2,7%
Població de 65 anys i més	372	376	17.112	17.896	1,1%	4,6%	2,2%	2,1%
Àfrica	10.623	10.509	185.871	182.327	-1,1%	-1,9%	5,7%	5,8%
Amèrica	4.258	3.914	282.325	263.237	-8,1%	-6,8%	1,5%	1,5%
Àsia	1.410	1.426	119.543	119.523	1,1%	0,0%	1,2%	1,2%
Europa	6.166	6.111	203.737	206.271	-0,9%	1,2%	3,0%	3,0%
Unió Europea	5.093	5.019	169.417	170.709	-1,5%	0,8%	3,0%	2,9%
Rest del món	8	5	595	632	-37,5%	6,2%	1,3%	0,8%
5 principals nacionalitats (comarca)	14.291	14.082	279.969	268.544	-1,5%	-4,1%	5,1%	5,2%
Marroc	8.790	8.746	141.636	138.815	-0,5%	-2,0%	6,2%	6,3%
Romania	2.863	2.845	37.155	36.429	-0,6%	-2,0%	7,7%	7,8%
Xina	896	900	40.514	40.634	0,4%	0,3%	2,2%	2,2%
Polònia	889	857	8.134	7.830	-3,6%	-3,7%	10,9%	10,9%
Equador	853	734	52.530	44.836	-14,0%	-14,6%	1,6%	1,6%

ACTIVITAT ECONÒMICA

Nombre d'empreses	5.354	5.340	171.657	171.362	-0,3%	-0,2%	3,1%	3,1%
Agricultura	84	82	693	701	-2,4%	1,2%	12,1%	11,7%
Indústria	964	959	18.535	18.210	-0,5%	-1,8%	5,2%	5,3%
Construcció	529	473	14.416	13.306	-10,6%	-7,7%	3,7%	3,6%
Serveis	3.777	3.826	138.013	139.145	1,3%	0,8%	2,7%	2,7%
Dimensió mitjana	8,43	8,52	10,2	10,2	0,1	0,0	nc	nc
Agricultura	2,6	2,5	3,2	3,1	-0,1	-0,1	nc	nc
Indústria	15,1	15,1	16,0	15,9	0,0	-0,1	nc	nc
Construcció	4,7	4,6	5,0	4,8	-0,1	-0,2	nc	nc
Serveis	7,4	7,5	10,0	9,9	0,1	0,0	nc	nc
15 Principals sectors d'activitat	3.895	3.883	118.382	117.537	-0,3%	-0,7%	3,3%	3,3%
Comerç detall, exc. vehicles motor	865	872	27.398	27.435	0,8%	0,1%	3,2%	3,2%
Serveis de menjar i begudes	478	495	15.714	15.768	3,6%	0,3%	3,0%	3,1%
Comerç engròs, exc. vehicles motor	369	370	14.453	14.505	0,3%	0,4%	2,6%	2,6%
Activitats especialitzades construcció	325	289	8.374	7.780	-11,1%	-7,1%	3,9%	3,7%
Productes metàl·lics, exc. maquinària	249	252	3.629	3.545	1,2%	-2,3%	6,9%	7,1%
Venda i reparació de vehicles motor	209	211	4.198	4.162	1,0%	-0,9%	5,0%	5,1%
Altres activitats de serveis personals	206	208	6.974	6.881	1,0%	-1,3%	3,0%	3,0%
Transport terrestre i per canonades	187	177	5.908	5.601	-5,3%	-5,2%	3,2%	3,2%
Construcció d'immobles	192	171	5.409	5.001	-10,9%	-7,5%	3,5%	3,4%
Activitats jurídiques i de comptabilitat	160	163	6.247	6.320	1,9%	1,2%	2,6%	2,6%
Adm. pública, Defensa i SS obligatòria	159	156	1.945	1.956	-1,9%	0,6%	8,2%	8,0%
Educació	135	143	4.978	5.131	5,9%	3,1%	2,7%	2,8%
Activitats sanitàries	135	140	4.912	4.974	3,7%	1,3%	2,7%	2,8%
Activitats immobiliàries	112	123	6.606	6.843	9,8%	3,6%	1,7%	1,8%
Indústries de productes alimentaris	114	113	1.637	1.635	-0,9%	-0,1%	7,0%	6,9%

RECULL ESTADÍSTIC. BAGES (continuació)

	Bages		Província		Variació 2012-2013		Pes Bages/ Província	
	2012	2013	2012	2013	Bages	Província	2012	2013
MERCAT DE TREBALL								
Ocupats	57.645	57.969	2.112.892	2.107.805	0,6%	-0,2%	2,7%	2,8%
Assalariats	45.137	45.478	1.747.474	1.740.734	0,8%	-0,4%	2,6%	2,6%
Autònoms	12.508	12.491	365.418	367.071	-0,1%	0,5%	3,4%	3,4%
15 Principals sectors d'activitat	39.930	40.526	1.215.676	1.210.439	1,5%	-0,4%	3,3%	3,3%
<i>Comerç detall, exc. vehicles motor</i>	7.112	7.818	232.364	233.548	9,9%	0,5%	3,1%	3,3%
<i>Activitats sanitàries</i>	4.313	4.243	129.136	129.066	-1,6%	-0,1%	3,3%	3,3%
<i>Comerç engròs, exc. vehicles motor</i>	3.198	3.151	148.423	146.492	-1,5%	-1,3%	2,2%	2,2%
<i>Activitats especialitzades construcció</i>	3.081	2.866	76.637	71.497	-7,0%	-6,7%	4,0%	4,0%
<i>Serveis de menjar i begudes</i>	2.806	2.773	122.001	123.638	-1,2%	1,3%	2,3%	2,2%
<i>Adm. pública, Defensa i SS obligatòria</i>	2.728	2.756	115.528	118.982	1,0%	3,0%	2,4%	2,3%
<i>Indústries de productes alimentaris</i>	2.645	2.647	35.236	34.923	0,1%	-0,9%	7,5%	7,6%
<i>Productes metàl·lics, exc. maquinària</i>	2.377	2.426	37.041	35.701	2,1%	-3,6%	6,4%	6,8%
<i>Educació</i>	2.045	2.194	115.064	117.493	7,3%	2,1%	1,8%	1,9%
<i>Vehicles de motor, remolcs i semiremolcs</i>	2.182	2.165	33.216	33.109	-0,8%	-0,3%	6,6%	6,5%
<i>Serveis socials amb allotjament</i>	1.704	1.769	30.915	29.954	3,8%	-3,1%	5,5%	5,9%
<i>Indústries tèxtils</i>	1.693	1.646	14.057	13.402	-2,8%	-4,7%	12,0%	12,3%
<i>Venda i reparació de vehicles motor</i>	1.439	1.447	32.869	32.149	0,6%	-2,2%	4,4%	4,5%
<i>Transport terrestre i per canonades</i>	1.468	1.441	71.736	69.470	-1,8%	-3,2%	2,0%	2,1%
<i>Maquinària i equips ncaa</i>	1.139	1.184	21.453	21.015	4,0%	-2,0%	5,3%	5,6%
Agricultura	868	858	7.896	7.791	-1,2%	-1,3%	11,0%	11,0%
Indústria	16.263	16.164	329.386	322.253	-0,6%	-2,2%	4,9%	5,0%
Construcció	4.334	3.957	115.706	106.461	-8,7%	-8,0%	3,7%	3,7%
Serveis	36.180	36.990	1.659.904	1.671.300	2,2%	0,7%	2,2%	2,2%
Sectors clau	24.318	24.515	785.982	768.202	0,8%	-2,3%	3,1%	3,2%
Sectors estratègics	4.268	4.356	353.585	360.001	2,1%	1,8%	1,2%	1,2%
Sectors impulsors	14.241	14.251	488.823	490.650	0,1%	0,4%	2,9%	2,9%
Sectors independents	14.818	14.847	484.502	488.952	0,2%	0,9%	3,1%	3,0%
Activitats d'alt contingut tecnològic²	4.807	4.823	175.556	177.211	0,3%	0,9%	2,7%	2,7%
Ind. Tecnologia alta	143	143	23.655	23.565	0,0%	-0,4%	0,6%	0,6%
Ind. Tecnologia mitjana-alta	4.129	4.165	89.718	89.505	0,9%	-0,2%	4,6%	4,7%
Ind. Tecnologia mitjana-baixa	3.655	3.627	69.164	66.410	-0,8%	-4,0%	5,3%	5,5%
Ind. Tecnologia baixa	5.138	5.032	92.532	89.317	-2,1%	-3,5%	5,6%	5,6%
Serveis basats en el coneixement	13.289	13.558	617.384	624.715	2,0%	1,2%	2,2%	2,2%
Serveis de tecnologia alta-punta	535	515	62.183	64.141	-3,7%	3,1%	0,9%	0,8%
Serveis no basats en el coneixement	14.033	14.525	697.519	695.474	3,5%	-0,3%	2,0%	2,1%
Aturats registrats	16.228	15.594	481.112	463.474	-3,9%	-3,7%	3,4%	3,4%
Homes	8.248	7.862	244.045	231.757	-4,7%	-5,0%	3,4%	3,4%
Dones	7.980	7.732	237.067	231.717	-3,1%	-2,3%	3,4%	3,3%
Nacionals	13.202	12.795	390.882	382.433	-3,1%	-2,2%	3,4%	3,3%
Estrangers	3.026	2.799	90.230	81.041	-7,5%	-10,2%	3,4%	3,5%
Agricultura	205	240	4.703	4.862	17,1%	3,4%	4,4%	4,9%
Indústria	3.496	3.183	77.178	71.217	-9,0%	-7,7%	4,5%	4,5%
Construcció	2.383	2.124	68.833	60.377	-10,9%	-12,3%	3,5%	3,5%
Serveis	9.563	9.414	307.841	303.966	-1,6%	-1,3%	3,1%	3,1%
Sense ocupació anterior	581	633	22.557	23.052	9,0%	2,2%	2,6%	2,7%
Població activa local estimada	95.071	94.526	2.911.233	2.892.231	-0,6%	-0,7%	3,3%	3,2%
Taxa d'atur registrat estimada	17,1%	16,5%	16,6%	16,0%	-0,6pp	-0,5pp	nc	nc
Homes	15,9%	15,3%	15,7%	15,0%	-0,6pp	-0,6pp	nc	nc
Dones	18,6%	18,0%	17,6%	17,2%	-0,6pp	-0,4pp	nc	nc
Nombre de contractes total	40.944	41.618	1.603.630	1.619.436	1,6%	1,0%	2,6%	2,6%
Beneficiaris de prestacions	9.870	9.213	307.090	283.795	-6,7%	-7,6%	3,2%	3,2%
Taxa Cobertura Prestacions	63,1%	61,6%	67,0%	64,5%	-1,5pp	-2,5pp	nc	nc
BENESTAR I QUALITAT DE VIDA								
Renda Bruta per càpita ¹	14.319	14.446	15.301	15.577	0,9%	1,8%	nc	nc
% Recollida selectiva de residus municipals ¹	41,0%	40,2%	36,8%	37,5%	-0,8pp	0,7pp	nc	nc
Llits hospitalaris per 1.000 hab.	5,4	5,4	4,9	4,9	-0,4%	0,0%	nc	nc
Places en residències per a gent gran*1000 hab>75 ¹	91	93	86	84	0,0	0,0	nc	nc
Nombre de piscines cobertes*10.000 hab.	0,6	0,6	0,9	0,9	0,2%	1,6%	nc	nc
FINANCES PÚBLIQUES³								
Ingressos. Classificació econòmica	195.493	196.319	6.143.124	5.936.266	0,4%	-3,4%	3,2%	3,3%
Despeses. Classificació econòmica	195.159	195.745	6.079.298	5.899.557	0,3%	-3,0%	3,2%	3,3%
Deute viu	124.348	122.773	3.616.472	3.592.929	-1,3%	-0,7%	3,4%	3,4%

1. Dades dels anys 2011 i 2012. 2. Es consideren d'alt contingut tecnològic les activitats industrials de tecnologia alta i mitjana-alta i els serveis de tecnologia alta-punta. 3. Xifres en milers d'euros. nc: no calculable. pp: punts percentuals. Per ampliar dades consulteu el programa Hermes <http://www.diba.cat/hermes>. Vegeu l'apartat de Metodologia, al final de l'anàlisi de totes les comarques, per la definició dels indicadors.

BAIX LLOBREGAT

La comarca del Baix Llobregat¹ té una superfície de 486 km², el 6,3% de la superfície de la província de Barcelona, i està integrada per 30 municipis. Sant Feliu de Llobregat n'és la capital.

«Tot i la frenada del creixement poblacional, el Baix Llobregat és la comarca que més creix en nombres absoluts, i la segona en relatiu darrera d'Osona»

El Baix Llobregat és, amb 808.644 habitants, la tercera comarca més poblada de la província per darrere del Barcelonès i del Vallès Occidental. En ella hi resideix el 14,6% de la població provincial. Durant l'últim any la població es manté pràcticament estable (només augmenta un 0,2%, 1.845 persones), però en nombres absoluts és la comarca que més incrementa els seus habitants. Aquests valors es troben lluny del creixement mitjà anual de l'1,6% registrat en la dècada anterior, degut principalment a l'arribada de població immigrada. La població estacional mitjana estimada de l'any 2012, és de 781.574, un 3% inferior a la població empadronada d'aquell any, el percentatge més baix de la província.

Amb una densitat de població de 1.664 hab./km², és la segona comarca amb una densitat més elevada, només superada pel Barcelonès. La comarca té un clar perfil urbà: la meitat dels seus trenta municipis tenen més de 20.000 habitants. A més, el 45% de la població es concentra en les cinc grans ciutats de la comarca: Cornellà de Llobregat (10,7%), Sant Boi de Llobregat (10,3%), Viladecans (8,1%), El Prat de Llobregat (7,8%) i Castelldefels (7,8%). Entre 2012 i 2013, la població augmenta en vint-i-tres dels trenta municipis, destacant, per volum, els creixements de Sant Just Desvern (985), Sant Boi de Llobregat (338), el Prat de Llobregat (257) i Viladecans (256). Per contra, disminueix en els altres set, destacant les reduccions de Cornellà de Llobregat (-771), Olesa de Montserrat (-238), i Gavà (-111).

El 18,1% de la població és menor de 16 anys (per sobre del 16,5% provincial) i el 15,4% té 65 anys o més (per sota del 17,5% provincial). La població en edat de treballar n'agrupa el 66,5% restant, percentatge semblant al provincial (66,0%). L'índex d'envelliment mostra que la comarca, amb 85 persones de 65 anys i més per cada 100 joves menors de 16 anys, presenta una estructura poblacional menys envellida que el conjunt provincial (106,2), només per darrere del Vallès Oriental, Vallès Occidental, i Alt Penedès.

Entre 2003 i 2013 la població comarcal augmenta un 10,8% (prop del 9,7% de la mitjana provincial). L'increment és important en els trams d'edat de 0 a 14 anys (26,9%), de 65 i més anys (32,7%) i de 30 a 64 anys (17,6%), mentre que es redueix en el de 15 a 29 anys (-26,7%) (vegeu Gràfic 2).

L'11,0% (89.353) de la població comarcal és estrangera, valor inferior a la mitjana provincial (13,9%). El 2013 disminueix en 2.664 persones (-2,9%), reducció superior a la mitjana provincial (-2,5%), i deguda principalment a la caiguda dels procedents del continent americà (-7,6%), destacant Equador (-869), Colòmbia (-349), Perú (-269), Argentina (-249), i Bolívia (-220). També cau el nombre de marroquins (-551), i romanesos (-147). Per altra banda, el nombre de població resident a l'estranger, anteriorment empadronats al Baix Llobregat, augmenta un 13,5% el 2013, fins arribar als 8.309.

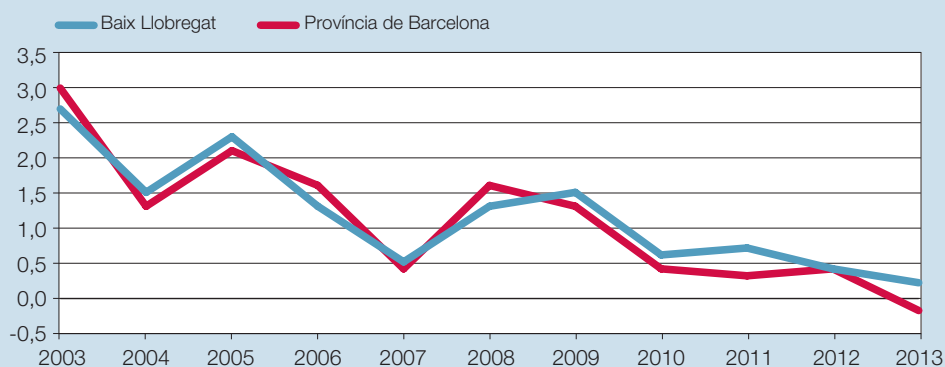
Segons les dades de l'Anuari Econòmic Comarcal de CatalunyaCaixa, el VAB real del Baix Llobregat va caure l'any 2012 un 1,9%, xifra més negativa que la de l'any 2011 (1,5%) i superior a la mitjana provincial (-1,4%). Els resultats del 2012 reflecteixen la caiguda generalitzada de tots els sectors, amb especial incidència de la construcció (-7,2%) i el primari (-9,7%), i davallades menors de la indústria (-2,1%) i els serveis (-0,9%). Amb aquesta caiguda, l'impacte de la crisi 2007-2012 situa la reducció del VAB comarcal en el -6,4%, inferior a la mitjana catalana (-4,0%).

1. Per a més detall vegeu el Recull Estadístic al final del capítol.

Taxes de variació de la població total, 2003-2013

(en percentatge)

Gràfic 1

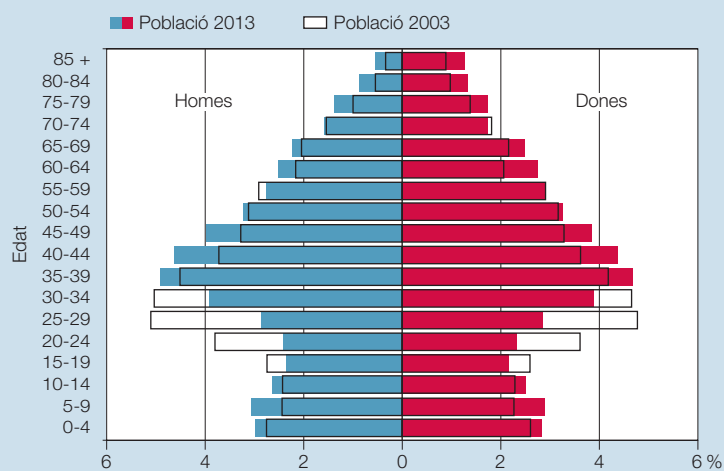

Font: Programa Hermes en base a dades del padró d'habitants de l'INE

Piràmide d'edats del Baix Llobregat, 2003-2013

(en percentatge)

Gràfic 2

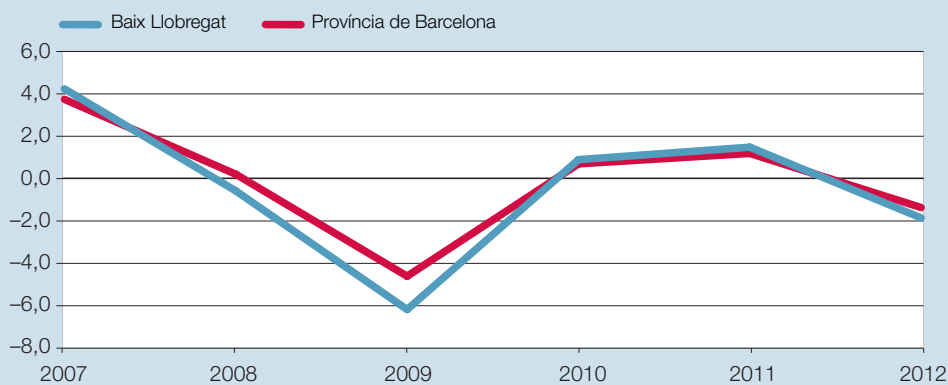

Font: Programa Hermes en base a dades del padró d'habitants de l'INE

Taxes reals de variació del Valor Afegit Brut (VAB)

(en percentatge)

Gràfic 3

Font: Anuari Econòmic Comarcal, CatalunyaCaixa

«L'ocupació de la comarca augmenta el 2013 un 0,1%»

El 2013 la reducció interanual d'empreses és del 0,9%, deixant la xifra a final d'any en 19.988 **empreses**, la menor reducció dels darrers sis anys. La petita empresa (0 a 50 treballadors) domina l'estructura empresarial amb el 96,8% del total. Ara bé, per una banda és la comarca amb una menor presència de microempresa (0 a 5 treballadors) amb un 73,1% del total, i per l'altra, és la comarca amb un major pes d'empreses petites (6 a 50 treballadors), amb el 23,7%, i mitjanes (51 a 250 treballadors), amb el 2,7%. El 0,4% restant són grans empreses (més de 250 treballadors). La dimensió mitjana és de 10,2 treballadors per empresa, la mateixa que la mitjana provincial.

El pes de les empreses industrials (12,9%) és superior al de la mitjana provincial (10,6%), com també ho és el pes de la construcció (9,3% a la comarca i 7,8% a la província). Per contra, el pes de les empreses de serveis (77,7%) és inferior al provincial (81,2%). La variació interanual mostra com la construcció segueix registrant pèrdues molt importants, si el 2012 va caure un 13,2%, el 2013 ho fa un 10%. La indústria perd un 1,9% de les empreses, però els serveis guanyen un 0,5%. Gran part del teixit empresarial es localitza a la meitat sud de la comarca: Cornellà de Llobregat (11,5% del total d'empreses de la comarca), Sant Boi de Llobregat (9,4%), El Prat de Llobregat (8,1%), Castelldefels (7,5%), Viladecans (6,7%), Gavà (6,4%) i Esplugues de Llobregat (5,7%).

Segons la base de dades SABI (Sistema Anual de Balanços Ibèrics), el 2012 el Baix Llobregat compta amb 117 empreses amb un import net de la xifra de vendes superior als cinquanta milions. Entre les líders en facturació destaquen empreses de fabricació i venda de vehicles de motor, fabricació de productes alimentaris i de begudes, transport aeri, promoció immobiliària, indústries químiques i comerç de productes farmacèutics. Cinc empreses registren un import de vendes superior als mil milions: Seat, SA, Volkswagen Audi España, SA, Nestle España, SA, Cargill, SLU i Vueling Airlines, SA. El 79% de les 200 primeres empreses són exportadores i/o importadores.

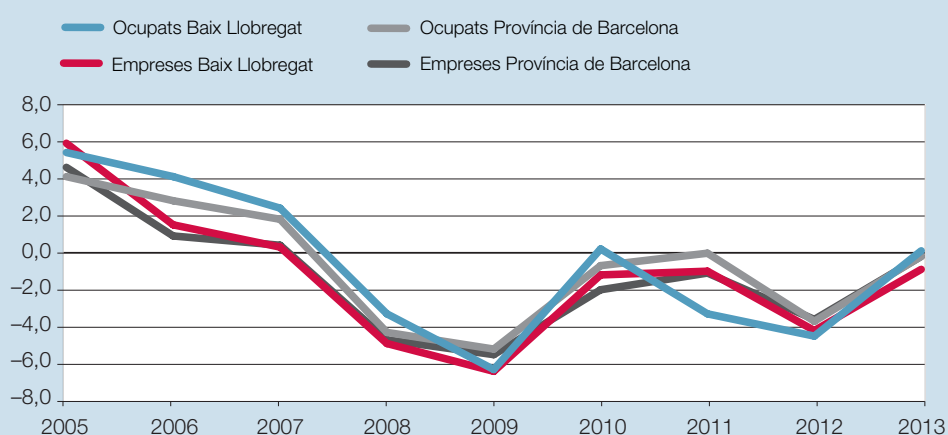
L'ocupació a la comarca a final del 2013 és de 253.534 llocs de treball, el 12% de l'ocupació provincial i un 0,1% superior a la del 2012. Aquest petit augment esdevé després de dos anys de davallada de l'ocupació superior al 3%, i és més significatiu en els treballadors autònoms (0,5%) que en els assalariats (0,0%), que de fet pràcticament es queden igual. El 49,2% de l'ocupació assalariada està ocupada en la petita empresa (fins a 50 treballadors), el 26,6% en la mitjana empresa i el 24,4% en la gran empresa. La variació interanual mostra pèrdues d'ocupació totes les categories excepte en la gran empresa, que guanya un 3,7% (1.774).

La indústria aplega el 18,2% dels llocs de treball de la comarca, percentatge superior al 15,3% de la província. L'ocupació en la construcció (6,9%) també supera la del conjunt provincial (5,1%). En canvi, l'ocupació en el sector dels serveis (74,7%) i en l'agricultura (0,2%) estan per sota de la mitjana provincial (79,3% i 0,4% respectivament). Cal tenir en compte que bona part de les activitats classificades com de serveis tenen una vinculació industrial directa o indirecta, i s'expliquen per l'existència d'aquest sector. Interanualment, destaca la destrucció d'ocupació en el sector de la construcció (-10%) i la indústria (-2,3%). L'agricultura (2,4%) i els serveis (1,8%) guanyen ocupats.

La majoria dels 15 principals subsectors per nombre d'ocupats perden llocs de treball durant l'últim any. Destaca, en termes relatius, la caiguda de l'ocupació en les *activitats especialitzades en la construcció* (-9,3%), en la indústria de *productes metàl·lics* (-6,4%), el *transport terrestre i per canonades* (-2,6%), els *serveis de menjar i begudes* (-1,4%), i el *comerç a l'engròs* (-1,4%). Per contra, es creen llocs de treball en *serveis a edificis i de jardineria* (2,1%), *comerç al detall* (2,2%), *activitats sanitàries* (3,1%), *educació* (3,4%), i *administració pública* (4,9%). En termes absoluts i considerant tots els subsectors (vegeu Gràfics 5 i 6), les pèrdues més notables d'ocupació es produeixen en les *activitats especialitzades en la construcció* (-1.346), la indústria de *productes metàl·lics* (-479), la *construcció d'immobles* (-403), i el *comerç a l'engròs* (-356). Els increments més importants es produeixen en *assegurances i fons pensions* (684), *comerç al detall* (573), *administració pública* (449), *activitats administratives d'oficina* (395), i *ràdio i televisió* (385).

Taxes de variació interanuals dels ocupats i empreses, 2005-2013
(en percentatge)

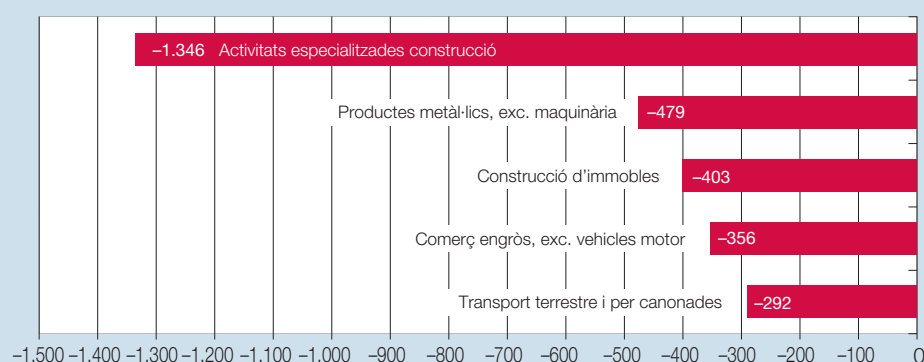
Gràfic 4

Font: Programa Hermes, en base a dades del Departament d'Empresa i Ocupació

Subsectors d'activitat amb més pèrdua d'ocupació. Baix Llobregat, 2013
(en nombres absoluts)

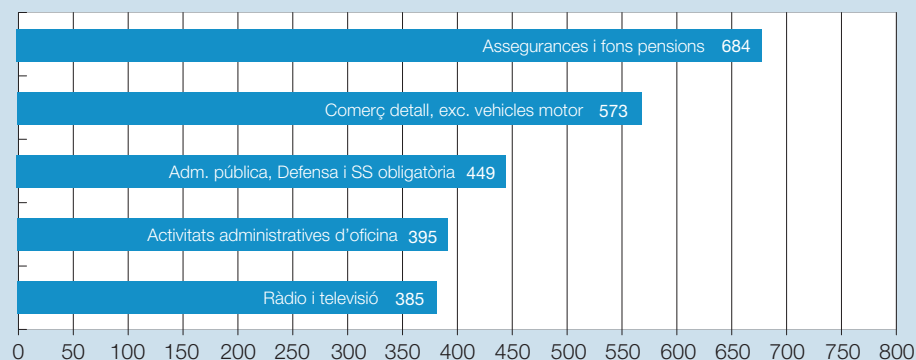
Gràfic 5

Font: Programa Hermes en base a dades del Departament d'Empresa i Ocupació

Subsectors d'activitat amb més guany d'ocupació. Baix Llobregat, 2013
(en nombres absoluts)

Gràfic 6

Font: Programa Hermes en base a dades del Departament d'Empresa i Ocupació

Sis dels trenta municipis de la comarca apleguen la meitat de l'ocupació: Cornellà de Llobregat (12,8%), El Prat de Llobregat (12,7%), Sant Boi de Llobregat (8,8%), Esplugues de Llobregat (6,5%), Viladecans (5,7%) i Castelldefels (5,3%). Esplugues de Llobregat (-885) encapçala els municipis que perden més ocupació en el darrer any, seguit de Viladecans (-673), Sant Vicenç dels Horts (-258), i Sant Feliu de Llobregat (-227). Destaquen els augments de Cornellà de Llobregat (1.028), Sant Boi de Llobregat (693) i Sant Joan Despí (619).

L'11,8% de l'ocupació assalariada de la comarca pertany al conjunt d'activitats d'alt contingut tecnològic (*indústria de tecnologia alta, indústria de tecnologia mitjana-alta i serveis de tecnologia alta-punta*), pes superior al 10% provincial i el tercer més alt per darrere del Vallès Oriental i l'Occidental. L'evolució interanual és positiva (3,2%), i superior a la provincial (0,9%) i a la de l'ocupació assalariada total (0,1%). Aquests tres grups d'activitats d'alt contingut tecnològic presenten un pes sobre l'ocupació comarcal similar al pes que tenen a la província, i de la seva evolució destaca la pèrdua de llocs de treball en la *indústria de tecnologia mitjana-alta* (-1,1%), i els guanys en els *serveis de tecnologia alta-punta* (10,4%), i la *indústria de tecnologia alta* (4,4%).

Afegint a aquestes activitats l'ocupació en serveis basats en el coneixement, del 25,5%, s'obté que el conjunt d'activitats que configuren l'economia del coneixement en sentit ampli (alt contingut tecnològic i serveis basats en el coneixement) ofereix el 37,4% de l'ocupació assalariada comarcal, el sisè percentatge comarcal més alt, però per sota del 46,1% de mitjana provincial. L'augment dels llocs de treball (3,7%) és superior al provincial (1,1%).

L'anàlisi de les relacions intersectorials de l'estructura productiva mostra una elevada concentració d'ocupats en sectors d'activitat clau, amb un elevat efecte arrossegador o de dispersió sobre altres sectors i una alta capacitat de ser arrossegats o d'absorció per altres sectors. Així, el 47,4% dels llocs de treball de la comarca pertanyen a aquests sectors (majoritàriament *comerç, transports i comunicacions i construcció*), davant del 36,4% de la província. En canvi, el pes de l'ocupació en sectors impulsors, aquells amb un elevat poder arrossegador però poca capacitat de ser arrossegats, estan més per sota a la comarca (21,3%) que a la província (23,3%), com també ho està l'ocupació en els sectors estratègics, aquells amb elevada capacitat d'absorció per altres sectors però no d'arrossegament, amb el 12,7% a la comarca i el 17,1% a la província i el pes dels sectors independents, amb escassa capacitat d'absorció i d'arrossegament, amb el 18,6% a la comarca i el 23,2% a la província.

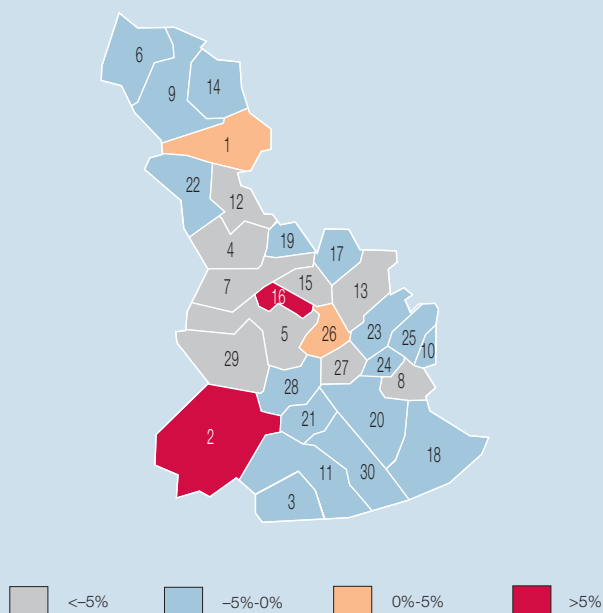
«L'atur registrat baixa un 3,5% al llarg del 2013»

Durant el 2013 l'**atur** ha baixat 3,5%, trencant la tendència dels augments dels dos darrers anys, i després del lleuger descens del 2010 (-0,3%) que contrastava amb els importants increments dels anys anteriors (59,5% el 2008 i 32,8% el 2009). El 2013 el descens és del 3,5%, similar a la mitjana provincial (3,7%). Així, a finals de 2013 hi ha 68.869 persones aturades a la comarca, el 14,9% de l'atur de la província. La taxa d'atur és del 16,2%, la segona més baixa de la província només per sobre del Barcelonès, i mig punt per sota que la del 2012.

Entre els municipis amb una taxa d'atur superior a la mitjana comarcal (vegeu Mapa 1), sobresurten Sant Vicenç dels Horts (20,6%), Martorell (18,9%), Esparreguera (18,7%) i Olesa de Montserrat (18,2%). En canvi, Sant Just Desvern (9,1%), Collbató (10,7%) i Santa Coloma de Cervelló (10,8%) registren les taxes més baixes. Interanualment, l'atur cau en tots els municipis excepte La Palma de Cervelló (7,9%), Begues (6,8%), Abrera (3,1%), i Sant Vicenç dels Horts (2,9%). Per contra, l'atur baixa de forma més destacada a Santa Coloma de Cervelló (-13,2%), Castellví de Rosanes (-12,3%), i Molins de Rei (-11,1%).

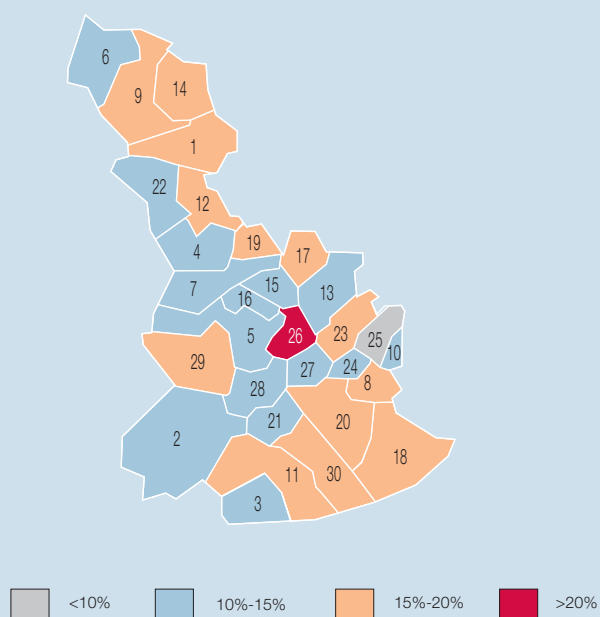
Poc més de la meitat de les persones aturades són dones (50,3%). La taxa d'atur femenina (17,6%), disminueix mig punt percentual respecte la del 2012 i és significativament més alta que la masculina

Variació dels aturats registrats

- 1 Abrera
- 2 Begues
- 3 Castelldefels
- 4 Castellví de Rosanes
- 5 Cervelló
- 6 Collbató
- 7 Corbera de Llobregat
- 8 Cornellà de Llobregat
- 9 Esparreguera
- 10 Esplugues de Llobregat
- 11 Gavà
- 12 Martorell
- 13 Molins de Rei
- 14 Olesa de Montserrat
- 15 Paldejà
- 16 Palma de Cervelló
- 17 Papiol
- 18 Prat de Llobregat
- 19 Sant Andreu de la Barca
- 20 Sant Boi de Llobregat
- 21 Sant Climent de Llobregat
- 22 Sant Esteve Sesrovires
- 23 Sant Feliu de Llobregat
- 24 Sant Joan Despí
- 25 Sant Just Desvern
- 26 Sant Vicenç dels Horts
- 27 Santa Coloma de Cervelló
- 28 Torrelles de Llobregat
- 29 Vallirana
- 30 Viladecans

Taxa d'atur registrat

(14,9%). El 65,5% de l'atur pertany als serveis, el 15,1% a la indústria, el 13,6% a la construcció i el 0,7% al sector agrícola. El 5,1% restant són aturats sense ocupació anterior (SOA). Interanualment l'atur baixa en els serveis (-0,3%), la construcció (-13,3%), i la indústria (-9,4%), mentre que augmenta en el grup sense ocupació anterior (3,7%) i l'agricultura (5,4%). Per nivell formatiu, l'atur disminueix entre els que disposen d'*estudis primaris complets* (-9,7%) o *incomplets* (-12,4%) i en els que tenen estudis d'*educació general* (-2,7%). Només augmenten els *universitaris de segon i tercer cicle* (2,4%). El gruix d'aturats, però, pertany al grup amb *educació general* (64,8%). Igual que succeí l'any anterior, durant el 2013 el nombre d'aturats estrangers disminueix (-12,3%) i se situa en els 10.429, el 15,1% de l'atur comarcal (percentatge inferior al 17,5% provincial).

A final del 2013 hi ha concedides 41.882 prestacions per desocupació, un 7,7% menys que l'any anterior, en línia amb la província (-7,6%). El percentatge de desocupats registrats que reben algun tipus de prestació, o taxa de cobertura, baixa del 66,8% el 2012 al 64,1% el 2013, 2,7 punts menys que l'anterior, i més de deu punts inferior a la de desembre de 2011. El 52,6% de les prestacions són contributives, el 40,6% assistencials i el 6,8% de renda activa d'inserció.

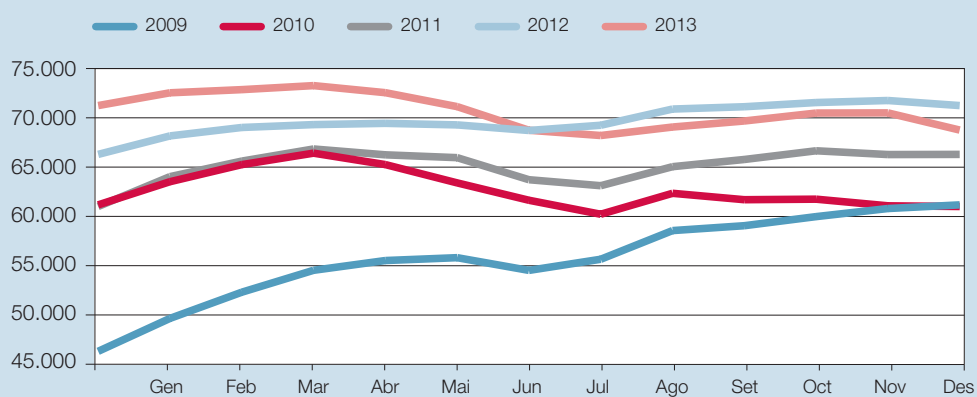
La **contractació laboral** es redueix un 0,24% el 2013, tancant l'any amb 175.698 contractes formalitzats, l'11% del total provincial. La contractació disminueix entre els més joves -11,1% menors de 20 anys, el col·lectiu de 30 a 45 (-0,7%) i els majors de 45 anys (-1,1%). Augmenta, per contra, entre els joves de 20 a 25 (2,7%) i els de 25 a 30 (1,25%). La contractació masculina, el 55,7% del total, augmenta un 4,6% respecte l'any anterior, mentre que la femenina disminueix un 5,7%. El nombre de contractes signats es redueix lleugerament en els sectors dels serveis (-0,5%) i de la indústria (-0,6%) i augmenten en els sectors agrícola (13,1%) i construcció (2,7%). El pes de la contractació temporal signada el 2013 (88,8%) és superior a la del 2012 (86,4%), i es reflexa en l'augment del 2,5% en la contractació temporal i el descens del 18% en la indefinida.

El **turisme** a la comarca del Baix Llobregat (Quadre 1) és una realitat palpable en la seva estructura econòmica. Els darrers anys el sector serveis ha anat guanyant un pes significatiu dins l'estructura productiva i el turisme ha esdevingut una de les activitats amb major creixement. Bona part d'aquest desenvolupament és gràcies a la localització estratègica de la comarca, propera a la ciutat de Barcelona, i la presència de l'aeroport internacional. El Baix Llobregat forma part de la marca Costa Barcelona. L'aspecte més destacable en els indicadors de l'oferta turística és l'estabilització en la planta d'allotjament turística de la comarca que es manté en les 12.827 places (48 menys que l'any anterior) de les quals el 76% són places d'establiments hotelers. El nombre de places en càmpings es manté inalterable des de la reobertura d'alguns d'ells l'any 2011; el 2013, el nombre de places en càmpings seguia sent de 3.042 places. Les places en establiments de turisme rural són poc significatives. La falta de disponibilitat de les dades oficials sobre viatgers allotjats en càmping, obliga a centrar l'anàlisi de la demanda en el volum de viatgers i pernoctacions en hotels. Durant el 2013, el volum de viatgers s'ha incrementat un 5,9% mentre que el volum de pernoctacions ho ha fet un 15,3%. La mitjana d'ocupació hotelera a la comarca (61%) ha experimentat un increment de 3,2 pp respecte l'any anterior i segueix 2,1 pp per damunt de la mitjana provincial.

Quant a les **finances públiques**, el 2013 els ingressos del conjunt dels municipis del Baix Llobregat augmenten, respecte el 2012, un 2,3% i les despeses un 2,8%. El deute viu també augmenta, un 18%, la pujada més important de totes les comarques. Per habitant, les despeses suposen 959 euros, amb 66 euros de despeses d'inversió, les xifres comarcals més baixes després del Vallès Occidental. Els ingressos corrents suposen 899 euros per habitant, els més baixos de totes les comarques. El deute viu per habitant se situa en 586 euros, per sota dels 648 euros de mitjana provincial i el més baix de totes les comarques després de l'Alt Penedès i Osona. D'entre els municipis, Gavà, Cornellà de Llobregat i sobretot Sant Esteve Sesrovires destaquen pel seu deute per habitant, 1.041, 1.065 i 2.279 euros respectivament. El deute viu representa el 58% dels ingressos corrents de la capital comarcal, Sant Feliu de Llobregat, valor inferior a la mitjana comarcal (65,2%), i a la provincial (63%).

Comparació de l'evolució mensual dels aturats registrats. Baix Llobregat, 2009-2013

Gràfic 7

Font: Programa Hermes, en base a dades del Departament d'Empresa i Ocupació

Indicadors de l'activitat turística al Baix Llobregat 2012 i 2013

Quadre 1

	Baix Llobregat			Prov. Barcelona*		
	2012	2013	Var. 12-13 (%)**	2012	2013	Var. 12-13 (%)**
Places en establiments hotelers	9.829	9.781	-0,5	64.036	63.619	-0,7
Places en càmpings	3.042	3.042	0,0	42.796	43.975	2,8
Places en establiments de turisme rural	4	4	0,0	4.477	4.621	3,2
Nombre de viatgers allotjats en hotels (en milers)	911,0	964,5	5,9	2.944,5	3.006,6	2,1
Nombre de viatgers allotjats en càmpings (en milers)	n.d	n.d	n.d	547,5	569,2	4,0
Nombre de viatgers allotjats en establiments de turisme rural (en milers)	n.d	n.d	n.d	74,7	81,4	9,0
Nombre de pernотacions en hotels (en milers)	1.688,2	1.946,7	15,3	9.552,1	9.640,4	0,9
Nombre de pernотacions en càmpings (en milers)	n.d	n.d	n.d	2.384,1	2.409,8	1,1
Nombre de pernотacions en establiments de turisme rural (en milers)	n.d	n.d	n.d	231,7	217,9	-6,0
Grau d'ocupació hotelera (en %)	57,8	61,0	3,2	59,9	58,8	-1,1
Grau d'ocupació en càmpings (en %)	n.d	n.d	n.d	46,0	43,8	-2,2
Grau d'ocupació en establiments de turisme rural (en %)	n.d	n.d	n.d	16,2	16,0	-0,2

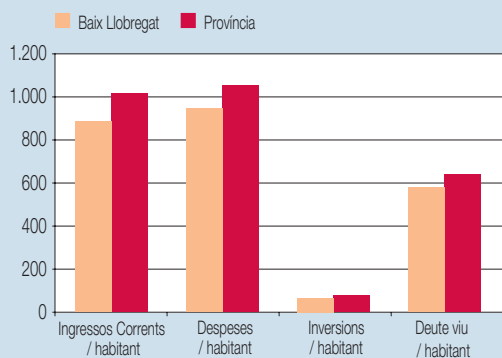
*Sense el Barcelonès, a excepció del grau d'ocupació hotelera.

**La variació en grau d'ocupació és en punts percentuals.

Font: INE, Idescat, Programa Hermes

Finances públiques, 2013 (Ràtios Euros per habitant)

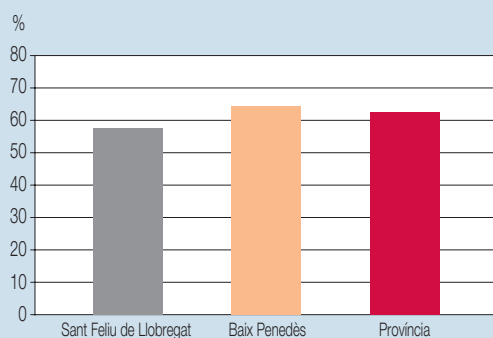
Gràfic 8

Font: Web del Ministerio de Hacienda y Administraciones Públicas

Finances públiques, 2013 (Deute viu / Ingressos corrents, en %)

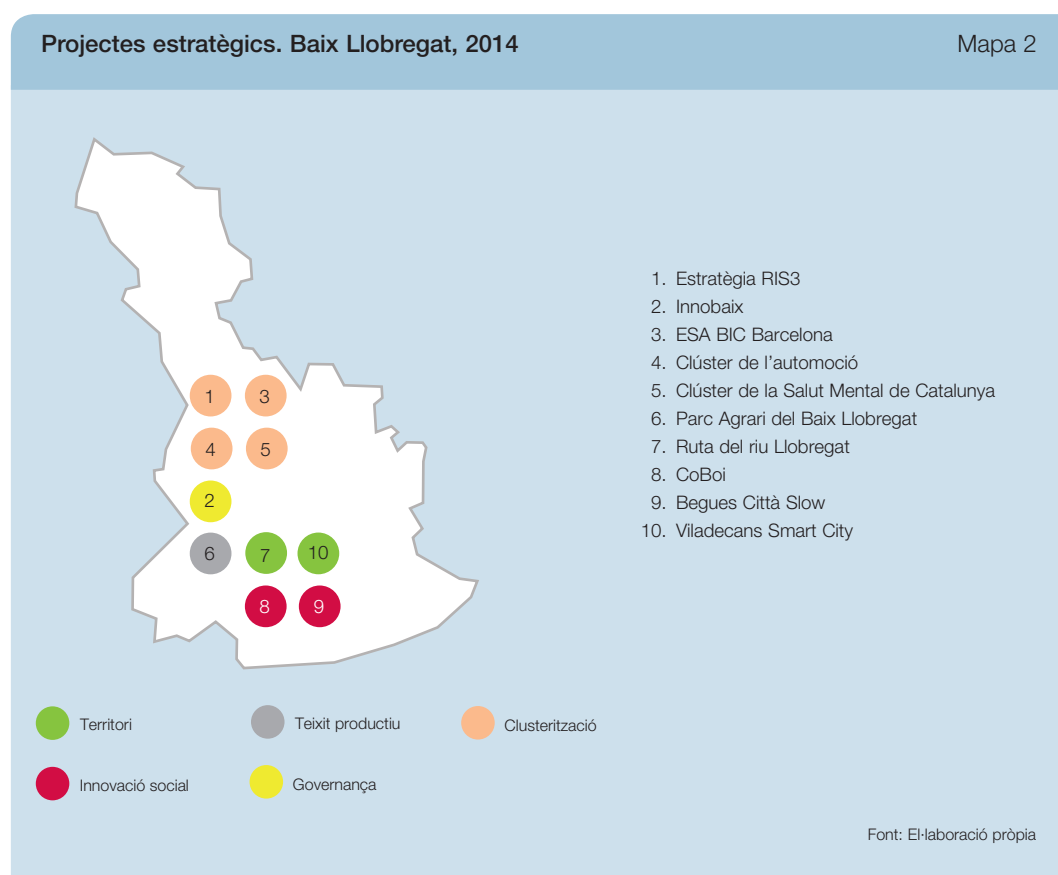
Gràfic 9

Font: Web del Ministerio de Hacienda y Administraciones Públicas

Segons l'índex InnoBaix², el 2012 el Baix Llobregat es troba entre el grup de comarques catalanes que presenta millors condicions per a les empreses que requereixen d'un entorn favorable a la **innovació** (la quarta), per darrera del Barcelonès, el Vallès Occidental i el Gironès. Respecte a edicions anteriors recupera la posició perduda el 2011 i en guanya dues respecte el 2009. Segons el model plantejat, és en els factors externs a l'empresa on la comarca surt més ben valorada, ja que en els àmbits relacionats amb els factors interns (la iniciativa i capacitat de dur a terme innovacions per part de les empreses) i en els resultats de la innovació, mesurats en termes de producció de béns i serveis d'elevat valor afegit i de protecció dels drets de propietat intel·lectual, la comarca obté un resultat més discret. Així, l'índex situa al Baix Llobregat en la tercera posició del rànquing comarcal en la dimensió que sintetitza els factors externs (o factors territorials) i en la dotzena i onzena posició respectivament pel que fa als factors empresarials i dels resultats del sistema d'innovació.

En relació amb els **projectes estratègics**, s'identifiquen al mapa 2 i es descriuen a la pàgina següent.

2. Sistema d'indicadors que mesura l'estat i posició dels sistemes territorials d'innovació i que s'estructura en base a tres dimensions: els factors externs a l'empresa que determinen la capacitat d'innovar dels territoris (inputs), els factors interns a l'empresa i l'eficàcia i els resultats de la innovació (outputs). Vegeu l'estudi complet a <http://www.diba.cat/promoeco>.

MAPA DE PROJECTES ESTRATÈGICS LOCALS DEL BAIX LLOBREGAT

Estratègia RIS3

L'estratègia RIS3 per al Baix Llobregat és una agenda de transformació econòmica integral d'escala territorial, basada en la innovació, la recerca i la col·laboració entre els agents de la quàdruple hèlix. Inclou tres elements principals: considerar el context global, és a dir, identificar els avantatges comparatius a nivell mundial; prioritzar l'especialització seleccionant les àrees d'activitat o de coneixement amb major potencial d'excel·lència; i promoure la diversitat relacionada, això és la connexió entre sectors, activitats, tecnologies, coneixements, etc. La massa crítica i el lideratge col·laboratiu han de caracteritzar també els projectes de RIS3. **[+]**

Innovaix

Innovaix impulsa el desenvolupament de la innovació al Baix Llobregat creant xarxes de col·laboració, programes d'investigació, processos de fertilització entre múltiples agents, etc. El projecte cerca que el Baix Llobregat es converteixi en un centre de desenvolupament de la nova economia. Per això, fomenta l'esperit emprenedor, la voluntat de compartir coneixement, la capacitat de coordinar decisions o el disseny del territori per a les noves implementacions industrials. Entre els serveis i iniciatives que promou destaquen la Comunitat d'Innovació Oberta, l'acompanyament de projectes emprenedors, els anomenats Reptes d'innovació oberta i el suport a la instal·lació, inversió o cooperació tecnològica i empresarial a la comarca. **[+]**

ESA BIC Barcelona

La incubadora d'empreses de l'Agència Espacial Europea-ESA BIC (Business Incubation Center) de Barcelona està ubicada a l'edifici RDIT del Parc Mediterrani de la Tecnologia de Castelldefels. El seu objectiu és donar suport i expertesa tècnica per a la creació d'empreses innovadores en el sector aeroespacial. Així es configura com un espai de *coworking*, de generació de coneixement, d'innovació, de millora professional i de creació d'ocupació. És un projecte que involucra Barcelona Activa, l'Àrea Metropolitana de Barcelona, la Diputació de Barcelona, el Consell Comarcal del Baix Llobregat, la UPC i Caixa Capital Risc. **[+]**

Clúster de l'automoció

Clúster de col·laboració i innovació entre les principals empreses del sector l'objectiu del qual és incrementar la competitivitat de l'automoció com a motor de l'economia catalana. A més de dos grans fabricants de cotxes, Catalunya té una xarxa d'empreses auxiliars de referència mundial, cinc centres de disseny, nombrosos centres tecnològics, una fira de primer nivell i el Circuit de Barcelona-Catalunya. Així mateix, pel que fa a la formació destaquen el Centre d'Excel·lència per a la Formació de Professionals d'Automoció de Martorell, el Centre de Formació en el sector de l'automoció del Servei d'Ocupació de Catalunya a Martorell i el Centre Tècnic de SEAT. **[+]**

Clúster de la Salut Mental de Catalunya

El clúster, amb centre neuràlgic a Sant Boi de Llobregat, resulta de la concentració d'empreses, serveis i institucions que a través de la interacció avancen en la recerca, la innovació i la formació; ofereixen a les persones que pateixen malalties mentals i les seves famílies respostes a les seves necessitats; i generen sinèrgies a través de la signatura d'acords de col·laboració i integració en xarxes tecnològiques estratègiques del país per tal d'afavorir les inversions empresarials en l'àmbit de la biotecnologia i la biomedicina. **[+]**

Parc Agrari del Baix Llobregat

El Parc Agrari del Baix Llobregat és un projecte consolidat, però que avui presenta reptes renovats. Entre aquests reptes se situa el propi manteniment de l'espai, inserit en una zona periurbana amb una forta pressió, però que juga un paper clau en el mosaic paisatgístic, ambiental i socioeconòmic del Llobregat i del conjunt de l'àrea metropolitana de Barcelona. El Parc actua en tres eixos particularment rellevants en clau de futur: l'impuls de la comercialització de proximitat per tal de consolidar les vendes de productes per mantenir les rendes de la pagesia; facilitar l'accés a la terra; i involucrar el conjunt de la societat en el seu funcionament i manteniment, en especial els més joves. **[+]**

Ruta del riu Llobregat

La Diputació de Barcelona promou la creació d'una ruta a peu al llarg dels 170 km del riu. Amb un màxim de nou etapes recorrerà des de les Fonts del Llobregat fins al Delta i es podria convertir en un camí de Gran Recorregut incloent trams per fer en bicicleta, en cotxe-*touring* i adaptats per a discapacitats. El projecte recupera a través del turisme i el senderisme el contingut econòmic d'un eix de referència de la industrialització catalana, i fomenta els valors socials i culturals de les tres comarques per les quals discorre. **[+]**

CoBoi

Posat en marxa el 2013, CoBoi és un espai de creació d'iniciatives empresarials amb impacte social i un punt de referència per a l'emprenedoria social, el cooperativisme, l'economia col·laborativa i la participació comunitària. Entre les iniciatives que impulsa trobem CoBoi Innova, una plataforma d'innovació oberta en què es plantejen solucions creatives i innovadores als reptes i desafiaments que presenta el nou context econòmic i social. L'Ajuntament de Sant Boi proposa a la ciutadania quins espais buits té detectats a la ciutat per tal que el talent emprenedor de la ciutadania hi pugui elaborar una proposta amb idees creatives, innovadores i sostenibles econòmicament. **[+]**

Begues Città Slow

Cittaslow és el moviment i model territorial que inspira l'estratègia de desenvolupament del municipi de Begues des de l'any 2013. Propugna una política ambiental especialment curosa amb la gestió del medi ambient, els residus i el reciclatge; l'estalvi d'energia; les produccions autòctones; la conservació del paisatge i una política urbanística que prioritzi l'espai públic i el patrimoni; l'hospitalitat i la salut; així com la implicació i sensibilització de la població cap al projecte de territori. En aquest marc s'alineen diferents iniciatives entre les quals destaquen l'espai de silenci, l'arranjament de camins, l'obertura d'horts, la promoció del quilòmetre zero, els mercats de proximitat i «allò fet a Begues» o, fins i tot, la dinamització de la filosofia de les ciutats lentes a Catalunya. **[+]**

Viladecans Smart City

Viladecans ha estat pionera en la introducció de les *smart cities* a casa nostra. Ara fa un pas més i mitjançant el projecte Smart city en clau de desenvolupament econòmic pretén assolir les fites següents: identificar les potencialitats i les oportunitats de les ciutats intel·ligents a Viladecans des de l'òptica del desenvolupament econòmic, comptant amb la participació de tots els actors i agents econòmics de la ciutat; definir un pla operatiu de les actuacions a impulsar des de promoció econòmica; i fixar els indicadors de quantitats i qualitats per avaluar l'impacte de les intervencions. **[+]**

COBOI, LABORATORI CÍVIC D'EMPRENEDORIA I ECONOMIA SOCIAL

Francesc Gutiérrez Marchena, *director de l'Àrea de Governança i Ciutadania. Ajuntament de Sant Boi de Llobregat*

Coboi neix en un context de greu crisi econòmica i com a resposta a diferents necessitats: per una banda, l'existència de més de 8.000 persones aturades a la ciutat, convertint-se en la primera preocupació per l'ajuntament, i, per altra banda la necessitat de redefinir la missió i el model de gestió de la xarxa de centres cívics de què Sant Boi s'havia anat dotant al llarg dels darrers 30 anys i que requeria un nou impuls.

En aquest sentit, els casals de barri de Sant Boi havien aconseguit ser instruments de participació, convivència i cohesió social però l'ajuntament es va fer una pregunta: què podem fer també per donar resposta des dels casals de barri a la primera prioritat del govern municipal, que és la reactivació econòmica i la generació d'ocupació?

La resposta és Coboi, un espai de creació d'iniciatives empresarials amb impacte social i un punt de referència per a l'emprenedoria social, el cooperativisme i l'economia col·laborativa, aquella que és capaç de generar valor amb valors.

El procés de co-creació

El desembre de 2012 l'ajuntament convida en un acte obert a persones emprenedores, entitats i col·lectius socials a crear conjuntament un projecte que permeti per una banda ocupar l'espai buit del casal de barri Casablanca, el més antic de la ciutat i que havia quedat obsolet, i a la vegada donar sortida a iniciatives de caràcter empresarial amb valor social.

Durant tot el 2013 més de seixanta persones i entitats participen activament en trobades formatives, tallers i grups de discussió en format cafès d'emprenedors per anar creant el prototip i el pla de viabilitat del propi projecte Coboi. I aquí és on radica una de les novetats i una clau de l'èxit del projecte: el fet d'haver estat concebut des del departament de Participació Ciutadana, amb tècniques i dinàmiques pròpies d'un procés col·lectiu de participació, més que com un servei de suport a les empreses convencional. Un altre element ha estat la participació en el projecte del col·lectiu Cotarro, que ha estat clau com a aliat estratègic, com a suport metodològic i per a l'establiment d'aliances en el sector de l'emprenedoria social.

Els ingredients de Coboi: persones, projectes i espais

Coboi és bàsicament una comunitat de persones emprenedores que en un entorn de confiança generen idees capaces de convertir-se en projectes innovadors i amb valor social. I tot això en un espai, el casal de barri Casablanca, que ha acabat sent una incubadora d'empreses socials, un espai de *coworking* i un centre d'activitat, formació i foment de l'economia social.

Per a Coboi el concepte *coworking* és quelcom més que un espai on diferents empreses comparteixen despeses conjuntes. És un espai en què, fruit d'un pla de treball definit de dinamització i cultiu de la relació entre les empreses i projectes que s'hi ubiquen, neixen oportunitats comunes. Per això la peça clau ha estat la creació de la figura d'una *host-dinamicultura* ubicada en el propi espai i amb habilitats relacionals, de gestió i d'acompanyament empresarial.

El grup assessor

Un altra fita important per a Coboi va ser la invitació a formar part del programa @emprensocia de la Generalitat de Catalunya. Això ha permès guanyar en escala i posar en relació el projecte amb actors clau de l'emprenedoria social de tot Catalunya: tal com defineix el propi programa @emprensocia, la possibilitat de formar part d'un ecosiste-

ma empenedor. Aquestes noves i altres aliances van permetre constituir el grup assessor de Coboi, format per divuit institucions, empreses, universitats, entitats financeres i associacions amb voluntat d'assessorar i anar validant el progrés del projecte.

El catàleg de serveis i activitats que ofereix Coboi

Tot aquest procés de cocreació al llarg de 2013 ha culminat en la definició d'un projecte que s'ha posat en marxa des de gener de 2014 i s'ha basat en quatre àrees de treball:

- La llançadora d'iniciatives d'emprenedoria social: a partir d'una subvenció de la Diputació de Barcelona vam convocar un concurs de projectes en el qual es van seleccionar 10 de 21 projectes presentats. Aquests 10 projectes van poder formar part d'una llançadora durant tres mesos en la qual van tenir accés a mentoring individual i col·lectiu, acompanyament comercial, formació, suport econòmic inicial i ús gratuït de l'espai *coworking* i els espais comuns de Coboi.
- L'espai *coworking*: a partir d'un innovador procés de participació amb la col·laboració del col·lectiu Raons Públiques, els membres de Coboi van poder pensar, definir el pla d'usos i fins i tot fabricar bona part del mobiliari. El resultat és un espai de 300 m² amb 12 llocs de treball disponibles, una sala de reunions i un espai relacional dotat amb fibra òptica, mobiliari reciclat, sostenible i molt funcional.
- Un programa estable de formació i suport al cooperativisme i l'economia social: arrel del projecte Coboi, Sant Boi ha estat denominat Municipi Cooperatiu per part de la Federació de Cooperatives de Treball de Catalunya. Això ens possibilita una oferta formativa estable en aquesta matèria i la celebració d'actes, seminaris, etc. com a punt de referència local i comarcal de l'economia cooperativa.
- El concurs de reptes i oportunitats: Coboi vol ser també un espai reptal, en què l'ajuntament convidarà anualment empreses, persones i col·lectius a través d'un concurs d'innovació oberta a donar resposta a diferents reptes i necessitats de la ciutat, de tal manera que aquelles idees que resultin seleccionades tindran l'oportunitat de desenvolupar-les a Coboi.
- L'emprenedoria inclusiva: gràcies a un conveni amb Acció contra el Hambre, hem posat en marxa la Llançadora d'Ocupació i Emprenedoria Inclusiva en què vint joves en recerca de feina reben un suport especialitzat durant 5 mesos per millorar la seva ocupabilitat i iniciar-los en l'emprenedoria.

En resum

Els principals resultats en els primers mesos de vida de Coboi són: una comunitat de més de 100 persones emprenedores, 10 projectes seleccionats en la primera llançadora que culminaran en la creació de 9 empreses al llarg de 2014, més de 20 accions formatives amb més de 400 beneficiaris i una remodelació participativa i eficient d'un centre cívic, dedicat a l'emprenedoria social, que ha triplicat en 3 mesos el nombre d'activitats i usuaris.

El principals reptes de cara al futur són dos: el primer la pròpia consolidació, continuïtat i sostenibilitat. Coboi neix amb una dotació econòmica municipal i ha aconseguit diferents fonts de finançament extern, però el futur passa per la generació d'ingressos propis (per les activitats i l'ús dels espais) de manera que la pròpia comunitat Coboi es corresponsabilitzi de la seva sostenibilitat. I el segon la seva transferibilitat. Volem que Coboi sigui una experiència replicable per tal d'afavorir un ecosistema empenedor més enllà del nostre municipi.

RECULL ESTADÍSTIC. BAIX LLOBREGAT

	Baix Llobregat		Província		Variació 2012-2013		Pes Baix Llobr./ Província	
	2012	2013	2012	2013	Baix Llobr.	Província	2012	2013
ENTORN								
Nombre de municipis		30		311				9,6%
Superfície total (km²)		486,0		7726,5				6,3%
Superfície mitjana municipal (km²)		16,2		24,8				nc
DEMOGRAFIA								
Població Total	806.799	808.644	5.552.050	5.540.925	0,2%	-0,2%	14,5%	14,6%
Densitat (hab./km²)	1.660	1.664	719	717	0,2%	-0,2%	nc	nc
Homes	400.126	400.278	2.722.394	2.711.403	0,0%	-0,4%	14,7%	14,8%
Dones	406.673	408.366	2.829.656	2.829.522	0,4%	0,0%	14,4%	14,4%
Població de menys de 16 anys	145.030	146.254	908.243	912.434	0,8%	0,5%	16,0%	16,0%
Població potencialment activa (16-64)	541.137	537.903	3.691.461	3.659.668	-0,6%	-0,9%	14,7%	14,7%
Població de 65 anys i més	120.632	124.487	952.346	968.823	3,2%	1,7%	12,7%	12,8%
Població ETCA¹	808.644	781.574	5.468.249	5.494.415	-3,3%	0,5%	14,8%	14,2%
Pob. resident a l'estranger	7.320	8.309	144.537	158.150	13,5%	9,4%	5,1%	5,3%
Índex de dependència global	49,1	50,3	50,4	51,4	2,5%	2,0%	nc	nc
Índex d'envelliment	83,2	85,1	104,9	106,2	2,3%	1,3%	nc	nc
Nacionalitat espanyola	714.782	719.291	4.759.979	4.768.935	0,6%	0,2%	15,0%	15,1%
Nacionalitat estrangera	92.017	89.353	792.071	771.990	-2,9%	-2,5%	11,6%	11,6%
Taxa d'estrangeria total	11,4%	11,0%	14,3%	13,9%	-0,4pp	-0,3pp	nc	nc
Taxa d'estrangeria extracomunitaria	8,5%	8,2%	11,2%	10,9%	-0,3pp	-0,4pp	nc	nc
Població de menys de 16 anys	16.782	16.321	133.316	130.670	-2,7%	-2,0%	12,6%	12,5%
Població potencialment activa (16-64)	72.963	70.705	641.643	623.424	-3,1%	-2,8%	11,4%	11,3%
Població de 65 anys i més	2.272	2.327	17.112	17.896	2,4%	4,6%	13,3%	13,0%
Àfrica	26.153	25.645	185.871	182.327	-1,9%	-1,9%	14,1%	14,1%
Amèrica	31.995	29.560	282.325	263.237	-7,6%	-6,8%	11,3%	11,2%
Àsia	6.892	7.271	119.543	119.523	5,5%	0,0%	5,8%	6,1%
Europa	26.930	26.809	203.737	206.271	-0,4%	1,2%	13,2%	13,0%
Unió Europea	23.233	22.955	169.417	170.709	-1,2%	0,8%	13,7%	13,4%
Resta del món	47	68	595	632	44,7%	6,2%	7,9%	10,8%
5 principals nacionalitats (comarca)	43.372	41.879	311.354	301.259	-3,4%	-3,2%	13,9%	13,9%
Marroc	22.978	22.427	141.636	138.815	-2,4%	-2,0%	16,2%	16,2%
Romania	6.718	6.571	37.155	36.429	-2,2%	-2,0%	18,1%	18,0%
Equador	6.160	5.291	52.530	44.836	-14,1%	-14,6%	11,7%	11,8%
Itàlia	4.162	4.150	39.519	40.545	-0,3%	2,6%	10,5%	10,2%
Xina	3.354	3.440	40.514	40.634	2,6%	0,3%	8,3%	8,5%
ACTIVITAT ECONÒMICA								
Nombre d'empreses	20.165	19.988	171.657	171.362	-0,9%	-0,2%	11,7%	11,7%
Agricultura	31	29	693	701	-6,5%	1,2%	4,5%	4,1%
Indústria	2.620	2.569	18.535	18.210	-1,9%	-1,8%	14,1%	14,1%
Construcció	2.055	1.861	14.416	13.306	-9,4%	-7,7%	14,3%	14,0%
Serveis	15.459	15.529	138.013	139.145	0,5%	0,8%	11,2%	11,2%
Dimensió mitjana	10,15	10,24	10,2	10,2	0,1	0,0	nc	nc
Agricultura	2,3	2,2	3,2	3,1	-0,1	-0,1	nc	nc
Indústria	16,6	16,5	16,0	15,9	0,0	-0,1	nc	nc
Construcció	6,2	6,0	5,0	4,8	-0,2	-0,2	nc	nc
Serveis	9,6	9,7	10,0	9,9	0,1	0,0	nc	nc
15 Principals sectors d'activitat	15.065	14.864	120.262	119.495	-1,3%	-0,6%	12,5%	12,4%
Comerç detall, exc. vehicles motor	3.223	3.221	27.398	27.435	-0,1%	0,1%	11,8%	11,7%
Comerç engròs, exc. vehicles motor	2.086	2.070	14.453	14.505	-0,8%	0,4%	14,4%	14,3%
Serveis de menjar i begudes	1.911	1.947	15.714	15.768	1,9%	0,3%	12,2%	12,3%
Activitats especialitzades construcció	1.308	1.195	8.374	7.780	-8,6%	-7,1%	15,6%	15,4%
Transport terrestre i per canonades	1.097	1.030	5.908	5.601	-6,1%	-5,2%	18,6%	18,4%
Altres activitats de serveis personals	843	813	6.974	6.881	-3,6%	-1,3%	12,1%	11,8%
Venda i reparació de vehicles motor	649	655	4.198	4.162	0,9%	-0,9%	15,5%	15,7%
Construcció d'immobles	663	594	5.409	5.001	-10,4%	-7,5%	12,3%	11,9%
Educació	563	591	4.978	5.131	5,0%	3,1%	11,3%	11,5%
Productes metàl·lics, exc. maquinària	610	584	3.629	3.545	-4,3%	-2,3%	16,8%	16,5%
Activitats immobiliàries	541	573	6.606	6.843	5,9%	3,6%	8,2%	8,4%
Activitats jurídiques i de comptabilitat	453	460	6.247	6.320	1,5%	1,2%	7,3%	7,3%
Activitats sanitàries	444	447	4.912	4.974	0,7%	1,3%	9,0%	9,0%
Serveis a edificis i de jardineria	398	396	2.876	2.886	-0,5%	0,3%	13,8%	13,7%
Serveis tècnics arquitectura i enginyeria	276	288	2.586	2.663	4,3%	3,0%	10,7%	10,8%

RECULL ESTADÍSTIC. BAIX LLOBREGAT (continuació)

	Baix Llobregat		Província		Variació 2012-2013		Pes Baix Llobr./ Província	
	2012	2013	2012	2013	Baix Llobr.	Província	2012	2013
MERCAT DE TREBALL								
Ocupats	253.285	253.534	2.112.892	2.107.805	0,1%	-0,2%	12,0%	12,0%
Assalariats	204.707	204.704	1.747.474	1.740.734	0,0%	-0,4%	11,7%	11,8%
Autònoms	48.578	48.830	365.418	367.071	0,5%	0,5%	13,3%	13,3%
15 Principals sectors d'activitat	166.956	166.220	1.289.741	1.285.386	-0,4%	-0,3%	12,9%	12,9%
<i>Comerç detall, exc. vehicles motor</i>	25.889	26.462	232.364	233.548	2,2%	0,5%	11,1%	11,3%
<i>Comerç engròs, exc. vehicles motor</i>	26.082	25.726	148.423	146.492	-1,4%	-1,3%	17,6%	17,6%
<i>Serveis de menjar i begudes</i>	17.215	16.978	122.001	123.638	-1,4%	1,3%	14,1%	13,7%
<i>Activitats especialitzades construcció</i>	14.495	13.149	76.637	71.497	-9,3%	-6,7%	18,9%	18,4%
<i>Transport terrestre i per canonades</i>	11.083	10.791	71.736	69.470	-2,6%	-3,2%	15,4%	15,5%
<i>Educació</i>	10.309	10.662	115.064	117.493	3,4%	2,1%	9,0%	9,1%
<i>Adm. pública, Defensa i SS obligatòria</i>	9.148	9.597	115.528	118.982	4,9%	3,0%	7,9%	8,1%
<i>Serveis a edificis i de jardineria</i>	8.541	8.720	71.659	71.271	2,1%	-0,5%	11,9%	12,2%
<i>Activitats sanitàries</i>	8.328	8.584	129.136	129.066	3,1%	-0,1%	6,4%	6,7%
<i>Emmagatzematge i afins al transport</i>	7.922	8.047	29.343	29.306	1,6%	-0,1%	27,0%	27,5%
<i>Productes metàl·lics, exc. maquinària</i>	7.511	7.032	37.041	35.701	-6,4%	-3,6%	20,3%	19,7%
<i>Indústries de productes alimentaris</i>	5.503	5.538	35.236	34.923	0,6%	-0,9%	15,6%	15,9%
<i>Venda i reparació de vehicles motor</i>	5.340	5.333	32.869	32.149	-0,1%	-2,2%	16,2%	16,6%
<i>Vehicles de motor, remolcs i semiremolcs</i>	5.171	5.188	33.216	33.109	0,3%	-0,3%	15,6%	15,7%
<i>Altres activitats de serveis personals</i>	4.419	4.413	39.488	38.741	-0,1%	-1,9%	11,2%	11,4%
Agricultura	460	471	7.896	7.791	2,4%	-1,3%	5,8%	6,0%
Indústria	47.222	46.131	329.386	322.253	-2,3%	-2,2%	14,3%	14,3%
Construcció	19.542	17.597	115.706	106.461	-10,0%	-8,0%	16,9%	16,5%
Serveis	186.061	189.335	1.659.904	1.671.300	1,8%	0,7%	11,2%	11,3%
Sectors clau	122.302	120.247	785.982	768.202	-1,7%	-2,3%	15,6%	15,7%
Sectors estratègics	30.860	32.280	353.585	360.001	4,6%	1,8%	8,7%	9,0%
Sectors impulsors	53.994	53.921	488.823	490.650	-0,1%	0,4%	11,0%	11,0%
Sectors independents	46.129	47.084	484.502	488.952	2,1%	0,9%	9,5%	9,6%
Activitats d'alt contingut tecnològic²	23.527	24.235	175.556	177.211	3,0%	0,9%	13,4%	13,7%
Ind. Tecnologia alta	2.745	2.867	23.655	23.565	4,4%	-0,4%	11,6%	12,2%
Ind. Tecnologia mitjana-alta	13.746	13.598	89.718	89.505	-1,1%	-0,2%	15,3%	15,2%
Ind. Tecnologia mitjana-baixa	12.579	11.977	69.164	66.410	-4,8%	-4,0%	18,2%	18,0%
Ind. Tecnologia baixa	12.857	12.582	92.532	89.317	-2,1%	-3,5%	13,9%	14,1%
Serveis basats en el coneixement	50.239	52.285	617.384	624.715	4,1%	1,2%	8,1%	8,4%
Serveis de tecnologia alta-punta	7.036	7.770	62.183	64.141	10,4%	3,1%	11,3%	12,1%
Serveis no basats en el coneixement	91.232	91.054	697.519	695.474	-0,2%	-0,3%	13,1%	13,1%
Aturats registrats	71.396	68.869	481.112	463.474	-3,5%	-3,7%	14,8%	14,9%
Homes	35.513	33.884	244.045	231.757	-4,6%	-5,0%	14,6%	14,6%
Dones	35.883	34.985	237.067	231.717	-2,5%	-2,3%	15,1%	15,1%
Nacionals	59.505	58.440	390.882	382.433	-1,8%	-2,2%	15,2%	15,3%
Estrangers	11.891	10.429	90.230	81.041	-12,3%	-10,2%	13,2%	12,9%
Agricultura	428	451	4.703	4.862	5,4%	3,4%	9,1%	9,3%
Indústria	11.443	10.367	77.178	71.217	-9,4%	-7,7%	14,8%	14,6%
Construcció	10.856	9.395	68.833	60.377	-13,5%	-12,3%	15,8%	15,6%
Serveis	45.263	45.124	307.841	303.966	-0,3%	-1,3%	14,7%	14,8%
Sense ocupació anterior	3.406	3.532	22.557	23.052	3,7%	2,2%	15,1%	15,3%
Població activa local estimada	427.593	425.926	2.911.233	2.892.231	-0,4%	-0,7%	14,7%	14,6%
Taxa d'atur registrat estimada	16,7%	16,2%	16,6%	16,0%	-0,5pp	-0,5pp	nc	nc
Homes	15,5%	14,9%	15,7%	15,0%	-0,6pp	-0,6pp	nc	nc
Dones	18,1%	17,7%	17,6%	17,2%	-0,5pp	-0,4pp	nc	nc
Nombre de contractes total	176.119	175.698	1.603.630	1.619.436	-0,2%	1,0%	11,0%	10,8%
Beneficiaris de prestacions	45.386	41.882	307.090	283.795	-7,7%	-7,6%	14,8%	14,8%
Taxa Cobertura Prestacions	66,8%	64,1%	67,0%	64,5%	-2,7pp	-2,5pp	nc	nc
BENESTAR I QUALITAT DE VIDA								
Renda Bruta per càpita ¹	13.728	13.914	15.301	15.577	1,3%	1,8%	nc	nc
% Recollida selectiva de residus municipals ¹	37,9%	37,3%	36,8%	37,5%	-0,6pp	0,7pp	nc	nc
Llits hospitalaris per 1.000 hab.	5,5	5,5	4,9	4,9	-0,7%	0,0%	nc	nc
Places en residències per a gent gran*1000 hab>75 ¹	109	106	86	84	0,0	0,0	nc	nc
Nombre de piscines cobertes*10.000 hab.	1,1	1,1	0,9	0,9	4,4%	1,6%	nc	nc
FINANCES PÚBLIQUES³								
Ingressos. Classificació econòmica	761.016	778.842	6.143.124	5.936.266	2,3%	-3,4%	12,4%	13,1%
Despeses. Classificació econòmica	754.191	775.564	6.079.298	5.899.557	2,8%	-3,0%	12,4%	13,1%
Deute viu	401.272	474.057	3.616.472	3.592.929	18,1%	-0,7%	11,1%	13,2%

1. Dades dels anys 2011 i 2012. 2. Es consideren d'alt contingut tecnològic les activitats industrials de tecnologia alta i mitjana-alta i els serveis de tecnologia alta-punta. 3. Xifres en milers d'euros. nc: no calculable.
pp: punts percentuals. Per ampliar dades consulteu el programa Hermes <http://www.diba.cat/hermes>. Vegeu l'apartat de Metodologia, al final del l'anàlisi de totes les comarques, per la definició dels indicadors.

BARCELONÈS

La comarca del Barcelonès¹ té una superfície de 146 km², l'1,9% de la superfície de la província de Barcelona, i està integrada per 5 municipis. Barcelona n'és la capital.

«El Barcelonès lidera el percentatge de població estrangera sobre el total»

Amb 2.240.437 habitants, el Barcelonès aplega el 40,4% de la **població** provincial. El 2013 la població descendeix lleugerament (-0,6%), la segona major pèrdua després de la del Berguedà, i que eixuga el també lleuger increment del 0,3% produït el 2012. La població estacional mitjana estimada de l'any 2012, és a dir, el nombre de persones que hi ha a la comarca sigui perquè hi resideixen, hi treballen, hi estudien o perquè, sense tenir-hi la residència habitual, hi passen algun període de temps (vacances, estiu, caps de setmana, etc.) és de 2.257.804, un 100,2% de la població resident d'aquest any.

El Barcelonès és la comarca amb major densitat de població: 15.367 hab./km², gairebé 22 vegades la mitjana provincial. Excepte a Sant Adrià de Besos (+1%), la població es redueix en els altres municipis: -0,6% a Barcelona i a Badalona, -1,2% a l'Hospitalet de Llobregat i -0,5% a Santa Coloma de Gramenet.

El 65,8% de la població es troba en edat de treballar (16 a 64 anys), percentatge similar al provincial (66%), mentre que el 13,9% és menor de 16 anys (per sota del 16,5% provincial) i el 20,3% té 65 anys o més (per sobre del 17,5% provincial). En conseqüència, la relació entre la població més gran i la més jove o índex d'envelliment mostra que el Barcelonès, amb 146 persones de 65 anys i més per cada 100 joves menors de 16 anys, és la segona comarca més envellida després del Berguedà (166) i molt per damunt de la mitjana provincial (106).

La població del barcelonès augmenta un 2,2% del 2003 al 2013, el menor increment provincial i molt per sota de l'increment mitjà provincial del 9,7%. Destaca l'augment poblacional del tram de 0 a 14 anys (12,9%) i del de 30 a 64 (9,1%), seguit pel moderat increment de la població de 65 anys i més (4,7%), mentre que el de 15 a 29 disminueix un 22,2% (vegeu Gràfic 2).

El 17,8% (397.976) de la població del Barcelonès és estrangera, la comarca amb un major percentatge i notablement superior a la mitjana provincial (13,9%). La població nouvinguda torna a disminuir lleugerament el 2013 (-1,7%) després de l'augment del 2012 (1,5%), i resta lluny del creixement mitjà anual del 23,3% de la darrera dècada (2000-2010). Així, el 84% de la població estrangera té entre 16 i 64 anys, vint-i-dos punts per sobre del 61,9% de la població autòctona. El 78% dels estrangers són extracomunitaris. Les cinc primeres nacionalitats sumen el 36% de la població estrangera de la comarca: el 8,8% és pakistanesa, el 7,5% marroquina, el 6,8% xinesa, el 6,6% italiana i el 6,5% equatoriana, nacionalitat que disminueix un 14,5% en el darrer any.

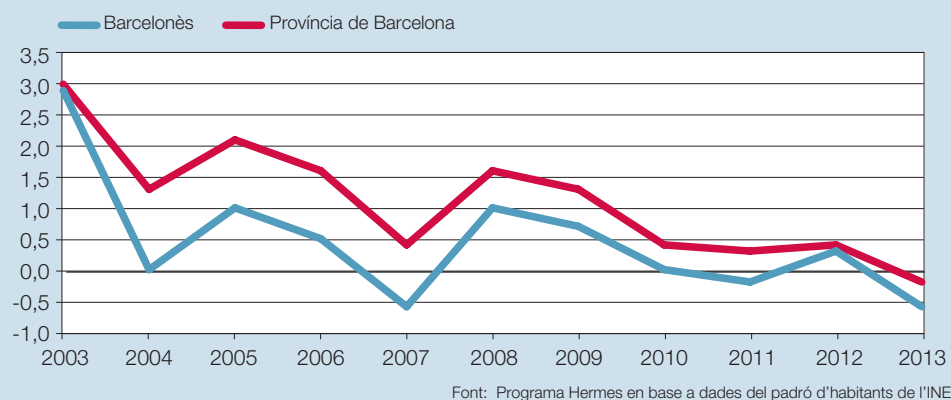
El nombre de residents a l'estranger augmenta un 8,3% el 2013, fins arribar als 114.406, el 5,1% de la població comarcal, el valor comarcal més elevat. Tot i així, s'ha de tenir en compte el biaix estadístic que es produeix per l'efecte capitalitat de Barcelona ciutat, sobretot en molts ciutadans nacionalitzats que viuen a l'estranger i que trien les capitals més conegudes a l'hora d'inscriure's en el consolat.

Segons les dades de l'Anuari Econòmic Comarcal de CatalunyaCaixa, el **VAB** real del Barcelonès es va contraure d'un 1% el 2012, que contrasta amb el lleuger augment del 2011 (1,3%), però que és millor que la reducció mitjana de Catalunya (-1,4%). Els resultats del 2012 reflecteixen la caiguda generalitzada de tots els sectors, amb especial incidència de la construcció (-7,3%), seguida pel primari (-2,2%), industrial (-2%) i serveis (-0,5%). Amb aquesta nova caiguda, la reducció del VAB comarcal en el període de crisi 2007-2012 és del -1,2%, inferior a la reducció mitjana catalana (-4%).

1. Per a més detall vegeu el Recull Estadístic al final del capítol.

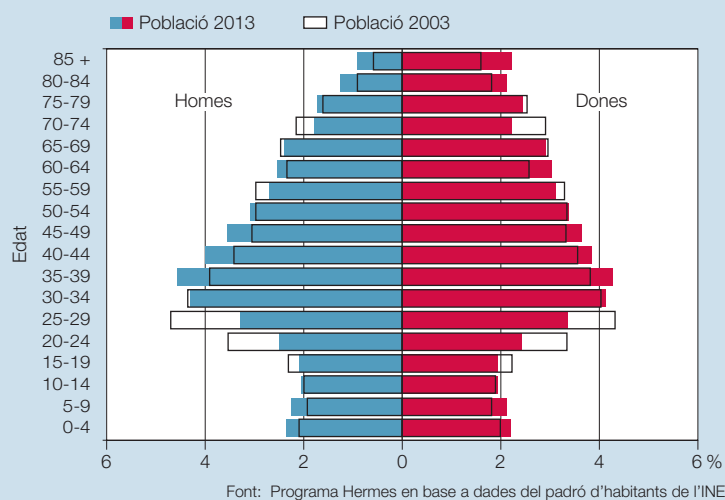
Taxes de variació de la població total, 2003-2013
(en percentatge)

Gràfic 1

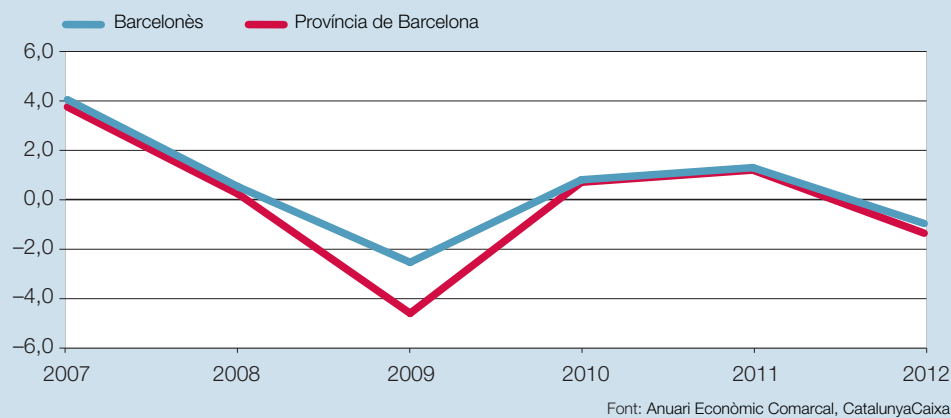
Piràmide d'edats del Barcelonès, 2003-2013
(en percentatge)

Gràfic 2

Taxes reals de variació del Valor Afegit Brut (VAB)
(en percentatge)

Gràfic 3

«La meitat dels llocs de treball assalariat de la comarca pertanyen a activitats que conformen l'economia del coneixement en sentit ampli»

A finals del 2013 hi ha 82.735 **empreses** al Barcelonès, el 48,3% de les empreses de la província, el mateix pes que a l'any 2012. Durant l'últim any, el nombre d'empreses es manté amb un lleuger repunt del 0,2%, el segon de la província després del Garraf (0,3%). D'aquesta manera es trenca la tendència reduccionista dels darrers sis anys. L'estructura empresarial està dominada per la petita empresa, i en especial la microempresa: el 77% de les empreses tenen menys de 5 treballadors i el 20,1% entre 6 i 50. Les empreses mitjanes (entre 51 i 250 treballadors) sumen el 2,3%. Cal destacar que el Barcelonès és la comarca amb un major percentatge de grans d'empreses (més de 250 treballadors), amb el 0,6% del total. La dimensió mitjana és d'11,5 treballadors per empresa, la més gran de la província i superior als 10,2 del conjunt provincial.

El teixit empresarial de la comarca està dominat pel sector terciari: el pes de les empreses de serveis (88,3%) és el més elevat de la província. Per contra, el percentatge d'empreses industrials (5,4%) és el més baix de la província, com també ho és el pes de les empreses de la construcció (6,3%). Interanualment, continua la pèrdua d'empreses en tres dels quatre sectors (-6,1% en la construcció, -3,8% en la indústria i -2,9% en l'agricultura), mentre que les empreses dels serveis augmenten un 1%. El 85% de les empreses es troben a Barcelona i el 6,2% a L'Hospitalet de Llobregat. Sant Adrià de Besòs, Badalona i especialment Santa Coloma de Gramenet, segueixen perdent empreses, mentre que Barcelona i L'Hospitalet de Llobregat les mantenen.

En l'anàlisi del teixit empresarial segons la base de dades SABI (Sistema Anual de Balanços Ibèrics) cal tenir en compte, com també en la resta de l'anàlisi d'aquesta comarca, l'efecte de capitalitat que genera la ciutat de Barcelona. Així, 142 empreses declaren un import net de xifra de vendes de més de cent milions d'euros el 2012 i d'aquestes, onze més de mil milions. Entre les empreses líders en facturació destaquen distribuïdores i comercialitzadores d'energia (Gas Natural, Endesa), fabricació de vehicles (Nissan Motor Iberica, SA), construcció d'edificis i recollida de residus (Fomento de Construcciones y Contratas, SA), comerç de productes alimentaris (Caprabo, SA), fabricació de perfums i cosmètica (Antonio Puig, SA) i comerç a l'engròs de combustibles (Meroil, SA).

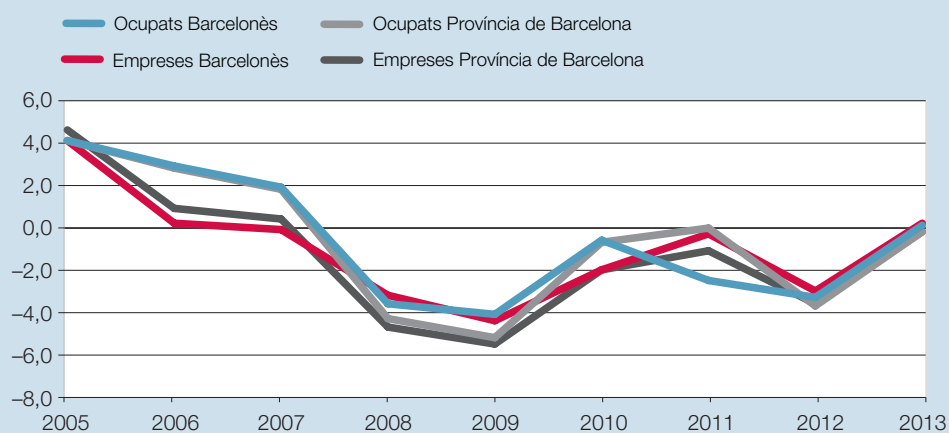
Al Barcelonès hi ha 1.093.384 llocs de treball a final del 2013, el 51,9% dels ocupats de la província. L'**ocupació** pràcticament es manté, només augmenta un 0,1%, trencant la tendència reduccionista iniciada el 2008. La recuperació del treball autònom (0,3%) és sensiblement superior a l'assalariat (0,1%), tendència que es produeix també en el conjunt de les comarques barcelonines. L'estructura ocupacional és semblant a l'empresarial: el sector terciari marca el major percentatge de la província (87,9%), mentre que l'ocupació industrial i de la construcció marquen els valors més baixos de la província, amb el 8,4% i 3,7% respectivament. Interanualment, només els serveis manté els llocs de treball (0,7%), mentre que la indústria perd el 2,4%, la construcció el 8,1% i l'agricultura l'11,7%.

El 38,4% de l'ocupació assalariada pertany a la petita empresa, el menor pes de la província (12,9% fins a 5 treballadors i 25,5% de 6 a 50 treballadors), el 20,6% a la mitjana empresa i el 41% restant a la gran empresa, el major pes provincial. L'ocupació es disminueix en la petita empresa i es manté en la mitjana gran.

Dels quinze principals subsectors per nombre d'ocupats, vuit han perdut ocupació durant el 2013. Cal destacar les *activitats especialitzades construcció* (-6,2%), i les *altres activitats de serveis personals* (-4,1%). Per altre banda veiem un augment en els *serveis socials sense allotjament* (19,3%), les *activitats administratives d'oficina* (16,1%) i els *serveis de tecnologia de la informació* (6,6%). En termes absoluts i considerant tots els subsectors (vegeu Gràfics 5 i 6), les pèrdues més notables d'ocupació es produeixen, en les *activitats de lloguer* (-3.303), les *activitats especialitzades de la construcció* (-1.624) i en la *construcció d'immobles* (-1.436), mentre que els increments més importants es donen en les *activitats administratives d'oficina* (4.373) i *serveis socials sense allotjament* (2.836).

Taxes de variació interanuals dels ocupats i empreses, 2005-2013
(en percentatge)

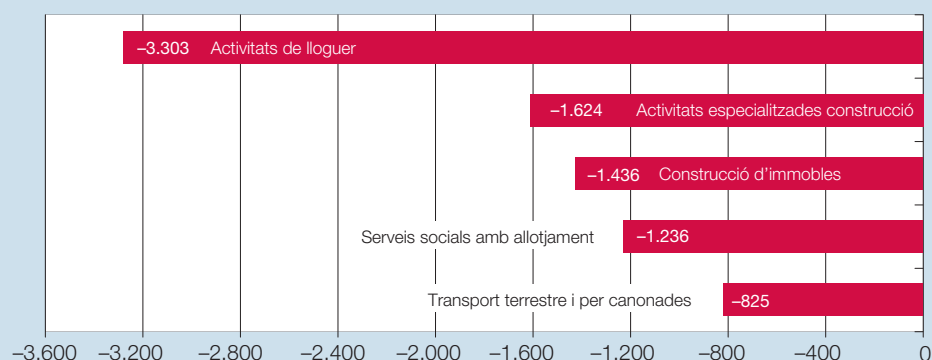
Gràfic 4

Font: Programa Hermes, en base a dades del Departament d'Empresa i Ocupació

Subsectors d'activitat amb més pèrdua d'ocupació. Barcelonès, 2013
(en nombres absoluts)

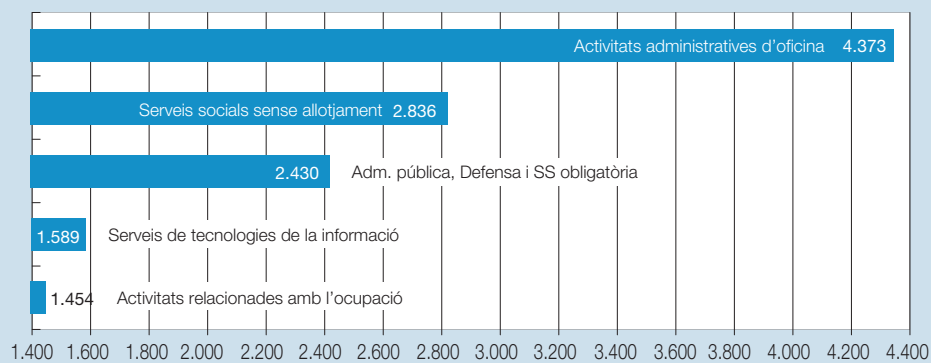
Gràfic 5

Font: Programa Hermes en base a dades del Departament d'Empresa i Ocupació

Subsectors d'activitat amb més guany d'ocupació. Barcelonès, 2013
(en nombres absoluts)

Gràfic 6

Font: Programa Hermes en base a dades del Departament d'Empresa i Ocupació

El 85,7% de l'ocupació es troba a Barcelona, el 7,6% a L'Hospitalet de Llobregat, el 4,5% a Badalona, l'1,3% a Santa Coloma de Gramenet i el 0,8% a Sant Adrià de Besòs. Igual com passa amb les empreses, Sant Adrià de Besòs, Badalona i especialment Santa Coloma de Gramenet, segueixen perdent empreses, mentre que Barcelona i L'Hospitalet de Llobregat les mantenen.

El 9,1% de l'ocupació assalariada de la comarca pertany al conjunt d'activitats d'alt contingut tecnològic (*indústria de tecnologia alta, indústria de tecnologia mitjana-alta i serveis de tecnologia alta-punta*), pes inferior al 10,2% provincial. L'evolució interanual és positiva (0,9%), el mateix increment que el provincial i molt superior a l'evolució de l'ocupació assalariada total (0,1%). Les *indústries de tecnologia alta i mitjana-alta* tenen una ocupació lleugerament inferior a la del conjunt de la provincial, mentre que l'ocupació en *serveis de tecnologia alta-punta* presenta un pes superior al provincial. En el darrer any ha augmentat l'ocupació en els *serveis de tecnologia alta-punta* (1,7%), mentre que s'ha mantingut en les *indústries de tecnologia mitjana-alta i alta*.

Afegint a aquestes activitats l'ocupació en serveis basats en el coneixement, amb un pes del 43,1%, s'obté que el conjunt d'activitats que configuren l'economia del coneixement en sentit ampli (alt contingut tecnològic i serveis basats en el coneixement) ofereix el 52,3% de l'ocupació assalariada comarcal, el percentatge més elevat de les onze comarques barcelonines i per sobre del 46,1% de mitjana provincial. L'augment interanual dels llocs de treball en aquest sector ha estat de l'1,2%.

L'anàlisi de les relacions intersectorials de l'estructura productiva mostra una alta concentració d'ocupats en sectors d'activitat clau. El 30% dels llocs de treball de la comarca pertanyen a aquests sectors, davant del 36,4% de la província. L'ocupació en sectors impulsors, aquells amb un elevat poder arrossegador però poca capacitat de ser arrossegats, també és inferior a la comarca (22,6%) que a la província (23,3%). L'ocupació en sectors estratègics, aquells amb elevada capacitat d'absorció per altres sectors però no d'arrossegament, amb un pes del 22,4%, és superior a la provincial, del 17,1%, com també ho és el pes dels sectors independents, amb escassa capacitat d'absorció i d'arrossegament, amb el 25,1% a la comarca i el 23,2% a la província.

**«El Barcelonès segueix marcant la menor taxa d'atur a final de 2013
i presenta la tercera major disminució interanual»**

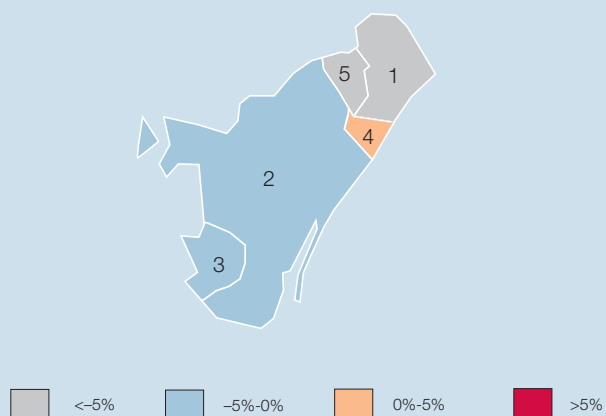
Després de dos anys amb increments de l'atur, del 8,7% el 2011 i del 3,7% el 2012, el 2013 l'atur disminueix un 3,9%, reducció semblant a la provincial (-3,7%). A final del 2013 hi ha 169.587 persones **aturades**, el 37% de l'atur provincial. La taxa d'atur a final d'any és del 14,6%, la més baixa de la província i per sota de la taxa provincial (16%).

Per municipis (vegeu Mapa 1), la taxa d'atur més baixa a final d'any és la de Barcelona (12,9%) i contrasta fortament amb les taxes de Sant Adrià de Besòs (21,6%), Santa Coloma de Gramenet (20,7%), Badalona (19,1%) i L'Hospitalet de Llobregat (17,5%). Del 2012 al 2013 l'atur disminueix en tots els municipis, destacant la reducció del -11,6% a Badalona.

El 52% dels aturats a la comarca són homes. Les taxes d'atur tant femenina (15%) com masculina (14,2%) són les menors de la província. Per edats, el 5,6% té menys de 25 anys, el 47,4% té entre 25 i 44 anys i el 47,1% té més de 45 anys. Interanualment, l'atur disminueix en les edats més joves (-9,7%), i en les edats centrals (-9,4%), mentre que augmenta entre les persones de més de 45 anys (3,2%).

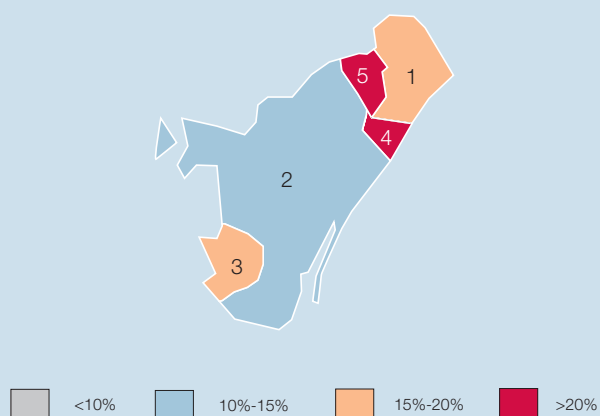
El Barcelonès aplega el major percentatge d'atur als serveis (72,1%) i el menor percentatge d'atur a la indústria (10,8%) i l'agricultura (0,5%). El 12,2% pertany a la construcció i el 4,4% restant són

Variació dels aturats registrats

- 1 Badalona
- 2 Barcelona
- 3 Hospitalet de Llobregat (L')
- 4 Sant Adrià de Besòs
- 5 Santa Coloma de Gramenet

Taxa d'atur registrat

aturats sense ocupació anterior (SOA). Interanualment, el nombre d'aturats del sector de la construcció es el que presenta una major disminució (-11,7%), seguit per la indústria (-8,6%) i l'agricultura (-5,9%). L'atur en els serveis disminueix un moderat -1,9% i els aturats sense ocupació anterior es mantenen.

L'atur disminueix interanualment en tots els nivells formatius. Destaca la reducció en *sense estudis* (-16,9%) i en els que tenen *altres estudis post-secundaris* (-11,9%). L'atur entre els que tenen l'*educació general*, que sumen sis de cada deu aturats, cau un 3,4%. Durant el 2013 els aturats estrangers disminueixen un 9,8%, i se situen en 33.948 aturats, el 20% dels aturats de la comarca, per sobre del pes 17,5% que tenen a la província.

A final del 2013 hi ha concedides 104.458 prestacions per desocupació, un 7,7% menys que l'any anterior. La taxa de cobertura, o percentatge de desocupats registrats que reben algun tipus de prestació, baixa del 67% el 2012 al 64,4% al 2013 (la mateixa taxa que la del conjunt provincial). El Barcelonès és la comarca amb major pes relatiu de prestacions contributives respecte del total (54,8%). En canvi, marquen el menor pes relatiu en les assistencials (37,4%). El 7,8% restant són de renda activa d'inserció.

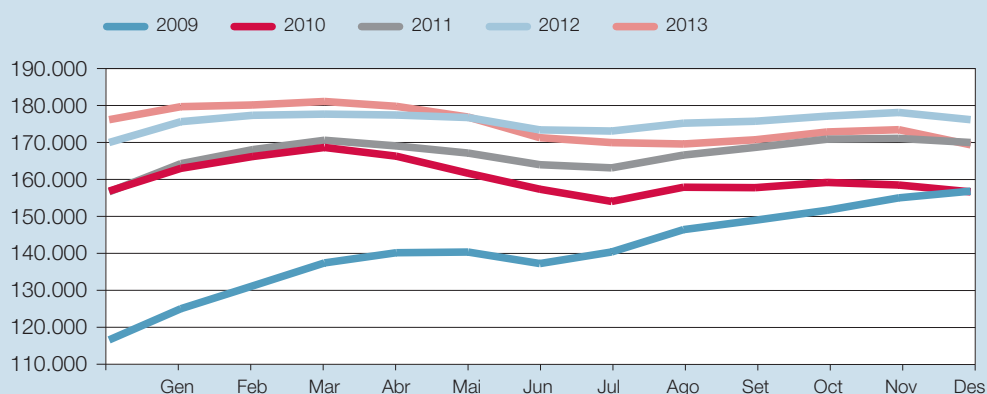
La **contractació laboral** del 2013 augmenta un 1,3%, tancant l'any amb 888.380 contractes de treball formalitzats, el 54,8% del total provincial. La contractació masculina (47,2%) és inferior a la femenina (52,2%). La contractació disminueix entre els més joves (-6,7% els menors de 20 anys) i entre els majors de 45 anys (-5%). La contractació s'incrementa en els serveis (1,6%) i la indústria (0,6%), mentre que es redueix a l'agricultura (-36,3%), la construcció (-4,2%). La contractació temporal, el 89% del total, augmenta un 5,1% mentre que la indefinida cau un 21,5%.

La ciutat de Barcelona configura el node d'atracció **turística** més important de la província de Barcelona i de Catalunya. Tot i la presència dels altres quatre municipis de la comarca (Badalona, Santa Coloma de Gramenet, Sant Adrià de Besòs i l'Hospitalet de Llobregat), les dades sobre l'activitat turística al Barcelonès (Quadre 1) estan plenament condicionades per l'evolució de la ciutat de Barcelona. Tot i l'indubtable pes de la ciutat, cal destacar l'esforç que segueixen fent aquests municipis en matèria turística, integrant nous recursos turístics i serveis complementaris a l'oferta creixent de la destinació Barcelona. El Barcelonès disposa de 73.690 places hoteleres (no n'hi ha cap d'establiments de turisme rural o càmping), un volum que representa el 53,6% de totes les places d'hotels a la província de Barcelona. En aquest àmbit, la comarca ha crescut un 7% respecte l'any anterior. Les dades relatives a la demanda de la comarca resulten més estables que en la resta de comarques de la província. La seva evolució és constant, tot i que el nombre de viatgers allotjats en els hotels, s'ha estabilitzat al llindar dels 6,90 milions (0,2% menys que l'any anterior), les pernoctacions, amb un volum de 17,3 milions de nits d'hotel han crescut un 2,7% més que l'any anterior. Un dels trets més destacables rau en l'indicador d'ocupació hotelera; la poca estacionalitat de la què gaudeix la ciutat de Barcelona beneficia l'ocupació mitjana dels hotels de la comarca que durant el 2013 va ser del 72,4%, 0,4 pp més que l'any anterior i 13,6 pp per damunt de la mitjana d'ocupació d'establiments hotelers de la província.

Quant a les **finances públiques**, durant l'exercici 2013 el pressupost inicial d'ingressos del conjunt dels municipis de la comarca disminueix un 7,5% respecte el 2012, i les despeses un 7,9%, superiors a les del conjunt de la província. El deute viu també disminueix un 2,9%. Per habitant, les despeses suposen 1.155 euros, amb 79,4 en despeses d'inversió, mentre que els ingressos corrents suposen 1.153 euros/hab. El deute viu per habitant se situa en 660 euros, per sobre dels 648 euros de mitjana provincial. El deute viu representa el 53% dels ingressos corrents de Barcelona ciutat, valor inferior a la mitjana comarcal (57%), i a la provincial (63%). En aquesta relació deute viu / ingressos corrents torna a destacar pel seu baix percentatge el municipi de Sant Adrià de Besòs (13%).

Comparació de l'evolució mensual dels aturats registrats. Barcelonès, 2009-2013

Gràfic 7

Font: Programa Hermes, en base a dades del Departament d'Empresa i Ocupació

Indicadors de l'activitat turística al Barcelonès, 2012 i 2013

Quadre 1

	Barcelonès			Prov. Barcelona*		
	2012	2013	Var. 12-13 (%)**	2012	2013	Var. 12-13 (%)**
Places en establiments hotelers	68.869	73.690	7,0	64.036	63.619	-0,7
Places en càmpings	0	0	0,0	42.796	43.975	2,8
Places en establiments de turisme rural	0	0	0,0	4.477	4.621	3,2
Nombre de viatgers allotjats en hotels (en milers)	6.910,9	6.897,3	-0,2	2.944,5	3.006,6	2,1
Nombre de viatgers allotjats en càmpings (en milers)	n.d	n.d	n.d	547,5	569,2	4,0
Nombre de viatgers allotjats en establiments de turisme rural (en milers)	n.d	n.d	n.d	74,7	81,4	9,0
Nombre de pernотacions en hotels (en milers)	16.870,6	17.328,9	2,7	9.552,1	9.640,4	0,9
Nombre de pernотacions en càmpings (en milers)	n.d	n.d	n.d	2.384,1	2.409,8	1,1
Nombre de pernотacions en establiments de turisme rural (en milers)	n.d	n.d	n.d	231,7	217,9	-6,0
Grau d'ocupació hotelera (en %)	72,0	72,4	0,4	59,9	58,8	-1,1
Grau d'ocupació en càmpings (en %)	n.d	n.d	n.d	46,0	43,8	-2,2
Grau d'ocupació en establiments de turisme rural (en %)	n.d	n.d	n.d	16,2	16,0	-0,2

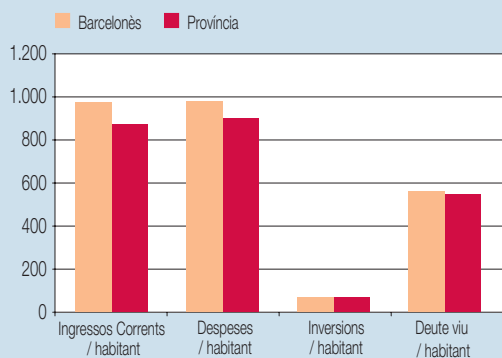
*Sense el Barcelonès, a excepció del grau d'ocupació hotelera.

**La variació en grau d'ocupació és en punts percentuals.

Font: INE, Idescat, Programa Hermes

Finances públiques, 2013 (Ràtios Euros per habitant)

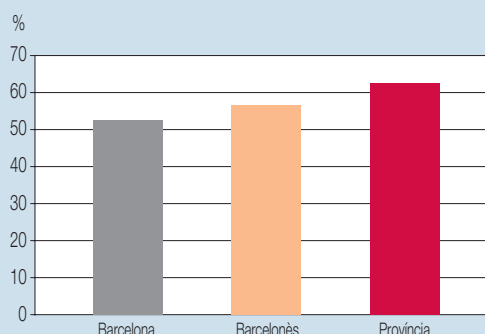
Gràfic 8

Font: Web del Ministerio de Hacienda y Administraciones Públicas

Finances públiques, 2013 (Deute viu / Ingressos corrents, en %)

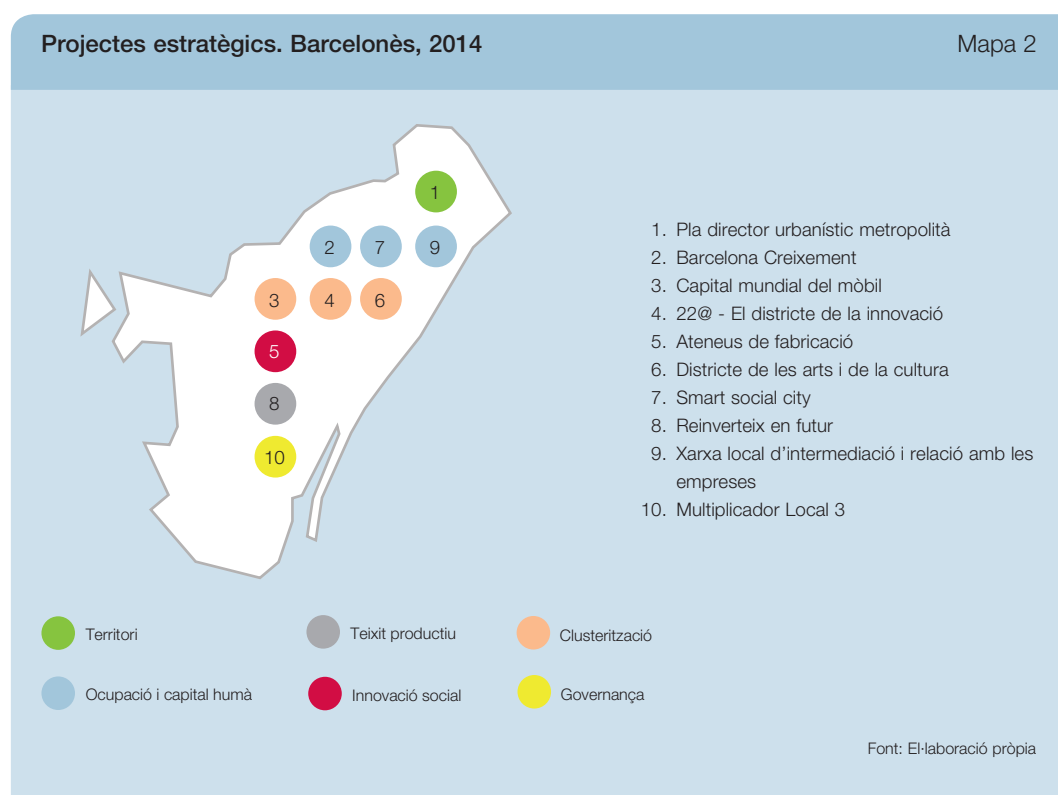
Gràfic 9

Font: Web del Ministerio de Hacienda y Administraciones Públicas

Segons l'índex InnoBaix², el 2012 el sistema d'**innovació** del Barcelonès es manté per quart any consecutiu en la primera posició del rànquing comarcal català. És en les condicions territorials del sistema on obté un clar lideratge, atès que se situa al capdavant en quasi bé totes les dimensions analitzades. Tant pel que fa a la proximitat a les infraestructures científicotecnològiques, el desenvolupament dels serveis de suport a la innovació, en les capacitats per col·laborar i transferir coneixements, com en la capacitat de crear i desenvolupar el talent. En canvi, en l'àmbit de les infraestructures TIC i de comunicació i en les habilitats per adoptar innovacions la comarca se situa en la tercera posició i en l'exigència dels mercats en la segona posició. En la dimensió empresarial del sistema d'innovació, el Barcelonès se situa en quarta posició, per darrera de dues comarques gironines –el Pla de l'Estany (primera) i el Gironès (tercera)– i del Vallès Occidental (segona) en l'àmbit territorial metropolità. Finalment, pel que fa als resultats del sistema, se situa en segona posició, altre cop per darrera del Vallès Occidental i per davant del Gironès.

En relació amb els **projectes estratègics**, s'identifiquen al mapa 2 i es descriuen a la pàgina següent.

2. Sistema d'indicadors que mesura l'estat i posició dels sistemes territorials d'innovació i que s'estructura en base a tres dimensions: els factors externs a l'empresa que determinen la capacitat d'innovar dels territoris (inputs), els factors interns a l'empresa i l'eficàcia i els resultats de la innovació (outputs). Vegeu l'estudi complet a <http://www.diba.cat/promoeco>.

MAPA DE PROJECTES ESTRATÈGICS LOCALS DEL BARCELONÈS

Pla director urbanístic metropolità

La redacció del Pla Director Urbanístic metropolità és una oportunitat per reflexionar sobre el futur de la ciutat metropolitana. Correspon als PDU, entre altres, establir les directrius per coordinar l'ordenació urbanística d'un territori supramunicipal; fixar les determinacions sobre el desenvolupament urbanístic sostenible, la mobilitat de les persones i mercaderies i el transport públic; establir mesures de protecció del sòl no urbanitzable; concretar i delimitar les reserves de sòl per a les grans infraestructures; i la programació de polítiques supramunicipals de sòl i d'habitatge, concertades amb els ajuntaments afectats. **[+]**

Barcelona Creixement

Barcelona Creixement és una iniciativa liderada per l'Ajuntament de Barcelona que pretén ser el centre del conjunt de polítiques orientades a promoure el desenvolupament econòmic de la ciutat en els propers anys, garantint les condicions per al creixement. Comprèn cinc mesures clau: impulsar la marca Barcelona; implementar l'oficina d'atenció a l'empresa; crear l'anomenat Barcelona Economic Showroom; convertir la capitalitat del mòbil en motor econòmic dels diferents sectors; i implantar una zona franca d'empresadors a Barcelona. La taula de concertació del projecte està formada per representants del sector públic, del sector empresarial i del sector del coneixement. **[+]**

Capital mundial del mòbil

Mobile World Capital Barcelona (MWCB) és una iniciativa destinada a convertir la capital de Catalunya en un referent de l'anomenada transformació *mobile*. És un instrument que ha d'actuar com a motor per al desenvolupament i la internacionalització del conjunt del teixit empresarial. Entre altres vessants, per tal d'impulsar el creixement metropolità es vol fomentar l'activitat econòmica relacionada amb el mòbil i convertir la MWCB en la plataforma de proves d'aplicacions, serveis i continguts avançats en l'àmbit de la mobilitat. En aquest projecte industrial es busca crear sinèrgies entre oferta i demanda, detectar els actors que possibiliten la transformació esmentada i articular les iniciatives d'un emergent sector d'activitat econòmica al voltant de la mobilitat. **[+]**

22@-El districte de la innovació

El projecte 22@Barcelona transforma dues-centes hectàrees de sòl industrial del Poblenou en un districte productiu innovador que ofereix espais moderns per a la concentració estratègica d'activitats intensives en coneixement. Com a intervenció de renovació econòmica, constitueix una oportunitat única per transformar el Poblenou en una important plataforma científica, tecnològica i cultural. Des del punt de vista de la renovació urbana, respon a la necessitat de recuperar el dinamisme econòmic i social del Poblenou i crea un entorn divers i equilibrat. Com a projecte de renovació social, afavoreix la interrelació entre els diferents professionals i la participació de la comunitat en les oportunitats que els ofereixen les noves tecnologies. **[+]**

Ateneus de fabricació

Barcelona pretén introduir la fabricació digital a la ciutat mitjançant els ateneus de fabricació. Entre les seves funcions generals destaca l'educació, la integració i la cohesió social així com la generació d'oportunitats laborals, pensant no tant en allò que les noves tecno-

logies permeten fer com en les necessitats de la comunitat que els acull. Han de ser, per tant, equipaments capaços de transformar la vida dels veïns en qüestions tan bàsiques com la pobresa energètica, la reparació d'objectes o l'apoderament artístic i cultural. L'ateneu de les Corts està en funcionament i en breu obrirà el de Ciutat Meridiana. És previst que n'hi hagi un per cada districte de la ciutat. **[+]**

Districte de les arts i de la cultura

L'Hospitalet de Llobregat impulsa un nou districte de les arts i de la cultura, amb la identificació, la publicació i la senyalització de la zona delimitada per Tecla Sala, l'edifici Freixas, Cosme Toda i Can Triet fins al barri del centre, perquè esdevingui un eix cultural que concentri creativitat artística i musical (formació, creació, producció i difusió). La imbrincació entre territori i cultura pretén convertir la ciutat en pol d'atracció ja sigui com a lloc de residència, de trobada de creadors i empreses de diferents disciplines, com a receptora de públic visitant o, fins i tot, com a referent comercial. **[+]**

Smart social city

L'objectiu del projecte és fer de l'Hospitalet de Llobregat una ciutat més eficaç i eficient en la gestió dels seus recursos. Es potencien diferents espais del coneixement a fi de desenvolupar la ciutat creativa, la ciutat promotora, la ciutat emprenedora i la ciutat relacional. El projecte posa de relleu la necessitat d'innovar, de crear llocs de treballs qualificats, de produir i consumir coneixement, de generar sinèrgies entre la iniciativa pública i la iniciativa privada sense oblidar el paper que ha de tenir la universitat. **[+]**

Reinverteix en futur

L'objectiu d'aquest projecte és aprofitar el talent local per impulsar el creixement econòmic i la generació d'ocupació. És una iniciativa d'identificació i activació d'inversors per a noves empreses organitzada conjuntament per Barcelona Activa, Compas Private Equity, BCN Business Angels i la Fundació INLEA. Consisteix en un programa d'aprenentatge per reorientar professionals de perfil directiu, executiu o empresarial amb experiència, coneixements i capital propi per tal que puguin reinvertir els seus actius en projectes innovadors. **[+]**

Xarxa local d'intermediació i relació amb les empreses

Actuació integral de suport a les persones demandants d'ocupació en l'àmbit de la informació, l'orientació, la intermediació i la inserció laboral. S'executa en xarxa pels agents del Barcelonès Nord, amb criteris d'especialització i complementarietat, per tal d'optimitzar els recursos i millorar la qualitat dels serveis públics d'ocupació en la resposta a les necessitats del mercat de treball. Integra tres tipologies d'actuacions: generalistes, de suport específic i transversals, aquestes darreres per potenciar el treball en comú. **[+]**

Multiplificador Local 3 (LM3)

L'avaluació del Multiplificador Local 3 a Santa Coloma de Gramenet és una eina de dinamització del comerç i l'economia local. Es tracta de la primera vegada que s'aplica a casa nostra aquesta metodologia conceptualitzada per la New Economics Foundation. La mesura de la circulació monetària ha de permetre adoptar estratègies adreçades a endogeneïtzar l'economia i assolir una major contribució de la despesa pública en el desenvolupament local. **[+]**

20 ANYS DE TURISME DE BARCELONA. 100 MILIONS DE TURISTES

Gabriel Guilera, *director de Comunicació i Estratègia de Turisme de Barcelona*

En 20 anys d'història de Turisme de Barcelona, l'activitat turística a la capital de Catalunya ha experimentat una evolució meteòrica. En dues dècades, la ciutat ha incrementat el nombre de turistes que s'han allotjat als seus hotels en un 203%. A finals de 2012, el còmput global acumulat ja era de 93.259.955 visitants. Si hi sumem els més de set milions i mig de turistes que el darrer any 2013 han fet nit a Barcelona, en aquests dos decennis llargs s'assoleix la xifra rodona de 100 milions de turistes! Barcelona, la ciutat dels cent milions.

Les pernoctacions hoteleres dibuixen encara una progressió major, ja que gairebé es multipliquen per quatre, incrementant un 274% fins a l'any 2012. L'acumulat és de més de 210 milions de pernoctacions si els sumem les nits d'hotels facturades durant el 2013.

Turisme de vacances i de negocis

El salt qualitatiu descrit per la ciutat sobretot s'ha produït per l'increment del segment del turisme vacacional, propens en general a estades més llargues que el turisme de reunions, tradicional fortalesa de l'activitat turística a Barcelona.

I és que en l'anàlisi d'aquests 20 anys reclama poderosament l'atenció, l'excel·lent apreciació que ha viscut el turisme vacacional. Entre 1993 i 2012, els turistes arribats a Barcelona per motius d'oci es van disparar un 437,8%. Cada cop la ciutat capta clients procedents de més mercats, una de les conseqüències positives de la globalització de l'economia.

Un èxit viscut en paral·lel, paradoxalment, a la consolidació del segment del turisme professional. Vint anys enrere era la gran fortalesa del turisme a Barcelona, amb pràcticament el 64% dels visitants que captava la Ciutat Comtal. Si bé en aquestes dues dècades ha perdut participació en el pastís del turisme barceloní, en valors absoluts tampoc no ha parat de créixer, amb una apreciació (1992-2012) del 95%.

Destaquem igualment la fortalesa del turisme de reunions per enfortir i capacitar el sector turístic local. En la doble dècada posterior als JJOO de 1992, Barcelona ha guanyat posicions tant en el rànking de l'ICCA com en el de la UIA. En nombre de delegats, el salt endavant ha estat del 240,9% (dels 175.323 de 1993 als 597.610 de 2012).

Quart port de creuers del món

El que no era, ni de bon tros, un dels actius principals de la ciutat són els creuers, que han assolit aquesta consideració després d'un camí a l'alça espectacular, en què han incrementat la seva activitat a Barcelona en un 1.483% quant a nombre de creueristes, en el període 1993-2012.

Ara és una de les principals cartes de presentació de la ciutat en el sector turístic. La feina de Turisme de Barcelona en els seus primers anys d'història ho explica, com també l'aposta que en aquesta mateixa direcció ha formulat el Port de Barcelona. L'activitat genera 300 milions d'euros anuals per a la capital catalana.

Queden molt lluny els 152.000 creueristes acreditats l'any 1993. El total de passatgers de creuer registrats l'any 2013 va ser de 2,6 milions de clients, un 8% més que l'any 2012. En 20 anys han iniciat, finalitzat o fet escala a la capital catalana al voltant de 27,5 milions de creueristes. Fruit d'aquesta evolució, Barcelona s'ha situat com el quart port de creuers de tot el món, superat només per tres competidors del Carib que, per proximitat, es nodreixen del poderós mercat nord-americà.

El mateix patró de creixement és el que ha conegut el Barcelona Bus Turístic. En dues dècades de funcionament, més de 25 milions de persones han descobert la ciutat a bord dels seus autobusos, de la mà de Turisme de Barcelona i de TMB.

Ús dels equipaments d'oci i cultura

El Barcelona Bus Turístic (BBT) és la punta de llança de l'oferta de productes turístics que *Turisme de Barcelona* crea i gestiona per facilitar al turista el coneixement de la ciutat. I ho és també per redistribuir els efectes d'aquesta important manifestació social per tota la ciutat. A través del seu carnet de descomptes, el bus cogestionat pel consorci porta cada any uns 650.000 turistes als diferents equipaments d'oci i culturals de Barcelona.

De fet, aquesta és també una derivada molt interessant de l'activitat turística que capta la ciutat, tant a través de *Turisme de Barcelona*, com mitjançant els actors privats del sector. En el període 1993-2012, els usuaris dels equipaments culturals i lúdics es van disparar un 286%. En el període analitzat es registra un salt endavant de 20 milions d'usuaris que en un percentatge elevadíssim cal imputar al turisme i que, per tant, ha ajudat la ciutat al manteniment econòmic de la seva oferta de cultura i de lleure.

Com si fossin vasos comunicants, altres infraestructures han evolucionat de manera força similar. El passatge de l'aeroport del Prat descriu també una acceleració contundent del 263% entre 1993 i 2012, en passar d'un volum de 9,6 milions d'usuaris als més de 35 milions registrats l'any passat. Reflex del salt endavant que ha experimentat Barcelona com a destinació turística urbana global. El percentatge principal de turisme que cada any rep la ciutat entra per l'aeroport.

Mercats emissors

Hi ha més dades que documenten aquesta capacitat d'atracció. Com per exemple que, entre 1993 i 2012, van visitar Barcelona 9,8 milions de ciutadans britànics. Obviant possibles repetitivitats, equival a que un 15,8% de la població del Regne Unit s'ha allotjat als hotels de la ciutat. Per esmentar dos mercats fidels a Barcelona, l'11,6% dels italians s'haurien també deixat seduir per la capital catalana; en el cas de França el percentatge se situaria en el 10,4% de la seva població.

Barcelona ha funcionat molt bé com a destinació per al turisme internacional. De fet, aquest és un dels indicadors que registren una empena més gran, en passar d'1,5 milions de turistes estrangers l'any 1993 als 5,8 milions de forans l'any 2012.

Entre els mercats emissors destaca el paper del turista dels Estats Units, que en el període 1993-2012 se situa com el segon client internacional de la ciutat, només superat pel Regne Unit. En aquests 20 anys, Barcelona ha triplicat el volum de turistes amb passaport dels Estats Units.

El salt del parc hoteler

L'èxit turístic de la ciutat, amb aquesta evolució a l'alça sòlida i persistent, s'ha produït en paral·lel al creixement del parc hoteler de la capital de Catalunya. En el període 1993-2012, el nombre de places disponibles es va incrementar en un 148,6%, amb la lectura qualitativa que reclama l'evolució de la gamma alta, molt més intensa, amb una apreciació del 308% del nombre de places d'hotels de cinc estrelles que ofereix la ciutat. És a dir, que en el segment en què més s'ha crescut és en el de més valor afegit. I això té conseqüències positives sobre els negocis i l'economia general de la ciutat.

Una altra dada que per a Turisme de Barcelona té especial significació és el volum de visites que ha registrat el Mirador de Colom, la icona de la ciutat que explota comercialment el consorci de promoció turística. En el període 1993-2012, incloent-hi alguns mesos en què el mirador va estar tancat, aquest equipament va descobrir el front marítim de Barcelona a més de 2,5 milions de persones.

AVALUACIÓ DEL MULTIPLICADOR LOCAL 3 (LM3) COM A EINA DE DINAMITZACIÓ DEL COMERÇ I L'ECONOMIA LOCAL A SANTA COLOMA DE GRAMENET

Encarna Díaz Herrera, *cap del Departament de Comerç, Fires i Disciplina de Mercat. Ajuntament de Santa Coloma de Gramenet*
Oriol Tuson Ganuza, *tècnic del Departament de Comerç, Fires i Disciplina de Mercat. Ajuntament de Santa Coloma de Gramenet*

Una anàlisi innovadora per enfortir l'economia local

L'Ajuntament de Santa Coloma de Gramenet, a través del Departament de Comerç, Fires i Disciplina de Mercat, ha realitzat durant el 2013 i amb vocació de continuïtat per al 2014, l'actuació *Avaluació del Multiplicador Local 3 a Santa Coloma de Gramenet com a eina de dinamització del comerç i l'economia local (LM3)*. Aquesta actuació ha estat possible gràcies al cofinançament de la Diputació de Barcelona, a través de les Iniciatives Territorials Innovadores del Catàleg d'Activitats i Serveis 2013 i ha comptat amb la col·laboració de Social Trade Organisation (STRO), fundació holandesa especialitzada en la introducció de sistemes de pagament digital arreu del món. L'actuació s'emmarca igualment en el projecte d'economia social i solidària, coordinat per STRO *Digipay4Growth*: els governs, les PIME i els consumidors realitzen despeses a través d'un sistema de pagaments digital que estimula el creixement econòmic i la creació d'ocupació a través de l'augment de les vendes i l'accés a crèdits per a les PIME (*Digipay4Growth*). L'objectiu és transformar alguns mecanismes de l'economia local de Santa Coloma de Gramenet introduint circuits tancats de pagament digital per tal que fomentin, d'una banda, el condicionament de la despesa en una xarxa de comerç i empresa local i, de l'altra, la generació d'un sistema de préstec mutu entre els membres d'aquesta xarxa.

La mesura de la circulació monetària

L'actuació LM3 per a l'any 2013 s'ha dut a terme amb l'objectiu de conèixer quants dels diners que s'inverteixen des de l'Ajuntament de Santa Coloma de Gramenet es tornen a gastar dins del mateix municipi, i quants se'n gasten a fora i, per tant fuguen de la localitat.

L'estudi s'ha iniciat amb la realització d'un qüestionari, per tal d'anàlitzar com circulen els diners dins de Santa Coloma de Gramenet. El qüestionari consta d'unes preguntes concretes sobre les despeses mensuals que tenim, com per exemple, quants diners es dediquen a alimentació, quants es gasten dins del comerç local i quants fora de la localitat. Aquestes qüestions han estat respostes per consumidors, treballadors municipals, i empresaris dels sectors del comerç i els serveis de la ciutat, de diferents subsectors i zones comercials.

Un cop analitzades les dades de l'estudi, s'obtenen uns resultats desagregats i un indicador global que ha de permetre millorar la dinamització del comerç i l'economia de la ciutat en general, i afinar la canalització de despesa pública en el marc del projecte *Digipay4Growth*, en particular.

Una major propensió a la despesa pública municipal sobre el teixit local pot compensar una disminució de la despesa per qüestions pressupostàries i generar més activitat econòmica i llocs de treball a la ciutat. Ara bé, com ho mesurem això? D'aquí la motivació principal d'una actuació que, un cop desenvolupades les polítiques d'estímul de la demanda interna permetin corregir, en la mesura del possible, determinades fuites de despesa –*Digipay4Growth* és un projecte d'economia social i solidària que fixa aquest objectiu entre els seus

principals– serà convenient reavaluar amb el propòsit de mesurar si s'ha produït, i en quin grau, una evolució positiva que permeti localitzar una major circulació dels diners dins d'aquesta economia local.

El multiplicador de despesa

Pel que fa als resultats de l'indicador LM3, en la fase de treball 2013, cal indicar prèviament que, en el document es realitza una important crítica a aquesta metodologia de la *New Economics Foundation* (NEF), aplicada per primera vegada a l'Estat espanyol i que, per tant, és del tot innovador en el marc d'una societat com la nostra, ja que està pensada per a la seva aplicació en països de cultura anglosaxona.

Concretament s'ha estudiat tres onades de despesa. L'onada 1 determina els ingressos inicials que s'injectaran per part del consistori en concepte de salaris dels treballadors municipals. L'onada 2 analitza com aquests ingressos inicials es gasten a l'economia local. L'onada 3 estudia la mesura en què les empreses locals reinverteixen els ingressos procedents de l'onada 2, mitjançant proveïdors i treballadors locals propis.

En dades, els costos de personal (onada 1) representen un total de 29.329.192,18 €, un 31,4 % del total del pressupost municipal. En general, si la persona viu a Santa Coloma de Gramenet el percentatge de despesa al municipi creix (onada 2). Això és cert per als serveis de la llar i l'alimentació, però no per als articles de la llar, per exemple. En dades agregades, el sector de l'alimentació mostra una proporció mitjana de 0,57 (sobre 1) de diners revertits en el teixit productiu local, proporcions que baixen significativament en sectors com el de la roba (0,40) i articles de la llar (0,31). Finalment, pel que fa a l'anàlisi de despesa del sector del comerç i els serveis colomencs (onada 3) trobem que aquesta es realitza, en gran part, fora del municipi en forma de compra de subministraments (84,60 % del total de la despesa realitzada) i només els costos de personal suposen una despesa duta a terme majoritàriament a la ciutat (87,27% del total de la despesa en costos de personal).

Continuïtat del projecte

Finalment, reprenent la pregunta clau sobre com mesurem la circulació del diner a Santa Coloma de Gramenet, l'enfocament de la tasca que té continuïtat durant el 2014, sempre agafant dades referents a l'any 2013, fixa l'onada 1 en altres capítols de la despesa municipal, com les subvencions a entitats i els ajuts a particulars, entre d'altres. Les conclusions, quantitatives i qualitatives, d'una anàlisi d'aquestes característiques, es perfila que seran d'una gran vàlua a l'hora de determinar quant i com es pot revertir el percentatge de despesa que realitzen les entitats beneficiàries de, per exemple, les subvencions a entitats ciutadanes per a projectes destinats al foment d'activitats socioculturals, que, durant el 2013, únicament reverteixen en la ciutat una despesa estimada en un 22,9 % del total (onada 2).

Més informació a: www.gramecomerc.com

RECULL ESTADÍSTIC. BARCELONÈS

	Barcelonès		Província		Variació 2012-2013		Pes Barcelonès/ Província	
	2012	2013	2012	2013	Barcelonès	Província	2012	2013
ENTORN								
Nombre de municipis		5		311				1,6%
Superfície total (km²)		145,8		7726,5				1,9%
Superfície mitjana municipal (km²)		29,2		24,8				nc

DEMOGRAFIA

Població Total	2.254.052	2.240.437	5.552.050	5.540.925	-0,6%	-0,2%	40,6%	40,4%
Densitat (hab/km²)	15.460	15.367	719	717	-0,6%	-0,2%	nc	nc
Homes	1.083.183	1.074.075	2.722.394	2.711.403	-0,8%	-0,4%	39,8%	39,6%
Dones	1.170.869	1.166.362	2.829.656	2.829.522	-0,4%	0,0%	41,4%	41,2%
Població de menys de 16 anys	311.297	311.808	908.243	912.434	0,2%	0,5%	34,3%	34,2%
Població potencialment activa (16-64)	1.491.869	1.473.928	3.691.461	3.659.668	-1,2%	-0,9%	40,4%	40,3%
Població de 65 anys i més	450.886	454.701	952.346	968.823	0,8%	1,7%	47,3%	46,9%
Població ETCA¹	2.248.921	2.257.804	5.468.249	5.494.415	0,4%	0,5%	41,1%	41,1%
Pob. resident a l'estranger	105.652	114.406	144.537	158.150	8,3%	9,4%	73,1%	72,3%
Índex de dependència global	51,1	52,0	50,4	51,4	1,8%	2,0%	nc	nc
Índex d'envel·liment	144,8	145,8	104,9	106,2	0,7%	1,3%	nc	nc
Nacionalitat espanyola	1.849.080	1.842.461	4.759.979	4.768.935	-0,4%	0,2%	38,8%	38,6%
Nacionalitat estrangera	404.972	397.976	792.071	771.990	-1,7%	-2,5%	51,1%	51,6%
Taxa d'estrangeria total	18,0%	17,8%	14,3%	13,9%	-0,2pp	-0,3pp	nc	nc
Taxa d'estrangeria extracomunitaria	14,2%	13,8%	11,2%	10,9%	-0,4pp	-0,4pp	nc	nc
Població de menys de 16 anys	55.633	55.165	133.316	130.670	-0,8%	-2,0%	41,7%	42,2%
Població potencialment activa (16-64)	341.296	334.173	641.643	623.424	-2,1%	-2,8%	53,2%	53,6%
Població de 65 anys i més	8.043	8.638	17.112	17.896	7,4%	4,6%	47,0%	48,3%
Àfrica	41.971	41.354	185.871	182.327	-1,5%	-1,9%	22,6%	22,7%
Amèrica	164.605	154.738	282.325	263.237	-6,0%	-6,8%	58,3%	58,8%
Àsia	94.625	93.381	119.543	119.523	-1,3%	0,0%	79,2%	78,1%
Europa	103.378	108.111	203.737	206.271	4,6%	1,2%	50,7%	52,4%
Unió Europea	83.825	87.735	169.417	170.709	4,7%	0,8%	49,5%	51,4%
Resta del món	393	392	595	632	-0,3%	6,2%	66,1%	62,0%
5 principals nacionalitats (comarca)	149.380	143.782	316.806	306.226	-3,7%	-3,3%	47,2%	47,0%
Pakistan	36.723	35.025	42.607	41.396	-4,6%	-2,8%	86,2%	84,6%
Marroc	30.125	29.709	141.636	138.815	-1,4%	-2,0%	21,3%	21,4%
Xina	27.150	26.867	40.514	40.634	-1,0%	0,3%	67,0%	66,1%
Itàlia	24.919	26.133	39.519	40.545	4,9%	2,6%	63,1%	64,5%
Equador	30.463	26.048	52.530	44.836	-14,5%	-14,6%	58,0%	58,1%

ACTIVITAT ECONÒMICA

Nombre d'empreses	82.566	82.735	171.657	171.362	0,2%	-0,2%	48,1%	48,3%
Agricultura	35	34	693	701	-2,9%	1,2%	5,1%	4,9%
Indústria	4.632	4.454	18.535	18.210	-3,8%	-1,8%	25,0%	24,5%
Construcció	5.551	5.211	14.416	13.306	-6,1%	-7,7%	38,5%	39,2%
Serveis	72.348	73.036	138.013	139.145	1,0%	0,8%	52,4%	52,5%
Dimensió mitjana	11,52	11,50	10,2	10,2	0,0	0,0	nc	nc
Agricultura	7,8	6,5	3,2	3,1	-1,2	-0,1	nc	nc
Indústria	18,4	18,7	16,0	15,9	0,3	-0,1	nc	nc
Construcció	5,7	5,5	5,0	4,8	-0,2	-0,2	nc	nc
Serveis	11,5	11,5	10,0	9,9	0,0	0,0	nc	nc
15 Principals sectors d'activitat	60.759	60.722	119.021	118.482	-0,1%	-0,5%	51,0%	51,2%
<i>Comerç detall, exc. vehicles motor</i>	13.461	13.435	27.398	27.435	-0,2%	0,1%	49,1%	49,0%
<i>Serveis de menjar i begudes</i>	7.645	7.607	15.714	15.768	-0,5%	0,3%	48,7%	48,2%
<i>Comerç engròs, exc. vehicles motor</i>	6.425	6.460	14.453	14.505	0,5%	0,4%	44,5%	44,5%
<i>Activitats immobiliàries</i>	4.154	4.287	6.606	6.843	3,2%	3,6%	62,9%	62,6%
<i>Activitats jurídiques i de comptabilitat</i>	3.894	3.982	6.247	6.320	2,3%	1,2%	62,3%	63,0%
<i>Llars que ocupen personal domèstic</i>	3.824	3.867	4.327	4.405	1,1%	1,8%	88,4%	87,8%
<i>Altres activitats de serveis personals</i>	3.410	3.352	6.974	6.881	-1,7%	1,3%	48,9%	48,7%
<i>Activitats sanitàries</i>	2.896	2.940	4.912	4.974	1,5%	1,3%	59,0%	59,1%
<i>Activitats especialitzades construcció</i>	2.964	2.786	8.374	7.780	-6,0%	-7,1%	35,4%	35,8%
<i>Educació</i>	2.468	2.516	4.978	5.131	1,9%	3,1%	49,6%	49,0%
<i>Activitats associatives</i>	2.204	2.206	3.133	3.137	0,1%	0,1%	70,3%	70,3%
<i>Construcció d'immobles</i>	2.298	2.178	5.409	5.001	-5,2%	-7,5%	42,5%	43,6%
<i>Transport terrestre i per canonades</i>	2.122	2.029	5.908	5.601	-4,4%	-5,2%	35,9%	36,2%
<i>Publicitat i estudis de mercat</i>	1.530	1.562	2.002	2.038	2,1%	1,8%	76,4%	76,6%
<i>Serveis tècnics arquitectura i enginyeria</i>	1.464	1.515	2.586	2.663	3,5%	3,0%	56,6%	56,9%

RECULL ESTADÍSTIC. BARCELONÈS (continuació)

	Barcelonès		Província		Variació 2012-2013		Pes Barcelonès/ Província	
	2012	2013	2012	2013	Barcelonès	Província	2012	2013
MERCAT DE TREBALL								
Ocupats	1.092.260	1.093.384	2.112.892	2.107.805	0,1%	-0,2%	51,7%	51,9%
Assalariats	950.823	951.520	1.747.474	1.740.734	0,1%	-0,4%	54,4%	54,7%
Autònoms	141.437	141.864	365.418	367.071	0,3%	0,5%	38,7%	38,6%
15 Principals sectors d'activitat	711.137	718.960	1.296.901	1.303.139	1,1%	0,5%	54,8%	55,2%
Comerç detall, exc. vehicles motor	116.072	115.618	232.364	233.548	-0,4%	0,5%	50,0%	49,5%
Adm. pública, Defensa i SS obligatòria	79.223	81.653	115.528	118.982	3,1%	3,0%	68,6%	68,6%
Activitats sanitàries	81.017	80.293	129.136	129.066	-0,9%	-0,1%	62,7%	62,2%
Educació	68.417	69.512	115.064	117.493	1,6%	2,1%	59,5%	59,2%
Serveis de menjar i begudes	63.405	64.137	122.001	123.638	1,2%	1,3%	52,0%	51,9%
Comerç engròs, exc. vehicles motor	62.939	62.491	148.423	146.492	-0,7%	-1,3%	42,4%	42,7%
Serveis a edificis i de jardineria	39.806	39.545	71.659	71.271	-0,7%	-0,5%	55,5%	55,5%
Transport terrestre i per canonades	35.482	34.657	71.736	69.470	-2,3%	-3,2%	49,5%	49,9%
Activitats administratives d'oficina	27.118	31.491	38.927	43.986	16,1%	13,0%	69,7%	71,6%
Activitats jurídiques i de comptabilitat	28.561	28.603	44.367	44.563	0,1%	0,4%	64,4%	64,2%
Serveis de tecnologies de la informació	24.177	25.766	34.745	36.845	6,6%	6,0%	69,6%	69,9%
Mediació financera	24.859	24.702	34.237	31.763	-0,6%	-7,2%	72,6%	77,8%
Activitats especialitzades construcció	26.319	24.695	76.637	71.497	-6,2%	-6,7%	34,3%	34,5%
Altres activitats de serveis personals	19.069	18.288	39.488	38.741	-4,1%	-1,9%	48,3%	47,2%
Serveis socials sense allotjament	14.673	17.509	22.589	25.784	19,3%	14,1%	65,0%	67,9%
Agricultura	472	417	7.896	7.791	-11,7%	-1,3%	6,0%	5,4%
Indústria	94.079	91.864	329.386	322.253	-2,4%	-2,2%	28,6%	28,5%
Construcció	43.699	40.161	115.706	106.461	-8,1%	-8,0%	37,8%	37,7%
Serveis	954.010	960.942	1.659.904	1.671.300	0,7%	0,7%	57,5%	57,5%
Sectors clau	335.044	326.698	785.982	768.202	-2,5%	-2,3%	42,6%	42,5%
Sectors estratègics	239.295	244.938	353.585	360.001	2,4%	1,8%	67,7%	68,0%
Sectors impulsors	245.709	246.740	488.823	490.650	0,4%	0,4%	50,3%	50,3%
Sectors independents	272.212	274.668	484.502	488.952	0,9%	0,9%	56,2%	56,2%
Activitats d'alt contingut tecnològic²	86.149	86.902	175.556	177.211	0,9%	0,9%	49,1%	49,0%
Ind. Tecnologia alta	9.005	8.958	23.655	23.565	-0,5%	-0,4%	38,1%	38,0%
Ind. Tecnologia mitjana-alta	32.622	32.657	89.718	89.505	0,1%	-0,2%	36,4%	36,5%
Ind. Tecnologia mitjana-baixa	11.735	10.930	69.164	66.410	-6,9%	-4,0%	17,0%	16,5%
Ind. Tecnologia baixa	18.519	17.550	92.532	89.317	-5,2%	-3,5%	20,0%	19,6%
Serveis basats en el coneixement	405.060	410.272	617.384	624.715	1,3%	1,2%	65,6%	65,7%
Serveis de tecnologia alta-punta	44.522	45.287	62.183	64.141	1,7%	3,1%	71,6%	70,6%
Serveis no basats en el coneixement	384.088	383.755	697.519	695.474	-0,1%	-0,3%	55,1%	55,2%
Aturats registrats	176.502	169.587	481.112	463.474	-3,9%	-3,7%	36,7%	36,6%
Homes	91.805	86.941	244.045	231.757	-5,3%	-5,0%	37,6%	37,5%
Dones	84.697	82.646	237.067	231.717	-2,4%	-2,3%	35,7%	35,7%
Nacionals	138.866	135.639	390.882	382.433	-2,3%	-2,2%	35,5%	35,5%
Estrangers	37.636	33.948	90.230	81.041	-9,8%	-10,2%	41,7%	41,9%
Agricultura	877	825	4.703	4.862	-5,9%	3,4%	18,6%	17,0%
Indústria	20.055	18.335	77.178	71.217	-8,6%	-7,7%	26,0%	25,7%
Construcció	23.402	20.665	68.833	60.377	-11,7%	-12,3%	34,0%	34,2%
Serveis	124.684	122.281	307.841	303.966	-1,9%	-1,3%	40,5%	40,2%
Sense ocupació anterior	7.484	7.481	22.557	23.052	0,0%	2,2%	33,2%	32,5%
Població activa local estimada	1.174.895	1.164.319	2.911.233	2.892.231	-0,9%	-0,7%	40,4%	40,0%
Taxa d'atur registrat estimada	15,0%	14,6%	16,6%	16,0%	-0,5pp	-0,5pp	nc	nc
Homes	14,8%	14,2%	15,7%	15,0%	-0,6pp	-0,6pp	nc	nc
Dones	15,4%	15,0%	17,6%	17,2%	-0,3pp	-0,4pp	nc	nc
Nombre de contractes total	877.127	888.380	1.603.630	1.619.436	1,3%	1,0%	54,7%	54,9%
Beneficiaris de prestacions	113.218	104.458	307.090	283.795	-7,7%	-7,6%	36,9%	36,8%
Taxa Cobertura Prestacions	67,0%	64,5%	67,0%	64,5%	-2,5pp	-2,5pp	nc	nc
BENESTAR I QUALITAT DE VIDA								
Renda Bruta per càpita ¹	17.921	18.314	15.301	15.577	2,2%	1,8%	nc	nc
% Recollida selectiva de residus municipals ¹	35,5%	34,1%	36,8%	37,5%	-1,5pp	0,7pp	nc	nc
Llits hospitalaris per 1.000 hab.	6,4	6,4	4,9	4,9	-0,3%	0,0%	nc	nc
Places en residències per a gent gran*1000 hab>75 ¹	67	66	86	84	0,0	0,0	nc	nc
Nombre de piscines cobertes*10.000 hab.	0,8	0,8	0,9	0,9	1,8%	1,6%	nc	nc
FINANCES PÚBLIQUES³								
Ingressos. Classificació econòmica	2.816.544	2.606.579	6.143.124	5.936.266	-7,5%	-3,4%	45,8%	43,9%
Despeses. Classificació econòmica	2.809.850	2.586.676	6.079.298	5.899.557	-7,9%	-3,0%	46,2%	43,8%
Deute viu	1.523.121	1.478.718	3.616.472	3.592.929	-2,9%	-0,7%	42,1%	41,2%

1. Dades dels anys 2011 i 2012. 2. Es consideren d'alt contingut tecnològic les activitats industrials de tecnologia alta i mitjana-alta i els serveis de tecnologia alta-punta. 3. Xifres en milers d'euros. nc: no calculable.
pp: punts percentuals. Per ampliar dades consulteu el programa Hermes <http://www.diba.cat/hermes>. Vegeu l'apartat de Metodologia, al final de l'anàlisi de totes les comarques, per la definició dels indicadors.

BERGUEDÀ

La comarca del Berguedà¹ està integrada per 31 municipis, 30 pertanyen a la província de Barcelona i 1 a la de Lleida. Berga n'és la capital. La seva superfície és de 1.185,2 km² (de 1.129 km² si s'exclou el municipi que pertany a la província de Lleida, el 14,6% de la superfície de la província de Barcelona).

El Berguedà és la comarca on, en termes relatius, més baixa la població el 2013

El Berguedà és la comarca menys poblada, els seus 40.338 habitants representen el 0,7% de la **població** de la província. La població es redueix per quart any consecutiu, aquest cop un 1,6%, la disminució més alta de la província i la més elevada dels darrers quatre anys. Aquesta disminució contrasta amb l'increment mitjà anual de l'1% registrat l'última dècada (2000-2009). La població estacional mitjana estimada de l'any 2012, és a dir, el nombre de persones que hi ha a la comarca sigui perquè hi resideixen, hi treballen, hi estudien o perquè, sense tenir-hi la residència habitual, hi passen algun període de temps (vacances, estiu, caps de setmana, etc.) és de 42.646, un 104,1% de la població resident d'aquest any.

Amb 35,7 hab./km² el Berguedà és la comarca amb menor densitat de població. El 41,2% (16.609) de la població resideix a Berga, seguit per Gironella (12,2%, 4.940) i Puig-reig (10,6%, 4.264). La població disminueix en vint-i-quatre dels trenta municipis, destacant les reduccions de Berga (-236), Gironella (123), i Bagà (97). Per contra, l'augment poblacional més important s'ha registrat a Avià (30).

Per edats, no es constaten grans canvis respecte l'any anterior: el 13,9% de la població comarcal té menys de 16 anys (percentatge inferior al 16,5% provincial) i el 23,1% té 65 anys o més (superior al 17,5% provincial). La població en edat de treballar agrupa el 63% de la població, (inferior al 66% provincial). La relació entre la població més gran i la més jove (o índex d'envelliment) augmenta lleugerament durant el 2013, situant-se en 166,2 i continua sent la més elevada de les onze comarques barcelonines, 60 punts per damunt la mitjana provincial (106,2).

El Berguedà és, després del Barcelonès, la segona comarca on augmenta menys la població del 2003 al 2013. L'augment del 3,6% resta molt per sota del 9,7% de la mitjana provincial. L'increment de població és important en els trams d'edat de 0 a 14 anys (22,3%) i de 30 a 64 (14,3%). En canvi, disminueix al grup de 15 a 29 anys (-20,1%) i al de 65 anys i més (-4,2%) (vegeu Gràfic 2).

El 8,6% (3.452) de la població berguedana és estrangera, el valor més baix de la província i notablement inferior a la mitjana provincial (13,9%). La població nouvinguda disminueix per quart any consecutiu (-9,5%), la reducció més elevada dels darrers quatre anys i la major de la província, fet que contrasta amb la tendència alcista de la darrera dècada (2000-2009), en què es registrà un creixement mitjà anual del 30%. El 75,1% de la població estrangera té entre 16 i 64 anys, tretze punts per sobre del 61,8% de la població autòctona. El 68% és extracomunitària. Les principals nacionalitats són la marroquina (36%), romanesa (20,7%), equatoriana (5,5%), polonesa (4,2%) i colombiana (3,8%). Destaca la reducció de població polonesa (-22%) i equatoriana (-16%). Hi ha 694 berguedans residents a l'estranger, un 10% més que el 2012 i un 1,7% sobre el total de població comarcal.

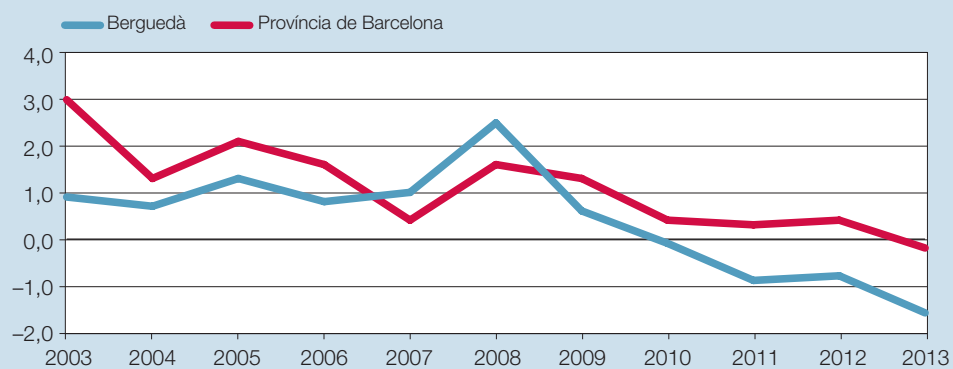
Segons les dades de l'Anuari Econòmic Comarcal de CatalunyaCaixa, el **VAB** real del Berguedà va caure un 2,7% l'any 2012, reducció que gairebé dobla la mitjana provincial (-1,4%) i molt superior a la de l'any 2012 (-0,4%). Els resultats del 2012 reflecteixen la notable caiguda dels sectors de la construcció (-9,6%), la indústria (-2,8%) i el primari (-2,1%) i menor dels serveis (-0,6%). Amb aquesta nova davallada, la reducció del VAB comarcal en el període de crisi 2007-2012 és del -9,1%, valor que més que dobla la mitjana catalana (-4%).

1. L'anàlisi de la comarca del Berguedà es realitza sobre la base dels 30 municipis pertanyents a la província de Barcelona, el municipi corresponent a la província de Lleida (Gósol) no s'ha comptabilitzat en les estadístiques d'aquest Informe. Per a més detall vegeu el Recull Estadístic al final del capítol.

Taxes de variació de la població total, 2003-2013

(en percentatge)

Gràfic 1

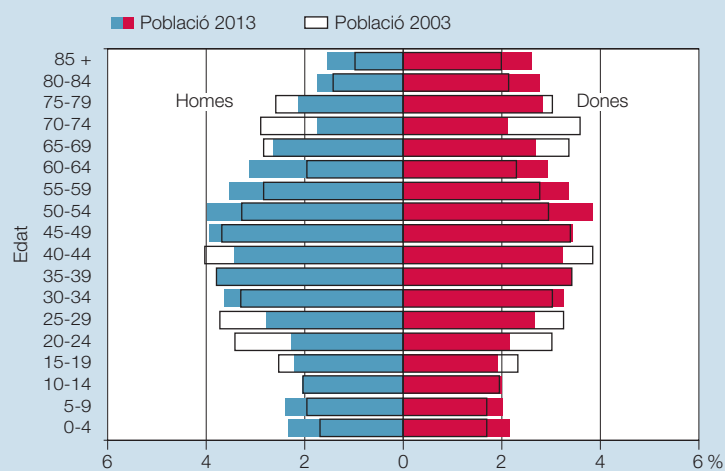

Font: Programa Hermes en base a dades del padró d'habitants de l'INE

Piràmide d'edats del Berguedà, 2003-2013

(en percentatge)

Gràfic 2

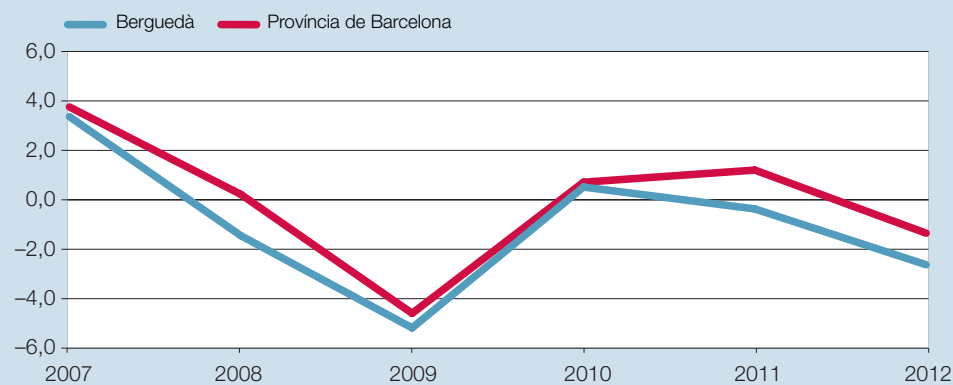

Font: Programa Hermes en base a dades del padró d'habitants de l'INE

Taxes reals de variació del Valor Afegit Brut (VAB)

(en percentatge)

Gràfic 3

Font: Anuari Econòmic Comarcal, CatalunyaCaixa

«El teixit empresarial de la comarca està clarament dominat per la microempresa»

El nombre d'**empreses** es redueix per sisè any consecutiu, tot i que amb menor intensitat que les disminucions anteriors. A final del 2013 hi ha 1.271 empreses, el 0,7% de les empreses de la província i un 1,3% menys que les presents el 2012.

L'estructura empresarial està dominada per la petita empresa, i en especial la microempresa, el 99% tenen menys de 50 ocupats. El Berguedà és la comarca, conjuntament amb el Garraf, on el pes de la microempresa (1 a 5 treballadors) és més elevat (81,8%), però, en canvi, el pes de la petita empresa (6 a 50) i de la mitjana (51 a 250) és menor, del 17,2% i el 0,9% respectivament. La gran empresa suma el 0,1% del total. La dimensió mitjana empresarial és de 5,2 treballadors, la més baixa entre les comarques barcelonines i molt per sota del 10,2 del conjunt provincial.

El percentatge d'empreses industrials (14,3%) és superior al de la província (10,6%), com també ho és el d'empreses de la construcció (10% a la comarca i 7,8% a la província) i el d'empreses del sector agrícola (3,2% a la comarca i 0,4% a la província). Per contra, el pes de les empreses de serveis (72,5%) és inferior al provincial (81,2%). La construcció segueix registrant pèrdues molt importants, si el 2012 va caure un 19,2%, el 2013 ho fa un 11,2%. La indústria també marca una pèrdua important (-8,5%), superior a la reducció del 2012 (-2,9%). En canvi, les empreses dels serveis augmenten un 1,1 i les agrícoles un 17,1%. El 43,2 de les empreses es troben a Berga i l'11% a Gironella.

Segons la base de dades SABI (Sistema Anual de Balanços Ibèrics), el 2012 sis empreses varen facturar més de deu milions d'euros: Montajes Rus, SL (reparació i muntatge d'equips de mineria i de plantes industrials), Catalana de Pinsos, SA, Pasquina, SA (construcció de carreteres, reparació i demolició d'immobles), Ballús, SA (comercialització de combustibles) i Serradora Boix, SL (fabricació d'envasos i embalatges de fusta) i Cedinsa Conservació, SL (explotació, conservació i manteniment d'infraestructures). Només el 20% de les 200 primeres empreses realitzen activitat exportadora.

L'**ocupació** disminueix per sisè any consecutiu, tot i que amb menor intensitat que les disminucions anteriors. El 2013 tanca amb 10.001 ocupats, un 1,2% menys que l'any anterior, disminució superior a la provincial (-0,2%). Aquesta reducció afecta tant el treball assalariat (-1,4%) com l'autònom (-1%). El 80,3% de l'ocupació assalariada de la comarca ho està en la micro i petita empresa. De fet, el Berguedà és la comarca amb major proporció d'ocupació assalariada en la microempresa (30,1%) i petita empresa (50,2%). En canvi, és la que menys proporció d'ocupació té en la mitjana empresa (15,9%) i la gran empresa (4%). La variació interanual mostra pèrdues d'ocupació en la petita empresa (-3,8%) i en la gran empresa (-53,2%), mentre que a la mitjana empresa augmenta un 38,5%.

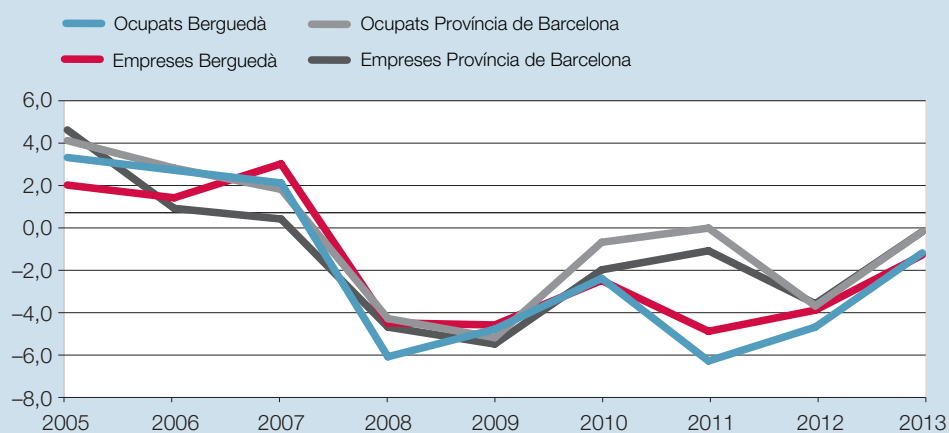
La indústria aplega el 18,5% dels llocs de treball de la comarca, percentatge superior al 15,3% de la província. L'ocupació assalariada als serveis (64,7%), en canvi, està molt per dessota de la mitjana provincial (79,3%). Cal destacar que el Berguedà lidera el pes de l'ocupació a la construcció (11,2%), el valor més elevat de les onze comarques de la província (5,1% de mitjana) i el pes de l'agricultura (5,6%), molt per damunt del 0,4 provincial. Interanualment, la construcció és el sector que pateix una major destrucció de llocs de treball (-11,1%), seguit per la indústria (-5,4%). Els serveis i l'agricultura tenen guanys menors, d'un 1,7% i 1,5% respectivament.

Dels 15 principals subsectors per nombre d'ocupats destaca la davallada en la *construcció d'immobles* (-13,4%), les *activitats relacionades amb l'ocupació* (-12,7%) i les *activitats especialitzades construcció* (-9,3%). Per contra, els principals augments es produeixen al *comerç al detall* (12,5%) i l'*educació* (7,5%). En termes absoluts i considerant tots els subsectors (vegeu Gràfics 5 i 6), les pèrdues més notables es produeixen a les *activitats especialitzades en la construcció* (-69) i a la *construcció d'immobles* (-68), mentre que el *comerç al detall* és el que ha crescut més (140 treballadors).

Taxes de variació interanuals dels ocupats i empreses, 2005-2013

(en percentatge)

Gràfic 4

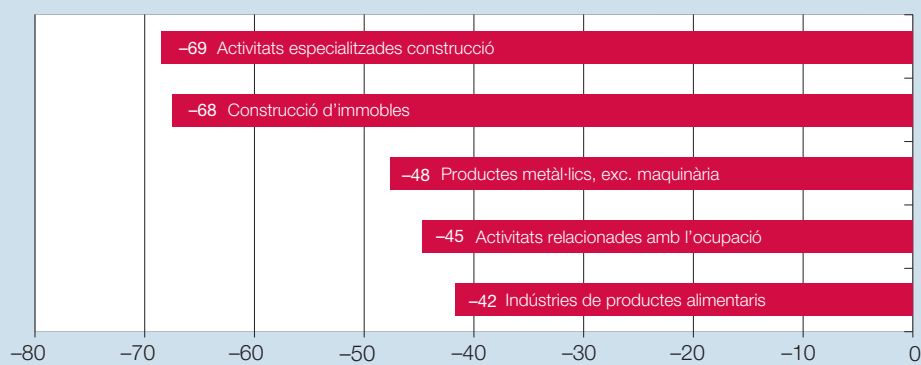

Font: Programa Hermes, en base a dades del Departament d'Empresa i Ocupació

Subsectors d'activitat amb més pèrdua d'ocupació. Berguedà, 2013

(en nombres absoluts)

Gràfic 5

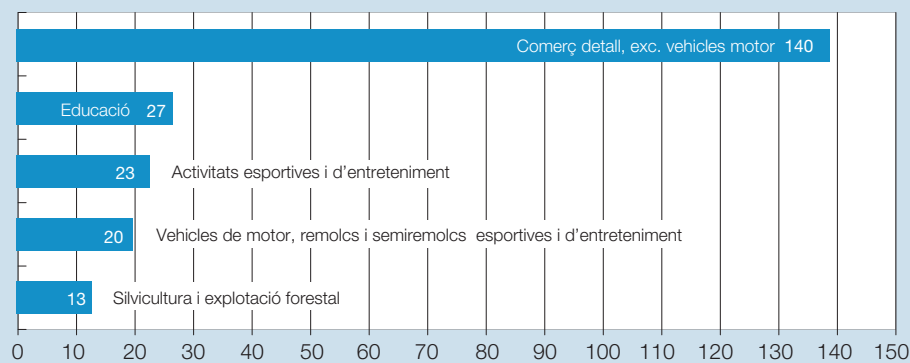

Font: Programa Hermes en base a dades del Departament d'Empresa i Ocupació

Subsectors d'activitat amb més guany d'ocupació. Berguedà, 2013

(en nombres absoluts)

Gràfic 6

Font: Programa Hermes en base a dades del Departament d'Empresa i Ocupació

El 68% de l'ocupació a la comarca l'ofereix un dels seus tres municipis més grans: Berga (44,5%), Puig-reig (12,7%) i Gironella (9,4%). Interanualment l'ocupació es redueix a dotze municipis, sobretot a Berga (-141), La Pobla de Lillet (-46) i Gironella (-43). Per contra, destaca l'increment a Bagà (132).

El Berguedà, amb un 2%, presenta el menor percentatge d'ocupació assalariada de la província en el conjunt d'activitats d'alt contingut tecnològic (*indústria de tecnologia alta, indústria de tecnologia mitjana-alta i serveis de tecnologia alta-punta*), pes molt inferior al 10,2% provincial. Presenta, en canvi, la segona millor variació interanual, amb un remarcable augment del 3,9%, valor per damunt de l'increment del 0,9% provincial. Set de cada deu d'aquests llocs de treball pertanyen a activitats *industrials de tecnologia mitjana-alta*. Tots tres grups d'activitats d'alt contingut tecnològic presenten un pes sobre l'ocupació comarcal molt inferior al pes que tenen a la província.

Afegint a aquestes activitats l'ocupació en serveis basats en el coneixement, del 33,3%, s'obté que el conjunt d'activitats que configuren l'economia del coneixement en sentit ampli (alt contingut tecnològic i serveis basats en el coneixement) ofereix el 35,3% de l'ocupació assalariada comarcal, per sota del 46,1% provincial. Si el 2012 va ser la comarca que va liderar l'increment d'aquesta ocupació, el 2013 és conjuntament amb l'Alt Penedès, l'única comarca que perd ocupació (-0,3%).

L'anàlisi de les relacions intersectorials de l'estructura productiva de la comarca mostra que el Berguedà presenta una estructura econòmica complexa, caracteritzada per la força dels sectors impulsors, aquells amb un elevat poder arrossegador però poca capacitat de ser arrossegats i que, amb el 35,5% del total, superen en 12 punts la mitjana provincial (23,3%). Els sectors clau, amb un elevat efecte arrossegador o de dispersió sobre altres sectors i una alta capacitat de ser arrossegats o d'absorció per altres sectors, també tenen una major presència relativa a la comarca (41,4%) que a la província (36,4%). Els sectors estratègics, aquells amb elevada capacitat d'absorció per altres sectors però no d'arrossegament, amb el 9% tenen un pes menor que al conjunt provincial (17,1%); com els sectors independents, amb escassa capacitat d'absorció i d'arrossegament, amb el 14,1% a la comarca i el 23,2% a la província.

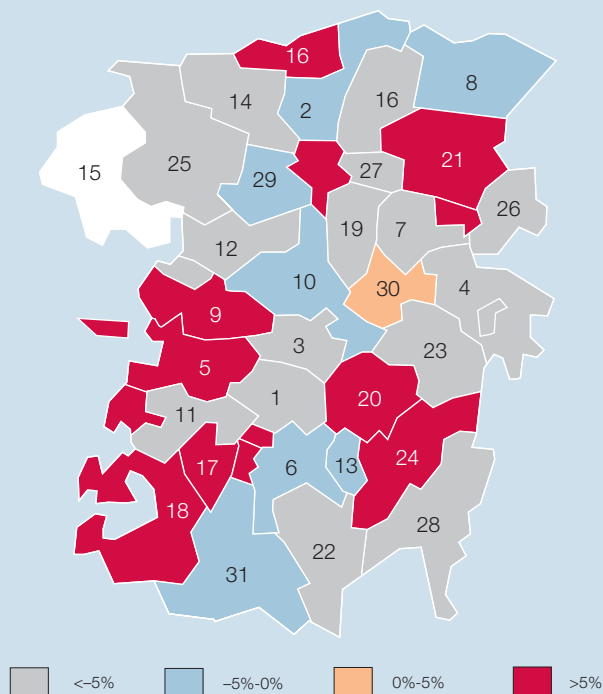
«El Berguedà passa de ser la comarca on més augmentava l'atur els últims anys, a la que lidera la reducció de l'atur el 2013»

A final de 2013 hi ha 3.252 persones a l'**atur**, el 0,7% de l'atur provincial. La taxa d'atur és del 16,4%, set dècimes menor que un any abans i semblant al 16,0% del conjunt provincial. El Berguedà lidera la reducció de l'atur amb una disminució de 223 persones aturades (-6,4%), gairebé el doble de la reducció provincial (-3,7%), caiguda que contrasta amb els importants increments del 2011 (16,6%) i 2012 (10,5%).

D'entre els municipis (vegeu Mapa 1) amb una taxa d'atur superior a la mitjana comarcal, sobresurten Vilada (23,4%), La Pobla de Lillet (19,4%), Berga (18,5%) i Olvan (18,4%). Per contra, entre els municipis amb la taxa més baixa es troben Castellar del Riu (6%), Capolat (10,6%), Avia (11,1%) i Casserres (13,1%). L'atur es redueix en dinou dels trenta municipis, entre els que destaquen: Puig-Reig (17,9%), Guardiola de Berguedà (17%), Avia (-11,2%) i Berga (-6,3%). Entre els municipis amb increments percentuals més pronunciats destaquen: Sagàs (33,3%) i La Pobla de Lillet (17%).

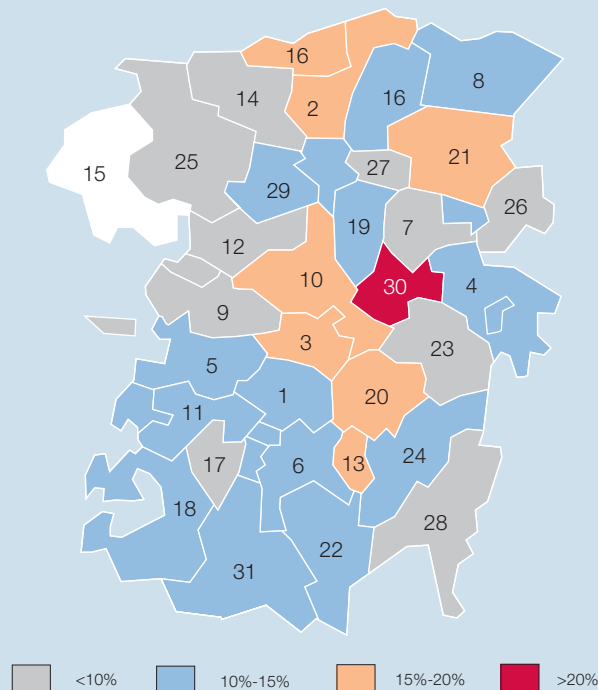
El 51% dels aturats de la comarca són homes. La taxa d'atur masculina és del 15,2%, clarament per sota de la femenina (18%). Per grups d'edat, el 6,1% dels aturats tenen menys de 25 anys, el 42,9% té entre 25 i 44 anys, un dels valors més baixos de la província i el 51% en té més de 45, el valor més elevat. L'atur augmenta en els majors de 55 anys i disminueix en la resta d'edats, especialment en els grups d'edat més joves. Per grans sectors d'activitat, el 55,8% dels aturats pertanyen al sector serveis, el 17,9% al sector de la construcció (el percentatge més alt de la província), el 19,4% al sector industrial i l'1,5% al sector agrícola. El 5,3% restant són aturats sense ocupació anterior (SOA). Interanualment, l'atur disminueix a tots els sectors, especialment a la construcció (-15,4%), la segona reducció més important de la província, i als SOA (-11,8%), la més important de la província.

Variació dels aturats registrats

- 1 Avià
- 2 Bagà
- 3 Berga
- 4 Borredà
- 5 Capolat
- 6 Casserres
- 7 Castell de l'Areny
- 8 Castellar de n'Hug
- 9 Castellar del Riu
- 10 Cercs
- 11 Espunyola (L')
- 12 Figols
- 13 Gironella
- 14 Gisclareny
- 15 Gósol*
- 16 Guardiola de Berguedà
- 17 Montclar
- 18 Montmajor
- 19 Nou de Berguedà (La)
- 20 Olvan
- 21 Pobra de Lillet (La)
- 22 Puig-reig
- 23 Quar (La)
- 24 Sagàs
- 25 Saldes
- 26 Sant Jaume de Frontanyà
- 27 Sant Julià de Cerdanyola
- 28 Santa Maria de Merlès
- 29 Vallcebre
- 30 Vilada
- 31 Viver i Serrateix

Taxa d'atur registrat

*Nota: Gósol, en color blanc, no pertany a la província de Barcelona, sinó a la de Lleida

L'atur registrat disminueix en tots els nivells formatius, destacant les reduccions entre els *universitaris primer cycle* (-12,4%), i *programes formació professional* (-12,1%). El gruix de l'atur es concentra en el grup amb *educació general* (64,8%). El Berguedà és, després del Garraf, una de les dues comarques on l'atur dels estrangers més disminueix (-14,1%), i representa el 15,2% de l'atur comarcal. La comarca també lidera la reducció de l'atur entre els aturats nacionals (-4,9%), i se situen en els 2.759.

A final del 2013 hi ha concedides 2.049 prestacions per desocupació, un 8% menys que l'any anterior. El percentatge de desocupats registrats que reben algun tipus de prestació, o taxa de cobertura, baixa 1,4 punts percentuals, i es situa en el 66,5% el 2013 (taxa lleugerament per sobre de la taxa provincial del 64,4%). El 45,6% són contributives, el 46,7% assistencials i el 7,8% de renda activa d'inserció.

La **contractació laboral** és similar a la registrada el 2012. Durant el 2013 se signen 8.614 contractes, només tretze menys que l'any anterior. La contractació es redueix en tots els grups d'edat a excepció del comprès entre 30 i 45 anys, què augmenta un 8%. La contractació masculina repunta un 3,5%, mentre que la femenina cau un 3,2%. El pes de la contractació femenina és del 52,6%. Per sectors, la contractació s'incrementa a la indústria (4,9%) i es manté als serveis mentre que torna a reduir-se a la construcció (-7,9%) i a l'agricultura (-18,2%). El pes de la contractació temporal signada el 2013 (91,5%) és superior a la provincial, amb un augment del 0,6% interanual.

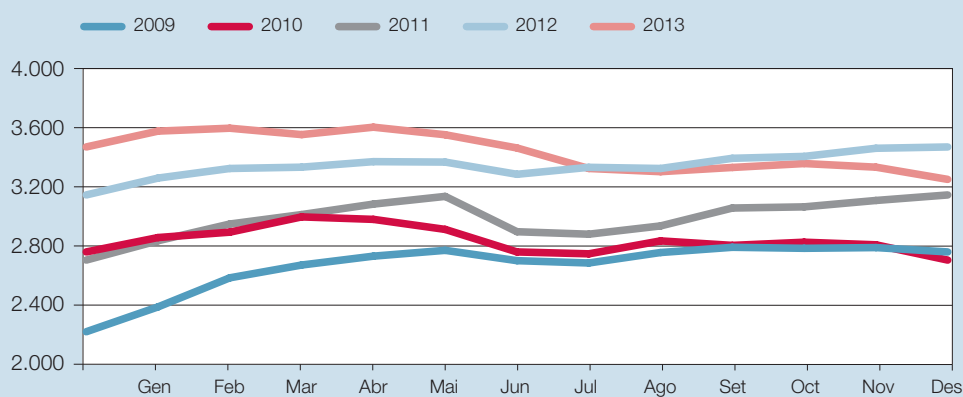
L'activitat **turística** a la comarca del Berguedà durant el 2013 està marcada pel continuat creixement de la seva oferta d'allotjament turístic que per quart any consecutiu augmenta el nombre de places d'allotjament disponibles a la comarca. Les seves característiques geogràfiques fan d'aquesta comarca un territori turístic molt diferent respecte a la resta de les comarques de la província. El Berguedà és un territori que combina pràctiques turístiques d'àmbit rural (similars a les veïnes Bages i Osona), amb activitats típiques de l'entorn de muntanya. El Berguedà forma part de la marca turística Pirineus.

Els indicadors d'oferta turística pel 2013 (Quadre 1) marquen un creixement molt important en el nombre de les places de càmping, que per aquest any són de 7.602 places (18,4% més que l'any anterior); així com creixements més moderats en hotels (5,2%) i en establiments de turisme rural (3,8%). L'any 2013 la comarca ha augmentat la seva capacitat d'allotjament en 1.286 places. El creixement més important de tota la província. En l'apartat de la demanda, el Berguedà ha rebut durant el 2013 un 10,4% més de viatgers allotjats en hotels, generant 63.900 pernотacions (8,7% més que l'any anterior). En contra, la comarca mostra signes negatius en la demanda del turisme rural, que retrocedeix en el nombre de viatgers un 5,3% així com en els càmpings amb un 6,2% menys que l'any anterior. La mateixa situació es replica en els indicadors de pernотacions amb retrocessos del 7,4% en càmpings i 4,8% en els establiments de turisme rural. El grau d'ocupació en els allotjaments turístics ha estat molt similar als percentatges al de l'any anterior, amb variacions poc significatives, per bé que és destacable els 1,9 pp de creixement de l'ocupació en hotels, i el decreixement en càmpings de 3,3 pp després d'una ampliació de la seva planta de 1.179 places durant el 2013.

Quant a les **finances públiques**, el pressupost inicial de l'exercici 2013 del conjunt dels municipis de la comarca augmenta un 6,8% respecte el 2012 pel que fa als ingressos, mentre que les despeses augmenten un 8,2% el deute viu es redueix un 2,4%. Per habitant, les despeses suposen 1.648 euros, amb 246,5 euros de despeses d'inversió, mentre que els ingressos corrents suposen 1.436 euros per habitant. El deute viu per habitant se situa en 780 euros, per sobre dels 648 euros de mitjana provincial, el segon més alt de totes les comarques. D'entre els municipis majors de mil habitants de la comarca, destaquen La Pobla de Lillet amb un deute per habitant de 1.762 euros i la capital comarcal amb un de 1.290 euros. El deute viu representa el 62% dels ingressos corrents de Berga, valor superior a la mitjana comarcal (54%) i a la provincial (63%). En aquesta relació deute viu / ingressos corrents torna a destacar pel seu alt percentatge el municipi de La Pobla de Lillet (84%).

Comparació de l'evolució mensual dels aturats registrats. Berguedà, 2009-2013

Gràfic 7

Font: Programa Hermes, en base a dades del Departament d'Empresa i Ocupació

Indicadors de l'activitat turística al Berguedà, 2012 i 2013

Quadre 1

	Berguedà			Prov. Barcelona*		
	2012	2013	Var. 12-13 (%)**	2012	2013	Var. 12-13 (%)**
Places en establiments hotelers	1.180	1.241	5,2	64.036	63.619	-0,7
Places en càmpings	6.423	7.602	18,4	42.796	43.975	2,8
Places en establiments de turisme rural	1.219	1.265	3,8	4.477	4.621	3,2
Nombre de viatgers allotjats en hotels (en milers)	38,6	42,6	10,4	2.944,5	3.006,6	2,1
Nombre de viatgers allotjats en càmpings (en milers)	105,8	99,2	-6,2	547,5	569,2	4,0
Nombre de viatgers allotjats en establiments de turisme rural (en milers)	28,1	26,6	-5,3	74,7	81,4	9,0
Nombre de pernотacions en hotels (en milers)	58,8	63,9	8,7	9.552,1	9.640,4	0,9
Nombre de pernотacions en càmpings (en milers)	288,0	266,7	-7,4	2.384,1	2.409,8	1,1
Nombre de pernотacions en establiments de turisme rural (en milers)	82,0	78,1	-4,8	231,7	217,9	-6,0
Grau d'ocupació hotelera (en %)	15,6	17,5	1,9	59,9	58,8	-1,1
Grau d'ocupació en càmpings (en %)	64,2	60,9	-3,3	46,0	43,8	-2,2
Grau d'ocupació en establiments de turisme rural (en %)	20,3	21,2	0,9	16,2	16,0	-0,2

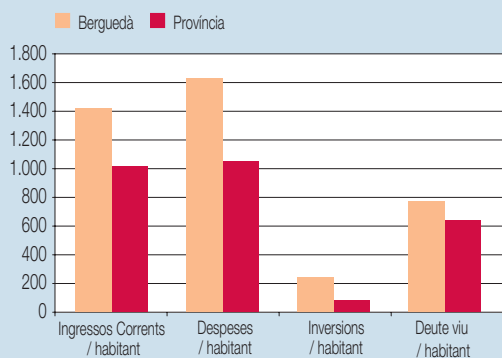
*Sense el Barcelonès, a excepció del grau d'ocupació hotelera.

**La variació en grau d'ocupació és en punts percentuals.

Font: INE, Idescat, Programa Hermes

Finances públiques, 2013 (Ràtios Euros per habitant)

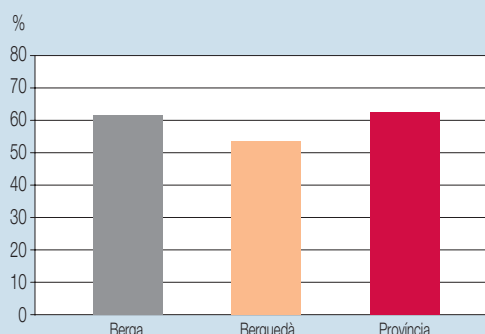
Gràfic 8

Font: Web del Ministerio de Hacienda y Administraciones Públicas

Finances públiques, 2013 (Deute viu / Ingressos corrents, en %)

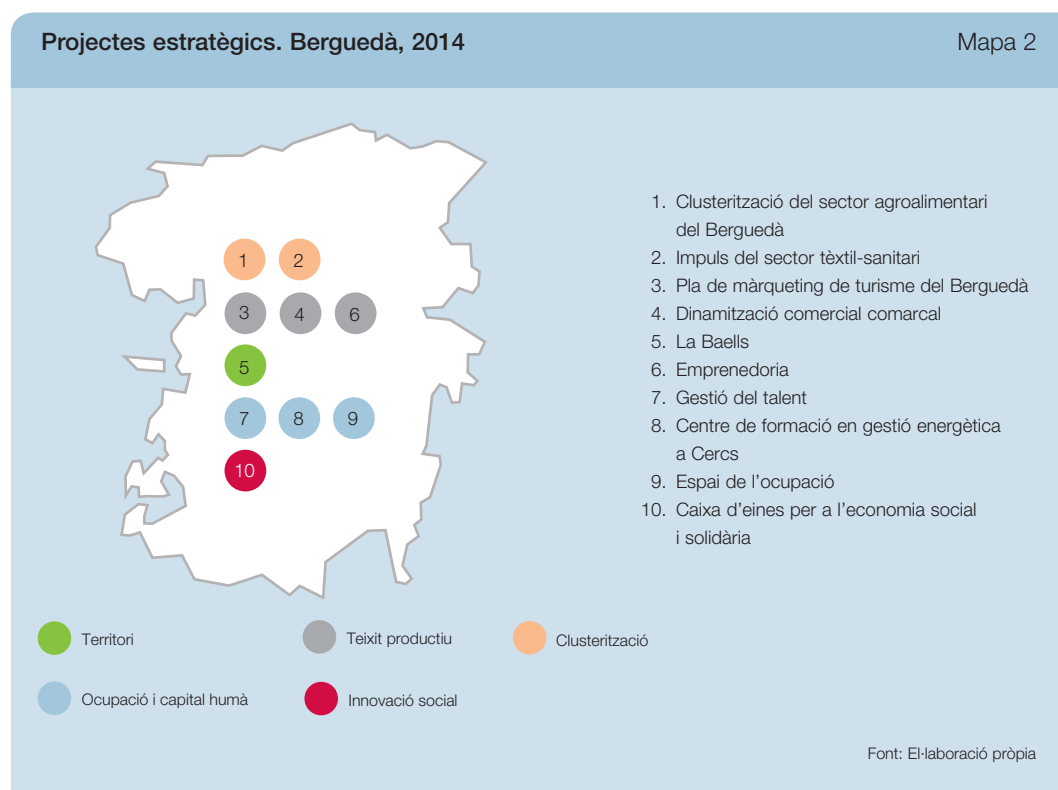
Gràfic 9

Font: Web del Ministerio de Hacienda y Administraciones Públicas

Segons l'índex InnoBaix², el 2012 el sistema d'innovació del Berguedà ocupa la 25a posició en el rànquing català per segon any consecutiu. En les edicions 2009 i 2010 va ocupar la 22a i la 26a posició respectivament. De les comarques barcelonines és la que registra, del conjunt de dimensions del sistema d'innovació comarcal analitzades, pitjor situació global. En el capítol on l'ecosistema d'innovació surt més mal valorat és en els resultats del sistema (la 28a). En les capacitats empresarials obté la 20a posició. Finalment, en les condicions territorials la posició que ocupa és la 24a. En les diferents subdimensions que componen aquests capítols, on obté pitjors registres és en l'exigència dels mercats (37a), les infraestructures TIC i de comunicació (la 31a), les activitats de suport a la innovació (29a) i en la difusió de coneixements (la 26a). També la protecció d'innovacions i la producció de béns i serveis intensius en coneixement i tecnologia presenten una situació comparativament negativa (la 24a i 30a respectivament). Són pocs els elements on la comarca destaca i se situa en posicions capdavanteres, les més rellevants són l'elevada diversificació de la seva economia, l'elevada iniciativa empresarial registrada els darrers anys en l'àmbit de la indústria de mitjana i alta tecnologia i l'elevat ús de les fórmules de protecció més vinculades a la PIME industrial (models d'utilitat i dissenys industrials). Finalment, el seguiment dels joves dels estudis universitaris en enginyeries i disciplines tecnològiques també se situa entre els més elevats del panorama comarcal català.

En relació amb els **projectes estratègics**, s'identifiquen al mapa 2 i es descriuen a la pàgina següent.

2. Sistema d'indicadors que mesura l'estat i posició dels sistemes territorials d'innovació i que s'estructura en base a tres dimensions: els factors externs a l'empresa que determinen la capacitat d'innovar dels territoris (inputs), els factors interns a l'empresa i l'eficàcia i els resultats de la innovació (outputs). Vegeu l'estudi complet a <http://www.diba.cat/promoeco>.

MAPA DE PROJECTES ESTRATÈGICS LOCALS DEL BERGUEDÀ

Clusterització del sector agroalimentari del Berguedà

El sector agroalimentari és un dels principals de la comarca, respon a lògiques endògenes i és resilient a les oscil·lacions de l'economia. Aquest projecte vol crear economies d'escala per la defensa dels interessos professionals col·lectius així com endegar polítiques i actuacions d'interès comú per als seus associats. En les línies d'actuació hi figuren, entre altres, planificar estratègicament vies de desenvolupament futur del sector i fomentar sinèrgies entre empreses de l'associació i amb altres entitats; impulsar la recerca i el desenvolupament tecnològic; assessorar els membres sobre les oportunitats d'innovació; i potenciar els intercanvis científico-tècnics. [+]

Impuls del sector tèxtil-sanitari

El tèxtil és un sector amb tradició al Berguedà. Malgrat les successives crisis, avui ocupa prop de quatre-cents persones i a la comarca segueix havent-hi un estoc important de persones formades en termes específics de la cadena de producció. L'Associació Empresarial del Tèxtil Mèdic-Sanitari del Berguedà (MESAB) té per objectius incorporar innovació tecnològica a les empreses del sector perquè esdevinguin més competitives i promoure la fabricació de nous productes per a ús mèdic i sanitari. [+]

Pla de màrqueting de turisme del Berguedà

El Pla de màrqueting de turisme del Berguedà reorienta els plantejaments en matèria de màrqueting i promoció turística a la comarca. Estableix com a reptes de futur millorar la notorietat, imatge i posicionament de la destinació; posar en valor i augmentar l'especialització en els aspectes singulars de l'oferta turística; treballar en xarxa, fins i tot més enllà del propi sector; i apostar pel màrqueting i la segmentació. Les actuacions a realitzar inclouen crear i implantar una nova marca, avançar en l'especialització dels productes prioritaris, la promoció i la comercialització tant online com offline. [+]

Dinamització comercial comarcal

Per tal de contribuir a la planificació comercial del Berguedà es pretén realitzar un treball coordinat amb les entitats que agrupen els botiguers i comerciants de la comarca. L'agència ofereix suport tècnic i assessorament als ens locals en la gestió i organització de fires, mercats i esdeveniments locals com una excel·lent oportunitat per presentar l'oferta turística, gastronòmica i comercial del territori. Un dels objectius al suport municipal al comerç és comptar amb un pla de dinamització comercial comarcal. [+]

La Baells

El Pla director de la Baells reivindica el potencial d'aquest entorn com a espai natural, esportiu i cultural a ordenar, protegir i conservar, però també, com a espai amb enormes possibilitats per impulsar noves activitats econòmiques de forma racional i sostenible. A nivell operatiu el projecte de dinamització es basa en l'ordenació i activació dels equipaments, l'aprofitament econòmic dels recursos naturals, l'impuls d'usos recreatius i turístics, el foment d'activitats esportives i competitives i, també, la promoció d'activitats ambientals, de preservació del medi, científiques i d'investigació. La iniciativa involucra diferents administracions públiques entre les quals destaquen l'Agència de Desenvolupament del Berguedà i l'Agència Catalana de l'Aigua. [+]

Emprenedoria

En relació amb l'emprenedoria es despleguen, a banda de l'acompanyament i suport a les persones emprenedores per desenvolupar la seva idea de negoci, diverses mesures i accions que se centren en: la cultura emprenedora a l'escola, el foment de l'emprenedoria a secundària, l'impuls de l'emprenedoria a programes ocupacionals, la formació dirigida als docents de secundària, l'estímul de les idees i l'esperit emprenedor via concurs o una escola d'estiu per a persones emprenedores que facilita l'intercanvi amb empresaris i empresàries. [+]

Gestió del talent

Aquest projecte pretén fer aflorar el talent de les persones del territori. Es desplega a través d'un ventall ampli de polítiques per tal de donar resposta a la diversitat de necessitats existents. La gestió del talent implica mesures educatives, socials i culturals que passen per la internacionalització de l'emprenedoria, l'impuls de noves àrees de formació estratègiques o l'ajuda als sectors d'activitat amb el suport dels centres tecnològics i de recerca universitaris. Quant a les mesures relacionades amb el finançament, s'impulsen instruments com els fons d'aval, préstecs participatius o capital risc. En aquesta línia l'agència treballa amb un Fons d'Impuls Empresarial, un model de finançament nodrit principalment de recursos de tipus micro-crèdits. [+]

Centre de formació en gestió energètica a Cercs

La política de cohesió de la UE 2014-2020 i les estratègies de recerca i innovació per a l'especialització intel·ligent RIS3 assenyalen com un dels elements clau l'estalvi i l'eficiència energètica. S'analitza la viabilitat de crear un centre formatiu en gestió energètica a l'espai del Centre d'Empreses de Cercs que, amb la col·laboració de les entitats del territori, esdevingui una referència a la Catalunya Central. Aquest ha de servir per comptar amb personal format en aquest sector i, a la vegada, desenvolupar una política pròpia per retenir i atraure talent. [+]

Espai de l'ocupació

L'Agència de Desenvolupament del Berguedà pretén impulsar un espai comarcal per l'ocupació de manera coordinada i compartida amb tots els agents que treballen en la intermediació laboral. A partir d'aquest espai únic es vol donar màxima cobertura horària per atendre les necessitats d'empreses i persones usuàries i d'aquesta manera assolir també una major col·laboració territorial. Aquest espai de l'ocupació es vol dissenyar, planificar i implementar a partir d'un pla d'acció únic, comarcal i concertat, de manera que esdevingui el referent en aquesta matèria per al Berguedà. [+]

Caixa d'eines per a l'economia social i solidària

L'Agència de Desenvolupament cerca innovar per mitjà de noves metodologies d'intervenció, tenint en compte que el Berguedà disposa de determinats actors (cooperatives, societats laborals, fundacions, centres especials de treball, societats agràries de transformació...) en un ecosistema poc integrat. Per això es volen alinear les iniciatives d'economia social i solidària. Dins de la caixa d'eines, el projecte europeu Digipay4growth cerca, per mitjà d'un sistema de pagament innovador, autocentrar el funcionament de l'economia local. [+]

L'AGÈNCIA DE DESENVOLUPAMENT DEL BERGUEDÀ

Eduard Barcons Comellas, *gerent de l'Agència de Desenvolupament del Berguedà*

Antecedents: cronos i kairos

«Qui controla el present controla el passat, qui controla el passat controla el futur» (George Orwell)

En termes de cronos, malgrat que el procés de constitució de l'Agència s'inicia fa un grapat d'anys (concretament a principis de 2006), és a partir del segon semestre de 2011 que s'accelera d'una forma decidida la constitució fins arribar el passat 3 de juliol de 2013, data panegírica de creació de l'Agència. L'Agència s'origina per resoldre l'excessiva atomització d'ens dedicats a la promoció econòmica i turística, que a banda de balafament de recursos i manca de capacitat de coordinació, provocava la incapacitat d'impulsar projectes tractors. Per tant, ens trobàvem en el *kairos* o moment més oportú per actualitzar la gestió i governança del desenvolupament econòmic comarcal.

Els elements claus en la gestió de l'Agència

«Si no t'agrada una cosa, canvia-la. Si no pots fer-ho, canvia l'actitud» (Maya Angelou)

Newton deia que va obtenir els seus èxits perquè «s'alçava sobre les espatlles de gegants», agregar quelcom nou a l'existent... durant tot el procés constituent foren moltes i moltes les persones que ens varen aportar suport i coneixements (*benchmarking*, assessorament, etc.), en aquestes opuscle però deixeu-me fer un reconeixement majúscul al malauradament traspassat Ramon Ruiz i Mestres. En segon terme, posar sobre la taula un dels factors essencials per gestionar projectes complexos i sobreviure en el context actual: les aliances. Fent un anàlisi del procés en termes de «la teoria de jocs», tots els actors, partits polítics, teixit empresarial varen entendre que si «l'altre perdria molt i nosaltres guanyem molt, de ben segur a mitjà termini es trencarà el pacte», és a dir, la generositat en benefici de la comarca i l'exercici de confiança varen permetre assolir un denominador comú. Tercer element, l'ús del *tempo*, els darrers tres anys tocava dirimir quan calia actuar com també saber quan adoptar un perfil més de «lowprofile». Altres elements que caldria ressenyar la seva bonhomia són saber gestionar crisis, l'existència d'un model tècnic de l'agència, i d'un fort lideratge, en termes de persones claus en el procés i, alhora, de saber crear una visió consensuada i compartida.

El nostre model d'agència a grans trets...

«Busca l'excel·lència. Ignora l'èxit» (Tom Peters)

D'entrada, les agències de desenvolupament: «són espais d'intel·ligència governamental on s'articulen els agents, es desenvolupa la reflexió estratègica i s'implementen polítiques. A nivell internacional, existeix una gran diversitat d'agències de desenvolupament econòmic territorial. La gestió eficient de les polítiques de desenvolupament econòmic local no es tradueix en un model únic sinó que les agències s'adapten a cada realitat a partir d'un marc estratègic propi». Les agències han de reunir la capacitat de fer quatre funcions: econòmiques (ser un actor essencial en l'ecosistema local), d'implementació de projectes importants, lideratge i, coordinació/governança.

La solució jurídica que es va consensuar fou unificar tots els consorcis i serveis anteriorment existents per mitjà de transformar estatutàriament el Consorci de Formació i d'Iniciatives Cercs-Berguedà, atesa la bona salut financera i patrimonial de l'ens, tot modificant absolutament els seus estatuts i alhora, preveient que la presidència de l'ens havia de passar a ser la mateixa que la del Consell Comarcal del Berguedà.

D'altra banda, compartir un *mantra*, com «no hi ha vent favorable pel que no sap cap on va», és essencial relligar l'estratègia corporativa amb l'existència d'un estratègia territorial sòlida (basada amb un número limitat de projectes tractors. L'existència d'un instrument com l'agència permet l'impuls d'una estratègia territorial i d'actuacions realment tractoros.

LLuny de fer cap assaig sobre la gestió, se situen algunes de les claus de l'estratègia corporativa. D'entrada, el nostre *ethos*, la visió és que

«l'Agència ha de ser un actor essencial per incrementar la competitivitat i la cohesió econòmica i social del Berguedà, tot afavorint l'ecosistema i els seus actors (tot cooperant, no substituint-los)». Així, el nostre portafoli i àmbits es basen en quatre grans àrees: empresa i innovació; mercat de treball; assistència tècnica al desenvolupament local; turisme i comerç (de forma integrada). Respecte als nostres clients, aquests són les empreses, les administracions públiques, la ciutadania, *et alter* (fundacions, tercer sector, etc.).

La nostra governança s'instrumenta per mitjà dels òrgans de govern, de comissions de treball tècniques pels àmbits de treball, etc., però en el fons la gestió es basa en el concepte de «núvol de socis», on com a taxonomia de soci hem de tenir presents a gent molt diversa (membres formals de l'agència, grups d'interès, ciutadans, etc.), així com, en la necessitat de basar-nos en un model de governança relacional (col·laboració públic-privada; *open government*). Un exemple, el pla d'acció anual, lluny de voler ser un document tecnocràtic o unilateral i malgrat el referen i els òrgans de govern de l'agència, es construeix a partir d'una varietat de persones molt i molt àmplia, ja que en la societat de la informació, «la productivitat de l'economia dependrà d'aplicar el saber al saber».

En termes de «management», a banda de la cerca constant d'un sistema de gestió eficient, innovador i ètic, destaquen dos *trending topics*: l'equip humà i els doblers. Atès que el factor o mitjà més important nostre, com a tota organització és aquell que després de treballar se'n va cap a casa, l'agència després d'un procés de racionalització disposa d'una plantilla d'onze persones i de treballadors/ores de caràcter temporal que conformen un excel·lent equip de professionals. Respecte el nostre *mandala* de finançament, es basa en aportacions corrents (anuals) de tots els «socis»; en convocatòries de subvencions per operacions corrents i de capital; d'esponsoritzacions; de facturacions per prestació de serveis (assistència tècnica, gestió d'espais industrials, energies renovables). La prestació d'activitats i serveis poden tenir menor o major pes però són les úniques que permeten donar continuïtat i autonomia financera i aporten positivament a nivell de *cashflow*. Alhora, un missatge: «idees*valor= resultats», per tant, no és cert que no hi hagi finançament, per això, la millor manera de predir el nostre futur és creant-lo.

Epíleg

«Si es troben davant d'una organització exitosa, no en dubtin, l'èxit rau en el fet que alguns varen prendre una decisió valenta sobre el què, el com i el quan» (Eduard Barcons)

La «marató» constituent confirma que «qui té un perquè és capaç de suportar gairebé qualsevol com». Darrerament, si analitzem els primers mesos de vida, si bé com en tot projecte seran necessàries millores i l'aplicació de *kaizen*, la valoració és molt satisfactòria¹. Més enllà del procés de racionalització intel·ligent, gràcies a la creació s'han impulsat molts dels projectes previstos a l'estratègia territorial: com el pla de màrqueting de turisme; de la inexistència política d'innovació s'han creat recentment dos *protoclusters* en el marc del sector tèxtil-sanitari i de l'agroalimentari on l'agència formarà part de les respectives associacions; s'ha realitzat un pla director de l'embassament de La Baells (amb l'anhel que en breu puguem assumir la gestió de certs àmbits i la pròpia regulació d'usos i activitats) i un llarg etcètera.

L'Agència, una fita històrica de concertació territorial al Berguedà, ajudarà, doncs, en la mesura possible a construir una comarca més productiva, més competitiva i socialment més justa i cohesionada. Ara bé, caldrà actuar amb ambició, saber escoltar i remar conjuntament tots plegats d'una vegada.

1. Veure memòria d'activitats 2013: http://www.adbergueda.cat/media/docs/memoria_adb_2013.pdf.

RECULL ESTADÍSTIC. BERGUEDÀ

	Berguedà		Província		Variació 2012-2013		Pes Berguedà/ Província	
	2012	2013	2012	2013	Berguedà	Província	2012	2013
ENTORN								
Nombre de municipis		30		311				9,6%
Superfície total (km²)		1129,0		7726,5				14,6%
Superfície mitjana municipal (km²)		37,6		24,8				nc

DEMOGRAFIA

Població Total	40.981	40.338	5.552.050	5.540.925	-1,6%	-0,2%	0,7%	0,7%
Densitat (hab/km²)	36	36	719	717	-1,6%	-0,2%	nc	nc
Homes	20.478	20.107	2.722.394	2.711.403	-1,8%	-0,4%	0,8%	0,7%
Dones	20.503	20.231	2.829.656	2.829.522	-1,3%	0,0%	0,7%	0,7%
Població de menys de 16 anys	5.615	5.613	908.243	912.434	0,0%	0,5%	0,6%	0,6%
Població potencialment activa (16-64)	26.053	25.398	3.691.461	3.659.668	-2,5%	-0,9%	0,7%	0,7%
Població de 65 anys i més	9.313	9.327	952.346	968.823	0,2%	1,7%	1,0%	1,0%
Població ETCA¹	42.778	42.646	5.468.249	5.494.415	-0,3%	0,5%	0,8%	0,8%
Pob. resident a l'estranger	631	694	144.537	158.150	10,0%	9,4%	0,4%	0,4%
Índex de dependència global	57,3	58,8	50,4	51,4	2,7%	2,0%	nc	nc
Índex d'envelliment	165,9	166,2	104,9	106,2	0,2%	1,3%	nc	nc
Nacionalitat espanyola	37.168	36.886	4.759.979	4.768.935	-0,8%	0,2%	0,8%	0,8%
Nacionalitat estrangera	3.813	3.452	792.071	771.990	-9,5%	-2,5%	0,5%	0,4%
Taxa d'estrangeria total	9,3%	8,6%	14,3%	13,9%	-0,7pp	-0,3pp	nc	nc
Taxa d'estrangeria extracomunitaria	6,2%	5,8%	11,2%	10,9%	-0,4pp	-0,4pp	nc	nc
Població de menys de 16 anys	848	775	133.316	130.670	-8,6%	-2,0%	0,6%	0,6%
Població potencialment activa (16-64)	2.878	2.593	641.643	623.424	-9,9%	-2,8%	0,4%	0,4%
Població de 65 anys i més	87	84	17.112	17.896	-3,4%	4,6%	0,5%	0,5%
Àfrica	1.349	1.303	185.871	182.327	-3,4%	-1,9%	0,7%	0,7%
Amèrica	805	725	282.325	263.237	-9,9%	-6,8%	0,3%	0,3%
Àsia	187	147	119.543	119.523	-21,4%	0,0%	0,2%	0,1%
Europa	1.472	1.277	203.737	206.271	-13,2%	1,2%	0,7%	0,6%
Unió Europea	1.280	1.103	169.417	170.709	-13,8%	0,8%	0,8%	0,6%
Resta del món	0	0	595	632	0,0%	6,2%	0,0%	0,0%
5 principals nacionalitats (comarca)	2.671	2.425	268.652	254.460	-9,2%	-5,3%	1,0%	1,0%
Marroc	1.285	1.244	141.636	138.815	-3,2%	-2,0%	0,9%	0,9%
Romania	822	715	37.155	36.429	-13,0%	-2,0%	2,2%	2,0%
Equador	225	189	52.530	44.836	-16,0%	-14,6%	0,4%	0,4%
Polònia	186	145	8.134	7.830	-22,0%	-3,7%	2,3%	1,9%
Colòmbia	153	132	29.197	26.550	-13,7%	-9,1%	0,5%	0,5%

ACTIVITAT ECONÒMICA

Nombre d'empreses	1.288	1.271	171.657	171.362	-1,3%	-0,2%	0,8%	0,7%
Agricultura	35	41	693	701	17,1%	1,2%	5,1%	5,8%
Indústria	199	182	18.535	18.210	-8,5%	-1,8%	1,1%	1,0%
Construcció	143	127	14.416	13.306	-11,2%	-7,7%	1,0%	1,0%
Serveis	911	921	138.013	139.145	1,1%	0,8%	0,7%	0,7%
Dimensió mitjana	5,17	5,17	10,2	10,2	0,0	0,0	nc	nc
Agricultura	2,4	2,1	3,2	3,1	-0,2	-0,1	nc	nc
Indústria	8,2	8,4	16,0	15,9	0,2	-0,1	nc	nc
Construcció	4,9	4,6	5,0	4,8	-0,3	-0,2	nc	nc
Serveis	4,7	4,7	10,0	9,9	0,1	0,0	nc	nc
15 Principals sectors d'activitat	975	983	105.685	104.704	0,8%	-0,9%	0,9%	0,9%
Comerç detall, exc. vehicles motor	200	222	27.398	27.435	11,0%	0,1%	0,7%	0,8%
Serveis de menjar i begudes	131	131	15.714	15.768	0,0%	0,3%	0,8%	0,8%
Adm. pública, Defensa i SS obligatòria	84	85	1.945	1.956	1,2%	0,6%	4,3%	4,3%
Activitats especialitzades construcció	74	72	8.374	7.780	-2,7%	-7,1%	0,9%	0,9%
Construcció d'immobles	69	55	5.409	5.001	-20,3%	-7,5%	1,3%	1,1%
Transport terrestre i per canonades	53	55	5.908	5.601	3,8%	-5,2%	0,9%	1,0%
Altres activitats de serveis personals	52	52	6.974	6.881	0,0%	-1,3%	0,7%	0,8%
Comerç engròs, exc. vehicles motor	49	51	14.453	14.505	4,1%	0,4%	0,3%	0,4%
Venda i reparació de vehicles motor	54	50	4.198	4.162	-7,4%	-0,9%	1,3%	1,2%
Indústries de productes alimentaris	49	50	1.637	1.635	2,0%	-0,1%	3,0%	3,1%
Serveis d'allotjament	41	40	1.197	1.302	-2,4%	8,8%	3,4%	3,1%
Agricultura, ramaderia i caça	29	34	607	615	17,2%	1,3%	4,8%	5,5%
Indústries fusta i suro, exc. mobles	30	30	646	612	0,0%	-5,3%	4,6%	4,9%
Educació	31	28	4.978	5.131	-9,7%	3,1%	0,6%	0,5%
Activitats jurídiques i de comptabilitat	29	28	6.247	6.320	-3,4%	1,2%	0,5%	0,4%

RECULL ESTADÍSTIC. BERGUEDÀ (continuació)

	Berguedà		Província		Variació 2012-2013		Pes Berguedà/ Província	
	2012	2013	2012	2013	Berguedà	Província	2012	2013
MERCAT DE TREBALL								
Ocupats	10.127	10.001	2.112.892	2.107.805	-1,2%	-0,2%	0,5%	0,5%
Assalariats	6.658	6.568	1.747.474	1.740.734	-1,4%	-0,4%	0,4%	0,4%
Autònoms	3.469	3.433	365.418	367.071	-1,0%	0,5%	0,9%	0,9%
15 Principals sectors d'activitat	7.411	7.343	1.182.450	1.177.076	-0,9%	-0,5%	0,6%	0,6%
Comerç detall, exc. vehicles motor	1.121	1.261	232.364	233.548	12,5%	0,5%	0,5%	0,5%
Serveis de menjar i begudes	695	708	122.001	123.638	1,9%	1,3%	0,6%	0,6%
Activitats especialitzades construcció	743	674	76.637	71.497	-9,3%	-6,7%	1,0%	0,9%
Indústries de productes alimentaris	578	536	35.236	34.923	-7,3%	-0,9%	1,6%	1,5%
Agricultura, ramaderia i caça	490	489	7.079	7.028	-0,2%	-0,7%	6,9%	7,0%
Adm. pública, Defensa i SS obligatòria	499	488	115.528	118.982	-2,2%	3,0%	0,4%	0,4%
Construcció d'immobles	508	440	32.305	29.091	-13,4%	-9,9%	1,6%	1,5%
Indústries tèxtils	411	408	14.057	13.402	-0,7%	-4,7%	2,9%	3,0%
Educació	362	389	115.064	117.493	7,5%	2,1%	0,3%	0,3%
Activitats sanitàries	370	364	129.136	129.066	-1,6%	-0,1%	0,3%	0,3%
Comerç engròs, exc. vehicles motor	359	357	148.423	146.492	-0,6%	-1,3%	0,2%	0,2%
Serveis socials amb allotjament	333	336	30.915	29.954	0,9%	-3,1%	1,1%	1,1%
Transport terrestre i per canonades	321	317	71.736	69.470	-1,2%	-3,2%	0,4%	0,5%
Activitats relacionades amb l'ocupació	353	308	19.100	20.343	-12,7%	6,5%	1,8%	1,5%
Venda i reparació de vehicles motor	268	268	32.869	32.149	0,0%	-2,2%	0,8%	0,8%
Agricultura	548	556	7.896	7.791	1,5%	-1,3%	6,9%	7,1%
Indústria	1.959	1.854	329.386	322.253	-5,4%	-2,2%	0,6%	0,6%
Construcció	1.262	1.122	115.706	106.461	-11,1%	-8,0%	1,1%	1,1%
Serveis	6.358	6.469	1.659.904	1.671.300	1,7%	0,7%	0,4%	0,4%
Sectors clau	4.250	4.144	785.982	768.202	-2,5%	-2,3%	0,5%	0,5%
Sectors estratègics	930	905	353.585	360.001	-2,7%	1,8%	0,3%	0,3%
Sectors impulsors	3.563	3.546	488.823	490.650	-0,5%	0,4%	0,7%	0,7%
Sectors independents	1.384	1.406	484.502	488.952	1,6%	0,9%	0,3%	0,3%
Activitats d'alt contingut tecnològic²	129	134	175.556	177.211	3,9%	0,9%	0,1%	0,1%
Ind. Tecnologia alta	3	3	23.655	23.565	0,0%	-0,4%	0,0%	0,0%
Ind. Tecnologia mitjana-alta	75	92	89.718	89.505	22,7%	-0,2%	0,1%	0,1%
Ind. Tecnologia mitjana-baixa	239	197	69.164	66.410	-17,6%	-4,0%	0,3%	0,3%
Ind. Tecnologia baixa	1.230	1.165	92.532	89.317	-5,3%	-3,5%	1,3%	1,3%
Serveis basats en el coneixement	2.196	2.184	617.384	624.715	-0,5%	1,2%	0,4%	0,3%
Serveis de tecnologia alta-punta	51	39	62.183	64.141	-23,5%	3,1%	0,1%	0,1%
Serveis no basats en el coneixement	2.000	2.141	697.519	695.474	7,1%	-0,3%	0,3%	0,3%
Aturats registrats	3.475	3.252	481.112	463.474	-6,4%	-3,7%	0,7%	0,7%
Homes	1.771	1.659	244.045	231.757	-6,3%	-5,0%	0,7%	0,7%
Dones	1.704	1.593	237.067	231.717	-6,5%	-2,3%	0,7%	0,7%
Nacionals	2.901	2.759	390.882	382.433	-4,9%	-2,2%	0,7%	0,7%
Estrangers	574	493	90.230	81.041	-14,1%	-10,2%	0,6%	0,6%
Agricultura	53	50	4.703	4.862	-5,7%	3,4%	1,1%	1,0%
Indústria	660	631	77.178	71.217	-4,4%	-7,7%	0,9%	0,9%
Construcció	689	583	68.833	60.377	-15,4%	-12,3%	1,0%	1,0%
Serveis	1.878	1.816	307.841	303.966	-3,3%	-1,3%	0,6%	0,6%
Sense ocupació anterior	195	172	22.557	23.052	-11,8%	2,2%	0,9%	0,7%
Població activa local estimada	20.320	19.824	2.911.233	2.892.231	-2,4%	-0,7%	0,7%	0,7%
Taxa d'atur registrat estimada	17,1%	16,4%	16,5%	16,0%	-0,7pp	-0,5pp	nc	nc
Homes	15,7%	15,2%	15,7%	15,0%	-0,5pp	-0,6pp	nc	nc
Dones	18,8%	17,9%	17,5%	17,2%	-0,9pp	-0,4pp	nc	nc
Nombre de contractes total	8.627	8.614	1.603.630	1.619.436	-0,2%	1,0%	0,5%	0,5%
Beneficiaris de prestacions	2.228	2.049	307.090	283.795	-8,0%	-7,6%	0,7%	0,7%
Taxa Cobertura Prestacions	67,9%	66,5%	67,0%	64,4%	-1,4pp	-2,5pp	nc	nc
BENESTAR I QUALITAT DE VIDA								
Renda Bruta per càpita ¹	16.298	16.576	15.301	15.577	1,7%	1,8%	nc	nc
% Recollida selectiva de residus municipals ¹	27,8%	27,0%	36,8%	37,5%	-0,7pp	0,7pp	nc	nc
Llits hospitalaris per 1.000 hab.	5,9	6,0	4,9	4,9	1,2%	0,0%	nc	nc
Places en residències per a gent gran*1000 hab>75 ¹	112	112	86	84	0,0	0,0	nc	nc
Nombre de piscines cobertes*10.000 hab.	2,0	2,0	0,9	0,9	1,6%	1,6%	nc	nc
FINANCES PÚBLIQUES³								
Ingressos. Classificació econòmica	62.295	66.553	6.143.124	5.936.266	6,8%	-3,4%	1,0%	1,1%
Despeses. Classificació econòmica	61.438	66.491	6.079.298	5.899.557	8,2%	-3,0%	1,0%	1,1%
Deute viu	32.232	31.450	3.616.472	3.592.929	-2,4%	-0,7%	0,9%	0,9%

1. Dades dels anys 2011 i 2012. 2. Es consideren d'alt contingut tecnològic les activitats industrials de tecnologia alta i mitjana-alta i els serveis de tecnologia alta-punta. 3. Xifres en milers d'euros. nc: no calculable. pp: punts percentuals. Per ampliar dades consulteu el programa Hermes <http://www.diba.cat/hermes>. Vegeu l'apartat de Metodologia, al final del l'anàlisi de totes les comarques, per la definició dels indicadors.

La comarca del Garraf¹ té una superfície de 185 km², el 2,4% de la superfície de la província de Barcelona, i està integrada per 6 municipis. Vilanova i la Geltrú n'és la capital.

«La meitat de la població estrangera resident prové de la Unió Europea»

El Garraf té 146.609 habitants i reuneix el 2,6% de la **població** provincial. L'estancament poblacional dels últims anys segueix, assolint una variació negativa el 2013 de -498 persones (-0,3%), similar a la provincial (-0,2%). Aquest estancament resta lluny del creixement mitjà anual, del 3,2% produït entre 2001 i 2011. La població estacional mitjana estimada de l'any 2012, és a dir, el nombre de persones que hi ha a la comarca sigui perquè hi resideixen, hi treballen, hi estudien o perquè, sense tenir-hi la residència habitual, hi passen algun període de temps (vacances, estiu, caps de setmana, etc.) és de 146.650, un 99,7% de la població resident d'aquest any.

La densitat de població és de 792 hab./km², superior a la mitjana provincial (717 hab./km²). La seva capital, Vilanova i la Geltrú, aplega el 45,2% dels habitants. Únicament Cubelles (153), Sitges (101) i Canyelles (44) augmenten la seva població. Destaca la pèrdua de població a Sant Pere de Ribes (-419) i Vilanova i la Geltrú (316).

La població comarcal està menys envellida que la del conjunt de la província. El 17,7% de la població té menys de 16 anys (per sobre del 16,5% provincial) i el 15,2% té més de 65 anys (per sota del 17,5% provincial). El pes de la població en edat de treballar (16 a 64 anys), agrupa el 67,2% de la població, percentatge lleugerament superior al provincial (66,0%). L'índex d'envelliment evidencia el rejuveniment del Garraf amb 85,9 persones de més de 65 anys per cada 100 joves menors de 16 anys, enfront del 106,2 que presenta el conjunt provincial.

El Garraf, amb un 24,8% d'increment, és la comarca barcelonina amb un major increment poblacional del 2003 al 2013. L'augment més important es produeix en el tram d'edat de 0 a 14 anys (38,2%), seguit pel de 30 a 64 (34,8%) i pel de 65 i més anys (30,3%). En canvi, la població de 15 a 29 anys disminueix un -12,9% (vegeu Gràfic 2).

El 15,2% (22.214) de la població del Garraf és estrangera, valor superior a la taxa provincial (13,9%) i només superat per la del Barcelonès (17,8%). Tanmateix, durant el 2013 la població estrangera es redueix un -5,6%, reducció molt superior a la mitjana provincial (-2,5%). Aquest fet contrasta amb l'increment constant de població estrangera durant la darrera dècada. Així, el 77,2% de la població estrangera té entre 16 i 64 anys, dotze punts per sobre del 65,4% de la població autòctona. El perfil de la població estrangera del Garraf és clarament diferent al de la resta de comarques barcelonines, ja que la meitat dels estrangers (50%) procedeixen de països de la Unió Europea. La nacionalitat amb més pes dins de la població estrangera és la marroquina (15%), seguida per la romanesa (9,5%), la italiana (8,5%), la britànica (8,4%) i la francesa (7,9%). Destaca la reducció de població francesa (-10,4%) i la britànica (-9,4%). El nombre de garrafencs residents a l'estranger augmenta un 11,3% el 2013, fins arribar als 2.578, l'1,8% de la població comarcal.

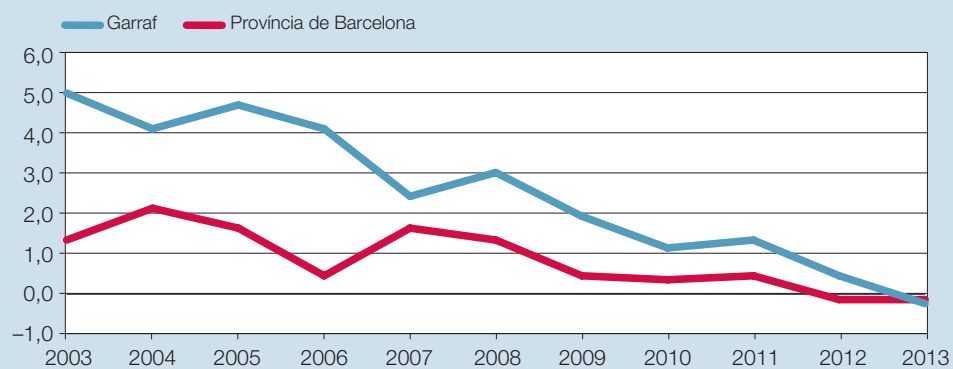
El **VAB** del Garraf va davallar el 2012 d'un -1,9%, trencant el positiu registre del 2011 (1,2%) i reflectint la caiguda generalitzada de tots els sectors, amb especial incidència de la construcció (-7,5%) i el primari (-12,4%) i davallades menors de la indústria (-2,4%) i els serveis (-0,8%). Amb aquesta davallada, l'impacte total de la crisi 2007-2012 situa la reducció del VAB comarcal en el -10,9%, un registre molt més desfavorable que el produït en el total de Catalunya (-4,0%).

1. Per a més detall vegeu el Recull Estadístic al final del capítol.

Taxes de variació de la població total, 2003-2013

(en percentatge)

Gràfic 1

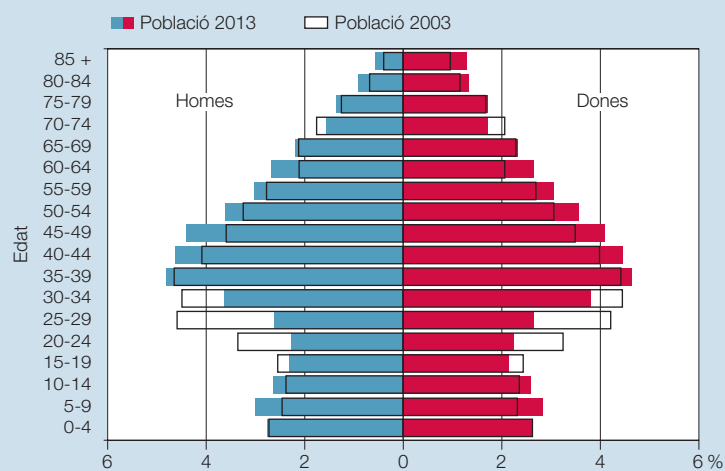

Font: Programa Hermes en base a dades del padró d'habitants de l'INE

Piràmide d'edats del Garraf, 2003-2013

(en percentatge)

Gràfic 2

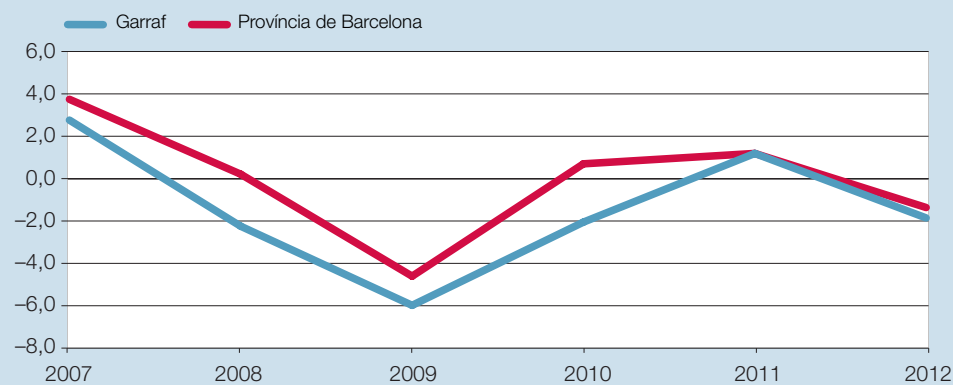

Font: Programa Hermes en base a dades del padró d'habitants de l'INE

Taxes reals de variació del Valor Afegit Brut (VAB)

(en percentatge)

Gràfic 3

Font: Anuari Econòmic Comarcal, CatalunyaCaixa

«El Garraf és la segona comarca amb més empreses i ocupació en els serveis, per darrera del Barcelonès»

El nombre d'**empreses** a la comarca a final del 2013 és de 3.567, el 2,1% del total d'empreses provincials i un 0,3% més que les de 2012, donant-se símptomes de recuperació empresarial positius. El teixit empresarial està dominat per la petita empresa, sobretot per la microempresa: el 82% tenen menys de 5 treballadors, el major percentatge de la província conjuntament amb el del Berguedà, el 16,7% en tenen entre 6 i 50 treballadors, l'1,1% entre 51 i 250 i el 0,2% més de 250. La dimensió mitjana és de 5,7 treballadors, la segona més baixa per darrera la del Berguedà i molt per sota dels 10,2 del conjunt provincial.

El teixit empresarial destaca per la seva terciarització. El sector dels serveis aplega el 85% del total d'empreses, per damunt del 81,2% de la mitjana provincial i només superat pel Barcelonès (87,6%). En canvi, el Garraf, amb el 6,1% d'empreses industrials, és la segona comarca menys industrialitzada, per darrera del Barcelonès. Destaca la pèrdua d'empreses de la construcció (-11,9%) i, en menor grau, de la indústria (-4,4%). Els serveis entren en valors positius amb un creixement del (2%). El 47,6% de les empreses es troben a Vilanova i la Geltrú i el 27,9% a Sitges. Interanualment es registren pèrdues d'empreses a Vilanova (-20) i a Sant Pere de Ribes (-3), mentre que se'n creen de noves a Sitges (22) i a Cubelles (9).

Segons la base de dades SABI (Sistema Anual de Balanços Ibèrics), el 2012 el Garraf compta amb 20 empreses amb un import net de la xifra de vendes superior als deu milions d'euros. El 29% de les 200 primeres empreses són exportadores i/o importadores, molt per sota dels percentatges registrats per altres comarques. Aquest fet és conseqüència d'una estructura més orientada a la construcció i als serveis, amb menys vocació exportadora que la indústria. Tot i així, quatre de les cinc primeres empreses per facturació pertanyen al sector industrial: Prysmian Spain, SA (fabricació d'altres fils i cables electrònics i elèctrics), Grupo Componentes Vilanova, SL i Mahle, SA (fabricació components per a vehicles de motor), Destilerias MG, SL (fabricació de begudes), i una empresa al de serveis: Compañia internacional para la financiación de la distribución, SA.

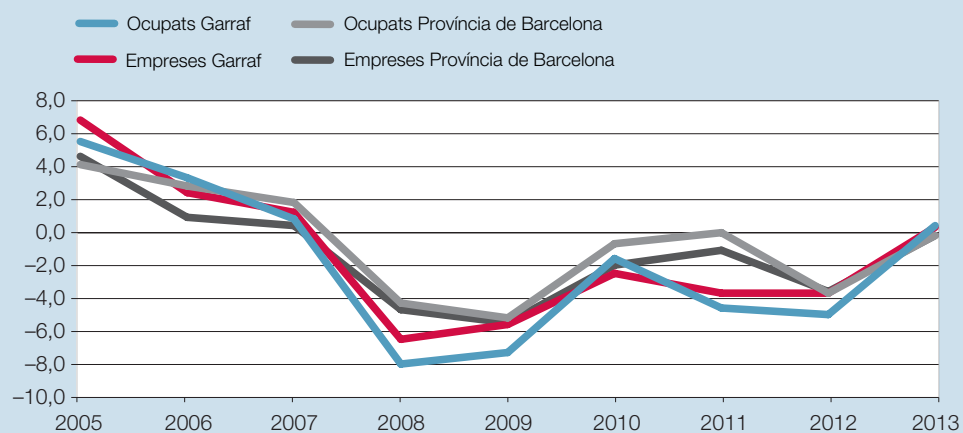
El 2013 tanca amb 29.930 **ocupats**, un 0,4% més que el 2012. Aquest repunt de l'ocupació, tot i ser lleu, trenca la tendència reduccionista iniciada el 2008. Aquest augment s'explica pel bon comportament del treball autònom, que creix un 1,2% ja que el treball assalariat es manté. El 65,5% de l'ocupació assalariada pertany a la petita empresa, vint punts per damunt de la mitjana provincial. Destaca l'elevada proporció d'ocupació a la microempresa, el 28,1%, la segona més alta per darrera la del Berguedà. El 20,2% pertany a l'empresa mitjana i el 14,2% a la gran empresa. Interanualment la gran empresa és l'única dimensió que perd ocupació (-6,1), mentre que la petita i la mitjana presenten variacions positives del 0,4% i el 4,9% respectivament.

El caràcter terciari de la comarca es constata veient com aquest sector aplega el 79,4% de l'ocupació, valor només superat pel del Barcelonès. En canvi, l'ocupació en el sector industrial (12,8%) és la segona més baixa, també per darrera del Barcelonès. Interanualment, la construcció i la indústria presenten caigudes del 8,4% i de l'1,4%, respectivament, amb un comportament semblant al provincial. Per altra banda però tenim un augment en el nombre d'ocupats en els serveis (1,6%, 366) i l'agricultura (7,7%, 7).

Dels 15 principals subsectors per nombre d'ocupats destaca la destrucció d'ocupació en els *serveis a edificis i de jardineria* (-20,4%), *serveis socials sense allotjament* (-11,2%) i *construcció d'immobles* (-9,9%). D'altra banda, els *materials i equips elèctrics* tenen un augment molt important (25%), seguit per l'augment en els *serveis de menjar i begudes* (6,8%). En termes absoluts i considerant tots els subsectors (veure Gràfics 5 i 6), les reduccions més notables d'ocupació es produeixen en els *serveis a edificis i de jardineria* (-152), *activitats especialitzades en la construcció* (-79) i *construcció d'immobles* (-78). Els principals increments es produeixen en els *serveis de menjar i begudes* (213), *materials i equips elèctrics* (153) i el *comerç al detall* (130).

Taxes de variació interanuals dels ocupats i empreses, 2005-2013 (en percentatge)

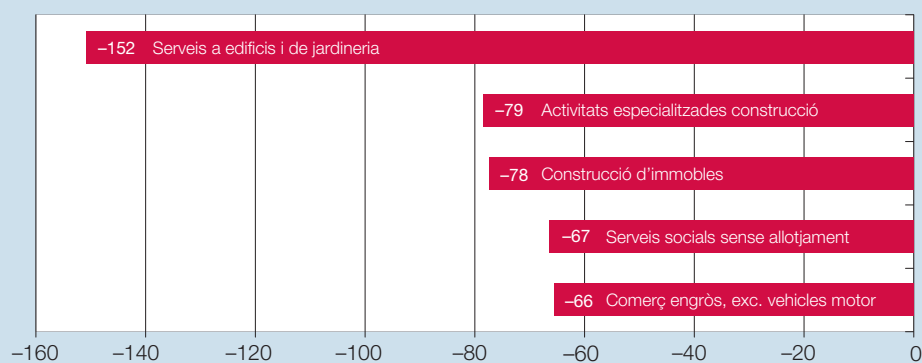
Gràfic 4

Font: Programa Hermes, en base a dades del Departament d'Empresa i Ocupació

Subsectors d'activitat amb més pèrdua d'ocupació, Garraf 2013 (en nombres absoluts)

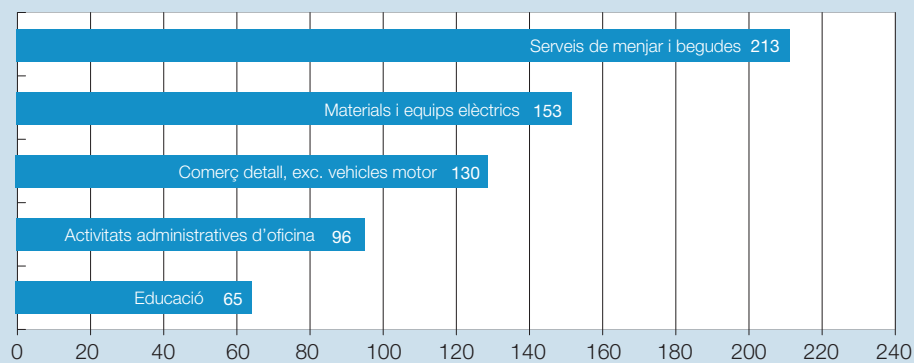
Gràfic 5

Font: Programa Hermes en base a dades del Departament d'Empresa i Ocupació

Subsectors d'activitat amb més guany d'ocupació. Garraf, 2013 (en nombres absoluts)

Gràfic 6

Font: Programa Hermes en base a dades del Departament d'Empresa i Ocupació

El 48,4% de l'ocupació es troba a Vilanova i la Geltrú, seguida per Sitges amb el 22,9% i Sant Pere de Ribes amb el 19,2%. La variació interanual mostra pèrdues d'ocupació a Sant Pere de Ribes (-125) i lleugerament a Vilanova i la Geltrú (-21) mentre que es produeixen guanys d'ocupació a la resta de municipis, destacant Sitges (131) i Cubelles (60).

El 9% de l'ocupació assalariada de la comarca pertany al conjunt d'activitats d'alt contingut tecnològic (*indústria de tecnologia alta, indústria de tecnologia mitjana-alta i serveis de tecnologia alta-punta*), pes inferior al 10,2% provincial. L'evolució interanual és positiva (13%), molt per sobre de la provincial (0,9%) i essent la comarca amb un major increment. Les *activitats industrials de tecnologia mitjana-alta* presenten un pes superior a la mitjana provincial, mentre que la resta d'activitats d'alt contingut tecnològic presenten un pes molt inferior.

Afegint a aquestes activitats l'ocupació en serveis basats en el coneixement, del 32,8%, s'obté que el conjunt d'activitats que configuren l'economia del coneixement en sentit ampli (alt contingut tecnològic i serveis basats en el coneixement) ofereix el 41,8% de l'ocupació assalariada comarcal, per sota del 46,1% de mitjana provincial. L'ocupació en l'economia del coneixement creix en el darrer any un 2,2%, per sobre de l'increment provincial (1,1%) i deixa enrere les pèrdues d'anys anteriors.

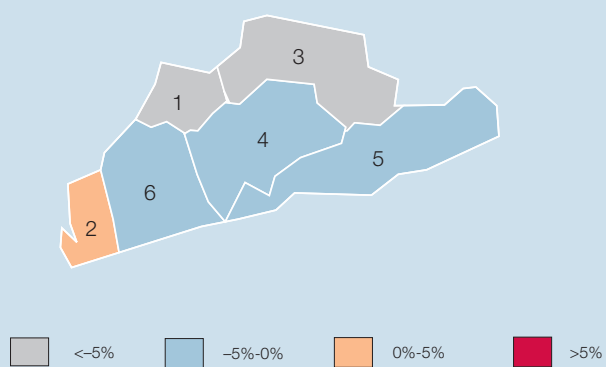
L'anàlisi de les relacions intersectorials de l'estructura productiva mostra una concentració d'ocupació en sectors d'activitat clau, amb un elevat efecte arrossegador o de dispersió sobre altres sectors i una alta capacitat de ser arrossegats o d'absorció per altres sectors. Així, el 37% dels llocs de treball de la comarca pertanyen a aquests sectors (majoritàriament *construcció i comerç i reparacions*), similar al 36,4% de la província. El pes de l'ocupació en sectors impulsors, aquells amb un elevat poder arrossegador però poca capacitat de ser arrossegats, (29,2%) també es troba per sobre de la província (23,3%). Per contra, l'ocupació en els sectors estratègics, aquells amb elevada capacitat d'absorció per altres sectors però no d'arrossegament és l'11,7%, per sota del pes que té a la província, del 17,1%. Els sectors independents, amb escassa capacitat d'absorció i d'arrossegament, concentren el 22,1% de l'ocupació, semblant al percentatge registrat a la província (23,2%).

«El Garraf és la comarca amb una major disminució de l'atur entre la població estrangera»

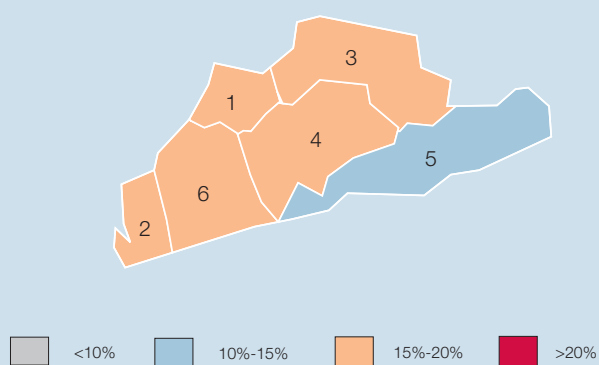
A final del 2013 hi ha 13.525 **aturats** registrats al Garraf, el 2,9% d'aturats de la província. L'atur disminueix un 3% durant l'últim any, disminució inferior a la provincial (-3,7%) i un gir respecte als augments d'anys anteriors. La taxa d'atur se situa en el 17,3%, per sobre de la provincial (16%). Els municipis amb una taxa d'atur superior a la mitjana comarcal (veure Mapa 1) són Sant Pere de Ribes (19,8%), Vilanova i la Geltrú (19,3%), Canyelles (18%) i Cubelles (17,5%). Olivella (15,3%) i Sitges (10,9%) presenten una taxa inferior a la mitjana. L'atur disminueix en tots els municipis, amb l'excepció de Cubelles.

La taxa d'atur masculina és del 15,9%, clarament inferior a la femenina (19%). L'atur es redueix entre la població menor de quaranta anys, a destacar les reduccions entre els 20 i els 25 anys (-17,2%) i entre els de 25 a 30 anys (19%). Destaquen els increments en la població entre 55 i 59 anys (5,8%) i els majors de 60 anys (6,8%). Per sectors d'activitat econòmica, el 68,8% dels aturats pertanyen als serveis, el 14,4% a la construcció, l'11,4% a la indústria i l'1,4% a l'agricultura. El 4% restant són aturats sense ocupació anterior (SOA). Interanualment destaca l'augment en el sector agrícola (9,8%), un 3,7% en la indústria i un 1,5% en els serveis. L'atur també disminueix en el col·lectiu sense ocupació anterior (-4,5%).

Variació dels aturats registrats

Taxa d'atur registrat

L'atur disminueix en pràcticament en tots els nivells formatius excepte en la formació professional (0,5%), els *tècnics-professionals superiors* (4,9%) i *altres estudis post-secundaris* (120%). Les disminucions més importants s'han produït en el grup d'estudis primaris incomplets (-14,8%) i *universitaris de 1r cicle* (-12,4%). L'atur entre els que tenen l'educació general, que sumen sis de cada deu aturats, cau un 2,6. El Garraf és la comarca on més disminueix el nombre d'aturats estrangers (-15%), molt per sobre de la mitjana provincial (-10,2%). Els 1.884 aturats estrangers representen el 13,9% de l'atur comarcal, percentatge molt inferior al pes que aquest col·lectiu té a la província (17,5%).

A final del 2013 hi ha concedides 8.414 prestacions per desocupació, un 4,6% menys que l'any anterior. La taxa de cobertura (percentatge de desocupats registrats que reben algun tipus de prestació) segueix disminuint i passa a situar-se en el 64,7%. El 48,8% de les prestacions són contributives, el 42,6% assistencials i el 8,5% de renda activa d'inserció.

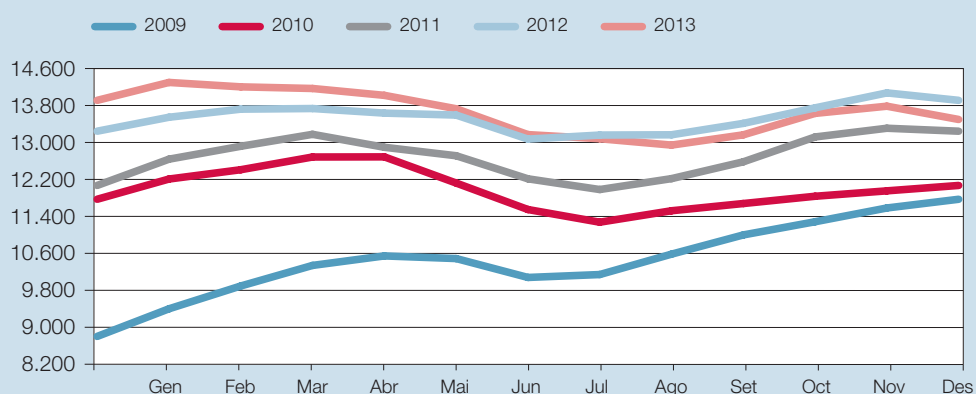
La **contractació laboral** del 2013 (32.424) disminueix un 4,4% respecte la del 2012. La contractació femenina és la més afectada, i pateix una disminució del -7,5%, mentre que la masculina es redueix un -0,8%. El 48% dels contractes han estat signats per homes i el 52% per dones. La contractació cau en la construcció (-13,2%) i els serveis (-4,7%) mentre que augmenta en la indústria (12,6%) i l'agricultura (3,6%). Per durada, el 91,3% dels contractes signats són de caràcter temporal, amb una reducció del -2,3% respecte l'any anterior. Cal destacar també la forta reducció de la contractació indefinida (-22,3%), valor oposat al comportament de l'any 2012.

L'evolució **turística** a la comarca del Garraf durant el 2013 (Quadre 1) té una evolució decreixent. Tot i que la seva capacitat d'allotjament es manté molt similar a la de l'any anterior (0,5%), la demanda en nombre de viatgers i pernoctacions ha caigut respecte el 2012, especialment en els hotels. Les característiques turístiques de la comarca del Garraf estan plenament influenciades pel paper de centralitat turística del municipi de Sitges, que centra gairebé 9 de cada 10 llits d'hotel disponibles a la comarca. Tot i centrar-se en activitats de sol i platja, el Garraf ha anat complementat la seva consolidada oferta d'atractius i activitats amb la posada en valor de nous recursos turístics culturals i activitats relacionades amb el vi i la gastronomia. Forma part de la marca turística Costa Barcelona. En l'àmbit de l'oferta, la comarca té una planta de 13.982 places d'allotjament turístic on els càmpings (60,9% de l'oferta total) i els hotels (38,7% de l'oferta total) tenen una clara presència, molt per damunt dels establiments de turisme rural que només representen el 0,4% de les places totals i que no poden tenir una significació estadística. El fet més destacable és l'augment del 26 places hoteleres durant el 2013. Els indicadors de la demanda mostren un retrocés en el nombre de viatgers allotjats en hotel. En concret, aquesta tipologia ha registrat un 6,6% menys de viatgers i un 3,9% menys en el nombre de pernoctacions. En els càmpings, tot i l'augment del 13,9% en nombre de viatgers, pateix una reducció del 0,8% en les pernoctacions, motivada, molt possiblement, per la reducció en els dies d'estada dels viatgers. Els percentatges d'ocupació en els hotels són inferiors als de l'any anterior (1,8 pp menys que l'any anterior) però més accentuats en els càmpings (4,4 pp menys que l'any anterior). Degut al poc pes dels establiments rurals, no es disposen els indicadors del comportament de la seva demanda.

Quant a les **finances públiques**, durant l'exercici 2013 el pressupost inicial d'ingressos del conjunt dels municipis de la comarca disminueix un 8,7% respecte el 2012, les despeses un 4,8%, i el deute viu un 11,2%. Per habitant, les despeses suposen 1.059 euros, amb només 60 euros de despeses d'inversió, mentre que els ingressos corrents són de 1.018 euros per habitant. El deute viu per habitant se situa en 982 euros, per sobre dels 648 euros de mitjana provincial i el més alt de totes les comarques. El deute viu de Vilanova i la Geltrú és de 1.386 euros per habitant i del 139% sobre els ingressos corrents, valor clarament superior a les mitjanes comarcal (96%) i provincial (63%).

Comparació de l'evolució mensual dels aturats registrats. Garraf, 2009-2013

Gràfic 7

Font: Programa Hermes, en base a dades del Departament d'Empresa i Ocupació

Indicadors de l'activitat turística al Garraf, 2012 i 2013

Quadre 1

	Garraf			Prov. Barcelona*		
	2012	2013	Var. 12-13 (%)**	2012	2013	Var. 12-13 (%)**
Places en establiments hotelers	5.382	5.408	0,5	64.036	63.619	-0,7
Places en càmpings	8.526	8.526	0,0	42.796	43.975	2,8
Places en establiments de turisme rural	48	48	0,0	4.477	4.621	3,2
Nombre de viatgers allotjats en hotels (en milers)	228,9	213,8	-6,6	2.944,5	3.006,6	2,1
Nombre de viatgers allotjats en càmpings (en milers)	98,8	112,5	13,9	547,5	569,2	4,0
Nombre de viatgers allotjats en establiments de turisme rural (en milers)	n.d	n.d	n.d	74,7	81,4	9,0
Nombre de pernотacions en hotels (en milers)	665,2	639,4	-3,9	9.552,1	9.640,4	0,9
Nombre de pernотacions en càmpings (en milers)	737,2	731,6	-0,8	2.384,1	2.409,8	1,1
Nombre de pernотacions en establiments de turisme rural (en milers)	n.d	n.d	n.d	231,7	217,9	-6,0
Grau d'ocupació hotelera (en %)	55,3	53,7	-1,6	59,9	58,8	-1,1
Grau d'ocupació en càmpings (en %)	34,8	30,4	-4,4	46,0	43,8	-2,2
Grau d'ocupació en establiments de turisme rural (en %)	n.d	n.d	n.d	16,2	16,0	-0,2

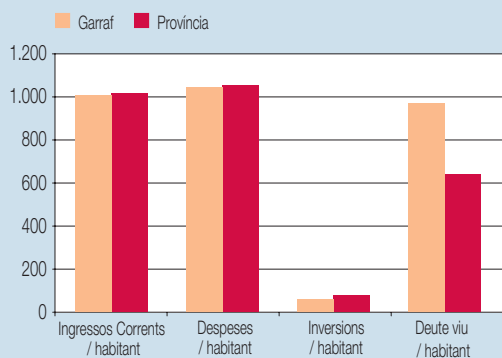
*Sense el Barcelonès, a excepció del grau d'ocupació hotelera.

**La variació en grau d'ocupació és en punts percentuals.

Font: INE, Idescat, Programa Hermes

Finances públiques, 2013 (Ràtios Euros per habitant)

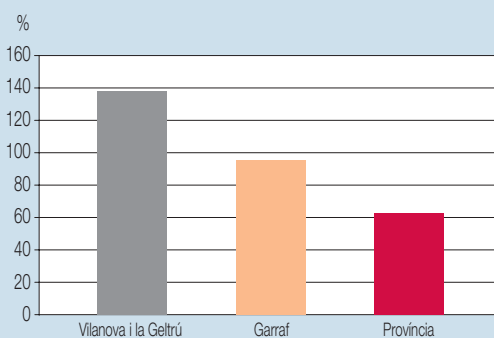
Gràfic 8

Font: Web del Ministerio de Hacienda y Administraciones Públicas

Finances públiques, 2013 (Deute viu / Ingressos corrents, en %)

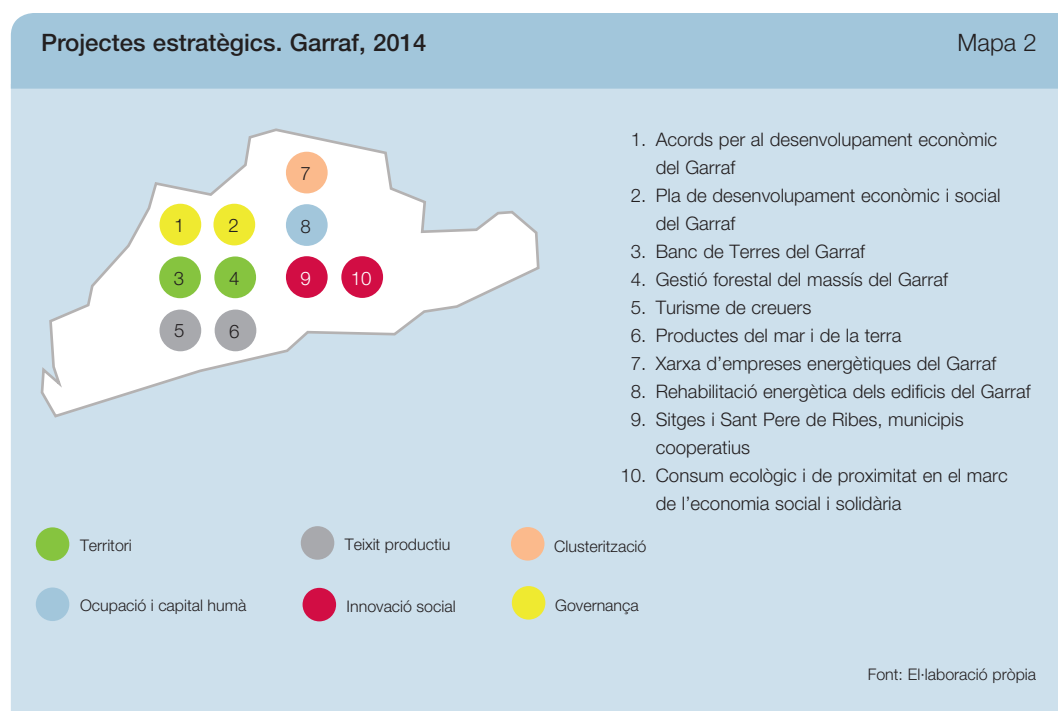
Gràfic 9

Font: Web del Ministerio de Hacienda y Administraciones Públicas

Segons l'índex InnoBaix², el 2012 el sistema d'**innovació** del Garraf ocupa la 13a posició del rànquing català per darrera del Bages i l'Alt Penedès. Ocupa aquesta posició per segon any consecutiu, tanmateix el 2010 va ocupar la posició 12 i el 2009 la 14. És en els factors territorials on registra una millor posició respecte el resta de comarques (la 9a), situant-se entre les 10 comarques que presenten millors condicions territorials per a les empreses innovadores. Pel que fa al seu teixit empresarial, se situa en el 15è amb millor comportament innovador. Finalment, pel que fa als resultats del sistema d'innovació, cau fins la 19a posició. Així, el Garraf registra un bon context territorial per afavorir la innovació però ni el l'entorn empresarial ni el teixit productiu responen a aquest context.

En relació amb els **projectes estratègics**, s'identifiquen al mapa 2 i es descriuen a la pàgina següent.

2. Sistema d'indicadors que mesura l'estat i posició dels sistemes territorials d'innovació i que s'estructura en base a tres dimensions: els factors externs a l'empresa que determinen la capacitat d'innovar dels territoris (inputs), els factors interns a l'empresa i l'eficàcia i els resultats de la innovació (outputs). Vegeu l'estudi complet a <http://www.diba.cat/promoeco>.

MAPA DE PROJECTES ESTRATÈGICS LOCALS DEL GARRAF

Acords per al desenvolupament econòmic del Garraf

El desplegament d'aquest full de ruta impulsat per Node Garraf recull les orientacions fonamentals del desenvolupament econòmic a la comarca en la perspectiva del 2022. Els agents institucionals, econòmics i socials hi reconeixen la necessitat de treballar en tres grans eixos: posar el territori i les infraestructures al servei del model econòmic i social; activar el desenvolupament econòmic vetllant per la competitivitat dels sectors madurs i potenciant els emergents; i situar el coneixement com a motor de les persones. **[+]**

Pla de desenvolupament econòmic i social del Garraf

El Pla de desenvolupament econòmic i social del Garraf és un projecte gestionat conjuntament pel Consell Comarcal del Garraf i Node Garraf, Agència de Desenvolupament. Aquest pla parteix de l'anàlisi d'estudis impulsats per diversos agents de la comarca des de l'any 2000 i se centra en dos eixos bàsics: les noves formes d'activitat econòmica vinculades als actius territorials; i el desenvolupament local en base als elements associats a la innovació social. El pla ha d'aportar un esquema de coherència funcional del territori en base a quatre eixos: la connectivitat, la competitivitat, la proximitat i el paisatge. **[+]**

Banc de Terres del Garraf

La voluntat del projecte és reactivar el sector agrari al Garraf, protegent i gestionant el territori d'una manera sostenible i respectuosa amb l'entorn i els recursos. Incorpora una base de dades de terrenys que són aptes pel conreu però es troben en desús o amb necessitat de relleu generacional. El Banc de Terres posa en contacte els propietaris amb els interessats en poder utilitzar aquests espais, a la vegada que promou la planificació dels cultius, l'intercanvi de coneixements i la recerca sobre l'agricultura. És impulsat per Node Garraf, l'agència de desenvolupament econòmic local de la comarca, amb el suport d'altres administracions públiques. **[+]**

Gestió forestal del massís del Garraf

L'Associació de propietaris forestals del massís del Garraf és una associació de propietaris forestals sense ànim de lucre, que treballa en l'àmbit territorial del massís del Garraf per avançar en el foment de la gestió forestal i la prevenció d'incendis. Aquest projecte de gestió territorial inclou quatre grans aspectes: consciència i acceptació social de l'ús de la biomassa; increment del consum de biomassa a la comarca per a ús tèrmic; aconseguir una producció viable econòmicament; i dinamitzar altres usos del bosc com són l'agricultura, la ramaderia i el turisme. **[+]**

Turisme de creuers

Vilanova i la Geltrú es posiciona com a port de creuers a la conca del Mediterrani. Disposa de les instal·lacions portuàries, serveis i accessos adients per facilitar l'arribada de petits creuers en ruta per la mar Mediterrània. La disponibilitat d'icones turístiques i de productes propis així com la proximitat d'espais amb gran capacitat d'atracció constitueixen una base que es combina amb el desenvolupament de les experiències turístiques, la valorització dels recursos locals i la gestió territorial. La capacitat d'acció conjunta dels agents locals i la implicació multisectorial hi apareixen com a aspectes crítics. **[+]**

Productes del mar i de la terra

Des del 2008 i en el marc del programa Productes de la terra promogut per la Diputació de Barcelona, el Consell Comarcal i ara Node Garraf, Agència de Desenvolupament, amb cooperació amb els ajuntaments de la comarca, despleguen aquest projecte per mitjà de quatre línies de treball: donar a conèixer i estructurar el sector; optimitzar la gestió empresarial; millorar la producció; i millorar la comercialització. Des d'un punt de vista transversal, s'actua amb la finalitat de crear ocupació i potenciar l'emprenedoria a través de la construcció de xarxes entre els agents actius del sector. **[+]**

Xarxa d'empreses energètiques del Garraf

Amb aquest projecte es vol donar estabilitat a les empreses energètiques i reforçar la cooperació entre elles en un moment de crisi. En aquest marc es desenvolupen actuacions encaminades a intercanviar coneixement i generar iniciatives creatives que permetin mantenir el dinamisme del sector; promocionar accions formatives; establir connexions empresarials; sensibilitzar entorn de l'eficiència i l'ús racional de l'energia; i, també, activar la capacitat d'incidir en les decisions sobre l'energia. Es tracta d'un projecte incubat per Node Garraf en què participen les empreses i professionals del sector. **[+]**

Rehabilitació energètica dels edificis del Garraf

Es vol promocionar la rehabilitació energètica als edificis públic i privats de la comarca. Això ha de servir per reactivar el sector de la construcció-rehabilitació creant noves empreses i llocs de treball, reduir les emissions de CO₂ i estalviar energia en el parc d'edificis del Garraf. El projecte implica definir l'estratègia a seguir en els propers anys a partir de l'Estratègia catalana per a la renovació energètica d'edificis amb la implicació i suport de tots els col·lectius involucrats, avançar en la visió a llarg termini d'autosuficiència energètica en els edificis i complir la legislació en matèria d'eficiència energètica. **[+]**

Sitges i Sant Pere de Ribes, municipis cooperatius

Municipi Cooperatiu és un projecte de difusió i sensibilització del cooperativisme de treball iniciat per la Federació de Cooperatives de Treball de Catalunya i que s'impulsa a diversos municipis catalans. Al Garraf, Sitges i Sant Pere de Ribes hi estan adherits. Els objectius són promoure i fomentar la cultura d'empresa cooperativa; activar el creixement i la consolidació de les cooperatives de treball existents; generar ocupació estable i activitat econòmica de base cooperativa; impulsar la creació de noves cooperatives de treball; i generar oportunitats per aprendre, connectar-se i compartir. **[+]**

Consum ecològic i de proximitat en el marc de l'economia social i solidària

Consisteix en una iniciativa supramunicipal que dona suport a col·lectius de consumidors (grups de consum), productors ecològics de proximitat i altres possibles interessats. L'objectiu és posar en funcionament una estructura de segon grau que serveixi per configurar una oferta àmplia de productes en el marc d'un mercat social a la comarca. El projecte defineix el consum responsable (just i solidari) com una oferta àmplia de productes i serveis ecològics, de proximitat, de millora de la salut i la qualitat de vida. Cal assenyalar que té la voluntat d'integrar les experiències existents, respectant les seves característiques, i promoure'n de noves. **[+]**

EL BANC DE TERRES, UNA EINA ÚTIL PER REACTIVAR TERRES DE CONREU EN DESÚS

Rafel Florenciano, *director de Node Garraf. Agència de Desenvolupament*

Un territori transformat

El Garraf, és una comarca que ha evolucionat en la seva activitat econòmica des d'un passat primer agrícola i després industrial cap a una forta terciarització en què destaquen el turisme i el comerç com a fonts principals d'ocupació.

Als anys seixanta i setanta una sèrie de transformacions que es van produir al país van afectar d'una forma clara l'economia de la comarca i, de retruc, també el paisatge. La revolució de la mobilitat amb l'arribada massiva del vehicle particular, la generalització de les segones residències, la millora del poder adquisitiu i de la qualitat de vida de bona part de la població, van ser factors que, units a la proximitat dels municipis del Garraf a la gran conurbació urbana de Barcelona, van donar com a resultat una forta atracció de persones a la comarca, fet que va provocar, a partir de la poca rendibilitat de l'activitat agrària i d'un gran descontrol urbanístic, una gran atomització de la propietat rural a partir de la qual van sorgir múltiples urbanitzacions periurbanes de mala qualitat i pitjor paisatge. Només la vinya i una minsa explotació d'horta local ha mantingut una presència econòmicament rendible.

Aquests factors expliquen un primer abandonament de l'activitat agrícola amb un fort increment de la construcció. La construcció es va consolidar de forma espectacular a partir de l'obertura dels túnels del Garraf amb un augment de població residencial i un fortíssim consum de sòl –ara amb control municipal i no sempre amb encert-. Aquesta situació ha comportat un important desequilibri en el desenvolupament territorial. Qualsevol territori, amb independència del seu *mix* productiu, ha d'aconseguir ser competitiu en qualitat ambiental. L'agricultura de proximitat és un recurs a protegir, tot i que les seves activitats en conjunt representen una part marginal del PIB de la comarca, són essencials pel seu equilibri.

Un repte per començar

Avui ens trobem amb molts terrenys que, tot i tenir les condicions per ser de conreu, no estan sent utilitzats. Des de l'Agència de Desenvolupament hem considerat que una de les eines per avançar en aquest equilibri territorial és facilitar la intermediació d'interessos de les parts implicades. Amb aquest objectiu hem creat el que anomenem Banc de Terres del Garraf (BTG), una base de dades de terrenys aptes per al conreu actualment en desús o amb necessitat de relleu generacional. Es vol facilitar el contacte entre els propietaris de parcel·les, aptes per a l'explotació agrícola i persones interessades en generar el seu propi projecte professional a partir de la producció agroecològica i de proximitat, sector on la demanda va en augment.

El repte és reactivar l'activitat agrària, generar i consolidar ocupació i riquesa estable i responsable, tot apostant per un model de producció, comercialització, distribució, transformació i consum d'aliments agroecològics i de proximitat. Amb el BTG facilitem la recerca d'explotacions disponibles així com la seva descripció i característiques amb un mapa en línia. Aquesta eina tindrà en una segona fase la possibilitat de planificar cultius per facilitar l'intercanvi de coneixements i la investigació de l'agricultura al Garraf.

Un cop identificats, els terrenys susceptibles de ser incorporats al BTG, són objecte d'anàlisi per tal de saber si són aptes o no. No poden ser inferiors a una hectàrea i han de poder tenir disponibilitat de reg i un tipus de terra apta per a l'horta. El BTG és també una eina de divulga-

ció per donar a conèixer a la ciutadania aquells valors que comporten una bona gestió del territori i el conreu de la terra. Frenar la pèrdua de superfície agrària útil i retornar el valor a terrenys de cultius perduts o insuficientment aprofitats és un primer pas. Cal però centrar els esforços també en la seva divulgació, gestió i dinamització per posar a disposició d'aquelles persones que vulguin dedicar-se a la pagesia, terrenys que es podran recuperar de l'oblit, donant impuls als productes de proximitat.

A banda de tractar-se d'un instrument operatiu, amb la posada en marxa del BTG volem aprofundir en la difusió dels valors vinculats a la sobirania alimentària, la biodiversitat, del respecte a l'entorn que afavoriran també activitats com és l'ecoturisme, la conservació del paisatge i la millora de la qualitat de vida dels ciutadans i també de les generacions futures.

El projecte del BTG es va iniciar al llarg de l'any 2013 i ja hem catalogat trenta-tres finques amb un total de 126,31Ha. de les quals catorze han estat incorporades al BTG. De forma paral·lela, hem incorporat una vintena de persones interessades a dedicar-se professionalment a aquesta activitat, de les quals s'han concretat fins a cinc contractes que han afectat a un total de vuit emprenedors. Aquesta és una acció innovadora en una comarca on l'activitat de l'agricultura i especialment l'agroecologia són residuals. Aquest sector té un potencial per a créixer i avui en dia pot ser un sector emergent que representa una aposta de desenvolupament equilibrat i permet donar valor afegit als productes locals.

Unes barreres a superar

Tanmateix aquestes estratègies de desenvolupament local tendents a equilibrar el territori i recuperar activitats i paisatges s'enfronten sovint a diferents situacions que dificulten la recuperació de zones i infraestructures agrícoles abandonades o semiabandonades. Les problemàtiques de la gestió del medi natural, les estratègies d'urbanització dels diferents municipis, les polítiques localistes, el foment de particularismes locals, la manca de visió estratègica o la visió a curt termini, són factors tots ells que no han afavorit el desenvolupament equilibrat del territori.

Superar aquestes barreres implica dosis de generositat i generar dinàmiques de concertació local entre les administracions implicades i els sectors productius, buscant aquells punts de coincidència que en aquest cas difícilment haurien de ser divergents pels diferents municipis de la comarca. Potenciar els propis recursos implica incidir en la sensibilització de la ciutadania per divulgar i afavorir el consum de productes de proximitat. Es retroalimenta així l'economia local i es protegeix el medi mitjançant activitats compatibles amb la seva preservació.

Calen noves estratègies de desenvolupament local i una d'elles –de caràcter transversal– s'ha de centrar en el reconeixement i la valorització del patrimoni natural perquè és la base per reactivar el sector primari, àmbit oblidat fins a la seva quasi desaparició, però que conserva, ordena i protegeix el paisatge –fonamental per una bona qualitat de vida dels residents-. Un territori ordenat facilita l'atracció de noves empreses i, d'altra banda, el sector turístic –important a la nostra comarca– no pot prescindir d'un entorn natural adequadament gestionat, és a dir, amb concertació real de competències municipals on les polítiques urbanístiques i de desenvolupament econòmic són un factor clau per l'equilibri comarcal.

RECULL ESTADÍSTIC. GARRAF

	Garraf		Província		Variació 2012-2013		Pes Garraf/ Província	
	2012	2013	2012	2013	Garraf	Província	2012	2013
ENTORN								
Nombre de municipis		6		311				1,9%
Superfície total (km²)		185,1		7726,5				2,4%
Superfície mitjana municipal (km²)		30,9		24,8				nc
DEMOGRAFIA								
Població Total	147.107	146.609	5.552.050	5.540.925	-0,3%	-0,2%	2,6%	2,6%
Densitat (hab/km²)	795	792	719	717	-0,3%	-0,2%	nc	nc
Homes	73.101	72.738	2.722.394	2.711.403	-0,5%	-0,4%	2,7%	2,7%
Dones	74.006	73.871	2.829.656	2.829.522	-0,2%	0,0%	2,6%	2,6%
Població de menys de 16 anys	25.773	25.892	908.243	912.434	0,5%	0,5%	2,8%	2,8%
Població potencialment activa (16-64)	99.514	98.463	3.691.461	3.659.668	-1,1%	-0,9%	2,7%	2,7%
Població de 65 anys i més	21.820	22.254	952.346	968.823	2,0%	1,7%	2,3%	2,3%
Població ETCA¹	145.301	146.650	5.468.249	5.494.415	0,9%	0,5%	2,7%	2,7%
Pob. resident a l'estranger	2.316	2.578	144.537	158.150	11,3%	9,4%	1,6%	1,6%
Índex de dependència global	47,8	48,9	50,4	51,4	2,2%	2,0%	nc	nc
Índex d'envelliment	84,7	85,9	104,9	106,2	1,5%	1,3%	nc	nc
Nacionalitat espanyola	123.573	124.395	4.759.979	4.768.935	0,7%	0,2%	2,6%	2,6%
Nacionalitat estrangera	23.534	22.214	792.071	771.990	-5,6%	-2,5%	3,0%	2,9%
Taxa d'estrangeria total	16,0%	15,2%	14,3%	13,9%	-0,8pp	-0,3pp	nc	nc
Taxa d'estrangeria extracomunitaria	7,9%	7,6%	11,2%	10,9%	-0,2pp	-0,4pp	nc	nc
Població de menys de 16 anys	4.090	3.924	133.316	130.670	-4,1%	-2,0%	3,1%	3,0%
Població potencialment activa (16-64)	18.266	17.159	641.643	623.424	-6,1%	-2,8%	2,8%	2,8%
Població de 65 anys i més	1.178	1.131	17.112	17.896	-4,0%	4,6%	6,9%	6,3%
Àfrica	3.822	3.678	185.871	182.327	-3,8%	-1,9%	2,1%	2,0%
Amèrica	5.834	5.529	282.325	263.237	-5,2%	-6,8%	2,1%	2,1%
Àsia	879	947	119.543	119.523	7,7%	0,0%	0,7%	0,8%
Europa	12.966	12.018	203.737	206.271	-7,3%	1,2%	6,4%	5,8%
Unió Europea	11.972	11.010	169.417	170.709	-8,0%	0,8%	7,1%	6,4%
Resta del món	33	42	595	632	27,3%	6,2%	5,5%	6,6%
5 principals nacionalitats (comarca)	11.679	10.945	251.976	250.249	-6,3%	-0,7%	4,6%	4,4%
Marroc	3.474	3.323	141.636	138.815	-4,3%	-2,0%	2,5%	2,4%
Romania	2.209	2.107	37.155	36.429	-4,6%	-2,0%	5,9%	5,8%
Itàlia	1.974	1.891	39.519	40.545	-4,2%	2,6%	5,0%	4,7%
Regne Unit	2.065	1.870	12.021	12.340	-9,4%	2,7%	17,2%	15,2%
França	1.957	1.754	21.645	22.120	-10,4%	2,2%	9,0%	7,9%
ACTIVITAT ECONÒMICA								
Nombre d'empreses	3.558	3.567	171.657	171.362	0,3%	-0,2%	2,1%	2,1%
Agricultura	6	8	693	701	33,3%	1,2%	0,9%	1,1%
Indústria	227	217	18.535	18.210	-4,4%	-1,8%	1,2%	1,2%
Construcció	352	310	14.416	13.306	-11,9%	-7,7%	2,4%	2,3%
Serveis	2.973	3.032	138.013	139.145	2,0%	0,8%	2,2%	2,2%
Dimensió mitjana	5,67	5,66	10,2	10,2	0,0	0,0	nc	nc
Agricultura	2,0	1,9	3,2	3,1	-0,1	-0,1	nc	nc
Indústria	14,7	15,2	16,0	15,9	0,5	-0,1	nc	nc
Construcció	3,0	2,9	5,0	4,8	-0,1	-0,2	nc	nc
Serveis	5,3	5,3	10,0	9,9	0,0	0,0	nc	nc
15 Principals sectors d'activitat	2.782	2.784	119.571	118.994	0,1%	-0,5%	2,3%	2,3%
Comerç detall, exc. vehicles motor	704	701	27.398	27.435	-0,4%	0,1%	2,6%	2,6%
Serveis de menjar i begudes	537	552	15.714	15.768	2,8%	0,3%	3,4%	3,5%
Comerç engròs, exc. vehicles motor	216	226	14.453	14.505	4,6%	0,4%	1,5%	1,6%
Altres activitats de serveis personals	192	186	6.974	6.881	-3,1%	-1,3%	2,8%	2,7%
Activitats especialitzades construcció	177	167	8.374	7.780	-5,6%	-7,1%	2,1%	2,1%
Educació	122	133	4.978	5.131	9,0%	3,1%	2,5%	2,6%
Construcció d'immobles	147	123	5.409	5.001	-16,3%	-7,5%	2,7%	2,5%
Activitats immobiliàries	124	121	6.606	6.843	-2,4%	3,6%	1,9%	1,8%
Transport terrestre i per canonades	118	117	5.908	5.601	-0,8%	-5,2%	2,0%	2,1%
Activitats jurídiques i de comptabilitat	93	96	6.247	6.320	3,2%	1,2%	1,5%	1,5%
Venda i reparació de vehicles motor	83	88	4.198	4.162	6,0%	-0,9%	2,0%	2,1%
Activitats sanitàries	86	83	4.912	4.974	-3,5%	1,3%	1,8%	1,7%
Serveis a edificis i de jardineria	75	78	2.876	2.886	4,0%	0,3%	2,6%	2,7%
Llocs que ocupen personal domèstic	57	60	4.327	4.405	5,3%	1,8%	1,3%	1,4%
Serveis d'allotjament	51	53	1.197	1.302	3,9%	8,8%	4,3%	4,1%

RECULL ESTADÍSTIC. GARRAF (continuació)

	Garraf		Província		Variació 2012-2013		Pes Garraf/ Província	
	2012	2013	2012	2013	Garraf	Província	2012	2013
MERCAT DE TREBALL								
Ocupats	29.816	29.930	2.112.892	2.107.805	0,4%	-0,2%	1,4%	1,4%
Assalariats	20.175	20.172	1.747.474	1.740.734	0,0%	-0,4%	1,2%	1,2%
Autònoms	9.641	9.758	365.418	367.071	1,2%	0,5%	2,6%	2,7%
15 Principals sectors d'activitat	21.046	21.199	1.252.832	1.252.043	0,7%	-0,1%	1,7%	1,7%
Comerç detall, exc. vehicles motor	4.210	4.340	232.364	233.548	3,1%	0,5%	1,8%	1,9%
Serveis de menjar i begudes	3.140	3.353	122.001	123.638	6,8%	1,3%	2,6%	2,7%
Activitats sanitàries	1.733	1.731	129.136	129.066	-0,1%	-0,1%	1,3%	1,3%
Adm. pública, Defensa i SS obligatòria	1.609	1.645	115.528	118.982	2,2%	3,0%	1,4%	1,4%
Comerç engròs, exc. vehicles motor	1.607	1.541	148.423	146.492	-4,1%	-1,3%	1,1%	1,1%
Educació	1.418	1.483	115.064	117.493	4,6%	2,1%	1,2%	1,3%
Activitats especialitzades construcció	1.451	1.372	76.637	71.497	-5,4%	-6,7%	1,9%	1,9%
Transport terrestre i per canonades	965	954	71.736	69.470	-1,1%	-3,2%	1,3%	1,4%
Altres activitats de serveis personals	912	912	39.488	38.741	0,0%	-1,9%	2,3%	2,4%
Materials i equips elèctrics	611	764	11.324	11.025	25,0%	-2,6%	5,4%	6,9%
Serveis d'allotjament	745	761	20.211	21.382	2,1%	5,8%	3,7%	3,6%
Construcció d'immobles	758	680	32.305	29.091	-10,3%	-9,9%	2,3%	2,3%
Serveis a edificis i de jardineria	746	594	71.659	71.271	-20,4%	-0,5%	1,0%	0,8%
Activitats jurídiques i de comptabilitat	544	539	44.367	44.563	-0,9%	0,4%	1,2%	1,2%
Serveis socials sense allotjament	597	530	22.589	25.784	-11,2%	14,1%	2,6%	2,1%
Agricultura	91	98	7.896	7.791	7,7%	-1,3%	1,2%	1,3%
Indústria	3.899	3.845	329.386	322.253	-1,4%	-2,2%	1,2%	1,2%
Construcció	2.433	2.228	115.706	106.461	-8,4%	-8,0%	2,1%	2,1%
Serveis	23.393	23.759	1.659.904	1.671.300	1,6%	0,7%	1,4%	1,4%
Sectors clau	11.332	11.056	785.982	768.202	-2,4%	-2,3%	1,4%	1,4%
Sectors estratègics	3.363	3.513	353.585	360.001	4,5%	1,8%	1,0%	1,0%
Sectors impulsors	8.716	8.731	488.823	490.650	0,2%	0,4%	1,8%	1,8%
Sectors independents	6.405	6.629	484.502	488.952	3,5%	0,9%	1,3%	1,4%
Activitats d'alt contingut tecnològic²	1.605	1.819	175.556	177.211	13,3%	0,9%	0,9%	1,0%
Ind. Tecnologia alta	37	39	23.655	23.565	5,4%	-0,4%	0,2%	0,2%
Ind. Tecnologia mitjana-alta	1.437	1.590	89.718	89.505	10,6%	-0,2%	1,6%	1,8%
Ind. Tecnologia mitjana-baixa	938	814	69.164	66.410	-13,2%	-4,0%	1,4%	1,2%
Ind. Tecnologia baixa	562	502	92.532	89.317	-10,7%	-3,5%	0,6%	0,6%
Serveis basats en el coneixement	6.644	6.612	617.384	624.715	-0,5%	1,2%	1,1%	1,1%
Serveis de tecnologia alta-punta	131	190	62.183	64.141	45,0%	3,1%	0,2%	0,3%
Serveis no basats en el coneixement	9.013	9.173	697.519	695.474	1,8%	-0,3%	1,3%	1,3%
Aturats registrats	13.946	13.525	481.112	463.474	-3,0%	-3,7%	2,9%	2,9%
Homes	6.891	6.625	244.045	231.757	-3,9%	-5,0%	2,8%	2,9%
Dones	7.055	6.900	237.067	231.717	-2,2%	-2,3%	3,0%	3,0%
Nacionals	11.730	11.641	390.882	382.433	-0,8%	-2,2%	3,0%	3,0%
Estrangers	2.216	1.884	90.230	81.041	-15,0%	-10,2%	2,5%	2,3%
Agricultura	172	188	4.703	4.862	9,3%	3,4%	3,7%	3,9%
Indústria	1.606	1.546	77.178	71.217	-3,7%	-7,7%	2,1%	2,2%
Construcció	2.167	1.954	68.833	60.377	-9,8%	-12,3%	3,1%	3,2%
Serveis	9.446	9.307	307.841	303.966	-1,5%	-1,3%	3,1%	3,1%
Sense ocupació anterior	555	530	22.557	23.052	-4,5%	2,2%	2,5%	2,3%
Població activa local estimada	78.879	78.077	2.911.233	2.892.231	-1,0%	-0,7%	2,7%	2,7%
Taxa d'atur registrat estimada	17,7%	17,3%	16,5%	16,0%	-0,4pp	-0,5pp	nc	nc
Homes	16,2%	15,9%	15,7%	15,0%	-0,4pp	-0,6pp	nc	nc
Dones	19,3%	19,0%	17,5%	17,2%	-0,3pp	-0,4pp	nc	nc
Nombre de contractes total	33.986	32.484	1.603.630	1.619.436	-4,4%	1,0%	2,1%	2,0%
Beneficiaris de prestacions	8.820	8.414	307.090	283.795	-4,6%	-7,6%	2,9%	3,0%
Taxa Cobertura Prestacions	65,9%	64,7%	67,0%	64,4%	-1,1pp	-2,5pp	nc	nc
BENESTAR I QUALITAT DE VIDA								
Renda Bruta per càpita ¹	11.579	11.721	15.301	15.577	1,2%	1,8%	nc	nc
% Recollida selectiva de residus municipals ¹	36,5%	35,7%	36,8%	37,5%	-0,8pp	0,7pp	nc	nc
Llits hospitalaris per 1.000 hab.	3,5	2,8	4,9	4,9	-19,5%	0,0%	nc	nc
Places en residències per a gent gran*1000 hab>75 ¹	80	77	86	84	0,0	0,0	nc	nc
Nombre de piscines cobertes*10.000 hab.	0,8	0,9	0,9	0,9	8,7%	1,6%	nc	nc
FINANCES PÚBLIQUES³								
Ingressos. Classificació econòmica	173.161	158.021	6.143.124	5.936.266	-8,7%	-3,4%	2,8%	2,7%
Despeses. Classificació econòmica	163.028	155.245	6.079.298	5.899.557	-4,8%	-3,0%	2,7%	2,6%
Deute viu	162.182	143.985	3.616.472	3.592.929	-11,2%	-0,7%	4,5%	4,0%

1. Dades dels anys 2011 i 2012. 2. Es consideren d'alt contingut tecnològic les activitats industrials de tecnologia alta i mitjana-alta i els serveis de tecnologia alta-punta. 3. Xifres en milers d'euros. nc: no calculable. pp: punts percentuals. Per ampliar dades consulteu el programa Hermes <http://www.diba.cat/hermes>. Vegeu l'apartat de Metodologia, al final del l'anàlisi de totes les comarques, per la definició dels indicadors.

MARESME

La comarca del Maresme¹ té una superfície de 398,5 km², el 5,2% de la superfície de la província de Barcelona, i està integrada per 30 municipis que tenen una superfície mitjana de poc més de 13 km², la menor de la província. Mataró n'és la capital.

«La població total es manté estable, tot i la baixada del 2% de la població estrangera»

El Maresme és la quarta comarca més poblada de la província, per darrere del Barcelonès, el Vallès Occidental i el Baix Llobregat. Amb 437.431 habitants, en ella hi resideix el 7,9% de la **població** provincial. Durant l'últim any la població es manté pràcticament estable (només augmenta un 0,2%, 944 persones) fet que confirma la tendència d'estancament registrada el 2011 (0,9%) i el 2012 (0,4%). Tot i així, només Baix Llobregat i Osona augmenten més la població que el Maresme, mentre que la mitjana provincial disminueix un 0,2%. La població estacional mitjana estimada de l'any 2012, és a dir, el nombre de persones que hi ha a la comarca sigui perquè hi resideixen, hi treballen, hi estudien o perquè, sense tenir-hi la residència habitual, hi passen algun període de temps (vacances, estiu, caps de setmana, etc.) és de 443.735, un 0,7% més que la població resident del mateix any.

El Maresme, amb una densitat de població de 1.098 habitants per km², ocupa també aquí el quart lloc després de les tres grans comarques metropolitanes: Barcelonès, Baix Llobregat i Vallès Occidental. Gairebé la meitat (14) dels municipis del Maresme no superen els deu mil habitants, tot i això, els que sí que ho fan concentren el 79% de la població i Mataró, la capital, el 28,4% (124.099). Del 2012 al 2013 la població augmenta en vint-i-un dels trenta municipis, destacant, per volum, els creixements de Montgat (196), Arenys de Mar (194), i Vilassar de Mar (112). En canvi, destaca la disminució d'habitants dels municipis de Calella (-60) i Malgrat de Mar (-75).

Per edats, la població en edat de treballar aplega el 66,2% de la població, percentatge pràcticament igual que el provincial. Per grups d'edat, el 17,6% de la població comarcal és menor de 16 anys (per sobre del 16,5% provincial) i el 16,2% té 65 anys o més (per sota del 17,5% provincial). L'índex d'envelliment, o la relació de població de 65 anys i més per cada 100 joves menors de 16 anys, és del 92,2 i es troba per sota del 106,2 provincial. Encara que municipis com Arenys de Mar (127) o Caldes d'Estrac (130) obtenen uns índex molt més elevats.

De 2003 a 2013 la població augmenta un 16%, increment superior al 10% provincial. L'augment més important es produeix en el tram de 65 i més anys (29,6%), seguit pel de 0 a 14 anys (27,5%). En canvi, la població de 15 a 29 anys disminueix un 18,5 (vegeu Gràfic 2).

El 12% (51.904) de la població comarcal és estrangera, percentatge inferior a la mitjana provincial (14%). Per segona vegada en els darrers anys la població nouvinguda disminueix (-2,3%, -1.233), reducció similar a la mitjana provincial (-2,5%), i deguda principalment a la caiguda dels procedents del continent americà (-8%), destacant Argentina (-215), Colòmbia (-224), i Equador (-179). El 80% dels estrangers són extracomunitaris. Destacant que a la comarca s'apleguen el 47% dels gambians de la província, i el 21% dels senegalesos. Per altra banda, el nombre de població resident a l'estranger, i que abans estaven empadronats en el Maresme, augmenta un 12% el 2013, fins arribar als 7.213.

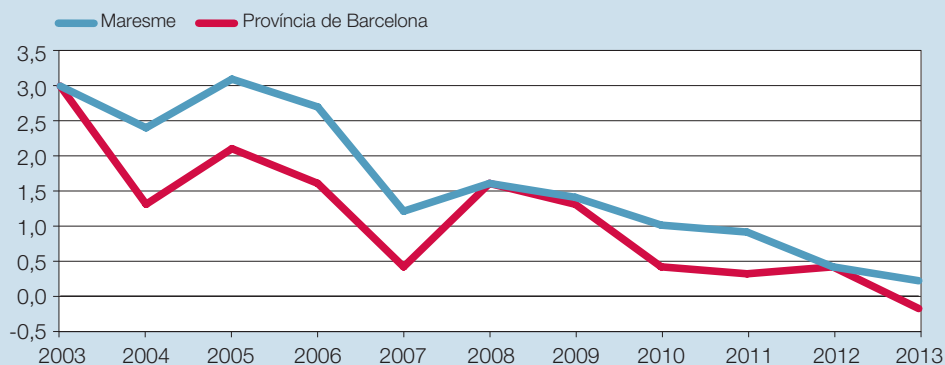
Segons les dades de l'Anuari Econòmic Comarcal de CatalunyaCaixa, el **VAB** real del Maresme va caure l'any 2012 un 1,7%, xifra més negativa que la de l'any 2011 (-1,2%) i lleugerament superior a la mitjana provincial (-1,4%). Els resultats del 2012 reflecteixen la caiguda generalitzada de tots els sectors, amb especial incidència de la construcció (-7,9%) i el primari (-15,6%) i davallades menors de la indústria (-1,68%) i els serveis (-0,6%). Amb aquesta nova davallada, l'impacte de la crisi 2007-2012 situa la reducció del VAB comarcal en el -6,5%, força per sobre la mitjana catalana (-4,0%).

1. Per a més detall vegeu el Recull estadístic al final del capítol.

Taxes de variació de la població total, 2003-2013

(en percentatge)

Gràfic 1

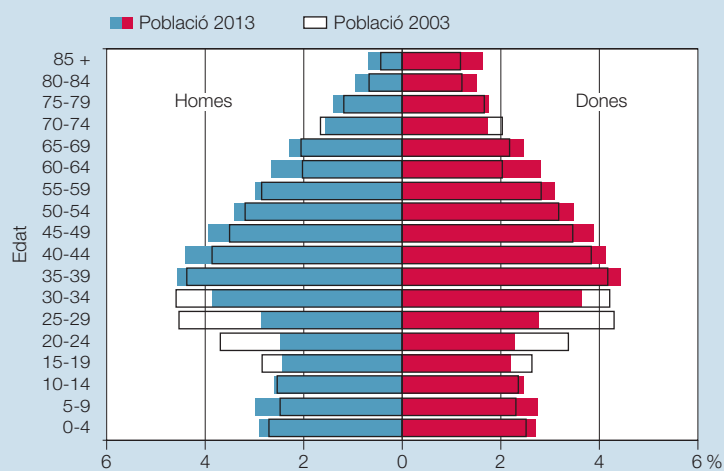

Font: Programa Hermes en base a dades del padró d'habitants de l'INE

Piràmide d'edats del Maresme, 2003-2013

(en percentatge)

Gràfic 2

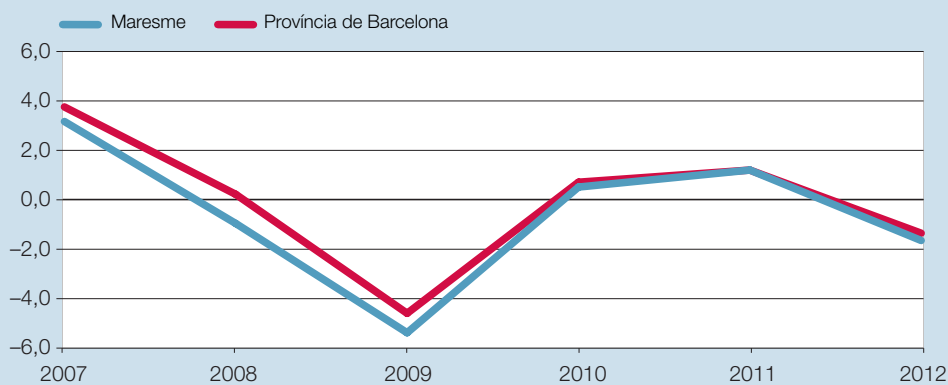

Font: Programa Hermes en base a dades del padró d'habitants de l'INE

Taxes reals de variació del Valor Afegit Brut (VAB)

(en percentatge)

Gràfic 3

Font: Anuari Econòmic Comarcal, CatalunyaCaixa

«El 80% de la pèrdua interanual d'ocupació es produeix al sector de la construcció»

A finals del 2013 hi ha 11.015 **empreses** al Maresme, el 6,4% de les empreses de la província i un 0,4% menys que l'any anterior continuant, així, amb la tendència decreixent iniciada el 2008. L'estructura empresarial està dominada per la petita empresa i especialment la microempresa: el 79,3% de les empreses tenen menys de 5 treballadors, la tercera comarca amb un major percentatge de microempreses, el 18,9% entre 6 i 50, l'1,6 entre 51 i 250 i només un 0,2% de les empreses en tenen més de 250 empleats. La dimensió mitjana és de 7 treballadors assalariats per empresa, per dessota del conjunt provincial (10,2).

El 12,7% de les empreses de la comarca són industrials, la tercera proporció més baixa per darrere del Barcelonès i el Garraf, destacant que el 27% de les empreses de confecció de peces de vestir s'apleguen a la comarca. El 78,3% són de serveis, la tercera comarca amb major proporció, també per darrere del Barcelonès i el Garraf. El 8,6% pertanyen a la construcció, i el 0,3% al sector agrícola. La variació interanual mostra pèrdues d'empreses en la indústria (-1,5%) i la construcció (-8,7%), i xifres positives en els serveis (0,7%), i l'agricultura (5,7%). El 29,9% de les empreses es troben a Mataró.

Segons la base de dades SABI (Sistema Anual de Balanços Ibèrics) cinc empreses facturen més de cent milions d'euros. Les empreses líders en facturació el 2012 pertanyen principalment al sector del comerç i a la indústria manufacturera, sobretot la química i la tèxtil. Destaquen Bioibérica, SA (recerca i desenvolupament), Alcon Cusi, SA (comerç de productes químics), NT Incoming, SL i Sehrs Tourism, SA (agències de viatges), Punt Roma, SL (comerç de peces de vestir), DB Apparel Spain, SL i Generos de Punto Victrix, SL (comerç a l'engròs de tèxtils), HI'TEX 2008, SL (confecció peces de vestir). El 64% de les 200 primeres empreses són exportadores i/o importadores.

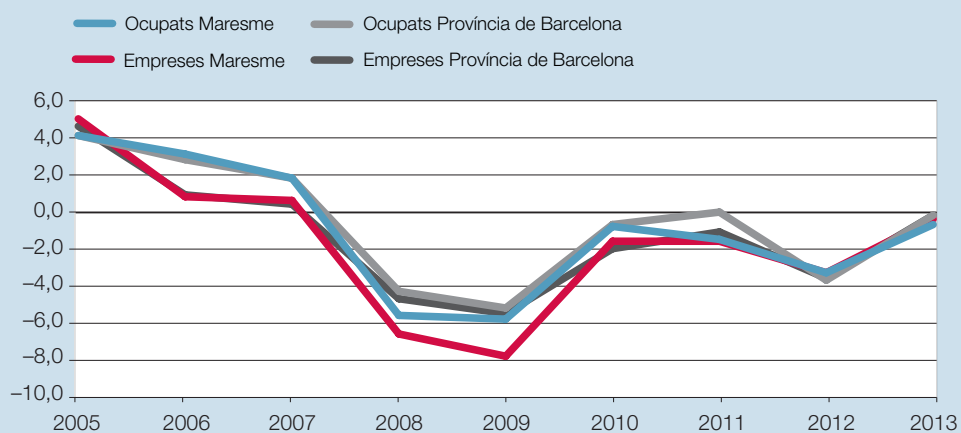
El 2013 l'**ocupació** a la comarca es redueix un 0,7%, quedant la xifra en 110.045 llocs de treball, el 5,2% de la província. Aquesta pèrdua d'ocupació, per sisè any consecutiu, és inferior a la registrada els dos anys anteriors, 2011 (-1,5%) i 2012 (-3,3%). Tanmateix, se situa lleugerament per sobre de la reducció mitjana provincial (-0,2%) i és la quarta reducció comarcal, només per darrere de l'Alt Penedès (-7,3%), Vallès Oriental (-1,3%) i Berguedà (-1,2%). La reducció d'ocupació es produeix només entre el treball assalariat (-1,1%), mentre que els treballadors autònoms augmenten lleugerament (0,3%). El 59,8% dels treballadors assalariats estan ocupats en la micro i petita empresa (22,3% fins a 5 treballadors i 37,6% de 6 a 50), el 20,6% en la mitjana empresa i el 19,5% en la gran empresa. La variació interanual mostra una pèrdua molt significativa de llocs de treball de la petita empresa (-2,9%) i de la mitjana empresa (-1,7%).

El pes de l'ocupació per grans sectors d'activitat és semblant al provincial. Així, l'agricultura aplega el 0,8% dels llocs de treball, la construcció el 6,5% i els serveis el 76,7%, el tercer percentatge més alt després del Barcelonès i el Garraf. La indústria agrupa el 16,1% de l'ocupació (el tercer valor més baix també per darrere del Barcelonès i el Garraf), però els subsectors del tèxtil i la confecció representen més del 20% del total provincial. Perden ocupació respecte l'any anterior els sectors de la construcció (-9,5%), l'agricultura (-4,9%), i la indústria (-0,9%). El sector serveis augmenta (0,2%).

Dels 15 principals subsectors per nombre d'ocupats a la comarca, destaca la destrucció d'ocupació en la *construcció d'immobles* (-11,8%), *transport terrestre i per canonades* (-8,8%), *activitats especialitzades en la construcció* (-7,7%), i serveis a edificis i de jardineria (-4,9%). Per contra, es crea ocupació en subsectors terciaris com *l'educació* (4,6%), *l'administració pública* (3,4%), i els *serveis socials amb allotjament* (2,5%). En termes absoluts i considerant tots els subsectors (vegeu Gràfics 5 i 6), les pèrdues es concentren en la *activitats especialitzades en la construcció* (-400), *transport terrestre i per canonades* (-272), i les *construcció d'immobles* (-265). Per contra, els principals guanys absoluts provenen dels sectors de *l'educació* (255), *l'administració pública* (156), i *l'emmagatzematge i afins al transport* (127).

Taxes de variació interanuals dels ocupats i empreses, 2005-2013
(en percentatge)

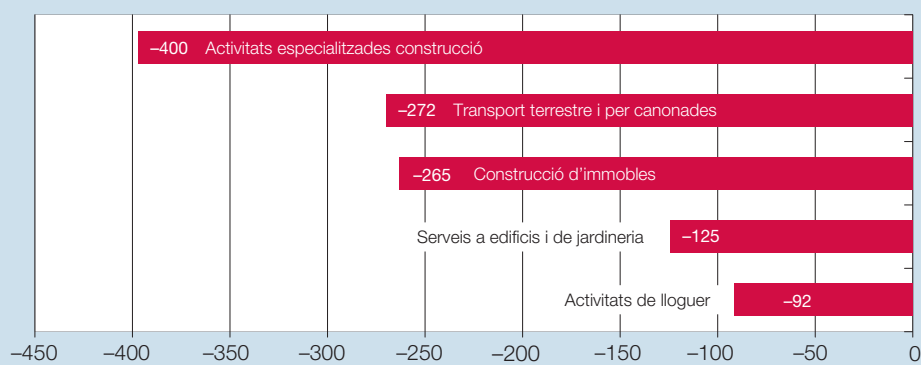
Gràfic 4

Font: Programa Hermes, en base a dades del Departament d'Empresa i Ocupació

Subsectors d'activitat amb més pèrdua d'ocupació. Maresme, 2013
(en nombres absoluts)

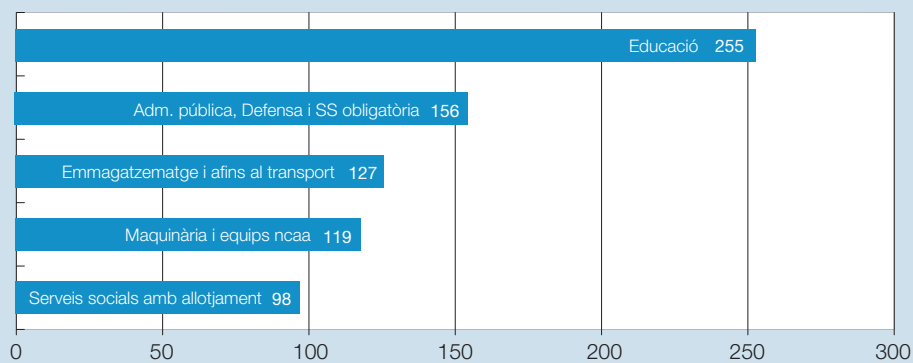
Gràfic 5

Font: Programa Hermes en base a dades del Departament d'Empresa i Ocupació

Subsectors d'activitat amb més guany d'ocupació. Maresme, 2013
(en nombres absoluts)

Gràfic 6

Font: Programa Hermes en base a dades del Departament d'Empresa i Ocupació

Mataró aplega el 32,6% dels llocs de treball de la comarca i és el segon municipi que més ocupació perd (-441) darrere d'Arenys de Munt (-671). També destaquen les pèrdues d'ocupació de Pineda de Mar (-291), i Cabrils (-103). D'altra banda, els augments d'ocupació es produeixen a Vilassar de Dalt (465), i El Masnou (267).

El 6,4% de l'ocupació assalariada de la comarca pertany al conjunt d'activitats d'alt contingut tecnològic (*indústria de tecnologia alta, indústria de tecnologia mitjana-alta i serveis de tecnologia alta-punta*), el tercer percentatge més baix de les onze comarques, darrera de l'Anoia i el Berguedà, i molt inferior al 10% provincial. En un any guanya un 1,4% d'aquests llocs de treball assalariat, per sobre de l'increment del 0,9% de la província. Més de la meitat d'aquests llocs de treball pertanyen a activitats *industrials de tecnologia mitjana-alta*.

Afegint a aquestes activitats l'ocupació en serveis basats en el coneixement, del 36,9%, s'obté que el conjunt d'activitats que configuren l'economia del coneixement en sentit ampli (alt contingut tecnològic i serveis basats en el coneixement) ofereix el 43,3% de l'ocupació assalariada comarcal, per sota del 46,1% de mitjana provincial. La seva ocupació s'incrementa en el darrer any (1,3%), mentre que al conjunt provincial puja un 1,1%.

L'anàlisi de les relacions intersectorials de l'estructura productiva mostra una concentració d'ocupació en sectors d'activitat clau. Així, el 37,3% dels llocs de treball de la comarca pertanyen a aquests sectors (majoritàriament *construcció i comerç i reparacions*), davant del 36,5% de la província. El pes de l'ocupació en sectors impulsors, aquells amb un elevat poder arrossegador però poca capacitat de ser arrossegats, també està més per sobre a la comarca (30,3%) que a la província (23,3%). Per contra, l'ocupació en els sectors estratègics, aquells amb elevada capacitat d'absorció per altres sectors però no d'arrossegament és del 9,6%, per dessota del pes que té a la província, del 17,1%. Els sectors independents, amb escassa capacitat d'absorció i d'arrossegament, concentren el 22,9% de l'ocupació, semblant al percentatge registrat a la província (23,2%).

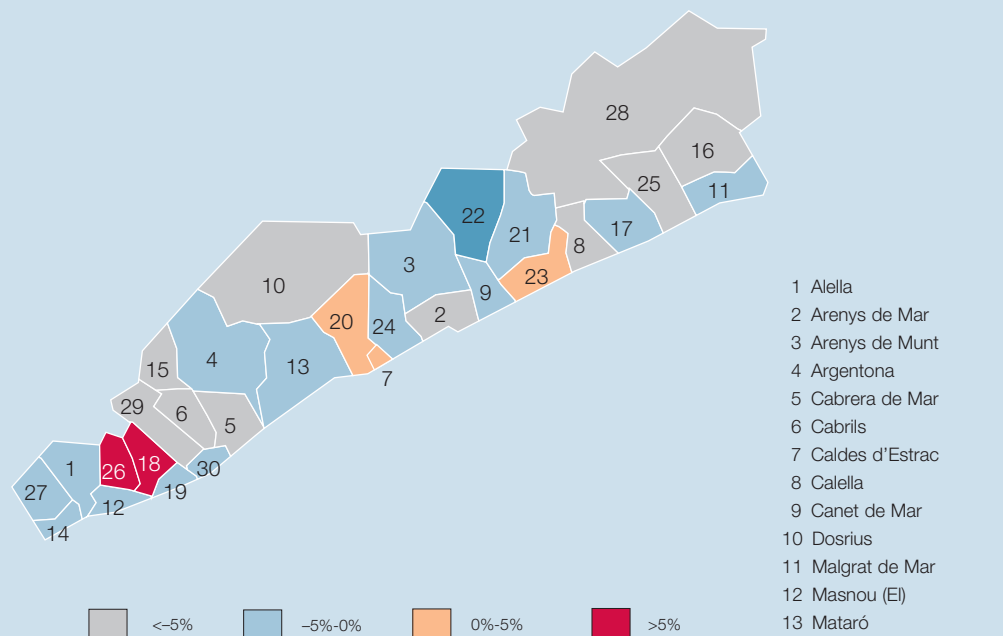
«Més de la meitat de la caiguda de l'atur és deguda a la construcció»

L'atur baixa un 3,1% l'any 2013, descens similar al del conjunt provincial i el més positiu produït en els darrers anys: 2012 (5,8), 2011 (10,1%), 2010 (-0,3%), 2009 (31,7%) i 2008 (49,3%). A final del 2013 hi ha 39.479 persones aturades, el 8,5% de l'atur de la província. La taxa d'atur és del 17,3%, la quarta més elevada de la província i per damunt de la taxa provincial, que és del 16,1%.

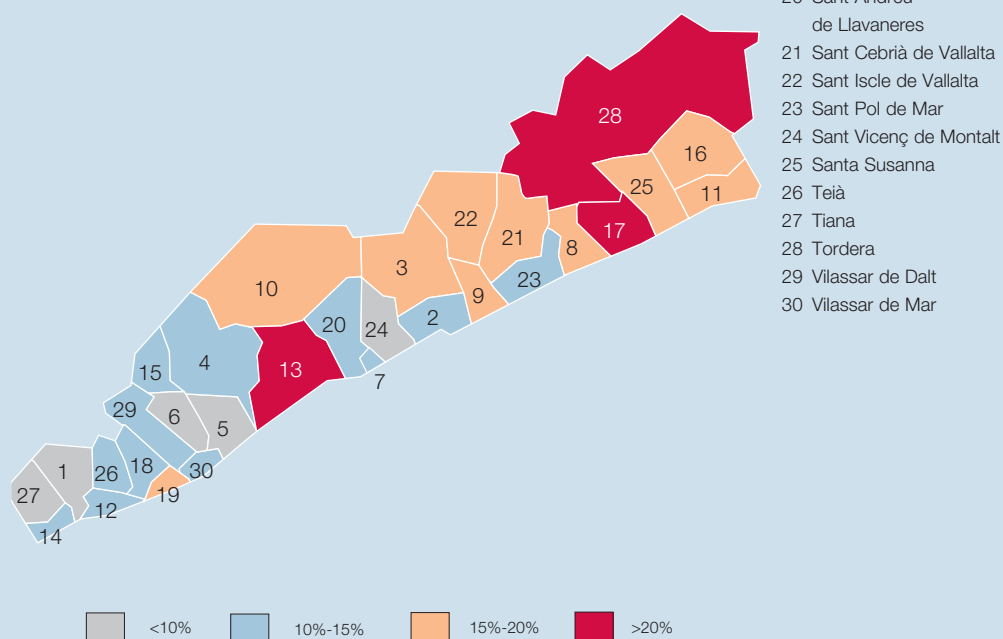
Entre els municipis (vegeu Mapa 1) amb una taxa d'atur superior a la mitjana comarcal, sobresurten Tordera (20,1%), Mataró (21,6%), i Pineda de Mar (22,9%). Per contra, Cabrils (9%), Cabrera de Mar (9%), i Alella (9,6%) registren les taxes més baixes. L'atur es redueix en vint-i-cinc dels trenta municipis, entre els que destaquen: Òrrius (-31,5%), Cabrils (-9,8%), Calella (-6,3%), Santa Susanna (-7,9%), Cabrera de Mar (-7,3%), Tordera (-6,8%), Vilassar de Dalt (-6,6%), Palafròls (-6,5%) i Mataró (-1,9%). Els increments percentuals més pronunciats es registren a Premià de Dalt (5,3%) i Teià (9,5%).

El nombre d'aturats és pràcticament igual al d'aturades, tanmateix, la taxa d'atur femenina és del 18,8% i la masculina del 16,0%. Per edats, el 5,5% és menor de 25 anys, el 44,9% té entre 25 i 44 anys, mentre que el 49,6% en té més de 45 anys, el tercer valor més alt entre les comarques barcelonines. Interanualment, l'atur augmenta en les edats més grans (3,1%) i disminueix en la resta. Per sectors d'activitat econòmica, destaca la disminució dels aturats en la construcció (11%) amb 709 aturats menys, que representen més de la meitat del descens total de l'atur, encara que més aviat és degut al desànim i/o a canvi de sector d'activitat de l'aturat, que a inserció laboral. La resta de sectors baixen el nombre d'aturats, excepte l'agricultura que augmenta un 6,3%.

Variació dels aturats registrats

Taxa d'atur registrat

L'atur disminueix interanualment en tots els nivells formatius a excepció dels *programes de formació professional* on augmenta un 2,3% i els *tècnics professionals superiors amb un 1,3%*. Destaca la reducció dels *estudis primaris incomplets* (-8,9%). L'atur entre els que tenen l'educació general, que sumen sis de cada deu aturats, cau un 3,4%. L'atur de la població estrangera disminueix un 8,5%, arribant als 6.413, el 16,2% de l'atur comarcal, percentatge inferior al pes que tenen a nivell provincial (17,5%).

El Maresme és, després del Garraf i l'Alt Penedès, la tercera comarca on menys disminueix el nombre de prestacions. Així, a final del 2013 hi ha concedides 25.702 prestacions, un 5,9% menys que l'any anterior. El 47,7% són prestacions contributives, el 44,6% assistencials i el 7,7% de renda activa d'inserció. Interanualment, continua la tendència de baixada de les prestacions contributives (-10,3%), i també, encara que menys, les assistencials (-4,1%), mentre augmenten les de renda activa d'inserció (18,3%). El percentatge de desocupats registrats que reben algun tipus de prestació, o taxa de cobertura, baixa del 70,4% el 2012 al 68,4% el 2013, superior a la taxa provincial del 64,4%.

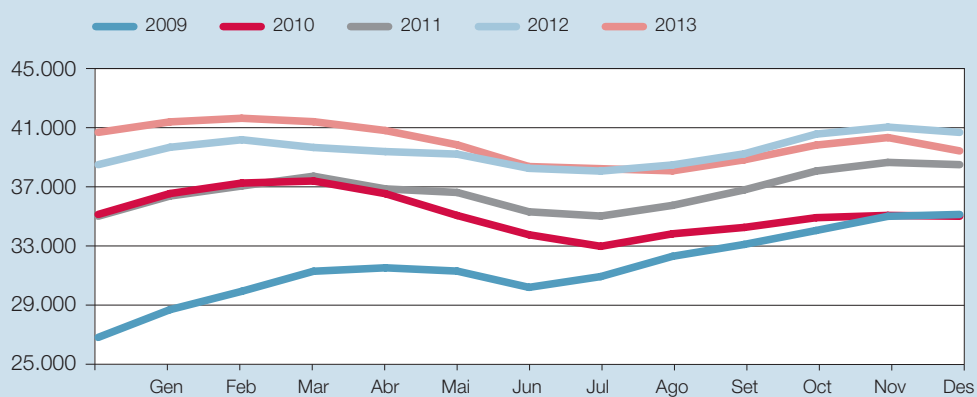
Després de la variació del 4,7% del nombre de contractes de treball formalitzats el 2012, la **contractació laboral** el 2013 augmenta lleugerament, un 0,5%, fins els 82.319 contractes, el 5,1% dels contractes signats a la província. La contractació masculina, que suma el 52% dels contractes, augmenta un 3,8% mentre que l'any anterior havia disminuït un 1,1%. Per contra, la femenina disminueix un 2,8%, mentre l'any anterior va augmentar un 11%. En el 2013 la contractació augmenta en tots els sectors, excepte en la construcció, on cau un 24,2%. El pes de la contractació temporal signada el 2013 (86,7%) és superior a la del 2012 (83,6%), i es reflexa en l'augment de més del 4% en la contractació temporal i el descens del 18% en la indefinida.

El Maresme és la comarca amb major activitat **turística** de la província de Barcelona (Quadre 1), al marge de la ciutat de Barcelona, tant pel seu volum d'oferta (51.950 places d'allotjament turístic en el 2013) com pel nombre de viatgers que s'allotgen (1.302.900 viatgers durant el 2013). Aquest volum es concentra en l'àrea geogràfica de l'Alt Maresme (de Calella fins a Malgrat de Mar), un clúster turístic que constitueix una de les destinacions internacionals de sol i platja més important del país. La seva evolució és desigual amb sensibles increments en els càmpings i descensos en els establiments hotelers. La comarca forma part de la marca turística Costa Barcelona. Al Maresme s'hi troba el 46,29% del total de les places d'allotjament de la província de Barcelona sense considerar el Barcelonès. Els indicadors de l'oferta mostren un estancament en el creixement de places. Durant el 2013 s'han perdut 589 places d'hotel, s'han mantingut les 18.921 places en càmpings i s'han guanyat 15 places en establiments de turisme rural. Els indicadors de la demanda mostren que el nombre de viatgers allotjats en hotel s'ha reduït en un 2,8%; aquest fet també es reflexa en una disminució d'un 2,4% en les pernoctacions. Els càmpings han tingut un comportament positiu en el nombre de viatgers (7,6% més) però amb una reducció de les pernoctacions generades del 8,3%, un clar signe de la disminució dels dies d'estada a la destinació. Al marge del Barcelonès, els indicadors d'ocupació turística són dels més elevats de la província. El 2013, els hotels han registrat una mitjana del 70,7% d'ocupació (0,5 pp menys que l'any anterior) i, en el cas dels càmpings, un 50,1% d'ocupació (1,0 pp més que l'any anterior). No es disposen de dades de la demanda dels establiments de turisme rural per la baixa significació estadística que representen.

Quant a les **finances públiques**, durant l'exercici 2013 el pressupost inicial d'ingressos del conjunt dels municipis de la comarca baixa un 3,6% respecte el 2012, mentre que les despeses i el deute viu cauen un 0,6% i un 12,4% respectivament. Per habitant, les despeses suposen 998 euros, amb 59 euros de despeses d'inversió, mentre que els ingressos corrents suposen 974 euros per habitant, xifres per sota de la mitjana provincial. El deute viu per habitant se situa en 652 euros, lleugerament per sobre dels 648 euros de mitjana provincial. Entre els municipis de la comarca majors de cinc mil habitants, només Vilassar de Dalt (1.449) i Tordera (1.241) superen el miler d'euros de deute per habitant el 2013. El deute viu representa el 94% dels ingressos corrents de Mataró, valor superior a la mitjana comarcal (67%), i a la provincial (63%). En aquesta relació deute viu / ingressos corrents també destaca pel seu alt percentatge el municipi de Tordera (131%).

Comparació de l'evolució mensual dels aturats registrats. Maresme, 2009-2013

Gràfic 7

Font: Programa Hermes, en base a dades del Departament d'Empresa i Ocupació

Indicadors de l'activitat turística al Maresme 2012 i 2013

Quadre 1

	Maresme			Prov. Barcelona*		
	2012	2013	Var. 12-13 (%)**	2012	2013	Var. 12-13 (%)**
Places en establiments hotelers	33.490	32.901	-1,8	64.036	63.619	-0,7
Places en càmpings	18.921	18.921	0,0	42.796	43.975	2,8
Places en establiments de turisme rural	113	128	13,3	4.477	4.621	3,2
Nombre de viatgers allotjats en hotels (en milers)	1.077,6	1.047,4	-2,8	2.944,5	3.006,6	2,1
Nombre de viatgers allotjats en càmpings (en milers)	237,5	255,5	7,6	547,5	569,2	4,0
Nombre de viatgers allotjats en establiments de turisme rural (en milers)	n.d	n.d	n.d	74,7	81,4	9,0
Nombre de pernотacions en hotels (en milers)	5.426,4	5.298,3	-2,4	9.552,1	9.640,4	0,9
Nombre de pernотacions en càmpings (en milers)	1.113,5	1.021,0	-8,3	2.384,1	2.409,8	1,1
Nombre de pernотacions en establiments de turisme rural (en milers)	n.d	n.d	n.d	231,7	217,9	-6,0
Grau d'ocupació hotelera (en %)	71,2	70,7	-0,5	59,9	58,8	-1,1
Grau d'ocupació en càmpings (en %)	49,1	50,1	1,0	46,0	43,8	-2,2
Grau d'ocupació en establiments de turisme rural (en %)	n.d	n.d	n.d	16,2	16,0	-0,2

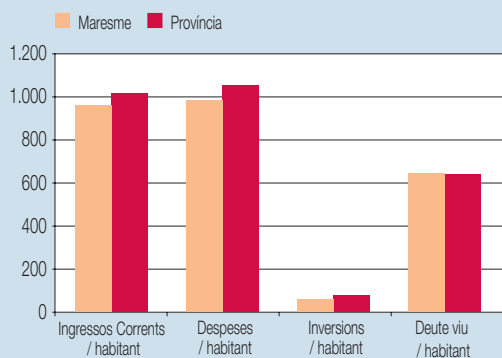
*Sense el Barcelonès, a excepció del grau d'ocupació hotelera.

**La variació en grau d'ocupació és en punts percentuals.

Font: INE, Idescat, Programa Hermes

Finances públiques, 2013 (Ràtios Euros per habitant)

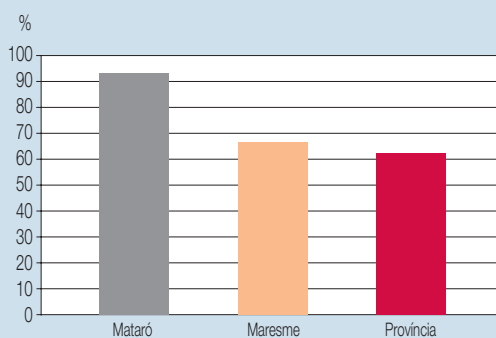
Gràfic 8

Font: Web del Ministerio de Hacienda y Administraciones Públicas

Finances públiques, 2013 (Deute viu / Ingressos corrents, en %)

Gràfic 9

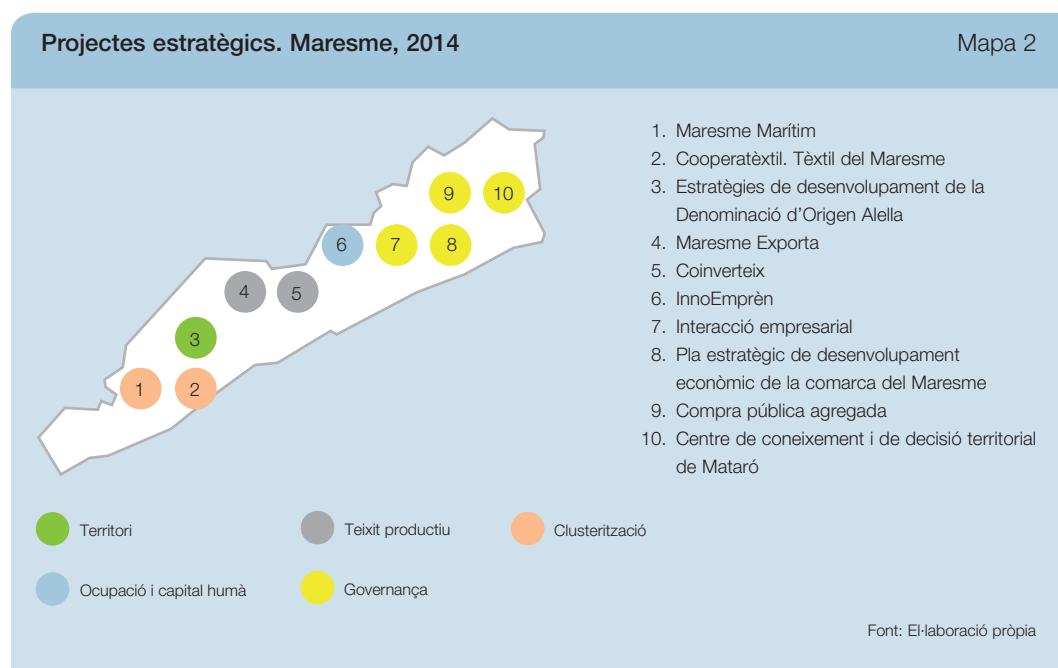

Font: Web del Ministerio de Hacienda y Administraciones Públicas

Segons l'índex InnoBaix², el 2012 el sistema d'**innovació** del Maresme se situa en la 9a posició del rànquing català. Respecte edicions anteriors perd una posició, ja que el 2011 i 2009 va ocupar la 8a. El pitjor registre és el del 2010 amb l'11a posició. On la comarca rep una millor valoració és en les condicions de l'entorn del sistema d'innovació, amb la 6a posició. En canvi, en el capítol que analitza els factors empresarials apareix en l'11a posició i en els resultats del sistema apareix en la 14a. És a dir, presenta economies externes favorables a la innovació, però el teixit empresarial registra un pitjor comportament en aquelles activitats més intensives en coneixement i tecnologia que el d'altres comarques amb contextos territorials menys favorables. El mateix passa amb els resultats del sistema, amb un nivell de protecció de les innovacions i de producció de béns i serveis d'alt valor afegit, inferior al que pertocaria segons les condicions que ofereix l'entorn territorial.

En quasi totes les subdimensions analitzades apareix entre la 9a i 11a posició, excepte en la producció de béns i serveis innovadors (la 18a), en les habilitats per innovar i adoptar innovacions (la 14a) i en les activitats de suport a la innovació (la 13a). Aquesta es deu a que la comarca enregistra un baix desenvolupament de la indústria de mitjana i alta tecnologia (la 19a), a que una bona part de la població en edat de treballar no realitza cap activitat formativa orientada a l'activitat professional (la 38a) i a que els serveis financers i el serveis tècnics presenten un desenvolupament inferior al d'altres comarques (la 21a i 26a posició respectivament).

En relació amb els **projectes estratègics**, s'identifiquen al mapa 2 i es descriuen a la pàgina següent.

2. Sistema d'indicadors que mesura l'estat i posició dels sistemes territorials d'innovació i que s'estructura en base a tres dimensions: els factors externs a l'empresa que determinen la capacitat d'innovar dels territoris (inputs), els factors interns a l'empresa i l'eficàcia i els resultats de la innovació (outputs). Vegeu l'estudi complet a <http://www.diba.cat/promoeco>.

MAPA DE PROJECTES ESTRATÈGICS LOCALS DEL MARESME

Maresme Marítim

Organitzar i impulsar la xarxa d'interrelacions, col·laboracions i sinèrgies entre el mar i les activitats socioeconòmiques com a aposta per a dinamitzar l'economia i l'ocupació de tota la comarca. Avui són prop de cinc-centes les empreses i agents del Maresme vinculades al mar, distribuïts entre diferents subsectors i especialitzacions. El projecte, d'una banda, promou ofertes formatives adequades a les necessitats empresarials actuals i emergents. Per altra banda, fomenta les col·laboracions empresarials entre els diferents àmbits del sector marítim per tal de generar noves activitats i llocs de treball. **[+]**

Cooperatèxtil. Tèxtil del Maresme

El clúster del gènere de punt del Maresme està format per cinc-centes empreses i mil autònoms que donen feina a prop de cinc mil persones. El sector, des de fa temps, ha detectat una certa relocalització de la fabricació que abans es realitzava en països asiàtics, ja que les empreses tendeixen de nou a la producció de proximitat. La comarca està especialitzada en la fabricació de teixits i articles de vestir en punt. Cooperatèxtil facilita que els tallers de confecció guanyin visibilitat i estableixin col·laboracions per guanyar competitivitat. **[+]**

Estratègies de desenvolupament de la Denominació d'Origen Alella

La DO Alella és formada per un conjunt de municipis a cavall del mar i la plana. El consorci va néixer el 2007 i avui agrupa quinze ajuntaments i el consell regulador. En l'actualitat impulsa un conjunt d'iniciatives articulades en dos eixos: la promoció del territori de la DO i la gestió d'aquest territori. En el primer eix s'impulsen equips enoturístics i esdeveniments vinculats al vi; es promou a aquest espai com a destinació turística; i s'impulsa la sensibilització de la població en relació amb el seu paisatge. Pel que fa al segon eix es treballa en l'observació, la planificació i l'avaluació. Actualment també es considera d'interès la realització d'una carta del paisatge. **[+]**

Maresme Exporta

Maresme Exporta té com a objectiu donar suport al teixit empresarial de la comarca. El projecte es basa en el fet que des d'una escala supramunicipal i d'abast comarcal es pot optimitzar la intermediació i la interacció amb les empreses del territori en el camp de la internacionalització i l'exportació. El Consell Comarcal no suplanta cap dels agents existents, públics o privats, sinó que de comú acord amb aquests esdevé el primer punt d'atenció derivant al lloc més adient per respondre a la demanda plantejada d'internacionalització, optimitzant així els recursos econòmics, humans, materials i de temps. **[+]**

Coinverteix

Coinverteix és un programa d'inversió privada que impulsen l'Ajuntament de Mataró i el Tecnocampus. S'adreça a inversors, potencials inversors, empresaris i directius que tenen la voluntat de realitzar microinversions col·lectivament en *start-up*. Els seus objectius són preparar els participants en el procés de la inversió privada; captar i filtrar projectes innovadors amb alt potencial de creixement del; canalitzar les inversions a través del Tecnocampus; i facilitar la realitza-

ció d'una inversió de manera eficaç i efectiva, sota el sistema de coinversió. **[+]**

InnoEmpren

InnoEmpren és un itinerari d'acompanyament d'alt rendiment per a projectes d'emprenedoria i els seus promotors. És impulsat pel Tecnocampus. Es dirigeix a emprenedors i emprenedores amb projectes de base innovadora, amb una proposta de valor singular i diferenciada que evidencii un clar avantatge competitiu. Ofereix un portafoli per maximitzar el valor afegit de les iniciatives per mitjà de serveis de tutorització, assessorament, *mentoring*, *coaching*, formació, *networking*, accés a finançament i escalabilitat. La captació de candidatures és per la modalitat de concurs anual. **[+]**

Interacció empresarial

El Consell Comarcal del Maresme impulsa aquest projecte per enfortir la relació de les àrees de desenvolupament econòmic local dels municipis amb les empreses del territori. Es pretén augmentar la capacitat que tenen les entitats locals de satisfer les necessitats del teixit empresarial. Els eixos de treball són diversos, però sempre consensuats: elaboració de plans operatius, protocols i metodologies; fidelització relacionals; publicitat i difusió d'actuacions; formació i motivació; eines de gestió; etc. **[+]**

Pla estratègic de desenvolupament econòmic de la comarca del Maresme

Aquest pla estratègic impulsat pel Consell Comarcal, en el marc de l'Acord pel Desenvolupament Econòmic i l'Ocupació del Maresme, té com a objectiu impulsar l'activitat econòmica i donar suport al teixit empresarial i emprenedor. S'estructura en un pla d'acció per a la millora de la competitivitat de les empreses; un pla operatiu per a la consolidació i creixement de les empreses; i una identificació, planificació i promoció dels projectes territorials a mig i llarg termini, a partir de línies estratègiques sorgides de la diagnosi socioeconòmica del Maresme. Complementari al Pla estratègic del Maresme 2015, es preveu la finalització al setembre del 2014. **[+]**

Compra pública agregada

La compra agregada és un projecte del Consell Comarcal per a entitats i organismes públics orientat a assolir economies d'escala i millores en la gestió. Pretén reduir la despesa dels ajuntaments mitjançant la coordinació de sistemes de compra de serveis i subministraments d'ús comú; simplificar la gestió en un únic expedient de contractació; aconseguir millores en les condicions contractuals dels serveis agregats; i garantir la qualitat i la millora continua dels serveis incorporats mitjançant el control, seguiment i gestió d'incidències de les empreses contractades a tal efecte. **[+]**

Centre de coneixement i de decisió territorial de Mataró

El projecte, de l'Ajuntament de Mataró, es basa l'obtenció de dades georeferenciades sobre qualsevol àmbit urbà i la seva transformació en un model d'informació que, de forma interactiva amb l'usuari i interpretat en un mapa de la ciutat, facilita el coneixement necessari per a una millor presa de decisions. El Centre estén la seva activitat en tres tipologies de projectes, diferenciats a partir del seu objectiu final: el suport a la presa de decisions; l'anàlisi d'impacte de projectes o iniciatives; i, per últim, la gestió urbana. **[+]**

DINAMITZACIÓ DE LA DO ALELLA

Alejandra Lara Sorroche, *gerent del Consorci DO Alella*

Què és la DO Alella?

Divuit municipis de les comarques del Maresme i del Vallès Oriental, vuit cellers i prop de cent viticultors, forns i cellers romans, paisatge de vinya, restaurants, botigues especialitzades en vi... A més a més de modernisme, masies, fonts, parcs naturals, ports nàutics, La Roca Village i el mar, etc. a només quinze minuts de Barcelona, és la nova destinació enoturística DO Alella.

Situada al nord de Barcelona entre el Mar Mediterrani i la Serralada Litoral, la DO Alella és una de les més antigues i de les més petites de l'Estat espanyol. Compta amb només 314 hectàrees de vinya i es considera pràcticament urbana, per la pressió urbanística de l'àrea metropolitana de Barcelona. Però la reducció dels camps de cultiu no ha fet desaparèixer la seva empremta, la seva identitat de terrer de sauló, brisa marina i varietat pansa blanca.

Per què va néixer el Consorci?

L'any 2003, els municipis del Masnou, Alella i Teià van començar a treballar projectes com les *Jornades Gastronòmiques*, la *Cella Vinària* o el *Centre d'Acollida Turística*, que van esdevenir l'embrió de l'actual Pla de dinamització d'aquest territori. Així mateix i amb l'objectiu de trobar noves oportunitats, Alella va elaborar a l'any 2006 un pla estratègic de turisme municipal, que va evidenciar les clares possibilitats per a la promoció econòmica, no només del terme municipal, sinó de tot el territori.

L'any 2009, el *Pla de Foment per al desenvolupament del turisme del vi al territori de la DO Alella* va posar de manifest la necessitat de crear un ens gestor supramunicipal que tirés endavant els projectes proposats per al desenvolupament econòmic de la DO Alella, en el seu conjunt. La concreció d'aquests projectes, fruit d'un procés de reflexió, anàlisi i diagnosi, amb la participació dels agents públics, econòmics i socials implicats en el territori, va dibuixar un full de ruta d'actuacions estratègiques de consens a curt i mig termini: el *Pla d'accions estratègiques pel desenvolupament econòmic del territori DO Alella 2010-2015*.

I va ser el 7 de juny del 2010 quan, finalment, es va crear el Consorci DO Alella. Integrat per quinze dels divuit municipis de la DO més el Consell Regulador, que representa els 8 cellers i els viticultors de la zona, va establir uns objectius clars des del seu inici: impulsar, desenvolupar i avaluar els projectes del Pla. Les actuacions van ser dissenyades per dinamitzar els agents públics i privats del territori, generar noves sinèrgies i oportunitats de negoci així com per a la promoció turística de la destinació, amb l'atractiu de ser una terra de vins de qualitat.

Quin va ser el punt de partida?

Quan va començar aquesta aventura, la DO era desconeguda, fins i tot, pels ciutadans dels municipis que la integren. En general, els cellers no contemplaven l'enoturisme com a oportunitat de negoci i la majoria dels restauradors no tenien referències dels seus vins. La sensació que es respirava, però, era la d'un territori que havia estat impregnat de vinya per tot arreu, tal i com expliquen els avis, les premses i els estris de conreu que decoren masies i restaurants. Calia tornar, doncs, a fer present aquesta identitat vitivinícola del territori com a reclam turístic.

El territori DO Alella, però, és heterogeni i amb comunicacions internes confoses. Pràcticament no existien productes estructurats al voltant de recursos turístics i, a excepció d'alguns municipis concrets

amb valor històric, el desenvolupament turístic era escàs, l'oferta d'allotjament insuficient i el territori no tenia comerços especialitzats i oferta d'eno-oci. Així doncs, el repte que assumeix el projecte del Consorci és la creació des de zero d'una destinació turística petita, amb pocs recursos econòmics i en un moment socioeconòmic de crisi.

I quines són les seves potencialitats? A part de ser un oasi de vida, tradició i sensacions, i més enllà de l'encant i la bellesa dels seus racons, la DO Alella se situa al costat del Port de Barcelona, líder a Europa en recepció de creuers; compta amb La Roca Village al seu territori, amb més de tres milions de visitants anuals; i es troba entre la ciutat de Barcelona i l'Alt Maresme, destinacions de gran atracció turística. A més, s'ubica entre els aeroports de Barcelona i Girona i disposa d'infraestructures viàries que poden facilitar l'accés de turistes nacionals i internacionals.

D'altra banda, a part dels vins, la zona de la DO Alella compta amb un alt nombre d'establiments de restauració, majoritàriament d'alt nivell, que treballen cada vegada més amb el producte de proximitat, com les maduixes, les cireres, els tomàquets, els pèsols, el fesol del ganxet i amb una àmplia oferta de productes del mar.

On ens trobem i què volem ser de grans?

El Consorci dinamitza i coordina les iniciatives público-privades, amb la creació i l'impuls de nous esdeveniments enoturístics. En són un exemple clar *La Setmana del Vi DO Alella* al setembre, amb una oferta de més de 60 activitats d'eno-oci, o les *Jornades Gastronòmiques del Vi DO Alella* del març, amb una cinquantena de restaurants que harmonitzen els seus plats amb vins de la DO. En definitiva, amb l'organització d'aquests esdeveniments s'està treballant l'atracció de fluxos de visitants, inicialment de proximitat, amb la intenció de fer-los extensius a altres públics receptius, que encara estan per explotar.

Una altra de les línies de treball prioritàries és la promoció del sentiment de pertinença dels ciutadans envers la seva DO, amb l'objectiu que es converteixin en ambaixadors per a la difusió dels seus atractius. La percepció positiva d'un territori potencia la bona imatge i és per això que es treballa la sensibilització dels agents del territori amb formació, accions de difusió i mitjançant activitats que posen en valor els vins, el patrimoni i el paisatge de la zona. Tot, sota la marca *Enoturisme DO Alella*.

A part, els 8 cellers de la DO Alella obren les seves portes als visitants de forma regular: el Centre de Recepció de Visitants d'Alta Alella, situat al cor de les vinyes i amb vistes al Mar Mediterrani; el celler familiar Bouquet d'Alella, ubicat a un lloc privilegiat a peu de vinya i que ofereix l'experiència «Sensacions Bouquet»; el celler Alella Vinícola, joia modernista de l'arquitecte Jeroni Martorell; el celler Joaquim Batlle, amb el nou Centre de Recepció, a punt d'inaugurar-se; el celler Can Roda, casa senyorial del 1864, envoltada de vinyes i de boscos; Roura, al cor de la Vall de Rials; les visites gastronòmiques a la masia Can Matons del celler Marqués de Alella i les vinyes a la Serralada de Marina del Celler Altra-banda...

La Festa de la Verema d'Alella, el Tast Tiana, la Mostra Gastronòmica de Cabriels... en són un bon exemple de l'atractiva oferta enoturística existent i de la transformació que aquest territori està vivint cap a la consolidació de la destinació.

RECULL ESTADÍSTIC. MARESME

	Maresme		Província		Variació 2012-2013		Pes Maresme/ Província	
	2012	2013	2012	2013	Maresme	Província	2012	2013
ENTORN								
Nombre de municipis		30		311				9,6%
Superfície total (km²)		398,5		7726,5				5,2%
Superfície mitjana municipal (km²)		13,3		24,8				nc

DEMOGRAFIA

Població Total	436.487	437.431	5.552.050	5.540.925	0,2%	-0,2%	7,9%	7,9%
Densitat (hab/km²)	1.095	1.098	719	717	0,2%	-0,2%	nc	nc
Homes	216.555	216.880	2.722.394	2.711.403	0,2%	-0,4%	8,0%	8,0%
Dones	219.932	220.551	2.829.656	2.829.522	0,3%	0,0%	7,8%	7,8%
Població de menys de 16 anys	76.568	76.857	908.243	912.434	0,4%	0,5%	8,4%	8,4%
Població potencialment activa (16-64)	291.216	289.737	3.691.461	3.659.668	-0,5%	-0,9%	7,9%	7,9%
Població de 65 anys i més	68.703	70.837	952.346	968.823	3,1%	1,7%	7,2%	7,3%
Població ETCA¹	440.796	443.735	5.468.249	5.494.415	0,7%	0,5%	8,1%	8,1%
Pob. resident a l'estranger	6.441	7.213	144.537	158.150	12,0%	9,4%	4,5%	4,6%
Índex de dependència global	49,9	51,0	50,4	51,4	2,2%	2,0%	nc	nc
Índex d'envelliment	89,7	92,2	104,9	106,2	2,7%	1,3%	nc	nc
Nacionalitat espanyola	383.350	385.527	4.759.979	4.768.935	0,6%	0,2%	8,1%	8,1%
Nacionalitat estrangera	53.137	51.904	792.071	771.990	-2,3%	-2,5%	6,7%	6,7%
Taxa d'estrangeria total	12,2%	11,9%	14,3%	13,9%	-0,3pp	-0,3pp	nc	nc
Taxa d'estrangeria extracomunitaria	9,8%	9,4%	11,2%	10,9%	-0,3pp	-0,4pp	nc	nc
Població de menys de 16 anys	10.486	10.187	133.316	130.670	-2,9%	-2,0%	7,9%	7,8%
Població potencialment activa (16-64)	40.941	39.912	641.643	623.424	-2,5%	-2,8%	6,4%	6,4%
Població de 65 anys i més	1.710	1.805	17.112	17.896	5,6%	4,6%	10,0%	10,1%
Àfrica	23.308	22.891	185.871	182.327	-1,8%	-1,9%	12,5%	12,6%
Amèrica	13.513	12.442	282.325	263.237	-7,9%	-6,8%	4,8%	4,7%
Àsia	3.685	3.719	119.543	119.523	0,9%	0,0%	3,1%	3,1%
Europa	12.601	12.823	203.737	206.271	1,8%	1,2%	6,2%	6,2%
Unió Europea	10.541	10.610	169.417	170.709	0,7%	0,8%	6,2%	6,2%
Resta del món	30	29	595	632	-3,3%	6,2%	5,0%	4,6%
5 principals nacionalitats (comarca)	26.678	26.323	239.203	237.325	-1,3%	-0,8%	11,2%	11,1%
Marroc	16.001	15.639	141.636	138.815	-2,3%	-2,0%	11,3%	11,3%
Gàmbia	3.016	2.973	6.443	6.341	-1,4%	-1,6%	46,8%	46,9%
Itàlia	2.712	2.744	39.519	40.545	1,2%	2,6%	6,9%	6,8%
Xina	2.612	2.611	40.514	40.634	0,0%	0,3%	6,4%	6,4%
Senegal	2.337	2.356	11.091	10.990	0,8%	-0,9%	21,1%	21,4%

ACTIVITAT ECONÒMICA

Nombre d'empreses	11.062	11.015	171.657	171.362	-0,4%	-0,2%	6,4%	6,4%
Agricultura	35	37	693	701	5,7%	1,2%	5,1%	5,3%
Indústria	1.422	1.401	18.535	18.210	-1,5%	-1,8%	7,7%	7,7%
Construcció	1.041	951	14.416	13.306	-8,6%	-7,7%	7,2%	7,1%
Serveis	8.564	8.626	138.013	139.145	0,7%	0,8%	6,2%	6,2%
Dimensió mitjana	7,02	6,97	10,2	10,2	-0,1	0,0	nc	nc
Agricultura	3,5	3,2	3,2	3,1	-0,3	-0,1	nc	nc
Indústria	10,2	10,3	16,0	15,9	0,1	-0,1	nc	nc
Construcció	3,4	3,1	5,0	4,8	-0,3	-0,2	nc	nc
Serveis	6,9	6,9	10,0	9,9	-0,1	0,0	nc	nc
15 Principals sectors d'activitat	8.091	8.048	119.581	118.834	-0,5%	-0,6%	6,8%	6,8%
Comerç detall, exc. vehicles motor	1.908	1.901	27.398	27.435	-0,4%	0,1%	7,0%	6,9%
Serveis de menjar i begudes	1.206	1.181	15.714	15.768	-2,1%	0,3%	7,7%	7,5%
Comerç engròs, exc. vehicles motor	911	933	14.453	14.505	2,4%	0,4%	6,3%	6,4%
Activitats especialitzades construcció	646	593	8.374	7.780	-8,2%	-7,1%	7,7%	7,6%
Altres activitats de serveis personals	443	453	6.974	6.881	2,3%	-1,3%	6,4%	6,6%
Activitats immobiliàries	346	366	6.606	6.843	5,8%	3,6%	5,2%	5,3%
Educació	330	342	4.978	5.131	3,6%	3,1%	6,6%	6,7%
Construcció d'immobles	355	328	5.409	5.001	-7,6%	-7,5%	6,6%	6,6%
Venda i reparació de vehicles motor	308	323	4.198	4.162	4,9%	-0,9%	7,3%	7,8%
Confecció de peces de vestir	304	308	1.207	1.142	1,3%	-5,4%	25,2%	27,0%
Transport terrestre i per canonades	324	299	5.908	5.601	-7,7%	-5,2%	5,5%	5,3%
Activitats jurídiques i de comptabilitat	291	289	6.247	6.320	-0,7%	1,2%	4,7%	4,6%
Activitats sanitàries	279	278	4.912	4.974	-0,4%	1,3%	5,7%	5,6%
Llars que ocupen personal domèstic	220	230	4.327	4.405	4,5%	1,8%	5,1%	5,2%
Serveis a edificis i de jardineria	220	224	2.876	2.886	1,8%	0,3%	7,6%	7,8%

RECULL ESTADÍSTIC. MARESME (continuació)

	Maresme		Província		Variació 2012-2013		Pes Maresme/ Província	
	2012	2013	2012	2013	Maresme	Província	2012	2013
MERCAT DE TREBALL								
Ocupats	110.834	110.045	2.112.892	2.107.805	-0,7%	-0,2%	5,2%	5,2%
Assalariats	77.644	76.762	1.747.474	1.740.734	-1,1%	-0,4%	4,4%	4,4%
Autònoms	33.190	33.283	365.418	367.071	0,3%	0,5%	9,1%	9,1%
15 Principals sectors d'activitat	78.864	78.165	1.243.743	1.235.933	-0,9%	-0,6%	6,3%	6,3%
<i>Comerç detall, exc. vehicles motor</i>	14.587	14.512	232.364	233.548	-0,5%	0,5%	6,3%	6,2%
<i>Activitats sanitàries</i>	10.392	10.341	129.136	129.066	-0,5%	-0,1%	8,0%	8,0%
<i>Serveis de menjar i begudes</i>	8.307	8.238	122.001	123.638	-0,8%	1,3%	6,8%	6,7%
<i>Comerç engròs, exc. vehicles motor</i>	8.206	8.216	148.423	146.492	0,1%	-1,3%	5,5%	5,6%
<i>Educació</i>	5.488	5.743	115.064	117.493	4,6%	2,1%	4,8%	4,9%
<i>Activitats especialitzades construcció</i>	5.165	4.765	76.637	71.497	-7,7%	-6,7%	6,7%	6,7%
<i>Adm. pública, Defensa i SS obligatòria</i>	4.582	4.738	115.528	118.982	3,4%	3,0%	4,0%	4,0%
<i>Serveis socials amb allotjament</i>	3.919	4.017	30.915	29.954	2,5%	-3,1%	12,7%	13,4%
<i>Confecció de peces de vestir</i>	3.138	3.179	11.561	11.139	1,3%	-3,7%	27,1%	28,5%
<i>Transport terrestre i per canonades</i>	3.092	2.820	71.736	69.470	-8,8%	-3,2%	4,3%	4,1%
<i>Indústries tèxtils</i>	2.550	2.550	14.057	13.402	0,0%	-4,7%	18,1%	19,0%
<i>Altres activitats de serveis personals</i>	2.458	2.514	39.488	38.741	2,3%	-1,9%	6,2%	6,5%
<i>Serveis a edificis i de jardineria</i>	2.528	2.403	71.659	71.271	-4,9%	-0,5%	3,5%	3,4%
<i>Venda i reparació de vehicles motor</i>	2.203	2.145	32.869	32.149	-2,6%	-2,2%	6,7%	6,7%
<i>Construcció d'immobles</i>	2.249	1.984	32.305	29.091	-11,8%	-9,9%	7,0%	6,8%
Agricultura	883	840	7.896	7.791	-4,9%	-1,3%	11,2%	10,8%
Indústria	17.822	17.670	329.386	322.253	-0,9%	-2,2%	5,4%	5,5%
Construcció	7.900	7.153	115.706	106.461	-9,5%	-8,0%	6,8%	6,7%
Serveis	84.229	84.382	1.659.904	1.671.300	0,2%	0,7%	5,1%	5,0%
Sectors clau	42.261	41.075	785.982	768.202	-2,8%	-2,3%	5,4%	5,3%
Sectors estratègics	10.440	10.520	353.585	360.001	0,8%	1,8%	3,0%	2,9%
Sectors impulsors	33.232	33.285	488.823	490.650	0,2%	0,4%	6,8%	6,8%
Sectors independents	24.901	25.165	484.502	488.952	1,1%	0,9%	5,1%	5,1%
Activitats d'alt contingut tecnològic²	4.852	4.918	175.556	177.211	1,4%	0,9%	2,8%	2,8%
Ind. Tecnologia alta	1.443	1.459	23.655	23.565	1,1%	-0,4%	6,1%	6,2%
Ind. Tecnologia mitjana-alta	2.686	2.748	89.718	89.505	2,3%	-0,2%	3,0%	3,1%
Ind. Tecnologia mitjana-baixa	2.701	2.547	69.164	66.410	-5,7%	-4,0%	3,9%	3,8%
Ind. Tecnologia baixa	7.184	7.202	92.532	89.317	0,3%	-3,5%	7,8%	8,1%
Serveis basats en el coneixement	27.989	28.351	617.384	624.715	1,3%	1,2%	4,5%	4,5%
Serveis de tecnologia alta-punta	723	711	62.183	64.141	-1,7%	3,1%	1,2%	1,1%
Serveis no basats en el coneixement	30.698	30.158	697.519	695.474	-1,8%	-0,3%	4,4%	4,3%
Aturats registrats	40.754	39.479	481.112	463.474	-3,1%	-3,7%	8,5%	8,5%
Homes	20.407	19.638	244.045	231.757	-3,8%	-5,0%	8,4%	8,5%
Dones	20.347	19.841	237.067	231.717	-2,5%	-2,3%	8,6%	8,6%
Nacionals	33.742	33.066	390.882	382.433	-2,0%	-2,2%	8,6%	8,6%
Estrangers	7.012	6.413	90.230	81.041	-8,5%	-10,2%	7,8%	7,9%
Agricultura	778	827	4.703	4.862	6,3%	3,4%	16,5%	17,0%
Indústria	7.000	6.541	77.178	71.217	-6,6%	-7,7%	9,1%	9,2%
Construcció	6.103	5.394	68.833	60.377	-11,6%	-12,3%	8,9%	8,9%
Serveis	24.896	24.803	307.841	303.966	-0,4%	-1,3%	8,1%	8,2%
Sense ocupació anterior	1.977	1.914	22.557	23.052	-3,2%	2,2%	8,8%	8,3%
Població activa local estimada	228.901	228.105	2.911.233	2.892.231	-0,3%	-0,7%	7,9%	7,8%
Taxa d'atur registrat estimada	17,8%	17,3%	16,5%	16,0%	-0,5pp	-0,5pp	nc	nc
Homes	16,6%	16,0%	15,7%	15,0%	-0,5pp	-0,6pp	nc	nc
Dones	19,2%	18,8%	17,5%	17,2%	-0,5pp	-0,4pp	nc	nc
Nombre de contractes total	81.891	82.319	1.603.630	1.619.436	0,5%	1,0%	5,1%	5,1%
Beneficiaris de prestacions	27.299	25.702	307.090	283.795	-5,9%	-7,6%	8,9%	9,1%
Taxa Cobertura Prestacions	70,4%	68,4%	67,0%	64,4%	-2,0pp	-2,5pp	nc	nc
BENESTAR I QUALITAT DE VIDA								
Renda Bruta per càpita ¹	14.606	14.830	15.301	15.577	1,5%	1,8%	nc	nc
% Recollida selectiva de residus municipals ¹	43,9%	42,9%	36,8%	37,5%	-1,0pp	0,7pp	nc	nc
Llits hospitalaris per 1.000 hab.	3,1	3,2	4,9	4,9	3,9%	0,0%	nc	nc
Places en residències per a gent gran*1000 hab>75 ¹	152,1	145,8	85,7	84,3	-4,1%	-1,6%	nc	nc
Nombre de piscines cobertes*10.000 hab.	1,0	1,0	0,9	0,9	-4,8%	1,6%	nc	nc
FINANCES PÚBLIQUES³								
Ingressos. Classificació econòmica	458.358	441.705	6.143.124	5.936.266	-3,6%	-3,4%	7,5%	7,4%
Despeses. Classificació econòmica	438.953	436.358	6.079.298	5.899.557	-0,6%	-3,0%	7,2%	7,4%
Deute viu	325.760	285.194	3.616.472	3.592.929	-12,5%	-0,7%	9,0%	7,9%

1. Dades dels anys 2011 i 2012. 2. Es consideren d'alt contingut tecnològic les activitats industrials de tecnologia alta i mitjana-alta i els serveis de tecnologia alta-punta. 3. Xifres en milers d'euros. nc: no calculable.
pp: punts percentuals. Per ampliar dades consulteu el programa Hermes <http://www.diba.cat/hermes>. Vegeu l'apartat de Metodologia, al final del l'anàlisi de totes les comarques, per la definició dels indicadors.

Osona¹ està integrada per 51 municipis, 48 pertanyen a la província de Barcelona i 3 a la de Girona. Vic n'és la capital. Amb una superfície de 1.260,2 km² (de 1.158 km² si s'exclouen els tres municipis de la província de Girona), representa el 15% de la superfície de la província de Barcelona.

«Osona és l'única comarca on augmenta la població estrangera»

Osona és la setena comarca barcelonina més poblada, amb 153.645 habitants, el 2,8% de la **població** provincial. Durant l'últim any la població es manté estable (només augmenta un 0,3%, 508 persones), fet que confirma la tendència d'estancament iniciada fa quatre anys i que resta lluny del creixement mitjà anual del 2,1% registrat del 2000 al 2009. La població estacional estimada de l'any 2012, és a dir, el nombre de persones que hi ha a la comarca sigui perquè hi resideixen, hi treballen, hi estudien o perquè, sense tenir-hi la residència habitual, hi passen algun període de temps (vacances, estiuatge, caps de setmana, etc.) és de 153.381, un 100,2% de la població resident.

Amb 133 hab./km² és la segona comarca amb menor densitat de població per darrere del Berguedà. Vic aplega el 27,1% (41.647) de la població comarcal, seguit de Manlleu amb el 13,3% (20.435) i Torelló amb el 9,1% (13.908). Vint-i-dos municipis incrementen població, vint-i-cinc la disminueixen i un la manté. Destaquen els creixements de població de Vic (456) i Centelles (64) i les disminucions de Sant Hipòlit de Voltregà (-64) i Roda de Ter (-39).

L'estructura de població d'Osona és relativament més jove que la del conjunt provincial. El 18,2% de la població és menor de 16 anys (superior al 16,5% provincial) i el 16,8% és major de 65 anys (lleugerament inferior al 17,5% provincial). La població potencialment activa (16-64 anys) aplega el 65% dels habitants, percentatge inferior al provincial (66%). La relació entre la població més gran i la més jove, o índex d'envelliment, mostra que la comarca, amb 92,6 persones de 65 anys i més per cada 100 joves menors de 16 anys, està menys envellida que la mitjana provincial (106,2).

De 2003 a 2013 la població osonenca augmenta un 13,1%, increment superior al 9,7% provincial. L'augment es distribueix de manera diferent segons grans trams d'edat: creixement elevat en els trams de 0 a 14 anys (32,5%) i de 30 a 64 anys (24,6%), lleuger augment en el grup de 65 anys i més (6,8%) i disminució de la població de 15 a 29 anys (-15,3%) (vegeu Gràfic 2).

Osona és, per darrere el Barcelonès i el Garraf, la tercera comarca amb un major nombre de població estrangera, el 14,3% (21.895) i l'única que l'augmenta (0,4%) després de les reduccions del 2011 (-2,6%) i 2012 (-1,4%), fet que contrasta amb l'increment mitjà anual del 17,2% del període 2000-2010. El 72,2% de la població estrangera té entre 16 i 64 anys, molt per damunt del 63,7% de la població autòctona. El 85,4% dels estrangers són extracomunitaris. Les cinc primeres nacionalitats són la marroquina (45,5%), la ghanesa (8,3%), la romanesa (5,5%), la xinesa (4,2%) i la hindú (4,1%). El 47,6% de la població estrangera resideix a Vic, i el 21,1% a Manlleu. El 60,4% de la població estrangera prové del continent Africà. El nombre d'osonenca residents a l'estranger augmenta un 16,4%, fins arribar als 1.958, l'1,3% de la població comarcal.

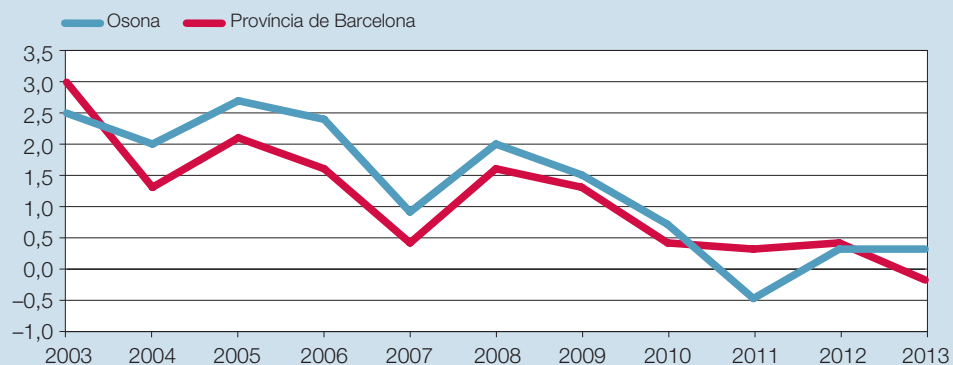
Segons les dades de l'Anuari Econòmic Comarcal de CatalunyaCaixa, el **VAB** real d'Osona va caure un 1,1% l'any 2012, reducció inferior a la mitjana provincial (-1,4%) però que contrasta amb l'augment de l'any 2011 (1,2%). Els resultats del 2012 reflecteixen la contracció de la construcció (-6,8%), el primari (-2,1%), la indústria (-0,6%) i els serveis (-0,2%). Amb aquesta nova davallada, la reducció del VAB comarcal en el període de crisi 2007-2012 és del -5,8%, superior a la mitjana catalana (-4%).

1. L'anàlisi de la comarca d'Osona es realitza sobre la base dels 48 municipis pertanyents a la província de Barcelona, els 3 municipis que pertanyen a la província de Girona (Espelvels, Vidrà i Viladrau) no s'han comptabilitzat en les estadístiques de l'Informe. Per a més detall vegeu el Recull estadístic al final del capítol.

Taxes de variació de la població total, 2003-2013

(en percentatge)

Gràfic 1

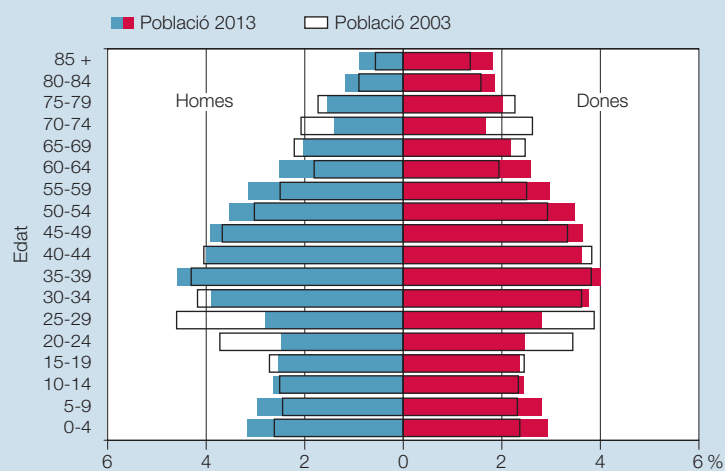

Font: Programa Hermes en base a dades del padró d'habitants de l'INE

Piràmide d'edats d'Osona, 2003-2013

(en percentatge)

Gràfic 2

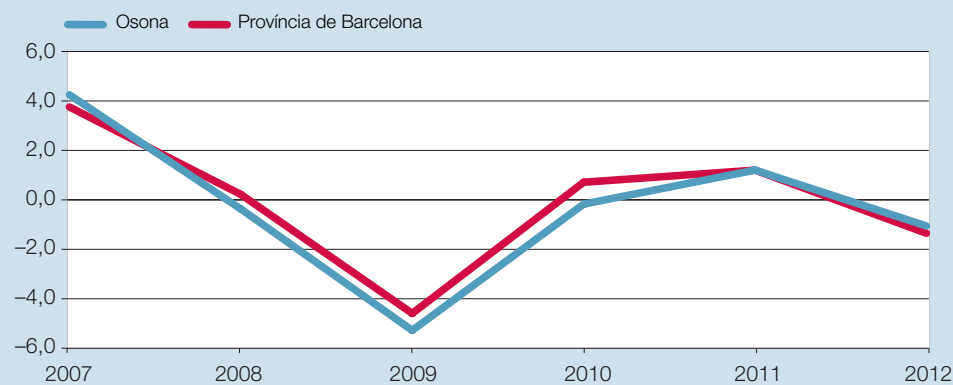

Font: Programa Hermes en base a dades del padró d'habitants de l'INE

Taxes reals de variació del Valor Afegit Brut (VAB)

(en percentatge)

Gràfic 3

Font: Anuari Econòmic Comarcal, CatalunyaCaixa

«Osona és la comarca on, en termes relatius, més augmenta el treball autònom el 2013»

A final del 2013 hi ha 5.383 **empreses** localitzades a Osona, gairebé el mateix nombre que un any enrere. D'aquesta manera es trenca la tendència reduccionista dels darrers cinc anys. L'estructura del teixit empresarial està fonamentada en la petita empresa, i específicament en la microempresa: el 78,8% de les empreses tenen menys de 5 treballadors, el 19,3% entre 6 i 50, l'1,7% entre 51 i 250 i el 0,2% més de 250. La dimensió mitjana és de 7,2 treballadors per empresa, inferior als 10,2 del conjunt provincial.

El percentatge d'empreses industrials (18,9%) i de la construcció (9,2%) és superior a la mitjana provincial (10,6% i 7,8% respectivament). Destaca la rellevància del sector agrícola, que engloba el 4,6% de les empreses existents, molt per sobre de la mitjana provincial (0,4%) i situa Osona com la comarca amb més empreses agrícoles (250), tant en nombres relatius com absoluts. Per contra, continua sent la comarca amb menor pes relatiu d'empreses de serveis (67,2% respecte el 81,2% provincial). El sector de la construcció ha perdut el 9,5% d'empreses, mentre que l'industrial n'ha augmentat l'1,3%, l'agrícola el 4,2% i els serveis les han mantingut (0,5%). El 36,4% de les empreses es troben situades a Vic i el 10,6% a Manlleu.

Segons la base de dades SABI (Sistema Anual de Balanços Ibèrics) nou empreses osonenques facturen més de cent milions d'euros el 2012. El 61% de les 200 empreses que encapçalen la llista de facturació són exportadores i/o importadores. Entre les primeres destaquen Casa Tarradellas, SA (elaboració de productes alimentaris) i el Grup La Farga (producció de coure i fosa de metalls). A continuació hi ha un conjunt d'empreses dedicades al sacrifici de bestiar, conservació de la carn i elaboració d'embotits i productes carnis: Patel, SA, Càrnics Solà, SA, Càrnics Toni Josep, SL, Grup Baucells Alimentació, SL, Mafriges, SA i Embutidos Monells, SA (elaboració productes carnis).

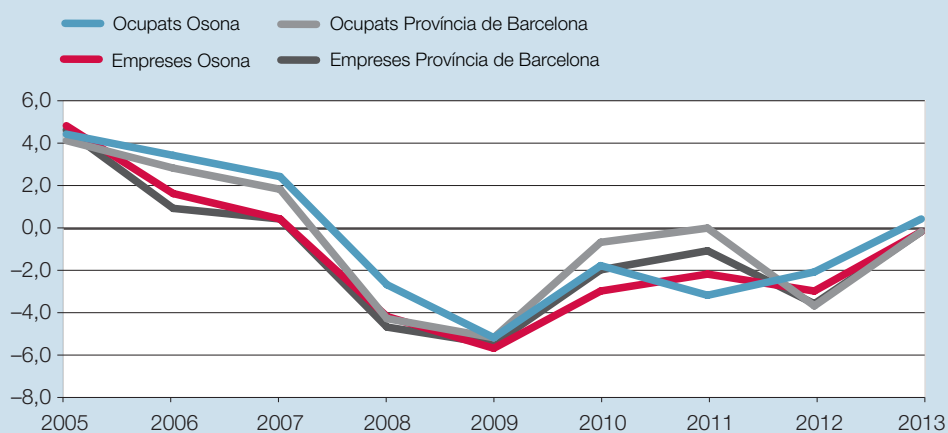
El 2013 tanca amb 53.958 llocs de treball, un 0,4% superior al 2012. Aquest repunt de l'**ocupació**, tot i ser lleu, trenca la tendència reduccionista iniciada el 2008 i converteix Osona amb la segona comarca amb un millor comportament per darrere del Bages. Osona és la comarca on més creix el treball autònom (1,3%), mentre que l'assalariat es manté. El 59,9% de l'ocupació assalariada està ocupada en la petita empresa (21,3% fins a 5 treballadors i 38,5% de 6 a 50 treballadors), el 23,6% en la mitjana empresa i el 17,2% restant en la gran empresa. L'ocupació es manté en la petita empresa, disminueix en la mitjana i augmenta en la gran.

El sector industrial aplega el 31,5% dels llocs de treball, proporció que duplica la mitjana provincial (15,3%) i que la situa com la segona comarca amb major pes de treball industrial, per darrera de l'Alt Penedès. Les activitats agrícoles ocupen el 3,7% de l'ocupació total, el segon percentatge més alt per darrere del Berguedà i molt per damunt de la mitjana provincial (0,4%). L'ocupació a la construcció (6,5%) és lleugerament superior a la provincial (5,1%). Per contra, l'ocupació en el sector serveis (58,3%) és la menor de la província, i resta molt per sota de la mitjana provincial (79,3%). Interanualment, només la construcció perd ocupació (-7,6%), mentre que la indústria la manté (0,5%) i els serveis (1,2%) i l'agricultura l'augmenta (3,4%).

L'ocupació es redueix en deu dels quinze principals subsectors, destacant la *construcció d'immobles* (-13,1%) i la *venda i reparació de vehicles motor* (-5,1%). Per contra, els increments més rellevants es registren a *serveis de menjar i begudes* (5,8%) i *agricultura, ramaderia i caça* (3,7%). En termes absoluts i considerant tots els subsectors (vegeu Gràfics 5 i 6), les principals pèrdues d'ocupació es produeixen en la *construcció d'immobles* (-170), *mobles* (-107) i *activitats especialitzades de la construcció* (-100). Els increments més destacats es donen en les *indústries de productes alimentaris* (191), *comerç detall* (183) i *publicitat i estudis de mercat* (153).

Taxes de variació interanuals dels ocupats i empreses, 2005-2013
(en percentatge)

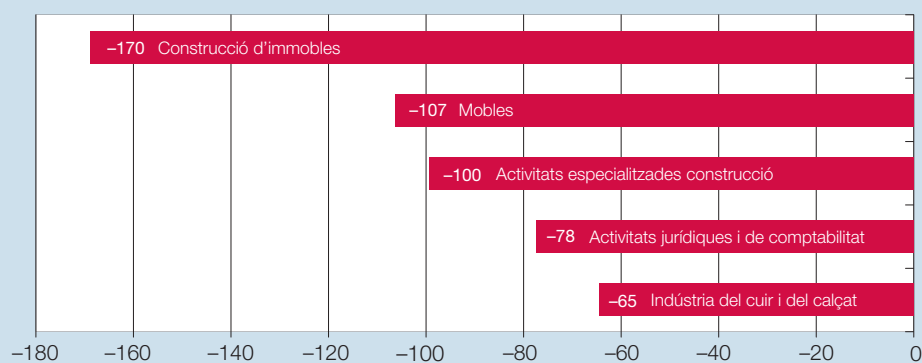
Gràfic 4

Font: Programa Hermes, en base a dades del Departament d'Empresa i Ocupació

Subsectors d'activitat amb més pèrdua d'ocupació. Osona, 2013
(en nombres absoluts)

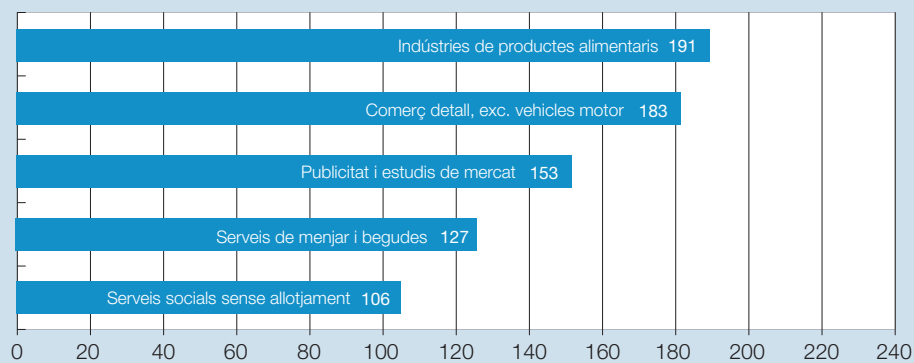
Gràfic 5

Font: Programa Hermes en base a dades del Departament d'Empresa i Ocupació

Subsectors d'activitat amb més guany d'ocupació. Osona, 2013
(en nombres absoluts)

Gràfic 6

Font: Programa Hermes en base a dades del Departament d'Empresa i Ocupació

La capital comarcal, Vic, aplega el 35,9% dels ocupats i Manlleu el 8,8%. La variació interanual mostra caigudes importants a Torelló (-148) i Balenyà (-121) i increments a Vic (186), Les Masies de Voltregà (171) i Sant Bartomeu del Grau (107).

El 8% de l'ocupació assalariada de la comarca pertany al conjunt d'activitats d'alt contingut tecnològic (*indústria de tecnologia alta, indústria de tecnologia mitjana-alta i serveis de tecnologia alta-punta*), pes inferior al 10,2% provincial. L'evolució interanual és positiva (1,4%), superior a la provincial (0,9%) i a la de l'ocupació assalariada total (0,1%). La major part d'aquesta ocupació pertany a *activitats industrials de tecnologia mitjana-alta*, què presenten un pes sobre l'ocupació comarcal (6,1%) superior al pes que tenen a la província (5,1%). La presència d'ocupació en els altres dos grups d'activitats és poc rellevant.

Afegint a aquestes activitats l'ocupació en serveis basats en el coneixement, del 24,5%, s'obté que el conjunt d'activitats que configuren l'economia del coneixement en sentit ampli (alt contingut tecnològic i serveis basats en el coneixement) ofereix el 32,5% de l'ocupació assalariada comarcal, molt per sota del 46,1% de mitjana provincial. L'augment de llocs de treball (1,3%) és semblant a la mitjana provincial (1,1%).

L'anàlisi de les relacions intersectorials de l'estructura productiva mostra una elevada concentració d'ocupació en sectors d'activitat clau, amb un elevat efecte arrossegador o de dispersió sobre altres sectors i una alta capacitat de ser arrossegats o d'absorció per altres sectors. Així, el 50,2% dels llocs de treball de la comarca pertanyen a aquests sectors (especialment *alimentació, begudes, tabac i comerç i reparacions*), davant del 36,4% de la província. En el mateix sentit, el pes de l'ocupació en sectors impulsors, aquells amb un elevat poder arrossegador però poca capacitat de ser arrossegats, està per sobre a la comarca (26,8%) que a la província (23,3%). Contràriament, els sectors estratègics, aquells amb elevada capacitat d'absorció per altres sectors però no d'arrossegament, estan menys presents a la comarca (7%) que a la província (17,1%), com també passa amb els sectors independents, amb escassa capacitat d'absorció i d'arrossegament, amb el 16,1% a la comarca i el 23,2% a la província.

«Osona registra el major percentatge d'atur a la indústria i el menor als serveis»

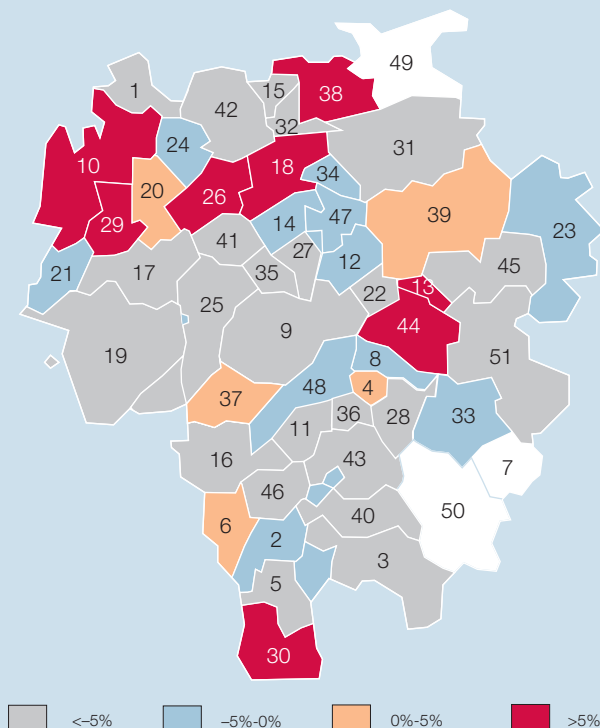
Després de dos anys amb increments de l'**atur**, del 10% el 2011 i del 2,5% el 2012, el 2013 l'atur disminueix un 3,9%. A final del 2013 hi ha 12.894 persones aturades, el 2,8% de l'atur provincial. La taxa d'atur a final d'any és del 16,4%, set dècimes inferior a la del 2012 i sensiblement per damunt de la mitjana provincial (16,0%).

D'entre els municipis amb més aturats (vegeu Mapa 1), destaquen amb una taxa marcadament per damunt de la mitjana comarcal Manlleu (21,7%), Balenyà (20,6%), Vic (18,8%) i Torelló (18,3%). Entre els que registren les taxes més baixes hi ha Gurb (6,8%) i Seva (10,8%). L'atur es redueix en trenta-u dels quaranta-vuit municipis, tot i que les disminucions no són gaire rellevants en valors absoluts. Entre les més destacables es troben les de Sant Bartomeu del Grau (-26,3%), Seva (-21,1%) i Sant Quirze de Besora (-16,8%). Els increments són poc significatius.

Poc més de la meitat de les persones aturades són dones (52,4%). Cal destacar que la taxa d'atur femenina (19%) és significativament superior a la masculina (14,4%). Per edats, Osona és la segona comarca amb una major proporció d'aturats de més de 45 anys (50,8%) i la primera amb una menor proporció entre 25 i 44 anys (42,8%). El 6,4% restant té menys de 25 anys. Interanualment, l'atur disminueix en les edats més joves (-13,2%), i en les edats centrals (-8,6%), mentre que augmenta entre les persones de més de 45 anys (2%).

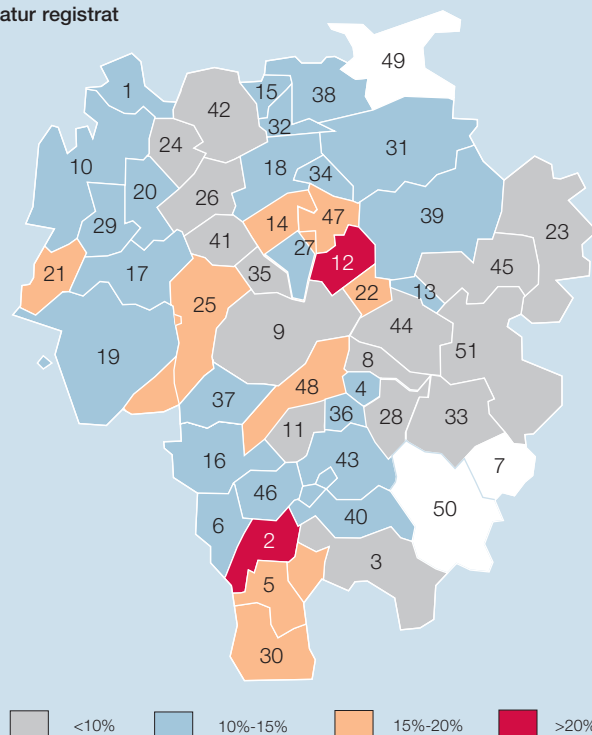
Per sectors d'activitat econòmica, destaca el pes de l'atur a la indústria (24,8%), el més elevat de la província, i el pes al sector serveis, el més baix (50,8%). El 13,1% dels aturats pertanyen a la

Variació dels aturats registrats

- 1 Alpens
- 2 Balenyà
- 3 Brull (El)
- 4 Calldetenes
- 5 Centelles
- 6 Collsuspina
- 7 Espinelves
- 8 Folgueroles
- 9 Gurb
- 10 Lluçà
- 11 Malla
- 12 Manlleu
- 13 Masies de Roda (Les)
- 14 Masies de Voltregà (Les)
- 15 Montesquiu
- 16 Muntanyola
- 17 Olost
- 18 Orís
- 19 Oristà
- 20 Perafita
- 21 Prats de Lluçanès
- 22 Roda de Ter
- 23 Rupit i Pruit
- 24 Sant Agustí de Lluçanès
- 25 Sant Bartomeu del Grau
- 26 Sant Boi de Lluçanès
- 27 Sant Hipòlit de Voltregà
- 28 Sant Julià de Vilatorrada
- 29 Sant Martí d'Albars
- 30 Sant Martí de Centelles
- 31 Sant Pere de Torelló
- 32 Sant Quirze de Besora
- 33 Sant Sadurní d'Osona
- 34 Sant Vicenç de Torelló
- 35 Santa Cecília de Voltregà
- 36 Santa Eugènia de Berga
- 37 Santa Eulàlia de Riuprimer
- 38 Santa Maria de Besora
- 39 L'Esquirol
- 40 Seva
- 41 Sobremunt
- 42 Sora
- 43 Taradell
- 44 Tavèrnoles
- 45 Tavertet
- 46 Tona
- 47 Torelló
- 48 Vic
- 49 Vidrà
- 50 Viladrau
- 51 Vilanova de Sau

Taxa d'atur registrat

Nota: Espinelves, Vidrà i Viladrau, en color blanc, no pertanyen a la província de Barcelona, sinó a la de Girona

construcció, el 2% a l'agricultura i el 9,2% restant són aturats sense ocupació anterior (SOA). Interanualment, Osona lidera la reducció d'aturats als serveis (-3,4%) i l'augment a l'agricultura (14,5%). L'atur a la construcció es redueix un 9,2% i a la indústria un 5,6%. Els aturats sense ocupació anterior augmenten un 3,8%.

L'atur disminueix interanualment en tots els nivells formatius. Destaca la reducció en *tècnics-professionals superiors* (-14,7%) i en *estudis primaris complets* (-5,6%). L'atur entre els que tenen l'educació general, que sumen sis de cada deu aturats, cau un 2,5%. Durant el 2013 els aturats estrangers disminueixen un 10,1%, i se situen en 3.382 aturats, el 26,2% dels aturats de la comarca.

A final del 2013 hi ha concedides 8.084 prestacions per desocupació, un 6,1% menys que l'any anterior. La taxa de cobertura, baixa del 70,2% el 2012 al 69,1% el 2013 i es converteix amb la taxa més elevada de la província. El 47,3% de les pensions són contributives, el 45% assistencials i el 7,7% de renda activa d'inserció.

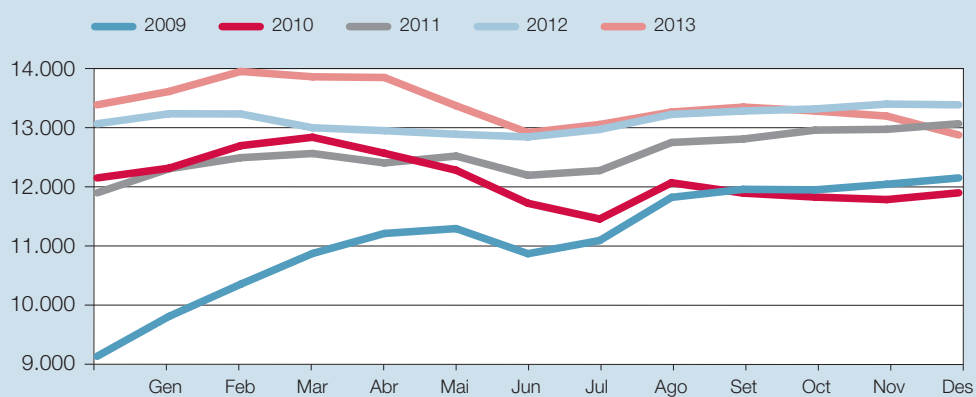
La **contractació laboral** augmenta un 3,2% el 2013, tancant l'any amb 26.928 contractes formalitzats, l'1,7% del total provincial. La contractació masculina, el 55,6% del total, augmenta un 5,8% respecte el 2012, mentre que la femenina es manté. La contractació disminueix en el grup d'edat més jove (-5% de 16 a 20 anys) i en el més gran (-2,5% en els majors de 45 anys), mentre que augmenta a la resta. Per sector d'activitat, la contractació disminueix lleugerament en el sector industrial (-1,8%) i augmenta a la resta: 7,4% a la construcció, 4,1% als serveis i 2,4% a l'agricultura. La contractació temporal, el 86,9% del total, augmenta un 5,9% mentre que la indefinida cau un 11,8%.

El **turisme** a la comarca d'Osona es configura en un ampli imaginari de recursos turístics, on els darrers anys s'han desenvolupat nombroses iniciatives pel desenvolupament de l'activitat fins al punt de disposar de 5.416 places d'allotjament. Els indicadors turístics pel 2013 (Quadre 1) ofereixen un canvi de tendència respecte als anys anteriors amb un retrocés en la planta hotelera i una ampliació dels establiments de turisme rural a la comarca mentre que els càmpings es mantenen estables. Osona forma part de la marca turística Paisatges Barcelona. La comarca disposa d'una de les ofertes d'allotjament més proporcionals per tipologies de tota la província. Els hotels han reduït la seva oferta en un 3,7% i els establiments l'han augmentat en un 4,6% respecte l'any anterior. Els indicadors de la demanda mostren dos comportaments diferenciats. Per una banda el retrocés en els establiments hotelers i càmpings; i per altra banda la millora en el turisme rural. En el cas dels hotels, el 2013 s'ha registrat una pèrdua de 26,5% dels viatgers allotjats respecte l'any passat. El mateix ha succeït en els càmpings, on s'ha disminuït en un 19,3% el nombre de viatgers. Aquesta tendència també es reflexa en els indicadors de pernoctacions on els hotels pateixen un retrocés del 17,7% i els càmpings del 13,8%. En un altre escenari, els indicadors de demanda pels establiments de turisme rural es poden considerar com a positius, així durant el 2013, aquesta tipologia d'allotjament va aconseguir créixer un 25,5% respecte l'any anterior. Tot i això, la reducció generalitzada en els dies d'estada no permet que els valors en les pernoctacions siguin també de creixement (on es queden un 1,7% per sota del registrat en el 2012). Finalment les ocupacions també mostren aquest comportament contraposat, mentre el turisme rural millora 0,4 pp, els establiments hotelers i els càmpings empitjoren 5,4 pp i 6,2 pp, respectivament.

En relació a les **finances públiques**, el pressupost inicial de l'exercici 2013 del conjunt dels municipis de la comarca augmenta un 3% respecte el 2012 pel que fa als ingressos, mentre que les despeses ho fan en un 3,4% i el deute viu baixa un 12,3%, la segona caiguda més important de la província. Per habitant, les despeses suposen 1.003 euros, amb 118 euros de despeses d'inversió, mentre que els ingressos corrents suposen 910 euros per habitant, xifra per sota de la mitjana provincial. El deute viu per habitant se situa en 546 euros, per sota dels 648 euros de mitjana provincial, destaquen els municipis de Vic (927) i Manlleu (827). El deute viu representa el 94% dels ingressos corrents de Vic, valor superior a la mitjana comarcal (60%) i a la provincial (63%).

Comparació de l'evolució mensual dels aturats registrats. Osona, 2009-2013

Gràfic 7

Font: Programa Hermes, en base a dades del Departament d'Empresa i Ocupació

Indicadors de l'activitat turística a Osona, 2012 i 2013

Quadre 1

	Osona			Prov. Barcelona*		
	2012	2013	Var. 12-13 (%)**	2012	2013	Var. 12-13 (%)**
Places en establiments hotelers	1.847	1.779	-3,7	64.036	63.619	-0,7
Places en càmpings	2.508	2.508	0,0	42.796	43.975	2,8
Places en establiments de turisme rural	1.079	1.129	4,6	4.477	4.621	3,2
Nombre de viatgers allotjats en hotels (en milers)	128,0	94,1	-26,5	2.944,5	3.006,6	2,1
Nombre de viatgers allotjats en càmpings (en milers)	38,4	31,0	-19,3	547,5	569,2	4,0
Nombre de viatgers allotjats en establiments de turisme rural (en milers)	18,8	23,6	25,5	74,7	81,4	9,0
Nombre de pernотacions en hotels (en milers)	207,2	170,6	-17,7	9.552,1	9.640,4	0,9
Nombre de pernотacions en càmpings (en milers)	98,5	84,9	-13,8	2.384,1	2.409,8	1,1
Nombre de pernотacions en establiments de turisme rural (en milers)	59,6	58,6	-1,7	231,7	217,9	-6,0
Grau d'ocupació hotelera (en %)	33,6	28,2	-5,4	59,9	58,8	-1,1
Grau d'ocupació en càmpings (en %)	53,4	47,2	-6,2	46,0	43,8	-2,2
Grau d'ocupació en establiments de turisme rural (en %)	18,2	18,6	0,4	16,2	16,0	-0,2

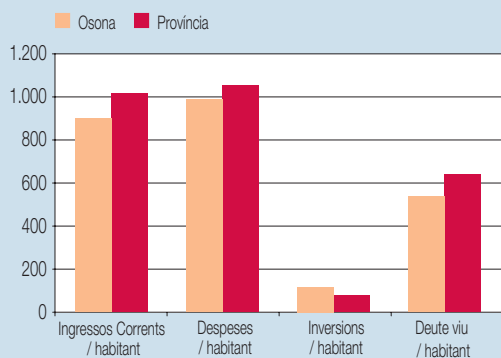
*Sense el Barcelonès, a excepció del grau d'ocupació hotelera.

**La variació en grau d'ocupació és en punts percentuals.

Font: INE, Idescat, Programa Hermes

Finances públiques, 2013 (Ràtios Euros per habitant)

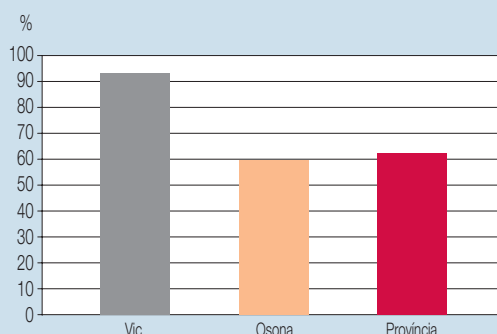
Gràfic 8

Font: Web del Ministerio de Hacienda y Administraciones Públicas

Finances públiques, 2013 (Deute viu / Ingressos corrents, en %)

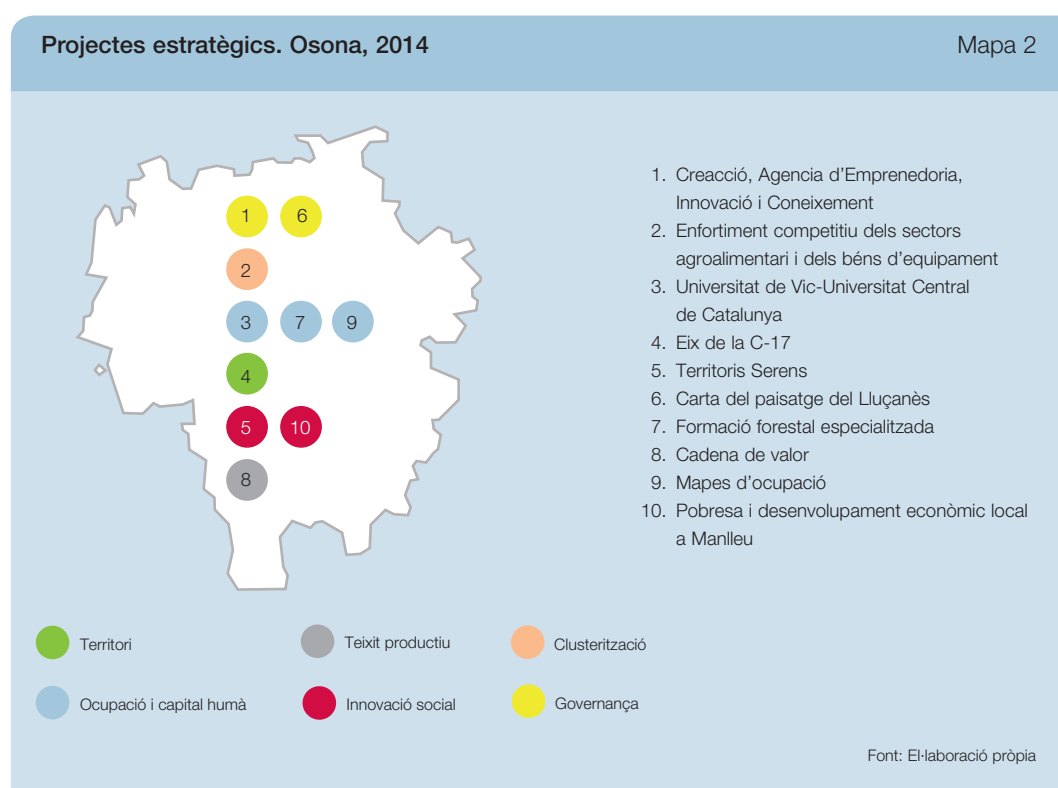
Gràfic 9

Font: Web del Ministerio de Hacienda y Administraciones Públicas

Segons l'índex InnoBaix², el 2012 el sistema d'**innovació** d' Osona obté la 15a posició del rànquing català. El segon millor registre des de 2009, quan va quedar en la 13a posició. Respecte l'edició anterior, avança dues posicions. Dels tres grans capítols analitzats en el model, on obté un millor registre és en l'àmbit empresarial (la 9a), en segon lloc en el capítol de resultats del sistema d'innovació (la 15a) i en els factors territorial és on obté pitjor puntuació, la 16a. La baixa puntuació obtinguda en aquest darrer punt es deu principalment a tres factors, en primer lloc, al mercat del talent, que presenta una menor oferta i demanda de personal altament qualificat i, en segon lloc, al desplegament de les infraestructures TIC i de comunicacions, on la comarca presenta valors comparativament negatius. Finalment, cal assenyalar que la comarca presenta escasses economies d'urbanització (baixa densitat de població i municipis de dimensió reduïda) i una economia poc diversificada, ambdós aspectes, d'entrada, no afavoreixen la presència d'agents ni la transferència de coneixements i innovacions.

En relació amb els **projectes estratègics**, s'identifiquen al mapa 2 i es descriuen a la pàgina següent.

2. Sistema d'indicadors que mesura l'estat i posició dels sistemes territorials d'innovació i que s'estructura en base a tres dimensions: els factors externs a l'empresa que determinen la capacitat d'innovar dels territoris (inputs), els factors interns a l'empresa i l'eficàcia i els resultats de la innovació (outputs). Vegeu l'estudi complet a <http://www.diba.cat/promoeco>.

MAPA DE PROJECTES ESTRATÈGICS LOCALS D'OSONA

Creació, l'Agència de Emprenedoria, Innovació i Coneixement

Creació es constitueix com l'agència de desenvolupament d'Osona amb l'objectiu de sumar els esforços dels diferents agents, racionalitzar els recursos i augmentar l'impacte de les intervencions. Treballa en tres àmbits: persones, empresa i territori per la millora de l'ocupabilitat, el reforç de la competitivitat i el desenvolupament sostenible del territori a nivell econòmic, social i ambiental. El desplegament implica l'elaboració d'una diagnosi compartida i un pla d'acció juntament amb l'organització dels diferents dispositius i agents sota els criteris de coordinació i eficiència. Formen part de la metodologia estratègica: l'elaboració d'un mapa de competències comarcals, el coneixement sobre les cadenes de valor dels principals sectors i la detecció d'oportunitats derivades del creuament de sectors i de les tendències internacionals. [+]

Enfortiment competitiu dels sectors agroalimentari i dels béns d'equipament

El pes de la indústria a Osona és superior a la mitjana de Catalunya. Dins els projectes transversals estratègics i transformadors que promou Creació, s'hi inclou la millora competitiva dels sectors agroalimentari i dels béns d'equipament. Es tracta de treballar sobre la cadena de valor, primer coneixent-la i després actuant-hi per enfortir-la. L'arrelament d'aquestes activitats, la cultura emprenedora, les infraestructures de coneixement, etc. constitueixen fortaleces que es veuen completades per la supramunicipalitat i la massa crítica, és a dir, per la suma d'esforços dels diferents agents cercant un objectiu comú. [+]

Universitat de Vic- Universitat Central de Catalunya

A principi del 2014, la Fundació Universitària Balmes (entitat titular de la Universitat de Vic) i la Fundació Universitària del Bages creen una estructura universitària federada entre les dues institucions: la nova Universitat de Vic-Universitat Central de Catalunya. Integra set mil alumnes en titulacions oficials, trenta-dos graus universitaris i un presupost agregat d'uns trenta-set milions d'euros, assolint així més massa crítica, proposant formes d'acció sobre el territori per mitjà d'una governança innovadora i, sobretot, bastint un pol de coneixement a les comarques centrals. [+]

Eix de la C-17

La signatura per part dels alcaldes de la Declaració de la C-17 l'any 2013 marcava el punt de partida de l'impuls d'una plataforma territorial que s'estén de Mollet a Puigcerdà. Un espai geoestratègic que pretén consolidar els eixos compartits següents: coneixement de l'espai productiu i difusió en tant que eix d'activitat; impuls de les infraestructures adaptant-les a les necessitats de l'activitat econòmica, incloent els polígons industrials; desenvolupament de sectors estratègics i emergents; avançar en la formació professional amb mesures innovadores; i consolidar un sistema de governança dels agents públics i privats compromesos amb la iniciativa. [+]

Territori Serens

Territoris serens són aquells que aposten per un model de desenvolupament centrat en la gent que hi viu, potenciant la participació i el dinamisme dels agents, els recursos propis i fent de la «serenitat» un paradigma de l'estil de vida que s'hi persegueix. En l'actualitat el projecte involucra el Cabrerès, la Vall del Ges, Orís i el Bisaura, el Moianès i el Lluçanès. El desenvolupament d'aquests llocs es produeix sobre les bases de conservar el territori i el paisatge com a recurs endogen; fomentar estils de vida serens; i promoure una activitat econòmica basada en productes propis i de qualitat, respectuosa amb el medi. Es pretén, a partir del 2014, impulsar un nou procés de reflexió i desplegar

estratègies conjuntes, derivades de les problemàtiques i enfocaments comuns. [+]

Carta del paisatge Lluçanès

El paisatge és, cada vegada més, un factor de desenvolupament econòmic local. Les cartes del paisatge són instruments de concertació d'acords entre agents d'un territori per tal de promoure accions i estratègies de millora i valoració del paisatge. La carta és impulsada pel Consorci per a la Promoció dels Municipis del Lluçanès i es basa en la concurrència de quatre grups d'agents: les institucions públiques; el sector empresarial i de serveis; els pagesos, els ramaders, els propietaris i gestors forestals; així com les entitats i associacions, que moltes vegades tenen un vincle directe amb el paisatge i la promoció econòmica. A més, l'Observatori del Paisatge vetlla perquè sigui coherent amb el Catàleg de paisatge del seu àmbit d'actuació. [+]

Formació forestal especialitzada

La manera de treballar el bosc influeix en la seva rendibilitat. El Consorci de la Vall del Ges, Orís i Bisaura impulsà, juntament amb altres agents públics i privats del sector forestal, el Centre de Formació Forestal Especialitzada, que té per objectius millorar la formació professional dels treballadors aportant qualificació, experiència, adquisició de tècniques i metodologies de treball; dignificar la professió; fomentar la inserció laboral; i enfortir la competitivitat i cohesió social del territori oferint possibilitats laborals i de formació de qualitat al territori rural. [+]

Cadena de valor

Aquest projecte de l'Oficina de Promoció Econòmica de Manlleu (OPE) pretén ajudar les empreses locals a augmentar la seva rendibilitat a través d'una millora constant i sostenible en competitivitat. Es realitza per mitjà d'una metodologia específica que enllaça elements com la definició estratègica de les operacions; l'anàlisi del grau d'excel·lència i mapa de valor d'una família de productes representativa (el quadre de comandament crític pel seu seguiment); i la creació d'un pla de treball per a operacions segons els estàndards classe mundial (*World Class Manufacturing*). [+]

Mapes d'ocupació

En el camp de l'assessorament a empreses i persones en clau competencial que realitza l'OPE Manlleu, un dels objectius és difondre el model d'ocupabilitat per competències entre les empreses de la comarca, que majoritàriament són micro i petites i mitjanes empreses i, per aquest motiu, no sempre disposen de persones expertes en recursos humans. Els últims anys, conjuntament amb les empreses del territori, es va elaborar el Cens d'ocupacions amb futur de la comarca d'Osona i, posteriorment, es van dissenyar activitats per desenvolupar competències. Ara, es pretén fer un pas més: els mapes d'ocupació han de servir per assessorar els aturats d'acord a les necessitats que manifesten les empreses i també a les empreses per definir els seus llocs de treball per competències. [+]

Pobresa i desenvolupament econòmic local

Aquest projecte té els antecedents en el Pla de Millora del Barri de l'Erm de Manlleu. Es pretén dotar la població d'un espai concebut com a iniciativa social que faciliti a les persones amb risc d'exclusió un lloc per millorar les seves capacitats i la seva formació en àmbits ben diversos. La millora de les perspectives laborals ha de servir per la reinserció en el món del treball i sortir de la situació de pobresa i exclusió. A més, es converteix en un espai d'intercanvi i relació, que permet crear xarxes que poden generar futurs projectes. Finalment també ha de generar activitat econòmica a priori des del tercer sector. [+]

CREACCIÓ, L'AGÈNCIA D'EMPRENEDORIA, INNOVACIÓ I CONEIXEMENT

Núria Macià, *directora executiva de Creació*

La comarca d'Osona ha disposat històricament d'una xarxa d'entitats locals prou diversa que ofereixen als seus municipis i a la seva àrea d'influència serveis de promoció econòmica. Aquests serveis van néixer amb una forta orientació a donar suport i oferir serveis a les persones aturades i als emprenedors i progressivament estan migrant cap al suport al teixit productiu. En aquest àmbit encara hi ha molt terreny a recórrer. El fet de tenir aquesta xarxa d'entitats de promoció econòmica fa temps que posa en evidència l'oportunitat de sumar els esforços dels diferents agents amb l'objectiu compartit de desenvolupar la comarca, mitjançant l'impuls de projectes globals que garanteixin massa crítica suficient, aportin encara més valor al territori i n'augmentin el seu impacte.

L'any 2013 va esdevenir un punt d'inflexió en l'estratègia de desenvolupament socioeconòmic de la comarca d'Osona, gràcies que es va començar a gestar l'embrió d'un nou ens dinamitzador de la competitivitat de la comarca, *Creació*, que vol esdevenir l'agència de desenvolupament socioeconòmic del territori. Ha estat un procés impulsat des de l'Ajuntament de Vic i la Universitat de Vic, des del principi va comptar amb el suport de l'Ajuntament de Manlleu i el Consell Comarcal, la complicitat de la Delegació d'Osona de la Cambra de Comerç de Barcelona i el Consell Empresarial d'Osona i amb la voluntat d'integrar la resta d'ens públics que fan promoció econòmica a Osona. *Creació* es constitueix com l'agència de desenvolupament socioeconòmic del territori d'Osona, creada per unir els esforços dels diferents agents que treballen actualment a la zona, racionalitzar recursos i millorar l'impacte dels projectes desenvolupats en termes de millora de l'ocupació de les persones, la competitivitat de les empreses i desenvolupament sostenible del territori a nivell econòmic, social i ambiental.

Model de governança

L'agència, creada en forma de societat mercantil, incorpora un model de governança que permet treballar amb els quatre socis impulsors però que a l'hora integra a totes les entitats del territori involucrades amb la promoció econòmica des de l'àmbit públic i privat:

- Un consell d'administració que integra als quatre socis fundadors i la incorporació de la Delegació d'Osona de la Cambra de Comerç de Barcelona i el Consell Empresarial d'Osona.
- Un consell general amb caràcter consultiu que vol facilitar i garantir la participació de tots els agents econòmics del territori. S'hi han convidat a participar totes les entitats que disposen d'unitat de promoció econòmica, així com als sindicats: Ajuntament de Centelles, Ajuntament de Roda de Ter, Consorci del Lluçanès, Consorci de la Vall de Ges, Orís i Bisaura, CCOO, Mancomunitat La Plana, OPE Voltreganès, UGT i XEISO.
- A nivell executiu s'ha nomenat una direcció executiva i un director de R+D+i i a nivell de procés s'ha articulat un consell de direcció.
- Addicionalment, s'ha obert un procés de diàleg i reflexió amb les entitats que actualment no estan en el consell d'administració per definir com es vincularan a *Creació* en un futur, més enllà de la seva participació en el consell general.

Procés de reflexió estratègica

En aquest procés d'arrencada, s'ha realitzat un exercici de reflexió que ha servit per definir el model de futur de l'agència, la seva visió i les línies bàsiques de futur. S'ha partit d'un DAFO preliminar de la situació de la comarca del qual es deriven els principals reptes que ha d'afrontar l'agència. I que alhora ha permès consensuar objectius i valors, descriure què és l'agència avui i el model d'agència que volem tenir en un futur.

L'objectiu de *Creació* és crear ocupació de qualitat al territori. Objectiu que entenem que s'assolirà amb el desenvolupament de quatre subjectius: dotar de coneixement a empreses i persones; generar noves oportunitats econòmiques d'alt valor afegit; consolidar el teixit econòmic actual; i articular la participació del territori.

Els valors que defineixen *Creació* són: prioritzar i actuar; focalitzar; l'assumpció de riscos, saber entrar i sortir dels projectes; disposar de personal qualificat; esdevenir un punt de trobada i espai de col·laboració, des de l'autonomia i respecte a les competències dels altres; futuritzar, baixant a la realitat de la comarca; enfocament a resultats; col·laborar, no duplicar el que existeix i saber «aprofitar-se» de tot el que ja es fa; avaluació permanent de totes les activitats; i basar-se en la identitat de la comarca.

Pla de treball

S'han marcat dos grans àmbits de treball: la prestació de serveis i els projectes estratègics transformadors. Quant al primer, s'assumeix la coordinació dels serveis existents amb eficiència, qualitat i subsidiarietat: és fonamental involucrar i sumar esforços entre totes les entitats que participen a la promoció econòmica. La voluntat és no duplicar projectes i treballar conjuntament, sumar sinèrgies i iniciar projectes supramunicipals en els diferents àmbits –emprenedors, empresa i inserció– que aportin valor al territori i generin més impacte. En aquest sentit, s'ha concretat la primera acció conjunta consistent a unificar en un únic programa tota la formació adreçada a emprenedors i empreses a nivell de comarca, organitzat entre vuit entitats i concretada en vint-i-quatre sessions que es realitzaran durant tot l'any 2014 a tot el territori, de forma ordenada, recorrent tots els àmbits de gestió de l'empresa i arribant a un públic més ampli. S'està treballant en altres projectes com estructurar una carta de serveis als emprenedors, el disseny d'una única carta de serveis a les empreses i un programa d'orientació comarcal per les persones que estan a l'atur amb nivells formatius mínims de FP superior. Aquesta línia de treball es concreta gràcies a la realització de reunions regulars de coordinació amb els tècnics d'empresa i els d'inserció, que han de permetre anar generant projectes compartits per millorar de forma conjunta la prestació de serveis de totes les entitats i arribar a tots els municipis de la comarca, independentment que disposin de servei propi de promoció econòmica.

La línia de treball de projectes estratègics transformadors és la que dona més sentit al naixement de *Creació*. L'agència té com a objectiu liderar i impulsar projectes emblemàtics, transversals i transformadors, que tinguin un clar impacte al territori. Projectes que per la seva naturalesa demanen una massa crítica que la supramunicipalitat els dona. S'està treballant una metodologia de gestió dels projectes que incorpori la formulació i canal d'entrada, selecció i priorització de projectes, planificació amb definició de responsables, execució/seguiment, tancament i avaluació. S'han detectat ja un seguit de projectes instrumentals que s'incorporaran a l'activitat de *Creació* com ara la gestió de projectes europeus, les accions de *lobby* per protegir els interessos econòmics, l'atracció d'inversions i talent i el desenvolupament d'un Observatori de competitivitat de la comarca per tenir el coneixement profund del teixit i la identitat i alhora monitoritzar el futur per transformar aquesta realitat i que ha de permetre traduir aquest coneixement en projectes operatius que articulin i aglutinin els diferents agents. En aquest sentit s'està treballant des de l'anàlisi de tota la cadena de valor. A partir d'aquí es prioritzaran per exemple les línies d'investigació de l'Observatori, es treballarà individualment amb empreses i es prioritzaran els diferents projectes focalitzats cap a guanyar dimensió i impulsar projectes col·laboratius i d'internacionalització, entre d'altres.

RECULL ESTADÍSTIC. OSONA

	Osona		Província		Variació 2012-2013		Pes Osona/ Província	
	2012	2013	2012	2013	Osona	Província	2012	2013
ENTORN								
Nombre de municipis		48		311				15,4%
Superfície total (km²)		1157,8		7726,5				15,0%
Superfície mitjana municipal (km²)		24,1		24,8				nc

DEMOGRAFIA

Població Total	153.137	153.645	5.552.050	5.540.925	0,3%	-0,2%	2,8%	2,8%
Densitat (hab/km²)	132	133	719	717	0,3%	-0,2%	nc	nc
Homes	76.356	76.553	2.722.394	2.711.403	0,3%	-0,4%	2,8%	2,8%
Dones	76.781	77.092	2.829.656	2.829.522	0,4%	0,0%	2,7%	2,7%
Població de menys de 16 anys	27.693	27.962	908.243	912.434	1,0%	0,5%	3,0%	3,1%
Població potencialment activa (16-64)	99.873	99.798	3.691.461	3.659.668	-0,1%	-0,9%	2,7%	2,7%
Població de 65 anys i més	25.571	25.885	952.346	968.823	1,2%	1,7%	2,7%	2,7%
Població ETCA¹	153.838	153.381	5.468.249	5.494.415	-0,3%	0,5%	2,8%	2,8%
Pob. resident a l'estranger	1.682	1.958	144.537	158.150	16,4%	9,4%	1,2%	1,2%
Índex de dependència global	53,3	54,0	50,4	51,4	1,2%	2,0%	nc	nc
Índex d'envelliment	92,3	92,6	104,9	106,2	0,3%	1,3%	nc	nc
Nacionalitat espanyola	131.324	131.750	4.759.979	4.768.935	0,3%	0,2%	2,8%	2,8%
Nacionalitat estrangera	21.813	21.895	792.071	771.990	0,4%	-2,5%	2,8%	2,8%
Taxa d'estrangeria total	14,2%	14,3%	14,3%	13,9%	0,0pp	-0,3pp	nc	nc
Taxa d'estrangeria extracomunitaria	12,2%	12,2%	11,2%	10,9%	0,0pp	-0,4pp	nc	nc
Població de menys de 16 anys	5.649	5.645	133.316	130.670	-0,1%	-2,0%	4,2%	4,3%
Població potencialment activa (16-64)	15.780	15.816	641.643	623.424	0,2%	-2,8%	2,5%	2,5%
Població de 65 anys i més	384	434	17.112	17.896	13,0%	4,6%	2,2%	2,4%
Àfrica	13.145	13.233	185.871	182.327	0,7%	-1,9%	7,1%	7,3%
Amèrica	3.205	3.029	282.325	263.237	-5,5%	-6,8%	1,1%	1,2%
Àsia	1.786	1.948	119.543	119.523	9,1%	0,0%	1,5%	1,6%
Europa	3.674	3.681	203.737	206.271	0,2%	1,2%	1,8%	1,8%
Unió Europea	3.200	3.190	169.417	170.709	-0,3%	0,8%	1,9%	1,9%
Resta del món	3	4	595	632	33,3%	6,2%	0,5%	0,6%
5 principals nacionalitats (comarca)	14.653	14.822	236.975	233.504	1,2%	-1,5%	6,2%	6,3%
Marroc	10.093	9.968	141.636	138.815	-1,2%	-2,0%	7,1%	7,2%
Ghana	1.729	1.823	4.666	4.630	5,4%	-0,8%	37,1%	39,4%
Romania	1.163	1.215	37.155	36.429	4,5%	-2,0%	3,1%	3,3%
Xina	852	917	40.514	40.634	7,6%	0,3%	2,1%	2,3%
Índia	816	899	13.004	12.996	10,2%	-0,1%	6,3%	6,9%

ACTIVITAT ECONÒMICA

Nombre d'empreses	5.395	5.383	171.657	171.362	-0,2%	-0,2%	3,1%	3,1%
Agricultura	240	250	693	701	4,2%	1,2%	34,6%	35,7%
Indústria	1.007	1.020	18.535	18.210	1,3%	-1,8%	5,4%	5,6%
Construcció	548	496	14.416	13.306	-9,5%	-7,7%	3,8%	3,7%
Serveis	3.600	3.617	138.013	139.145	0,5%	0,8%	2,6%	2,6%
Dimensió mitjana	7,23	7,26	10,2	10,2	0,0	0,0	nc	nc
Agricultura	3,0	3,2	3,2	3,1	0,2	-0,1	nc	nc
Indústria	13,6	13,4	16,0	15,9	-0,2	-0,1	nc	nc
Construcció	3,1	2,9	5,0	4,8	-0,1	-0,2	nc	nc
Serveis	6,4	6,4	10,0	9,9	0,0	0,0	nc	nc
15 Principals sectors d'activitat	3.949	3.899	114.077	113.178	-1,3%	-0,8%	3,5%	3,4%
Comerç detall, exc. vehicles motor	776	768	27.398	27.435	-1,0%	0,1%	2,8%	2,8%
Serveis de menjar i begudes	366	388	15.714	15.768	6,0%	0,3%	2,3%	2,5%
Comerç engròs, exc. vehicles motor	393	388	14.453	14.505	-1,3%	0,4%	2,7%	2,7%
Activitats especialitzades construcció	326	298	8.374	7.780	-8,6%	-7,1%	3,9%	3,8%
Agricultura, ramaderia i caça	228	234	607	615	2,6%	1,3%	37,6%	38,0%
Productes metàl·lics, exc. maquinària	218	215	3.629	3.545	-1,4%	-2,3%	6,0%	6,1%
Indústries de productes alimentaris	203	210	1.637	1.635	3,4%	-0,1%	12,4%	12,8%
Altres activitats de serveis personals	209	203	6.974	6.881	-2,9%	-1,3%	3,0%	3,0%
Transport terrestre i per canonades	222	200	5.908	5.601	-9,9%	-5,2%	3,8%	3,6%
Adm. pública, Defensa i SS obligatòria	198	199	1.945	1.956	0,5%	0,6%	10,2%	10,2%
Venda i reparació de vehicles motor	194	196	4.198	4.162	1,0%	-0,9%	4,6%	4,7%
Construcció d'immobles	214	195	5.409	5.001	-8,9%	-7,5%	4,0%	3,9%
Educació	148	146	4.978	5.131	-1,4%	3,1%	3,0%	2,8%
Activitats jurídiques i de comptabilitat	153	146	6.247	6.320	-4,6%	1,2%	2,4%	2,3%
Activitats immobiliàries	101	113	6.606	6.843	11,9%	3,6%	1,5%	1,7%

	Osona		Província		Variació 2012-2013		Pes Osona/ Província	
	2012	2013	2012	2013	Osona	Província	2012	2013
MERCAT DE TREBALL								
Ocupats	53.731	53.958	2.112.892	2.107.805	0,4%	-0,2%	2,5%	2,6%
Assalariats	39.025	39.057	1.747.474	1.740.734	0,1%	-0,4%	2,2%	2,2%
Autònoms	14.706	14.901	365.418	367.071	1,3%	0,5%	4,0%	4,1%
15 Principals sectors d'activitat	39.485	39.463	1.216.360	1.208.834	-0,1%	-0,6%	3,2%	3,3%
Indústries de productes alimentaris	6.905	7.096	35.236	34.923	2,8%	-0,9%	19,6%	20,3%
Comerç detall, exc. vehicles motor	6.890	7.073	232.364	233.548	2,7%	0,5%	3,0%	3,0%
Comerç engros, exc. vehicles motor	3.091	3.075	148.423	146.492	-0,5%	-1,3%	2,1%	2,1%
Educació	2.848	2.800	115.064	117.493	-1,7%	2,1%	2,5%	2,4%
Productes metàl·lics, exc. maquinària	2.431	2.390	37.041	35.701	-1,7%	-3,6%	6,6%	6,7%
Activitats especialitzades construcció	2.464	2.364	76.637	71.497	-4,1%	-6,7%	3,2%	3,3%
Serveis de menjar i begudes	2.201	2.328	122.001	123.638	5,8%	1,3%	1,8%	1,9%
Activitats sanitàries	2.223	2.164	129.136	129.066	-2,7%	-0,1%	1,7%	1,7%
Agricultura, ramaderia i caça	1.792	1.859	7.079	7.028	3,7%	-0,7%	25,3%	26,5%
Maquinària i equips ncaa	1.776	1.792	21.453	21.015	0,9%	-2,0%	8,3%	8,5%
Adm. pública, Defensa i SS obligatòria	1.662	1.621	115.528	118.982	-2,5%	3,0%	1,4%	1,4%
Transport terrestre i per canonades	1.647	1.592	71.736	69.470	-3,3%	-3,2%	2,3%	2,3%
Venda i reparació de vehicles motor	1.222	1.160	32.869	32.149	-5,1%	-2,2%	3,7%	3,6%
Construcció d'immobles	1.293	1.123	32.305	29.091	-13,1%	-9,9%	4,0%	3,9%
Altres activitats de serveis personals	1.040	1.026	39.488	38.741	-1,3%	-1,9%	2,6%	2,6%
Agricultura	1.929	1.995	7.896	7.791	3,4%	-1,3%	24,4%	25,6%
Indústria	16.896	16.973	329.386	322.253	0,5%	-2,2%	5,1%	5,3%
Construcció	3.801	3.512	115.706	106.461	-7,6%	-8,0%	3,3%	3,3%
Serveis	31.105	31.478	1.659.904	1.671.300	1,2%	0,7%	1,9%	1,9%
Sectors clau	27.142	27.075	785.982	768.202	-0,2%	-2,3%	3,5%	3,5%
Sectors estratègics	3.470	3.761	353.585	360.001	8,4%	1,8%	1,0%	1,0%
Sectors impulsors	14.295	14.438	488.823	490.650	1,0%	0,4%	2,9%	2,9%
Sectors independents	8.824	8.684	484.502	488.952	-1,6%	0,9%	1,8%	1,8%
Activitats d'alt contingut tecnològic ²	3.069	3.112	175.556	177.211	1,4%	0,9%	1,7%	1,8%
Ind. Tecnologia alta	388	405	23.655	23.565	4,4%	-0,4%	1,6%	1,7%
Ind. Tecnologia mitjana-alta	2.340	2.370	89.718	89.505	1,3%	-0,2%	2,6%	2,6%
Ind. Tecnologia mitjana-baixa	3.135	3.163	69.164	66.410	0,9%	-4,0%	4,5%	4,8%
Ind. Tecnologia baixa	7.265	7.134	92.532	89.317	-1,8%	-3,5%	7,9%	8,0%
Serveis basats en el coneixement	9.465	9.580	617.384	624.715	1,2%	1,2%	1,5%	1,5%
Serveis de tecnologia alta-punta	341	337	62.183	64.141	-1,2%	3,1%	0,5%	0,5%
Serveis no basats en el coneixement	13.134	13.234	697.519	695.474	0,8%	-0,3%	1,9%	1,9%
Aturats registrats	13.412	12.894	481.112	463.474	-3,9%	-3,7%	2,8%	2,8%
Homes	6.543	6.139	244.045	231.757	-6,2%	-5,0%	2,7%	2,6%
Dones	6.869	6.755	237.067	231.717	-1,7%	-2,3%	2,9%	2,9%
Nacionals	9.650	9.512	390.882	382.433	-1,4%	-2,2%	2,5%	2,5%
Estrangers	3.762	3.382	90.230	81.041	-10,1%	-10,2%	4,2%	4,2%
Agricultura	227	260	4.703	4.862	14,5%	3,4%	4,8%	5,3%
Indústria	3.391	3.201	77.178	71.217	-5,6%	-7,7%	4,4%	4,5%
Construcció	1.865	1.693	68.833	60.377	-9,2%	-12,3%	2,7%	2,8%
Serveis	6.786	6.553	307.841	303.966	-3,4%	-1,3%	2,2%	2,2%
Sense ocupació anterior	1.143	1.187	22.557	23.052	3,8%	2,2%	5,1%	5,1%
Població activa local estimada	78.512	78.447	2.911.233	2.892.231	-0,1%	-0,7%	2,7%	2,7%
Taxa d'atur registrat estimada	17,1%	16,4%	16,5%	16,0%	-0,6pp	-0,5pp	nc	nc
Homes	15,3%	14,4%	15,7%	15,0%	-0,9pp	-0,6pp	nc	nc
Dones	19,3%	18,9%	17,5%	17,2%	-0,3pp	-0,4pp	nc	nc
Nombre de contractes total	26.094	26.928	1.603.630	1.619.436	3,2%	1,0%	1,6%	1,7%
Beneficiaris de prestacions	8.607	8.084	307.090	283.795	-6,1%	-7,6%	2,8%	2,8%
Taxa Cobertura Prestacions	70,1%	69,0%	67,0%	64,4%	-1,1pp	-2,5pp	nc	nc
BENESTAR I QUALITAT DE VIDA								
Renda Bruta per càpita ¹	15.119	15.462	15.301	15.577	2,3%	1,8%	nc	nc
% Recollida selectiva de residus municipals ¹	56,3%	58,6%	36,8%	37,5%	2,3pp	0,7pp	nc	nc
Llits hospitalaris per 1.000 hab.	4,5	4,5	4,9	4,9	-0,9%	0,0%	nc	nc
Places en residències per a gent gran*1000 hab>75 ¹	98,7	91,6	85,7	84,3	-7,2%	-1,6%	nc	nc
Nombre de piscines cobertes*10.000 hab.	1,0	1,2	0,9	0,9	12,1%	1,6%	nc	nc
FINANCES PÚBLIQUES³								
Ingressos. Classificació econòmica	149.608	154.052	6.143.124	5.936.266	3,0%	-3,4%	2,4%	2,6%
Despeses. Classificació econòmica	149.042	154.052	6.079.298	5.899.557	3,4%	-3,0%	2,5%	2,6%
Deute viu	95.755	83.958	3.616.472	3.592.929	-12,3%	-0,7%	2,6%	2,3%

1. Dades dels anys 2011 i 2012. 2. Es consideren d'alt contingut tecnològic les activitats industrials de tecnologia alta i mitjana-alta i els serveis de tecnologia alta-punta. 3. Xifres en milers d'euros. nc: no calculable. pp: punts percentuals. Per ampliar dades consulteu el programa Hermes <http://www.diba.cat/hermes>. Vegeu l'apartat de Metodologia, al final del l'anàlisi de totes les comarques, per la definició dels indicadors.

VALLÈS OCCIDENTAL

La comarca del Vallès Occidental¹ té una superfície de 583,2 km², el 7,5% de la superfície de la província de Barcelona, i comprèn 23 municipis. Sabadell i Terrassa comparteixen la capitalitat.

«La població estrangera disminueix per tercer any consecutiu»

El Vallès Occidental, amb 898.921 habitants, és la segona comarca més poblada de la província per darrere del Barcelonès i en ella hi resideix el 16,2% de la **població** provincial. Durant l'últim any la població es manté (augmenta un 0,1%, 748 persones), fet que confirma la tendència d'estancament iniciada fa quatre anys i que resta lluny del creixement mitjà anual del 2,3% registrat del 2000 al 2009 degut, principalment, a les aportacions migratòries. La població estacional mitjana estimada de l'any 2012, és a dir, el nombre de persones que hi ha a la comarca sigui perquè hi resideixen, hi treballen, hi estudien o perquè, sense tenir-hi la residència habitual, hi passen algun període de temps (vacances, estiuatge, caps de setmana, etc.) és de 874.163, un 97,3% de la població resident.

El Vallès Occidental, amb 1.542 hab./km², presenta la tercera densitat de població més elevada, per darrere del Barcelonès i del Baix Llobregat. El Vallès Occidental, amb el Barcelonès, és una de les dues comarques on més del 50% de la seva població resideix en municipis de més de 50.000 habitants, en concret el 71,3% del total. Les seves dues capitals apleguen el 47% de la població: Terrassa el 23,9% (215.055) i Sabadell el 23,1% (207.649). Les altres ciutats amb més de 50.000 habitants són Sant Cugat del Vallès (86.108), Rubí (74.468) i Cerdanyola del Vallès (57.642). Onze municipis incrementen població, onze la disminueixen i un la manté. D'entre els municipis que l'augmenten destaquen Sant Cugat del Vallès (1.162) i Sant Quirze del Vallès (414). Per contra, Terrassa és el municipi que perd més habitants (-623), seguit per Sabadell (-289) i Cerdanyola del Vallès (-250).

Per grups d'edat, el 18,8% de la població és menor de 16 anys (per sobre el 16,5% provincial) i el 14,7% té 65 anys o més (per sota el 17,5% provincial). La població en edat de treballar agrupa el 66,6% de la població, percentatge semblant al provincial (66%). L'índex d'envelliment mostra que la comarca, amb 78,2 persones majors de 65 anys per cada 100 joves, és la segona amb l'estructura poblacional més jove de la província, molt a prop del Vallès Oriental (77,3) i molt per sota de la mitjana provincial (106,2).

Del 2003 al 2013 la població del Vallès Occidental augmenta un 16,2%, increment superior al 9,7% provincial. L'augment més important es produeix en el tram d'edat de 0 a 14 anys (33%), seguit pel de 30 a 64 (25,2%) i pel de 65 i més anys (22,6%). En canvi, la població de 15 a 29 anys disminueix un 18,6% (vegeu Gràfic 2).

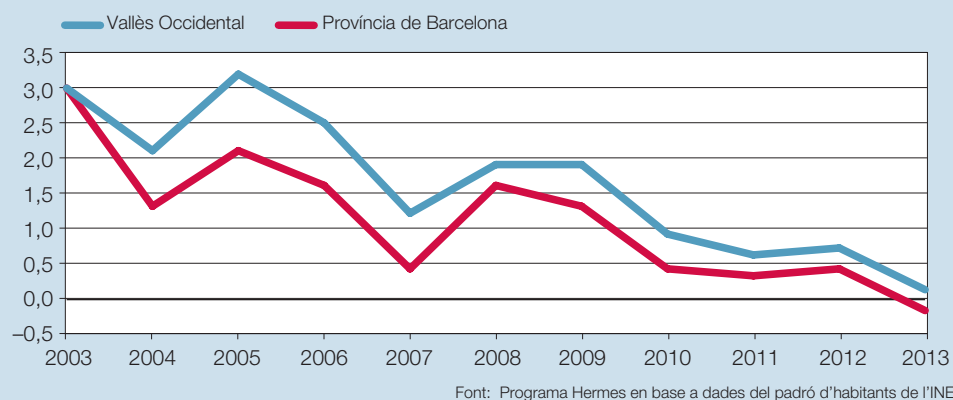
L'11% (98.547) de la població comarcal és estrangera, percentatge inferior a la mitjana provincial (13,9%). La població estrangera disminueix un 4,1%, reducció que s'afegeix a les registrades el 2012 (-2,3%) i 2011 (-1,9%) i que contrasta amb el creixement mitjà anual del 25,6% de la darrera dècada (2000-2010).

Segons les dades de l'Anuari Econòmic Comarcal de CatalunyaCaixa, el **VAB** real del Vallès Occidental va caure un 1,1% l'any 2012, reducció inferior a la mitjana provincial (-1,4%) però que contrasta amb l'augment de l'any 2011 (0,9%). Els resultats del 2012 reflecteixen la contracció de la construcció (-6,6%), el primari (-4,8%), i davallades menors a la indústria (-1,7%) i els serveis (-0,1). Amb aquesta contracció, l'impacte total de la crisi 2007-2012 situa la reducció del VAB comarcal en el -7,6%, força per sobre la mitjana catalana.

1. Per a més detall vegeu el Recull estadístic al final del capítol.

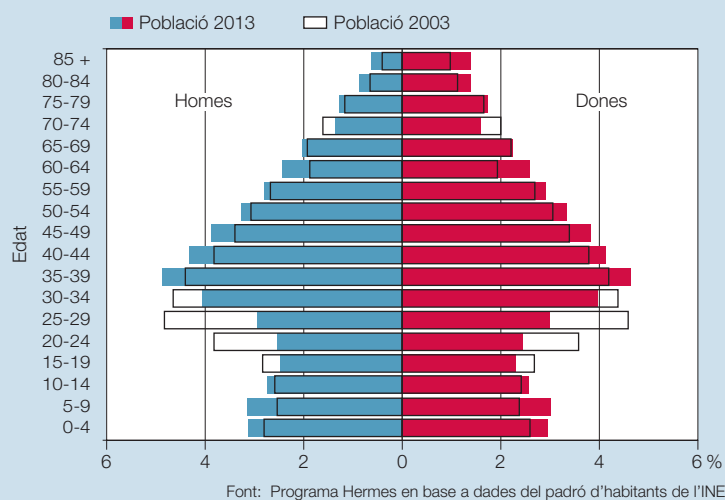
Taxes de variació de la població total, 2003-2013
(en percentatge)

Gràfic 1

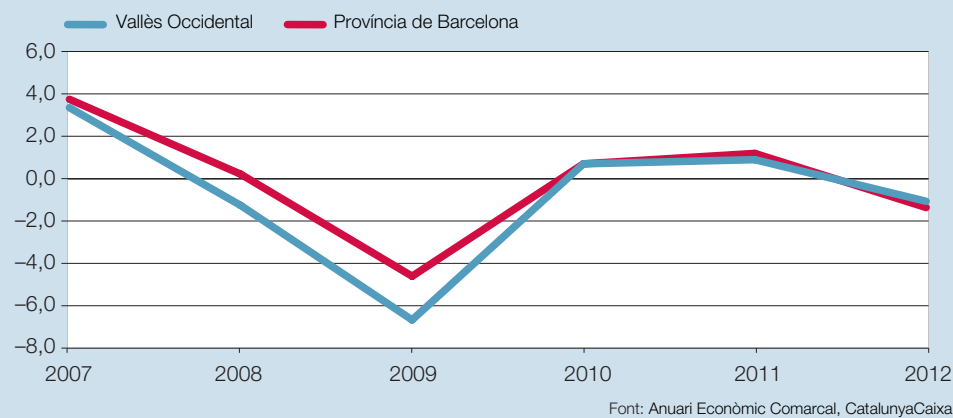
Piràmide d'edats del Vallès Occidental, 2003-2013
(en percentatge)

Gràfic 2

Taxes reals de variació del Valor Afegit Brut (VAB)
(en percentatge)

Gràfic 3

«El Vallès Occidental és, després del Vallès Oriental, la comarca amb una major proporció d'ocupació en activitats d'alt contingut tecnològic»

A final del 2013 hi ha 24.415 **empreses** localitzades al Vallès Occidental, el 14,2% de la província (la segona comarca amb més empreses després del Barcelonès). Aquesta xifra és similar a la d'un any enrere, trencant així la tendència reduccionista dels darrers cinc anys. L'estructura empresarial segueix dominada per la petita empresa, especialment la microempresa (menys de 5 treballadors) amb el 73,9% del total, tot i que el pes d'aquesta dimensió és inferior al de la majoria de comarques; el 23,1% en tenen entre 6 i 50, el 2,5% entre 51 i 250 i el 0,5% més de 250. La dimensió mitjana és de 10,6 treballadors per empresa, lleugerament per sobre de la dada provincial (10,2) i la segona més alta després del Barcelonès (11,5).

Les empreses de serveis representen el 73,2% del total, pes per sota la mitjana provincial (81,2%). La indústria (17,3%), en canvi, presenta un major pes relatiu que el de la província (10,6%), com també el presenta el de la construcció, 9,3% a la comarca i 7,8% a la província. L'agricultura (0,2%) té un pes similar al provincial (0,4%). Segueix la notable disminució interanual d'empreses de la construcció (-7,1%), mentre que els altres grans sectors es mantenen: indústria (-0,4%), serveis (0,7%) i agricultura (0%). Més de la meitat de les empreses es troben localitzades en tres municipis: Terrassa (21,8%), Sabadell (20,9%) i Sant Cugat del Vallès (11,2%). A Sabadell és on es perden més empreses respecte el 2012 (-110), seguit de Castellar del Vallès (-42), mentre que a Sant Cugat s'han incrementat (102).

Segons la base de dades SABI (Sistema Anual de Balanços Ibèrics), el 18% de les 200 empreses líders en facturació del Vallès Occidental el 2012 tenen la seva seu social a Sant Cugat del Vallès, seguit per Rubí (12%), Santa Perpètua de Mogoda (9%) i Terrassa (8%). El 77% són exportadores i/o importadores. El rànquing l'encapçala Lidl Supermercados, SA, seguit per Punto Fa, SL (comerç al detall de tèxtils) i Compañia Española de Laminación del Grup Barna Steel, SA (fabricació de productes bàsics de ferro). Entre les deu primeres també es troben Condis Supermercats, SA (comerç a l'engròs de productes alimentaris), Lípidos Santiga, SA (tractament i comercialització de greixos i olis), ISS Facility Services, SA (activitats de neteja industrial i d'edificis), Boehringer Ingelheim España, SA (fabricació de productes farmacèutics de base) i Roche Diagnostics, SL (comerç a l'engròs de productes farmacèutics).

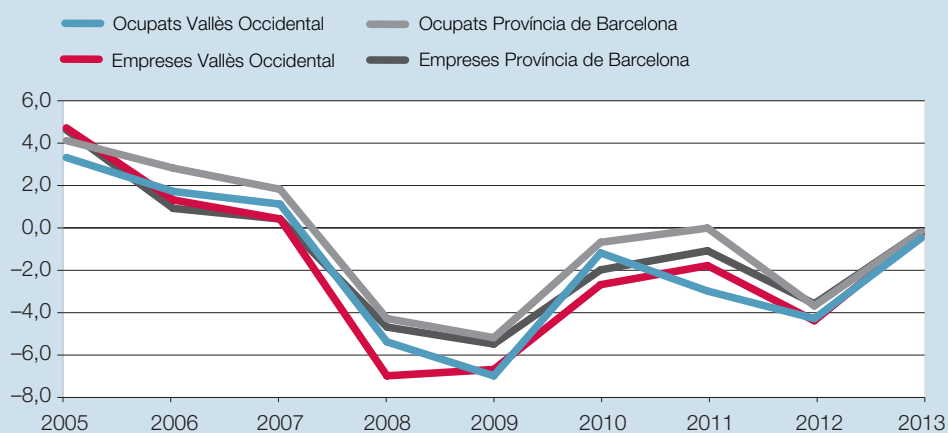
L'**ocupació** es redueix per sisè any consecutiu, tot i que d'una forma molt més moderada. Del 2012 al 2013 l'ocupació es redueix un 0,5%, passant de 316.610 a 315.016 ocupats, disminució molt menor a la registrada els darrers cinc anys: 2008 (-5,4%), 2009 (-7%), 2010 (-1,2%), 2011 (-3%) i 2012 (-4,3%) i és semblant a la variació provincial (-0,2%). El treball autònom augmenta un 1,2%, mentre que l'assalariat es redueix un 0,9%.

La petita empresa (fins a cinquanta treballadors) ofereix el 46,1% de l'ocupació assalariada, la mitjana empresa el 23,8% i la gran empresa el 30,1% restant. El Vallès Occidental és, després del Barcelonès, la comarca amb un menor percentatge d'ocupats en la petita empresa i amb un major percentatge d'ocupats en la gran empresa. La variació interanual mostra pèrdues d'ocupació en la petita empresa (-2,5%) i gran empresa (-1,9%) i guanys en la mitjana (1,8%).

El sector industrial aplega el 22,9% dels llocs de treball, percentatge clarament superior a la mitjana de la província (15,3%). El pes de l'ocupació a la construcció (5,6%) és similar al de la província (5,1%) i inferior al de la majoria de comarques. El sector serveis aplega el 71,4% dels ocupats, percentatge notablement inferior al de la mitjana provincial (79,3%). L'ocupació a l'agricultura (0,1%) també és inferior a la mitjana provincial (0,4%). Interanualment, tots els sectors, menys els serveis, perden ocupació amb uns valors semblants a la mitjana provincial.

Taxes de variació interanuals dels ocupats i empreses, 2005-2013
(en percentatge)

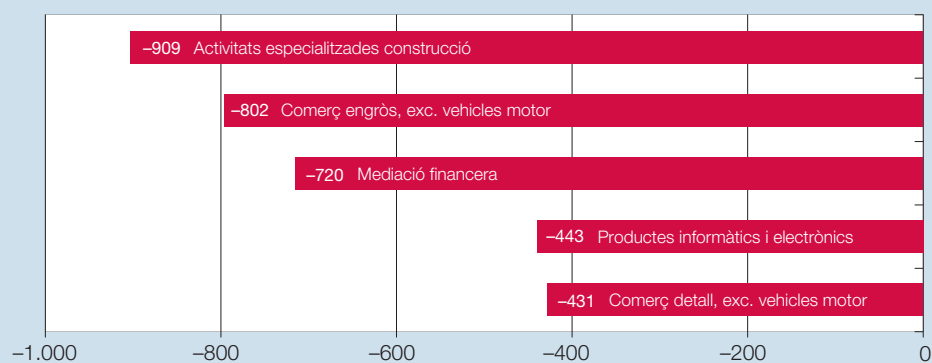
Gràfic 4

Font: Programa Hermes, en base a dades del Departament d'Empresa i Ocupació

Subsectors d'activitat amb més pèrdua d'ocupació. Vallès Occidental, 2013
(en nombres absoluts)

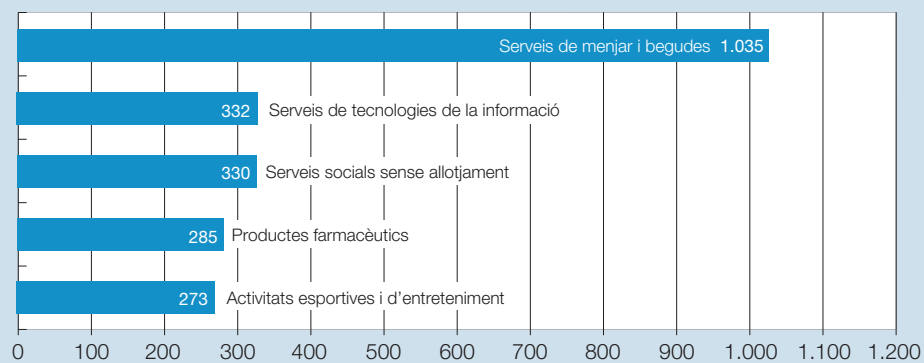
Gràfic 5

Font: Programa Hermes en base a dades del Departament d'Empresa i Ocupació

Subsectors d'activitat amb més guany d'ocupació. Vallès Occidental, 2013
(en nombres absoluts)

Gràfic 6

Font: Programa Hermes en base a dades del Departament d'Empresa i Ocupació

Vuit dels quinze principals subsectors per nombre d'ocupats redueixen el nombre d'ocupats. Destaca la pèrdua d'ocupats en la *mediació financera* (–11,2%) i en les *activitats especialitzades en la construcció* (–6,8%). Els augments més importants es registren als *serveis de menjar i begudes* (7%) i *activitats jurídiques i de comptabilitat* (5%). En termes absoluts i considerant tots els subsectors (vegeu gràfics 4 i 5), els increments més importants es donen sobretot en els *serveis de menjar i begudes* (1.035) i *serveis de tecnologies de la informació* (332). Per contra, destaquen les reduccions a *activitats especialitzades en la construcció* (–909) i *comerç a l'engròs* (–802).

Com en les empreses, els tres municipis més grans de la comarca són també els que concentren el major nombre de llocs de treball: Sabadell (18,2%), Terrassa (18,1%) i Sant Cugat del Vallès (15,3%). Durant l'últim any, destaca la pèrdua de llocs de treball a Sabadell (–1.447) i Sant Quirze del Vallès (–592) i l'augment a Sant Cugat del Vallès (1.101) i Terrassa (459).

El 13,4% de l'ocupació assalariada de la comarca pertany al conjunt d'activitats d'alt contingut tecnològic (*indústria de tecnologia alta, indústria de tecnologia mitjana-alta i serveis de tecnologia alta-punta*), pes superior al 10,2% provincial i el segon percentatge més alt per darrere del Vallès Oriental (14,5%). Interanualment la xifra es manté, presentant un comportament sensiblement millor que el de l'ocupació assalariada total (–0,5%). Els *serveis de tecnologia alta-punta* tenen un pes sobre l'ocupació comarcal sensiblement inferior al pes que tenen a la província, tot i que interanualment augmenten un 5,1%. En canvi, els altres dos grups d'activitats presenten un pes i una reducció interanual superiors a la mitjana provincial.

Afegint a aquestes activitats l'ocupació en serveis basats en el coneixement, del 27,1%, s'obté que el conjunt d'activitats que configuren l'economia del coneixement en sentit ampli (alt contingut tecnològic i serveis basats en el coneixement) ofereix el 40,6% de l'ocupació assalariada, per sota del 46,1% de mitjana provincial. L'augment de l'ocupació, del 0,7%, és similar a la provincial (1,1%).

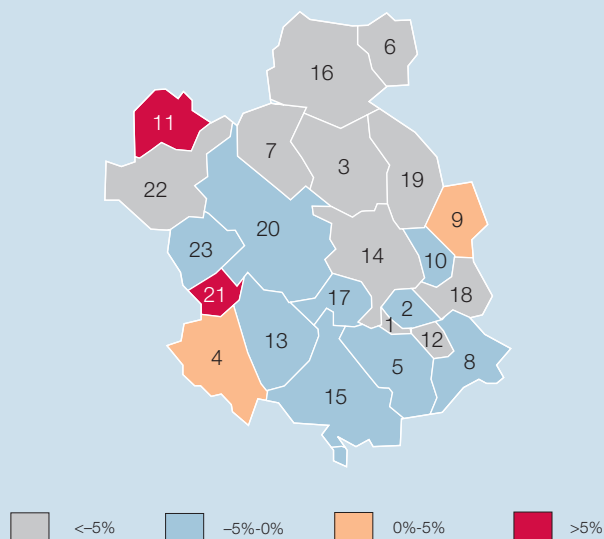
L'anàlisi de les relacions intersectorials de l'estructura productiva mostra una elevada concentració d'ocupats en sectors d'activitat clau, amb un elevat efecte arrossegador o de dispersió sobre altres sectors i una alta capacitat de ser arrossegats o d'absorció per altres sectors. Així, el 41% dels llocs de treball de la comarca pertanyen a aquests sectors (especialment *comerç i reparacions*), davant del 36,4% de la província. El pes de l'ocupació en sectors impulsors, aquells amb un elevat poder arrossegador però poca capacitat de ser arrossegats, és del 23,3%, el mateix que la província (23,3%). Els sectors estratègics, aquells amb elevada capacitat d'absorció per altres sectors però no d'arrossegament, estan lleugerament menys presents a la comarca (14,4%) que a la província (17,1%), com també passa amb els sectors independents, amb escassa capacitat d'absorció i d'arrossegament, amb el 21,3% a la comarca i el 23,2% a la província.

**«El Vallès Occidental registra la segona taxa d'atur més elevada,
per darrere de la de l'Anoia»**

Després de dos anys amb increments de l'**atur**, del 9,6% el 2011 i del 7,7% el 2012, el 2013 l'atur disminueix un 4%. A final del 2013 hi ha 82.394 persones aturades, el 17,8% de l'atur provincial. La taxa d'atur a final d'any és del 17,4%, sis dècimes inferior a la del 2012 i sensiblement per damunt de la mitjana provincial (16%). Aquesta és una de les taxes més altes, per darrere de la de l'Anoia i semblant a les del Garraf, Maresme i Vallès Oriental.

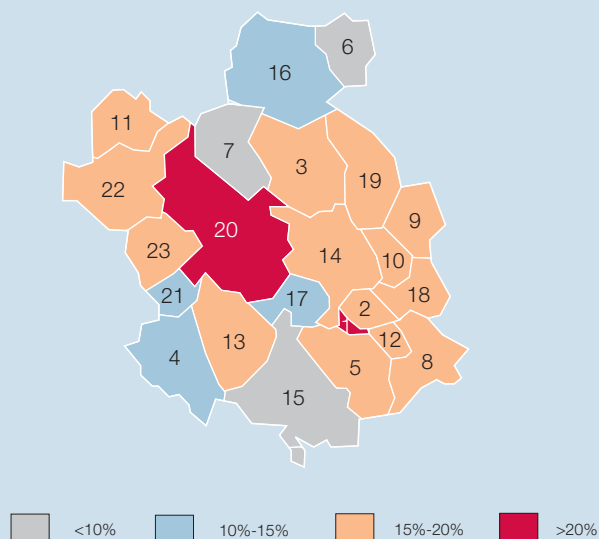
Els municipis amb una taxa d'atur superior a la mitjana comarcal (vegeu Mapa 1) són Badia del Vallès (25,2%), Terrassa (20,4%), Rubí (19,5%), Ripollet (19,2%) i Sabadell (18,6%). En canvi, Matadepera (6,9%), Gallifa (8,3%), Sant Cugat del Vallès (9,2%) i Sant Quirze del Vallès (10,8%) tenen les taxes d'atur més baixes. Del 2012 al 2013 l'atur es redueix en dinou dels vint-i-tres municipis. Les disminucions més importants en nombres absoluts es produeixen a Sabadell (–1.073), Terrassa (–574) i Rubí (–373). Els increments són poc significatius.

Variació dels aturats registrats

- 1 Badia del Vallès
- 2 Barberà del Vallès
- 3 Castellar del Vallès
- 4 Castellbisbal
- 5 Cerdanyola del Vallès
- 6 Gallifa
- 7 Matadepera
- 8 Montcada i Reixac
- 9 Palau-solità i Plegamans
- 10 Polinyà
- 11 Rellinars
- 12 Ripollet
- 13 Rubí
- 14 Sabadell
- 15 Sant Cugat del Vallès
- 16 Sant Llorenç Savall
- 17 Sant Quirze del Vallès
- 18 Santa Perpètua de Mogoda
- 19 Sentmenat
- 20 Terrassa
- 21 Ullastrell
- 22 Vacarisses
- 23 Viladecavalls

Taxa d'atur registrat

L'atur es reparteix per igual entre homes i dones. La taxa d'atur masculina (16,2%), la segona més alta de la província, es troba significativament per sota de la femenina (18,8%). Per edats, el 6,1% dels aturats són menors de 25 anys, el 47,2% tenen entre 25 i 44 anys i el 46,7% restant són majors de 45 anys. Interanualment, l'atur disminueix en les edats més joves (-11,4%), i en les edats centrals (-8,8%), mentre que augmenta entre les persones de més de 45 anys (2,6%).

Per sectors d'activitat econòmica, el 60,6% dels aturats pertanyen als serveis, el 18,9% a la indústria, el 14,7% a la construcció, el segon més elevat per darrere del valor del Berguedà i el 0,7% a l'agricultura. El 5,2% restant són aturats sense ocupació anterior. Interanualment, l'atur cau intensament en el sector de la construcció (-12,7%) i l'industrial (-8,8%), es manté en els serveis (-0,8%) i l'agricultura (-0,7%) i augmenta entre els desocupats sense ocupació anterior (5,7%).

L'atur disminueix interanualment en tots els nivells formatius. Destaca la reducció en *programes de formació professional* (-4,9%), *tècnics-professionals superiors* (-3,8%) i *universitaris segon i tercer cycle* (-2,6%). L'atur entre els que tenen l'educació *general*, que sumen sis de cada deu aturats, cau un 2,5%.

A final del 2013 hi ha concedides 49.238 prestacions per desocupació, un 8,6% menys que l'any anterior. El percentatge de desocupats que reben algun tipus de prestació, o taxa de cobertura, baixa del 65,8% el 2012 al 63% el 2013, la segona taxa més baixa de la província només per darrera de la del Bages. El 47,6% són prestacions contributives, el 44,4% assistencials i el 8% de renda activa d'inserció.

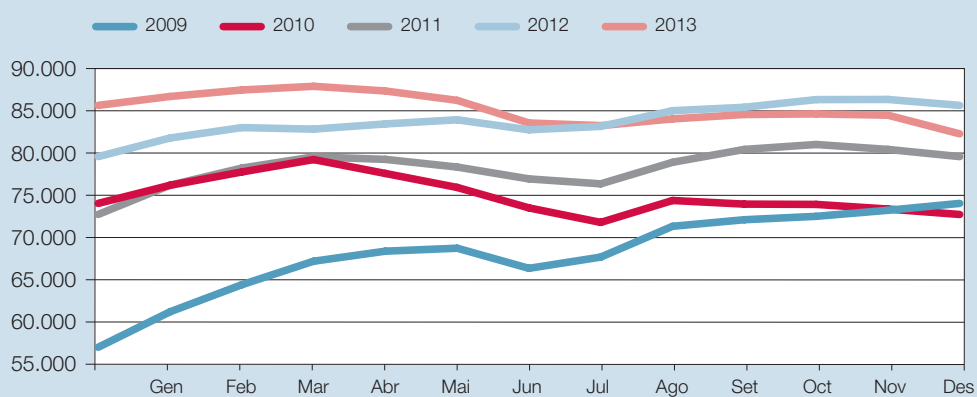
La **contractació laboral** augmenta un 0,9% el 2013, tancant l'any amb 209.334 contractes formalitzats, el 12,9% del total provincial. La contractació disminueix entre els menors de 20 anys (-3,9%) i entre els majors de 45 anys (-4,4%), mentre que en tota la resta augmenta. La contractació masculina s'incrementa un 5,2% mentre que la femenina disminueix un 3,4%. Per sectors d'activitat, la contractació augmenta sensiblement en els serveis (1,8%), es manté en la indústria (0,4%) i cau en la construcció (-10,5%) i en l'agricultura (-11,7%).

Històricament la comarca del Vallès Occidental no ha tingut una gran significació en el pes **turístic** de la província, per bé que la forta activitat econòmica de la comarca ha proporcionat places d'allotjament dedicat a atendre les necessitats dels viatgers dedicats als negocis. Amb tot, la posada en valor del seu ric patrimoni cultural, especialment Terrassa, ha convertit aquesta comarca en una de les destinacions turístiques amb major potencial de creixement turístic en els propers anys de la província de Barcelona i la seva evolució turística segueix sent clarament positiva (Quadre 1). El Vallès Occidental forma part de la marca turística Costa Barcelona. L'oferta d'allotjament a la comarca es centra gairebé, en exclusiva, en els hotels (6.042 places en el 2013) i en una incipient planta d'establiments de turisme rural (28 places en el 2013). Ambdues tipologies han crescut durant el 2013. S'han creat 250 noves places hoteleres, un augment interanual del 4,3%. D'altra banda, no hi ha places de càmping. Durant el 2013, en els hotels del Vallès Occidental, s'hi han allotjat 422.300 viatgers, un augment del 7,3% respecte el 2012, que han generat 857.000 pernотacions (8,9% més que durant l'any anterior). També en els percentatges d'ocupació hotelera (50,4%), la comarca ha crescut per damunt de la mitjana de la província amb un increment de 3,5 pp respecte l'any passat davant del retrocés provincial de 1,1 pp.

Quant a les **finances públiques**, durant l'exercici 2013 el pressupost inicial d'ingressos del conjunt dels municipis de la comarca augmenta un 1,8% respecte el 2012, mentre que les despeses augmenten un 3,4% i el deute viu un 6,3%. Per habitant, les despeses suposen 947 euros, amb 61 euros de despeses d'inversió, mentre que els ingressos corrents suposen 909 euros per habitant, xifres per sota de la mitjana provincial. El deute viu per habitant se situa en 672 euros, una mica per sobre dels 648 euros de mitjana provincial. Entre els municipis de la comarca, no 'hi ha cap que superi el miler d'euros de deute per habitant el 2013. El deute viu representa el 77,6% dels ingressos corrents de Sabadell i el 131,3% de Terrassa, valors superiors a la mitjana comarcal (74%) i a la provincial (63%).

Comparació de l'evolució mensual dels aturats registrats. Vallès Occidental, 2009-2013

Gràfic 7

Font: Programa Hermes, en base a dades del Departament d'Empresa i Ocupació

Indicadors de l'activitat turística al Vallès Occidental, 2012 i 2013

Quadre 1

	Vallès Occidental			Prov. Barcelona*		
	2012	2013	Var. 12-13 (%)**	2012	2013	Var. 12-13 (%)**
Places en establiments hotelers	5.792	6.042	4,3	64.036	63.619	-0,7
Places en càmpings	0	0	0,0	42.796	43.975	2,8
Places en establiments de turisme rural	28	28	0,0	4.477	4.621	3,2
Nombre de viatgers allotjats en hotels (en milers)	393,6	422,3	7,3	2.944,5	3.006,6	2,1
Nombre de viatgers allotjats en càmpings (en milers)	n.d	n.d	n.d	547,5	569,2	4,0
Nombre de viatgers allotjats en establiments de turisme rural (en milers)	n.d	n.d	n.d	74,7	81,4	9,0
Nombre de pernотacions en hotels (en milers)	787,3	857,0	8,9	9.552,1	9.640,4	0,9
Nombre de pernотacions en càmpings (en milers)	n.d	n.d	n.d	2.384,1	2.409,8	1,1
Nombre de pernотacions en establiments de turisme rural (en milers)	n.d	n.d	n.d	231,7	217,9	-6,0
Grau d'ocupació hotelera (en %)	46,9	50,4	3,5	59,9	58,8	-1,1
Grau d'ocupació en càmpings (en %)	n.d	n.d	n.d	46,0	43,8	-2,2
Grau d'ocupació en establiments de turisme rural (en %)	n.d	n.d	n.d	16,2	16,0	-0,2

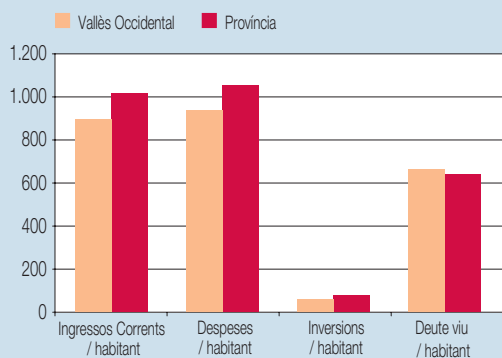
*Sense el Barcelonès, a excepció del grau d'ocupació hotelera.

**La variació en grau d'ocupació és en punts percentuals.

Font: INE, Idescat, Programa Hermes

Finances públiques, 2013 (Ràtios Euros per habitant)

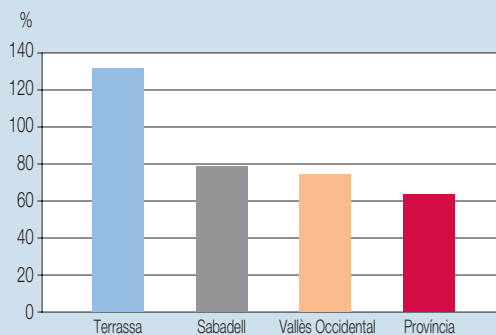
Gràfic 8

Font: Web del Ministerio de Hacienda y Administraciones Públicas

Finances públiques, 2013 (Deute viu / Ingressos corrents, en %)

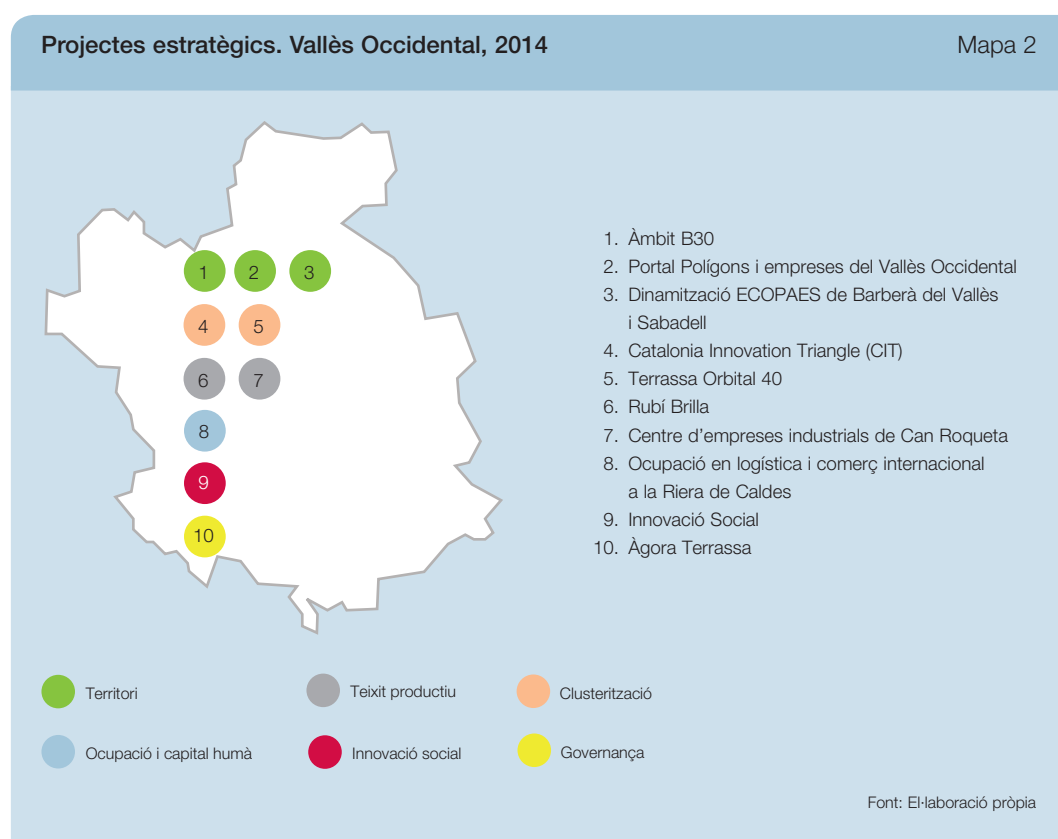
Gràfic 9

Font: Web del Ministerio de Hacienda y Administraciones Públicas

Segons l'índex InnoBaix², el 2012 el sistema d'innovació del Vallès Occidental ocupa la segona posició del rànquing català en tres de les quatre edicions de l'índex, per darrera del Barcelonès. Aquesta mateixa posició és la que ocupa en les condicions de l'entorn territorial del sistema d'innovació i en el comportament empresarial. Tanmateix, és en el capítol dels resultats del sistema on la comarca se situa com a capdavantera, per davant del Barcelonès. Des de la perspectiva territorial, els punts forts del sistema són, d'una banda, la important oferta d'estudis de formació professional i universitària, element clau per a la difusió i transferència de coneixements i innovacions i, de l'altra, les economies d'aglomeració i diversificació que s'hi registren, que afavoreixen la presència d'agents amb capacitat per a col·laborar i transferir els coneixements i innovacions. També cal assenyalar com a fortaleeses, l'elevat desenvolupament dels serveis de suport a la innovació i la proximitat a les principals infraestructures científicotecnològiques. No obstant això, on destaca la comarca és en la capacitat que té el seu teixit empresarial d'impulsar activitats competitives intensives en coneixement i tecnologia, fet que es constata amb la rellevància que tenen aquestes activitats en el conjunt del teixit empresarial i en les iniciatives empresarials iniciades els darrers anys, així com en la seva evolució. També es constata aquest èxit en l'àmbit dels resultats del sistema, atès l'elevada producció d'invents registrada i l'important desenvolupament relatiu dels serveis intensius en coneixement i tecnologia.

En relació amb els **projectes estratègics**, s'identifiquen al mapa 2 i es descriuen a la pàgina següent.

2. Sistema d'indicadors que mesura l'estat i posició dels sistemes territorials d'innovació i que s'estructura en base a tres dimensions: els factors externs a l'empresa que determinen la capacitat d'innovar dels territoris (inputs), els factors interns a l'empresa i l'eficàcia i els resultats de la innovació (outputs). Vegeu l'estudi complet a <http://www.diba.cat/promoeco>.

MAPA DE PROJECTES ESTRATÈGICS LOCALS DEL VALLÈS OCCIDENTAL

Àmbit B30

L'Àmbit B30 expressa la voluntat d'ajuntaments, centres de recerca, universitats, organitzacions empresarials i organitzacions sindicals per posicionar-se com una de les regions industrials amb més potencial innovador del sud d'Europa. Es tracta d'un territori que engloba vint-i-tres ajuntaments, un milió d'habitants i trenta mil empreses. L'associació es constituï el 2013 i actualment treballa per definir una estratègia comuna de col·laboració. **[+]**

Portal Polígons i empreses del Vallès Occidental

Plataforma web que té per objectius difondre informació i aportar coneixement dels polígons industrials, entesos com espais econòmics estratègics pel desenvolupament territorial, i fomentar la localització de noves activitats. Els continguts s'elaboren a partir de la col·laboració dels municipis de la comarca i agents privats del territori. S'hi poden trobar les característiques bàsiques dels polígons (planejament, mobilitat, infraestructures...), l'oferta immobiliària disponible actualitzada i la informació de les empreses ubicades. **[+]**

Dinamització ECOPAES de Barberà del Vallès i Sabadell

Aquest projecte pretén fomentar la simbiosi industrial i la gestió integrada dels polígons d'activitat econòmica de Barberà del Vallès i Sabadell. En primer lloc, se cerca incrementar el flux de coneixement del teixit empresarial; en segon lloc, identificar agrupacions de sectors o empreses que presentin potencial de vinculació en la cadena de valor; i, finalment, es desenvoluparan actuacions de caràcter relacional. **[+]**

Catalonia Innovation Triangle (CIT)

El Catalonia Innovation Triangle és un projecte emmarcat als municipis de Sant Cugat del Vallès, Cerdanyola del Vallès i Rubí. En aquest espai es pretén configurar un dels principals corredors europeus d'excel·lència empresarial, tecnològica, de coneixement i de qualitat de vida. Així, es treballa per maximitzar la productivitat de la inversió en R+D i garantir l'accessibilitat a uns recursos que es desenvolupin fixats al territori: capital humà, finançament i capacitat institucional, a través de la fortalesa de les organitzacions. **[+]**

Terrassa Orbital 40

Orbital 40 promou el desenvolupament econòmic i social de Terrassa i l'àmbit metropolità de Barcelona, i la millora de la seva competitivitat empresarial i l'atracció i retenció de talent a la ciutat, mitjançant la creació dels espais i les condicions d'entorn òptimes per al desenvolupament d'activitats de R+D+i i la transferència de coneixement i tecnologia a les empreses. Entre els objectius del projecte figuren crear oportunitats de negoci; facilitar la creació i creixement d'empreses innovadores de base tecnològica o basades en el coneixement; aportar valor a les empreses de l'entorn; generar ocupació i construir espais atractius per als treballadors de l'economia del coneixement; i estimular la transferència de coneixement i tecnologia. **[+]**

Rubí Brilla

L'Ajuntament de Rubí desenvolupa una estratègia de foment de l'eficiència energètica i de l'ús de les energies renovables en els entorns industrial, comercial, domèstic i públic, com a factor de millora de la competitivitat i del medi ambient del territori. A Rubí, el sector industrial és el major consumidor d'energia. En aquest àmbit les iniciatives més destacades són la teledetecció de temperatures i radiació de les cobertes industrials, la transferència tecnològica de la universitat a l'empresa i la conceptualització dels anomenats «smart PAE» en gestió energètica. **[+]**

Centre d'empreses industrials de Can Roqueta

Aquest projecte desenvolupa un entorn físic a la zona de Can Roqueta per tal de contribuir la implantació de petites empreses industrials que vulguin créixer amb facilitats inicials i puguin apropar-se poc a poc a les condicions de mercat. A més de l'espai, es proveeix assistència i assessorament tècnic en la marxa de les iniciatives empresarials. D'altra banda, Can Roqueta cerca també la vertebració urbana i esdevenir un punt de trobada veïnal obert. **[+]**

Ocupació en logística i comerç internacional a la Riera de Caldes

La Riera de Caldes és un dels principals eixos industrials de Catalunya. Els municipis col·laboren per potenciar el vehicle elèctric, el sector logístic, el suport a l'empresa i la formació professionalitzadora. En aquest marc, el projecte vol, específicament, fomentar la capacitat d'internalització de les empreses manufactureres i de serveis logístics del territori, afavorint la disponibilitat de capital humà qualificat en el desenvolupament d'operacions de gestió i planificació de l'aprovisionament, l'emmagatzematge i la distribució per al comerç exterior. **[+]**

Innovació social

El projecte té per finalitat generar un espai de cooperació i treball conjunt (plataforma) que permeti l'impuls i desenvolupament de projectes empresarials que, des de la iniciativa conjunta d'entitats públiques i privades, donin resposta a necessitats socials de les persones del territori, tot des de l'aplicació d'un procés innovador i participatiu. A partir d'una campanya de difusió es realitzarà un procés d'identificació i generació de projectes d'aquestes característiques, per seleccionar i donar suport en la seva implementació a aquells que tinguin més solvència, qualitat i impacte social. **[+]**

Àgora Terrassa

Aquesta actuació té la missió d'establir noves dinàmiques per fer-se preguntes, fer aflorar idees i valors que puguin ser útils per actualitzar l'estratègia urbana així com la responsabilització i la col·laboració entre actors per generar canvis i millores a la ciutat. Àgora Terrassa és una reflexió estratègica que se situa en les noves condicions socioeconòmiques, però sobretot en un paradigma de canvi social per tal de repensar les bases del model de ciutat de Terrassa. **[+]**

MAPA D'ACTIVITATS EMPRESARIALS DE L'EIX DE LA RIERA DE CALDES 2012. **ANÀLISI DE L'ACTIVITAT D'ALT CONTINGUT TECNOLÒGIC I INTENSIVA EN CONEIXEMENT**

Carles Feiner Alonso, cap de la Unitat d'Empreses del Servei de Promoció Econòmica i Indústria de l'Ajuntament de Santa Perpètua de Mogoda

Els efectes de la crisi sobre l'estructura empresarial del territori

Els municipis de l'eix de la Riera de Caldes no han estat immunes als efectes de la crisi econòmica que viu el país des de 2008. Les dades sobre l'evolució de l'activitat econòmica en els darrers 6 anys testimonien la reducció del teixit empresarial i dels llocs de treball. Però malgrat el cop viscut, el sector industrial del territori ha mostrat fins ara una capacitat de resistència major que la indústria del conjunt del Vallès i de Catalunya.

Amb una àrea geogràfica de 123,83 km² i una població de 93.000 habitants, l'eix de la Riera de Caldes dóna emplaçament a més de 3.000 empreses i vora 7.000 autònoms. El 28% de les empreses del territori es dedica a la manufactura (a municipis com Polinyà o Sentmenat s'arriba el 40% del total), quan al conjunt de Catalunya l'activitat industrial representa només un 10% del teixit empresarial. Així mateix, s'ha de destacar que les empreses tenen, de mitjana, unes plantilles més dimensionades que el conjunt del país, encara que la petita i la mitjana continua essent predominant.

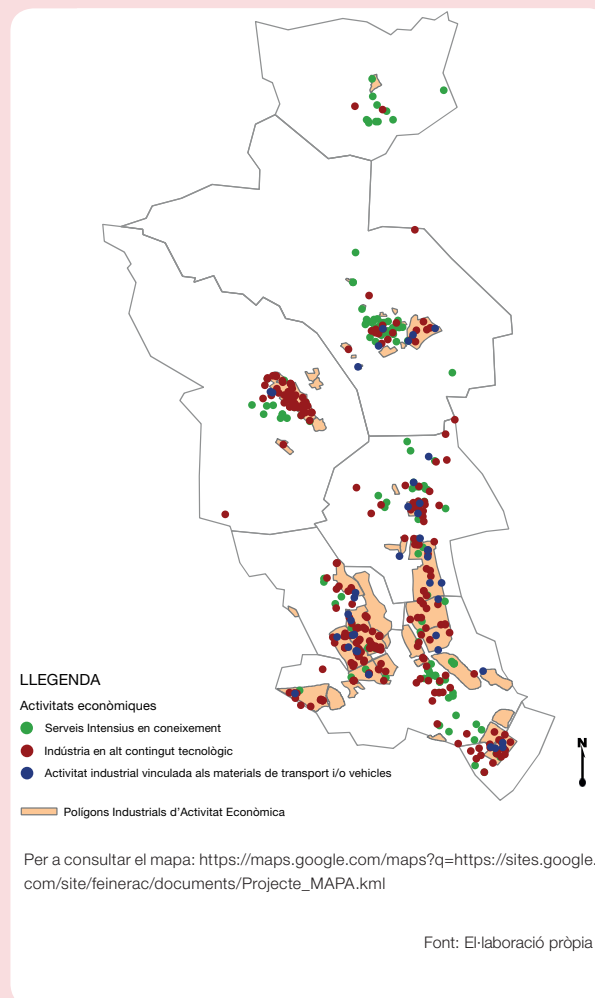
Les activitats d'alt contingut tecnològic definides per l'Eurostat representen el 8% del teixit empresarial de la Riera de Caldes, segons dades dels comptes de cotització a la Seguretat Social del II trimestre de 2012, en total són 255 empreses. Aquestes activitats tenen un protagonisme superior al que tenen les mateixes en el conjunt de la província de Barcelona, on representen el 4% del total d'empreses. Si s'amplia el focus de treball i es comptabilitzen també les activitats de serveis basades en coneixement, es computen un total de 512 empreses d'alt valor afegit a l'eix de la Riera de Caldes.

Les dades corroboren que les empreses d'alt valor afegit han tingut una capacitat de resistència superior durant aquest període de recessió econòmica. Si el conjunt d'empreses s'ha reduït un 17% des de 2008, dins aquest grup, la caiguda és notablement menor, del 10%. Aquest diferencial s'explica pel creixement dels serveis de tecnologia alta i pel descens moderat de la indústria d'alta tecnologia, així com dels serveis basats en coneixement, que han compensat la caiguda patida pel grup d'empreses de tecnologia mitjana-alta.

Característiques de l'anàlisi realitzada

En el marc d'aquest estudi s'ha realitzat un exhaustiu treball d'identificació, caracterització i georeferenciació d'una selecció d'activitats d'alt valor afegit, aquelles, que pel futur del territori, poden resultar més estratègiques i marcar un perfil propi. El resultat d'aquest procés de selecció ha configurat el Mapa d'activitats d'alta tecnologia i coneixement de l'eix de la Riera de Caldes, conformat per 422 activitats: 347 empreses i 75 autònoms. Aquest mapa és accessible per a tothom, i el propòsit és actualitzar-lo periòdicament a fi de monitoritzar els canvis que s'esdevinguin en l'estructura productiva de l'Eix.

Mapa d'activitats d'alt contingut tecnològic i serveis intensius en coneixement de l'eix de la Riera de Caldes. Any 2012

S'estima que les 347 empreses identificades generen un total de 8.200 llocs de treball localitzats a l'eix de la Riera de Caldes¹. En aquest sentit, s'ha de considerar que només un 5% mantenen, per si mateixes, la meitat d'aquests llocs de treball (4.122). En valors absoluts s'ha de parlar de la presència de 16 empreses amb plantilles superiors als 100 treballadors. Aquestes grans empreses aporten un diferencial important respecte altres territoris i són una de les artèries de l'economia de l'Eix.

1. La informació sobre el nombre de treballadors localitzats a l'eix de la Riera de Caldes s'ha obtingut en la majoria de casos directament de les empreses. I en el cas de les grans, s'ha realitzat una revisió exhaustiva una per una.

En el marc d'aquest estudi, i amb el fi de disposar d'informació de primera mà sobre el perfil i la situació d'aquestes empreses, s'ha realitzat una enquesta en format electrònic a una mostra representativa de 110 empreses del Mapa.

En base a aquesta operació estadística pròpia, s'ha conegut que més de la meitat de les empreses, el 63% del total, va iniciar la seva activitat abans de l'any 2000, un 30% ho va fer entre 2000 i 2009 i, per últim, hi ha un 6% que s'ha iniciat a partir del 2010. És destacable aquesta última dada, perquè indica que, malgrat el context econòmic desfavorable, hi ha companyies que estan apostant pel territori, engegant projectes empresarials de valor.

Per a la majoria de les empreses la seva vinculació amb la Riera de Caldes es remunta en el moment de la seva creació, 2 de cada 3 es van originar al territori, mentre que la resta s'ha traslladat d'altres zones, principalment del Barcelonès.

Així mateix, les empreses del Mapa tenen una projecció internacional considerable, gairebé la meitat (el 46%) exporta béns o serveis fora de l'Estat. En aquest sentit és oportú esmentar que el 15,5% té capital estranger.

Respecte a l'activitat innovadora, gairebé 6 de cada 10 realitzen activitats de R+D+i, el 30% de manera continuada i el 27% de forma ocasional. En valors absoluts s'estima que hi ha unes 200 empreses que desenvolupen activitats de R+D+i. El tipus d'activitat més comuna és el desenvolupament tecnològic.

Les companyies han escollit els municipis de l'Eix per múltiples raons, però fonamentalment per factors econòmics: el preu de compra o lloguer dels edificis o locals on s'han instal·lat (el 50% del total). La proximitat també esdevé un factor d'atracció, i 1 de cada 5 empreses ha triat la Riera per estar a prop de socis o proveïdors i un 15% de clients. Aquest factor és molt interessant perquè és un índex de la vinculació existent entre empreses de la zona i les sinergies creades entre elles. No obstant això, el fet que una de les motivacions principals sigui d'índole econòmica pot esdevenir una amenaça, especialment, si el territori no és capaç de mantenir uns preus competitius en el futur. Poques empreses reconeixen haver escollit el territori pels serveis i subministraments existents. Aquest aspecte constitueix, per tant, un factor de millora de cara al futur.

Necessitats i demandes de les empreses

Sobre la seva situació present, el 50% de les empreses entrevistades manifesten estar patint problemes per la falta de fons o finançament. Així mateix, un 40% té dificultats econòmiques per engegar processos innovadors a la seva empresa.

Els resultats de l'enquesta també posen de manifest que la relació de les empreses amb l'Administració local encara té força marge per a

la millora, el 53% desconeix la tasca dels ajuntaments dels municipis on estan instal·lats en matèria de promoció econòmica. I, la utilització d'algun dels seus serveis és encara minoritària, del 27%.

En qualsevol cas, les empreses tenen clar quina és la seva prioritat, ara mateix, pel que fa a promoció econòmica local: accés a finançament. 6 de cada 10 responsables enquestats han fixat com a prioritat l'obertura de línies de finançament i l'augment de les ajudes econòmiques per part de l'Administració. En aquesta consideració, s'hi ha d'afegir la demanda d'una menor pressió fiscal.

Ara bé, les demandes dels empresaris s'estenen més enllà de l'aspecte econòmic: assessorament i informació, formació empresarial, suport a la innovació i internacionalització, millora de les infraestructures i els serveis, i foment del *networking*, són algunes de les demandes més repetides.

Conclusions i perspectives de cara al futur

Per bé que el Mapa d'activitats és una eina descriptiva i analítica potent, que ens ha ajudat força a l'hora de prendre decisions de caràcter estratègic sobre les polítiques de desenvolupament econòmic que s'executen al territori, es tracta d'una eina analítica *ex-post*, i la persistència i continuïtat en el temps de la situació de crisi econòmica i de canvi de model productiu aconsella la implementació de noves eines d'anàlisi que prioritzin l'anticipació, l'anàlisi *ex-ante*.

En aquest sentit, actualment estem desenvolupant el Sistema d'alertes empresarials (SAE) de la Riera de Caldes, l'objecte del qual és la detecció periòdica (anual) i fiable de les informacions rellevants per a l'anàlisi de l'evolució de la competitivitat de les empreses de referència del territori (10 i més treballadors), a partir dels balanços de situació i dels comptes de resultats que dipositen al Registre Mercantil. Aquesta mostra base pot complementar-se, per a la realització d'anàlisis de detall, amb les dades de qualsevol empresa mercantil que es desitgi.

Partim del supòsit teòric que l'evolució dels comptes anuals dipositats per una empresa al Registre Mercantil pot expressar de manera anticipada dificultats per a la mateixa, en particular en relació a l'evolució conjunta del seu sector. Desenvolupem en aquests moments dues eines metodològiques, el Semàfor de comptes anuals i el Termòmetre de risc empresarial, adreçats, respectivament, a fer el seguiment de l'evolució de la dinàmica empresarial a nivell sectorial o territorial i a diagnosticar la situació de risc potencial d'una empresa considerada individualment.

L'anàlisi sistemàtica d'aquesta informació ens hauria de permetre la planificació d'actuacions de caràcter tant proactiu com reactiu per fer front a situacions de dificultat o fallida empresarial.

Podeu consultar el treball complet a

<http://www.staperpetua.cat/frontal/salt/recursossalt.php?codi=3474>

RECULL ESTADÍSTIC. VALLÈS OCCIDENTAL

	Vallès Occidental		Província		Variació 2012-2013		Pes Vallès Occid./ Província	
	2012	2013	2012	2013	Vallès Occid.	Província	2012	2013
ENTORN								
Nombre de municipis		23		311				7,4%
Superfície total (km²)		583,1		7726,5				7,5%
Superfície mitjana municipal (km²)		25,4		24,8				nc
DEMOGRAFIA								
Població Total	898.173	898.921	5.552.050	5.540.925	0,1%	-0,2%	16,2%	16,2%
Densitat (hab/km²)	1.540	1.542	719	717	0,1%	-0,2%	nc	nc
Homes	444.112	443.441	2.722.394	2.711.403	-0,2%	-0,4%	16,3%	16,4%
Dones	454.061	455.480	2.829.656	2.829.522	0,3%	0,0%	16,0%	16,1%
Població de menys de 16 anys	167.613	168.620	908.243	912.434	0,6%	0,5%	18,5%	18,5%
Població potencialment activa (16-64)	601.933	598.402	3.691.461	3.659.668	-0,6%	-0,9%	16,3%	16,4%
Població de 65 anys i més	128.627	131.899	952.346	968.823	2,5%	1,7%	13,5%	13,6%
Població ETCA¹	868.441	874.163	5.468.249	5.494.415	0,7%	0,5%	15,9%	15,9%
Pob. resident a l'estranger	11.005	12.250	144.537	158.150	11,3%	9,4%	7,6%	7,7%
Índex de dependència global	49,2	50,2	50,4	51,4	2,0%	2,0%	nc	nc
Índex d'envelliment	76,7	78,2	104,9	106,2	1,9%	1,3%	nc	nc
Nacionalitat espanyola	795.411	800.374	4.759.979	4.768.935	0,6%	0,2%	16,7%	16,8%
Nacionalitat estrangera	102.762	98.547	792.071	771.990	-4,1%	-2,5%	13,0%	12,8%
Taxa d'estrangeria total	11,4%	11,0%	14,3%	13,9%	-0,5pp	-0,3pp	nc	nc
Taxa d'estrangeria extracomunitaria	9,4%	9,0%	11,2%	10,9%	-0,4pp	-0,4pp	nc	nc
Població de menys de 16 anys	20.932	20.384	133.316	130.670	-2,6%	-2,0%	15,7%	15,6%
Població potencialment activa (16-64)	79.943	76.258	641.643	623.424	-4,6%	-2,8%	12,5%	12,2%
Població de 65 anys i més	1.887	1.905	17.112	17.896	1,0%	4,6%	11,0%	10,6%
Àfrica	34.899	34.015	185.871	182.327	-2,5%	-1,9%	18,8%	18,7%
Amèrica	39.285	36.091	282.325	263.237	-8,1%	-6,8%	13,9%	13,7%
Àsia	6.971	7.413	119.543	119.523	6,3%	0,0%	5,8%	6,2%
Europa	21.557	20.968	203.737	206.271	-2,7%	1,2%	10,6%	10,2%
Unió Europea	18.091	17.467	169.417	170.709	-3,4%	0,8%	10,7%	10,2%
Resta del món	50	60	595	632	20,0%	6,2%	8,4%	9,5%
5 principals nacionalitats (comarca)	50.908	48.647	314.527	301.127	-4,4%	-4,3%	16,2%	16,2%
Marroc	26.757	26.162	141.636	138.815	-2,2%	-2,0%	18,9%	18,8%
Equador	8.432	7.211	52.530	44.836	-14,5%	-14,6%	16,1%	16,1%
Bolívia	6.612	6.083	42.692	40.413	-8,0%	-5,3%	15,5%	15,1%
Romania	5.653	5.534	37.155	36.429	-2,1%	-2,0%	15,2%	15,2%
Xina	3.454	3.657	40.514	40.634	5,9%	0,3%	8,5%	9,0%
ACTIVITAT ECONÒMICA								
Nombre d'empreses	24.489	24.415	171.657	171.362	-0,3%	-0,2%	14,3%	14,2%
Agricultura	52	52	693	701	0,0%	1,2%	7,5%	7,4%
Indústria	4.240	4.221	18.535	18.210	-0,4%	-1,8%	22,9%	23,2%
Construcció	2.438	2.265	14.416	13.306	-7,1%	-7,7%	16,9%	17,0%
Serveis	17.759	17.877	138.013	139.145	0,7%	0,8%	12,9%	12,8%
Dimensió mitjana	10,58	10,52	10,2	10,2	-0,1	0,0	nc	nc
Agricultura	4,4	4,0	3,2	3,1	-0,4	-0,1	nc	nc
Indústria	15,9	15,7	16,0	15,9	-0,2	-0,1	nc	nc
Construcció	4,4	4,3	5,0	4,8	-0,1	-0,2	nc	nc
Serveis	10,2	10,1	10,0	9,9	-0,1	0,0	nc	nc
15 Principals sectors d'activitat	17.676	17.519	119.192	118.333	-0,9%	-0,7%	14,8%	14,8%
Comerç detall, exc. vehicles motor	3.598	3.611	27.398	27.435	0,4%	0,1%	13,1%	13,2%
Comerç engròs, exc. vehicles motor	2.468	2.470	14.453	14.505	0,1%	0,4%	17,1%	17,0%
Serveis de menjar i begudes	1.916	1.909	15.714	15.768	-0,4%	0,3%	12,2%	12,1%
Activitats especialitzades construcció	1.480	1.376	8.374	7.780	-7,0%	-7,1%	17,7%	17,7%
Transport terrestre i per canonades	1.029	990	5.908	5.601	-3,8%	-5,2%	17,4%	17,7%
Productes metàl·lics, exc. maquinària	977	974	3.629	3.545	-0,3%	-2,3%	26,9%	27,5%
Altres activitats de serveis personals	934	924	6.974	6.881	-1,1%	-1,3%	13,4%	13,4%
Construcció d'immobles	843	794	5.409	5.001	-5,8%	-7,5%	15,6%	15,9%
Activitats immobiliàries	741	762	6.606	6.843	2,8%	3,6%	11,2%	11,1%
Educació	704	742	4.978	5.131	5,4%	3,1%	14,1%	14,5%
Venda i reparació de vehicles motor	747	733	4.198	4.162	-1,9%	-0,9%	17,8%	17,6%
Activitats jurídiques i de comptabilitat	711	709	6.247	6.320	-0,3%	1,2%	11,4%	11,2%
Activitats sanitàries	618	631	4.912	4.974	2,1%	1,3%	12,6%	12,7%
Maquinària i equips ncaa	471	458	1.516	1.501	-2,8%	-1,0%	31,1%	30,5%
Serveis a edificis i de jardineria	439	436	2.876	2.886	-0,7%	0,3%	15,3%	15,1%

RECULL ESTADÍSTIC. VALLÈS OCCIDENTAL (continuació)

	Vallès Occidental		Província		Variació 2012-2013		Pes Vallès Occid./ Província	
	2012	2013	2012	2013	Vallès Occid.	Província	2012	2013
MERCAT DE TREBALL								
Ocupats	316.610	315.016	2.112.892	2.107.805	-0,5%	-0,2%	15,0%	14,9%
Assalariats	259.150	256.862	1.747.474	1.740.734	-0,9%	-0,4%	14,8%	14,8%
Autònoms	57.460	58.154	365.418	367.071	1,2%	0,5%	15,7%	15,8%
15 Principals sectors d'activitat	199.380	197.519	1.294.370	1.288.163	-0,9%	-0,5%	15,4%	15,3%
Comerç detall, exc. vehicles motor	37.984	37.553	232.364	233.548	-1,1%	0,5%	16,3%	16,1%
Comerç engròs, exc. vehicles motor	27.875	27.073	148.423	146.492	-2,9%	-1,3%	18,8%	18,5%
Educació	17.538	17.746	115.064	117.493	1,2%	2,1%	15,2%	15,1%
Serveis de menjar i begudes	14.868	15.903	122.001	123.638	7,0%	1,3%	12,2%	12,9%
Activitats sanitàries	14.189	14.410	129.136	129.066	1,6%	-0,1%	11,0%	11,2%
Serveis a edificis i de jardineria	13.971	14.010	71.659	71.271	0,3%	-0,5%	19,5%	19,7%
Activitats especialitzades construcció	13.338	12.429	76.637	71.497	-6,8%	-6,7%	17,4%	17,4%
Transport terrestre i per canonades	10.454	10.109	71.736	69.470	-3,3%	-3,2%	14,6%	14,6%
Productes metàl·lics, exc. maquinària	10.186	9.897	37.041	35.701	-2,8%	-3,6%	27,5%	27,7%
Adm. pública, Defensa i SS obligatòria	7.929	8.044	115.528	118.982	1,5%	3,0%	6,9%	6,8%
Maquinària i equips ncaa	6.433	6.353	21.453	21.015	-1,2%	-2,0%	30,0%	30,2%
Altres activitats de serveis personals	6.304	6.332	39.488	38.741	0,4%	-1,9%	16,0%	16,3%
Indústries de productes alimentaris	6.513	6.313	35.236	34.923	-3,1%	-0,9%	18,5%	18,1%
Mediació financera	6.431	5.711	34.237	31.763	-11,2%	-7,2%	18,8%	18,0%
Activitats jurídiques i de comptabilitat	5.367	5.636	44.367	44.563	5,0%	0,4%	12,1%	12,6%
Agricultura	413	398	7.896	7.791	-3,6%	-1,3%	5,2%	5,1%
Indústria	73.529	72.076	329.386	322.253	-2,0%	-2,2%	22,3%	22,4%
Construcció	18.760	17.671	115.706	106.461	-5,8%	-8,0%	16,2%	16,6%
Serveis	223.908	224.871	1.659.904	1.671.300	0,4%	0,7%	13,5%	13,5%
Sectors clau	132.843	129.115	785.982	768.202	-2,8%	-2,3%	16,9%	16,8%
Sectors estratègics	44.783	45.306	353.585	360.001	1,2%	1,8%	12,7%	12,6%
Sectors impulsors	71.823	73.411	488.823	490.650	2,2%	0,4%	14,7%	15,0%
Sectors independents	67.161	67.184	484.502	488.952	0,0%	0,9%	13,9%	13,7%
Activitats d'alt contingut tecnològic²	34.486	34.538	175.556	177.211	0,2%	0,9%	19,6%	19,5%
Ind. Tecnologia alta	6.474	6.320	23.655	23.565	-2,4%	-0,4%	27,4%	26,8%
Ind. Tecnologia mitjana-alta	20.173	19.979	89.718	89.505	-1,0%	-0,2%	22,5%	22,3%
Ind. Tecnologia mitjana-baixa	18.831	18.431	69.164	66.410	-2,1%	-4,0%	27,2%	27,8%
Ind. Tecnologia baixa	19.747	19.141	92.532	89.317	-3,1%	-3,5%	21,3%	21,4%
Serveis basats en el coneixement	69.079	69.711	617.384	624.715	0,9%	1,2%	11,2%	11,2%
Serveis de tecnologia alta-punta	7.839	8.239	62.183	64.141	5,1%	3,1%	12,6%	12,8%
Serveis no basats en el coneixement	103.781	102.703	697.519	695.474	-1,0%	-0,3%	14,9%	14,8%
Aturats registrats	85.818	82.394	481.112	463.474	-4,0%	-3,7%	17,8%	17,8%
Homes	43.242	40.832	244.045	231.757	-5,6%	-5,0%	17,7%	17,6%
Dones	42.576	41.562	237.067	231.717	-2,4%	-2,3%	18,0%	17,9%
Nacionals	72.053	70.010	390.882	382.433	-2,8%	-2,2%	18,4%	18,3%
Estrangers	13.765	12.384	90.230	81.041	-10,0%	-10,2%	15,3%	15,3%
Agricultura	542	538	4.703	4.862	-0,7%	3,4%	11,5%	11,1%
Indústria	17.047	15.552	77.178	71.217	-8,8%	-7,7%	22,1%	21,8%
Construcció	13.859	12.099	68.833	60.377	-12,7%	-12,3%	20,1%	20,0%
Serveis	50.332	49.937	307.841	303.966	-0,8%	-1,3%	16,3%	16,4%
Sense ocupació anterior	4.038	4.268	22.557	23.052	5,7%	2,2%	17,9%	18,5%
Població activa local estimada	475.372	473.265	2.911.233	2.892.231	-0,4%	-0,7%	16,3%	16,3%
Taxa d'atur registrat estimada	18,0%	17,4%	16,5%	16,0%	-0,6pp	-0,5pp	nc	nc
Homes	17,0%	16,2%	15,7%	15,0%	-0,8pp	-0,6pp	nc	nc
Dones	19,3%	18,8%	17,5%	17,2%	-0,5pp	-0,4pp	nc	nc
Nombre de contractes total	207.481	209.334	1.603.630	1.619.436	0,9%	1,0%	12,9%	12,9%
Beneficiaris de prestacions	53.847	49.238	307.090	283.795	-8,6%	-7,6%	17,5%	17,3%
Taxa Cobertura Prestacions	65,8%	63,0%	67,0%	64,4%	-2,8pp	-2,5pp	nc	nc
BENESTAR I QUALITAT DE VIDA								
Renda Bruta per càpita ¹	13.097	13.331	15.301	15.577	1,8%	1,8%	nc	nc
% Recollida selectiva de residus municipals ¹	37,5%	37,2%	36,8%	37,5%	-0,3pp	0,7pp	nc	nc
Llits hospitalaris per 1.000 hab.	2,9	3,0	4,9	4,9	2,7%	0,0%	nc	nc
Places en residències per a gent gran*1000 hab>75 ¹	86,4	86,7	85,7	84,3	0,4%	-1,6%	nc	nc
Nombre de piscines cobertes*10.000 hab.	1,0	1,0	0,9	0,9	-0,1%	1,6%	nc	nc
FINANCES PÚBLIQUES³								
Ingressos. Classificació econòmica	840.353	855.066	6.143.124	5.936.266	1,8%	-3,4%	13,7%	14,4%
Despeses. Classificació econòmica	823.569	851.513	6.079.298	5.899.557	3,4%	-3,0%	13,5%	14,4%
Deute viu	568.134	604.131	3.616.472	3.592.929	6,3%	-0,7%	15,7%	16,8%

1. Dades dels anys 2011 i 2012. 2. Es consideren d'alt contingut tecnològic les activitats industrials de tecnologia alta i mitjana-alta i els serveis de tecnologia alta-punta. 3. Xifres en milers d'euros. nc: no calculable.
pp: punts percentuals. Per ampliar dades consulteu el programa Hermes <http://www.diba.cat/hermes>. Vegeu l'apartat de Metodologia, al final del l'anàlisi de totes les comarques, per la definició dels indicadors.

VALLÈS ORIENTAL

La comarca del Vallès Oriental¹ té una superfície de 851 km², l'11% de la superfície de la província de Barcelona, i està integrada per 43 municipis que tenen una superfície mitjana de prop de 20 km². Granollers n'és la capital.

«El Vallès Oriental continua com la comarca menys envellida de la província»

El Vallès Oriental, amb 402.989 habitants, és la cinquena comarca més poblada de la província i en ella hi resideix el 7,3% de la **població** provincial. El 2013 la població augmenta molt lleugerament (0,1%, 357), per sobre de la mitjana provincial (-0,2%), fet que confirma la tendència d'estancament registrada el 2011 (0,8%) i el 2012 (0,7%). Aquests valors resten lluny del creixement mitjà anual del 2,5% produït des del 2000 i degut, principalment, a l'arribada de població immigrada. La població estacional mitjana estimada de l'any 2012, és a dir, el nombre de persones que hi ha a la comarca sigui perquè hi resideixen, hi treballen, hi estudien o perquè, sense tenir-hi la residència habitual, hi passen algun període de temps (vacances, estiu, caps de setmana, etc.) és de 392.465, un 2,5% menys que la població empadronada d'aquest any.

Amb 474 hab./km² el Vallès Oriental registra una densitat de població inferior a la mitjana provincial (717 habitants per km²). Tot i pertànyer a l'àmbit metropolità, 30 dels 43 municipis no superen els deu mil habitants, i destaquen la capital, Granollers, amb 59.753 habitants i Mollet del Vallès, amb 51.954. Els creixements poblacionals més importants del 2013 es produeixen a Sant Celoni (210), Cardedeu (106), Vallgorguina (106) i La Garriga (114), i els descensos a Mollet del Vallès (-288) i Granollers (-201).

La població del Vallès Oriental continua com la menys envellida de la província. La població menor de 16 anys suma el 18,8% del total (per sobre del 16,5% de la província) i el 14,5% és major de 65 anys (per sota del 17,5% provincial). La població en edat de treballar aplega el 66,8% de la població, percentatge superior al provincial (66,0%). L'índex d'envelliment, per tant, és el més baix de tota la província, amb 77 persones de 65 anys i més per cada 100 joves menors de 16 anys, mentre que a la província n'hi ha 106.

De 2003 a 2013 la població augmenta un 18,3%, increment molt superior al 10% provincial. Destaca l'augment de població en el tram de 0 a 14 anys (34,1%), i dels trams de 30 a 64 anys (27,5%) i de 65 anys i més (30,7%). Per contra, la població de 15 a 29 anys disminueix un 19,5% (vegeu Gràfic 2).

El 10,3% (41.567) de la població comarcal és estrangera, percentatge inferior a la mitjana provincial (14%). Per quarta vegada en els darrers anys la població nouvinguda disminueix (-3,8%, -1.657), reducció superior a la mitjana provincial (-2,5%), i deguda principalment a la caiguda dels procedents del continent americà (-7,6%), destacant Equador (-486), Paraguai (-141), i Bolívia (-175). També cau el nombre de marroquins (-195), i senegalesos (-125). El 82,6% dels estrangers són extracomunitaris, destacant que a la comarca s'apleguen el 27% dels senegalesos de la província. Per altra banda, el nombre de població resident a l'estranger, i que abans estaven empadronats en el Vallès Oriental, augmenta un 19,6% el 2013, fins arribar als 3.871.

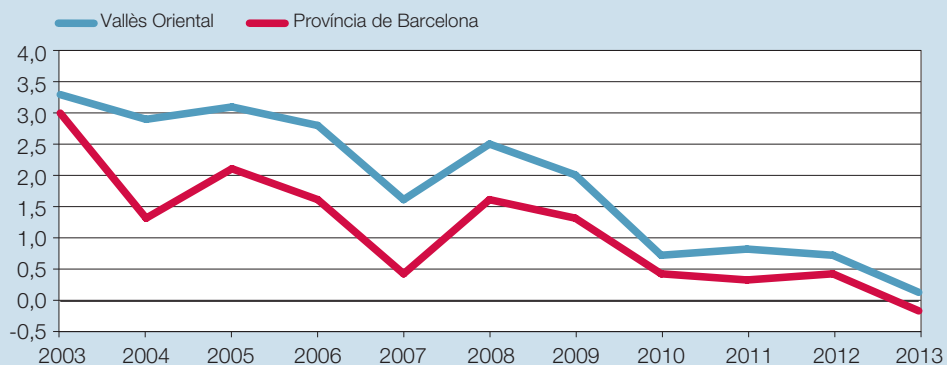
Segons les dades de l'Anuari Econòmic Comarcal de CatalunyaCaixa, el **VAB** real del Vallès Oriental va caure l'any 2012 un 2%, xifra molt més negativa que la de l'any 2011 (0,8%) i superior a la mitjana provincial (-1,4%). Els resultats del 2012 reflecteixen la caiguda generalitzada de tots els sectors, amb especial incidència de la construcció (-10,2%) i el primari (-6,2%) i davallades menors de la indústria (-1,6%) i els serveis (-0,7%). Amb aquesta nova davallada, l'impacte de la crisi 2007-2012 situa la reducció del VAB comarcal en el -7,4%, força per sobre la mitjana catalana (-4,03%).

1. Per a més detall vegeu el Recull estadístic al final del capítol.

Taxes de variació de la població total, 2003-2013

(en percentatge)

Gràfic 1

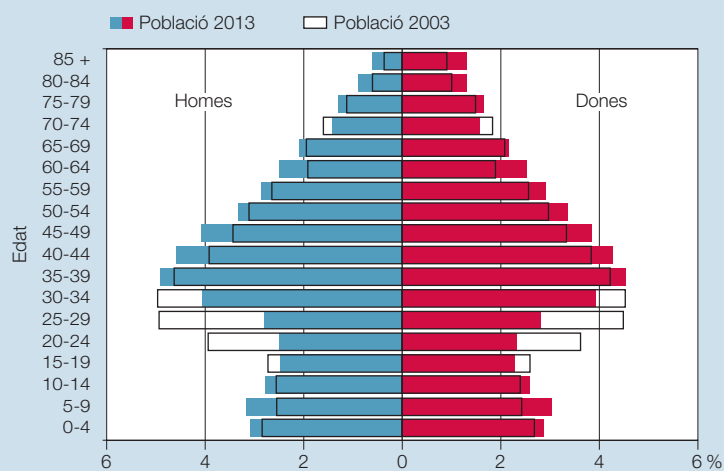

Font: Programa Hermes en base a dades del padró d'habitants de l'INE

Piràmide d'edats del Vallès Oriental, 2003-2013

(en percentatge)

Gràfic 2

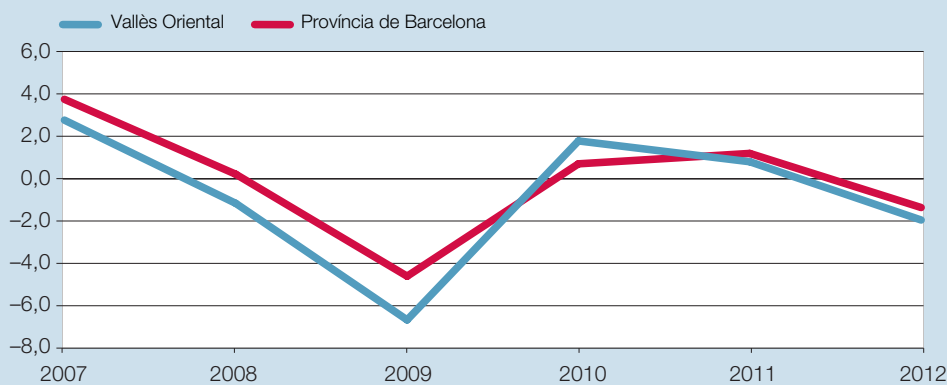

Font: Programa Hermes en base a dades del padró d'habitants de l'INE

Taxes reals de variació del Valor Afegit Brut (VAB)

(en percentatge)

Gràfic 3

Font: Anuari Econòmic Comarcal, CatalunyaCaixa

«El Vallès Oriental és on més cau l'ocupació industrial, després del Berguedà»

El 2013 hi ha 11.329 **empreses** a la comarca, un 0,4% menys que l'any anterior, disminució inferior a la dels anys 2011 (-2,3%) i 2012 (-4,8%). L'estructura empresarial està dominada per la petita empresa i, especialment, per la microempresa: el 74,9% de les empreses tenen menys de 5 treballadors, el 22,7% de 6 a 50, el 2,2% entre 51 i 250, i només el 0,2% més de 250. La dimensió mitjana és de 8,0 treballadors per empresa, inferior als 10,2 del conjunt provincial.

El percentatge d'empreses industrials de la comarca (17,9%) és molt superior al de la província (10,6%). El pes de les empreses de la construcció (9,0%) també es troba per sobre del pes del conjunt provincial (7,8%), mentre que el de les empreses de serveis és inferior (72,3% al Vallès Oriental i 81,2% a la província). Malgrat que amb valors més modestos, el sector agrícola també representa un percentatge superior a la comarca (0,7%) que a la província (0,4%). La variació interanual mostra pèrdues d'empreses en l'agricultura (-11,2%), la construcció (-9,4%), i la indústria (-0,6%), i xifres positives en els serveis (1,1%). El 20,4% de les empreses es troben a Granollers i el 9,6% a Mollet del Vallès. La variació interanual mostra pèrdues d'empreses a Granollers, Montornès del Vallès i Montmeló, entre d'altres, mentre destaquen Lliçà d'Amunt i l'Ametlla del Vallès dels que guanyen.

Segons la base de dades SABI (Sistema Anual de Balanços Ibèrics) el 83% de les 200 empreses líders en facturació el 2012 són exportadores i/o importadores i 13 tenen un import de vendes superior als cent milions d'euros. La meitat d'aquestes empreses es concentren en tres municipis del Vallès Oriental: 47 a Granollers, 29 a Parets del Vallès, 15 a Les Franqueses del Vallès i 15 a Lliçà de Vall. Entre aquestes destaquen l'Institut Grifols, SA i Sandoz Industrial Products, SA (fabricació productes farmacèutics de base), Bimbo (fabricació productes fleca i pastes alimentàries), Magneti Marelli España, SA (fabricació de components per a vehicles de motor), D.E Coffee & Tea Southern Europe, SL (elaboració de cafè, te i infusions), Superfícies de Alimentación, SA (comerç al detall), Thyssenkrupp Materials Iberica, SA (comerç a l'engròs de metalls i minerals metàl·lics), Coaliment Granollers, SA (intermediaris productes alimentaris, begudes i tabac).

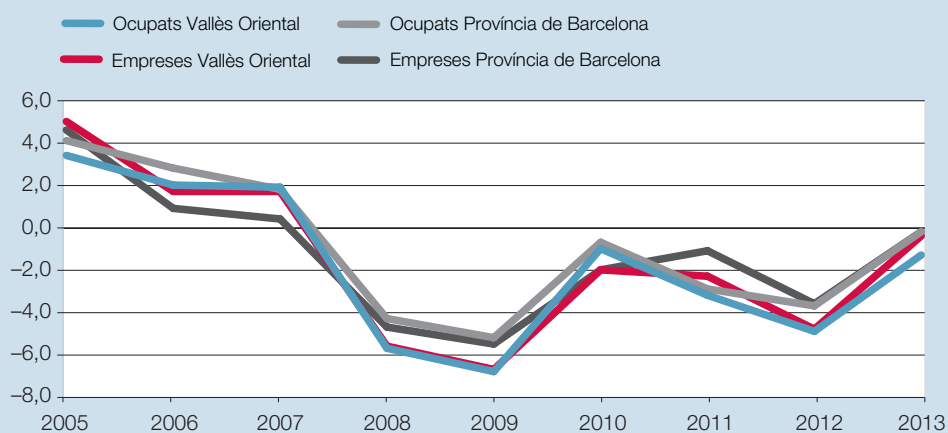
A final del 2013 hi ha 119.767 llocs de treball a la comarca, un 1,3% menys que el 2012, la segona reducció més elevada entre les comarques barcelonines. Aquesta disminució de l'**ocupació** és inferior a la dels dos darrers anys, però es troba per sobre de la mitjana provincial (-0,2%). La destrucció d'ocupació s'explica, principalment, per la reducció interanual d'un 1,7% del treball assalariat ja que el treball autònom ho fa en menor mesura (-0,2%). El 60,7% dels treballadors assalariats estan ocupats en la micro i petita empresa (18,3% fins a 5 treballadors i 42,4% de 6 a 50), el 27,3% en la mitjana empresa i el 12% en la gran empresa. La variació interanual mostra una pèrdua de llocs de treball de la gran empresa (-7,1%) i la mitjana empresa (-2,1%).

El sector industrial aplega el 29,6% dels llocs de treball de la comarca, percentatge molt superior al 15,3% de la província. D'aquesta manera, el Vallès Oriental continua com la tercera comarca industrial de la província en termes relatius, per darrere d'Osona i l'Alt Penedès. L'ocupació en els serveis (62,5%) està molt per sota de la mitjana provincial (79,3%), mentre que la de la construcció (7,2%) és superior a la provincial (5,1%). L'agricultura reuneix el 0,6% dels llocs de treball, pes superior al 0,4% provincial. En el darrer any el sector serveis augmenta un 0,8%, i la resta de sectors decreixen destacant el sector industrial que cau un 4,1% i perd gairebé mil cinc-cents treballadors.

Dels 15 principals subsectors per nombre d'ocupats destaca la destrucció d'ocupació en *transport terrestre i per canonades* (-7%), *indústries de productes alimentaris* (-5,3%), i *activitats especialitzades en la construcció* (-3,8%). En els increments destaquen les *indústries químiques* (8,1%) i les *activitats sanitàries* (8,1%). En termes absoluts i considerant tots els subsectors (vegeu Gràfics 5 i 6), les pèrdues més notables d'ocupació es produeixen en les *indústries tèxtils* (-360), el *transport terrestre i per canonades* (-344), i les *activitats relacionades amb l'ocupació* (-315). Els subsectors amb més creació d'ocupació són les *activitats sanitàries* (326), les *indústries químiques* (300), i el *comerç al detall* (275).

Taxes de variació interanuals dels ocupats i empreses, 2005-2013
(en percentatge)

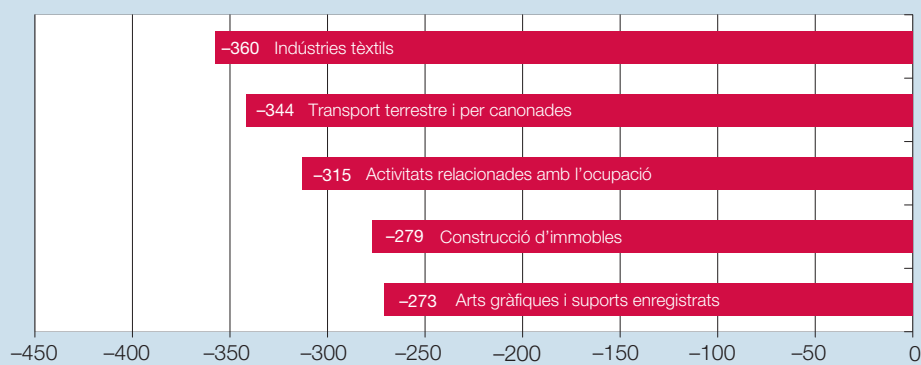
Gràfic 4

Font: Programa Hermes, en base a dades del Departament d'Empresa i Ocupació

Subsectors d'activitat amb més pèrdua d'ocupació. Vallès Oriental, 2013
(en nombres absoluts)

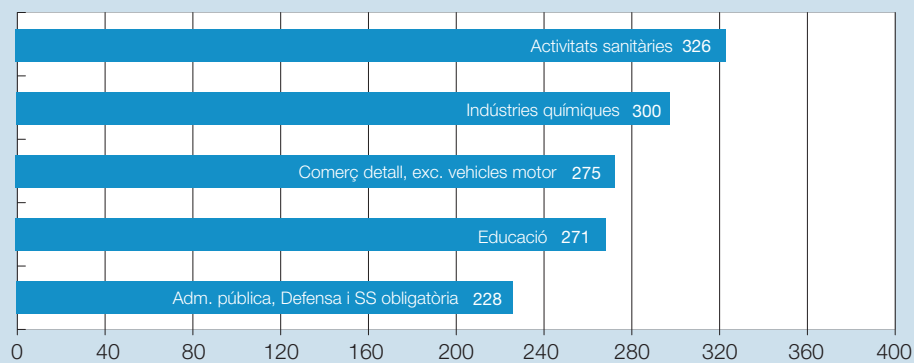
Gràfic 5

Font: Programa Hermes en base a dades del Departament d'Empresa i Ocupació

Subsectors d'activitat amb més guany d'ocupació. Vallès Oriental, 2013
(en nombres absoluts)

Gràfic 6

Font: Programa Hermes en base a dades del Departament d'Empresa i Ocupació

El 20,4% dels llocs de treball es troben a Granollers i el 9,7% a Mollet del Vallès. Durant el 2013 l'ocupació disminueix a Granollers (-467), a Mollet del Vallès (-216), i també a Sant Celoni (-338), i Martorelles (-337), entre d'altres. Dels municipis que augmenten l'ocupació destaquen l'Ametlla del Vallès (134), Les Franqueses del Vallès (144), Parets del Vallès (180) i sobretot La Roca del Vallès (311).

El Vallès Oriental és la comarca amb un major pes d'ocupació en activitats d'alt contingut tecnològic (*indústria de tecnologia alta, indústria de tecnologia mitjana-alta i serveis de tecnologia alta-punta*), amb un 14,5%, pes superior al 10% provincial. L'evolució interanual és lleugerament negativa (-0,1%), reducció inferior a la provincial (-0,9%) i a la de l'ocupació assalariada total (-1,7%). Els *serveis de tecnologia punta* tenen un pes sobre l'ocupació comarcal sensiblement inferior al pes que tenen a la província. En canvi, els altres dos grups d'activitats presenten un pes superior al provincial. La variació interanual és inferior a la comarca que a la província en les indústries de tecnologia alta, però superior en les indústries de tecnologia mitjana-alta i en els serveis de tecnologia alta-punta.

Afegint a aquestes activitats l'ocupació els serveis basats en el coneixement, del 22,6%, s'obté que el conjunt d'activitats que configuren l'economia del coneixement en sentit ampli (alt contingut tecnològic i serveis basats en el coneixement) ofereix el 37,1% de l'ocupació assalariada comarcal, per sota del 46,1% de mitjana provincial. La variació de l'ocupació, del 0,9%, és inferior a la provincial (1,1%).

L'anàlisi de les relacions intersectorials de l'estructura productiva mostra una elevada concentració d'ocupats en sectors d'activitat clau, amb un elevat efecte arrossegador o de dispersió sobre altres sectors i una alta capacitat de ser arrossegats o d'absorció per altres sectors. Així, el 44,6% dels llocs de treball de la comarca pertanyen a aquests sectors, davant del 36,4% de la província. El pes de l'ocupació en sectors impulsors, aquells amb un elevat poder arrossegador però poca capacitat de ser arrossegats, és del 22,1%, similar al de la província (23,3%). Per contra, els sectors estratègics, aquells amb elevada capacitat d'absorció per altres sectors però no d'arrossegament, estan molt menys presents a la comarca (7,8%) que a la província (17,1%). L'ocupació en els sectors independents, amb escassa capacitat d'absorció i d'arrossegament, és similar en ambdós territoris: 25,2% a la comarca i 23,2% a la província.

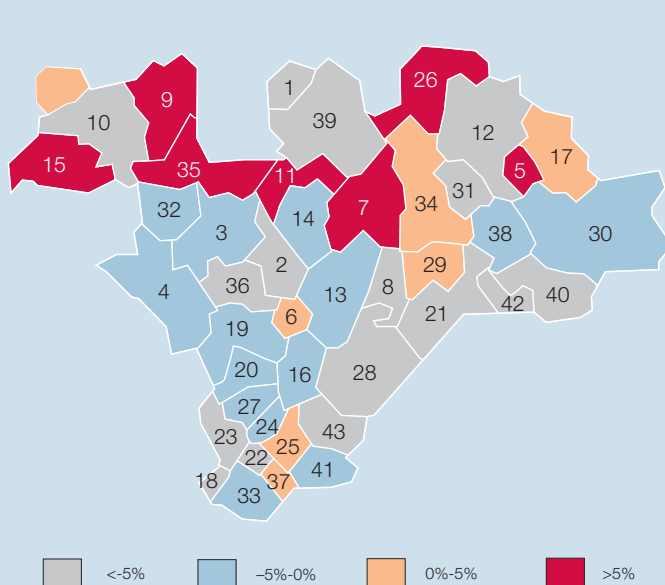
«La taxa d'atur de les dones (19,2%) és la segona més alta de la província, darrere de l'Anoia»

L'atur al Vallès Oriental disminueix un 2,9% el 2013, menys que al total provincial (-3,7%), trencant la tendència d'augment dels dos anys anteriors, 2011 (10,3%) i 2012 (7,5%), i amb una reducció superior a la del 2010 (-1,4%). La xifra total d'aturats arriba als 36.743, el 7,9% de l'atur provincial. La taxa d'atur a final d'any és del 17,2%, més d'un punt per sobre de la mitjana provincial (16,2%).

Els municipis (vegeu Mapa 1) amb una taxa d'atur elevada són Canovelles (24,1%), Mollet del Vallès (20,5%), La Llagosta (20,9%) i Montornès del Vallès (20,7%). En canvi, entre els municipis que registren una taxa d'atur més baixa, destaquen Vallromanes (10%), Sant Esteve de Palautordera (9,8%) i l'Ametlla del Vallès (10,1%). Interanualment, els creixements més rellevants de l'atur es produeixen a Cànoves i Samalús (13,1%), Figaró-Montmany (12,5%), Sant Antoni de Vilamajor (4,1%) i Canovelles (2,9%). Per contra, els descensos més importants es produeixen a L'Ametlla del Vallès (-12,2%), La Roca del Vallès (-6,3%) i Mollet del Vallès (6,2%).

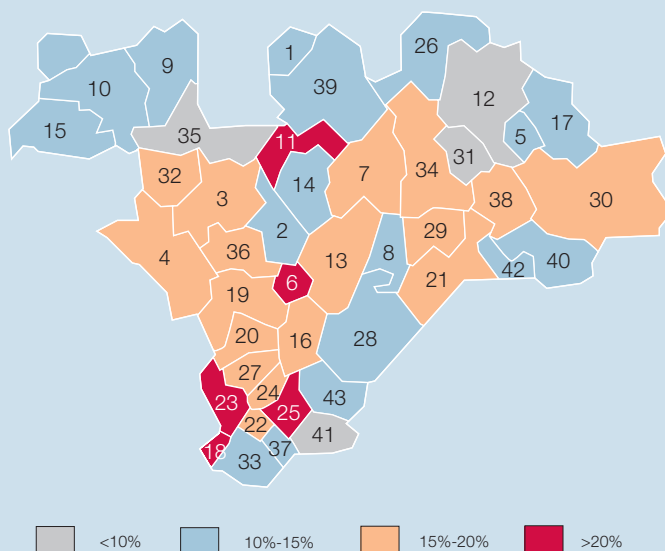
Els aturats es reparteixen per igual entre homes i dones. La taxa d'atur masculina és del 15,6%, mentre que la femenina és significativament més elevada i se situa en el 19,2%. Per edats, tots els grups menors de 44 anys baixen el seu nombre d'aturats, destacant el grup de 30 a 34 any (13,8%). Per sectors d'activitat econòmica, el 62% dels aturats pertanyen al sector dels serveis, el 20% a la indústria, el 11% a la construcció i l'1% a l'agricultura. El 5% restant formen part del conjunt d'aturats sense ocupació anterior, grup que més augmenta l'atur en el 2013 (5,6%).

Variació dels aturats registrats

- 1 Aiguafreda
- 2 Ametlla del Vallès (L')
- 3 Bigues i Riells
- 4 Caldes de Montbui
- 5 Campins
- 6 Canovelles
- 7 Cànoves i Samalús
- 8 Cardedeu
- 9 Castellar
- 10 Castellar del Val
- 11 Figaró-Montmany
- 12 Fogars de Montclús
- 13 Franqueses del Vallès (Les)
- 14 Garriga (La)
- 15 Granera
- 16 Granollers
- 17 Gualba
- 18 Llagostera (La)
- 19 Lliçà d'Amunt
- 20 Lliçà de Vall
- 21 Llinars del Vallès
- 22 Martorelles
- 23 Mollet del Vallès
- 24 Montmeló
- 25 Montornès del Vallès
- 26 Montseny
- 27 Parets del Vallès
- 28 Roca del Vallès (La)
- 29 Sant Antoni de Vilamajor
- 30 Sant Celoni
- 31 Sant Esteve de Palautordera
- 32 Sant Feliu de Codines
- 33 Sant Fost de Campsentelles
- 34 Sant Pere de Vilamajor
- 35 Sant Quirze Safaja
- 36 Santa Eulàlia de Ronçana
- 37 Santa Maria de Martorelles
- 38 Santa Maria de Palautordera
- 39 Tagamanent
- 40 Vallgorguina
- 41 Vallromanes
- 42 Vilalba Sasserra
- 43 Vilanova del Vallès

Taxa d'atur registrat

Per nivell formatiu, tots els grups obtenen una reducció de l'atur en el any 2013, destacant els *universitaris de primer cicle* (-15,6%) i els que tenen *educació general* (-2,3%). El nombre d'aturats estrangers residents disminueix un 10% respecte el 2012, similar al conjunt provincial (-10,2%). Així, el total d'aturats estrangers és de 5.852, el 15,9% de l'atur comarcal.

A final del 2012 hi ha concedides 22.056 prestacions per desocupació, un 9,3% menys que l'any anterior. El percentatge de desocupats registrats que reben algun tipus de prestació, o taxa de cobertura, baixa del 67,5% el 2012 al 63,4% el 2013, lleugerament per sota de la taxa provincial del 64,4%. Cal destacar que el Vallès Oriental és la comarca on la taxa de cobertura disminueix més durant el 2013, 4,2 punts percentuals. El 50,5% de les prestacions són contributives, el 42,6% assistencials i el 7% de renda activa d'inserció.

La **contractació laboral** del Vallès Oriental augmenta un 2,7% durant el 2013, tancant l'any amb 99.076 contractes formalitzats, el 6% del total provincial. La contractació només cau en els grup d'edat dels menors de 20 anys (-12%). En canvi, augmenta especialment en el de 30 a 44 anys (3,9%) i en els majors de 45 anys (4%). El 53% de la contractació és masculina, un 4,8% més que l'any anterior, mentre que la femenina augmenta un 0,3%. Per sectors d'activitat, la contractació només es redueix en la construcció (-11,2%) i augmenta de forma important en el sector serveis (3,9%). El 90,3% dels contractes són temporals, que augmenten un 5,4%, mentre que la contractació indefinida baixa un 17,4%.

El **turisme** al Vallès Oriental presenta una gran diversitat d'activitats naturals i culturals i una oferta d'allotjament turístic estable de 6.926 places pel 2013 (Quadre 1), amb una evolució de la demanda tumultuosa amb un seguit de pujades i baixades segons tipologia d'allotjament i indicador d'anàlisi d'activitat. La comarca forma part de la marca turística Costa Barcelona.

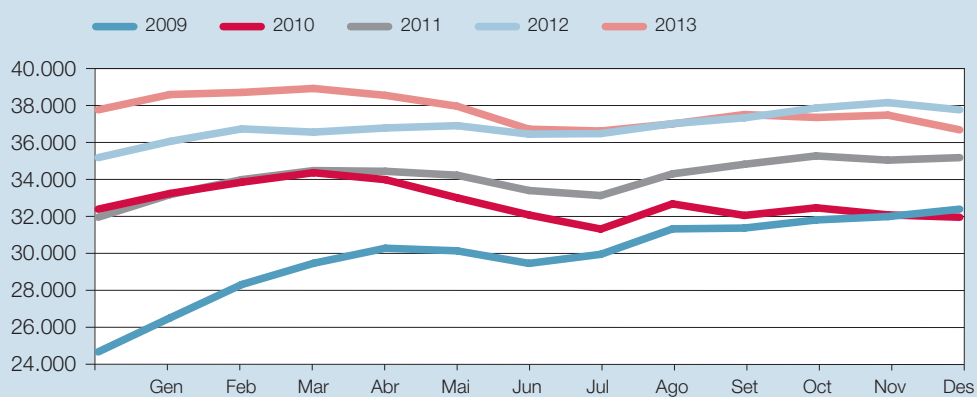
Els indicadors de l'oferta turística pel 2013 han tingut una progressió negativa amb una pèrdua del 0,1% en les places hoteleres i del 3% en les places en establiments de turisme rural. Els càmpings per la seva part, es mantenen en el mateix nombre que l'any anterior (2.805 places).

Tot i el lleu decrement en el nombre de places, els hotels de la comarca han rebut un 1,3% més de viatgers allotjats que han generat un total de 420.800 pernoctacions, un 0,4% menys que l'any passat degut, en bona part, a la reducció en el temps d'estada. En el cas dels càmpings la tendència és invertida a la d'hotels; mentre l'any 2013 s'ha perdut el 9% dels viatgers, les pernoctacions van millorar en un 5,3% interanual allargant l'estada del viatger. L'apartat més estable i amb clar signe positiu són els indicadors del turisme rural. La comarca ha rebut un 37,7% més de viatgers allotjats en aquesta tipologia d'allotjament que han generat un total de 16.400 pernoctacions (un 21,5% més que l'any anterior). Seguint aquesta tendència d'anàlisi, els hotels i els càmpings redueixen en 5,7 pp i 2,6 pp, respectivament la seva ocupació mitjana; mentre que els establiments de turisme rural aconseguixen incrementar-la en 1,7 pp respecte el 2012.

Pel que fa a les **finances públiques**, durant l'exercici 2013 el pressupost inicial d'ingressos del conjunt dels municipis del Vallès Oriental cau un 1,6% respecte el 2012, mentre que les despeses es redueixen un 1,4% i el deute viu baixa un 1,7%. Per habitant, les despeses suposen 1.073 euros, amb 83 euros de despeses d'inversió, mentre que els ingressos corrents superen per poc el miler d'euros per habitant, xifres molt similars a la mitjana provincial. El deute viu per habitant se situa en 611 euros, una mica per sota dels 648 euros de mitjana provincial i, d'entre els municipis de la comarca majors de cinc mil habitants, només Sant Fost de Campsentelles supera el miler d'euros de deute per habitant el 2013. El deute viu representa el 60% dels ingressos corrents de Granollers, valor similar a la mitjana comarcal (60,5%) i inferior a la provincial (63%). En aquesta relació deute viu / ingressos destaquen pel seu alt percentatge els municipis de Sant Fost de Campsentelles (140%) i Les Franqueses del Vallès (94%).

Comparació de l'evolució mensual dels aturats registrats. Vallès Oriental, 2009-2013

Gràfic 7

Font: Programa Hermes, en base a dades del Departament d'Empresa i Ocupació

Indicadors de l'activitat turística a Vallès Oriental, 2012 i 2013

Quadre 1

	Vallès Oriental			Prov. Barcelona*		
	2012	2013	Var. 12-13 (%)**	2012	2013	Var. 12-13 (%)**
Places en establiments hotelers	3.737	3.735	-0,1	64.036	63.619	-0,7
Places en càmpings	2.805	2.805	0,0	42.796	43.975	2,8
Places en establiments de turisme rural	398	386	-3,0	4.477	4.621	3,2
Nombre de viatgers allotjats en hotels (en milers)	170,4	172,6	1,3	2.944,5	3.006,6	2,1
Nombre de viatgers allotjats en càmpings (en milers)	30,0	27,3	-9,0	547,5	569,2	4,0
Nombre de viatgers allotjats en establiments de turisme rural (en milers)	5,3	7,3	37,7	74,7	81,4	9,0
Nombre de pernотacions en hotels (en milers)	422,3	420,8	-0,4	9.552,1	9.640,4	0,9
Nombre de pernотacions en càmpings (en milers)	89,4	94,1	5,3	2.384,1	2.409,8	1,1
Nombre de pernотacions en establiments de turisme rural (en milers)	13,5	16,4	21,5	231,7	217,9	-6,0
Grau d'ocupació hotelera (en %)	41,6	35,9	-5,7	59,9	58,8	-1,1
Grau d'ocupació en càmpings (en %)	46,8	44,2	-2,6	46,0	43,8	-2,2
Grau d'ocupació en establiments de turisme rural (en %)	12,9	14,6	1,7	16,2	16,0	-0,2

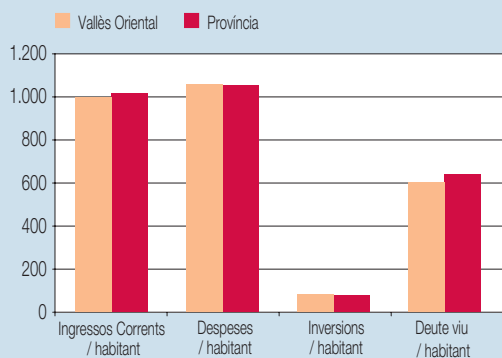
*Sense el Barcelonès, a excepció del grau d'ocupació hotelera.

**La variació en grau d'ocupació és en punts percentuals.

Font: INE, Idescat, Programa Hermes

Finances públiques, 2013 (Ràtio Euros per habitant)

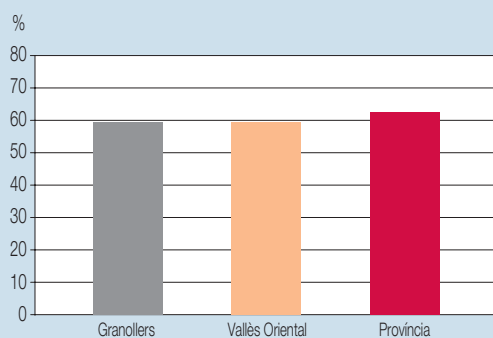
Gràfic 8

Font: Web del Ministerio de Hacienda y Administraciones Públicas

Finances públiques, 2013 (Deute viu / Ingressos corrents, en %)

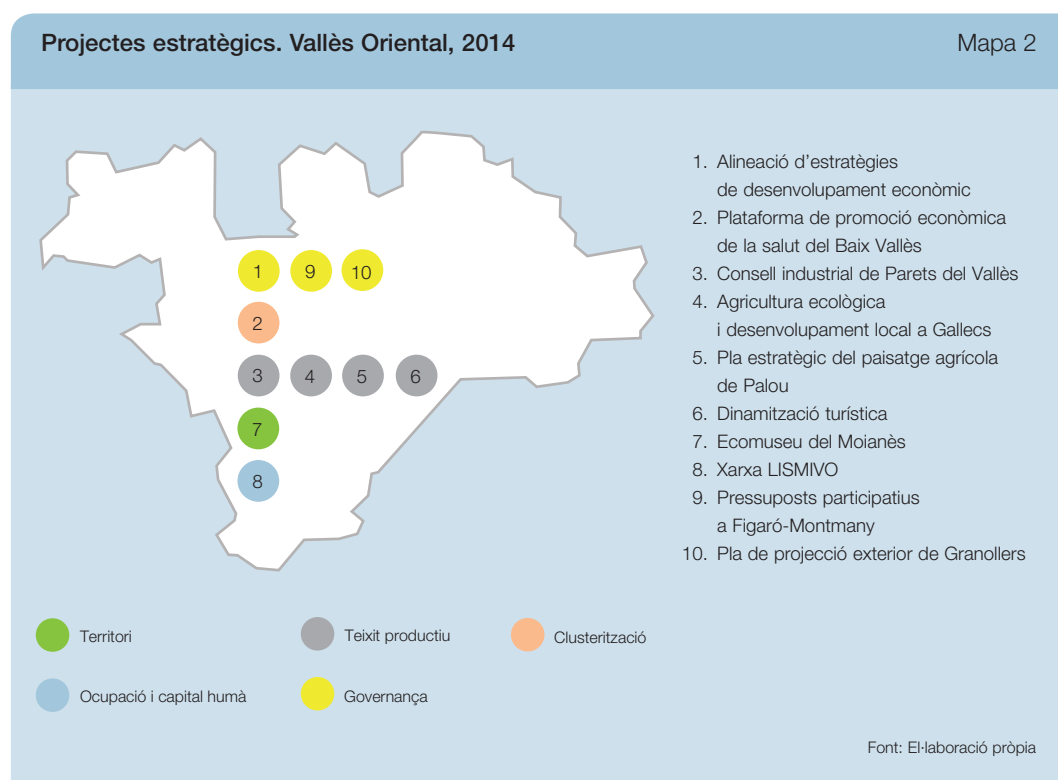
Gràfic 9

Font: Web del Ministerio de Hacienda y Administraciones Públicas

Segons l'índex InnoBaix², el 2012 el sistema d'innovació del Vallès Oriental perd una posició en el rànquing català a favor del Baix Llobregat. Així, se situa en la 5a posició per segon any, posició que alterna amb la 4a en les quatre edicions anteriors de l'índex. És en el capítol dels factors territorials on la comarca obté una pitjor valoració, ocupa la 10a posició, mentre que el comportament del teixit empresarial i els resultats del sistema surten més ben parats, la 5a i 7a posició respectivament. És a dir, hi ha comarques que ofereixen un entorn més favorable a la innovació (amb un capital humà, infraestructures i serveis més adequats) però l'entorn empresarial del Vallès Oriental ha orientat la seva activitat cap a productes i serveis més intensius en coneixement i tecnologia afavorint el procés innovador i assolint un elevat èxit en el mercat. Val a dir, que aquest èxit es circumscriu principalment al sector industrial, atès que el sector serveis més aviat registra un escàs desenvolupament.

En relació amb els **projectes estratègics**, s'identifiquen al mapa 2 i es descriuen a la pàgina següent.

2. Sistema d'indicadors que mesura l'estat i posició dels sistemes territorials d'innovació i que s'estructura en base a tres dimensions: els factors externs a l'empresa que determinen la capacitat d'innovar dels territoris (inputs), els factors interns a l'empresa i l'eficàcia i els resultats de la innovació (outputs). Vegeu l'estudi complet a <http://www.diba.cat/promoeco>.

MAPA DE PROJECTES ESTRATÈGICS LOCALS DEL VALLÈS ORIENTAL

Alineació d'estratègies de desenvolupament econòmic

El projecte pretén identificar noves oportunitats per al desenvolupament econòmic en base a l'anàlisi de les capacitats empresarials i territorials. S'estudiaran els factors de competitivitat i els sistemes d'innovació local, el comportament dels sectors així com les estratègies i instruments de desenvolupament local existents. A partir d'aquí s'elaborarà un esquema de coherència de les estratègies locals, comarcals i supracomarcals que, al seu torn, ha de servir de base per al procés de reorganització dels serveis de promoció econòmica de la comarca. **[+]**

Plataforma de promoció econòmica de la salut del Baix Vallès

El projecte incorpora la salut al model de desenvolupament econòmic del territori. Es basa en una visió àmplia de la salut que, des del punt de vista del funcionament de l'economia local i de les oportunitats de futur, subratlla la seva vinculació a l'agroindústria. Així es pretén facilitar i promoure la interacció entre iniciatives empresarials en un marc de cooperació públic-privat; millorar les interconnexions al si de la cadena productiva; i animar el treball en xarxa, reforçant el concepte de plataforma, per a afavorir l'eficàcia i rendibilitat del cicle de vida dels productes. **[+]**

Consell industrial de Parets del Vallès

El Consell Industrial de Parets del Vallès neix d'una visió compartida dels àmbits públic i privat d'un Parets industrial. El formen l'ajuntament, els agents econòmics (incloent les vint empreses tractores del municipi) i un centre tecnològic. Les actuacions es vertebren en dos eixos: d'una banda, Territori i Medi Ambient i, de l'altra, Promoció Empresarial, Formació i Ocupació, i Seguretat. El programa *Tens valor, presenta'l a Consell Industrial* posa en contacte les pimes i professionals amb les grans empreses, posicionant-los com a clients i proveïdors enfortint així les relacions interempresarials al territori. **[+]**

Agricultura ecològica i desenvolupament local a Gallecs

El Consorci de Gallecs conjuntament amb l'Associació Agroecològica de Gallecs porta a terme la dinamització del territori amb la implantació de l'agricultura ecològica amb l'objectiu d'establir un nou model de desenvolupament local, a partir de criteris de subsidiarietat. S'hi conreen blats antics, lleguminoses i hortalisses i es realitza elaboració. La producció s'identifica amb el segell Producte de Gallecs ecològic i de proximitat i es pot trobar a l'agrobotiga de l'espai rural. Els pagesos comercialitzen conjuntament tots els seus productes mitjançant la SAT Agroecològica de Gallecs, i són comunitat de l'aliment d' Slow Food. **[+]**

Pla estratègic del paisatge agrícola de Palou

L'Ajuntament de Granollers impulsa un procés participatiu per al paratge rural de Palou, que constitueix una peça clau del model de ciutat. L'objectiu és donar continuïtat a l'activitat agrària assegurant la seva viabilitat econòmica. El pla formula una visió àmplia del conjunt d'elements que han d'assegurar aquesta viabilitat: la producció, la comercialització i la cooperació; l'acostament entre productors i consumidors, aprofitant la relació que encara existeix entre Palou i la gent de Granollers; i els serveis, les infraestructures, el patrimoni i el medi natural. Es tracta d'una eina viva i processual en què els projectes es desenvolupen al mateix temps que es fa la reflexió. **[+]**

Dinamització turística

El Vallès Oriental impulsa el turisme per mitjà de dos grans instruments. D'una banda, el compromís per a la qualitat turística a través de la implantació del Sistema Integral de Qualitat Turística en Destinació (SICTED). D'una altra, realitza una gran aposta per la comercialització en línia a través d'una plataforma que ha de servir de revulsiu per l'entrada del conjunt del sector a Internet, la creació de producte i l'oferta de paquets combinats, que a la comarca tenen molt recorregut. La posada en marxa d'aquestes iniciatives que compten amb el suport de la Diputació de Barcelona també és clau per potenciar el treball conjunt entre el Consell Comarcal, els ajuntaments i el sector privat. **[+]**

Ecomuseu del Moianès

L'Ecomuseu és un projecte territorial i transversal que té per objectiu revaloritzar el patrimoni existent al Moianès, i convertir-lo en un producte cultural, ambiental i social que pugi atraure i generar activitat econòmica i llocs de treball en el territori, especialment activitat turística. Està format per radials que, a través de diverses àrees temàtiques, integren diferents espais, abastant amb més de cent llocs visitables tots els municipis del Moianès. Aquest projecte és un dels pilars del Consorci del Moianès i compta amb la implicació de les institucions i la comunitat. **[+]**

Xarxa LISMIVO

Aquesta iniciativa desenvolupa actuacions adreçades a afavorir la inserció laboral de persones amb discapacitat, fent servir les següents eines: funcionament en xarxa entre els agents del mercat de treball comarcal que es dediquen a la inserció laboral de persones amb discapacitat; foment de l'ocupació amb suport a l'empresa ordinària com a prioritat de compliment de la Llei d'Integració Social del Minusvàlid (LISMV); valoració de la creació de recursos laborals protegits; així com sensibilització i difusió de la situació laboral d'aquestes persones i de les entitats que actuen en aquest camp. **[+]**

Pressuposts participatius a Figaró-Montmany

Figaró-Montmany va elaborar el primer pressupost participatiu l'any 2005. En l'actualitat sotmet cada any un 18% dels recursos municipals a la votació dels veïns, principalment en els àmbits dels serveis personals, el medi ambient, els serveis urbans i la promoció econòmica (el 82% restant està compromès amb grans inversions decidides amb participació al principi del mandat). El mètode de votació pondera l'expressió de les preferències dels ciutadans amb el valor afegit de les propostes, la coherència amb la planificació estratègica i les necessitats bàsiques. **[+]**

Pla de projecció exterior de Granollers

L'Ajuntament de Granollers, en col·laboració amb la Diputació de Barcelona, desenvolupa aquesta iniciativa de posicionament exterior que pretén alinear la política de projecció internacional amb l'estratègia global de la ciutat. El pla ha d'articular actuacions en sintonia amb Europa 2020, situant Granollers com a ciutat mitjana vinculada a l'àrea de Barcelona i amb una economia innovadora. Els principals elements sectorials identificats són: cultura de la pau; esport; comerç, empresa i turisme; ciutat educadora i intel·ligent; iniciatives culturals; i salut i atenció a les persones. Tanmateix, aborda elements transversals rellevants com són el Circuit de Barcelona-Catalunya; els municipis de la C-17; els projectes europeus; i la cooperació internacional i les xarxes transnacionals. **[+]**

EL PRIMER ANY DEL PROJECTE REEMPRESA A GRANOLLERS

Núria Baella, *responsable del Servei d'Empresa i Emprenedoria de Granollers Mercat*
Jordi Táboas, *director de Granollers Mercat*

El Centre Local de Serveis a les Empreses de Granollers ha estat un dels serveis municipals inclosos en el primer grup d'ajuntaments que han implantat el projecte Reempresa a la província de Barcelona l'any 2013. El servei de reempresa consisteix en posar en contacte als empresaris que volen vendre el seu negoci amb les persones emprenedores que volen comprar-lo, i en acompanyar-los durant el procés de venda de l'empresa. El projecte Reempresa proporciona als ajuntaments les eines necessàries per implantar aquest model de servei: una web per a la intermediació entre l'oferta dels empresaris cedents i la demanda de les persones reemprenedores (www.reempresa.org), una guia metodològica del procés de compra-venda, la formació inicial per als tècnics locals, un servei de consultes en línia, l'assistència tècnica per part de les entitats promotores i, per últim, el seguiment i avaluació final anual.

L'indicador d'utilitat del servei de Reempresa és el nombre d'operacions de compra-venda finalitzades amb èxit en el marc del procés d'acompanyament i d'intermediació previst en el projecte, que és un procés de negociació privat i transparent. Abans d'iniciar-se una operació de compra-venda, però, han d'estar donades d'alta a la web moltes empreses en venda i molts emprenedores interessats en comprar, i quants més millor. Com tots els serveis nous, el servei Reempresa requereix de molta difusió local i nacional per a la seva consolidació.

En el cas de Granollers, hem tingut al final del primer any 31 empreses cedents ateses i donades d'alta, 34 persones reemprenedores ateses, 24 operacions de compra-venda iniciades i 6 transmissions d'empresa finalitzades amb èxit.

El 30% dels projectes cedents tenen domicili social o d'activitat a Granollers, la resta pertanyen a municipis de la comarca. Els sectors d'activitat més oferts han estat l'industrial i el comercial, i els motius principals per cedir l'empresa han estat per jubilació, per manca de temps o per canvi de professió dels seus promotors. El 67% dels projectes cedents ho fan per un preu de cessió no superior a 100.000€, tot i tenir projectes amb un preu de venda igual o superior a 500.000€. Si ens centrem en la forma jurídica, la meitat de les empreses operen sota el règim jurídic d'empresari individual o autònom, la resta son societat mercantils.

El perfil de les persones reemprenedores ateses és el de persona física, en actiu, entre 40 i 50 anys, amb una capacitat d'inversió no superior als 100.000€ i que té interès en reemprendre en el sector d'activitat del comerç o dels serveis.

Aquests resultats han estat considerats per part de les organitzacions impulsores un exemple de bona implantació del programa, i han estat fruit de la implicació i la dedicació dels tècnics locals.

Exemple d'una Reempresa d'èxit

Activitat:	Autoservei 24h (2 locals)
Sector:	Comerç
Preu de venda:	35.000€
Motiu de la venda:	Manca de temps
Nombre de processos de «Matching» iniciats (reemprenadors interessats):	6 (5 van acabar fallits, i 1 d'ells Reempresa d'èxit)

Balanç i perspectives

Cal reconèixer que ha estat un encert impulsar a Catalunya un model de servei que ja funciona amb èxit en altres països europeus, un servei que fins ara no estava en el catàleg de serveis dels centres locals i que es farà imprescindible ben aviat, perquè reforça el concepte de centre de serveis integrats o avançats a les empreses, perquè és d'interès per a les empreses i per a la promoció econòmica local, i perquè complementa adequadament el servei de creació i consolidació d'empreses. Cal reconèixer, doncs, l'encert de la patronal Cecot i a la Cppac (Fundació Privada per a la Promoció de l'Autoocupació de Catalunya), com a organitzacions privades impulsores del projecte, i l'encert de la Diputació de Barcelona per col·laborar finançament en el procés d'implantació gradual en els centres locals de la província.

Passat un any des de la posada en marxa de Reempresa a Granollers els reptes a assolir són consolidar-lo com a servei estable al CLSE de Granollers, millorar els protocols, reduir el temps de dedicació per operació i el sistema públic de finançament.

RECULL ESTADÍSTIC. VALLÈS ORIENTAL

	Vallès Oriental		Província		Variació 2012-2013		Pes Vallès Orien./ Província	
	2012	2013	2012	2013	Vallès Orien.	Província	2012	2013
ENTORN								
Nombre de municipis		43		311				13,8%
Superfície total (km²)		851,0		7726,5				11,0%
Superfície mitjana municipal (km²)		19,8		24,8				nc

DEMOGRAFIA

Població Total	402.632	402.989	5.552.050	5.540.925	0,1%	-0,2%	7,3%	7,3%
Densitat (hab/km²)	473	474	719	717	0,1%	-0,2%	nc	nc
Homes	202.016	201.716	2.722.394	2.711.403	-0,1%	-0,4%	7,4%	7,4%
Dones	200.616	201.273	2.829.656	2.829.522	0,3%	0,0%	7,1%	7,1%
Població de menys de 16 anys	75.225	75.590	908.243	912.434	0,5%	0,5%	8,3%	8,3%
Població potencialment activa (16-64)	270.785	269.000	3.691.461	3.659.668	-0,7%	-0,9%	7,3%	7,4%
Població de 65 anys i més	56.622	58.399	952.346	968.823	3,1%	1,7%	5,9%	6,0%
Població ETCA¹	389.651	392.465	5.468.249	5.494.415	0,7%	0,5%	7,1%	7,1%
Pob. resident a l'estranger	3.236	3.871	144.537	158.150	19,6%	9,4%	2,2%	2,4%
Índex de dependència global	48,7	49,8	50,4	51,4	2,3%	2,0%	nc	nc
Índex d'envelliment	75,3	77,3	104,9	106,2	2,6%	1,3%	nc	nc
Nacionalitat espanyola	359.408	361.422	4.759.979	4.768.935	0,6%	0,2%	7,6%	7,6%
Nacionalitat estrangera	43.224	41.567	792.071	771.990	-3,8%	-2,5%	5,5%	5,4%
Taxa d'estrangeria total	10,7%	10,3%	14,3%	13,9%	-0,4pp	-0,3pp	nc	nc
Taxa d'estrangeria extracomunitaria	8,9%	8,5%	11,2%	10,9%	-0,3pp	-0,4pp	nc	nc
Població de menys de 16 anys	8.311	8.043	133.316	130.670	-3,2%	-2,0%	6,2%	6,2%
Població potencialment activa (16-64)	34.187	32.791	641.643	623.424	-4,1%	-2,8%	5,3%	5,3%
Població de 65 anys i més	726	733	17.112	17.896	1,0%	4,6%	4,2%	4,1%
Àfrica	18.497	17.992	185.871	182.327	-2,7%	-1,9%	10,0%	9,9%
Amèrica	13.505	12.477	282.325	263.237	-7,6%	-6,8%	4,8%	4,7%
Àsia	2.049	2.186	119.543	119.523	6,7%	0,0%	1,7%	1,8%
Europa	9.157	8.894	203.737	206.271	-2,9%	1,2%	4,5%	4,3%
Unió Europea	7.528	7.243	169.417	170.709	-3,8%	0,8%	4,4%	4,2%
Resta del món	16	18	595	632	12,5%	6,2%	2,7%	2,8%
5 principals nacionalitats (comarca)	23.437	22.377	285.104	271.483	-4,5%	-4,8%	8,2%	8,2%
Marroc	11.156	10.961	141.636	138.815	-1,7%	-2,0%	7,9%	7,9%
Bolívia	3.554	3.379	42.692	40.413	-4,9%	-5,3%	8,3%	8,4%
Senegal	3.117	2.992	11.091	10.990	-4,0%	-0,9%	28,1%	27,2%
Romania	2.766	2.687	37.155	36.429	-2,9%	-2,0%	7,4%	7,4%
Equador	2.844	2.358	52.530	44.836	-17,1%	-14,6%	5,4%	5,3%

ACTIVITAT ECONÒMICA

Nombre d'empreses	11.369	11.329	171.657	171.362	-0,4%	-0,2%	6,6%	6,6%
Agricultura	89	79	693	701	-11,2%	1,2%	12,8%	11,3%
Indústria	2.046	2.033	18.535	18.210	-0,6%	-1,8%	11,0%	11,2%
Construcció	1.130	1.024	14.416	13.306	-9,4%	-7,7%	7,8%	7,7%
Serveis	8.104	8.193	138.013	139.145	1,1%	0,8%	5,9%	5,9%
Dimensió mitjana	8,10	8,00	10,2	10,2	-0,1	0,0	nc	nc
Agricultura	3,0	2,7	3,2	3,1	-0,3	-0,1	nc	nc
Indústria	16,5	15,9	16,0	15,9	-0,6	-0,1	nc	nc
Construcció	4,1	4,1	5,0	4,8	0,1	-0,2	nc	nc
Serveis	6,6	6,6	10,0	9,9	0,0	0,0	nc	nc
15 Principals sectors d'activitat	8.209	8.195	119.621	118.788	-0,2%	-0,7%	6,9%	6,9%
Comerç detall, exc. vehicles motor	1.619	1.658	27.398	27.435	2,4%	0,1%	5,9%	6,0%
Comerç engròs, exc. vehicles motor	1.106	1.107	14.453	14.505	0,1%	0,4%	7,7%	7,6%
Serveis de menjar i begudes	929	964	15.714	15.768	3,8%	0,3%	5,9%	6,1%
Activitats especialitzades construcció	696	642	8.374	7.780	-7,8%	-7,1%	8,3%	8,3%
Transport terrestre i per canonades	518	486	5.908	5.601	-6,2%	-5,2%	8,8%	8,7%
Productes metàl·lics, exc. maquinària	459	469	3.629	3.545	2,2%	-2,3%	12,6%	13,2%
Altres activitats de serveis personals	434	438	6.974	6.881	0,9%	-1,3%	6,2%	6,4%
Venda i reparació de vehicles motor	428	427	4.198	4.162	-0,2%	-0,9%	10,2%	10,3%
Construcció d'immobles	398	354	5.409	5.001	-11,1%	-7,5%	7,4%	7,1%
Activitats immobiliàries	323	343	6.606	6.843	6,2%	3,6%	4,9%	5,0%
Educació	304	317	4.978	5.131	4,3%	3,1%	6,1%	6,2%
Activitats jurídiques i de comptabilitat	306	294	6.247	6.320	-3,9%	1,2%	4,9%	4,7%
Adm. pública, Defensa i SS obligatòria	263	264	1.945	1.956	0,4%	0,6%	13,5%	13,5%
Serveis a edificis i de jardineria	212	221	2.876	2.886	4,2%	0,3%	7,4%	7,7%
Activitats sanitàries	214	211	4.912	4.974	-1,4%	1,3%	4,4%	4,2%

RECULL ESTADÍSTIC. VALLÈS ORIENTAL (continuació)

	Vallès Oriental		Província		Variació 2012-2013		Pes Vallès Orien./ Província	
	2012	2013	2012	2013	Vallès Orien.	Província	2012	2013
MERCAT DE TREBALL								
Ocupats	121.360	119.767	2.112.892	2.107.805	-1,3%	-0,2%	5,7%	5,7%
Assalariats	92.132	90.592	1.747.474	1.740.734	-1,7%	-0,4%	5,3%	5,2%
Autònoms	29.228	29.175	365.418	367.071	-0,2%	0,5%	8,0%	7,9%
15 Principals sectors d'activitat	78.251	78.661	1.267.553	1.263.484	0,5%	-0,3%	6,2%	6,2%
<i>Comerç detall, exc. vehicles motor</i>	11.701	11.976	232.364	233.548	2,4%	0,5%	5,0%	5,1%
<i>Comerç engròs, exc. vehicles motor</i>	10.755	10.824	148.423	146.492	0,6%	-1,3%	7,2%	7,4%
<i>Activitats especialitzades construcció</i>	6.407	6.162	76.637	71.497	-3,8%	-6,7%	8,4%	8,6%
<i>Serveis de menjar i begudes</i>	5.837	5.853	122.001	123.638	0,3%	1,3%	4,8%	4,7%
<i>Adm. pública, Defensa i SS obligatòria</i>	5.289	5.517	115.528	118.982	4,3%	3,0%	4,6%	4,6%
<i>Productes metàl·lics, exc. maquinària</i>	4.902	4.772	37.041	35.701	-2,7%	-3,6%	13,2%	13,4%
<i>Transport terrestre i per canonades</i>	4.924	4.580	71.736	69.470	-7,0%	-3,2%	6,9%	6,6%
<i>Educació</i>	4.119	4.390	115.064	117.493	6,6%	2,1%	3,6%	3,7%
<i>Activitats sanitàries</i>	4.027	4.353	129.136	129.066	8,1%	-0,1%	3,1%	3,4%
<i>Cautxú i plàstic</i>	4.327	4.163	17.230	16.941	-3,8%	-1,7%	25,1%	24,6%
<i>Indústries químiques</i>	3.688	3.988	23.141	23.572	8,1%	1,9%	15,9%	16,9%
<i>Venda i reparació de vehicles motor</i>	3.831	3.824	32.869	32.149	-0,2%	-2,2%	11,7%	11,9%
<i>Indústries de productes alimentaris</i>	3.114	2.949	35.236	34.923	-5,3%	-0,9%	8,8%	8,4%
<i>Altres activitats de serveis personals</i>	2.783	2.789	39.488	38.741	0,2%	-1,9%	7,0%	7,2%
<i>Serveis a edificis i de jardineria</i>	2.547	2.521	71.659	71.271	-1,0%	-0,5%	3,6%	3,5%
Agricultura	856	777	7.896	7.791	-9,2%	-1,3%	10,8%	10,0%
Indústria	36.976	35.492	329.386	322.253	-4,0%	-2,2%	11,2%	11,0%
Construcció	9.271	8.671	115.706	106.461	-6,5%	-8,0%	8,0%	8,1%
Serveis	74.257	74.827	1.659.904	1.671.300	0,8%	0,7%	4,5%	4,5%
Sectors clau	54.987	53.451	785.982	768.202	-2,8%	-2,3%	7,0%	7,0%
Sectors estratègics	9.639	9.609	353.585	360.001	-0,3%	1,8%	2,7%	2,7%
Sectors impulsors	27.081	26.493	488.823	490.650	-2,2%	0,4%	5,5%	5,4%
Sectors independents	29.653	30.214	484.502	488.952	1,9%	0,9%	6,1%	6,2%
Activitats d'alt contingut tecnològic²	13.146	13.131	175.556	177.211	-0,1%	0,9%	7,5%	7,4%
Ind. Tecnologia alta	3.203	3.155	23.655	23.565	-1,5%	-0,4%	13,5%	13,4%
Ind. Tecnologia mitjana-alta	9.368	9.344	89.718	89.505	-0,3%	-0,2%	10,4%	10,4%
Ind. Tecnologia mitjana-baixa	10.572	10.219	69.164	66.410	-3,3%	-4,0%	15,3%	15,4%
Ind. Tecnologia baixa	9.585	8.631	92.532	89.317	-10,0%	-3,5%	10,4%	9,7%
Serveis basats en el coneixement	20.193	20.501	617.384	624.715	1,5%	1,2%	3,3%	3,3%
Serveis de tecnologia alta-punta	575	632	62.183	64.141	9,9%	3,1%	0,9%	1,0%
Serveis no basats en el coneixement	32.788	32.657	697.519	695.474	-0,4%	-0,3%	4,7%	4,7%
Aturats registrats	37.844	36.743	481.112	463.474	-2,9%	-3,7%	7,9%	7,9%
Homes	18.828	17.930	244.045	231.757	-4,8%	-5,0%	7,7%	7,7%
Dones	19.016	18.813	237.067	231.717	-1,1%	-2,3%	8,0%	8,1%
Nacionals	31.343	30.891	390.882	382.433	-1,4%	-2,2%	8,0%	8,1%
Estrangers	6.501	5.852	90.230	81.041	-10,0%	-10,2%	7,2%	7,2%
Agricultura	497	517	4.703	4.862	4,0%	3,4%	10,6%	10,6%
Indústria	7.723	7.470	77.178	71.217	-3,3%	-7,7%	10,0%	10,5%
Construcció	4.787	4.183	68.833	60.377	-12,6%	-12,3%	7,0%	6,9%
Serveis	23.008	22.641	307.841	303.966	-1,6%	-1,3%	7,5%	7,4%
Sense ocupació anterior	1.829	1.932	22.557	23.052	5,6%	2,2%	8,1%	8,4%
Població activa local estimada	214.258	213.117	2.911.233	2.892.231	-0,5%	-0,7%	7,4%	7,3%
Taxa d'atur registrat estimada	17,7%	17,2%	16,5%	16,0%	-0,4pp	-0,5pp	nc	nc
Homes	16,2%	15,6%	15,7%	15,0%	-0,6pp	-0,6pp	nc	nc
Dones	19,4%	19,2%	17,5%	17,2%	-0,2pp	-0,4pp	nc	nc
Nombre de contractes total	96.481	99.076	1.603.630	1.619.436	2,7%	1,0%	6,0%	6,1%
Beneficiaris de prestacions	24.315	22.056	307.090	283.795	-9,3%	-7,6%	7,9%	7,8%
Taxa Cobertura Prestacions	67,5%	63,4%	67,0%	64,4%	-4,2pp	-2,5pp	nc	nc
BENESTAR I QUALITAT DE VIDA								
Renda Bruta per càpita ¹	12.976	13.096	15.301	15.577	0,9%	1,8%	nc	nc
% Recollida selectiva de residus municipals ¹	38,1%	38,6%	36,8%	37,5%	0,6pp	0,7pp	nc	nc
Llits hospitalaris per 1.000 hab.	2,2	2,6	4,9	4,9	18,7%	0,0%	nc	nc
Places en residències per a gent gran*1000 hab>75 ¹	101,6	98,0	85,7	84,3	-3,5%	-1,6%	nc	nc
Nombre de piscines cobertes*10.000 hab.	1,1	1,1	0,9	0,9	-0,1%	1,6%	nc	nc
FINANCES PÚBLIQUES³								
Ingressos. Classificació econòmica	439.897	432.793	6.143.124	5.936.266	-1,6%	-3,4%	7,2%	7,3%
Despeses. Classificació econòmica	438.557	432.444	6.079.298	5.899.557	-1,4%	-3,0%	7,2%	7,3%
Deute viu	250.481	246.332	3.616.472	3.592.929	-1,7%	-0,7%	6,9%	6,9%

1. Dades dels anys 2011 i 2012. 2. Es consideren d'alt contingut tecnològic les activitats industrials de tecnologia alta i mitjana-alta i els serveis de tecnologia alta-punta. 3. Xifres en milers d'euros. nc: no calculable.
pp: punts percentuals. Per ampliar dades consulteu el programa Hermes <http://www.diba.cat/hermes>. Vegeu l'apartat de Metodologia, al final del l'anàlisi de totes les comarques, per la definició dels indicadors.

Metodologia

Població: Xifra oficial de població a 1 de gener de cada any en base al Padró d'habitants municipal aprovat anualment pel govern de l'Estat. A l'informe es pren com a referència la darrera dada disponible a nivell municipal, 1 de gener de 2013.

Font: Programa Hermes (<http://www.diba.cat/hermes>) en base a dades d'Idescat (Institut d'Estadística de Catalunya) i INE (Instituto Nacional de Estadística).

Població ETCA: La població ETCA o població equivalent a temps complet anual es defineix com la població present al municipi mesurada en mitjana anual de persones per dia. Equival a la suma de la població resident i les entrades de població no resident al municipi menys les sortides de població resident al municipi.

Font: Programa Hermes en base a dades d'Idescat.

Població resident a l'estranger: El Padró d'habitants residents a l'estranger (PERE) és el registre administratiu on consten les persones que viuen habitualment a l'estranger, que tenen la nacionalitat espanyola, sigui o no aquesta l'única nacionalitat, i l'últim municipi al qual estan inscrites és qualsevol dels que hi ha a Catalunya. Les persones inscrites en aquest padró es consideren veïnes del municipi espanyol que figura a les dades de la seva inscripció únicament a l'efecte de l'exercici del dret de sufragi, i no constitueix, en cap cas, població del municipi. La data de referència és a 1 de gener de cada any. Es constitueix amb les dades existents en el Registre de Matrícula de cada oficina consular o secció consular de les missions diplomàtiques.

Font: Programa Hermes en base a dades d'Idescat.

Densitat de població: Relació entre la població i la superfície de la comarca.

Índex de dependència global: Relació entre els individus en edat no activa (de 0 a 15 anys i de 65 anys i més) respecte a la població potencialment activa (de 16 a 64 anys).

Índex d'envelliment: Relació entre la població de 65 anys i més i la població de 0 a 15 anys.

Taxa d'estrangeria total: Relació entre la població de nacionalitat estrangera respecte el total de la població.

Taxa d'estrangeria extracomunitària: Relació entre la població de nacionalitat estrangera no comunitària respecte el total de la població.

Empreses (RGSS): Nombre de comptes de cotització donats d'alta al règim general de la Seguretat Social i al règim especial de la mineria i el carbó a 31 de desembre de cada any. Les empreses han de declarar com a mínim un compte de cotització per província: poden declarar-ne un per cada establiment o bé computar tots els seus treballadors en un sol compte de cotització per província. És una aproximació a la xifra real d'empreses, ja que hi poden haver empreses establertes en un municipi que cotitzen en altres comarques, i a la inversa, empreses que tenen la seva activitat en varies comarques de la província i adscriuen totes les empreses en un únic compte de cotització d'un municipi concret.

Malgrat això, la informació sobre els comptes de cotització, i sobre els afiliats que depenen d'aquests comptes, permet de forma força ajustada aproximar el volum d'empreses i llocs de treball localitzats en un territori.

Font: Programa Hermes en base a dades del Departament d'Empresa i Ocupació.

Empreses (SABI): La base de dades SABI (*Sistema d'Anàlisi de Balanços Ibèrics*) recull la informació que les societats mercantils dipositen al Registre Mercantil. La selecció s'ha realitzat el mes d'abril del 2013 sobre les societats actives de cadascuna de les comarques de Barcelona que han dipositat els

comptes corresponents al 2012. Les empreses líders en facturació s'han triat a partir de l'import net de la xifra de negoci, que és el que obté l'empresa com a conseqüència de la realització de la seva activitat ordinària.

Font: SABI (Sistema de Anàlisis de Balances Ibérico)

Ocupats: Nombre de treballadors assalariats afiliats al règim general de la Seguretat Social (i a l'especial de la mineria i el carbó), més els afiliats al règim especial de treballadors autònoms, amb data de 31 de desembre de cada any. Respecte als treballadors assalariats conté les mateixes especificacions descrites a la definició d'empreses, amb la característica afegida a l'anàlisi del fet que els treballadors poden residir en un municipi diferent de la ubicació de l'empresa. Respecte als treballadors autònoms, la seva característica principal és el treball en activitats territorialment itinerants que en molts casos es donen en els ocupats adscrits en aquest règim.

Ocupats segons nivell tecnològic de l'activitat. El pes de l'economia del coneixement s'obté seguint la metodologia de l'OCDE amb les corresponents adaptacions realitzades per Eurostat per a l'àmbit europeu, metodologia àmpliament utilitzada en estudis d'aquest tipus i també adoptada pel Departament d'Empresa i Ocupació de la Generalitat de Catalunya.

Així, es classifiquen els llocs de treball assalariat segons el contingut tecnològic de l'activitat. La classificació es compon de cinc grups en les activitats industrials i dos grups en les activitats de serveis. Es consideren d'alt contingut tecnològic les activitats industrials de tecnologia alta i mitjana-alta i els serveis de tecnologia alta-punta.

- Indústries de tecnologia alta: productes farmacèutics i productes informàtics i electrònics.
- Indústries de tecnologia mitjana-alta: subsectors de les indústries químiques, els materials i equips elèctrics, la maquinària i equips mecànics, la reparació i instal·lació de maquinària, els vehicles de motor i els altres materials de transport.
- Indústries de tecnologia mitjana-baixa: coqueries i refinació de petroli, cautxú i plàstic, productes minerals no metàl·lics, metal·lúrgia i fabricació de productes metàl·lics.
- Indústries de tecnologia baixa: productes alimentaris, begudes, tabac, tèxtils, confecció de peces de vestir, cuir i calçat, fusta i suro, paper, arts gràfiques i suports enregistrats, mobles, tractament de residus i altres indústries manufactureres diverses.
- Resta d'indústries: les no considerades anteriorment.
- Serveis basats en el coneixement: activitats postals i de correus, edició, telecomunicacions, serveis de tecnologies de la informació, serveis d'informació, mediació financera, assegurances, activitats auxiliars de la mediació financera, activitats jurídiques i de comptabilitat, activitats de les seues centrals i la consultoria empresarial, serveis tècnics d'arquitectura i enginyeria, recerca i desenvolupament, publicitat i estudis de mercat, altres activitats professionals i tècniques, veterinària, lloguer, les relacionades amb l'ocupació, seguretat i investigació, serveis a edificis i de jardineria, activitats administratives d'oficina, educació, activitats sanitàries, serveis socials amb i sense allotjament.
- Serveis de tecnologia alta-punta (subgrup dins dels serveis basats en el coneixement): activitats postals i de correus, telecomunicacions, serveis de tecnologies de la informació, serveis d'informació i recerca i desenvolupament.
- Resta de serveis: les no considerades anteriorment.

Ocupats segons relacions intersectorials. Distribució de l'ocupació assalariada segons les relacions intersectorials de l'estructura productiva, basada en les taules input-output (TIOC), que permeten conèixer les relacions comercials que es produeixen entre els diversos sectors d'activitat de l'economia.

La intensitat de les relacions intersectorials permet classificar els sectors d'activitat econòmica en funció de l'impacte que tenen sobre la resta de sectors econòmics. Així, es poden definir quatre tipus de sectors econòmics:

- Sectors clau: elevat impacte arrossegador o de dispersió sobre altres sectors i un elevat impacte de ser arrossegats o d'absorció per altres sectors. En aquesta tipologia es troben la indústria alimentària, metal·lúrgia, construcció, i comerç, entre d'altres.
- Sectors impulsors: elevat poder arrossegador però la seva capacitat d'absorció o de ser arrossegats és menor, i són representats principalment pel sector agrícola, tèxtil, i manufactures diverses entre d'altres.
- Sectors estratègics: elevada capacitat d'absorció per altres sectors però no tenen capacitat d'arrossegament, i el componen els sectors de la intermediació financera, immobiliàries i serveis empresarials.
- Sectors independents: escassa capacitat d'absorció i d'arrossegament. Estan representats principalment pels sectors de la pesca, química, administració pública i transport..

Per a més informació podeu veure: «L'Economia catalana el 1987 i el 2001: un anàlisi a partir de les taules input-output» G. Garcia i M. Parellada. Nota d'Economia nº 87, Departament de Economia i Innovació.

Font: Programa Hermes en base a dades del Departament d'Empresa i Ocupació.

Atur registrat: Demandes d'ocupació pendents de cobrir l'últim dia de cada mes (a l'informe consten les del mes de desembre) a les oficines del Servei d'Ocupació de Catalunya. Les demandes d'ocupació són sol·licituds de llocs de treball fetes per persones treballadores, registrades a les oficines del Servei d'Ocupació de Catalunya, que estan actives l'últim dia laborable de cada mes. L'atur registrat es correspon amb les demandes d'ocupació pendents de cobrir que compleixen els criteris estadístics per mesurar l'atur registrat establerts en l'Ordre ministerial d'11 de març de 1985 (BOE de 14 de març de 1985). Estadísticament es registra l'aturat en el seu municipi de residència.

Font: Programa Hermes en base a dades del Departament d'Empresa i Ocupació.

Població activa local estimada: Estimació de la població activa a partir de la població potencialment activa del padró per edats i sexe de cada any ponderades amb la mitjana anual de les taxes d'activitat per edats i sexe de l'Enquesta de Població Activa (EPA) de la província de Barcelona, realitzada per l'Àrea de Desenvolupament Econòmic de la Diputació de Barcelona conjuntament amb la XODEL (Xarxa d'Observatori de Desenvolupament Econòmic Local) de la província de Barcelona. Les taxes d'activitat per edat i sexe de l'EPA es multipliquen pel padró per edat i sexe i s'obté la població activa local estimada de cada municipi de la província.

Font: Elaboració pròpia en base a dades del Departament d'Empresa i Ocupació i INE.

Taxa d'atur registrat estimada: Relació entre els aturats registrats a les oficines d'ocupació (SOC) i la població activa local estimada.

Font: Elaboració pròpia en base a dades del Departament d'Empresa i Ocupació i INE.

Beneficiaris de prestacions per desocupació: Les dades de Beneficiaris de prestacions per desocupació s'obtenen a partir de l'explotació estadística del fitxer del Servicio Público de Empleo Estatal (SEPE) dels registres administratius de persones beneficiàries d'aquest tipus de prestacions de Barcelona. Es divideixen en tres tipus de prestacions:

- La prestació contributiva (també anomenada prestació d'atur) és aquella a la que poden accedir les persones que han realitzat una cotització prèvia a la Seguretat Social per a tal contingència, sempre i quan es reuneixin tots els requisits.
- La prestació de nivell assistencial (també anomenada subsidi d'atur) es pot percebre per diferents motius: haver esgotat la prestació contributiva; no haver cobert el període mínim de cotització per accedir a la prestació contributiva; ésser emigrant retornat; haver estat excarcerat; etc.

- La renda activa d'inserció és una renda econòmica orientada a determinats col·lectius i vinculada a la realització d'accions en matèria de polítiques actives d'ocupació.

Font: Programa Hermes en base a dades del Observatorio de las Ocupaciones SEPE Barcelona.

Taxa de Cobertura de Prestacions: Proporció de persones perceptores de prestacions de desocupació en relació amb el total de persones aturades registrades a les oficines públiques d'ocupació menys el col·lectiu de sense ocupació anterior (SOA). Es tractaria d'una proporció «bruta» ja que alguns col·lectius no inclosos en l'atur registrat poden tenir dret a prestacions.

Contractes: Sumatori anual del nombre de contractes registrats –no de persones contractades– a les Oficines de Treball de la Generalitat de Catalunya. Els contractes es comptabilitzen en el territori on esta localitzat el lloc de treball i no on resideix la persona contractada.

Font: Programa Hermes en base a dades del Departament d'Empresa i Ocupació.

Renda Bruta: Macromagnitud que mesura els ingressos que disposen els residents d'un territori per destinar-los al consum o a l'estalvi. Aquesta renda no solament depèn dels ingressos de les famílies directament vinculades a la retribució per la seva aportació a l'activitat productiva (remuneració d'assalariats i excedent brut d'explotació), sinó que també és influïda per l'activitat de l'Administració pública mitjançant els impostos i les prestacions socials. Es calcula com a saldo del compte de renda de les famílies, és a dir, és la diferència entre el conjunt dels seus recursos i usos. El caràcter que té és el de renda bruta, atès que no es dedueix cap consum del capital fix:

L'estimació per a tots els municipis de la província ha estat a càrrec de la Diputació de Barcelona en base als estudis « Estimació de l'indicador de Renda Familiar Disponible de les comarques i els municipis de Catalunya 2002 » Generalitat de Catalunya, Departament d'Economia i Finances, Direcció General de Programació Econòmica. I també en «Anuari Econòmic Comarcal. Estimació del PIB comarcal (any en curs)» de CatalunyaCaixa. Del primer estudi s'utilitzen els índexs dels municipis (on Catalunya=100) del resultat de l'estimació de la renda familiar disponible per càpita per municipis corresponent a l'any 2002. Per efectuar l'estimació dels anys posteriors, s'apliquen les taxes de creixement del VAB real per comarques de l'anuari de CatalunyaCaixa per calcular la renda comarcal de l'any corresponent. Finalment, per estimar la renda municipal s'apliquen els índexs de l'any 2002, i el resultat es pondera pel creixement de la població de cada municipi.

Font: Programa Hermes en base a dades de Diputació de Barcelona (Servei de Programació, Secció de suport a l'activitat econòmica financera municipal).

Finances Públiques: Estadística de pressupostos de les corporacions locals publicada pel Ministeri d'Hisenda i Administracions públiques que, en aquest cas, es refereix als pressupostos inicials dels anys 2012 i 2013 dels municipis de la província. Els totals comarcals fan referència a la suma dels pressupostos municipals i no inclouen, per exemple, els pressupostos dels consells comarcals.

Les despeses inclouen, amb l'especificació pertinent, els crèdits necessaris per atendre al compliment de les obligacions. Dintre d'aquest grup s'ha fet esment de les inversions, desglossades a l'informe, que corresponen als capítols 6 i 7 de la classificació econòmica de les despeses.

Els ingressos fan referència a les estimacions dels diversos recursos econòmics a liquidar durant l'exercici. Els ingressos corrents inclouen del capítol 1 al 5 de la classificació econòmica.

El deute viu engloba les operacions de risc en crèdits financers, valors de renda fixa i préstecs o crèdits transferits a tercers. No inclou el deute comercial de les entitats locals, és a dir, la que mantenen amb els seus proveïdors.

Font: Programa Hermes en base a dades de la web del Ministeri d'Hisenda i Administracions Públiques

Turisme: Estadístiques de la planta d'allotjament turístic a la província de Barcelona (hotels, càmpings i establiments de turisme rural) expressades en places (capacitat), així com del nombre de viatgers (turistes allotjats en aquests establiments) i pernотacions (nits d'estada en els allotjaments). Aquest apartat també contempla l'ocupació turística (percentatge de places ocupades en els allotjaments oberts o disponibles).

Font: Idescat.

Els sistemes d'innovació comarcals a la província de Barcelona

Elaboració d'un índex sintètic a nivell comarcal Conceptualització, disseny i resultats pel període 2009-2012

David Moreno i Lobera
Activa Prospect (Research & Solutions)

1. Presentació

El procés d'integració europea i la globalització ha permès l'entrada al mercat de béns i serveis mundial a països en via de desenvolupament que basen la seva estratègia de competitivitat en els costos laborals i l'ús del factor treball. En aquest context, els països desenvolupats no poden competir en base a aquest mateix factor i han de cercar estratègies alternatives que els permetin assolir un nínxol de mercat que encaixi amb els costos de la vida i les condicions de treball dels seus entorns productius. Aquestes estratègies se centren en la millora del procés, la millora del producte, la millora de les funcions i la millora intersectorial i es deriven d'una aproximació feta a la cadena de valor del procés productiu, en el que les activitats amb costos laborals més baixos són les més susceptibles de ser deslocalitzades en el futur. Contràriament, aquelles activitats que són fruit de l'aplicació de nous coneixements i de la creativitat són les que defineixen les bases del seu creixement.

JUSTIFICACIÓ DE L'ESTUDI

Aporta una anàlisi teòrica i amplia el coneixement sobre el funcionament de les teories sobre innovació.

Com a font d'informació per a les polítiques públiques: la posició dels territoris en el context d'altres ajuda a identificar els punts forts i febles, ajuda a veure les oportunitats i analitzar l'efectivitat de les polítiques adoptades.

Per definir les estratègies empresarials: els directius/ves d'empreses utilitzen els estudis per entendre millor el grau de desenvolupament dels territoris en un context de competència internacional pels recursos i l'atracció d'activitat econòmica. Els permet entendre millor els contextos geogràfics en què les empreses poden desenvolupar les seves activitats d'innovació.

Tanmateix, la globalització de l'economia mundial no és l'únic desencadenant d'aquest procés de cerca de noves vies per l'augment de la competitivitat. Es deriva també de la crisi econòmica actual, que ha estat fruit d'un model de desenvolupament centrat en el crèdit i el consum i del qual s'han de trobar noves fórmules de creixement més sostenibles socialment i econòmica. Tanmateix, a banda dels desafiaments econòmics, la societat actual també es troba amb la necessitat d'afrontar diversos problemes socials i medi ambientals, com són el canvi climàtic, l'envelliment de la població, l'accés a noves fonts d'energia, l'accés a l'aigua potable i la gestió dels recursos naturals, molts dels quals requereixen que es prenguin mesures a nivell mundial i un esforç coordinat entre les nacions. Finalment, un altre factor que influeix en la cerca de noves solucions és la voluntat de progrés de les societats més avançades: la millora de les condicions de treball, de l'educació, de l'enfortiment de la societat civil, són un clar exemple.

Davant aquests reptes, la innovació ha esdevingut l'emblema en els països més desenvolupats i en la panacea per a resoldre'ls, així com una forma de garantir el progrés (creació de riquesa i benestar social), ja que la seva concepció se centra en proporcionar noves solucions.

En el cas concret de Catalunya, la innovació ha esdevingut l'element clau que ha d'impulsar el creixement i l'ocupació. Constitueix, cada cop més, l'eix central de l'estratègia de competitivitat que ha de situar el mercat de productes i serveis catalans en el context de les economies més avançades amb l'objectiu d'assolir els nivells de benestar d'aquestes. D'altra banda, la crisi econòmica actual i els problemes socials urgents que se'n deriven, exerceixen una creixent pressió política i subratllen el paper de la innovació com a factor clau per tal d'aportar solucions als problemes latents, solucions que s'han de plantejar tant des de l'àmbit empresarial com des del públic, en la prestació de serveis.

Aquesta tasca, però, no és senzilla, ja que la innovació abasta un ampli espectre de polítiques públiques: d'educació, de formació professional, de ciència i tecnologia, d'infraestructures tecnològiques i de telecomunicacions, d'emprenedoria, de cooperació empresarial, etc. Així, requereix d'un plantejament transversal per tal d'obtenir els resultats i l'impacte esperats.

Per tal de guiar i fer un seguiment d'aquestes polítiques i identificar aquells elements clau que poden ser impulsors de la innovació, l'Oficina Tècnica d'Estratègies per al Desenvolupament Econòmic de la Diputació de Barcelona ha impulsat la publicació i difusió d'un estudi sobre els sistemes d'innovació comarcals¹, del què aquest n'és un monogràfic, aprofitant el model d'anàlisi desenvolupat per l'agència InnoBaix –Agència d'Innovació i Coneixement del Baix Llobregat– i fent-lo extensiu a totes les comarques de la província. El model analitza i compara, d'una banda, les condicions que ofereix l'entorn que estimulen la capacitat d'innovació de les empreses i de la resta d'institucions que hi operen (economies externes) i, de l'altra, analitza els resultats del sistema d'innovació comarcal (mesurats en termes de producció de béns i serveis d'alt valor afegit, de generació d'innovacions i de coneixement científic, entre d'altres).

Cal assenyalar que el model plantejat, però, és una visió reduïda i alhora quantitativa del que és un entorn innovador, ja que hi ha forces intangibles i factors d'èxit que són els que realment cohesionen els sistemes d'innovació locals. Aquests sovint estan relacionats amb la motivació de les persones i institucions clau, l'alineació amb una visió compartida i el fet que s'involucrin en el lideratge de projectes transformadors que permetin treballar en xarxa com un veritable sistema d'innovació. En els contextos on es creen condicions favorables a la innovació, les empreses i institucions estan més incentivades per assumir riscos i es potencia, s'atrau i es reté el talent. Amb tot, aquestes aproximacions quantitatives i sistèmiques són, d'altra banda, necessàries, atès que ajuden a comprendre les realitats territorials, permeten fer un seguiment dels avenços i retrocessos en cadascuna de les dimensions analitzades i, en base a la comparació interterritorial, permeten diagnosticar els punts forts i febles del sistema i, en conseqüència, definir les estratègies i el model d'innovació de futur en base als elements diferenciadors.

El treball, eminentment quantitatiu, és abordat des de dues perspectives amb objectius clarament diferenciats. D'una banda, es du a terme el disseny d'un sistema d'indicadors que aproxima les diferents dimensions que conformen un sistema d'innovació, tant pel que fa a les condicions estructurals com al rendiment. D'altra banda, es dissenya un índex sintètic de posició relativa, que situa en termes comparatius les diferents comarques en relació al conjunt. L'objectiu del sistema d'indicadors és el de poder mesurar la capacitat d'innovació del territori i veure'n la seva evolució i el de l'índex és el de mesurar el grau d'innovació dels diferents territoris (en aquest cas comarques)

1. Vegeu l'estudi complet a <http://www.diba.cat/promoeco>.

i identificar les accions correctores en aquells àmbits que són clau i que comparativament s'obté un pitjor resultat.

Cal tenir present que l'indicador no deixa de ser un reflex d'una situació que cal analitzar en profunditat, cas per cas, per tal d'extreure'n les conclusions oportunes i que la posició en l'índex no deixa de ser un exercici economètric amb uns judicis de valor intrínsecs. Aquests, determinen que una comarca registra un entorn òptim per la innovació (en termes globals) si presenta millors condicions en la majoria de factors analitzats. És a dir, es dona un pes similar a tots ells. Aquesta apreciació, que d'entrada és correcta, no està renyida amb el fet que en una determinada comarca es planteja un entorn d'innovació centrat en aquells factors on se situa en una posició capdavantera (punts forts) i que poden ser diferents al model plantejat per una altra comarca.

EL TREBALL PRESENTA UN CONJUNT DE DADES INÈDITES EN EL CONTEXT COMARCAL

Sol·licituds de patents, models d'utilitat, dissenys i marques segons tipus de sol·licitant (empresa, institució pública o persona), societats constituïdes en sectors intensius en coneixement i tecnologia, alumnes matriculats a les universitats catalanes, oferta de títols universitaris, distàncies a les principals infraestructures científicotecnològiques, coneixement d'idiomes de la població, etc..

A banda de l'interès que desperta el disseny d'un instrument com el que es planteja, és d'assenyalar la importància que té el fet que molts dels indicadors que es publiquen veuen la llum per primer cop en el context territorial comarcal. Aquest fet és el resultat d'una important tasca de tractament de dades que fins al moment no s'havia dut a terme d'algunes de les fonts i també com a conseqüència de la progressiva disponibilitat de dades provinents dels registres de les administracions públiques, que són fruit de les millores en els sistemes d'informació i de la voluntat d'obrir a la població i a les institucions les informacions de les que disposen (*open data*).

Amb tot, esperem que el resum del treball que aquí es presenta ajudi a afavorir el debat, l'acció i la definició d'estratègies de millora en aquelles comarques interessades en analitzar els seus sistemes d'innovació.

En el segon capítol del present document, a mode introductori, es presenten les reflexions al voltant de la dimensió territorial i la definició conceptual dels sistemes d'innovació i una proposta de model d'anàlisi dels sistemes d'innovació comarcals en el cas català. El tercer apartat analitza els resultats obtinguts en l'índex, descriu la situació dels sistemes d'innovació de les comarques que obtenen millors resultats en l'índex i du a terme una anàlisi territorial del sistema català d'innovació, identificant unitats territorials amb característiques similars en el grau de desenvolupament dels sistemes d'innovació. El treball finalitza amb una visió de conjunt de la província i l'anàlisi del cas particular dels sistemes d'innovació de les onze comarques que en formen part.

2. Introducció i aproximació metodològica

2.1. Dimensió territorial de la innovació

En la formulació inicial del concepte, la innovació s'entenia com un procés que transcorria en un escenari caracteritzat per la presa de decisions individuals. En la dècada dels 80 alguns autors varen començar a formular nous conceptes que emfatitzaven la dimensió social del fenomen. El desenvolupament d'aquesta nova perspectiva va induir a certs teòrics a plantejar la innovació en el marc de la teoria dels sistemes. Durant els 90 es va desenvolupar el concepte de «sistemes d'innovació».

La utilització d'índex sintètics compostos per mesurar la capacitat tecnològica i d'innovació de les nacions ha estat força freqüent en els darrers anys. La Comissió Europea, les Nacions Unides, el Banc Mundial, el Fòrum Econòmic Mundial i altres instituts i centres de recerca han desenvolupat diverses eines i metodologies per tal de mesurar les tendències, els resultats i els determinants del comportament i de la capacitat innovadora dels països.

En els darrers anys aquest tipus d'experiències s'han anat traslladant a d'altres àmbits territorialment inferiors per diversos motius. En primer lloc, pel fet que la innovació està jugant un paper cada cop més important en el desenvolupament de les regions i aquestes estan esdevenint motors del desenvolupament econòmic. En segon lloc, pel fet que els contextos territorials nacionals no permeten visualitzar condicions per la innovació diferenciades que exigeixen estratègies específiques. En tercer lloc, degut a que el factor proximitat és molt rellevant quan es tracta de crear les condicions per tal que les empreses i institucions innovin i desenvolupin al màxim les seves capacitats. En base a aquesta realitat, la tendència en les polítiques d'innovació és que cada cop més es dissenyen i implementen des de l'àmbit regional o inclús local.

Tot i esdevenir l'àmbit regional el marc principal de referència de les polítiques industrials i d'innovació, en l'actualitat persisteix una situació d'absència d'informació i d'indicadors a aquest nivell territorial. Per tal d'omplir aquest buit, en els darrers cinc anys la Comissió Europea ha impulsat una sèrie d'actuacions per millorar la situació i avançar en la definició de les polítiques regionals. Els exponents més representatius d'aquest treball pel que fa les polítiques d'innovació i de competitivitat són el projecte *Regional Innovation Scoreboard* (del 2009) i el més recent *New Regional Competitiveness Index* (2010).

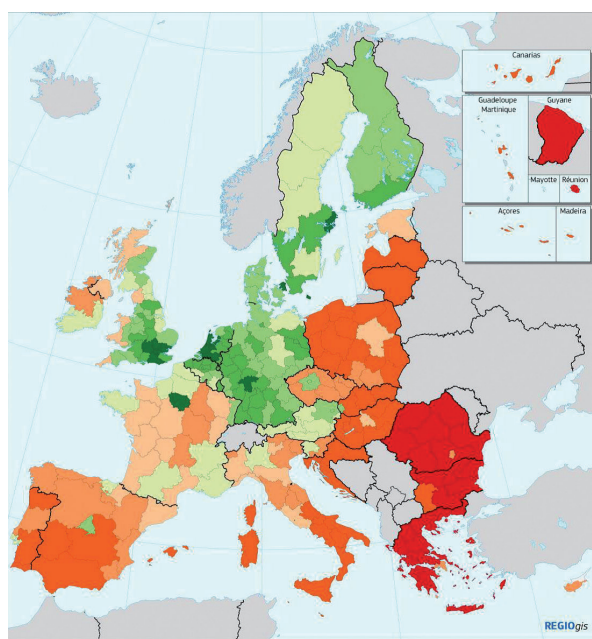
Les principals conclusions que es desprenen d'aquestes anàlisis regionals són, en primer lloc, la constatació d'una important diversitat en els comportaments regionals confirmant que l'àmbit territorial d'anàlisi inferior al nacional és l'encertat. En aquest sentit, Espanya se situa entre els països d'Europa amb majors diferències entre regions, amb comunitats autònomes innovadores com Catalunya, País Basc i Madrid (es troben a un nivell mig-alt) i d'altres poc innovadores com en el cas d'Extremadura (en un nivell baix). En segon lloc, es constata que la majoria de les regions més altament innovadores es troben en aquells països també classificats com a líders en innovació. Tot i aquesta generalització, hi ha regions, com Catalunya, que es troben en països moderadament innovadors però que són innovadores en major grau que el nacional. En alguns països les diferències entre la regió que és capital nacional i la resta són molt importants i s'assenyala que en aquests casos el model de competitivitat nacional afegeix molta pressió sobre la regió que és capital, mentre que tendeix a desapropiar els recursos d'altres regions. És el cas de França i d'alguns països de l'est (Romania, República Txeca i Eslovàquia). Aquest no és el cas espanyol, tot i que la Comunitat de Madrid lidera la competitivitat regional nacional. Segons l'estudi això és

degut a que les regions que tenen una ciutat gran, com és el cas de Catalunya amb Barcelona, mostren un millor comportament que les regions que no en tenen. La diferència entre França i Espanya s'explica pel fet que les diferències entre la Comunitat de Madrid i Catalunya són menors que en el cas de París i Lió, on són més accentuades. Altres regions europees similars a Catalunya en aquest sentit són les representades per les ciutats de Milà, Munic, Hamburg, Utrecht i Rotterdam.

A un nivell inferior, també s'observa com en regions territorialment extenses –com és el cas de Catalunya, Comunitat Valenciana o Andalusia– determinats territoris registren millors condicions que d'altres. Tot i que és difícil establir quines han de ser aquestes delimitacions territorials, ja que sovint superen les purament administratives, en aquest treball l'anàlisi es realitza a nivell comarcal. Probablement aquesta divisió territorial no s'ajusta del tot a la realitat de les comarques que formen part de la regió metropolitana de Barcelona, ja que per a moltes empreses el mercat tant de productes, serveis i de mà d'obra és metropolità, amb tot, s'ha considerat oportú l'anàlisi de l'entorn més immediat, atès que la proximitat és un valor important per la major part del teixit productiu.

Regional Competitiveness Index, 2013

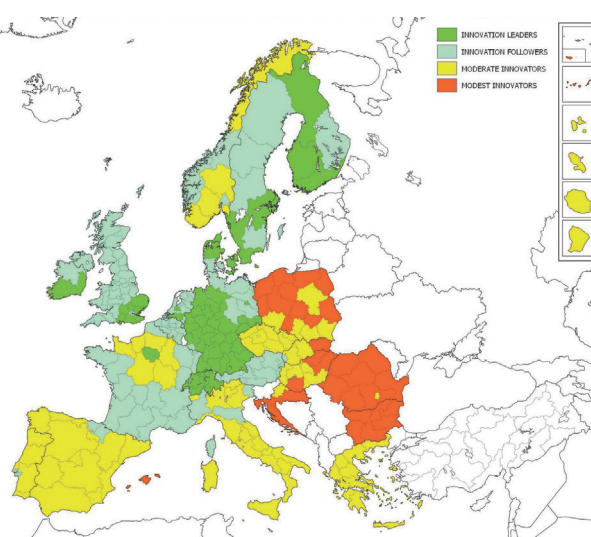
Mapa 1

Font: European Commission

Regional Innovation Scoreboard, 2014

Mapa 2

Font: European Commission

2.2. La mesura de la capacitat d'innovació dels territoris

Conceptualment els sistemes d'innovació s'estructuren en base a tres dimensions que pretenen captar l'entorn d'innovació dels territoris: els factors externs a l'empresa que determinen la capacitat d'innovar dels territoris (inputs), els factors interns a l'empresa i l'eficàcia i els resultats de la innovació (outputs).

LA IMPORTÀNCIA DE LES ECONOMIES EXTERNES EN L'EMPRESA CATALANA

En termes empresarials les avantatges que ofereix l'entorn territorial més immediat són els que s'anomenen «economies externes». Aquestes són fonts d'avantatges que no es generen dins l'empresa, com ara les economies internes, sinó a l'entorn territorial on l'empresa està localitzada. Són avantatges derivades de la dimensió dels mercats, de les capacitats dels actors que hi resideixen, de la diversitat d'activitats, de l'existència de béns públics com ara infraestructures, etc.

El paper de les economies externes és clau en la competitivitat i la capacitat d'innovació de les empreses catalanes, ja que la dimensió d'empresa –molt petita– condiciona en bona part la forma en què es genera innovació. Les economies externes han estat, des de l'inici del procés d'industrialització, a la base del model productiu industrial de Catalunya. En conseqüència, el model industrial i el territorial han anat des dels inicis íntimament relacionats. Aquest no és el cas d'altres regions europees amb una major presència d'empreses grans (com en el cas d'Alemanya) on aquestes presenten una menor dependència d'aquests factors externs com a conseqüència de la major capacitat de fer R+D i d'assumir els costos d'internacionalitzar la innovació.

Entre els inputs hi ha les condicions de l'entorn que estimulen la innovació, que estan formades per factors «soft», com el lideratge; el sistema de valors; el nivell de formació especialitzada; les relacions en xarxa entre els principals agents; l'existència de clústers que competeixen a l'entorn internacional; l'ambició empresarial; les estratègies competitives; l'exigència dels mercats; el suport públic; el suport financer; les estratègies competitives o els models organitzatius. I per factors «hard», com les infraestructures científicotecnològiques (centres tecnològics, parcs científics i tecnològics, incubadores, etc.), les xarxes de telecomunicacions, les instal·lacions universitàries, la contractació d'investigadors/es, etc. Sovint les actuacions públiques se centren en aquests factors, descuidant els factors «soft». Això explica les dificultats per convergir d'aquells territoris més pobres, tot i els fons de cohesió i de solidaritat interterritorials existents tant a nivell europeu com nacional, que intenten corregir aquesta situació mitjançant el finançament d'infraestructures.

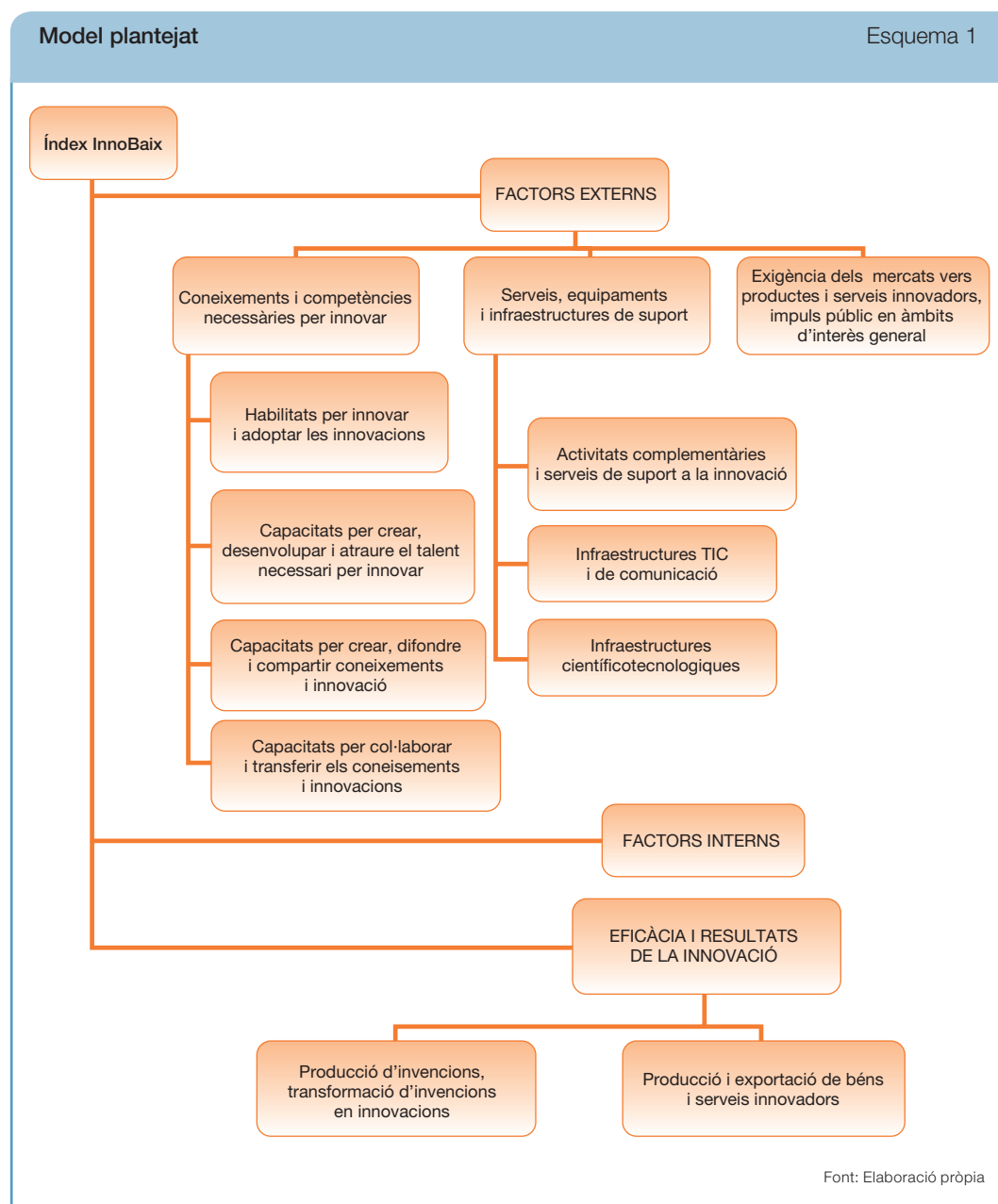
La capacitat de crear coneixement, la disponibilitat de serveis i infraestructures i l'exigència dels mercats, és a dir, els factors de l'entorn, són necessaris però no són suficients per dur la innovació a bon port, sinó que és precís que les empreses mostrin la capacitat d'incorporar-la a la producció, a l'obertura de nous mercats, a la introducció de nous serveis o la millora dels existents (tots ells factors interns). Així, el que converteix una invenció en innovació és la incorporació efectiva dels coneixements al sistema productiu. Per tant, els beneficis que una empresa o organització obté de les innovacions, té més a veure amb la seva capacitat de manipular els mercats o d'augmentar la seva productivitat, que en la capacitat tecnològica o d'invenció pura. De fet, els emprenedors, els comercials i els directius són agents d'especial rellevància en el processos d'innovació, ja que ajuden a convertir les idees en aplicacions pràctiques. En conseqüència, per tal de dur a bon terme el procés d'innovació calen tres ingredients: iniciativa, capacitat de conducció del procés i inversió.

Finalment, els resultats reflecteixen l'èxit del procés innovador, ja sigui perquè s'han introduït innovacions en el mercat o dins les organitzacions. Aquest èxit sovint es mesura a través dels «efectes econòmics» en termes d'ocupació, exportacions i vendes a causa de les activitats d'innovació però també pels resultats generats en l'àmbit de la protecció intel·lectual.

2.3. Model proposat i operativització de l'índex

La proposta s'inspira en els treballs realitzats en els darrers anys i pren com a referència els models plantejats per la Comissió Europea. Amb tot, el model resultant és una adaptació d'aquests i és un reflex de la disponibilitat existent de fonts d'informació a nivell comarcal, que en alguns aspectes amplia la informació existent a nivell europeu (és el cas del capítol d'infraestructures) i en d'altres mostra els buits d'informació a nivell comarcal (sobretot d'aquelles que són resultat d'enquestes amb representativitat regional o nacional).

En conjunt, el model inclou tres dimensions principals: a) factors externs a l'empresa, b) factors interns i c) resultats). Aquest model i les dimensions que el componen es resumeix en el següent esquema:

La posició final que ocupa una determinada comarca en l'índex és resultat de la ponderació mitjançant un sistema de pesos de les puntuacions obtingudes en cadascuna de les dimensions en que s'ha descompost el model. La puntuació final en l'índex s'obté en dues fases. En una primera s'obté la puntuació en cada subdimensió del model, a partir de la suma ponderada de les puntuacions obtingudes en cada indicador que en forma part i, en la segona, es realitza una darrera suma ponderada de les puntuacions obtingudes en les subdimensions.

El model contempla un total de 55 indicadors agrupats en 11 subdimensions i 3 grans àmbits d'anàlisi dels sistemes d'innovació: els factors externs, els interns i els resultats.

La justificació, descripció dels indicadors utilitzats en el model i l'operativització de l'índex sintètic es poden consultar en l'edició detallada del treball.

3. Resultats pel conjunt de comarques catalanes

El Barcelonès és, segons el model plantejat, la comarca catalana que presenta una millor situació per la innovació. La distància a la que la situa l'índex de la resta de comarques catalanes, indica que el Barcelonès presenta en bona part dels indicadors analitzats unes condicions força més avantatjoses que difícilment es reproduïxen en els sistemes d'innovació de la resta. De fet, entre la puntuació obtinguda pel Barcelonès (71,7) i la puntuació obtinguda per la segona comarca més ben posicionada, el Vallès Occidental (62,7), hi ha una diferència de 9 punts. La posició d'avantatge del Barcelonès respecte a la resta de comarques catalanes en bona part la determinen els factors externs, ja que presenta una situació lideratge absolut en les dimensions relacionades amb la concentració de recursos, infraestructures, serveis i capital humà. De fet, és en les economies externes o factors territorials on la comarca obté un major diferencial respecte a la següent comarca en la classificació: el Vallès Occidental (la diferència és de 15,4 punts).

En canvi, en els factors relacionats amb el comportament innovador (la capacitat d'emprendre i els resultats de la innovació), el Barcelonès, tot i que està entre el grup de comarques amb un millor comportament, no lidera la classificació. Els avantatges competitius del Barcelonès en relació al seu model d'innovació són en un ampli ventall d'aspectes: la qualificació dels recursos humans, el coneixement de llengües estrangeres de la població, el desenvolupament de serveis d'R+D, la demanda de treballadors/es qualificats del mercat de treball, la diversitat de l'oferta de títols universitaris i d'FP, la diversificació econòmica, l'elevat desenvolupament de serveis de suport a la innovació, el desplegament d'infraestructures TIC i científicotecnològiques, la presència d'empreses i institucions importants que conformen un entorn empresarial exigent que demanda productes i serveis innovadors.

El Vallès Occidental és la segona comarca que presenta un millor comportament global. També se situa en la segona posició en els factors externs i, per tant, és una de les comarques catalanes que presenta millors condicions (o economies externes) per la innovació. Tot i la bona situació de les condicions territorials, on la comarca excel·leix és en l'àmbit dels resultats de la innovació, àmbit en el que s'erigeix com la comarca més ben posicionada. També obté la segona posició en la dimensió que analitza la capacitat empresarial per a la innovació (factores interns a l'empresa). En conseqüència, en el sistema d'innovació del Vallès Occidental s'hi conjuguen els tres elements clau: les condicions per la innovació, l'emprenedoria i els resultats. L'oferta de formació universitària i de formació

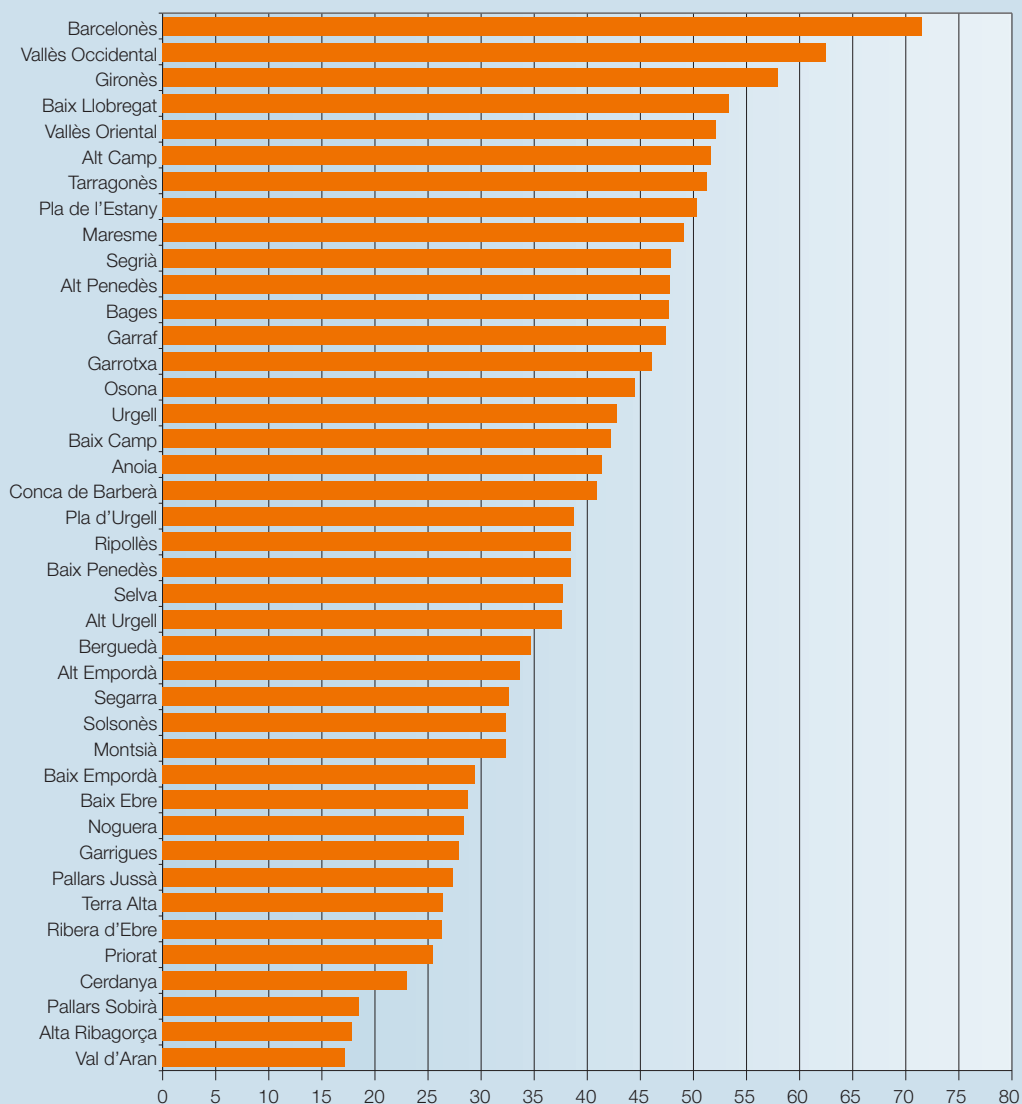
Índex InnoBaix 2009-2012

Taula 1

	Rànquing					Índex			
	2009	2010	2011	2012	Var. 2012-11	2009	2010	2011	2012
Barcelonès	1	1	1	1	–	74,0	69,5	71,1	71,7
Vallès Occidental	2	3	2	2	–	63,0	59,7	62,1	62,7
Gironès	3	2	3	3	–	61,4	60,7	58,4	58,1
Baix Llobregat	6	4	5	4	1	54,1	55,1	52,2	53,5
Vallès Oriental	4	5	4	5	–1	56,5	52,7	54,2	52,3
Alt Camp	12	15	6	6	–	47,1	44,2	50,5	51,8
Tarragonès	7	6	7	7	–	50,9	51,8	50,0	51,4
Pla de l'Estany	5	8	9	8	1	54,4	50,8	48,5	50,5
Maresme	8	10	8	9	–1	49,9	49,3	49,0	49,2
Segrià	9	7	11	10	1	48,4	51,6	46,4	48,0
Alt Penedès	11	9	10	11	–1	48,1	49,7	48,1	47,9
Bages	10	11	12	12	–	48,2	48,5	46,3	47,8
Garraf	14	12	13	13	–	45,6	47,7	46,0	47,5
Garrotxa	15	13	14	14	–	44,4	45,6	44,7	46,2
Osona	13	16	17	15	2	46,6	42,5	42,3	44,6
Urgell	19	21	18	16	2	39,9	38,8	42,2	42,9
Baix Camp	17	14	15	17	–2	42,4	45,5	43,3	42,3
Anoia	16	17	19	18	1	43,1	42,2	40,1	41,5
Conca de Barberà	20	19	16	19	–3	39,7	39,9	42,7	41,0
Pla d'Urgell	26	22	21	20	1	33,3	37,1	38,4	38,8
Ripollès	18	20	23	21	2	40,0	39,3	37,8	38,6
Baix Penedès	25	23	22	22	–	34,0	37,1	37,8	38,6
Selva	21	18	20	23	–3	38,5	40,4	39,2	37,8
Alt Urgell	23	25	24	24	–	36,0	34,7	36,1	37,7
Berguedà	22	26	25	25	–	36,6	34,5	35,3	34,8
Alt Empordà	27	24	26	26	–	33,1	35,0	33,0	33,7
Segarra	28	29	28	27	1	31,2	32,4	31,9	32,7
Solsonès	24	34	27	28	–1	34,1	28,8	32,6	32,4
Montsià	32	32	29	29	–	28,4	29,2	29,7	32,4
Baix Empordà	30	27	31	30	1	29,0	33,9	28,5	29,5
Baix Ebre	31	33	32	31	1	28,9	29,1	27,3	28,8
Noguera	35	31	34	32	2	24,6	29,5	26,4	28,4
Garrigues	29	28	30	33	–3	30,1	32,6	28,7	28,0
Pallars Jussà	34	30	35	34	1	25,2	30,9	25,0	27,4
Terra Alta	38	40	37	35	2	21,2	21,6	23,0	26,5
Ribera d'Ebre	33	35	33	36	–3	27,1	27,1	26,5	26,4
Priorat	36	37	36	37	–1	24,5	25,2	24,1	25,5
Cerdanya	37	41	38	38	–	22,0	19,0	20,1	23,1
Pallars Sobirà	39	36	39	39	–	20,9	26,3	17,9	18,5
Alta Ribagorça	40	38	40	40	–	20,1	22,8	17,1	17,9
Val d'Aran	41	39	41	41	–	18,4	22,6	16,0	17,2

Font: Elaboració pròpia

professional, la diversificació productiva, la presència d'empreses grans i de centres de producció i transferència de coneixement, la proximitat a les infraestructures científicotecnològiques, la protecció intel·lectual i la producció de béns i serveis avançats, són aspectes sobre els quals pivota el model d'innovació comarcal i en els que obté una posició d'avantatge. L'equilibri de l'activitat innovadora en el sector terciari i l'industrial que registra la comarca també és un tret que l'ajuda a escalar posicions en l'índex.

Font: Elaboració pròpia

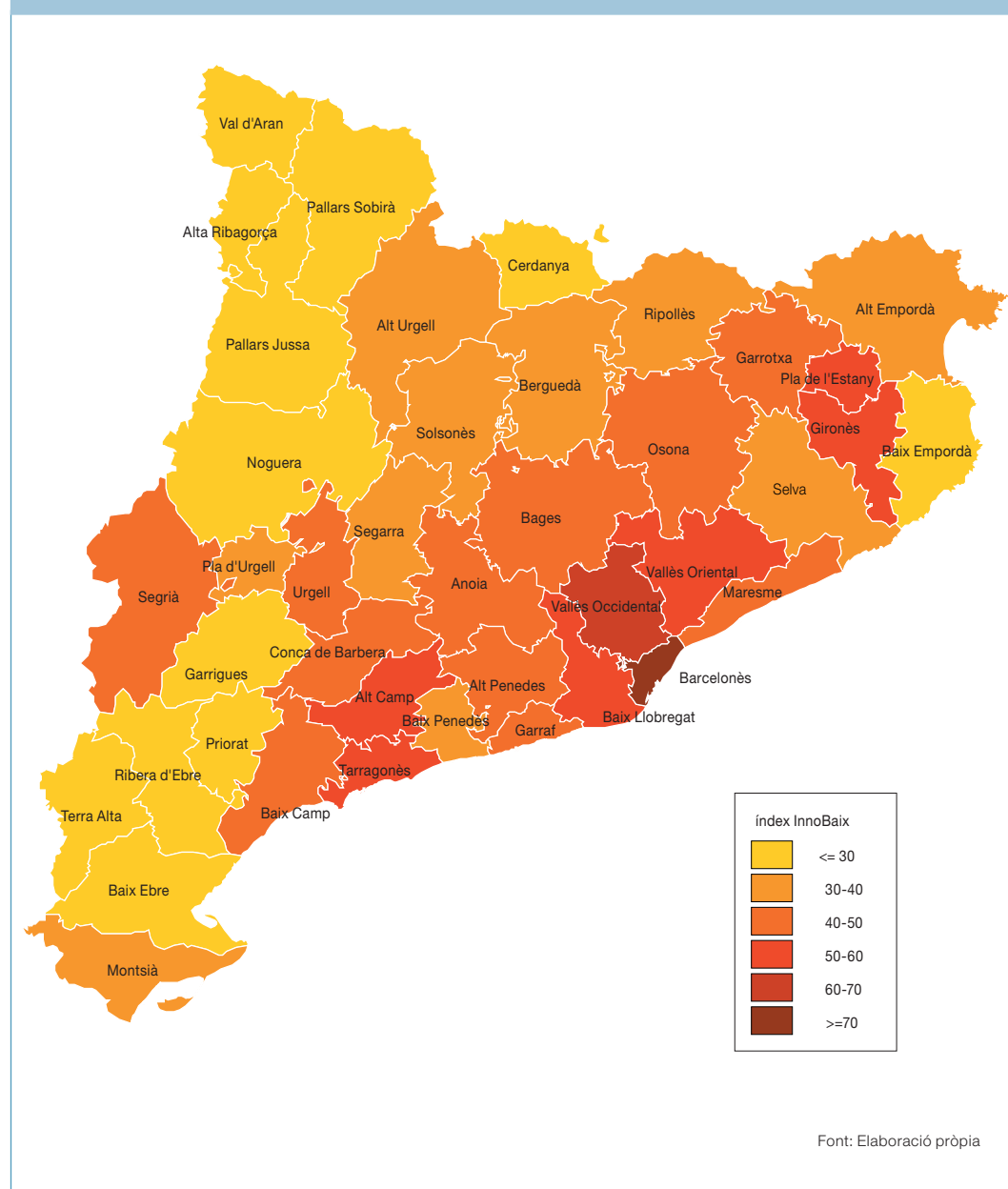
Dues comarques més destaquen en relació a la puntuació obtinguda en l'índex. És el cas del Gironès i el Baix Llobregat. La distància que separa a les dues comarques és important i s'explica pel millor comportament del Gironès en les dimensions empresarial i de resultats del sistema d'innovació, mentre que el Baix Llobregat presenta millors condicions territorials (o economies externes) per a la innovació. A continuació es descriuen els principals trets del Gironès, atès que el Baix Llobregat es tracta més abastament en el proper apartat.

En el cas de la comarca del Gironès, la posició avançada obtinguda en el comportament global es deu a que la comarca presenta bons resultats en tots els factors analitzats: els factors externs, la capacitat emprenedora i en els resultats. Entre els actius més rellevants del model d'innovació del Gironès hi ha l'elevada participació dels joves en la formació universitària i un estoc important de

població amb estudis superiors (ocupa la 2a posició en els dos indicadors) al que s'ha d'afegir l'oferta diversificada de títols universitaris. Altres punts forts del model d'innovació del Gironès és l'elevat desenvolupament dels serveis educatius i financers, la presència d'empreses i institucions de gran dimensió i d'activitats intensives en coneixement i tecnologia. En l'àmbit empresarial registra un dels millors comportaments comarcals pel que fa al dinamisme i especialització en activitats del terciari intensives en coneixement. El bon comportament del teixit empresarial es tradueix en producció de serveis intensius en coneixement (producció només superada pel Barcelonès). D'altra banda, els punts més febles del seu sistema d'innovació són en el capítol de les infraestructures científicotecnològiques, la major part situades a l'àrea metropolitana de Barcelona.

Mapa comarcal de l'índex InnoBaix 2012

Mapa 3

EL SISTEMA D'INNOVACIÓ CATALÀ RESPON A UN MODEL POLICÈNTRIC

L'anàlisi territorial de la puntuació obtinguda en l'índex permet distingir diferents zones segons un model policèntric on s'identifica un important pol d'innovació, la ciutat de Barcelona, i uns pols secundaris que són les diferents capitals provincials. Al voltant d'aquests pols se situen la resta de comarques catalanes, sent les més properes les que registren una puntuació en l'índex més alt i a mesura que es van allunyant d'aquests pols les puntuacions comarcals són més baixes. Així, es crearia un pol primari d'innovació a Catalunya que estaria format pel Barcelonès i el Vallès Occidental, d'una banda, i el Gironès, de l'altra. Un pol secundari format per les comarques del Baix Llobregat, Vallès Oriental, Alt Camp i Tarragonès. I a continuació, estenent-se com una taca d'oli al voltant d'aquests dos pols, hi ha un grup nombrós de comarques que es troba a un nivell intermedi d'innovació, a mig camí entre les que presenten millors condicions i les que menys. Són les comarques que integren la resta de l'àrea metropolitana, les que formen el nucli de la Catalunya Central (Anoia, Bages i Osona), les comarques del Baix Camp i la Conca de Barberà a Tarragona, el Pla de l'Estany i la Garrotxa a Girona, l'Urgell i el Segrià a Lleida. Un quart grup de comarques amb condicions menys favorables el formen les que es troben adjacents a les comarques de la Catalunya Central (Segarra, Solsonès, Berguedà i Ripollès, a la que cal afegir l'Alt Urgell) i quatre comarques en les àrees d'influència dels pols secundaris (Baix Penedès a Tarragona, la Selva i l'Alt Empordà a Girona i el Pla d'Urgell a Lleida). En el mapa adjunt es visualitza la situació descrita. Finalment, en el grup amb puntuacions més baixes en l'índex hi ha les comarques que resten lluny de la influència d'aquests pols, són les comarques de les Terres de l'Ebre, la major part de les comarques de l'Alt Pirineu i Aran (excepte l'Alt Urgell), el Priorat en el Camp de Tarragona, les Garrigues a Ponent i el Baix Empordà a les comarques gironines.

L'EXISTÈNCIA D'EXTERNALITATS, TOT I QUE INFLUEIX MOLT, NO SEMPRE DETERMINA ELS RESULTATS DEL SISTEMA

La descomposició de l'índex en les seves dimensions aporta una lectura interessant respecte a la relació existent entre les potencialitats (determinades pels factors territorials) i els resultats en la innovació i la iniciativa empresarial. Així, s'observa com les comarques on hi ha les capitals de província i les de l'àrea metropolitana de Barcelona són les que presenten unes economies externes més favorables a la innovació. En canvi, tot i que la majoria estan sempre en el grup de comarques que presenten millors resultats en els factors interns (capacitats empresarials) i en el capítol de resultats, sovint hi apareixen comarques que obtenen bons resultats i registren un important dinamisme empresarial tot i que no disposen de les avantatges territorials de les comarques que són capital de província o bé estan en l'entorn metropolità. Aquest és el cas del Pla de l'Estany que obté la puntuació més alta en l'àmbit de la iniciativa empresarial, per davant del Vallès Occidental, el Gironès i el Barcelonès. Aquesta comarca, d'altra banda, també presenta un bon comportament en l'àmbit dels resultats, on ocupa la quarta posició. També és el cas de l'Alt Camp, la Garrotxa i el Bages, que també aconsegueixen situar-se entre el grup de comarques amb un millor comportament tant empresarial com de resultats.

Dins l'àmbit metropolità també s'observen situacions on els resultats del sistema d'innovació comarcal milloren les condicions que ofereix l'entorn. És el cas del Vallès Oriental, que presenta unes condicions de partida inferiors però que compensa amb un major dinamisme del teixit empresarial que, d'altra banda, porta a registrar millors resultats en el seu sistema d'innovació. Contràriament, comarques amb una posició de partida favorable a la innovació com són el Baix Llobregat, el Tarragonès i el Garraf registren un baix dinamisme empresarial i presenten pitjors resultats en el seu sistema d'innovació.

4. Visió de conjunt de la província

4.1. Valoració dels resultats en relació a les dimensions analitzades

Les comarques barcelonines es troben entre el grup de comarques catalanes que presenten millors condicions i comportaments dels seus sistemes d'innovació. Nou de les onze comarques de la província es troben entre les 15 que obtenen millor puntuació segon l'índex sintètic utilitzat. Les excloses d'aquest grup són l'Anoia i el Berguedà, que se situen en la posició 18a i la 25a respectivament.

Posició global i en cadascun dels factors en què es descompon l'índex de les comarques catalanes

Taula 2

	ÍNDEX GLOBAL INNOBAIX		DETERMINANTS DE LA CAPACITAT D'INNOVAR DEL TERRITORI (FACTORS EXTERNS A L'EMPRESA)		INICIATIVA I SABER DUR A BON PORT LES INNOVACIONS (FACTORS INTERNS A L'EMPRESA)		EFICÀCIA I RESULTATS DE LA INNOVACIÓ		Grup
1	Barcelonès	71,7	Barcelonès	69,8	Pla de l'Estany	66,5	Vallès Occidental	49,6	Alt
2	Vallès Occidental	62,7	Vallès Occidental	54,6	Vallès Occidental	65,4	Barcelonès	48,3	
3	Gironès	58,1	Baix Llobregat	51,5	Gironès	63,1	Gironès	45,7	
4	Baix Llobregat	53,5	Gironès	50,1	Barcelonès	62,9	Alt Camp	45,1	
5	Vallès Oriental	52,3	Tarragonès	49,5	Vallès Oriental	61,5	Alt Urgell	43,6	
6	Alt Camp	51,8	Maresme	46,1	Alt Camp	60,0	Pla de l'Estany	42,2	
7	Tarragonès	51,4	Segrià	45,5	Bages	56,4	Vallès Oriental	40,8	
8	Pla de l'Estany	50,5	Alt Penedès	45,1	Garrotxa	55,8	Urgell	40,5	
9	Maresme	49,2	Garraf	45,0	Osona	54,7	Garrotxa	39,9	
10	Segrià	48,0	Vallès Oriental	44,2	Ripollès	52,8	Bages	35,3	
11	Alt Penedès	47,9	Baix Camp	44,2	Maresme	52,8	Baix Llobregat	34,6	Intermedi-alt
12	Bages	47,8	Bages	41,5	Baix Llobregat	52,7	Tarragonès	33,9	
13	Garraf	47,5	Alt Camp	41,5	Segrià	50,0	Conca de Barberà	32,6	
14	Garrotxa	46,2	Anoia	39,7	Anoia	49,9	Maresme	32,4	
15	Osona	44,6	Pla de l'Estany	39,7	Garraf	49,9	Osona	32,2	
16	Urgell	42,9	Osona	38,6	Alt Penedès	49,4	Alt Penedès	31,8	
17	Baix Camp	42,3	Garrotxa	36,7	Tarragonès	49,4	Pla d'Urgell	31,7	
18	Anoia	41,5	Conca de Barberà	36,2	Terra Alta	47,0	Segrià	31,1	
19	Conca de Barberà	41,0	Baix Penedès	36,0	Segarra	45,7	Garraf	30,8	
20	Pla d'Urgell	38,8	Ripollès	35,3	Baix Camp	45,6	Selva	27,0	Intermedi-baix
21	Ripollès	38,6	Solsonès	35,0	Berguedà	45,6	Baix Penedès	27,0	
22	Baix Penedès	38,6	Urgell	34,7	Alt Empordà	44,9	Montsià	25,3	
23	Selva	37,8	Selva	34,4	Pla d'Urgell	41,8	Anoia	23,5	
24	Alt Urgell	37,7	Berguedà	33,7	Solsonès	41,7	Ripollès	22,1	
25	Berguedà	34,8	Pla d'Urgell	32,9	Urgell	41,0	Baix Camp	19,4	
26	Alt Empordà	33,7	Segarra	32,4	Conca de Barberà	40,6	Terra Alta	19,1	
27	Segarra	32,7	Alt Empordà	31,7	Selva	40,2	Alt Empordà	18,3	
28	Solsonès	32,4	Ribera d'Ebre	29,8	Baix Penedès	38,1	Berguedà	17,4	
29	Montsià	32,4	Baix Empordà	29,5	Montsià	37,8	Priorat	16,1	
30	Baix Empordà	29,5	Noguera	29,1	Alt Urgell	37,8	Pallars Jussà	15,7	Baix
31	Baix Ebre	28,8	Garrigues	29,1	Baix Ebre	37,8	Noguera	15,4	
32	Noguera	28,4	Baix Ebre	27,6	Pallars Jussà	35,6	Baix Ebre	15,0	
33	Garrigues	28,0	Montsià	27,4	Garrigues	35,5	Baix Empordà	14,6	
34	Pallars Jussà	27,4	Alt Urgell	25,8	Baix Empordà	35,1	Segarra	13,5	
35	Terra Alta	26,5	Pallars Jussà	25,5	Pallars Sobirà	33,3	Garrigues	10,9	
36	Ribera d'Ebre	26,4	Cerdanya	24,2	Alta Ribagorça	31,1	Solsonès	9,8	
37	Priorat	25,5	Priorat	24,1	Val d'Aran	29,7	Val d'Aran	9,3	
38	Cerdanya	23,1	Terra Alta	19,7	Cerdanya	28,9	Ribera d'Ebre	8,9	
39	Pallars Sobirà	18,5	Alta Ribagorça	18,8	Priorat	27,9	Cerdanya	8,6	
40	Alta Ribagorça	17,9	Pallars Sobirà	18,1	Noguera	27,4	Pallars Sobirà	5,0	
41	Val d'Aran	17,2	Val d'Aran	14,5	Ribera d'Ebre	26,3	Alta Ribagorça	2,9	

Font: Elaboració pròpia

En els factors externs a l'empresa, els anomenats factors territorials, tres comarques barcelonines són les que presenten un entorn més favorable. Són les comarques del Barcelonès, el Vallès Occidental i el Baix Llobregat. El Maresme se situa en 5a posició i les comarques de l'Alt Penedès, Garraf i Vallès Oriental en les posicions 8a a 10a. És a dir, excepte l'Anoia (14a), Osona (16a) i Berguedà (24a) la resta de comarques barcelonines es troben les 10 comarques que presenten majors economies externes per a les empreses i activitats innovadores.

Des de la perspectiva empresarial la situació no és tan favorable al conjunt de comarques barcelonines. Entre les 10 que presenten un millor comportament empresarial vers les activitats intensives en coneixement i tecnologia hi ha cinc comarques d'altres demarcacions. Tot i ser comarques amb un pes econòmic menor al de la majoria de comarques de la província de Barcelona, presenten en termes relatius un comportament millor. El Vallès Occidental és la comarca barcelonina que registra un millor comportament, amb la 2a posició. Entre aquest grup de comarques més ben posicionades hi ha el Barcelonès (3a posició), el Vallès Oriental (4a), el Bages (7a) i Osona (9a). En una posició intermèdia-alta del rànquing hi ha el Maresme (11a), l'Anoia (14a), el Garraf (15a) i l'Alt Penedès (16a). Finalment, altre cop el Berguedà se situa en una posició intermèdia-baixa del rànquing (la 21a).

És, però, en el capítol que analitza els resultats del sistema on les comarques barcelonines obtenen un pitjor registre. Només quatre es troben entre les 10 amb millors resultats. No obstant això, les

Província de Barcelona: Posició en cadascun dels factors

Taula 3

Eixos	Dimensions	Subdimensions	Alt Penedès	Anoia	Bages	Baix Llobregat	Barcelonès	Berguedà	Garraf	Maresme	Osona	Vallès Occidental	Vallès Oriental
FACTORS EXTERNS	Coneixements i competències necessàries per innovar	Habilitats per innovar i adoptar les innovacions	27	24	18	13	3	22	4	14	6	15	20
		Capacitats per crear, desenvolupar i atraure el talent necessari per innovar	19	32	27	17	1	16	5	9	39	7	28
		Capacitats per crear, difondre i compartir coneixements i innovacions	20	14	8	5	1	26	18	10	7	2	9
		Capacitats per col·laborar i transferir els coneixements i innovacions	13	12	9	3	1	17	10	11	24	2	5
	Serveis, equipament i infraestructures de suport	Activitats complementàries i serveis de suport a la innovació	6	15	11	7	1	29	18	13	9	3	16
		Infraestructures TIC i de comunicació	5	18	29	1	3	31	13	10	34	14	19
		Infraestructures científicotecnològiques	6	9	8	2	1	17	7	5	11	3	4
	Exigència dels mercats vers productes i serveis innovadors; impuls públic en àmbits d'interès general		9	14	15	6	2	37	13	11	22	5	12
FACTORS INTERNS			16	14	7	12	4	21	15	11	9	2	5
EFICÀCIA I RESULTATS DE LA INNOVACIÓ	Producció d'invençions, transformació d'invençions en innovacions		21	19	15	14	17	24	7	10	16	3	9
	Producció de béns i serveis innovadors		10	27	11	12	1	30	22	18	15	6	8

Nota: La coloració respon a un índex semafòric, en verd indica que obté una bona valoració, mentre que en tons rogencs s'indica que la valoració és negativa.

dues comarques que presenten millors resultats del seu sistema d'innovació són barcelonines: el Vallès Occidental i el Barcelonès (1a i 2a respectivament).

En conjunt, els sistemes d'innovació de les comarques barcelonines destaquen, exceptuant al Berguedà, per la seva proximitat a les infraestructures científicotecnològiques i aquest és un punt fort que comparteixen en major o menor grau. El següent element que les caracteritza és l'existència d'economies d'aglomeració importants i, en bona part d'elles, una economia diversificada, afavorint la transferència i la col·laboració entre els agents del sistema. En aquest apartat les excepcions són Osona i el Berguedà. La presència d'una oferta de formació professionalitzadora diversificada (ja sia en l'àmbit de la formació professional o de les titulacions universitàries) és també un comú denominador. On l'Alt Penedès, Garraf i Berguedà, no obstant, són una excepció. I, finalment, la capacitat del teixit empresarial per emprendre activitats intensives en coneixement i tecnologia també és un tret força comú, on, altre cop, el Berguedà n'és exclosa.

4.2. Oferta formativa i infraestructura científicotecnològica

La disponibilitat d'actius adequats al desenvolupament de les activitats científiques i tecnològiques i la transferència dels coneixements és un element clau i determinant de la capacitat innovadora d'un territori.

La xarxa universitària de la província està formada per nou universitats (UAB, UB, UPC, URL, UPF, UOC, UVic, UIC i UAO) que ofereixen un total de 815 titulacions; algunes en col·laboració amb les universitats de Girona, Lleida i Tarragona. La comarca del Barcelonès concentra la major part de l'oferta, amb el 62,7% del total, seguida del Vallès Occidental amb el 27,2%. Amb 32 titulacions la comarca d'Osona se situa en tercer lloc (el 3,9%). El Baix Llobregat, el Bages, el Maresme ofereixen al voltant d'una quinzena de títols. Finalment, el Garraf i l'Anoia amb 6 i 3 títols respectivament són les altres dues comarques amb oferta pròpia.

La major part de l'oferta s'orienta als estudis de màster (56,4%), que són estudis d'especialització i de preparació cap als estudis de doctorat. En canvi, l'oferta de graus, més orientada a l'exercici professional, és menor. Aquesta situació, però, no és homogènia en totes les comarques. Així, el Barcelonès i el Vallès Occidental presenten una major oferta d'estudis de màster, mentre que en la resta de comarques l'oferta més important és en els estudis de grau.

Oferta de títols universitaris segons durada i disciplina, curs 2013-2014

Taula 4

	Grau	Màster	Total	% col
Arts i humanitats	55	64	119	14,6
Ciències	30	65	95	11,7
Ciències de la salut	50	65	115	14,1
Ciències socials i jurídiques	120	179	299	36,7
Enginyeria i arquitectura	100	87	187	22,9
Total	355	460	815	100,0

Font: Elaboració pròpia a partir de dades proporcionades pel Departament d'Economia i Coneixement. Universitats i Recerca

Oferta de títols universitaris segons durada i comarca, curs 2013-2014

Taula 5

	Grau	Màster	Total	% col
Anoia	2	1	3	0,4
Bages	12	2	14	1,7
Baix Llobregat	9	6	15	1,8
Barcelonès	196	315	511	62,7
Garraf	5	1	6	0,7
Maresme	10	2	12	1,5
Osona	24	8	32	3,9
Vallès Occidental	97	125	222	27,2
Total	355	460	815	100,0

Font: Elaboració pròpia a partir de dades proporcionades pel Departament d'Economia i Coneixement. Universitats i Recerca.

Per disciplines, les ciències socials i jurídiques configuren la major part de l'oferta, amb el 36,7% del total. En segon lloc, hi ha l'oferta de títols d'Enginyeria i arquitectura amb el 22,9%. Les Ciències de la salut, Arts i humanitats i Ciències es reparteixen entre l'11 i el 15% cadascuna. En totes les disciplines, excepte en les Enginyeries l'oferta de màsters és més important que la de graus.

El Barcelonès és la comarca barcelonina que presenta una oferta més diversificada de formació professional, amb 110 títols diferents, 40 en cicles de grau mig i 70 de grau superior. El Baix Llobregat i el Vallès Occidental registren una oferta de 75 títols, amb la mateixa distribució entre grau mig i superior (30/45). Les comarques del Bages, Maresme, Osona i Vallès Oriental presenten un nombre de títols similar, entre els 40-45 títols. Divergeixen en la distribució entre cicles, amb una oferta equilibrada al Maresme i Bages i a favor dels cicles de grau superior a Osona i Vallès Oriental. L'Anoia, el Garraf i l'Alt Penedès ofereixen al voltant d'una vintena de títols. Finalment, el Berguedà amb 11 títols és la comarca amb menor oferta.

Oferta de títols (diferents) de formació professional segons tipus, curs 2012-2013

Taula 6

Comarca	CFPM	CFPS	Total
Alt Penedès	9	9	18
Anoia	11	13	24
Bages	22	22	44
Baix Llobregat	30	45	75
Barcelonès	40	70	110
Berguedà	7	4	11
Garraf	10	9	19
Maresme	19	21	40
Osona	19	24	43
Vallès Occidental	30	45	75
Vallès Oriental	18	26	44

Nota: No es comptabilitza l'oferta duplicada de títols.

Font: Elaboració pròpia a partir de dades proporcionades pel Departament d'Ensenyament

Infraestructures científicotecnològiques existents a la província de Barcelona

Taula 7

Comarca / Infraestructura	Centres de recerca	Centres TECNIO	Parcs científics i tecnològics	Total
Anoia	2	1		3
Bages		2	2	4
Baix Llobregat	3		2	5
Barcelonès	67	33	9	109
Garraf		1	1	2
Maresme		1	1	2
Osona		1		1
Vallès Occidental	25	26	6	57
Total	97	65	21	183

Font: Elaboració pròpia a partir de diverses fonts.

En l'apartat de les infraestructures científicotecnològiques, altra cop el Barcelonès i el Vallès Occidental concentren la major part dels equipaments de la província. On és més clara aquesta concentració és en la xarxa de centres de recerca. La major part d'aquests centres estan situats en campus universitaris i als parcs científics i tecnològics. Els centres de recerca tenen per objecte l'impuls de la recerca en àrees prioritàries per a Catalunya. El conformen els centres CERCA (promoguts pel Govern català) i els centres del Consell Superior d'Investigacions Científiques (CSIC). Així, en el Barcelonès s'hi comptabilitzen un total de 67 centres de recerca i al Vallès Occidental 25 més. El Baix Llobregat amb 3 centres i l'Anoia amb 2 més configuren la resta de la xarxa provincial. A l'Annex 5 es poden consultar la relació de centres de cada comarca.

Al Barcelonès i al Vallès Occidental és on es troben les grans infraestructures de recerca de Catalunya. És el cas del Centre Internacional de Mètodes Numèrics en Enginyeria, el Barcelona Supercomputing Center, el Centre de Supercomputació de Catalunya, el Canal d'Investigació i Experimentació Marítima, el Laboratori de Ressonància Magnètica Nuclear i el Laboratori Europeu de Biologia Molecular-Centre de Regulació Genòmica (EMBL) tots ells situats a Barcelona. Al Vallès Occidental s'hi localitzen el Laboratori de llum sincrotró ALBA (CELLS), el Feix de Llum BM16 (ESRF) i la Sala Blanca del Centre Nacional de Microelectrònica.

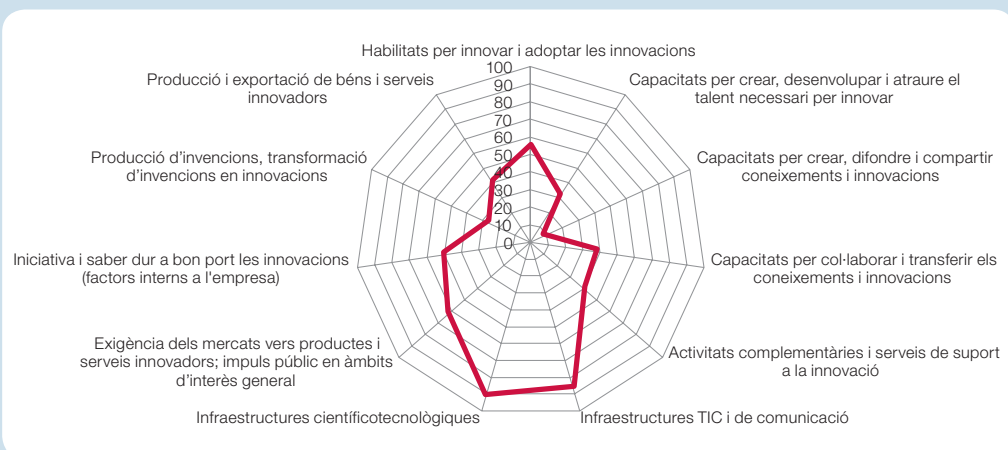
La xarxa TECNIO neix l'any 2009 impulsada per ACC1Ó i aplega a tots els agents especialitzats del sistema de transferència tecnològica de Catalunya. Així, els centres TECNIO es converteixen en els aliats tecnològics de les empreses, responent a les seves demandes tecnològiques, per tal que les puguin incorporar als seus productes i serveis. L'any 2013 la xarxa estava conformada per 65 membres al conjunt de la província de Barcelona. Un cop més el Barcelonès i el Vallès Occidental són les comarques on s'hi comptabilitzen més membres. Tanmateix, la situació entre ambdues comarques és més equilibrada. Hi ha d'altres centres al Bages (2), l'Anoia, el Garraf, el Maresme i Osona, amb un centre cadascuna.

Les comarques de l'Alt Penedès, Vallès Oriental i el Berguedà no comptabilitzen cap membre en aquestes xarxes. No obstant això, cal assenyalar l'existència d'equipaments científicotecnològics com els de la Fundació Giro Centre Tecnològic a Mollet del Vallès o l'Institut Català de la Vinya i el Vi (INCAVI) a Vilafranca del Penedès.

Finalment, pel que fa a la xarxa de parcs científics i tecnològics, a la província de Barcelona se'n comptabilitzen un total de 21, nou dels quals estan situats al Barcelonès i sis al Vallès Occidental. Al Bages i el Baix Llobregat n'hi ha dos i al Maresme i al Garraf un. Els parcs científics i tecnològics són entorns on s'hi afavoreixen les economies d'aglomeració i en els quals es contribueix a la millora de la competitivitat de les empreses que hi ha localitzades, promovent la recerca i la transferència tecnològica, la creació d'empreses tecnològicament innovadores i la connexió amb els clústers i el teixit empresarial.

5. Resultats comarcals

ALT PENEDÈS

La proximitat a les infraestructures científicotecnològiques, l'elevada cobertura de la xarxa de telecomunicacions i una bona oferta de serveis de suport són els punts forts del sistema d'innovació de l'Alt Penedès, així com un teixit productiu diversificat, una elevada densitat d'actors i d'empreses grans i, finalment, la presència d'un sector industrial d'alt valor afegit, que afavoreixen la transmissió de coneixements i la demanda de serveis avançats i d'ocupació qualificada.

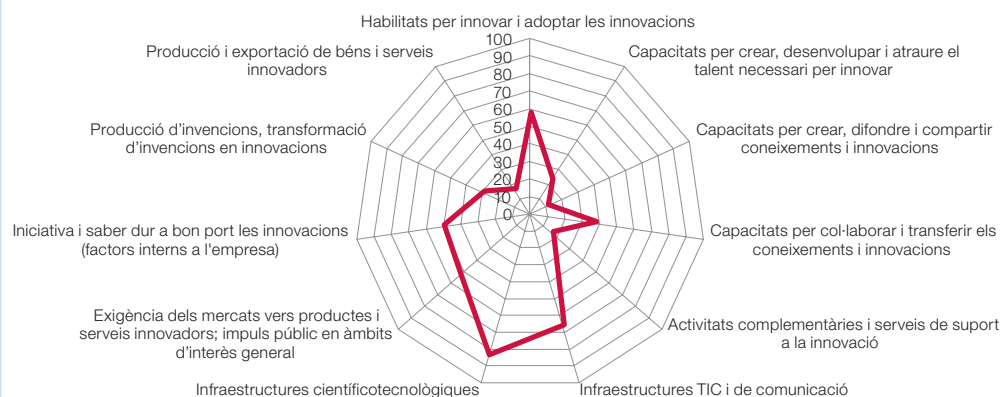
Tanmateix, el sistema d'innovació comarcal presenta déficits importants pel que fa a l'oferta de titulacions de formació professional i en el seguiment per part de les generacions més joves de l'educació professionalitzadora, tant en l'àmbit de la formació professional com en la universitària. Aquest punt pot minvar en el futur la capacitat de crear i atraure el talent necessari per innovar i de desenvolupar nous coneixements i innovacions. En conseqüència, cal promoure una major diversificació de l'oferta actual i analitzar les causes que porten a aquest baix seguiment dels estudis post obligatoris entre els joves.

En l'àmbit dels recursos humans, els indicadors analitzats apunten a que també cal fomentar el coneixement de llengües estrangeres per part de la població i capacitar a la població activa en l'ús de les noves tecnologies.

Pel que fa al teixit empresarial, tot i que el treball autònom en activitats industrials de mitjana-alta tecnologia i de serveis intensius en coneixement mostra un desenvolupament important, s'identifiquen dificultats importants de cara a desenvolupar projectes empresarials que s'acabin constituint en societats mercantils en aquests àmbits i també déficits de competitivitat en l'important teixit empresarial existent, que ha registrat pèrdues d'ocupació significatives en la segona etapa de la crisi econòmica iniciada el 2007 (l'any 2012 les empreses d'alt valor afegit perden el 3,2% de l'ocupació). Així les coses, les actuacions en aquest àmbit haurien d'anar encaminades, d'una banda, a donar suport a les iniciatives empresarials en aquestes activitats, fomentant la transició del treball autònom a la creació d'empresa. I, de l'altra, a millorar la competitivitat de les empreses d'aquests sectors més intensius en tecnologia i coneixement.

Finalment, pel que fa a la protecció de les innovacions, atès el baix nivell de sol·licituds de patents, dissenys industrials i de models d'utilitat registrat a la comarca, s'hauria de fomentar el coneixement i l'assessorament entre l'empresariat i la població sobre aquestes fórmules de protecció intel·lectual i analitzar les causes del seu baix ús. La protecció de les innovacions, a banda de protegir les inversions fetes en el desenvolupament de productes i serveis, permet cedir o vendre els drets a d'altres empreses i suposa una font d'ingressos addicional. Dóna una imatge positiva de l'empresa quan es cerquen socis i augmenta el valor de l'empresa.

ANOIA

El teixit productiu de l'Anoia presenta una demanda menor de treballadors/es qualificats/es que en part s'explica per l'oferta de titulats universitaris i de població amb estudis post obligatoris. Aquest fet es trasllada a la producció, on les activitats intensives en coneixement i tecnologia presenten un escàs desenvolupament en comparació a la resta de comarques catalanes. El baix seguiment per part de les generacions més joves dels estudis professionalitzadors (formació professional i universitaris) fa pensar que aquesta situació no millorarà en el futur, ans el contrari, en termes comparatius altres comarques presenten una evolució més positiva. Així, un dels àmbits on cal actuar és en el seguiment dels estudis post obligatoris per part del joves, sobretot pel que fa a la formació professional de grau mig i en els estudis universitaris.

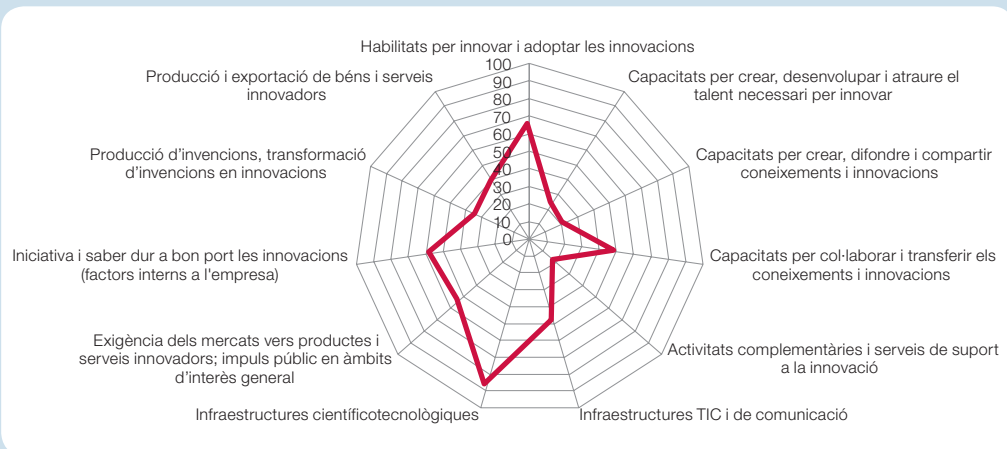
El baix nivell formatiu també es trasllada a un baix coneixement de les llengües estrangeres, a un menor ús dels ordinadors i un menor seguiment de la formació al llarg de vida. Aquests són àmbits on cal treballar en el futur amb el conjunt de la població activa si es volen potenciar les habilitats necessàries per a innovar i adoptar les innovacions que requereixen la producció de béns i serveis de major valor afegit.

En paral·lel cal potenciar la demanda de mà d'obra qualificada i en l'àmbit de l'R+D, facilitant les inversions en projectes i centres de recerca i estimular l'activitat terciària en serveis intensius en coneixement, aspectes on la comarca presenta subdesenvolupaments importants en termes comparatius. Aquest darrer punt passa per donar major suport a aquelles iniciatives empresarials que sorgeixen en aquests àmbits i discriminant positivament aquelles que tinguin major valor afegit.

Tot i que la indústria de mitjana i alta tecnologia té poc pes en termes productius, el pes que té en el conjunt del teixit empresarial és significatiu. Així, les actuacions haurien d'anar adreçades a millorar la competitivitat d'aquest grup d'empreses, d'una banda, per tal que abastin mercats més amplis i augmentin en conseqüència el seu valor afegit brut i generin ocupació. I de l'altra, treballant en projectes d'innovació oberta amb d'altres empreses i sectors de l'economia. L'elevada diversificació del teixit productiu anoienc és un element que pot esdevenir clau en la millora de la competitivitat del teixit empresarial.

Finalment, la baixa presència del sector financer registrat a la comarca pot esdevenir un fre al desenvolupament d'iniciatives empresarials innovadores. Per tant, cal vetllar per tal que aquest no sigui el principal factor de fracàs de les iniciatives emprenedores i aportar solucions si és el cas.

BAGES

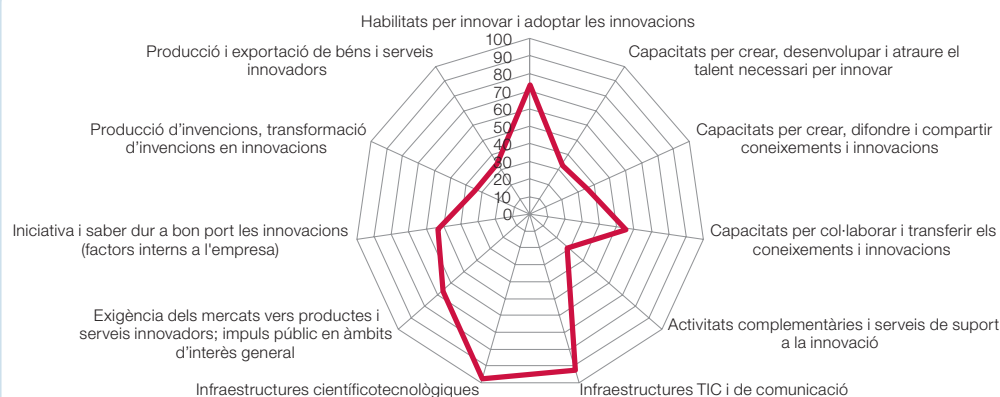

L'èxit de la indústria de mitjana i alta tecnologia és un dels elements que caracteritzen el sistema d'innovació del Bages. Aquest èxit en part s'explica per l'ecosistema d'innovació existent, en el que l'oferta de formació professional i universitària en l'àmbit de les enginyeries i la tecnologia és una de les bases, i la capacitat per adoptar innovacions per part de la població n'és altra (les competències en l'ús de les noves tecnologies i de les llengües estrangeres o la formació al llarg de la vida en són un exemple). Aquest èxit es comprova amb el pes que tenen aquestes activitats en l'economia bagenca, en la constitució de noves societats mercantils i en el comportament de l'ocupació.

No obstant això, el punt més feble del sistema és la poca presència de titulats superiors i de demanda d'aquests col·lectius (professionals i científics) en el mercat laboral per part del teixit productiu. Aquest és un indicador que el sistema productiu està més enfocat a aplicar innovacions i avenços tecnològics més que a impulsar-ne de noves. L'escàs seguiment per part dels joves dels estudis universitaris també confirmaria aquesta aposta. No obstant això, degut a que aquest baix seguiment dels estudis es concentra en les disciplines d'humanitats i ciències socials, es pot concloure que segurament els déficits es concentren en les activitats que més requereixen d'aquestes titulacions, més vinculades al sector terciari que a l'indústria. D'aquí el déficit observat en serveis de suport en l'àmbit de la consultoria empresarial i, en canvi, l'important desenvolupament de serveis de tecnologies de la informació. L'oferta de titulacions universitàries, d'altra banda, també està força desequilibrada, a favor de les disciplines tecnològiques i les enginyeries. Una major presència de titulacions en l'àmbit de les ciències socials i humanitats segurament ajudaria a impulsar molt més el sector terciari, que, d'altra banda, és el que presenta una major capacitat de desenvolupament.

D'altra banda, l'elevada diversificació de l'economia bagenca, la important presència d'empreses mitjanes i grans, que són les que major capacitat inversora tenen per innovar, i l'important pes que tenen les activitats intensives en coneixement i tecnologia a la comarca, creen un marc molt favorable per a la innovació. Tanmateix, cal crear i atraure el talent necessari per fer-lo realitat.

BAIX LLOBREGAT

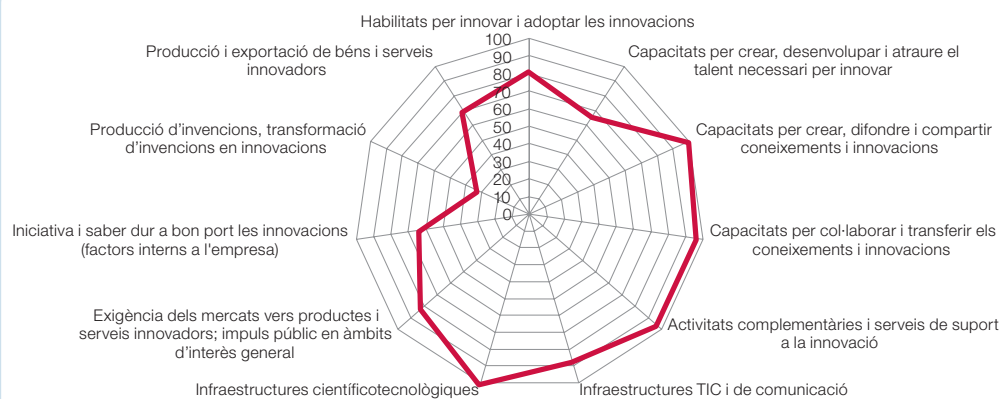
La posició del Baix Llobregat en cadascuna de les tres dimensions analitzades, portaria a concloure que aparentment els resultats del procés innovador estan més relacionats amb les capacitats del teixit empresarial per portar a terme noves iniciatives i desenvolupar les actuals en àmbits d'alt valor afegit (factors interns) que no pas amb les potencialitats que ofereix l'entorn territorial a les empreses que s'hi localitzen (economies externes).

La comarca presenta el punt més fort del seu model territorial d'innovació en el capítol d'infraestructures (científicotecnològiques com de comunicació), però també presenta bones condicions en bona part dels factors analitzats, sobretot els que es deriven de les economies d'aglomeració i de diversificació econòmica, de l'existència d'un entorn empresarial exigent i d'una oferta formativa diversa en l'àmbit de la formació professional i d'una població familiaritzada amb l'ús de les TIC. Tots ells configuren un entorn favorable per la creació d'una demanda de béns i serveis millorats i un entorn capaç d'aplicar al sistema productiu les innovacions i coneixements i l'adopció de les noves tecnologies. No obstant això, aquests factors no són suficients per dur a bon terme les innovacions i aquestes requereixen d'uns bons serveis de suport empresarial, que en el cas del Baix Llobregat presenten un menor desenvolupament, sobretot en l'àmbit de la consultoria empresarial, l'ensenyament i els serveis financers. També és necessari que el sistema d'innovació potencii la creació de coneixement i l'atracció de talent. La creació de coneixement es produeix en els centres de recerca, campus universitaris, centres de transferència tecnològica i parcs tecnològics centrats en activitats d'alt valor afegit, que alhora atrauen el talent. S'evidencia que la comarca presenta déficits importants en aquest punt. Al mateix temps, cal assegurar que els i les joves llobregatencs/ques es formen en els àmbits de la formació professional i l'educació universitària per tal de garantir en el futur la generació de coneixement i de talent, així com garantir la capacitat d'adoptar les millores i els avenços tecnològics. En relació a aquest darrer punt caldria analitzar amb major profunditat les causes que porten a un menor seguiment dels estudis postobligatoris per part dels joves de la comarca per tal de redreçar-ho. En darrer lloc, el sistema d'innovació comarcal, si vol ser capdavanter, ha de garantir un major coneixement de les llengües estrangeres per part de la població i ha de fomentar l'aprenentatge al llarg de la vida, com a mecanisme d'habilitació de la població en les competències que són clau en el procés d'innovació.

Des del punt de vista empresarial, tot i que hi ha una important presència de teixit industrial de mitjana-alta tecnologia, l'estudi posa de relleu el menor desenvolupament dels serveis intensius en coneixement i la necessitat de donar impuls a una oferta pròpia que alhora reverteixi en un enfortiment del sistema (en tot el que són serveis de suport). També assenyalava les dificultats per les que està passant el teixit productiu local que produeix béns i serveis d'alt valor afegit, fet que requeriria una anàlisi més aprofundida per tal d'identificar-ne les causes i poder orientar accions de suport. L'altre punt a tenir en compte és el de la necessitat de reforçar l'emprenedoria, entenent-la com un procés que neix des de dins l'empresa i com a resultat d'una idea de negoci. En aquest àmbit també seria interessant incorporar als treballadors i treballadores autònoms/es que desenvolupen el seu treball en activitats d'alt valor afegit, potenciant el creixement del seu negoci i el reforçament d'aquestes activitats.

En base a aquestes consideracions i tenint en compte les limitacions derivades de la disponibilitat de les fonts d'informació actuals, el model quantitatiu plantejat posa l'èmfasi en la necessitat d'impulsar actuacions de reforç en aquells aspectes relacionats amb el teixit empresarial i l'emprenedoria, així com de reforç del sistema de protecció intel·lectual, prioritzant el treball amb la gran empresa (per exemple: la internacionalització, la identificació de nous productes i serveis que puguin originar noves vies de negoci, la potenciació d'start-ups, la introducció de models d'organització favorables a la innovació, l'assessorament en la protecció de les innovacions, etc.) i també amb el treball autònom (l'assessorament estratègic i de creixement). En segon terme, caldria impulsar actuacions per tal de millorar les condicions que ofereix l'entorn comarcal a les empreses, en apartats com els serveis de suport empresarial, el grau de coneixement d'idiomes de la població, la participació en la formació al llarg de la vida i la participació dels joves en el sistema universitari (sobretot en estudis tècnics) i en el sistema de formació professional. A més llarg i mig termini, s'hauria d'impulsar la creació de centres de producció i transferència de coneixement propis i els mecanismes d'interrelació amb el sistema productiu que donin suport a la creació d'innovacions i ajudin a avançar cap a un model econòmic centrat en activitats d'alt valor afegit.

BARCELONÈS

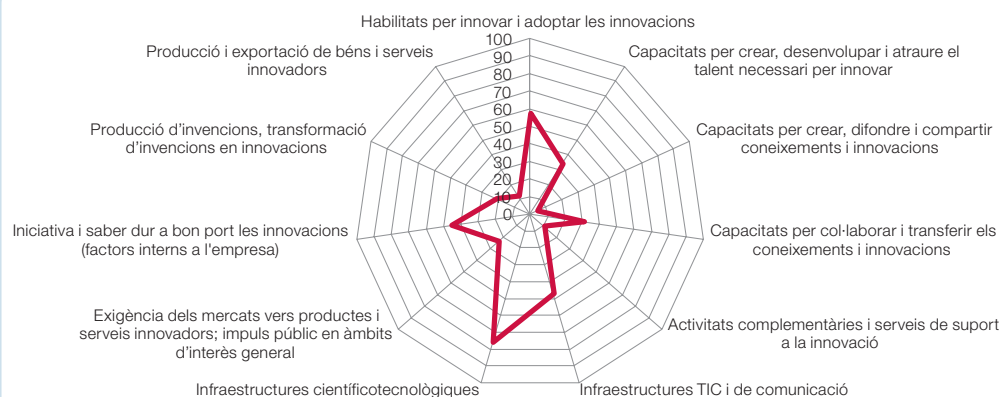

L'ecosistema d'innovació comarcal del Barcelonès és el que presenta majors avantatges del conjunt de comarques catalanes. En diversos àmbits presenta les millors condicions territorials per a les empreses innovadores. L'oferta d'estudis professionalitzadors i altament qualificats és la més important de Catalunya, fet que ajuda a difondre i compartir el coneixement necessari per a innovar. També és la comarca que concentra major nombre d'infraestructures científicotecnològiques i la que presenta un major desenvolupament dels serveis de suport a la innovació. D'altra banda, el nivell d'educació de la població és el més adequat per a crear i adoptar innovacions, amb la proporció més gran de població amb estudis post obligatoris i titulacions superiors del conjunt de comarques catalanes. A més, presenta economies d'aglomeració i un entorn empresarial i teixit productiu altament exigent en béns i serveis innovadors que afavoreix i fomenta el procés innovador. Aquest context territorial es tradueix en el mercat laboral amb una important demanda de treballadors altament qualificats i de presència d'activitats intensives en coneixement i tecnologia. Malgrat registrar aquesta immillorable situació de partida, els indicadors mostren alguns àmbits on caldria millorar. Aquest és el cas de la formació al llarg de la vida i en la millora de les competències tecnològiques, on la comarca presenta una situació comparativament pitjor que la resta de comarques catalanes.

En l'àmbit empresarial s'observa que, tot i que les activitats terciàries intensives en coneixement tenen una elevada presència en el teixit empresarial i representen una bona part de les iniciatives que s'impulsen a la comarca i al mateix temps són l'ocupació per a molts professionals autònoms, la seva capacitat per generar ocupació els darrers anys ha estat estancada (fins i tot s'ha reduït lleugerament). En paral·lel s'ha anat destruint ocupació progressiva i intensivament en l'activitat industrial de mitjana i alta tecnologia. Així les coses, un major suport al creixement i la consolidació de les iniciatives empresarials en l'àmbit dels serveis i de retenció i millora de la competitivitat de les activitats industrials podrien ajudar a revertir aquesta situació. De fet, el suport a l'àmbit industrial també ajudaria a equilibrar i diversificar més l'economia comarcal, cada cop més especialitzada en l'activitat terciària.

Finalment, en l'àmbit de la protecció de les innovacions, els indicadors mostren el cada cop menor pes de l'activitat industrial ja comentat. De fet, només la protecció de les innovacions en el sector institucional i la protecció de les marques comercials obtenen bons registres. Contràriament, les empreses, els particulars i els treballadors autònoms fan un menor ús en termes relatius d'aquestes fórmules de protecció en comparació a d'altres comarques.

BERGUEDÀ

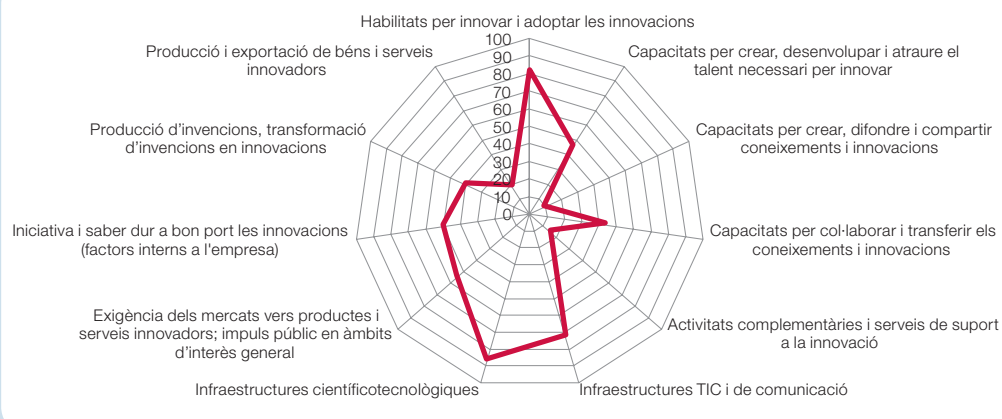
Un dels elements més febles del sistema d'innovació comarcal és el baix nivell de qualificació de la població i sobretot en l'àmbit de les titulacions superiors. Aquesta és una dimensió en la que caldrien millores importants si es vol aconseguir un ecosistema que potenciï la innovació. Així, les polítiques a emprendre haurien d'anar en la direcció de potenciar el seguiment per part dels joves de la comarca dels estudis post obligatoris professionalitzadors i especialment en la formació professional. Les actuacions poden ser des de diversificar més l'oferta de formació professional (potenciant també la formació dual amb les empreses de la comarca i els centres educatius més propers), fomentant l'aprenentatge en línia i també la mobilitat dels estudiants.

En paral·lel, cal treballar per tal de potenciar la demanda interna de serveis i béns innovadors i fomentar la col·laboració entre els agents econòmics per tal d'articular-la. Es tracta de que les micro i petites empreses de diferents sectors treballin conjuntament per a desenvolupar productes i serveis innovadors (el que s'anomena innovació oberta), ja que aquest és el teixit empresarial predominant i la diversificació econòmica és un dels punts forts de l'economia comarcal. Un altra àmbit a desenvolupar seria el del comerç electrònic, tant en el teixit empresarial com entre la població.

Al mateix temps s'ha d'afavorir l'emergència i consolidació d'aquelles activitats de suport que són necessàries per tal que es puguin fer realitat els projectes i idees innovadores. És a dir, s'ha de donar suport de forma prioritària a aquelles iniciatives empresarials que tenen major valor afegit i, sobretot, en aquelles activitats que són necessàries per l'ecosistema innovador (principalment en la publicitat i estudis de mercat, serveis tècnics, consultoria empresarial, etc.).

De la mateixa manera s'han de recolzar prioritàriament aquelles empreses ja consolidades que ofereixen productes i serveis intensius en tecnologia i coneixement, atès el baix desenvolupament que tenen a la comarca i que, d'alguna forma, el seu impuls és un motor a la demanda de treballadors més qualificats, retroalimentant així el sistema.

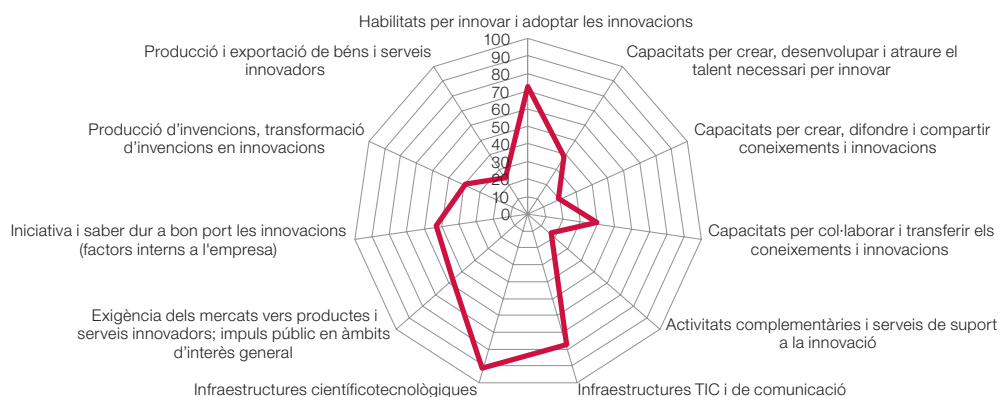
Finalment, el baix ús de les diferents fórmules de protecció de les innovacions, aconsella a dur a terme actuacions de difusió i informació, sobretot d'aquelles fórmules més adequades a les petites i microempreses.

El Garraf presenta en el capítol dels recursos humans l'actiu més significatiu de l'ecosistema d'innovació. En tots els indicadors que mesuren la qualificació dels capital humà se situa entre les tres primeres posicions. És per tant, una de les comarques catalanes on les empreses i activitats econòmiques que requereixen professionals altament qualificats tenen un entorn més favorable. Tanmateix, tot i que les activitats intensives en coneixement i tecnologia tenen un pes molt elevat en l'economia comarcal (el 35,2% dels llocs de treball), s'observa que en termes poblacionals tant les activitats d'R+D, com els serveis de suport a la innovació, com el conjunt d'activitats intensives en coneixement i tecnologia estan poc desenvolupades. D'altra banda, des del punt de vista empresarial, s'observa com aquestes activitats tenen un pes important en les iniciatives empresarials impulsades els darrers anys i també entre el treball autònom. No obstant això, tenen un pes escàs entre el teixit empresarial i la seva evolució en termes d'ocupació és negativa. És en aquests dos punts on cal incidir per tal de canviar la situació actual, donant suport a les iniciatives empresarials i als treballadors autònoms que ofereixen béns i serveis intensius en coneixement i tecnologia i millorant la competitivitat de les empreses ja existents amb l'objectiu que aquestes esdevinguin en el futur una part significativa del teixit empresarial del Garraf i ajudin a diversificar l'economia, actualment unes de les més poc diversificades de Catalunya. Finalment, el baix nivell de protecció de les innovacions registrat entre les empreses, sobretot entre les industrials, i el teixit predominant de micro i petita empresa, aconsella a dur a terme accions de difusió d'aquelles fórmules de protecció més adequades a aquest tipus d'empresa i a fomentar la innovació col·laborativa (o innovació oberta), com a mecanisme per a superar l'efecte mida.

En paral·lel a aquestes actuacions en l'àmbit del suport a l'empresa i al teixit productiu, s'hauria de diversificar més l'oferta de títols de formació professional i fomentar el seguiment d'aquests estudis i dels estudis universitaris per part dels joves. Un primer pas, pot ser fomentar el seguiment dels estudis d'enginyeria i tecnologia, atès que hi ha una oferta local important. D'altra banda, pel que fa a la formació professional, cal assenyalar que l'oferta de cicles formatius de grau superior ha passat de 17 titulacions el curs 2011-2012, a 9 el 2012-2013, una reducció molt significativa que s'hauria de revertir en el futur. Finalment, la millora del sistema educatiu de formació professional inicial hauria d'anar acompanyada d'un major seguiment de la formació continua i ocupacional per part de la població activa. Un dels àmbits on la comarca presenta xifres comparativament negatives.

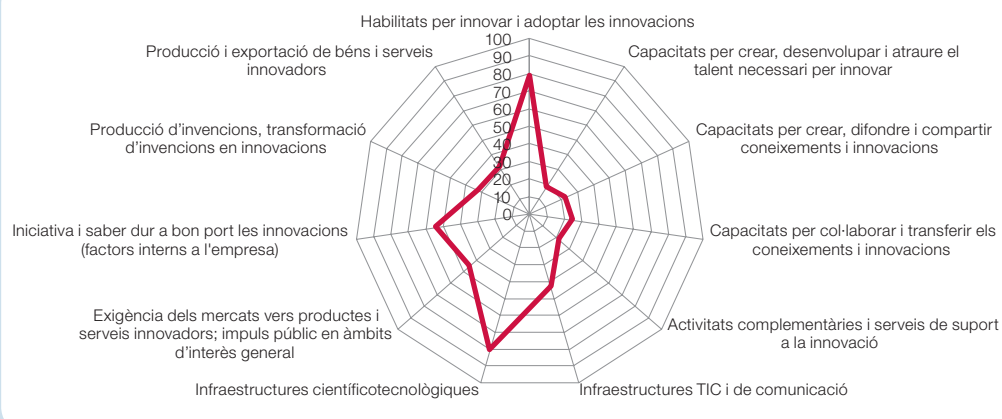
MARESME

L'ecosistema d'innovació del Maresme presenta certs punts febles en l'àmbit de l'emprenedoria i la producció de béns i serveis d'alt valor afegit. Respecte al primer, el predomini de la micro i petita empresa en el teixit empresarial local dificulta l'emergència d'iniciatives empresarials tant industrials com terciàries en activitats de suport intensives en coneixement i tecnologia, que són cobertes principalment pel treball autònom. Any rere any, el nombre societats mercantils en serveis i indústries intensives en coneixement i tecnologia va disminuint, tot i que l'èxit d'aquestes sembla ser major que el de la resta d'activitats que no ho són, ja que el nombre d'empreses que es mantenen actives va en augment i també la creació de llocs de treball. Tanmateix, és en l'àmbit de la indústria on cal incidir de forma més decidida, atès que es registra un baix desenvolupament d'aquesta. El nombre d'empreses industrials de mitjana i alta tecnologia s'ha anat reduint progressivament els darrers anys i l'impuls de noves iniciatives és escassa (l'any 2012 s'han constituït 7 societats mercantils). Tanmateix, el nombre d'establiments ha deixat de disminuir per primer cop el 2012, acompanyat d'un augment de l'ocupació generada. Així, la producció de béns industrials d'alt valor afegit ha de constituir una peça clau del procés de diversificació i de reindustrialització de l'economia del Maresme, poc diversificada i massa centrada en el sector terciari. En l'àmbit de la protecció de les invencions, cal reforçar precisament el sistema entre les empreses industrials, que són les que de forma predominant utilitzen les fórmules de patents i models d'utilitat. És, per tant, necessari analitzar les causes de la seva escassa utilització i dissenyar actuacions per tal de revertir la situació.

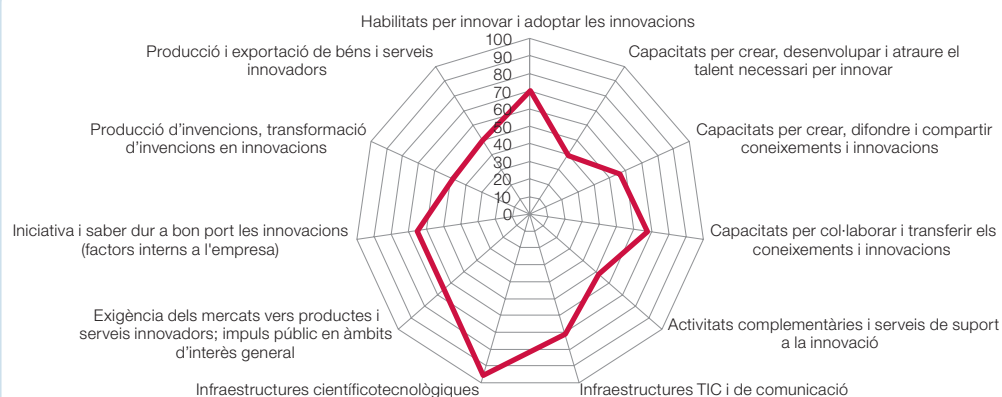
A banda d'apostar de forma més decidida per un teixit empresarial i productiu que desenvolupi al màxim el seu potencial en activitats intensives en coneixement i tecnologia, en paral·lel s'hauria d'adaptar el sistema educatiu-formatiu amb l'objectiu de reforçar el sector industrial, enfocant l'oferta i potenciant la demanda social dels estudis relacionats. Així, es revertiria el baix seguiment registrat dels estudis de formació professional i dels estudis universitaris en les disciplines d'enginyeries i tecnologies i, d'altra banda, el baix desenvolupament dels serveis relacionats (enginyeries, serveis tècnics, etc.). Tots dos aspectes són condicions necessàries per a l'emergència i millora de la competitivitat de l'activitat industrial.

OSONA

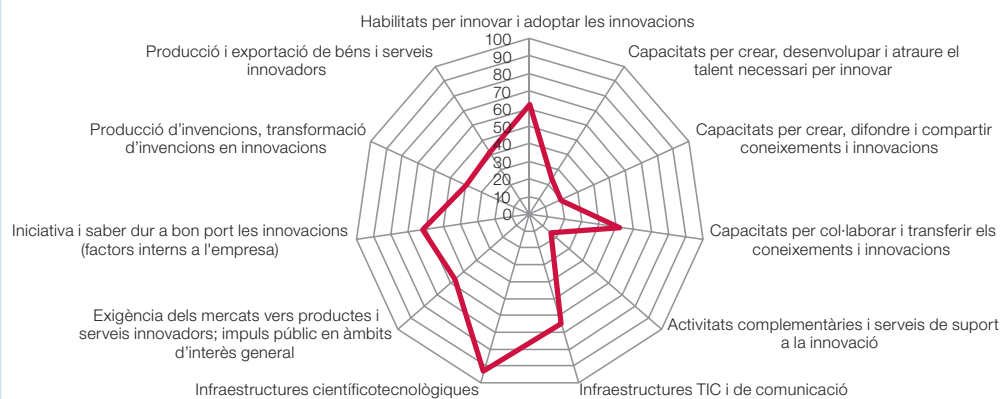
L'anàlisi del sistema d'innovació comarcal mostra com Osona presenta avantatges importants en les capacitats per crear, difondre i compartir coneixements i innovacions, fruit de l'oferta força diversificada existent en l'àmbit de la formació professional i universitària. Tanmateix, aquesta avantatge competitiva no es trasllada a una major presència d'activitats i serveis intensius en coneixement i tecnologia en el teixit productiu, sinó que les activitats tradicionals encara representen el gruix del teixit empresarial i de l'ocupació. Així, la demanda i oferta de professionals altament qualificats és escassa i en base a aquest mercat els joves tendeixen a abandonar els estudis post obligatoris, fet que retroalimenta l'especialització econòmica en sectors poc intensius en coneixement i tecnologia. Trencar aquesta dinàmica, donant suport a aquelles activitats que aportin major valor afegit ajudaria a, d'una banda, desenvolupar un mercat de professionals altament qualificats i a trobar un major encaix entre l'oferta i demanda formativa. D'altra banda, seria un impuls a una major diversificació de l'economia, que al seu torn estimula la demanda de béns i serveis més innovadors. Malgrat pugui haver-hi poques estructures de suport a la col·laboració i transferència de coneixements entre els agents del sistema, la comarca presenta un desenvolupament important de serveis de suport a la innovació (a reforçar els serveis financers i de consultoria empresarial) i es troba ben posicionada pel que fa a l'accés a les principals infraestructures científicotecnològiques. No obstant això, també presenta certs desavantatges en relació a les infraestructures TIC i de comunicació i l'exigència dels mercats. Així, en l'apartat de les telecomunicacions s'hauria de treballar en el desplegament a tots els sectors de la població i del teixit empresarial d'Internet i la banda ampla, atès que és la infraestructura bàsica que requereixen la majoria de serveis intensius en coneixement. En paral·lel s'hauria de promoure el comerç electrònic tant entre la ciutadania com en el teixit empresarial local.

VALLÈS OCCIDENTAL

Al Vallès Occidental hi conflueixen diverses economies externes que afavoreixen que el teixit empresarial s'interessi per aquelles activitats que presenten major valor afegit i en les que la comarca presenta avantatges competitives importants respecte a la resta del territori català. Aquestes economies externes són les derivades de l'existència d'una oferta formativa molt diversificada, tant en l'àmbit de la formació professional com en la universitària, de l'existència d'economies d'aglomeració i de diversificació, de l'elevat desenvolupament dels serveis de suport a la innovació i de la proximitat a les principals infraestructures científicotecnològiques. Aquest entorn empresarial i territorial afavoreix la producció d'invençions i el desenvolupament d'aquestes activitats més intensives en coneixement i tecnologia. No obstant això, la comarca presenta uns resultats força discrets en el capítol de la qualificació de la població, sobretot pel que fa a la formació al llarg de la vida i en el seguiment de la formació professional inicial per part dels joves. També en el desplegament de la banda ampla –infraestructura necessària per a l'economia del coneixement– i en el desenvolupament del comerç electrònic, mitjà a través del qual es comercialitzen i es creen bona part dels productes i serveis més innovadors. És en aquests darrers punts on cal incidir principalment, tot i que en general s'obté la percepció que el potencial de la comarca és superior al resultat obtingut.

VALLÈS ORIENTAL

El sistema d'innovació del Vallès Oriental obté valoracions força negatives en els factors territorials, principalment en el capítol dels recursos humans –per la manca de capacitat per desenvolupar i atraure el talent i les habilitats per adoptar innovacions– però també pel poc desenvolupament dels serveis de suport a la innovació i el baix desplegament de les infraestructures TIC. Aquestes mancances en bona part s'expliquen pel baix desenvolupament que registra la comarca en els serveis intensius en coneixement, ja que són aquestes activitats les que requereixen en major grau de treballadors altament qualificats, una oferta competitiva de serveis avançats i un ampla de banda que permeti la circulació de les informacions i el coneixement. La poca presència d'aquestes activitats s'evidencia en la menor protecció de les marques comercials registrada i les menors oportunitats laborals que generen aquestes activitats en comparació a la situació a d'altres comarques on són un motor de l'economia. En conseqüència, l'impuls de les activitats intensives en coneixement ha de formar part de l'eix central de les polítiques industrials a la comarca. Es disposa d'una bona base, el treball autònom, que presenta en aquestes activitats un desenvolupament important i una evolució positiva (ha crescut més d'un 10% els darrers 4 anys).

A mig i llarg termini l'existència d'aquestes activitats ha d'impulsar la demanda de personal altament qualificat, revertint l'actual situació, que és un dels principals dèficits del sistema d'innovació comarcal actual. Així, progressivament, l'oferta de titulats i el seguiment per part dels joves dels estudis professionalitzadors anirà millorant. En paral·lel a aquestes polítiques industrials s'han de portar a terme millores en el sistema educatiu/formatiu, incidint en una primera fase en la formació al llarg de la vida de la població activa (en competències transversals com el coneixement d'idiomes i l'ús de les noves tecnologies, entre d'altres), però també millorant encara més l'oferta actual o, si més no, l'accés a aquesta oferta per part dels joves. Les dades d'evolució del sector de l'ensenyament a la comarca apunten a que s'està en aquesta línia.

Sectors amb potencial de creixement a la província de Barcelona: una primera aproximació quantitativa

Gabinet d'Estudis Econòmics i Infraestructures de la Cambra de Comerç de Barcelona

El propòsit d'aquest estudi és oferir una primera aproximació quantitativa sobre quines activitats tenen una potencialitat tractora a la província de Barcelona. Aquest interès no és banal. Per exemple, una de les habituals crítiques que s'han fet a les polítiques sectorials de casa nostra, i en especial pel que fa a la política industrial, ha estat l'excés d'horitzontalitat, entesa com un tractament igualitari entre les diferents activitats productives. Si bé aquest igualitarisme pot semblar impecable des d'un punt de vista conceptual, en termes pràctics es transformava en una situació subòptima, en tant que l'efectivitat d'algunes polítiques (especialment aquelles referides a la innovació) passava per disposar d'una mínima massa crítica que mancava en algunes activitats productives. Aquesta situació ha estat posada de manifest en els darrers anys i ha dut a un canvi de paradigma, passant de l'igualitarisme en el tractament, a un incipient procés d'especialització intel·ligent, del qual l'estratègia RIS3 (Research and Innovation Smart Specialisation Strategy), promoguda per la Comissió Europea, n'és el seu més clar exponent. Dues de les primeres passes consisteixen doncs a detectar quins són els sectors líder, aquells que tenen una posició competitiva favorable respecte de competidors internacionals, i també sectors emergents, que poden esdevenir en un futur sectors líder.

Per al cas de Catalunya i dins del marc de translació del RIS3 a la realitat del país (RIS3CAT), s'han detectat set àmbits sectorials líders: energia i recursos naturals, l'alimentació, els sistemes industrials, la mobilitat sostenible, les indústries de disseny, la salut i les ciències de la vida i les indústries basades en l'experiència. Cal notar que aquests sectors no necessàriament coincideixen amb les classificacions sectorials tradicionals. Així, sota les indústries basades en l'experiència s'hi engloben activitats tan diverses com l'edició, l'artesania, el turisme o els esports; o als sistemes industrials s'engloben activitats com la manufactura de maquinària o de sistemes elèctrics, però també activitats relacionades amb l'enginyeria de processos.

La necessitat de fer prospectiva sobre el futur de sectors o activitats econòmiques no acaba aquí, ja que afecta també a temes tan diversos com l'urbanisme o la formació, per posar dos exemples. En el primer cas, un major o menor pes futur de determinades activitats, pot determinar un canvi d'usos de determinades zones. L'exemple més clar el tenim en el districte 22@ de Barcelona, que passà de ser un districte industrial en el sentit clàssic del terme¹, a ser un districte basat en l'economia del coneixement. En el segon cas, l'emergència de determinades activitats pot dur a un dèficit de personal qualificat per desenvolupar ocupacions associades a aquella activitat si no s'ha previst un recorregut formatiu.

En aquest capítol intentarem fer una primera aproximació quantitativa de quines activitats han tingut un pes i una evolució més positiva durant els darrers anys i quines poden tenir més potencial de creixement en el futur a la província de Barcelona. Aquesta anàlisi està limitada però per un bon nombre de factors. El primer d'ells és la sectorialització de les dades, basada en una classificació d'activitats que, si bé s'ha anat adaptant al pas dels temps (la darrera de les quals el 2008), recull encara moltes inèrcies històriques. El segon és la disponibilitat de dades enllaçades que permetin fer comparacions amb un cert horitzó temporal. La tercera limitació és la pròpia temporització, ja que el període analitzat coincideix de ple amb la crisi econòmica i el realineament d'alguns sectors.

1. La referència 22@ prové de la qualificació urbanística del sòl d'aquella zona, que era bàsicament de la categoria 22a, corresponent a activitat industrial.

Finalment, i no menys important, el fet de què en bona part basem les tendències de futur a partir de l'evolució dels darrers anys, amb el supòsit implícit de què aquelles activitats amb comportaments més positius en el passat poden esdevenir els sectors de referència a mitjà termini.

A la primera part de l'estudi realitzarem una anàlisi de les tendències observades a nivell europeu a partir de dues de les variables clau que utilitzarem en aquesta anàlisi: el nombre d'ocupats i el valor afegit brut. Al segon apartat, s'analitza amb major detall l'evolució de l'ocupació a la província de Barcelona desagregada per activitats. Al tercer apartat, s'analitza l'evolució del valor afegit brut a la província de Barcelona desagregat per activitats. Al quart apartat, es fa una anàlisi específica de la indústria manufacturera, centrant-nos en les exportacions. Finalment, al cinquè apartat es presenten les conclusions.

1. Contextualització europea

El conjunt de l'economia de la zona de l'euro (18 països) ha tingut un creixement modest durant la darrera dècada. Entre el 2004 i el 2012, el creixement acumulat fou del 21,2%, poc més d'un 2% en termes anualitzats. Aquest creixement ha estat encara més minso en el període 2008-2012, en el que la taxa acumulada ha estat únicament del 3,5% (0,7% en termes anualitzats). Òbviament, la gran crisi derivada en part de l'esclat de la bombolla immobiliària a nombrosos països, explica aquesta evolució. En termes d'ocupació això s'ha traduït en una caiguda del 3,5% en el període 2008-2013.

Les variacions del valor afegit i l'ocupació no han estat però homogènies entre sectors. La Taula 1 presenta les taxes de creixement i les contribucions al creixement global de les diferents divisions d'activitats² tant pel període 2004-2011, com pel període 2008-2011.

Les divisions d'activitats que han mostrat un major increment de la seva contribució al VAB han estat aquelles relacionades amb els serveis quinaris. Com no podia ser d'altra manera, la que va mostrar un millor comportament acumulat en el període 2004-2011 fou la d'activitats immobiliàries amb un creixement acumulat del 29,9% i una contribució al creixement global de 3,1 punts percentuals, la més alta de totes. Per la seva part, les activitats sanitàries van també tenir un impuls important, amb un creixement acumulat del 36,8% en el període analitzat, i una contribució global al creixement de 2,7 punts percentuals. Des del punt de vista de creixement, les activitats administratives i la divisió d'aigua i sanejament van tenir els creixements més importants 35,5 i 34,2%, respectivament, tot i que la seva contribució al creixement són més discretes, especialment en el segon cas (0,3 punts percentuals). Per contra, el creixement a divisions d'activitats tradicionalment importants com són el comerç o la indústria manufacturera han mostrat un creixement força moderat. En el primer cas, el creixement acumulat ha estat del 12,7%, mentre que a les manufactures el creixement ha estat del 10,9%. No obstant això, les seves contribucions al creixement han estat notables a causa del seu pes relatiu dins del conjunt del PIB (1,5 i 1,9 punts, respectivament).

Aquest patró encara es visualitza més clarament si l'anàlisi es restringeix al període 2008-2011, que correspon als anys d'inici de la crisi. Les activitats sanitàries, amb un creixement acumulat del 11,5% en aquell període, foren la divisió d'activitats que tingué una millor evolució, el que explica que la seva contribució al creixement global (3,1%) fos d'una mica menys de nou dècimes. Les activitats artístiques i de lleure (9,3% de creixement acumulat), l'educació (9,1%) i l'administració pública (8,7%) van mostrar també una evolució molt favorable. A més de la construcció (8,5% de caiguda), el comerç també va tenir una mala evolució durant aquest període (-0,2%), mentre que el creixement al conjunt de la indústria manufacturera fou molt feble (0,7%).

2. La classificació europea d'activitats econòmiques (NACE-2) defineix 21 divisions d'activitats econòmiques i 64 activitats pròpiament dites.

**Contribucions al creixement del VAB per divisions d'activitats,
zona de l'euro (18 països)**

Taula 1

	2004-2011		2008-2011	
	Creixement (%)	Contribució (%)	Creixement (%)	Contribució (%)
Agricultura	-15,0	-0,4	-6,4	-0,12
Ind. extractives	18,9	0,1	-9,6	-0,04
Ind. manufactures	10,9	1,9	0,7	0,12
Energia	26,6	0,5	6,5	0,12
Aigua i sanejament	34,2	0,3	10,0	0,09
Construcció	17,4	1,0	-8,5	-0,56
Comerç	12,7	1,5	-0,2	-0,02
Transport	17,6	0,9	1,2	0,06
Hostaleria	25,8	0,8	5,3	0,17
Comunicacions	17,1	0,8	3,0	0,14
Act. financeres	24,9	1,3	8,9	0,45
Act. immobiliàries	29,9	3,1	3,9	0,44
Act. professionals	24,6	1,4	0,6	0,03
Act. Administratives	35,5	1,4	3,9	0,17
Administració pública	24,4	1,6	8,7	0,57
Educació	23,5	1,2	9,1	0,44
Act. sanitàries	36,8	2,7	11,5	0,88
Act. artístiques i lleure	26,8	0,3	9,3	0,10
Altres serveis	18,1	0,2	2,7	0,03
Activitats llars	27,2	0,1	9,3	0,05
Org. extraterritorials	-	-	-	-
Total	20,7	20,7	3,1	3,1

Font: elaboració pròpia a partir de dades d'Eurostat

Una anàlisi més detallada de les activitats (a 64 activitats) dona més pistes sobre quins han estat els guanyadors i perdedors del període (Taula 2). En termes de contribució al creixement global, s'observen algunes diferències prou interessants entre el període 2004-2011 i el subperíode 2008-2011. En el primer cas, les activitats immobiliàries lideren clarament aquesta contribució, amb 3,1 punts, seguides a força distància de les sanitàries (1,7 punts) i l'administració pública (1,6 punts). En el segon cas, és l'administració pública, les activitats financeres, i les sanitàries, les que exerceixen la tracció. Una dada interessant és que entre les deu principals activitats en termes de contribució al creixement del VAB en el període 2008-2011, dues d'elles es refereixen a la indústria manufacturera: la fabricació de vehicles a motor, amb una contribució positiva de 0,3 punts; i la indústria alimentària, amb una contribució de 0,2 punts.

L'anàlisi anterior es pot replicar pel que fa a l'ocupació, si bé en aquest cas la disponibilitat temporal que proporciona l'operació estadística és superior perquè és possible disposar de dades desagregades a 64 activitats fins al 2013. Les ocupacions vinculades als serveis, i en especial, aquelles que generalment s'associen als sectors quaternari i quinari³, han estat els principals motors de creixement de l'ocupació en el període 2008-2013 al conjunt de la zona de l'euro. Les activitats sanitàries, amb una contribució positiva d'un punt percentual, ha estat la principal activitat tractora a la zona de l'euro⁴, seguides a força distància de les activitats de tipus professional (0,25 punts

3. Les activitats associades al sector quaternari són les de serveis a les empreses, mentre que les associades al sector quinari corresponen a activitats de serveis públic o creatives (culturals, lleure).

4. S'agafa la zona de l'euro a 18 països.

Activitats amb una major contribució al creixement del VAB,
zona de l'euro (18 països) Classificació NACE-2 a 64 activitats, percentatges

Taula 2

2004-2011		2008-2011	
Activitats immobiliàries	3,11	Administració pública i defensa	0,57
Activitats sanitàries	1,66	Activitats financeres	0,57
Administració pública i defensa	1,63	Activitats sanitàries	0,52
Educació	1,18	Educació	0,44
Construcció	1,05	Activitats immobiliàries	0,44
Activitats financeres	1,00	Serveis socials sense allotjament	0,30
Comerç majorista	0,92	Fabricació de vehicles a motor	0,25
Serveis socials sense allotjament	0,82	Fabricació d'aliments, begudes i tabac	0,19
Hostaleria	0,79	Programació informàtica i activitats TIC	0,17
Seus centrals, consultoria empresarial i legal	0,74	Hostaleria	0,17

Font: elaboració pròpia a partir de dades d'Eurostat

d'aportació al creixement) i les administratives (0,2 punts). Per contra, i tal i com es podia esperar, la construcció i les indústries manufactureres, han estat els grups d'activitats econòmiques amb una pitjor evolució. En aquest darrer cas, la contribució negativa al creixement de l'ocupació (−2,1 punts percentuals) ha estat fins i tot superior a la de la construcció (−1,7 punts percentuals).

Creixement i contribucions al creixement de l'ocupació per divisions,
zona de l'euro (18 països), 2008-2013 Desagregació a 21 divisions de la classificació NACE-2

Taula 3

Divisió	Denominació	Creixement (%)	Contribució al creixement (%)
A	Agricultura	−8,9	−0,32
B	Indústries extractives	−18,1	−0,04
C	Ind. manufactureres	−12,8	−2,11
D	Energia	10,7	0,07
E	Aigua i sanejament	4,2	0,03
F	Construcció	−22,0	−1,72
G	Comerç	−2,2	−0,32
H	Transport	−4,4	−0,22
I	Hostaleria	0,3	0,01
J	Comunicacions	−2,9	−0,08
K	Activitats financeres	−2,5	−0,08
L	Activitats immobiliàries	1,6	0,01
M	Activitats professionals	4,9	0,25
N	Activitats administratives	5,0	0,20
O	Administració pública	−6,3	−0,48
P	Educació	1,5	0,10
Q	Activitats sanitàries	9,7	0,99
R	Activitats artístiques i lleure	5,7	0,08
S	Altres serveis	−4,2	−0,11
T	Activitats llars	2,2	0,04
U	Org. extraterritorials	−8,7	−0,01
CREIXEMENT GLOBAL		−3,5	−3,5

Font: elaboració pròpia a partir de dades d'Eurostat, Labour Force Survey

De les 64 activitats en què es divideix l'operació estadística, 30 han tingut una evolució globalment positiva en el període 2008-2013. Les activitats capdavanteres (Taula 4) han estat aquelles relacionades amb les seus centrals (holdings empresarials) i la consultoria empresarial (24,3% de creixement acumulat en el mateix període), les activitats auxiliars als serveis financers i d'assegurances (20,3%), les relacionades amb el clavegueram (19,8%) o les veterinàries (19,3%). En termes de tracció global, mesurada per la contribució al creixement, destaquen les activitats vinculades als serveis socials o a la sanitat, amb contribucions de l'ordre de tres dècimes percentuals. I emergeixen també algunes activitats sovint oblidades, com els serveis a edificis i de jardineria o les activitats d'emmagatzematge i afins al transport (Taula 5).

Principals activitats per creixement de l'ocupació, zona de l'euro (18 països), 2008-2013 Divisió a 64 activitats de la classificació NACE-2

Taula 4

	ACTIVITAT	Creixement (%)	Contribució al creixement (%)
1	Seus centrals i consultoria empresarial	24,3	0,13
2	Activitats auxiliars mediació financera	20,3	0,10
3	Tractament d'aigües residuals	19,8	0,01
4	Activitats veterinàries	19,3	0,02
5	Serveis socials amb allotjament	16,7	0,32
6	Serveis socials sense allotjament	14,8	0,30
7	Serveis de tecnologies de la informació	14,1	0,15
8	Activitats associatives	13,1	0,11
9	Activitats administratives d'oficina	13,0	0,09
10	Cinema i vídeo; enregistrament de so	12,9	0,02

Font: elaboració pròpia a partir de dades d'Eurostat, Labour Force Survey

Principals activitats per contribució al creixement global de l'ocupació, zona de l'euro (18 països), 2008-2013 Divisió a 64 activitats de la classificació NACE-2

Taula 5

	ACTIVITAT	Creixement (%)	Contribució al creixement (%)
1	Serveis socials amb allotjament	16,7	0,32
2	Serveis socials sense allotjament	14,8	0,30
3	Activitats sanitàries	4,9	0,29
4	Serveis a edificis i de jardineria	12,6	0,23
5	Serveis de tecnologies de la informació	14,1	0,15
6	Emmagatzematge i afins al transport	10,1	0,13
7	Seus centrals i consultoria empresarial	24,3	0,13
8	Activitats associatives	13,1	0,11
9	Activitats auxiliars mediació financera	20,3	0,10
10	Activitats administratives d'oficina	13,0	0,09

Font: elaboració pròpia a partir de dades d'Eurostat, Labour Force Survey

Les dades anteriors mostren quins sectors han crescut relativament més (o menys), però donen una escassa informació pel que fa al tipus d'ocupacions. Aquesta informació ve proporcionada per un altre tipus de taules, on l'ocupació se segmenta per cadascun dels deu grans perfils ocupacionals de la classificació internacional d'ocupacions ISCO-2011. Pel conjunt de les activitats econòmiques, es detecta un important creixement de les activitats professionals d'alta qualificació (grup de

professionals científics i intel·lectuals), que creixen un 21,7% en el període 2008-2011. Aquest col·lectiu ha estat el principal contribuïdor al creixement de l'ocupació global, juntament amb els treballadors de la restauració i comerç, amb contribucions de 3 i 3,3 punts percentuals, respectivament. Per contra, es detecta una caiguda dels tècnics i professionals de suport (-4%) i dels empleats d'oficina comptables i administratius (-7,4%), si bé en termes de contribució al creixement global la caiguda més gran es dona entre el col·lectiu de treballadors de la indústria i la construcció, amb una aportació negativa de 2,9 punts percentuals, seguits a curta distància pel grup de directors i gerents (Taula 6).

Creixement de l'ocupació dels perfils ocupacionals, zona de l'euro (18 països), 2008-2013

Taula 6

		Creixement (%)	Contribució al creixement (%)
1	Directors i gerents	-34,8	-2,7
2	Professionals científics i intel·lectuals	21,7	3,0
3	Tècnics i professionals de suport	-4,0	-0,7
4	Empleats oficina comptables i administratius	-7,4	-0,8
5	Treballadors restauració, personals i venedors	24,8	3,3
6	Treballadors act. agrícoles, ramaderes i pesqueres	-6,3	-0,2
7	Artesans, treballadors indústries i construcció	-20,0	-2,9
8	Operadors instal·lacions i màquines, i muntadors	-19,5	-1,6
9	Directors i gerents	-5,1	-0,5
0	Ocupacions militars	-10,9	-0,1
	Total	-3,5	-3,5

Font: elaboració pròpia a partir de dades d'Eurostat, Labour Force Survey

Quines són les tendències de futur? L'existència d'un model de previsió del mercat laboral a nivell de la Unió Europea, impulsat pel Centre Europeu per al Desenvolupament de la Formació Professional (CEDEFOP), permet apuntar algunes tendències a nivell de la Unió Europea⁵. La Taula 7 presenta les dades per a l'escenari base, juntament amb les taxes de creixement acumulades i les contribucions al creixement global. Es preveu que en el període 2013-2020 l'ocupació al conjunt de la Unió Europea creixi un 2% en termes globals. Les activitats científico-tècniques i administratives seran les que tindran un major creixement, amb taxes del 10,4% i el 8,1%, respectivament. En termes de contribució del creixement això suposa 0,8 i 0,5 punts, respectivament. També es preveu un important creixement a activitats sanitàries i serveis socials i a arts, lleure i altres activitats dels serveis, amb creixements del 4,6 i 4,4%, i contribucions de 0,5 i 0,3 punts, respectivament. Per contra, es preveu una caiguda de l'ocupació a la indústria manufacturera, i en especial al sector primari. De fet, serà en aquest en el que la contribució al creixement serà més negativa, fins i tot lleugerament superior a la de la indústria manufacturera.

5. Aquest estudi també ha estat realitzat a nivell de cadascun dels països de la Unió Europea pel propi CEDEFOP. En alguns casos també s'han fet adaptacions subestatals, tal i com es comentarà posteriorment.

Evolució de l'activitat per sectors a la Unió Europea, 2013-2020

Taula 7

Divisió activitats	Ocupats 2013 (milers)	Ocupats 2020 (milers)	Creixement 2013-20 (%)	Contrib. al creixement (%)
A: Agricultura, ramaderia i pesca	11.572	10.522	-9,1	-0,5
B: Ind. extractives	686	581	-15,4	0,0
C+: Ind. manufactureres	32.845	31.992	-2,6	-0,4
D: Energia	936	888	-5,2	0,0
E: Aigua i medi ambient	1.864	1.817	-2,5	0,0
F: Construcció	14.986	15.263	1,8	0,1
G. Comerç	32.416	33.761	4,1	0,6
H+: Transport	12.625	12.506	-0,9	-0,1
I: Hostaleria	10.534	11.172	6,1	0,3
J*: Informació i comunicacions	3.488	3.656	4,8	0,1
K: Act. financeres	6.033	6.090	0,9	0,0
LM: Act. Immobiliàries i científic-Tècniques	16.155	17.840	10,4	0,8
N: Act. administratives i de suport	12.716	13.746	8,1	0,5
RSTU+: Arts, lleure i altres activitats serveis	15.077	15.741	4,4	0,3
O: Administració Pública	14.527	14.142	-2,7	-0,2
P: Educació	15.095	15.288	1,3	0,1
Q: Act. sanitàries i serveis socials	22.206	23.234	4,6	0,5
Total	223.763	228.239	2,0	2,0

Font: elaboració pròpia a partir de dades del Centre Europeu per al Desenvolupament de la Formació Professional (CEDEFOP), Unió Europea

Una aparent paradoxa d'aquestes previsions és la dinàmica de les activitats administratives i de suport, que des de fa anys mostren una evolució molt positiva, i que contrasta en un context de canvi tecnològic i de freqüent automatització de processos administratius. No obstant, una anàlisi de l'evolució de l'activitat per ocupacions (Taula 8) apunta a que aquesta paradoxa no és tal, ja que es preveu una caiguda significativa de l'ocupació dins del segment ocupacional dels treballadors d'oficina, comptables i administratius (-5,6% en el període 2010-2020), que contrasta amb el fort

Evolució de l'activitat per ocupacions a la unió europea, 2013-2020

Taula 8

		2013 (milers)	2020 (milers)	Creixement (%)	Contr. Creix (%)
0	Ocupacions militars	1.205	1.129	-6,3	0,0
1	Directors i gerents	14.148	15.419	9	0,6
2	Professionals científics i intel·lectuals	39.148	41.095	5	0,9
3	Tècnics i professionals de suport	35.473	38.580	8,8	1,4
4	Empleats oficina comptables i administratius	22.751	21.486	-5,6	-0,6
5	Treballadors restauració, personals i venedors	37.870	38.237	1	0,2
6	Treballadors act. agrícoles, ramaderes i pesqueres	9.535	8.770	-8	-0,3
7	Artesans, treballadors indústries i construcció	25.682	24.389	-5	-0,6
8	Operadors instal·lacions i màquines, i muntadors	16.159	15.876	-1,8	-0,1
9	Sense qualificació	21.791	23.258	6,7	0,7
	TOTAL	223.763	228.239	2	2,1

Font: elaboració pròpia a partir de dades del Centre Europeu per al Desenvolupament de la Formació Professional (CEDEFOP), Unió Europea

increment que experimentaran tècnics i professionals de suport (8% en el mateix període) i els professionals científics i intel·lectuals (5%). És a dir, pot donar-se un creixement a nivell d'activitat d'empreses que presten serveis administratius, però el perfil dels ocupats serà cada vegada més qualificat.

2. Activitats tractores a la província de Barcelona en termes d'ocupació en el període 2009-2013

Una primera aproximació per a la detecció de les activitats potencialment tractores i emergents a la província de Barcelona ens la proporcionen els registres d'afiliacions a la Seguretat Social. Aquesta base de dades proporciona una font molt valuosa d'informació perquè està disponible a 88 divisions d'activitats de la CCAE-09 a nivell provincial, oferint per tant una informació més àmplia que altres fonts estadístiques vinculades amb l'activitat econòmica. Així mateix es tracta d'una informació de tipus censal i que no es veu afectada per problemes d'«efecte seu»⁶ si les dades es consideren a nivell provincial. L'única limitació existent és la impossibilitat de distingir entre perfils ocupacionals.

Per tal de poder fer comparacions homogènies s'ha agafat el període entre 2009, primer any de disponibilitat plena de les dades amb la CCAE-09, i el 2013, darrer any complet. L'any 2009 és també el primer després de la implosió del sector de la construcció i tots els sectors vinculats (des dels serveis immobiliaris, fins a algunes indústries manufactureres molt vinculades a aquest, com la ceràmica o la fusteria).

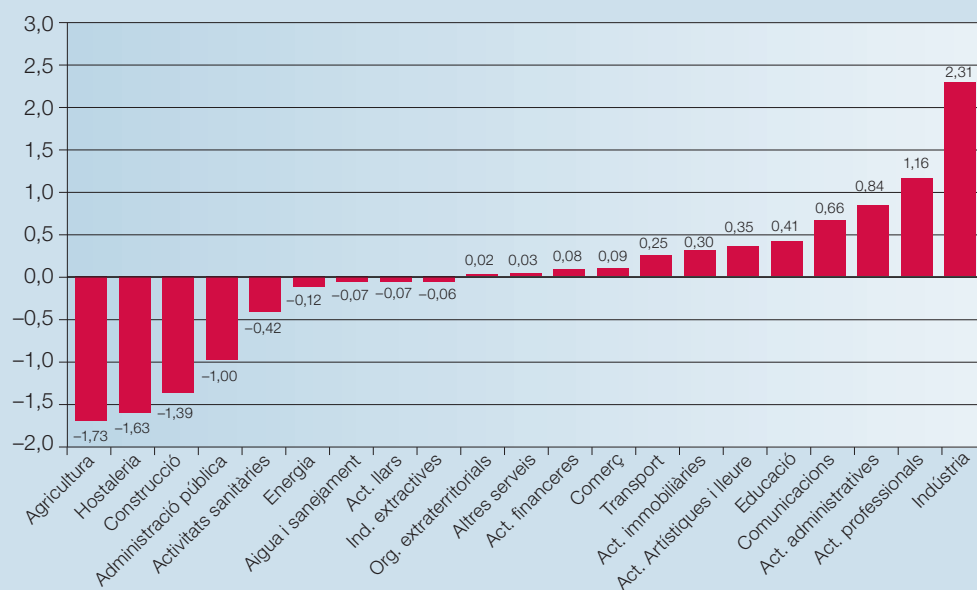
Per tal de contrastar les dades s'ha realitzat una comparativa amb les dades del conjunt de l'Estat espanyol (Gràfic 1). Les xifres d'afiliació de la província de Barcelona, en comparació a les del conjunt de l'Estat, presentaven l'any 2013 una major probabilitat d'estar afiliat al sector de la indústria manufacturera en aquesta província (concretament 2,3 punts), mentre que era menor la probabilitat d'estar afiliat a l'agricultura, a l'hostaleria i a la construcció.

El nombre d'afiliats a la Seguretat Social va caure un 8,8% a la província de Barcelona entre el 2009 i el 2013. Aquesta xifra és gairebé dos punts inferior a la mitjana del conjunt d'Espanya, que fou del 10,7%. Per divisions d'activitats, la construcció i la indústria manufacturera ha estat els dos actors principals en la caiguda de l'afiliació. En el cas de la província de Barcelona, han contribuït en 3,8 i 2,7 punts, respectivament. En el cas del conjunt d'Espanya, les contribucions al creixement de la construcció i la indústria manufacturera han estat del 4,8 i 2,2 punts, respectivament. Aquest diferencial s'explica sobretot pel diferent pes d'aquestes activitats als dos territoris, tal i com s'ha esmentat més amunt. Les activitats amb una contribució positiva al creixement són escasses, i el seu pes molt reduït. La més destacada, tant a la província de Barcelona com a Espanya ha estat l'hostaleria, amb contribucions positives 0,35 i 0,18 punts percentuals, respectivament (Taula 9). També es detecten aportacions positives, molt minses, a l'educació i a les activitats sanitàries (en aquest cas només en el cas de la província de Barcelona).

6. La unitat clau és el denominat compte de cotització, que correspon a l'establiment. Si una empresa té més d'un establiment a una província, els treballadors s'imputen a un únic compte de cotització. Així, si bé pot existir un «efecte seu» a nivell infraprovincial, aquest desapareix en comparacions entre províncies o en províncies i àmbits superiors.

**Diferencial de probabilitat d'afiliació a la Seguretat Social,
provincia de Barcelona VS conjunt de l'estat, 2013** Percentatges

Gràfic 1

Font: elaboració pròpia a partir de dades del Departament d'Empresa i Ocupació, Generalitat de Catalunya

**Contribucions al creixement de l'afiliació a la Seguretat Social
per divisions d'activitats, 2009-2013** Percentatges

Taula 9

	Prov. Barcelona	Espanya
Agricultura	-0,04	-0,23
Ind. extractives	-0,02	-0,05
Ind. manufactureres	-2,75	-2,20
Energia	-0,01	0,00
Aigua i sanejament	-0,07	-0,04
Construcció	-3,78	-4,77
Comerç	-1,06	-1,14
Transport	-0,56	-0,52
Hostaleria	0,35	0,18
Comunicacions	-0,02	-0,06
Act. financeres	-0,30	-0,27
Act. immobiliàries	0,05	0,02
Act. professionals	-0,01	-0,15
Act. Administratives	-0,13	-0,52
Administració pública	-0,30	-0,62
Educació	0,13	0,10
Act. sanitàries	0,22	-0,08
Act. artístiques i lleure	-0,04	-0,01
Altres serveis	-0,44	-0,35
Activitats llars	0,02	0,02
Org. extraterritorials	0,00	0,00
Total	-8,76	-10,67

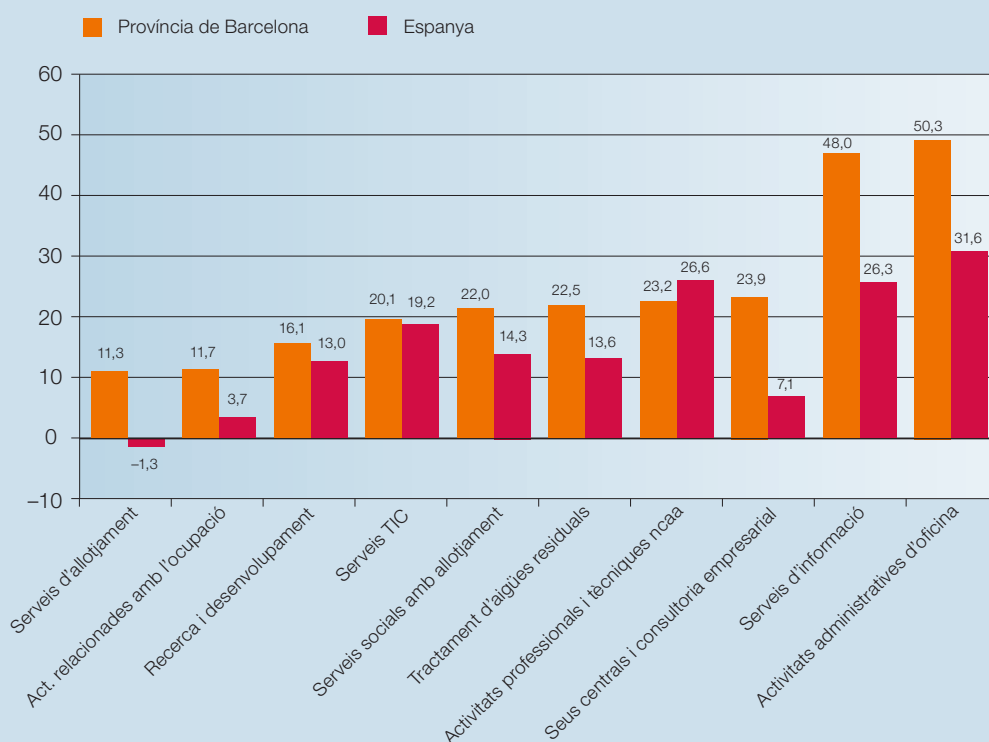
Font: elaboració pròpia a partir de dades del Departament d'Empresa i Ocupació, Generalitat de Catalunya

De les 88 divisions d'activitats de la CCAE-09, únicament 21 han tingut un creixement acumulat positiu en el període 2009-2013 a la província de Barcelona. D'entre les deu amb major creixement, pràcticament totes elles estan relacionades amb serveis de tipus quinari. Concretament, destaquen els creixements d'afiliació en activitats de serveis a les empreses (en especial de caire administratiu), activitats relacionades amb les TIC, tractament d'aigües residencial (tot i que molt petit en xifres absolutes) o activitats vinculades als serveis socials.

Activitats amb major creixement d'afiliació a la província de Barcelona i comparació amb el conjunt d'Espanya, 2009-2013

Classificació CCAE-09 a 2 dígits, percentatge acumulat

Gràfic 2

Font: elaboració pròpia a partir de dades del Departament d'Empresa i Ocupació, Generalitat de Catalunya

Tenint en compte la importància relativa de cada activitat empresarial dins del conjunt de l'afiliació, les activitats administratives d'oficina, que engloben a activitats com l'organització de convencions i congressos o els *call centers*, han constituït la principal activitat tractora a la província de Barcelona en termes d'ocupació en els darrers cinc anys, amb una contribució al creixement de sis dècimes percentuals (Taula 10). Destaca també la xifra dels serveis de tecnologies de la informació, que inclou activitats de programació o consultoria informàtica, amb una contribució de gairebé tres dècimes. Una altra activitat que ja s'ha detectat que apunta són els serveis socials, especialment els de tipus residencials (com les residències geriàtriques), la contribució al creixement de l'afiliació global dels quals és idèntica a la d'un sector tradicional de la importància de la restauració. Finalment cal destacar que les activitats de recerca i desenvolupament figuren en aquest grup. Pel que fa al conjunt de l'Estat espanyol, les activitats que figuren al capdamunt de la taula són essencialment les mateixes i les posicions que ocupen en el rànquing no difereixen significativament del cas de la província de Barcelona (Taula 11).

Principals activitats tractores en afiliació a la Seguretat Social, 2009-2013,
provincia de Barcelona Classificació CCAE-09 a 2 dígits

Taula 10

	Activitat (codi CCAE-09)	Creixement acumulat (%)	Contrib. Creixement (%)
1	Activitats administratives d'oficina	50,3	0,59
2	Serveis de tecnologies de la informació	20,1	0,26
3	Serveis de menjar i begudes	4,8	0,24
4	Serveis socials amb allotjament	22,0	0,24
5	Activitats professionals i tècniques ncaa	23,2	0,14
6	Educació	2,6	0,13
7	Activitats relacionades amb l'ocupació	11,7	0,11
8	Serveis d'allotjament	11,3	0,10
9	Seus centrals i consultoria empresarial	23,9	0,10
10	Recerca i desenvolupament	16,1	0,09

Font: elaboració pròpia a partir dades del Departament d'Empresa i Ocupació, Generalitat de Catalunya

Principals activitats tractores en afiliació a la Seguretat Social, 2009-2013,
Espanya Classificació CCAE-09 a 2 dígits

Taula 11

	Activitat (codi CCAE-09)	Creixement acumulat (%)	Contrib. Creixement (%)
1	Activitats administratives d'oficina	31,6	0,31
2	Serveis de menjar i begudes	3,4	0,20
3	Serveis de tecnologies de la informació	19,2	0,18
4	Serveis socials amb allotjament	14,3	0,17
5	Activitats professionals i tècniques ncaa	26,6	0,11
6	Educació	2,4	0,10
7	Recerca i desenvolupament	13,0	0,05
8	Activitats esportives i d'entreteniment	5,4	0,05
9	Serveis d'informació	26,3	0,03
10	Seus centrals i consultoria empresarial	7,1	0,03

Font: elaboració pròpia a partir dades del Departament d'Empresa i Ocupació, Generalitat de Catalunya

3. Activitats tractores a la província de Barcelona en termes de valor afegit en el període 2009-2012

Si bé és important l'anàlisi d'empreses tractores i emergents des d'un punt de vista de l'ocupació, per les implicacions econòmiques i socials que aquest fet té, també ho és detectar aquelles activitats emergents des d'un punt de vista de generació de valor afegit, ja que al capdavant seran les que poden generar un major creixement econòmic. Malauradament, les dades de valor afegit a nivell provincial estan disponibles força a posteriori i amb un escàs nivell de desagregació⁷. Això fa que calgui recórrer a mètodes alternatius. Un d'ells és la utilització de la base de dades SABI, que inclou prop de dos milions de registres d'empreses a nivell estatal. La limitació d'aquestes dades és que exclouen als autònoms, l'administració pública i les entitats del tercer sector, uns actors molt

7. La millor desagregació de dades del VAB a nivell provincial per Catalunya la proporciona l'Anuari Comarcal que edita Catalunya Caixa. Aquest però es limita a una dotzena de subsectors, enfront de les 21 divisions de l'activitat que proporciona la comptabilitat nacional.

rellevants en àmbits com l'educació, la sanitat o els serveis socials. La segona limitació prové de la disponibilitat de dades, ja que el darrer any amb dades completes és 2012⁸. Aquest fet obliga a limitar l'anàlisi al període 2009-2012. Una tercera limitació prové de l'efecte seu al treballar amb dades a nivell provincial, ja que la base de dades atribueix la totalitat de la facturació, valor afegit i treballadors a la província on està situada la seu social.

Els resultats obtinguts a partir del SABI mostren que, durant el període 2009-2012, el nombre de treballadors de les empreses de la mostra per a la província de Barcelona va descendir un 14,7%, mentre que els ingressos bruts ho feren en un 3% i el valor afegit brut ho féu en un 22,1%. La mitjana estatal fou lleugerament superior, amb caigudes del 16,3%, 3,4% i 25,2%, respectivament. La caiguda de l'afiliació fou una constant a totes les grans divisions d'activitat tret de les activitats sanitàries i els serveis socials. Com és lògic, la caiguda més forta es dona a la construcció (-41,6%), però en termes de contribució al creixement la caiguda més important la trobem a la indústria manufacturera, explicant 4 punts dels 14,7 de caiguda global. Fixant-nos en el VAB, les caigudes més importants s'observen a la construcció i a les activitats immobiliàries⁹ (Taula 12). Aquests dues són també les dues divisions amb una major contribució negativa al creixement del VAB. Per contra, s'ha produït un impuls a les activitats de transport i emmagatzematge i a les activitats professionals, científiques i tècniques, tot i que les aportacions al creixement que tenen són minses (1,11 i 0,69 punts percentuals, respectivament).

Variació del VAB a la província de Barcelona per divisions d'activitat, 2009-2012

Taula 12

		Creixement acumulat (%)	Contrib. al creixement (%)
A	Agricultura, ramaderia, silvicultura i pesca	-22,6	-0,07
B	Indústries extractives	40,7	0,09
C	Indústries manufactureres	-8,2	-2,10
D	Energia elèctrica, gas, vapor i aire condicionat	-1,5	-0,07
E	Aigua, sanejament i gestió de residus	-39,5	-1,44
F	Construcció	-136,6	-9,63
G	Comerç engròs i detall	-9,8	-1,72
H	Transport i emmagatzematge	17,1	1,11
I	Hostaleria	-9,0	-0,32
J	Informació i comunicacions	-18,8	-0,84
K	Activitats financeres i assegurances	-43,7	-3,28
L	Activitats immobiliàries	-131,4	-3,92
M	Activitats professionals, científiques i tècniques	10,0	0,69
N	Activitats administratives i serveis auxiliars	-16,9	-0,81
O	Administració pública, Defensa i SS obligatòria	-24,6	-0,01
P	Educació	-8,8	-0,06
Q	Activitats sanitàries i de serveis socials	5,2	0,11
R	Activitats artístiques, recreatives i d'entreteniment	20,3	0,22
S	Altres serveis	-9,7	-0,07
T	Activitats llars	238,9	0,00
U	Organismes extraterritorials	-3,6	0,00
	Total	-22,1	-22,1

Font: elaboració pròpia a partir de dades de SABI

8. Les dades de SABI provenen dels comptes anuals dipositats al Registre Mercantil. Aquesta operació es realitza entre sis mesos i un any després del tancament de l'exercici, pel que les darreres dades completes corresponen a l'exercici de 2012, tenint en compte de què no totes les empreses tanquen l'exercici a 31 de desembre.

9. El VAB agregat d'ambdues divisions fou negatiu l'any 2012, el que explica que les caigudes hagin estat superiors del 100%.

A un nivell més detallat, es poden confirmar algunes tendències que apuntava la desagregació per divisions (Taula 13). Així, les activitats d'emmagatzematge ha estat el veritable motor del creixement de les activitats del transport, amb una aportació positiva al creixement d'1,35 punts. Una altra activitat amb un impuls important ha estat l'englobada dins de les altres activitats professionals, científiques i tècniques, un grup que inclou els estudis de disseny, els traductors o les activitats de fotografia, entre altres, i que en força casos és equiparable a les activitats del grup 62 (serveis de tecnologies de la informació). Cal esmentar que les activitats professionals vinculades a l'arquitectura i l'enginyeria també han tingut una evolució notable. Així mateix, cal destacar el fet de què en tercer lloc aparegui una activitat de la indústria manufacturera com és la fabricació de vehicles a motor, en un context força problemàtic per a una indústria l'evolució de la qual està molt correlacionada amb l'evolució econòmica. No obstant, la presència de les activitats de la indústria manufacturera no acaba aquí, sinó que continua amb dues activitats manufactureres clàssiques com són la indústria química i la metal·lúrgia, que ocupen el setè i vuitè lloc del rànquing d'activitats amb major tracció.

Activitats amb major tracció del VAB, província de Barcelona, 2009-2012

Taula 13

Classificació CCAE-09 a 2 dígit

	Codi CCA-09	ACTIVITAT	Creixement acumulat (%)	Contrib. al creixement (%)
1	52	Emmagatzematge i activitats afins al transport	34,6	1,35
2	74	Altres activitats professionals, científiques i tècniques	71,9	0,84
3	29	Fabricació de vehicles de motor	23,1	0,51
4	71	Serveis tècnics d'arquitectura i enginyeria	36,3	0,49
5	93	Activitats esportives, recreatives i d'entreteniment	67,7	0,37
6	78	Activitats relacionades amb l'ocupació	27,2	0,15
7	20	Indústria química	5,1	0,15
8	24	Metal·lúrgia	28,4	0,11
9	86	Activitats sanitàries	4,6	0,07
10	87	Activitats de serveis socials amb allotjament	18,1	0,07

Font: elaboració pròpia a partir de dades de Sabi

4. Activitat exportadora a la província de Barcelona en el període 2009-2013: el renaixement de la indústria manufacturera com a element tractor de l'economia?

La demanda externa ha estat durant els darrers anys l'element més positiu de l'economia espanyola, compensant en la mesura del possible la feblesa de la demanda interna. Aquesta situació ha animat un interessant debat públic sobre la necessitat d'apostar per aquells sectors que es consideren crítics per a l'impuls la demanda externa, que són les indústries manufactures i tots aquells serveis relacionats amb l'activitat turística. En aquest apartat ens centrarem en la indústria, prestant especial atenció a la dinàmica de les exportacions dels darrers deu anys. L'anàlisi s'ha utilitzat a partir de la base de dades Datacomex del Ministeri d'Economia i Competitivitat. Aquesta proporciona dades amb un elevat nivell de desagregació per diferents paràmetres, tant pel tipus de producte exportat com per l'activitat de l'empresa exportadora.

El conjunt de béns exportats a la província de Barcelona va ascendir a 45.280,2 milions d'euros l'any 2013, fet que representa el 19,3% del conjunt d'Espanya. Respecte l'any 2008, les exportacions han crescut un 13,5% en termes acumulats (dades a preus corrents), enfront del 23,8% del conjunt espanyol. Això ha provocat que la quota de les exportacions de la província sobre el total estatal disminuís gairebé dos punts en relació a la del 2008. Si l'anàlisi es fa respecte del 2004, el creixement acumulat a la província de Barcelona ha estat del 45,2%, i la seva participació en el conjunt de les exportacions espanyoles ha caigut en idèntica magnitud.

La indústria de vehicles de motor ha estat clau en les exportacions a la província de Barcelona durant la darrera dècada, ja que una mica més d'un de cada cinc euros exportats correspon a aquesta activitat (Taula 14). Un segon grup d'indústries és el format al voltant del món químic i farmacèutic: tots dos sectors combinats aporten actualment gairebé la quarta part del total de les exportacions. Cal destacar que aquest darrer sector mostra un gran impuls, especialment pel que fa a la part farmacèutica, i gairebé ha doblat la seva participació al total de les exportacions, passant del 4,3% del 2004 al 8,1% del 2013. Sectors tradicionals com la indústria alimentària o la indústria de la confecció també tenen un pes significatiu en el conjunt de les exportacions, així com una dinàmica favorable, tant pel que fa a valors absoluts com pel que respecta al pes relatiu sobre el conjunt de les exportacions.

Principals activitats exportadores a la província de Barcelona

Taula 14

Classificació CCAE-09 a dos dígitos, pes sobre total, percentatge

	Codi CCA-09	DESCRIPCIÓ	2004	2008	2013
1	29	Fabricació de vehicles de motor	21,3	20,8	19,8
2	20	Indústries químiques	13,5	11,9	14,7
3	21	Fabricació de productes farmacèutics	4,3	6,6	8,1
4	28	Fabricació de maquinària i equips ncaa	7,6	7,0	6,9
5	10	Indústries de productes alimentaris	5,0	5,4	6,4
6	14	Confecció de peces de vestir	3,4	3,8	6,2
7	27	Fabricació de materials i equips elèctrics	5,3	5,3	4,8
8	24	Metal·lúrgia	2,4	3,9	4,6
9	22	Fab. de productes de cautxú i matèries plàstiques	4,3	3,8	3,4
10	25	Fabricació de productes metàl·lics	3,5	3,1	3,0

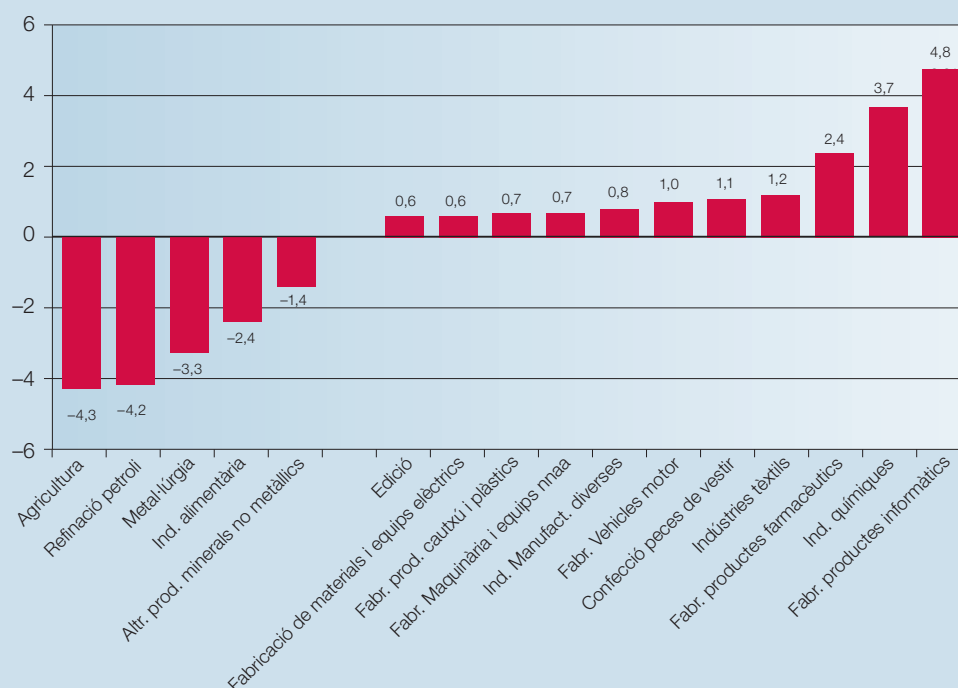
Font: elaboració pròpia a partir de dades de Datacomex, Ministeri d'Economia i Competitivitat

L'estructura de les exportacions de la província de Barcelona presentava l'any 2008 algunes lleugeres diferències amb el conjunt de l'Estat (Gràfic 3). La fabricació de material informàtic i electrònic, la indústria química i farmacèutica tenen un major pes en relació al total respecte al conjunt de l'Estat. Quelcom similar, a menor escala, s'esdevé al tèxtil i la confecció, o a la fabricació de vehicles a motor. Per contra, el pes de les exportacions és clarament inferior a l'agricultura o a la refinació de petroli, on el diferencial negatiu arriba als 4,3 i 4,2 punts percentuals, respectivament.

Tal i com s'havia apuntat abans, el conjunt d'indústries químiques i farmacèutiques ha liderat el creixement de les exportacions, un cop es té en compte el pes relatiu de cada sector. Així, entre les dues indústries sumen 7,3 punts dels 13,5 punts de creixement global de les exportacions en el període 2008-2013 (Taula 15). Un altre sector que ha tingut una important evolució ha estat la confecció de peces de vestir, que ha crescut més del 85% en termes acumulats en el període 2008-2013, i ha tingut una aportació de 3,25 punts al creixement global d'aquest període. La indústria de

Diferencial del pes de les exportacions per activitats entre la província de Barcelona i el conjunt estatal, 2008 Classificació CCAE-09 a dos dígits, Percentatge

Gràfic 3

Font: elaboració pròpia a partir de dades de Datacomex, Ministeri d'Economia i Competitivitat

Principals activitats tractores de les exportacions a la província de Barcelona, 2008-2013 Classificació CCAE-09 a dos dígits

Taula 15

	Codi CCAE-09	DESCRIPCIÓ	Creixement acumulat (%)	Contrib. al creixement (%)
1	20	Indústries químiques	39,7	4,73
2	14	Confecció de peces de vestir	85,3	3,25
3	21	Productes farmacèutics	39,9	2,62
4	10	Indústries de productes alimentaris	35,2	1,91
5	29	Vehicles de motor, remolcs i semiremolcs	7,8	1,63
6	24	Metal·lúrgia	33,8	1,32
7	28	Maquinària i equips ncaa	13,1	0,91
8	17	Indústria del paper	36,9	0,74
9	38	Activitats de recollida, tractament i eliminació de residus	119,6	0,69
10	32	Indústries manufactureres diverses	63,7	0,63

Font: elaboració pròpia a partir de dades de Datacomex, Ministeri d'Economia i Competitivitat

vehicles de motor, tot i el seu modest creixement (únicament un 7,8% en el període analitzat), ha tingut una contribució significativa. Una anàlisi més a llarg termini (2004-2013) corrobora aquesta tendència, si bé cal destacar que l'evolució de la indústria de vehicles de motor ha estat més favorable, fet que li permet situar-se en el segon lloc del rànquing, en detriment de la confecció, que se situa al quart lloc de la classificació (Taula 16).

Principals activitats tractores de les exportacions a la província de Barcelona, 2004-2013 Classificació CCAE-09 a dos dígits

Taula 16

	Codi CCAE-09	DESCRIPCIÓ	Creixement acumulat (%)	Contrib. al creixement (%)
1	20	Indústries químiques	57,6	7,78
2	29	Vehicles de motor, remolcs i semiremolcs	35,1	7,47
3	21	Productes farmacèutics	172,9	7,44
4	14	Confecció de peces de vestir	166,8	5,64
5	10	Indústries de productes alimentaris	88,7	4,40
6	24	Metal·lúrgia	181,8	4,31
7	28	Maquinària i equips ncaa	33,4	2,53
8	27	Materials i equips elèctrics	32,2	1,69
9	33	Indústries manufactureres diverses	63,7	1,27
10	17	Indústria del paper	55,7	1,25

Font: elaboració pròpia a partir de dades de Datacomex, Ministeri d'Economia i Competitivitat

Anant a un major detall, utilitzant la classificació CCAE-09 a tres dígits, es corrobora aquesta distinció de tres grans grups d'activitats industrials: les primeres, vinculades a l'àrea química i farmacèutica; la segona vinculada al tèxtil, on la contribució es deu més a un efecte recuperació; i finalment una tercera vinculada als vehicles de motor i que també inclou algunes activitats de fabricació de maquinària (Taula 17). Així mateix, s'observa l'emergència de l'activitat de la indústria alimentària, sobretot pel que fa referència a l'elaboració de productes carnis.

Principals activitats tractores de les exportacions a la província de Barcelona, 2008-2013 Classificació CCAE-09 a 3 dígits

Taula 17

	Codi CCAE-09	DESCRIPCIÓ	Creixement acumulat (%)	Contrib. al creixement (%)
1	141	Confecció de peces de vestir	97,3	3,13
2	212	Fabricació de preparats farmacèutics	42,1	2,27
3	201	Fabricació de productes químics bàsics	35,6	2,08
4	244	Producció de metalls preciosos	154,5	1,56
5	291	Fabricació de vehicles de motor	9,6	1,48
6	204	Fabricació de sabons	47,1	1,26
7	205	Fabricació d'altres productes químics	61,1	1,20
8	101	Elaboració de productes carnis	51,0	1,02
9	381	Recollida de residus	119,6	0,69
10	282	Fabricació d'un altre tipus de maquinària d'ús general	22,5	0,58

Font: elaboració pròpia a partir de dades de Datacomex, Ministeri d'Economia i Competitivitat

5. Conclusions

Les dades en general apunten a que la província de Barcelona no es diferencia excessivament del conjunt de l'Estat i del conjunt de la zona de l'euro pel que fa a dinàmica sectorial. Les activitats lligades als sectors quaternaris i quinaris han estat els grans tractors de generació d'ocupació aquests darrers anys, en detriment d'activitats més clàssiques com la construcció o la indústria manufacturera. Aquesta pauta de comportament també es dona si la unitat de mesura és el valor

afegit. En aquest darrer cas també com les activitats d'emmagatzematge i de logística en general, que presenten bones perspectives de futur mercès als canvis tecnològics i d'hàbits de compra.

La indústria manufacturera ha tingut un comportament contractiu pel que fa a ocupació, però és una de les grans esperances a mitjà termini per la seva capacitat tractora sobre la resta de l'economia. El fet de que el creixement de les exportacions dels darrers anys s'estigui orientant a activitats de més valor afegit (l'evolució de les exportacions de la indústria farmacèutica n'és un bon exemple), així com la incipient recuperació de la competitivitat de la indústria local després de molts anys de contínues pèrdues, fan ser optimistes de que aquesta és una via possible. Tampoc cal oblidar que la indústria en el seu sentit més ampli engloba un nombre d'activitats que actualment figuren dins dels serveis i que hem detectat amb alt potencial de creixement, com les activitats de logística i emmagatzematge o determinats serveis a les empreses.

A partir de les dades d'evolució de l'ocupació, VAB i exportacions dels darrers anys a la província de Barcelona, podem arriscar-nos a proposar deu activitats amb capacitat de tracció de l'economia a curt i mitjà termini. Algunes d'elles tindran una funció tractora gràcies a la seva capacitat de generar ocupació. Dins d'aquest grup trobaríem les activitats administratives i d'oficina o els serveis socials amb allotjament. D'altres, per la seva capacitat d'aportar valor afegit. Dins d'aquest grup englobaríem les activitats de seus centrals i consultoria empresarial, els serveis tècnics d'arquitectura i enginyeria o l'emmagatzematge i activitats afins al transport. Finalment, hem assenyalat tres sectors industrials amb capacitat tractora, destacant especialment la indústria de vehicles de motor, la indústria química i la farmacèutica.

LES DEU ACTIVITATS TRACTORES A LA PROVÍNCIA DE BARCELONA

- **Activitats administratives i d'oficina** (organització de convencions i fires de mostres, *call centers*)
- **Serveis socials amb allotjament** (residències geriàtriques)
- **Serveis de tecnologies de la informació** (programació informàtica, aplicacions mòbils, consultoria informàtica, gestió d'instal·lacions informàtiques)
- **Altres activitats professionals i tècniques** (activitats de disseny, fotografia, traducció, ambientòlegs...)
- **Consultoria empresarial**
- **Emmagatzematge**
- **Serveis tècnics d'arquitectura i enginyeria**
- **Indústria de vehicles de motor**
- **Indústria química**
- **Indústria farmacèutica**

Recentment, el Pacte Industrial de la Regió Metropolitana de Barcelona ha presentat una taula prospectiva de les necessitats d'ocupació i formació a la Regió Metropolitana de Barcelona per al període 2010-2020¹⁰, partint de la metodologia europea esmentada al segon apartat. Una de les conclusions de l'estudi és la previsió d'un fort increment de la demanda d'empleats d'oficina (17,7% en el període 2010-2020) que es produirà a la RMB, però també entre el grup de professionals i científics (9,5%), uns resultats en la línia del que hem anat apuntant al llarg d'aquest capítol. Tot i que l'estudi només se centra en una part de la província, creiem que en línies generals pot ser extrapolable al conjunt, atès el pes de la RMB, tant en termes d'aportació al VAB com de l'ocupació, sobre el conjunt provincial.

10. «Prospectiva i Necessitats d'Ocupació i Formació a la RMB «(2015 i 2020)», Quaderns del Pacte Industrial de la Regió Metropolitana de Barcelona número 9 (2014).

Relació d'estudis especials i treballs monogràfics publicats a l'Informe territorial de la província de Barcelona*

Títol	Any	Pàgines
Estudis especials de la província de Barcelona		
Parcs científics o tecnològics i territori a Barcelona i Catalunya	2004	23-25
Efectes socioeconòmics del TAV en ciutats mitjanes	2004	25-26
La dimensió metropolitana de l'estratègia a Barcelona. Una aproximació territorial	2004	29-30
El sector de l'automòbil a la província de Barcelona	2004	31-32
La indústria tèxtil a la província de Barcelona	2004	33-35
Els observatoris del mercat de treball local: observar per actuar	2004	49-50
La planificació estratègica local catalana en la societat de la informació	2004	50-51
Pactes territorials	2004	52-53
Del valor afegit a la renda familiar a les províncies catalanes i a les comarques de Barcelona l'any 2000	2005	24-30
Impacte de la nova Llei d'hisendes locals en els municipis de la província de Barcelona	2005	33-35
La inversió pública a la província de Barcelona. Una comparació amb la Comunitat de Madrid	2005	36-38
Equipaments culturals a la província de Barcelona	2005	38-40
Situacions de pobresa i exclusió social a la província de Barcelona	2005	41-43
El suport de la Diputació de Barcelona als municipis en el marc de les polítiques de dinamització del teixit productiu local	2005	57-59
La província de Barcelona i l'ocupació	2005	60-63
El pensament estratègic, primer pas cap a la definició d'un model territorial sostenible i competitiu del món local	2005	64-65
La hisenda local a Espanya amb relació a altres països europeus	2006	22-24
La localització de l'activitat industrial a la província de Barcelona	2006	32-34
Factors que influencien la demanda de sòl industrial	2006	35-37
L'associacionisme als polígons industrials: situació actual	2006	37-38
Problemes d'accessibilitat a la regió metropolitana de Barcelona	2006	55-57
El sistema logístic de l'àrea de Barcelona	2006	58-61
Una iniciativa local d'ocupació en el sector de serveis a les persones. El projecte ILO-SER	2006	62-63
El clúster de l'automoció a Catalunya	2007	26-29
L'ocupació estrangera a la província de Barcelona	2007	33-34
Les empreses multinacionals manufactureres a la província de Barcelona: una breu anàlisi geogràfica i sectorial	2007	35-36
Reptes per al desenvolupament logístic a la província de Barcelona	2007	37-38
La població estrangera a la província de Barcelona	2008	33-35
Determinants de la despesa pública de capital dels municipis de la província de Barcelona	2008	36-38
La qualitat de vida a la província de Barcelona. Una anàlisi comarcal 1991-2004	2008	39-40
Estudis especials de les comarques de Barcelona		
Diagnosi qualitativa de la comarca de l'Alt Penedès	2004	60-62
Mercat de treball i Pla Delta	2004	81-82
El mercat del sòl i sostre industrial a la Regió Metropolitana de Barcelona. Evolució recent i tendències	2004	88-90
L'observatori de la societat de la informació de Mataró	2004	108-111
Evolució socioeconòmica de la comarca d'Osona	2004	118-119
La comarca del Vallès Oriental: una anàlisi estratègica (DAFO)	2004	132-133
Els reptes de futur de l'economia de l'Anoia	2005	79-80
Anàlisi socioeconòmica de la comarca del Berguedà	2005	108-109
Les infraestructures de muntanya: El Pla comarcal de muntanya del Berguedà	2005	110-111
Mobilitat i infraestructures de transport a la comarca d'Osona	2005	132-134
El parc tecnològic de la Catalunya central	2006	85-86
L'economia del Baix Llobregat: reptes i oportunitats	2006	94-95
Els centres tecnològics: l'aeronàutica i l'espai	2006	103-105
Innovació en el sector media	2006	105-107

Relació d'estudis especials i treballs monogràfics publicats a l'Informe territorial de la província de Barcelona* (Continuació)

Títol	Any	Pàgines
Els reptes de futur de la comarca del Garraf	2006	122-123
Plans d'innovació d'àmbit local	2007	56-58
El desenvolupament estratègic de les comarques centrals	2007	59-60
Estratègia urbana i governança democràtica: Cap a una planificació estratègica de 2a generació	2007	61-62
Els centres locals de serveis a les empreses de la província de Barcelona	2007	63-64
Les oficines tècniques laborals (OTL): fent xarxa per a la inserció laboral de les persones amb trastorns mentals	2007	65-66
Les polítiques locals de consolidació d'empreses de creació recent: el projecte pilot INDRA	2007	67-69
Una aproximació als factors clau per a l'èxit dels serveis locals d'ocupació (SLO)	2007	70-71
L'Alt Penedès, una economia dinàmica i diversificada	2007	79-80
Reorientació i canvi estratègic: clústers a Catalunya, el cas del gènere de punt a Igualada	2007	88-90
La comarca del Bages: Principals línies de creixement industrial	2007	98-99
El Vallès Oriental, una comarca de contrastos	2007	150-152
L'anàlisi dels mercats de treball locals a través d'un índex sintètic. Avantatges i inconvenients	2008	58-60
La promoció i gestió dels polígons d'activitat econòmica: el paper dels ajuntaments	2008	61-64
Les agències de desenvolupament econòmic local: cap a un nou model d'organització del desenvolupament local a la província de Barcelona	2008	65-68
La gestió dels polígons: una escala necessàriament supramunicipal	2008	69-70
Més enllà de la Llei de barris: desenvolupament de polítiques laborals associades. Projecte «treball als barris»	2008	71-73
Aspectes diferencials de la producció d'habitatge protegit a la província de Barcelona (1977-2006)	2008	74-77
La indústria vitivinícola davant dels reptes del segle XXI	2008	87-89
El futur de la política industrial: prioritzar tecnologies o potenciar els clústers.		
Té sentit la dualitat? Dos exemples pràctics: el Bages i el Baix Llobregat	2008	108-110
L'ampliació de l'aeroport del Prat: noves capacitats i noves limitacions	2008	120-127
El perquè de l'ampliació del port de Barcelona	2008	136-138
L'impacte socioeconòmic del turisme al Berguedà	2008	148-150
El Maresme, una comarca en transformació profunda	2008	169-170
Pla d'innovació d'Osona	2008	180-182
Tendències demogràfiques recents a l'Alt Penedès	2009	34-36
El futur dels polígons d'activitat de l'Anoia	2009	48-49
Món Sant Benet, un any d'un món obert als sentits	2009	62-63
El Parc Mediterrani de la Tecnologia	2009	76-78
El Barcelonès Nord i l'Hospitalet de Llobregat: protagonistes de grans transformacions urbanes	2009	90-92
Pla estratègic metropolità de Barcelona: reflexions al cap de 20 anys.		
Una introducció, tres reflexions i unes conclusions finals	2009	93-95
Posa el Berguedà al teu plat	2009	108-110
El model de desenvolupament econòmic de la comarca del Garraf	2009	122-124
Xarxa d'emprenedoria del Maresme	2009	136-137
Gestió dels purins porcins a la comarca d'Osona	2009	150-152
Triangle d'innovació del Vallès»: un territori dinàmic on es forgen projectes	2009	164-165
La indústria química al Vallès Oriental	2009	178-180
Les escoles i programes d'ensenyament de l'àmbit hotel·ler i de restauració a la província de Barcelona	2010	22-24
L'enoturisme a l'Alt Penedès	2010	38-39
El nou Aeroport Corporatiu - Empresarial de Catalunya	2010	52-55
L'impuls del clúster sociosanitari de Manresa, en el marc del pla estratègic Manresa 2015	2010	68-70
El Parc Aeroespacial i de la Mobilitat de Viladecans	2010	84-87
Projecte Biopol	2010	100-102

Relació d'estudis especials i treballs monogràfics publicats a l'Informe territorial de la província de Barcelona* (Continuació)

Títol	Any	Pàgines
Una aproximació integral en la renovació d'un nucli antic: la Llei de barris a Berga	2010	116-118
Acord per al desenvolupament econòmic i l'ocupació del Garraf	2010	130-131
Maresme 2015: un pla estratègic amb estil propi	2010	144-145
L'impacte econòmic d'una universitat en el seu territori d'influència: el cas de la Universitat de Vic a Osona	2010	158-160
Projectes rellevants Horitzó 2013	2010	174-176
Els clústers amb més potencial de creixement i innovació al Vallès Oriental	2010	190-192
Economia i territori a l'Alt Penedès	2011	34-34
Pla estratègic de l'Anoia	2011	46-46
Estructura empresarial del Bages	2011	58-58
INNOBAIX, Agència d'innovació i coneixement del Baix Llobregat	2011	70-70
Pla estratègic de turisme de la ciutat de Barcelona	2011	82-83
El Pla Estratègic Metropolità «L'actualització de la proposta estratègica»	2011	83-84
Els canvis en la base productiva d'una comarca d'interior: el cas del Berguedà	2011	96-96
L'agència de desenvolupament econòmic del Garraf, una realitat en construcció	2011	108-108
Costa Barcelona: una marca comuna amb molt futur	2011	120-120
El potencial dels clústers a la comarca d'Osona	2011	132-132
El parc de l'Alba, una actuació estratègica per al desenvolupament econòmic i social de Catalunya, Espanya i el sud d'Europa	2011	144-144
La planificació estratègica del Vallès Oriental: El II pla estratègic de Granollers	2011	156-156
El desenvolupament local en xarxa: RECEVIN	2012	38-38
Viver Tecnològic Ig-Nova Tecnoespai	2012	50-50
Iloquid, un projecte per a la dinamització del mercat de treball en el sector de les persones amb dependència als territoris del Bages i el Moianès	2012	62-62
El Clúster6m de millores a la mobilitat	2012	74-74
Barcelona City Protocol	2012	86-86
Do it in Barcelona, programa d'atracció i retenció de talent internacional a Barcelona	2012	87-88
Catcentral 2.0 Innovació i talent	2012	98-98
Els recursos energètics en el desenvolupament econòmic	2012	112-112
L'impacte econòmic de l'activitat turística al Maresme	2012	124-124
Oficina tècnica laboral d'Osona	2012	136-136
Sant Cugat Smart City	2012	148-148
Roca Umbert fàbrica de les arts de Granollers	2012	160-160
Evolució del PIB de la província de Barcelona els anys 2011 i 2012	2013	12-13
Vilafranca, inclusió. Una nova generació de plans d'ocupació	2013	42-42
4D Health, Centre d'Innovació per a la Simulació en Salut	2013	54-54
Bages, Regió Verda	2013	66-66
El Parc Agrari del Baix Llobregat, un territori agroecològic	2013	78-78
Almogàvers Business Factory	2013	90-90
Cultura emprenedora a l'escola	2013	91-92
Esport i feina, un binomi guanyador	2013	104-104
Alineem actius, valoritzem el territori	2013	116-116
El Maresme Marítim	2013	128-128
Impacte econòmic de l'activitat turística a Osona	2013	140-140
Orbital 40: present i futur	2013	152-152
El Centre de Suport Empresarial i Tecnològic de Cardedeu. Una eina per a la concertació pública, la dinamització econòmica i l'especialització tecnològica	2013	164-164
Mapa de projectes estratègics locals de l'Alt Penedès	2014	43-43
L'observatori de la mancomunitat Penedès-Garraf: cap als 30 anys d'història	2014	44-44
Mapa de projectes estratègics locals de l'Anoia	2014	58-58
La dinamització d'espais en desús a Igualada: rec.0, micronegoci amb aparador i fineart	2014	61-61
Mapa de projectes estratègics locals del Bages	2014	71-71

Relació d'estudis especials i treballs monogràfics publicats a l'Informe territorial de la província de Barcelona* (Continuació)

Títol	Any	Pàgines
Jove ocupa't al Moianès	2014	72-72
Mapa de projectes estratègics locals del Baix Llobregat	2014	85-85
Coboi, laboratori cívic d'emprenedoria i economia social	2014	86-86
Mapa de projectes estratègics locals del Barcelonès	2014	99-99
20 anys de turisme de Barcelona. 100 milions de turistes	2014	100-100
Avaluació del multiplicador local 3 (LM3) com a eina de dinamització del comerç i l'economia local a Santa Coloma de Gramenet	2014	101-101
Mapa de projectes estratègics locals del Berguedà	2014	115-115
L'agència de desenvolupament del Berguedà	2014	116-116
Mapa de projectes estratègics locals del Garraf	2014	129-129
El banc de terres, una eina útil per reactivar terres de conreu en desús	2014	130-130
Mapa de projectes estratègics locals del Maresme	2014	143-143
Dinamització de la DO Alella	2014	144-144
Mapa de projectes estratègics locals d'Osona	2014	157-157
Creació, l'agència d'emprenedoria, innovació i coneixement	2014	158-158
Mapa de projectes estratègics locals del Vallès Occidental	2014	171-171
Mapa d'activitats empresarials de l'eix de la Riera de Caldes 2012. Anàlisi de l'activitat d'alt contingut tecnològic i intensiva en coneixement	2014	172-173
Mapa de projectes estratègics locals del Vallès Oriental	2014	187-187
El primer any del projecte reempresa a Granollers	2014	188-188
Monografies		
La planificació estratègica territorial a Catalunya	2001	87-136
Ciència, tecnologia i territori: el cas de Barcelona	2001	137-155
La localització de l'activitat econòmica als mercats locals de treball locals de la província de Barcelona: canvis recents en el model territorial	2001	156-186
Diferències territorials en l'evolució econòmica de la província de Barcelona	2001	187-231
Els grans projectes de l'àrea metropolitana de Barcelona. De la ciutat a la regió.		
Del pensament estratègic a l'acció	2004	161-181
El mercat immobiliari de la regió metropolitana de Barcelona i les Comarques Centrals de Catalunya	2004	182-255
El comerç local	2004	256-282
Política fiscal municipal i creació d'ocupació als municipis de la província de Barcelona	2004	283-312
Polítiques de desenvolupament local a la província de Barcelona	2005	189-209
Creixement i canvi a la població de Catalunya. Les transformacions a la demarcació de Barcelona	2005	210-244
L'activitat turística a la província de Barcelona: Reptes i oportunitats	2005	245-266
Mobilitat laboral obligada i sistemes urbans a la província de Barcelona 1991-2001	2006	191-220
Els sistemes productius locals industrials a la província de Barcelona	2006	221-243
Distribució i evolució de la renda familiar disponible en les comarques i municipis de la demarcació territorial de Barcelona 1999-2002	2006	244-281
Diagnosi estratègica territorial de la província de Barcelona: principals reptes de futur	2006	282-305
La contractació externa de serveis locals a la província de Barcelona	2007	193-207
Pla d'infraestructures del transport de Catalunya (PITC)	2007	208-228
Remodelant els barris: Reflexions per a una bona pràctica. La Llei de Barris: un nou referent en la regeneració a Catalunya	2007	229-245
Valoració de les propostes per a millorar l'accessibilitat a tres polígons industrials de la Regió Metropolitana de Barcelona amb transport públic col·lectiu	2007	246-265
El projecte 22@Barcelona. Present i futur	2008	239-264
El districte econòmic Granvia l'Hospitalet	2008	253-265
Mobilitat quotidiana a la província de Barcelona i a Catalunya. Una anàlisi a partir de l'enquesta de mobilitat quotidiana 2006	2008	266-281

Relació d'estudis especials i treballs monogràfics publicats a l'Informe territorial de la província de Barcelona* *(Continuació)*

Títol	Any	Pàgines
El mercat de treball de la província de Barcelona segons les dades de l'«Enquesta de condicions de vida i hàbits de la població»	2009	186-202
L'impacte sectorial de la crisi a les comarques barcelonines	2009	203-224
Què pot esperar Barcelona del Pacte nacional per a les infraestructures?	2010	199-220
Transformació i tendències del teixit empresarial de la província de Barcelona	2011	163-210
L'exportació a la província de Barcelona en el període 2000-2011	2012	167-194
Les economies locals a la província de Barcelona	2013	174-202
El mercat laboral i la situació familiar durant la crisi a la província de Barcelona	2013	203-215
Els sistemes d'innovació comarcals a la província de Barcelona	2014	196-223
Sectors amb potencial de creixement a la província de Barcelona: una primera aproximació quantitativa	2014	224-240

* Aquests documents també estan disponibles en format PDF al web de la Cambra de Comerç de Barcelona (www.cambrabcn.org) i de la Diputació de Barcelona (www.diba.cat)

Cambra de Comerç de Barcelona

Oficines i serveis:

Av. Diagonal, 452 - 08006 Barcelona

Telèfon 902 448 448

www.cambrabcn.org

Seu corporativa:

Casa Llotja de Mar

Passeig d'Isabel II, 1 - 08003 Barcelona

Diputació de Barcelona

Àrea de Desenvolupament Econòmic Local

Recinte Maternitat. Pavelló Mestral.

Travessera de les Corts, 131-159

08028 Barcelona

Telèfon 934 022 227

www.diba.cat

Cambra de Comerç de Barcelona

**Diputació
Barcelona**

**Àrea de Desenvolupament
Econòmic Local**

www.cambrabcn.org

www.diba.cat